Δ ή μ ο ς Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Ε π ι χ ε ι ρ η σ ι α κ ό Π ρ ό γ ρ α μ μ α

2015 - 2019

Α Φάση: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Σεπτέμβριος **2015**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή 10
1.1. Το Βασικό Θεσμικό Πλαίσιο 10
1.2. Οφέλη του Στρατηγικού Σχεδιασμού 11
1.3. Συσχέτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τα Υπόλοιπα Εργαλεία Προγραμματισμού 12
1.4. Διαδικασία & Όργανα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος 13
2. Το Οικονομικό Περιβάλλον 15
3. Μεθοδολογία Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος 16
4. Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος του Δήμου 19
4.1. Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά 19
4.2. Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά 21
4.2.1. Δημογραφικό Προφίλ του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 21
4.2.2. Πυραμίδα Ηλικιών Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 25
4.2.3. Βασικοί Δημογραφικοί Δείκτες 29
4.3. Τοπική Οικονομία, Ανάπτυξη & Απασχόληση 34
4.3.1. Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός 34
4.3.2. Απασχόληση & Ανεργία 35
4.3.2.1. Γενικά Στοιχεία 35
4.3.2.2. Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Ανεργίας 36
4.3.2.2. Ανάλυση Απασχόλησης ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας 38
4.3.2.3. Ανάλυση Μορφών Απασχόλησης 39
4.3.3 Διαγραμματική Απεικόνιση Βασικών Κοινωνικοοικονομικών Χαρακτηριστικών 41
4.3.4. Τουρισμός 52
4.3.4.1. Εισαγωγή 52
4.3.4.2. Υποδομές Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 52
4.3.4.3. Ζήτηση Τουριστικού Προϊόντος Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης 54
4.3.4.3.1. Εκτίμηση Θερινού Πληθυσμού 54
4.3.4.3.2. Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις 55
4.3.4.3.3. Πληρότητες Ξενοδοχειακών Μονάδων 58
4.3.4.4. Τουριστική Ανάπτυξη 59
4.3.4.4.1. Τουριστικό «Προφίλ» του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 59
4.3.4.4.2. Εναλλακτικός Τουρισμός 60
4.4. Χωροταξία – Πολεοδομία & Οικιστική Ανάπτυξη 62
4.4.1. Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής (ΡΣΑ) 62
4.4.2. Υφιστάμενο Πολεοδομικό Καθεστώς Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 64
4.4.2.1. Δημοτική Ενότητα Βάρης 64
4.4.2.2. Δημοτική Ενότητα Βούλας 69
4.4.2.3. Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης 76
4.4.3. Ανάλυση Οικοδομικής Δραστηριότητας 81
4.4.3.1. Ανατολική Αττική 81
4.4.3.1.1. Εξέλιξη Οικοδομικής Δραστηριότητας 81
4.4.3.1.2. Άδειες Νέων Καταστημάτων 82
4.4.3.2. Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης 84
4.3.3.2.1. Εξέλιξη Οικοδομικής Δραστηριότητας 84
4.4.4. Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.) 87
4.5. Βασικές Υποδομές 88
4.6. Περιβάλλον & Ενέργεια 89
4.6.1. Διαχείριση Απορριμμάτων 89
4.6.1.1. Εισαγωγή 89
4.6.1.2. Νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 89
4.6.1.3. Υφιστάμενη Κατάσταση στο Δήμο Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης 91
4.6.1.3.1. Κατηγορίες Απορριμμάτων 91
4.6.1.3.2. Υφιστάμενος Εξοπλισμός 91
4.6.1.3.3. Ποσότητες Αποβλήτων 92
4.6.1.3.4. Ανακύκλωση 92
4.6.1.3.5. Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 93
4.6.1.3.6. Από τη Διαλογή στην Πηγή σε ένα Σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετάω» 94
4.6.2. Ενέργεια 95
4.6.2.1. Εισαγωγή 95
4.6.2.2. Βασικό Θεσμικό Πλαίσιο: 97
4.6.2.3. Σχήματα Υλοποίησης και Χρηματοδότησης Ενεργειακών Έργων 98
4.6.2.3.1. Σύγκριση εναλλακτικών σχημάτων υλοποίησης και χρηματοδότησης (από τη πλευρά του Δήμου) 99

4.6.2.3.2. Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης 100
4.7. Κοινωνικές Δομές 101
4.7.1. Σχολεία 101
4.7.2. Λοιπές Κοινωνικές Δομές 105
4.7.3. Πολιτισμός 106
4.7.4. Αθλητισμός 107
4.8. Κοινωνική Οικονομία 108
4.8.1. Εισαγωγή 108
4.8.2. Πεδία Δράσης των Κοινωνικών Επιχειρήσεων που Σχετίζονται με την Αυτοδιοίκηση 110
4.8.3. Υφιστάμενες Κοινωνικές Επιχειρήσεις στη Περιοχή του Δήμου 111
5. Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος 112
5.1. Εισαγωγή 112
5.2. Καταγραφή & Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης των Υπηρεσιών του Δήμου 113
5.2.1. Ανάλυση της Οργανωτικής Δομής 113
5.2.1.1. Αποτύπωση της Οργανωτικής Δομής (ΟΕΥ) 113
5.2.1.2. Ρόλοι & Αρμοδιότητες στο Πλαίσιο του ΟΕΥ 115
5.2.1.3. ΟΕΥ & Λειτουργικό Οργανόγραμμα 118
5.2.2. Σύνοψη Συμπερασμάτων προς τη Διοίκηση 123
5.2.3. Καταγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης των Υπηρεσιών του Δήμου 124
5.2.4. Ανθρώπινο Δυναμικό 139
5.3. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης των ΝΠΔΔ του Δήμου 142
5.3.1. Ίδρυμα Κοινωνικού Ξενώνα Ενηλίκων Βουλιαγμένης 142
5.3.1.1. Γενικά Στοιχεία 142
5.3.1.2. Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης 143
5.3.1.3. Ανθρώπινο Δυναμικό 143
5.3.1.4. Οικονομικά Στοιχεία 2012 – 2014 144
5.3.2. Οργανισμός Αθλητισμού − Πολιτισμού και Παιδικής Αγωγής 145
5.3.2.1. Γενικά Στοιχεία 145
5.3.2.2. Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης 146
5.3.2.3. Ανθρώπινο Δυναμικό 149
5.3.2.4. Οικονομικά Στοιχεία 2012 – 2014 150
6. Χρηματοοικονομική Ανάλυση 151
6.1. Οικονομική Διαχείριση & Νέα Δημόσια Διοίκηση (ΝΔΔ) 151
6.1.1. Αποδοτικότητα 151
6.1.2. Αποτελεσματικότητα 151
6.1.3. Οικονομία 152
6.1.4 Προβλήματα στη στη Μέτρηση της αποδοτικότητας 152
6.2. Οικονομική Διαχείριση & Τοπική Αυτοδιοίκηση 152
6.3. Ο Προϋπολογισμός των ΟΤΑ 153
6.4. Μεθοδολογία Οικονομικής Ανάλυσης 154
6.5. Ανάλυση Εσόδων 155
6.5.1. Γενική Παρουσίαση Εσόδων 155
6.5.2. Σύνθεση Εσόδων 157
6.3.3. Κατάρτιση Προϋπολογισμού Εσόδων 161
6.5.3. Υλοποίηση Προϋπολογισμού Εσόδων 161
6.5.4. Είσπραξη Εσόδων 162
6.5.5. Γενικά Συμπεράσματα 166
6.6. Ανάλυση Δαπανών 167
6.6.1. Γενική Παρουσίαση Δαπανών 167
6.6.2. Σύνθεση Δαπανών 168
6.6.3. Ανάλυση των Δαπανών ανά Υπηρεσία 170
6.6.3.1. Μεταβολές Δαπανών ανά Υπηρεσία 171
6.6.3.2. Διάρθρωση των Δαπανών 171
6.7. Ανάλυση Αριθμοδεικτών 176
6.8. Ανάλυση Ταμειακού Υπολοίπου 178
6.9. Κατευθύνσεις στον Τομέα της Οικονομικής Διαχείρισης 179
6.9.1. Κοστολόγηση Βάσει Δραστηριοτήτων (Activity Based Costing) 179
6.9.2. Προϋπολογισμός Μηδενικής Βάσης (Zero Based Budgeting) 179
7. Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης 181
7.1. SWOT Ανάλυση 181
7.1.1. SWOT Ανάλυση της Περιοχής του Δήμου 181
7.1.2. SWOT Ανάλυση του Δήμου ως Οργανισμού 184

7.1.3 SWOT Ανάλυση των ΝΠΔΔ του Δήμου *187*
7.2. Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης 189
7.2.1. Προσδιορισμός Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης *189*
7.2.2. Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης *190*
7.2.3. Προσδιορισμός Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης *193*
7.2.4. Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης *194*
7.3. Διαμόρφωση Στρατηγικής 198
7.3.1. Αναπτυξιακό Όραμα - Αποστολή & Κατευθυντήριες Αρχές *198*
7.3.1.2. Όραμα 199
7.3.1.3. Κατευθυντήριες Αρχές 199
7.3.2. Άξονες & Μέτρα Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015 – 2019 ..... *200*
7.3.3. Γενικοί Στρατηγικοί Στόχοι Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2015 - 2019 ..... *203*
8. Εργαλεία Χρηματοδότησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος 208
8.1. Εισαγωγή 208
8.2. Πολιτική Συνοχής 209
8.2.1. Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) *209*
8.2.2. Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο *209*
8.2.3. Ταμείο Συνοχής *210*
8.3. Κοινή Αγροτική Πολιτική - Αλιεία 210
8.3.1. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης *210*
8.3.2. Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) *210*
8.4. Αστική Ανάπτυξη & Εδαφική Συνεργασία 210
8.4.1. Αστική Ανάπτυξη *210*
8.4.2. URBACT III *210*
8.5. Ειδικά Χρηματοδοτικά Μέσα 211
8.5.1. JASPERS *211*
8.5.2. JESSICA *211*
8.5.3. ELENA *212*
8.5.4. Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) *212*
8.6. Απασχόληση & Κοινωνική Πολιτική 213
8.6.1. Πρόγραμμα για την Απασχόληση & την Κοινωνική Αλληλεγγύη (PROGRESS) *213*
8.6.2. Ευρωπαϊκής Υπηρεσίες Απασχόλησης (EURES) *214*
8.6.3. Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων & Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (MF/SE) *214*
8.7. Αλληλεγγύη 214
8.7.1. Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς του Απόρους (TEBA FEAD) *214*
8.7.2 Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) *214*
8.7.3. Ταμείο Ασύλου & Μετανάστευσης *214*
8.7.4. Ταμείο Αλληλεγγύης (ΤΑΕΕ) *214*
8.7.5. Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας *215*
8.8. Πολιτισμός 215
8.8.1. Δημιουργική Ευρώπη *215*
8.8.2. Πρόγραμμα «MEDIA» *215*
8.8.3. Πρόγραμμα «Πολιτισμός» *215*
8.8.4. Πρόγραμμα «Ευρώπη για τους Πολίτες» *215*
8.9. Εκπαίδευση & Νεολαία 216
8.9.1. ERASMUS+ *216*
8.9.2. ERASMUS για Νέους Επιχειρηματίες *216*
8.10. Πολιτικά Δικαιώματα 216
8.10.1. Πρόγραμμα για τα Δικαιώματα & την Ιθαγένεια *216*
8.11. Περιβάλλον 217
8.11.1. LIFE 2014-2020 ..... *217*
8.12. Μεταφορές 217
8.12.1. «Συνδέοντας την Ευρώπη» - Δίκτυα Ενέργειας – Μεταφορών & Ευρυζωνικά Δίκτυα *217*
8.13. Διαπεριφερειακή Συνεργασία 218
8.13.1. Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας *218*
8.13.2. Μακροπεριφερειακές Στρατηγικές *218*
8.14. Έρευνα 218
8.14.1. HORIZON 2020 ..... *218*
8.15. Υγεία 219
8.16. Δικαιοσύνη 219
8.17. Θεματικοί Στόχοι 5ης Προγραμματικής Περιόδου 2014 - 2020 219

8.18. ΕΣΠΑ 2014 - 2020 221
8.18.1. Αρχιτεκτονική των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 ..... *222*
8.18.1.1. Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 222
8.18.1.2. ΠΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2020» 224
8.18.1.2.1. Η Στρατηγικής της Περιφέρειας Αττικής για την «Έξυπνη Εξειδίκευση» 224
8.18.1.2.2. Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ Αττικής 225
9: Κατευθύνσεις για την Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & της Αποδοτικότητας 226
9.1. Οργάνωση & Διοίκηση 226
9.1.1. Καταγραφή & Τυποποίηση Διαδικασιών / Ανάπτυξη - Εφαρμογή & Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας *226*
9.1.2. Ανασχεδιασμός Διαδικασιών Λειτουργίας του Δήμου *228*
9.1.3. Διοίκηση Μέσω Στόχων (Management by Objective - MBO) *229*
9.1.4. Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης - ΚΠΑ *229*
9.2. Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών 230
9.2.1. Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Έργων *232*
9.2.2. Συστήματος Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης Πολιτών *232*
9.2.3. Σύστημα Εσωτερικής Επικοινωνίας *234*
9.2.4. Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης Διαδικασιών *235*
9.2.5. Περαιτέρω Αξιοποίηση των Ηλεκτρονικών Προμηθειών *235*
9.2.6. Από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση προς μια «Έξυπνη» Πόλη *238*

Κατάσταση Πινάκων

Πίνακας 1: Διεργασία Στρατηγική Διοίκησης....10
Πίνακας 2: Συσχέτιση Επιχειρησιακού, Ετήσιου Προγράμματος & Προϋπολογισμού....12
Πίνακας 3: Γεωγραφικά Στοιχεία Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....20
Πίνακας 4: Περιοχές NATURA – Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους....20
Πίνακας 5: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011....22
Πίνακας 6: Εκτίμηση Πληθυσμού Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, βάσει των παροχών ύδρευσης....23
Πίνακας 7: Εκτίμηση / Προσέγγιση Θερινού Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....24
Πίνακας 8: Συμμετοχή Ανδρών & Γυναικών στο Πληθυσμό του Δήμου....25
Πίνακας 9: Κατανομή των Ανδρών σε Ηλικιακές Ομάδες....25
Πίνακας 10: Κατανομή των Γυναικών σε Ηλικιακές Ομάδες....25
Πίνακας 11: Κατανομή των Ανδρών σε Ηλικιακές Ομάδες (%)....26
Πίνακας 12: Κατανομή των Γυναικών σε Ηλικιακές Ομάδες (%)....26
Πίνακας 13: Κατανομή Πληθυσμού σε Ηλικιακές Ομάδες....26
Πίνακας 14: Κατανομή Πληθυσμού σε Ηλικιακές Ομάδες (%)....27
Πίνακας 15: Κρίσιμοι Δημογραφικοί Δείκτες στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....29
Πίνακας 16: Επίπεδο Εκπαίδευσης Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....32
Πίνακας 17: Επίπεδο Εκπαίδευσης Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....32
Πίνακας 18: Οικονομικά Ενεργός & Οικονομικά Μη Ενεργός Πληθυσμός (%) Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....34
Πίνακας 19: Απασχόληση & Ανεργία στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....36
Πίνακας 20: Ποσοστιαία συμμετοχή της κάθε Δημοτικής Ενότητας στην Ανεργία και τον Πληθυσμό....37
Πίνακας 21: Νέοι Άνεργοι Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης & Δημοτικών Ενοτήτων....37
Πίνακας 22: Νέοι Άνεργοι Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης & Δημοτικών Ενοτήτων (%)....37
Πίνακας 23: Ποσοστιαία συμμετοχή της κάθε Δημοτικής Ενότητας στην Ανεργία....38
Πίνακας 24: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....42
Πίνακας 25: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων (%) στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....42
Πίνακας 26: Δυναμικότητα Υποδομών Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης....53
Πίνακας 27: Εκτίμηση / Προσέγγιση Θερινού Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....54
Πίνακας 28: Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013....55
Πίνακας 29: Διανυκτερεύσεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013....55
Πίνακας 30: Δείκτης Διανυκτερεύσεις / Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες (2010 – 2013)....56
Πίνακας 31: Αφίξεις σε Camping 2010 - 2013....57
Πίνακας 32: Διανυκτερεύσεις σε Camping 2010 - 2013....57
Πίνακας 33: Δείκτης Διανυκτερεύσεις / Αφίξεις σε Camping (Αττική)....58
Πίνακας 34: Πληρότητα Ξενοδοχειακών Μονάδων 2010 - 2013....58
Πίνακας 35: Χρήσεις Γης στη Δημοτική Κοινότητα Βούλας....70
Πίνακας 36: Σύνοψη Βασικών Πολεοδομικών Στοιχείων....80
Πίνακας 37: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών Αν. Αττικής....81
Πίνακας 38: Άδειες Νέων Καταστημάτων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας Διαχρονικά (Αν. Αττική)....83
Πίνακας 39: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Αριθμός)....84
Πίνακας 40: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Όροφοι)....84
Πίνακας 41: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Επιφάνεια)....84
Πίνακας 42:Εξέλιξη Αριθμού Αδειών Μετατροπών Κτισμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....86
Πίνακας 43: Ποσότητες Αποβλήτων σε Επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης....92
Πίνακας 44: Δράσεις Υλοποίησης Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης....94
Πίνακας 45: Τομείς Δράσεις στο πλαίσιο του «Συμφώνου των Δημάρχων»....96
Πίνακας 46: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ)....101
Πίνακας 47: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ)....101
Πίνακας 48: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΔΗΜΟΤΙΚΑ)....101
Πίνακας 49: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΔΗΜΟΤΙΚΑ)....102
Πίνακας 50: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΓΥΜΝΑΣΙΑ)....102
Πίνακας 51: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΓΥΜΝΑΣΙΑ)....102
Πίνακας 52: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΛΥΚΕΙΑ)....102
Πίνακας 53 Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΛΥΚΕΙΑ)....102
Πίνακας 54 Εξέλιξη Αριθμού Μαθητών ανά Βαθμίδα Εκπαίδευσης....103
Πίνακας 55: Πολιτιστικές Εκδηλώσεις και «Φεστιβάλ» στο Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης....106
Πίνακας 56: Πολιτιστικοί & Άλλοι Σύλλογοι στο Δήμο Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης....106

Πίνακας 57: Αθλητικές Υποδομές σε Επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης & Δημοτικών Ενοτήτων 107
Πίνακας 58: Αθλητικά Σωματεία / Σύλλογοι στο Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 107
Πίνακας 59: Αθλητικές Δραστηριότητες στο Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 108
Πίνακας 60: Κοινωνικές Επιχειρήσεις που Δραστηριοποιούνται στην Ευρύτερη Περιοχή του Δήμου 111
Πίνακας 61: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 114
Πίνακας 62: Ρόλοι & Αρμοδιότητες Υπηρεσιών που Υπάγονται Απευθείας στον Δήμαρχο.....115
Πίνακας 63: Ρόλοι & Αρμοδιότητες Λοιπών Υπηρεσιών.....117
Πίνακας 64: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος από τον ΟΕΥ 119
Πίνακας 65: Λειτουργικό Οργανόγραμμα Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης (2012) 120
Πίνακας 66: Λειτουργικό Οργανόγραμμα Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης (2015) 120
Πίνακας 67: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Κατηγορία Προσωπικού (2012, 2015)...121
Πίνακας 68: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Υπηρεσία (2012, 2015).....121
Πίνακας 69: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας.....139
Πίνακας 70: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.....139
Πίνακας 71: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Πρασίνου.....140
Πίνακας 72: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.....140
Πίνακας 73: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Ανακύκλωσης 140
Πίνακας 74: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής – Παιδείας – Αθλητισμού & Πολιτισμού 141
Πίνακας 75: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών.....141
Πίνακας 76: Ανάγκες Προσλήψεων του Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας.....141
Πίνακας 77: Ανάγκες Προσλήψεων του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού & Ανάπτυξης.....142
Πίνακας 78: Ανάγκες Προσλήψεων Υπηρεσίας Δόμησης 142
Πίνακας 79: Ανάγκες Προσλήψεων στο «Ξενώνα Βουλιαγμένης» 144
Πίνακας 80: Ανάγκες Προσλήψεων στον «ΟΑΠΠΑ».....149
Πίνακας 81: Κατηγορίες Εσόδων ΟΤΑ.....154
Πίνακας 82: Γενική Ανάλυση Εσόδων 2012 – 2014 156
Πίνακας 83: Διαχρονική Σύνθεση των Εσόδων του Δήμου 158
Πίνακας 84: Αναλυτική Παρουσίαση Εσόδων ανά Έτος (2012 - 2014) 160
Πίνακας 85: Σχέση Προϋπολογισθέντων, Βεβαιωθέντων και Εισπραχθέντων Εσόδων 2014 163
Πίνακας 86: Σχέση Προϋπολογισθέντων, Βεβαιωθέντων και Εισπραχθέντων Εσόδων 2014 (%) 164
Πίνακας 87: Ταξινόμηση Εσόδων με Βάση τη Σχέση Εισπραχθέντων Εσόδων προς Αρχικά Π/Υ Εσόδων Οικονομικού Έτους 2014 165
Πίνακας 88: Γενική Ανάλυση Δαπανών ανά Έτος 168
Πίνακας 89: Διαχρονική Σύνθεση των Δαπανών του Δήμου 169
Πίνακας 90: Ανάλυση των Δαπανών 170
Πίνακας 91: Συμμετοχή των Υπηρεσιών στις Δαπάνες του Δήμου.....172
Πίνακας 92: Ανάλυση της Συμμετοχής των Υπηρεσιών στις Δημοτικές Δαπάνες 174
Πίνακας 93: Υπολογισμός Αριθμοδεικτών 178
Πίνακας 94: Ταμειακό Υπόλοιπο 2012 – 2014.....178
Πίνακας 95: Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 189
Πίνακας 96: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης.....190
Πίνακας 97: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης.....192
Πίνακας 98: Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 194
Πίνακας 99: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης.....195
Πίνακας 100: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης.....196
Πίνακας 101: Διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε Επίπεδο Στρατηγικού Σχεδιασμού.....201
Πίνακας 102: Γενική Μορφή Πίνακα Διαμόρφωσης Στρατηγικής 203
Πίνακας 103: Μήτρα Διαμόρφωσης Γενικών Στρατηγικών Στόχων Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης.....204
Πίνακας 104: Γενικοί Στόχοι ανά Μέτρο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....205
Πίνακας 105: Στρατηγική της ΕΕ κατά την 5η Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020 220
Πίνακας 106: Κατανομή Πόρων ΕΣΠΑ 2014 - 2020.....223
Πίνακας 107: Κατηγορίες eGovernment.....231
Πίνακας 108: Προθεσμίες Εφαρμογής των Ηλεκτρονικών Προμηθειών στη Δημόσια Διοίκηση.....236

Κατάσταση Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 2: Διάγραμμα Ροής Πρώτου Επιπέδου, των σταδίων Ολοκλήρωσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 16
Διάγραμμα 3: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011....22
Διάγραμμα 4: Μεταβολή Πληθυσμού Δημοτικών Ενοτήτων Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011 23
Διάγραμμα 5: Πυραμίδα Ηλικιών Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, ανά Φύλο και Δημοτική Ενότητα 28
Διάγραμμα 6: Πυραμίδα Ηλικιών Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης....28
Διάγραμμα 7: Κρίσιμοι Δημογραφικοί Δείκτες στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, ανά Δημοτική Ενότητα 30
Διάγραμμα 8:Επίπεδο Εκπαίδευσης του Πληθυσμού Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, ανά Δημοτική Ενότητα 33
Διάγραμμα 9: ΟΕΠ & Ανεργία στη Δημοτική Ενότητα Βάρης (2011) 35
Διάγραμμα 10: ΟΕΠ & Ανεργία στη Δημοτική Ενότητα Βούλας (2011)....35
Διάγραμμα 11: ΟΕΠ & Ανεργία στο Δήμο Βουλιαγμένης (2011) 35
Διάγραμμα 12: ΟΕΠ & Ανεργία στο **Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης** (**2011**) 36
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία συμμετοχή της κάθε Δημοτικής Ενότητας στην Ανεργία....38
Διάγραμμα 14: Συμμετοχή Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας στην Απασχόληση 39
Διάγραμμα 15: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στη Δημοτική Ενότητα Βάρης 43
Διάγραμμα 16: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στη Δημοτική Ενότητα Βούλας....44
Διάγραμμα 17: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης 45
Διάγραμμα 18: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....46
Διάγραμμα 19: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....46
Διάγραμμα 20: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δημοτική Ενότητα Βάρης 47
Διάγραμμα 21: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δημοτική Ενότητα Βούλας....48
Διάγραμμα 22: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης....49
Διάγραμμα 23: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....50
Διάγραμμα 24: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης....51
Διάγραμμα 25: Δυναμικότητα Υποδομών Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 53
Διάγραμμα 26: Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013....56
Διάγραμμα 27: Διανυκτερεύσεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013 56
Διάγραμμα 28: Αφίξεις σε Camping 2010 - 2013....57
Διάγραμμα 29: Διανυκτερεύσεις σε Camping 2010 - 2013 57
Διάγραμμα 30: Πληρότητες Υποδομών Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης....59
Διάγραμμα 31: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στην Αν. Αττική (Αριθμός – Όροφοι) 82
Διάγραμμα 32: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στην Αν. Αττική (Επιφάνεια)....82
Διάγραμμα 33: Άδειες Νέων Καταστημάτων (Γραφεία & Εμπορικά) Διαχρονικά 83
Διάγραμμα 34: Άδειες Νέων Καταστημάτων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας Διαχρονικά (Αν. Αττική).83
Διάγραμμα 35: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Αριθμός) 85
Διάγραμμα 36: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Όροφοι) 85
Διάγραμμα 37: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Επιφάνεια) 86
Διάγραμμα 38: Εξέλιξη Αριθμού Αδειών Μετατροπών Κτισμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 86
Διάγραμμα 39: Σύνθεση Απορριμμάτων Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης 92
Διάγραμμα 40: Νηπιαγωγεία – Σχολικός «Πληθωρισμός»....104
Διάγραμμα 41: Δημοτικά – Σχολικός «Πληθωρισμός....104
Διάγραμμα 42: Γυμνάσια – Σχολικός «Πληθωρισμός....104
Διάγραμμα 43: Λύκεια – Σχολικός «Πληθωρισμός....105
Διάγραμμα 44: Προσωπικό Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης (2015) 118
Διάγραμμα 45: Απόκλιση Λειτουργικού Οργανογράμματος από τον ΟΕΥ 119
Διάγραμμα 46: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Κατηγορία Προσωπικού (2012, 2015) 122
Διάγραμμα 47: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Υπηρεσία (2012, 2015)....122
Διάγραμμα 48: Διαχρονική Εξέλιξη Εσόδων (2012-2014) 156
Διάγραμμα 49: Διαχρονική Εξέλιξη Εσόδων 2012 – 2014 ανά Κατηγορία 156
Διάγραμμα 50: Σύνθεση των Εσόδων Οικονομικού Έτους 2012....158
Διάγραμμα 51: Σύνθεση των Εσόδων Οικονομικού Έτους 2013....158
Διάγραμμα 52: Σύνθεση των Εσόδων Οικονομικού Έτους 2014....159
Διάγραμμα 53: Διαχρονική Εξέλιξη Δαπανών (2012-2014) 168

Διάγραμμα 54: Διαχρονική Εξέλιξη Δαπανών ανά Κατηγορία 168
Διάγραμμα 55: Σύνθεση Δαπανών Οικονομικού Έτους 2012 169
Διάγραμμα 56: Σύνθεση Δαπανών Οικονομικού Έτους 2013 169
Διάγραμμα 57: Σύνθεση Δαπανών Οικονομικού Έτους 2014 169
Διάγραμμα 58: Δαπάνες ανά Υπηρεσία Οικονομικού Έτους 2014 174
Διάγραμμα 59: Δαπάνες ανά Υπηρεσία Διαχρονικά (2012-2014) 175
Διάγραμμα 60: Εξέλιξη Ταμειακού Υπολοίπου 2012 - 2014 178
Διάγραμμα 61: Πορεία Διαμόρφωσης των Αξόνων Ανάπτυξης στα Πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 202

Κατάσταση Εικόνων

Εικόνα 1: Διεργασία Στρατηγικής Διοίκησης 10
Εικόνα 2: Η γεωγραφική θέση του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης στην Αττική 20
Εικόνα 3: Η γεωγραφική θέση των τριών Δημοτικών Ενοτήτων 21
Εικόνα 4: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011 22
Εικόνα 5: Πολεοδομικά Στοιχεία Δημοτικής Κοινότητας Βάρης 68
Εικόνα 6: Πολεοδομικές Ενότητες Δημοτικής Κοινότητας Βούλας 70
Εικόνα 7: Χρήσεις Γης στη Δημοτική Κοινότητα Βούλας 71
Εικόνα 8: Ζώνη Ι 72
Εικόνα 9: Ζώνη Ι 72
Εικόνα 10: Ζώνη Ι 73
Εικόνα 11: Ζώνη ΙΙ 73
Εικόνα 12: Ζώνη ΙΙΙ 74
Εικόνα 13: Ζώνη IV 74
Εικόνα 14: Περιοχές στις Οποίες οι Εγκεκριμένες Χρήσεις Γης ανήκουν σε 2 Ζώνες 75
Εικόνα 15: Πολεοδομικές Ενότητες στη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένη 77
Εικόνα 16: Πολεοδομικές Ενότητες στη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης 79
Εικόνα 17: Ζώνες Προστασίας Λίμνης Βουλιαγμένης 80
Εικόνα 18: Ιεράρχηση Επιλογών για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων 89
Εικόνα 19: Εναλλακτικά σχήματα υλοποίησης και χρηματοδότησης έργων εξοικονόμησης ενέργειας 98
Εικόνα 20: Η Κοινωνική Οικονομία σε σχέση με το δίπολο Κράτος - Αγορά 109
Εικόνα 21: Σχήμα Υλοποίησης JESSICA 212
Εικόνα 22: Το Κύκλωμα Παρακολούθησης των Έργων 232
Εικόνα 23: Λειτουργίες του Συστήματος Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης Πολιτών 233
Εικόνα 24: Αρχιτεκτονική του Συστήματος Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης Πολιτών 234
Εικόνα 25: Πεδία αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από «έξυπνες» πόλεις 238

1. Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο αποτελεί την Ά Φάση (Στρατηγικό Σχεδιασμό) του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, για την περίοδο 2015 -2019. Σε όρους της Διοικητικής Επιστήμης, ο Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός των ΟΤΑ, εντάσσονται στο ευρύτερο πεδίο της Στρατηγικής Διοίκησης (Στρατηγικό Management).

Ως Στρατηγική διοίκηση, ορίζεται ένα σύνολο διοικητικών **αποφάσεων** και **δράσεων** που προσδιορίζουν τη **μακροχρόνια επίδοση** ενός οργανισμού. Περιλαμβάνει την **ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος**, την **διαμόρφωση της στρατηγικής**, την **υλοποίησή** και **παρακολούθησή** της και τέλος την **αξιολόγηση** και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων. Στο σχήμα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα στάδια της στρατηγικής διοίκησης.[1]

Εικόνα 1: Διεργασία Στρατηγικής Διοίκησης

Πίνακας 1: Διεργασία Στρατηγική Διοίκησης

Σχεδιασμός	**- Ανάλυση** της υφιστάμενης κατάστασης - Προσδιορισμός μεσομακροπρόθεσμων **στόχων** - Καθορισμός **στρατηγικής** **- Προγραμματισμός δράσεων** για την επίτευξη των στόχων
Υλοποίηση	Υλοποίηση **του σχεδιασμού**
Παρακολούθηση	Παρακολούθηση **της υλοποίησης**
Αξιολόγηση	Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης, **ως προς τους στόχους του σχεδιασμού**

1.1. Το Βασικό Θεσμικό Πλαίσιο

Στην πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, η Στρατηγικής Διοίκηση και ως μέρος αυτής ο Στρατηγικός Σχεδιασμός, εφαρμόστηκε ουσιαστικά για πρώτη φορά το **2007**, ως **πολυετής προγραμματισμός**, ύστερα από τη θεσμοθέτηση των Πολυετών **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και** των **Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης.** Το βασικό θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αποτελείται από τους ακόλουθους νόμους, Υ.Α. και Π.Δ.:

- **Ν. 3463/2006** «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»
- **Ν. 3852/2010 «**Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης − Πρόγραμμα Καλλικράτης»
- **Υ.Α. 18183/02-04-2007** *«Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού»*
- **Υ.Α. 5694/03-02-2007** «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 18183/02-04-2007 ΥΑ»
- **Π.Δ. 185/2007** «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ βαθμού»
- **Π.Δ. 89/2011** «Τροποποίηση ΠΔ 185/2007»
- **Υ.Α. 41179/04-11-2014** «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού»

[1] T. Wheelen, D. Hunger, **Concepts in Strategic Management and Business Policy**, Pearson, 2000

1.2. Οφέλη του Στρατηγικού Σχεδιασμού

Ο στρατηγικός & επιχειρησιακός σχεδιασμός έχουν αναμφισβήτητα και σημαντικά οφέλη για τους Ο.Τ.Α. Η **διεθνής εμπειρία** έχει καταδείξει πως ένας δήμος με στρατηγικό σχέδιο[2]:

- **Αποφεύγει μεμονωμένες και αποσπασματικές δράσεις** που επηρεάζουν αρνητικά την τοπική ανάπτυξη
- **Επιτυγχάνει σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό τους στόχους** του
- **Αξιοποιεί πολύ πιο εύκολα τις ευκαιρίες** που του εμφανίζονται, όντας έτοιμος όταν αυτές εμφανίζονται
- **Προλαμβάνει** τα προβλήματα, παρά τα αντιμετωπίζει
- Εξασφαλίζει μεγαλύτερη **διαφάνεια** μέσα από τη συστηματική επικοινωνία των στόχων που θέτει αλλά και αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει
- **Δε σπαταλά πόρους**

Συνεπώς, η σύνταξη του **Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015 – 2019 του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης,** αποτελεί βασικό εργαλείο αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης σε επίπεδο Δήμου και προσφέρει μια ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων, των ελλείψεων και παθογενειών που υπάρχουν στο εσωτερικό των υπηρεσιών του αλλά και στις δυνατότητες και αδυναμίες εξυπηρέτησης του πολίτη και διαμόρφωσης αναπτυξιακής πολιτικής, στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας σε εθνικό επίπεδο.

Επομένως:

i. Η συστηματική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης μέσω της σύνταξης του **Επιχειρησιακού Προγράμματος**, αποτελεί σοβαρό παράγοντα επίλυσης προβλημάτων.
ii. Ο προγραμματισμός, η υλοποίηση και μετέπειτα η παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης και ολοκλήρωσης έργων και παρεμβάσεων, προϋποθέτουν την κατάρτιση ενός άρτιου τεχνικά και ρεαλιστικού Επιχειρησιακού Προγράμματος.
iii. Ο σωστός προγραμματισμός των έργων και παρεμβάσεων κατά την χρονική περίοδο 2015 - 2019, μέσω ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, πρέπει να είναι πρώτη προτεραιότητα της Δημοτικής Αρχής, δεδομένης της έλλειψης χρηματοδοτικών ευκαιριών στα πλαίσια της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο
iv. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι το μοναδικό εργαλείο μακροχρόνιου προγραμματισμού, ήτοι το μοναδικό εργαλείο προγραμματισμού του Δήμου, που μπορεί να εξασφαλίσει τη **συνέχεια** στο έργο μιας Δημοτικής Αρχής **και την αποτροπή μεμονωμένων και αποσπασματικών δράσεων** και παρεμβάσεων που όχι μόνο δεν βοηθούν αλλά επιδρούν αρνητικά στην τοπική ανάπτυξη και την βελτίωση της ποιότητας ζωής σε επίπεδο Δήμου.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπερθεματιστεί, πως **το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου, δεν αποτελεί μια τυπική αναπτυξιακή μελέτη καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης και καθορισμού του «τι πρέπει να γίνει». Αποτελεί κυρίως ένα δυναμικό διοικητικό εργαλείο στη διάθεση της Διοίκησης του Δήμου και των Υπηρεσιών.** Συνεπώς, για να μπορέσει ο Δήμος ως οργανισμός να καρπωθεί τα προαναφερθέντα οφέλη θα πρέπει το Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα:

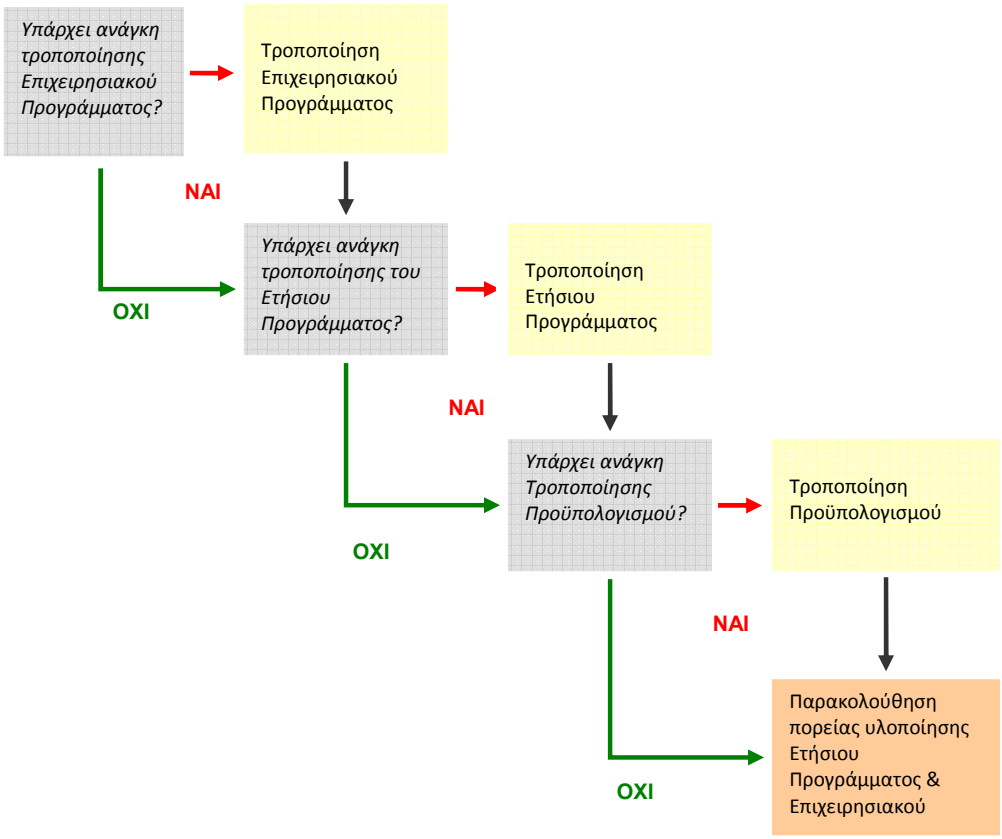
- ✓ **να έχει καταρτιστεί,** λαμβάνοντας υπόψη ότι **ο ρόλος του είναι να ενταχθεί στη καθημερινή λειτουργία** του δήμου (ευθύνη κατά το στάδιο του σχεδιασμού)

- ✓ **Να ενταχθεί πράγματι στην καθημερινή λειτουργία του Δήμου**, ήτοι να παρακολουθείται ο βαθμός υλοποίησής του, να επικαιροποιείται το περιεχόμενό του και να αξιολογείται ο βαθμός επίτευξης των στόχων που τίθενται σε αυτό. (ευθύνη κατά το στάδιο της υλοποίησης)

[2] **Allison** and **Kaye**, *Strategic Planning for Nonprofit Organizations: A Practical Guide and Workbook*

1.3. Συσχέτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τα Υπόλοιπα Εργαλεία Προγραμματισμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πρέπει να σχετίζεται άμεσα με τα άλλα δύο βασικά εργαλεία βραχυπρόθεσμου προγραμματισμού, το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (συμπεριλαμβανομένου του Τεχνικού Προγράμματος) και τον **προϋπολογισμό**. Στο παρακάτω διάγραμμα και τον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνεται η **συσχέτιση του επιχειρησιακού προγράμματος, με το ετήσιο πρόγραμμα δράσης και τον προϋπολογισμό,** καθώς επίσης και η διαδικασία παρακολούθησής τους. Το ετήσιο πρόγραμμα προκύπτει από την εξειδίκευση των δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος καθώς επίσης και από πρόσθετες ενέργειες ή επενδύσεις που δύναται να παρουσιαστούν λόγω αλλαγών του εσωτερικού ή του εξωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου. Ο προϋπολογισμός εν συνεχεία, παρουσιάζει τις **δαπάνες** που απαιτείται να γίνουν **για την υλοποίηση του ετήσιου προγράμματος** συνολικά.

Διάγραμμα 1: Συσχέτιση Επιχειρησιακού, Ετήσιου Προγράμματος & Προϋπολογισμού

Πίνακας 2: Συσχέτιση Επιχειρησιακού, Ετήσιου Προγράμματος & Προϋπολογισμού

Εργαλεία Προγραμματισμού ΟΤΑ	Σχεδιασμός	Υλοποίηση	Παρακολούθηση	Αξιολόγηση
Πολυετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ)	✓	✓	✓	✓
Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (ΕΠΔ)		✓	✓	
Τεχνικό Πρόγραμμα (μέρος του ΕΠΔ)		✓		
Προϋπολογισμός		✓	✓	

Συνοψίζοντας:

- Ο δήμος **σχεδιάζει μακροπρόθεσμα**, μέσω της κατάρτισης του Επιχειρησιακού του Προγράμματος (ΕΠ)
- Το ΕΠ **εξειδικεύεται**, **υλοποιείται** και **παρακολουθείται** μέσα από Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (ΕΠΔ)
- Το Τεχνικό Πρόγραμμα αποτελεί **υποσύνολο** του ΕΠΔ
- Ο Προϋπολογισμός βρίσκεται **σε αντιστοιχία** με το ΕΠΔ και περιλαμβάνει τις **δαπάνες** που απαιτούνται για την εκτέλεσή του ΕΠΔ
- Η **Αξιολόγηση** πραγματοποιείται ως προς τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος

1.4. Διαδικασία & Όργανα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σε συνέχεια της **Υπουργικής Απόφασης 41179/04-11-2014** «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού», του υπ' αριθμ. 185/2007 (ΦΕΚ −221Α΄) Προεδρικό Διάταγμα «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ βαθμού» , όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ΠΔ 89/2011 (ΦΕΚ 213 Α/29.09.2011), της 5694/03.02.2011 Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και των όσων προβλέπει ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ (Ν. 3852/2010 – Άρθρα 62, 63, 76, 214, και 266), ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την εκπλήρωση της αποστολής του, σύμφωνα με τα Άρθρα 203 έως 207 του Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) αποφάσισε να εκπονήσει πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα **περιέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης_και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού του Δήμου**. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα ψηφίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Συμπεριλαμβάνει όλες τις δράσεις του Δήμου **και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου**.

Οι απαραίτητες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν είναι[3]:

1. Η **αρμόδια υπηρεσία** συγκεντρώνει τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, των νομικών προσώπων του, καθώς και τις εισηγήσεις των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του Δήμου και συντάσσει σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του δήμου, το οποίο υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή.
2. Η **Εκτελεστική επιτροπή** εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο **Δημοτικό Συμβούλιο** για συζήτηση και ψήφιση. .
3. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, τίθεται προς συζήτηση στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης και παράλληλα δημοσιοποιείται για διαβούλευση, **τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες**, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο..
4. Οι **υπηρεσίες του δήμου και των νομικών προσώπων του**, αφού λάβουν υπόψη τους το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη της διαδικασίας κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος, προτείνουν, με **γραπτή** εισήγησή τους, κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του στρατηγικού σχεδίου, τους στόχους της κάθε υπηρεσίας για την επόμενη περίοδο και τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών, ιεραρχημένες κατά σειρά προτεραιότητας.

[3] Αφορούν το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ά και ΄Β Φάση)

5. Το **διοικητικό συμβούλιο του κάθε Νομικού Προσώπου του Δήμου**, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, λαμβάνει **απόφαση για τους στόχους και τις δράσεις που το αφορούν.**
6. Η αρμόδια υπηρεσία επεξεργάζεται τις προτάσεις των υπηρεσιών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του δήμου, τις αποφάσεις των νομικών προσώπων του δήμου και τις προτάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και συντάσσει το σχέδιο του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο υποβάλει στην εκτελεστική επιτροπή.
7. Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος στο Δημοτικό Συμβούλιο **για συζήτηση και ψήφιση, επισυνάπτοντας τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου.**
8. Η Εκτελεστική Επιτροπή, με την υποστήριξη της αρμόδιας υπηρεσίας συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου και συντάσσει **προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης το οποίο υποβάλλει στην Οικονομική Επιτροπή η οποία με τη σειρά της το υποβάλλει για έγκριση στο δημοτικό συμβούλιο**. Η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης μετά από παραπομπή του Δημοτικού Συμβουλίου γνωμοδοτεί επί του προσχεδίου του ετήσιου προγράμματος δράσης. **Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης των λοιπών νομικών προσώπων του δήμου καταρτίζεται από τον πρόεδρο και εγκρίνεται από το διοικητικό συμβούλιο αυτών**

Ο Δήμαρχος έχει την ευθύνη να υποβάλλει έκθεση στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ, μετά την ολοκλήρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, με τις διαδικασίες κατάρτισής του, **εγκεκριμένη** από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Με το ΠΔ 89/11(ΦΕΚ 213 Α/29.09.2011) ορίζεται ως αρμόδια υπηρεσία**, η υπηρεσία προγραμματισμού**. **Με την υπ' αριθμ. 328/15.07.15 Απόφαση Δημάρχου, συγκροτήθηκε Ομάδα Έργου, αρμόδια για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, ως εξής:**

1. **Αποστολόπουλο Δημήτριο**, Αναπληρωτή Προϊστάμενο Αυτοτελούς Γραφείου Διαφάνειας, κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ως **Συντονιστή**
2. **Λογοθέτη Δημήτριο**, Προϊστάμενο Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας, κλάδου ΤΕ Τεχνολόγων-Μηχανολόγων
3. **Σιδέρη Δημήτριο**, Προϊστάμενο Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού & Ανάπτυξής, κλάδου ΠΕ Διοικητικού
4. **Ηλιοπούλου Παναγιώτα**, Προϊστάμενη Διεύθυνσης Υπηρεσίας Δόμησης, κλάδου ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών
5. **Καβράκο Μιλτιάδη**, Προϊστάμενο Διεύθυνσης Καθαριότητας & Ανακύκλωσης, κλάδου ΠΕ Μηχανολόγων Μηχανικών
6. **Δουρίδα Νίκη**, Προϊστάμενη Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Πρασίνου, κλάδου ΠΕ Τοπογράφων-Μηχανικών
7. **Κανέλλου Άννα**, Προϊστάμενη Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, κλάδου ΠΕ Διοικητικού
8. **Παπαμιχαήλ Ιωάννα**, Προϊστάμενη Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών, κλάδου ΠΕ Διοικητικού
9. **Αβραμόπουλο Άγγελο**, Προϊστάμενο Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού
10. **Γεωργιάκου Παναγιώτα**, Προϊστάμενη Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, κλάδου ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών
11. **Τσίμο Βασίλειο**, Αναπληρωτή Προϊστάμενο Διεύθυνσης Κ.Ε.Π., κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού
12. **Αλαφρή Αθανάσιο**, Αναπληρωτή Προϊστάμενο Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας, κλάδου ΠΕ Δημοτικής Αστυνομίας
13. **Δημητροπούλου Αικατερίνη**, Υπάλληλο Οργανισμού Αθλητισμού, Πολιτισμού και Παιδικής Αγωγής, κλάδου ΠΕ Καθηγητών
14. **Μανωλάτο Βασίλειο,** Προϊστάμενο Ιδρύματος Κοινωνικού Ξενώνα Ενηλίκων Βουλιαγμένης, κλάδου ΤΕ 2 Κοινωνικών Λειτουργών

2. Το Οικονομικό Περιβάλλον

Το οικονομικό περιβάλλον κατά την σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου παραμένει δυσχερές:

- Η ελληνική οικονομία, έπειτα από επτά έτη πρωτοφανούς σε βάθος και διάρκεια ύφεσης, διανύει το **έκτο έτος δημοσιονομικής προσαρμογής**.

- Η δημοσιονομική προσαρμογή σε εθνικό επίπεδο, έχει επιβάλει σημαντικούς **περιορισμούς στη λειτουργία των ΟΤΑ** (σε οργανωτικό επίπεδο) οι οποίοι παραμένουν.

- Σε χρηματοδοτικό επίπεδο, οι **συνεχείς περικοπές οικονομικών πόρων** από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι ένα συνεπακόλουθο της οικονομικής κρίσης, της οικονομικής πολιτικής και της οικονομικής διαχείρισης σε εθνικό επίπεδο.

- Οι ανάγκες των πολιτών, ήτοι οι απαιτήσεις από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και η κρισιμότητα του ρόλου της, ενισχύονται σημαντικά στο πλαίσιο του αρνητικού οικονομικού περιβάλλοντος.

- Η χώρα και κατ' επέκταση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση βρίσκεται στο κατώφλι της **5ης Προγραμματικής Περιόδου**. Πάνω από το 76% του προϋπολογισμού της ΕΕ εκτελείται σε συνεργασία με τις εθνικές και περιφερειακές αρχές μέσω ενός συστήματος «κοινής διαχείρισης», κατά κύριο λόγο μέσω 5 μεγάλων ταμείων, των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, πάντα με γνώμονα την υλοποίηση της στρατηγικής **Ευρώπη 2020**.

3. Μεθοδολογία Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος

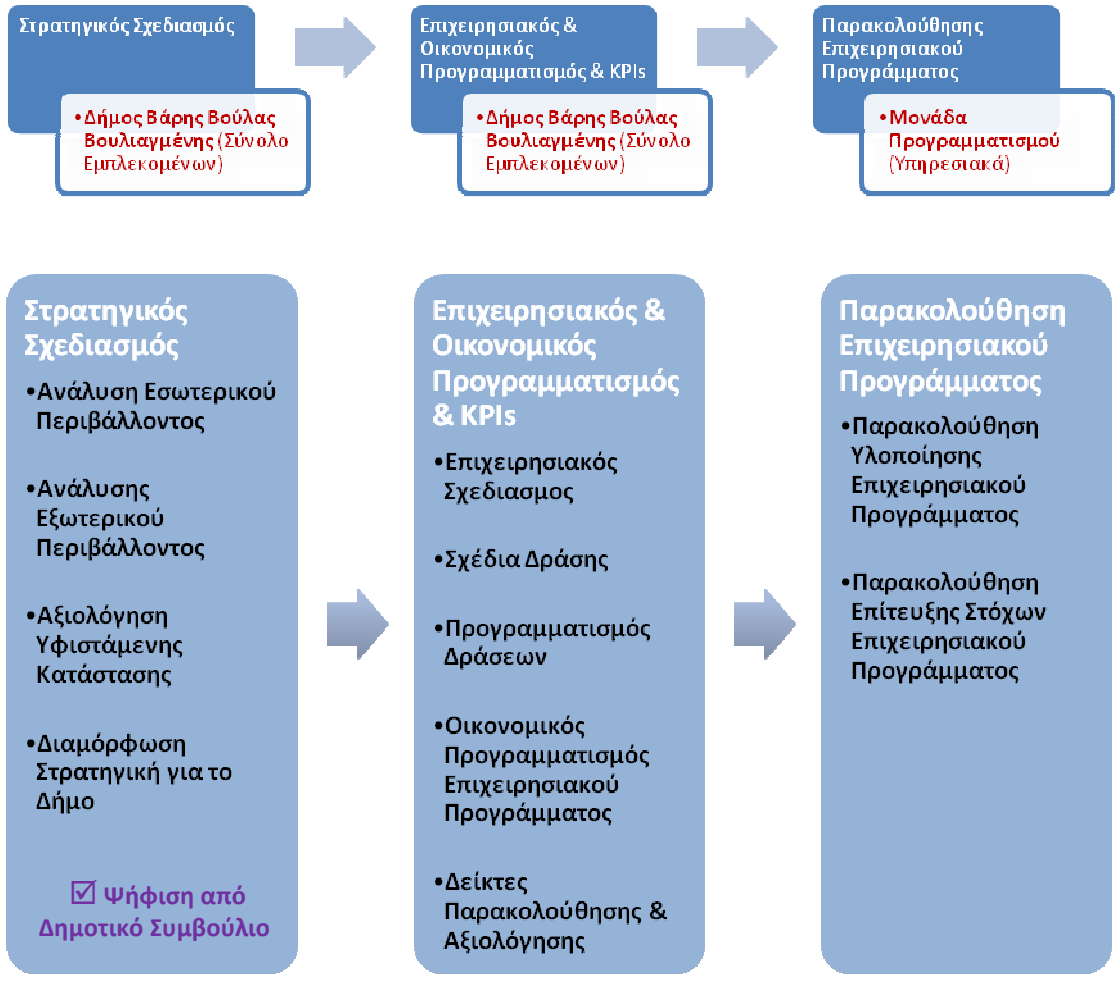
Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η προώθηση **της τοπικής** και **εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου**, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Στα πλαίσια της εκπλήρωσης του στόχου αυτού, η μεθοδολογία εκπόνησης του ολοκληρωμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης περιλαμβάνει την ολοκλήρωση τριών διακριτών σταδίων:

Στρατηγικός Σχεδιασμός (Ψήφιση από ΔΣ)

Επιχειρησιακό & Οικονομικός Προγραμματισμός – Δείκτες Παρακολούθησης & Αξιολόγησης

Παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η σειρά ολοκλήρωσης και των πιο πάνω σταδίων, καθώς επίσης και το περιεχόμενό τους σε πρώτο επίπεδο ανάλυσης παρουσιάζονται συνοπτικά στο ακόλουθο κάθετο διάγραμμα ροής:

Διάγραμμα 2: Διάγραμμα Ροής Πρώτου Επιπέδου, των σταδίων Ολοκλήρωσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου

Το παρόν σχέδιο εκπονήθηκε σύμφωνα:

- ✓ Αυστηρά διαμορφωμένες προδιαγραφές ως προς το περιεχόμενό του, όπως αυτό ορίζεται από το προαναφερθέν θεσμικό πλαίσιο, **με το οποίο και συμμορφώνεται πλήρως**.
- ✓ Τις σχετικές Οδηγίες της **ΕΕΤΑΑ.**
- ✓ **Τις επιταγές της Διοικητικής Επιστήμης** και ειδικότερα του κλάδου της Στρατηγικής Διοίκησης.

Η **μεθοδολογία** που ακολουθείται για την εκπόνηση του ΕΠ, βασίζεται στην ανάγκη επίτευξης του τελικού αποτελέσματος, που αφορά στη σύνταξη και αποδοχή ενός **μεσομακροπρόθεσμου** προγραμματικού πλαισίου, που ανταποκρίνεται στην υφιστάμενη κατάσταση και που μπορεί να λειτουργήσει μέσα στα πλαίσια τόσο της θεσμικής κατοχύρωσης, όσο και των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων που παρέχονται.

Στρατηγικός Σχεδιασμός

4. Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος του Δήμου

4.1. Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης περιλαμβάνει τρεις Δημοτικές Ενότητες, τα γεωγραφικά όρια των οποίων προσδιορίζουν και τα γεωγραφικά και διοικητικά όρια του Δήμου.

Δημοτική Ενότητα Βάρης: *Έκταση 22,63 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 458,93 άτομα/τ.χλμ και μορφολογία Πεδινή.*

Η Δημοτική Κοινότητα Βάρης βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του Νομού Ανατολικής Αττικής. Στα Βόρεια και ανατολικά συνορεύει με το Δήμο Κρωπίας, στα δυτικά με τη Δημοτική Κοινότητα Βούλας, στο βορειοδυτικά με το Δήμο Γλυφάδας και στα νοτιοδυτικά με τη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης, ενώ νότια βρέχεται από τον Σαρωνικό κόλπο. Η έκταση της Δημοτικής Κοινότητας Βάρης, βάση των στοιχείων του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι 22,63 τ.χλμ.. Η Δημοτική Κοινότητα Βάρης αν και αποτελεί προάστιο του μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ως προς τα πολεοδομικά χαρακτηριστικά της. Το γεωμορφολογικό χαρακτηριστικό των γειτονιών της Βάρης είναι η ασυνέχεια που προέρχεται είτε από λόφους, είτε από την διέλευση μεγάλων οδικών αξόνων υπερτοπικής κυκλοφορίας, αλλά και από το γεγονός ότι υπάρχουν τμήματα γης που δεν έχουν ενταχθεί στο σχέδιο πόλης. Η οικιστική εξάπλωση του πρώην Δήμου Βάρης είχε ως απαρχή τους οικισμούς της Βάρης, Βάρκιζας και Δίλοφου, οι οποίοι αρχικά ήταν ανεξάρτητοι μεταξύ τους και στην πορεία έχουν ενοποιηθεί.

Δημοτική Ενότητα Βούλας: *Έκταση 8,79 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 2.905,66 άτομα/τ.χλμ και μορφολογία Πεδινή*

Η Δημοτική Κοινότητα Βούλας καταλαμβάνει έκταση 8,79 τ.χλμ. νότια της Γλυφάδας, η οποία ορίζεται στα δυτικά από τη θάλασσα του Σαρωνικού και στα ανατολικά από τον ορεινό όγκο του Υμηττού. Η παραθαλάσσια θέση και η απόστασή της από την Αθήνα, καθώς και ο χαρακτηρισμός της από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ως προάστιο αποκλειστικής κατοικίας διασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας ζωής στην πόλη. Η Βούλα αναγνωρίστηκε ως δήμος το 1982, ενώ υφίστατο ως αυτόνομη κοινότητα ήδη από το 1934. Η γεωμορφολογία της Βούλας παρουσιάζει τα γενικά χαρακτηριστικά των παράκτιων περιοχών που βρίσκονται δυτικά του Υμηττού, όπως το Φάληρο, ο Άλιμος και η Γλυφάδα. Το τοπίο είναι σε γενικές γραμμές βραχώδες και ημιάνυδρο με ελάχιστη βλάστηση. Διατρέχεται από χειμαρρώδη ρέματα που φεύγουν κατηφορικά από τις πλαγιές του Υμηττού προς τον Σαρωνικό κόλπο. Η άμεση γειτνίαση με τη θάλασσα και το χαμηλό γεωγραφικό ανάγλυφο εξασφαλίζουν στους κατοίκους της Βούλας αλλά και των γύρω περιοχών ένα εύκρατο κλίμα με πολλές θερμές ημέρες και ήπιους χειμώνες.

Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης: *Έκταση 5,81 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 1.108,78 άτομα/τ.χλμ και μορφολογία Πεδινή*

Η περιοχή της Βουλιαγμένης υπήρξε αρχικά παραθεριστική περιοχή. Ο οικισμός μέχρι το 1929 ανήκε διοικητικά στην κοινότητα Κορωπίου. Από το 1929 μέχρι το 1935 αποτέλεσε οικισμό της κοινότητας Βάρης, ενώ ως κοινότητα πρωτοσυστάθηκε το 1935. Το 1951 προσαρτήθηκαν στην κοινότητα οι οικισμοί Αγίου Νικολάου και Καβουρίου, ενώ το 1985 η κοινότητα μετατράπηκε σε Δήμο Βουλιαγμένης. Η παραθαλάσσια θέση και η απόστασή της από την Αθήνα, καθώς και ο χαρακτηρισμός της από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 1129/Δ/1997) ως προάστιο αμιγούς κατοικίας εξασφαλίζουν στους κατοίκους υψηλό βιοτικό επίπεδο. Εξαιρούνται ένα οικοδομικό τετράγωνο στην Κεντρική Βουλιαγμένη το οποίο έχει χρήση Πολεοδομικού Κέντρου, η Πολεοδομική Ενότητα του Αγίου Νικολάου, η οποία έχει χρήση Γενικής Κατοικίας και ένα επιπλέον τετράγωνο στην Κεντρική Βουλιαγμένη, το οποίο έχει χρήση Γενικής Κατοικίας. Η Βουλιαγμένη, λόγω της αυξημένης οικιστικής επέκτασης των νοτίων προαστίων, έχει ενωθεί σήμερα με το πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας.

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει εξελιχθεί στην ακριβότερη περιοχή των νοτίων προαστίων της Αττικής για αγορά κατοικίας και σε μία από τις ακριβότερες της Ευρώπης. Ο τότε Δήμος Βουλιαγμένης ανακηρύχθηκε Ολυμπιακή Πόλη, μετά από πρόταση της Ο.Ε.Ο.Α. «ΑΘΗΝΑ 2004 Α.Ε.».

Πίνακας 3: Γεωγραφικά Στοιχεία Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Γεωγραφικά Στοιχεία	**Δημοτική Ενότητα Βάρης**	**Δημοτική Ενότητα Βούλας**	**Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης**	**Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**
Έκταση **(τ.χλμ.)**	22,63	8,79	5,81	**37,23**
Πληθυσμιακή Πυκνότητα **(άτομα/τ.χλμ.)**	485,93	2.905,66	1.108,78	**1.154,23**
Μορφολογία[4]	(Π)εδινός	(Π)εδινός	(Π)εδινός	**(Π)εδινός**

Εικόνα 2: Η γεωγραφική θέση του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης στην Αττική

Πίνακας 4: Περιοχές NATURA – Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΥΜΗΤΤΟΥ: ΦΥΣΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ (ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 CODE:GR3000006)	8.517,26 στρ.
ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΚΤΩΝ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ:ΖΩΝΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΛΠ	4.815,13 στρ.
ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΛΙΜΝΗΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ :ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΛΟΥΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΛΠ.	1.576,14 στρ.
NATURA 2000 CODE: GR3000006: ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ - ΧΛΩΡΙΔΑΣ & ΠΑΝΙΔΑΣ (Περιοχή Λόφου μεταξύ Βούλας-Βάρης- Βουλ/νης κλπ)	2.228,96 στρ.
ΖΟΕ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ:ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	2.581,29 στρ.

[4] Βάσει κατηγοριοποίησης της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛΣΤΑΤ)

Εικόνα 3: Η γεωγραφική θέση των τριών Δημοτικών Ενοτήτων

4.2. Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά

4.2.1. Δημογραφικό Προφίλ του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης[5]

Ο **μόνιμος πληθυσμός**[6] στη Δημοτική Ενότητα Βάρης σύμφωνα με την πρόσφατη απογραφή του 2011 (στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ήταν **15.855 άτομα**. Αντίστοιχα, στην Δημοτική Ενότητα Βούλας, ο **μόνιμος πληθυσμός** ήταν **28.364 άτομα.** Τέλος, η Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης είχε **μόνιμο πληθυσμό 4.180 άτομα**. Συνολικά, ο **μόνιμος πληθυσμός** σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης ήταν το 2011 **48.399 άτομα**. Συνολικά και σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στοιχεία, ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου παρουσίασε σημαντική αύξηση - σε σχέση με τα επίσημα στοιχεία της απογραφής του 2001 - της τάξης του **+14,9%.**

Ειδικότερα:

- Ο μόνιμος πληθυσμός σε επίπεδο Δημοτικής Κοινότητας Βάρης παρουσίαση τη μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού (ήτοι **+48,15%**). Ο πληθυσμός αυξήθηκε από 10.702 άτομα το 2001, σε 15.855 άτομα το 2011.
- Στη Δημοτική Κοινότητα Βούλας ο μόνιμος πληθυσμός αυξήθηκε κατά **10,59 ποσοστιαίες μονάδες**. Ο πληθυσμός αυξήθηκε από 25.647 άτομα το 2001, σε 28.364 άτομα το 2011.
- Μείωση του μόνιμου πληθυσμού της τάξης του **27,7%** σημειώθηκε στη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης. Ο πληθυσμός μειώθηκε από 5.778 άτομα το 2001, σε 4.180 άτομα το 2011.

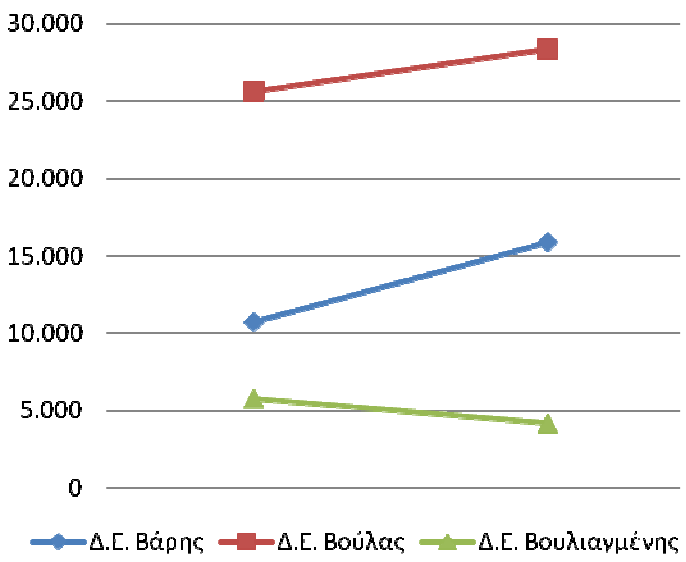
Το σύνολο των παραπάνω αποτυπώνεται στον πίνακα και το γράφημα που ακολουθούν, όπου παρουσιάζονται βασικά δημογραφικά στοιχεία σε επίπεδο **Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης.**

[5] Τονίζεται πως η ανάλυση των δημογραφικών στοιχείων, καθώς επίσης και όλων των στοιχείων που σχετίζονται με αυτά, πραγματοποιείται βάση των τελευταίων επίσημα δημοσιευμένων στοιχείων, δηλαδή της απογραφής πληθυσμού 2011.

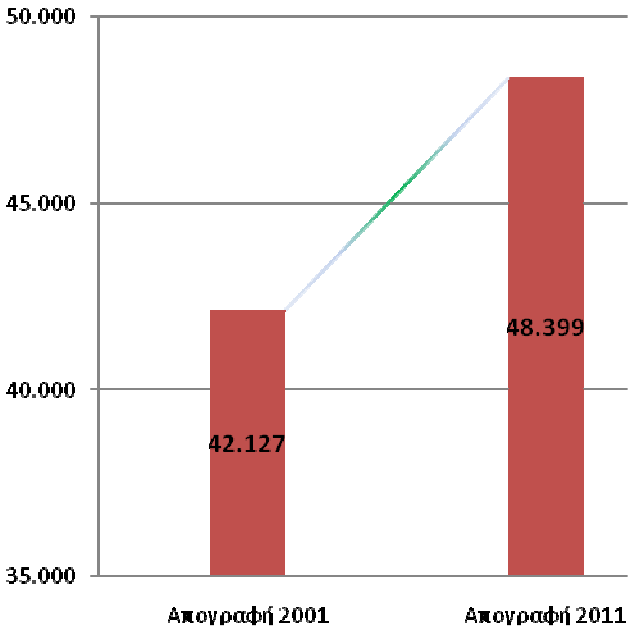
[6] Ως **μόνιμο** πληθυσμό ορίζουμε το συνολικό πληθυσμό που δήλωσε ως μόνιμη κατοικία του κατά την απογραφή του τον συγκεκριμένο τόπο, ανεξάρτητα από το πού βρέθηκε και απογράφηκε στην επικράτεια της χώρας.

	2001	2011	% Μεταβολής
Δ.Ε. Βάρης	10.702	15.855	48,15%
Δ.Ε. Βούλας	25.647	28.364	10,59%
Δ.Ε. Βουλιαγμένης	5.778	4.180	-27,66%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**42.127**	**48.399**	**14,89%**

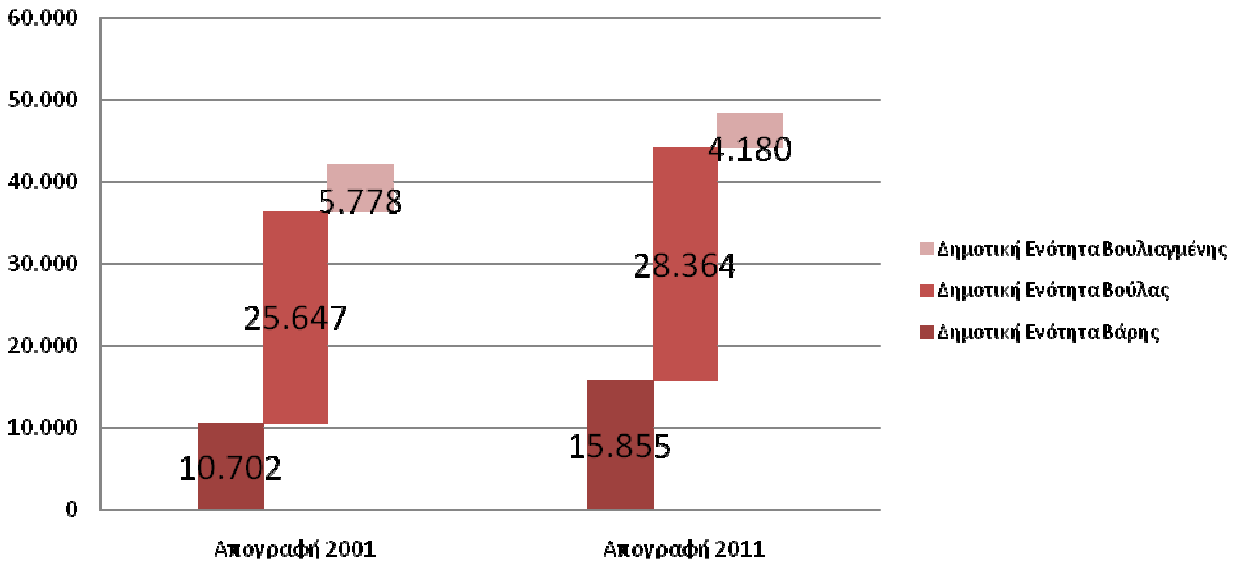
Πίνακας 5: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011

Εικόνα 4: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011

Διάγραμμα 3: Μεταβολή Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011

Διάγραμμα 4: Μεταβολή Πληθυσμού Δημοτικών Ενοτήτων Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2001 - 2011

Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός της απογραφής δύναται να **υποεκτιμά** τον αριθμό των κατοίκων και για το λόγο αυτό αποτελεί καλή πρακτική να πραγματοποιείται συμπληρωματικά, εκτίμηση[7] του πληθυσμού, με βάση των αριθμό των παροχών ύδρευσης σε επίπεδο Δήμου και Δημοτικών Ενοτήτων. Ο λόγος για αυτές τις αποκλίσεις μεταξύ των επίσημων στατιστικών απογραφής και της πραγματικής κατάστασης είναι συνήθως αποτέλεσμα μιας αρκετά γνώριμης συνήθειας πολλών ανθρώπων στην Ελλάδα να πηγαίνουν στον τόπο γέννησης τους κατά την διάρκεια της απογραφής με σκοπό να καταγραφούν εκεί. Τα στοιχεία που προέκυψαν από τα δεδομένα των παροχών ύδρευσης, όπως αυτά δόθηκαν από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου, αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6: Εκτίμηση Πληθυσμού Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, βάσει των παροχών ύδρευσης

Δεδομένα	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
Πληθυσμός Απογραφής 2011 (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)	15.855	28.364	4.180	**48.399**
Παροχές Ύδρευσης	10.460	17.707	4.490	32.657
Εκτίμηση Πληθυσμού βάσει Παροχών Ύδρευσης	27.196	46.038	11.674	**84.908**

Από την πιο πάνω ανάλυση, προκύπτει πως ο πληθυσμός σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης είναι **σημαντικά υψηλότερος** σε σχέση με τα στοιχεία της πρόσφατης απογραφής (2011).

[7] Η εκτίμηση πραγματοποιήθηκε βάσει του εμπειρικού πολλαπλασιαστή 2,6

Παρότι *η εκτίμηση με βάση των αριθμό των παροχών* ***ύδρευσης δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση καταγραφή πληθυσμού***, αλλά μια εκτίμηση με βάση την εμπειρική σχέση μεταξύ πληθυσμού και αριθμού παροχών, σε κάθε περίπτωση **τείνει να τεκμηριώσει μια υποεκτίμηση του πληθυσμού της περιοχής του Δήμου και στις τρεις Δημοτικές Ενότητες**. Το συγκεκριμένο στοιχείο της ανάλυσης είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, καθώς τεκμηριώνει περεταίρω τις αυξανόμενες υποχρεώσεις το Δήμου για την κάλυψη των αναγκών των δημοτών και μπορεί / πρέπει να χρησιμοποιηθεί στην κατεύθυνση της διεκδίκησης πόρων.

Επιπρόσθετα στα παραπάνω, ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο της ανάλυσης είναι η εκτίμηση / προσέγγιση του **Θερινού Πληθυσμού** του Δήμου. Η πιο πάνω εκτίμηση είναι κρίσιμη **για τον σωστότερο σχεδιασμό συστημάτων διαχείρισης και υποδομών σε επίπεδο Δήμου**, καθώς τα συστήματα και οι υποδομές θα πρέπει να είναι σε θέση να καλύψουν τις όποιες ανάγκες, όταν αυτές βρίσκονται στο μέγιστο σημείο τους. Ο Θερινός Πληθυσμός περιλαμβάνει:

i. Το πληθυσμό του Δήμου / Χειμερινός Πληθυσμός
ii. Τον Εποχιακό / Θερινό Πληθυσμό
iii. Τον Διερχόμενο Πληθυσμό

Για την εκτίμηση του Θερινού Πληθυσμού ελήφθησαν υπόψη τα παρακάτω διαθέσιμα στοιχεία και συγκεκριμένα:

- ✓ **Η εκτίμηση του πληθυσμού** σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης βάσει των παροχών ύδρευσης.
- ✓ **Η δυναμικότητα (κλίνες) των υποδομών φιλοξενίας** του Δήμου (Εποχιακός Πληθυσμός)
- ✓ **Στοιχεία / Εκτιμήσεις του Δήμου για τον αριθμό των επισκεπτών / διερχόμενων** σε βασικά σημεία ενδιαφέροντος του Δήμου (παραλίες, πλαζ, λοιπά σημεία ενδιαφέροντος)

Βάσει των παραπάνω προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

Κατηγορία Πληθυσμού	Αριθμός
Εκτίμηση Χειμερινού Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**84.908**
Δυναμικότητα Υποδομών Φιλοξενίας (πρόσφατα στοιχεία Τουριστικού Επιμελητηρίου)	**2.872**
Προσαύξηση[8]	**30%**
Εκτίμηση Εποχικού Πληθυσμού	**3.734**
Παραλία Αγίου Νικολάου	**500**
Παραλία Βουλιαγμένης	**1.500**
Παραλία Καβουρίου	**2.500**
Βάρκιζα	**2.500**
Πλαζ Βάρης	**2.500**
Α Πλαζ	**2.500**
Β Πλαζ	**2.500**
Yabanaki	**2.500**
Λίμνη Βουλιαγμένης	**750**
Λοιπά	**3.000**
Εκτίμηση Διερχόμενου Πληθυσμού	**20.750**
Εκτίμηση Θερινού Πληθυσμού	**109.392**

Πίνακας 7: Εκτίμηση / Προσέγγιση Θερινού Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

[8] Βάσει μεθοδολογιών εκτίμηση εποχικού πληθυσμού, από επίσημα στοιχεία υποδομών φιλοξενίας

4.2.2. Πυραμίδα Ηλικιών Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Το ποσοστό **Ανδρών** και **Γυναικών** επί του πληθυσμού του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, είναι 49% και **51%** αντίστοιχα, παρατηρείται δηλαδή μία περίπου ίση κατανομή του πληθυσμού στα δύο φύλα, γεγονός που ισχύει εξίσου και για τις τρεις Δημοτικές Κοινότητες Βάρης, Βούλας και Βουλιαγμένης, όπως φαίνεται και στον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 8: Συμμετοχή Ανδρών & Γυναικών στο Πληθυσμό του Δήμου

Φύλλο	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
% Ανδρών στο Πληθυσμό	52%	47%	48%	49%
% Γυναικών στον Πληθυσμό	48%	53%	52%	51%

Εκτός από την κατανομή του πληθυσμού του Δήμου μεταξύ των δύο φύλων, **ιδιαίτερη σημασία έχει το ποσοστό του πληθυσμού που αντιστοιχεί στις παραγωγικές ηλικίες**, αλλά και γενικότερα η πυραμίδα ηλικιών σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης και Δημοτικών Ενοτήτων, καθώς από τα συγκεκριμένα δημογραφικά στοιχεία μπορούν να προκύψουν κρίσιμα συμπεράσματα τόσο για την αναπτυξιακή δυναμική του Δήμου σε τοπικό επίπεδο, όσο και για τις υφιστάμενες και μελλοντικές (κυρίως) ανάγκες στο τομέα της κοινωνικής πολιτικής.

Πίνακας 9: Κατανομή των Ανδρών σε Ηλικιακές Ομάδες

	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
Άνδρες				
0-9	878	1.538	162	**2.578**
10-19	1.210	1.383	227	**2.820**
20-29	1.428	1.290	244	**2.962**
30-39	1.160	2.060	303	**3.523**
40-49	1.130	2.031	274	**3.435**
50-59	978	1.809	296	**3.083**
60-69	683	1.697	250	**2.630**
70-79	535	1.128	174	**1.837**
80+	206	486	94	**786**
Σύνολο	**8.208**	**13.422**	**2.024**	23.654

Πίνακας 10: Κατανομή των Γυναικών σε Ηλικιακές Ομάδες

	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
Γυναίκες				
0-9	879	1.512	141	**2.532**
10-19	817	1.349	205	**2.371**
20-29	899	1.478	212	**2.589**
30-39	1.268	2.337	315	**3.920**
40-49	1.259	2.394	341	**3.994**
50-59	1.006	2.244	359	**3.609**

60-69	720	1.848	267	**2.835**
70-79	530	1.082	188	**1.800**
80+	269	698	128	**1.095**
Σύνολο	**7.647**	**14.942**	**2.156**	24.745

Πίνακας 11: Κατανομή των Ανδρών σε Ηλικιακές Ομάδες (%)

	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
Άνδρες				
0-9	5,5%	5,4%	3,9%	5,3%
10-19	7,6%	4,9%	5,4%	5,8%
20-29	9,0%	4,5%	5,8%	6,1%
30-39	7,3%	7,3%	7,2%	7,3%
40-49	7,1%	7,2%	6,6%	7,1%
50-59	6,2%	6,4%	7,1%	6,4%
60-69	4,3%	6,0%	6,0%	5,4%
70-79	3,4%	4,0%	4,2%	3,8%
80+	1,3%	1,7%	2,2%	1,6%

Πίνακας 12: Κατανομή των Γυναικών σε Ηλικιακές Ομάδες (%)

	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
Γυναίκες				
0-9	5,5%	5,3%	3,4%	5,2%
10-19	5,2%	4,8%	4,9%	4,9%
20-29	5,7%	5,2%	5,1%	5,3%
30-39	8,0%	8,2%	7,5%	8,1%
40-49	7,9%	8,4%	8,2%	8,3%
50-59	6,3%	7,9%	8,6%	7,5%
60-69	4,5%	6,5%	6,4%	5,9%
70-79	3,3%	3,8%	4,5%	3,7%
80+	1,7%	2,5%	3,1%	2,3%

Πίνακας 13: Κατανομή Πληθυσμού σε Ηλικιακές Ομάδες

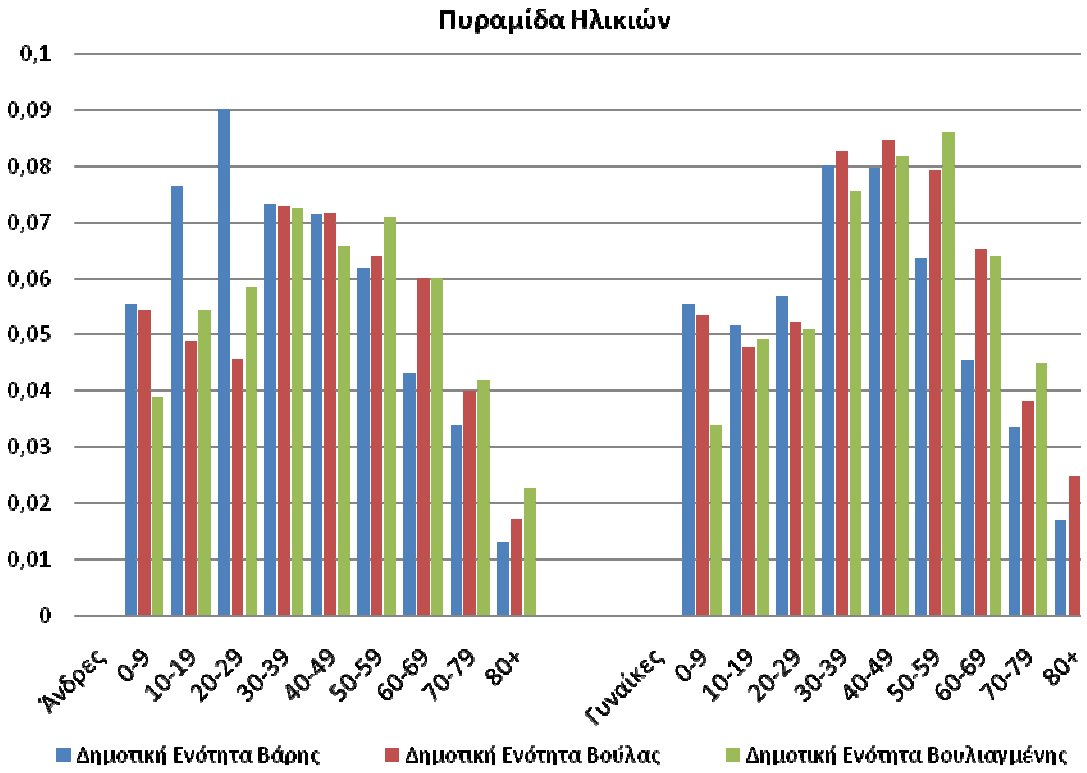
	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
Σύνολο				
0-9	1.757	3.050	303	5.110
10-19	2.027	2.732	432	5.191
20-29	2.327	2.768	456	5.551
30-39	2.428	4.397	618	7.443

40-49	2.389	4.425	615	7.429
50-59	1.984	4.053	655	6.692
60-69	1.403	3.545	517	5.465
70-79	1.065	2.210	362	3.637
80+	475	1.184	222	1.881
Σύνολο	15.855	28.364	4.180	48.399

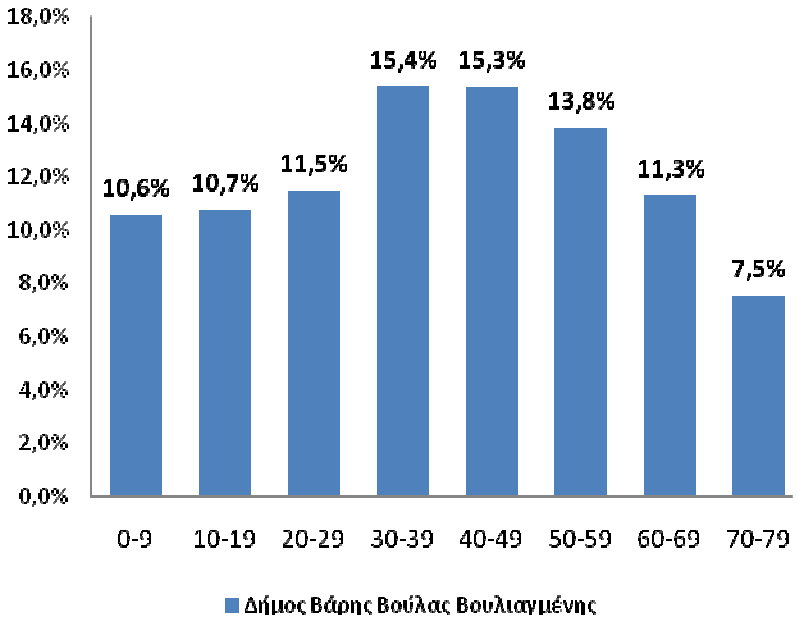
Πίνακας 14: Κατανομή Πληθυσμού σε Ηλικιακές Ομάδες (%)

	Δημοτική Ενότητα Βάρης	**Δημοτική Ενότητα Βούλας**	**Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης**	**Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**
Σύνολο				
0-9	11,1%	10,8%	7,2%	10,6%
10-19	12,8%	9,6%	10,3%	10,7%
20-29	14,7%	9,8%	10,9%	11,5%
30-39	15,3%	15,5%	14,8%	15,4%
40-49	15,1%	15,6%	14,7%	15,3%
50-59	12,5%	14,3%	15,7%	13,8%
60-69	8,8%	12,5%	12,4%	11,3%
70-79	6,7%	7,8%	8,7%	7,5%
80+	3,0%	4,2%	5,3%	3,9%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%

Βάση των στοιχείων που αποτυπώνονται στους πιο πάνω πίνακες, προκύπτει **η Ηλιακή Πυραμίδα** ανδρών και γυναικών, τόσο σε επίπεδο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, όσο και σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων.

Διάγραμμα 5: Πυραμίδα Ηλικιών Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, ανά Φύλο και Δημοτική Ενότητα

Διάγραμμα 6: Πυραμίδα Ηλικιών Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης

Από την παραπάνω ανάλυση, προκύπτουν τα εξής κρίσιμα συμπεράσματα:

- Στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συνολικά, σε μεγάλο ποσοστό **συσσωρεύεται πληθυσμός των παραγωγικών ηλικιακών ομάδων 30 έως 49 ετών**. Το προαναφερθέν συμπέρασμα ισχύει εξίσου και για τις τρεις Δημοτικές Ενότητες Βούλας, Βάρης και Βουλιαγμένης, καθώς η ηλικιακή ομάδα 30 έως 49, αντιπροσωπεύει το **30%** του συνολικού πληθυσμού της Δημοτικής Ενότητας της Βάρης, το **31%** του συνολικού πληθυσμού της Δημοτικής Ενότητας της Βούλας και το **29%** της Δημοτικής Ενότητας του πληθυσμού της Βουλιαγμένης.

- Σημαντική διαφοροποίηση παρουσιάζεται στην ηλικιακή ομάδα **0 έως 29 ετών**, ήτοι στο νεότερο ηλικιακά πληθυσμό. Η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα αντιπροσωπεύει το **39% του συνολικού πληθυσμό της Δημοτικής Ενότητας της Βάρης**, ενώ το ποσοστό της ίδιας ηλικιακής ομάδας στις Δημοτικές Ενότητες Βούλας και Βουλιαγμένης είναι μόλις 30% και 28% αντίστοιχα. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός πως στη Δημοτική Ενότητα της Βάρης παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά την περίοδο 2001 – 2011 (σε σχέση με τις άλλες δύο Δημοτικές Ενότητες), προκύπτει το κρίσιμο συμπέρασμα πως **στη περιοχή της Βάρης διατηρείται μια δυναμική περαιτέρω αύξησης του πληθυσμού**, σημαντικά μεγαλύτερη σε σχέση με το Δήμο συνολικά. Το στοιχείο αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη διαμόρφωση της στρατηγικής του Δήμου, ειδικότερα σε κρίσιμους τομείς της κοινωνικής πολιτικής.

- Χωρίς να παραβλέπουμε την προαναφερθείσα διαφοροποίηση της πυραμίδας ηλικιών της Δημοτικής Ενότητας της Βάρης, μπορούμε να πούμε πως το δημογραφικό προφίλ των τριών δημοτικών ενοτήτων παρουσιάζει σημαντική ομοιογένεια. παρατηρώντας την ηλικιακή πυραμίδα σε επίπεδο νέου Δήμου, μπορούμε να πούμε πως **το δημογραφικό προφίλ του είναι ιδιαίτερα θετικό σε αναπτυξιακούς όρους.**

- Επιπρόσθετα, μπορούμε να σημειώσουμε πως η ηλικιακή πυραμίδα σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης **είναι σχετικά ικανοποιητική,** κάτι το οποίο περιμένουμε να επιβεβαιωθεί και από τους βασικούς δημογραφικούς δείκτες, οι οποίοι μπορούν να αποκρυσταλλώσουν την εικόνα των δημογραφικών δεδομένων και οι οποίο παρουσιάζονται στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθεί.

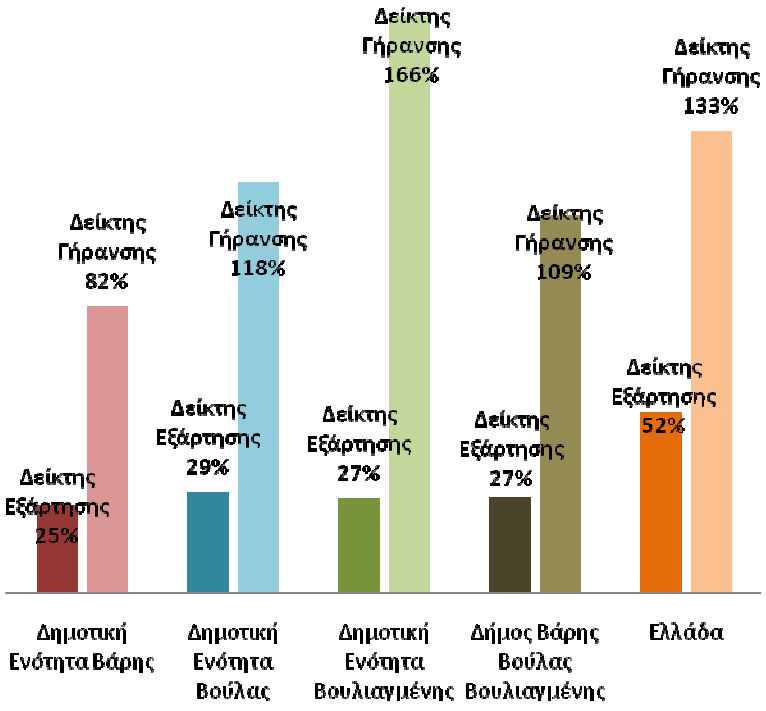
4.2.3. Βασικοί Δημογραφικοί Δείκτες

Πίνακας 15: Κρίσιμοι Δημογραφικοί Δείκτες στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Δημογραφικοί Δείκτες	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	Ελλάδα
Δείκτης Γήρανσης	82%	118%	166%	**109%**	133%
Δείκτης Εξάρτησης	25%	29%	27%	**27%**	52%

- ✓ Ο **δείκτης γήρανσης** δίνει τον αριθμό των ατόμων 65 ετών και άνω που αναλογούν σε 100 άτομα ηλικίας μέχρι 14 ετών. Δείχνει δηλαδή την αναλογία ηλικιωμένων και νέων. Σύμφωνα με τα στοιχεία, η τιμή του δείκτη είναι **82%** για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, **118%** για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και **166%** για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης και συνεπώς **για το Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συνολικά, ο δείκτης έχει τιμή 133%**. Η τιμή αυτή είναι αρκετά μικρότερη σε σύγκριση με τη τιμή του δείκτη σε επίπεδο χώρας τεκμηριώνοντας ένα ικανοποιητικότερο δημογραφικό προφίλ σε επίπεδο Δήμου. Ο δείκτης γήρανσης αποτυπώνει και την προαναφερθείσα διαφοροποίηση σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας Βάρης και μάλιστα με πιο εμφατικό τρόπο. Ειδικότερα**, η Δημοτική Ενότητα Βάρης είναι η μόνη Δημοτική Ενότητα το Δήμου, όπου για κάθε άτομο ηλικίας άνω των 65 ετών, αντιστοιχούν περισσότερα άτομα ηλικίας 0 – 14 ετών**[9].

- ✓ Ο **δείκτης εξάρτησης** δίνει τον αριθμό ατόμων των ηλικιών μέχρι 14 ετών και από 65 και άνω ανά 100 άτομα παραγωγικού πληθυσμού (ηλικίες από 15 έως 64 έτη). Αναφέρεται δηλαδή στους ηλικιωμένους και στους νέους (βρέφη, παιδιά, έφηβοι) ως εξαρτώμενος πληθυσμός από τα άτομα που ανήκουν στο εργατικό δυναμικό (οικονομικά ενεργός πληθυσμός). Η τιμή του **για το Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συνολικά, είναι 27%**, ενώ η τιμής του για τις Δημοτικές Ενότητες Βάρης, Βούλας και Βουλιαγμένης είναι **25%**, **29%** και **27%** αντίστοιχα, κυμαίνεται δηλαδή σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τη χώρα στο σύνολό της. Συμπερασματικά, όσον αφορά το δείκτη εξάρτησης **και οι τρεις Δημοτικές Ενότητες παρουσιάζουν σημαντική ομοιογένεια**.

Διάγραμμα 7: Κρίσιμοι Δημογραφικοί Δείκτες στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, ανά Δημοτική Ενότητα

[9] Τιμή Δείκτη < 100%

4.2.4. Επίπεδο Εκπαίδευσης του Πληθυσμού

Όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία της πρόσφατης απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2011, το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού του **Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συνολικά**, έχει ως ακολούθως[10]:

i. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου, οι **κάτοχοι μεταπτυχιακού - διδακτορικού τίτλου** αποτελούν το **7,1%** του συνολικού πληθυσμού. 4,7% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 8,2% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 8,7% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Σε κάθε περίπτωση **τα ποσοστά αυτά είναι ιδιαίτερα υψηλά**, ειδικότερα εάν συγκριθούν, τόσο με την Περιφέρεια Αττικής (3,4%), όσο και με τη χώρα συνολικά (1,9%). Ήδη γίνεται φανερό πως το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού του Δήμου είναι ιδιαίτερα υψηλό, κάτι που επιβεβαιώνεται και παρακάτω. Υπερθεματίζεται επίσης, πως στο συγκεκριμένο επίπεδο εκπαίδευσης τα ποσοστά είναι σημαντικά υψηλότερα ακόμη και σε σχέση με τα ποσοστά της απογραφής του 2001.

ii. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών** ανέρχονται στο 23,2% του συνολικού πληθυσμού. 16,8% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 26,5% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 25,2% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 14% και 10,6% αντίστοιχα. Υπερθεματίζεται επίσης πως και στο συγκεκριμένο επίπεδο εκπαίδευσης τα ποσοστά είναι σημαντικά υψηλότερα σε σχέση με τα ποσοστά της απογραφής του 2001.

iii. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **πτυχιούχοι ΑΤΕΙ** ανέρχονται στο 4,2% του συνολικού πληθυσμού. 4,1% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 4,4 για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 3,1% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 4,9% και 4,4% αντίστοιχα.

iv. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **απόφοιτοι ανώτερων επαγγελματικών σχολών, ΙΕΚ και κολεγίων** ανέρχονται στο 9,9% του συνολικού πληθυσμού. 8,3% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 10,5% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 11,3% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 7,9% και 5,8% αντίστοιχα.

v. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (Γενικά Λύκεια και ΕΠΑ.Λ.)** ανέρχονται στο 27,4% του συνολικού πληθυσμού. 31,1% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 25,2% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 28% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 28,6% και 25% αντίστοιχα.

vi. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **απόφοιτοι επαγγελματικών σχολών** ανέρχονται στο 1,2% του συνολικού πληθυσμού. 1,6% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 1% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 0,9%% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 2,4% και 2,5% αντίστοιχα.

vii. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **απόφοιτοι Γ Γυμνασίου** ανέρχονται στο 8,5% του συνολικού πληθυσμού. 13,8% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 8,8% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 8,3% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 10,8% και 11,6% αντίστοιχα.

[10] Δεν συμπεριλαμβάνονται οι γεννημένοι την 01/01/2005 και μετά

viii. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **απόφοιτοι δημοτικού** ανέρχονται στο 10,4% του συνολικού πληθυσμού. 13,8% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 8,8% για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 8,3% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 18% και 24,9% αντίστοιχα.

ix. Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου οι **μη έχοντες γνώση γραφής και ανάγνωσης (πλην προσχολικής αγωγής),** ανέρχονται στο 0,4% περίπου του συνολικού πληθυσμού. 0,7% για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, 0,4 για τη Δημοτική Ενότητα Βούλας και 0,3% για τη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης. Τα ποσοστά για την σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής και χώρας είναι 1,3% και 2,4% αντίστοιχα.

Πίνακας 16: Επίπεδο Εκπαίδευσης Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

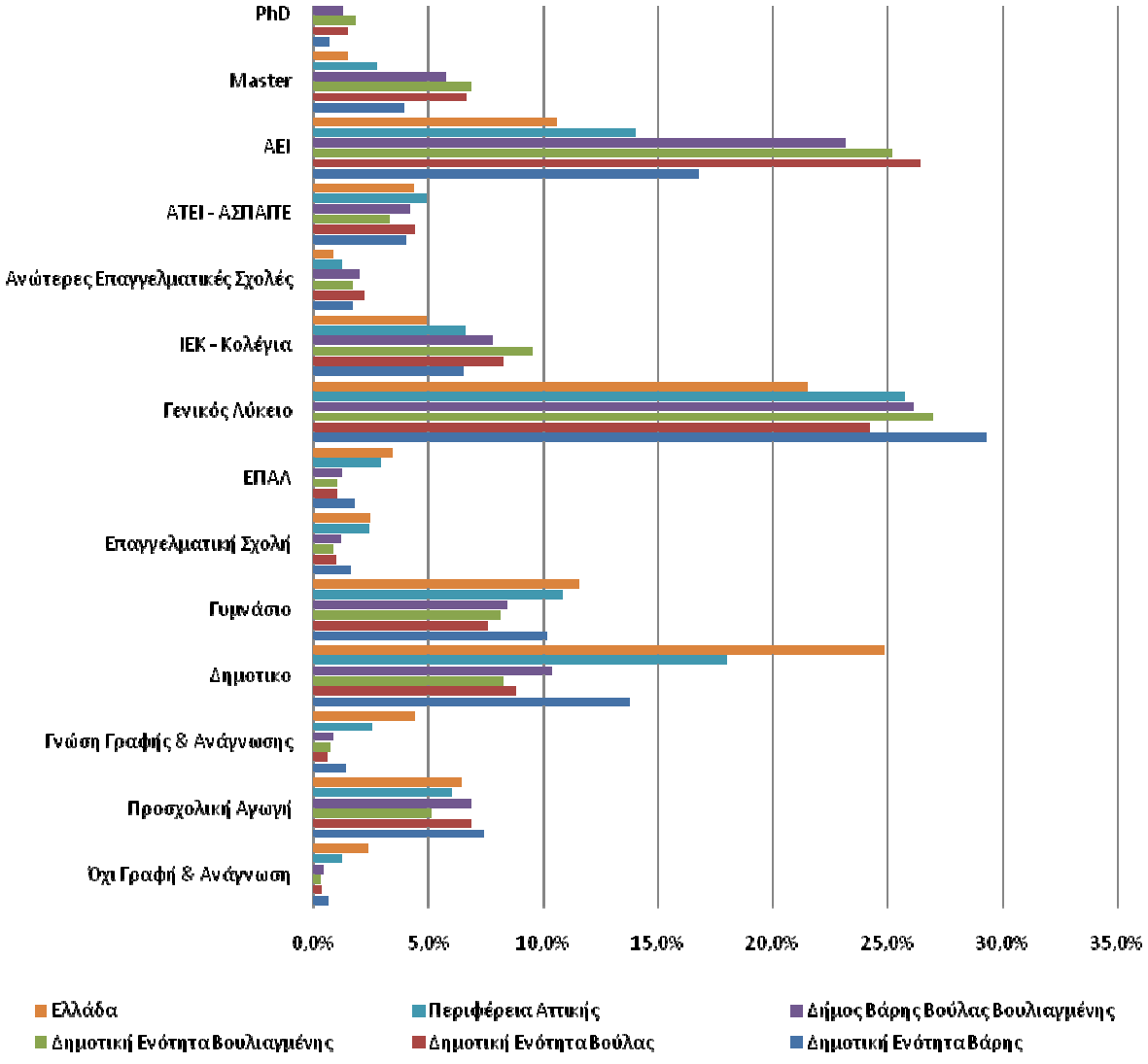
	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	Περιφέρεια Αττικής	Ελλάδα
Όχι Γραφή & Ανάγνωση	97	94	12	203	45.113	244.363
Προσχολική Αγωγή	1.097	1.811	204	3.112	216.357	651.089
Γνώση Γραφής & Ανάγνωσης	209	163	30	402	91.153	448.082
Δημοτικό	2.035	2.327	329	4.691	646.441	2.524.345
Γυμνάσιο	1.505	1.997	323	3.825	389.626	1.174.591
Επαγγελματική Σχολή	241	257	35	533	87.711	253.899
ΕΠΑΛ	261	268	42	571	104.798	348.916
Γενικός Λύκειο	4.327	6.392	1.073	11.792	923.690	2.183.480
ΙΕΚ - Κολέγια	967	2.188	379	3.534	238.129	502.079
Ανώτερες Επαγγελματικές Σχολές	254	592	70	916	45.401	90.400
ΑΤΕΙ - ΑΣΠΑΙΤΕ	603	1.175	132	1.910	177.522	444.910
ΑΕΙ	2.477	6.987	1.001	10.465	503.953	1.076.933
Master	587	1.759	273	2.619	99.048	155.532
PhD	103	405	73	581	23.729	41.312

Πίνακας 17: Επίπεδο Εκπαίδευσης Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

	Δημοτική Ενότητα Βάρης	Δημοτική Ενότητα Βούλας	Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	Περιφέρεια Αττικής	Ελλάδα
Όχι Γραφή & Ανάγνωση	0,7%	0,4%	0,3%	0,4%	1,3%	2,4%
Προσχολική Αγωγή	7,4%	6,9%	5,1%	6,9%	6,0%	6,4%
Γνώση Γραφής & Ανάγνωσης	1,4%	0,6%	0,8%	0,9%	2,5%	4,4%
Δημοτικό	13,8%	8,8%	8,3%	10,4%	18,0%	24,9%
Γυμνάσιο	10,2%	7,6%	8,1%	8,5%	10,8%	11,6%
Επαγγελματική Σχολή	1,6%	1,0%	0,9%	1,2%	2,4%	2,5%
ΕΠΑΛ	1,8%	1,0%	1,1%	1,3%	2,9%	3,4%
Γενικός Λύκειο	29,3%	24,2%	27,0%	26,1%	25,7%	21,5%
ΙΕΚ - Κολέγια	6,6%	8,3%	9,5%	7,8%	6,6%	5,0%

Ανώτερες Επαγγελματικές Σχολές	1,7%	2,2%	1,8%	2,0%	1,3%	0,9%
ΑΤΕΙ - ΑΣΠΑΙΤΕ	4,1%	4,4%	3,3%	4,2%	4,9%	4,4%
ΑΕΙ	16,8%	26,5%	25,2%	23,2%	14,0%	10,6%
Master	4,0%	6,7%	6,9%	5,8%	2,8%	1,5%
PhD	0,7%	1,5%	1,8%	1,3%	0,7%	0,4%

Το σύνολο των στοιχείων του πίνακα, απεικονίζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί:

Διάγραμμα 8:Επίπεδο Εκπαίδευσης του Πληθυσμού Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, ανά Δημοτική Ενότητα

Ως γενικό συμπέρασμα μπορούμε να πούμε πως **το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης είναι ιδιαίτερα υψηλό** και σε κάθε περίπτωση αυτό **το στοιχείο αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό και πλεονέκτημα** που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από το Δήμο κατά τη διαμόρφωση στρατηγικής και το σχεδιασμό δράσεων στο πλαίσιο της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

4.3. Τοπική Οικονομία, Ανάπτυξη & Απασχόληση[11]

4.3.1. Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

*Ο Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός μιας περιοχής και στα πλαίσια του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, είναι ένας από τους σημαντικότερους δείκτες, καθώς καθορίζει σε σημαντικό βαθμό το **όριο** των παραγωγικών δυνατοτήτων και το δυνητικό διαθέσιμο εισόδημα της τοπικής οικονομίας.*

Ο Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός (ΟΕΠ) του **Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα, σύμφωνα με τα στοιχεία της πρόσφατης απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2011, εμφανίζεται με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

i. Ποσοστό του ΟΕΠ (**44%**) που είναι αντίστοιχο με το ποσοστό της Ανατολικής Αττικής (45%), αλλά ελαφρώς μεγαλύτερο από το ποσοστό της Επικράτειας (42%)

ii. Οικονομικά Μη Ενεργό Πληθυσμό (**56%**) που είναι μικρότερος από της Χώρας (58%), και αντίστοιχος με αυτόν της Ανατολικής Αττικής (**55%**)

Πίνακας 18: Οικονομικά Ενεργός & Οικονομικά Μη Ενεργός Πληθυσμός (%) Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

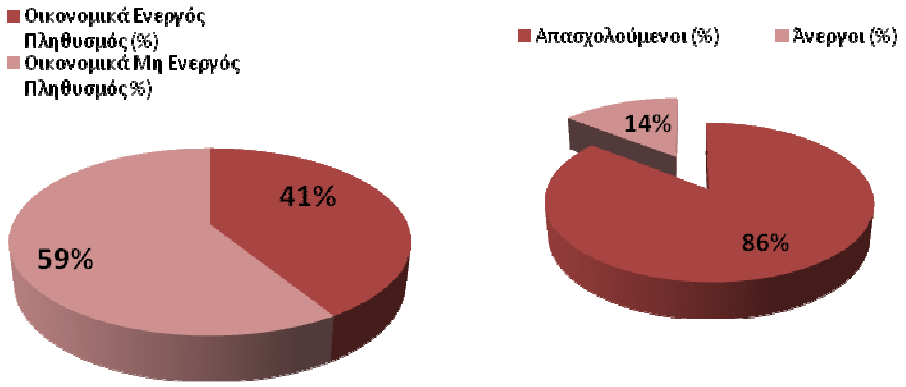
	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	Μη Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	Σύνολο
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**21.152**	**27.247**	**48.399**
	44%	**56%**	**100%**
Δημοτική Κοινότητα Βάρης	**6.528**	**9.327**	**15.855**
	41%	59%	100%
Δημοτική Κοινότητα Βούλας	**12.733**	**15.631**	**28.364**
	45%	55%	100%
Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	**1.891**	**2.289**	**4.180**
	45%	55%	100%
Αν. Αττική	**226.409**	**275.939**	**502.348**
	45%	55%	100%
Ελλάδα	**4.586.636**	**6.229.650**	**10.816.286**
	42%	58%	100%

[11] Η ανάλυση έχει πραγματοποιηθεί με βάση τα επίσημα και πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του 2011.

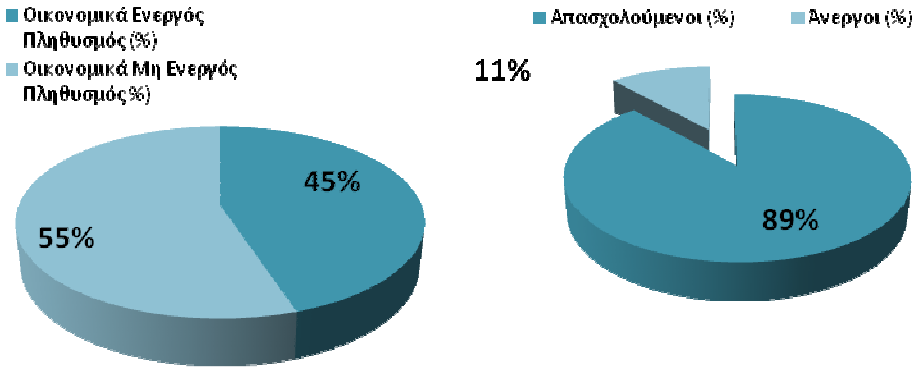
4.3.2. Απασχόληση & Ανεργία

4.3.2.1. Γενικά Στοιχεία

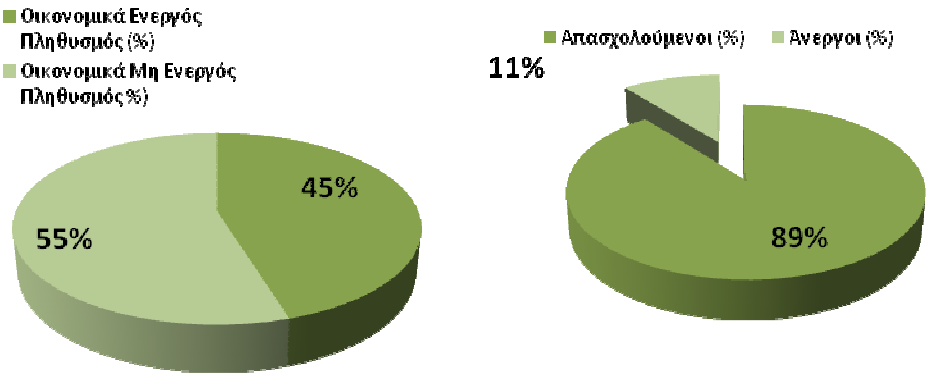
Η Σχέση μεταξύ Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού – Οικονομικά Μη Ενεργού Πληθυσμού και Ανεργίας, περιγράφουν σε ένα υψηλό επίπεδο την Τοπική Οικονομία του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης. Αναλύοντας περισσότερο τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό μέσα από τη σχέση απασχολούμενων και ανέργων στο Δήμο, παρατηρούμε πως το ποσοστό των **ανέργων**[12] ανέρχεται σε **12%**[13], ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο από αυτό της Αν. Αττικής (18%) και της Επικράτειας (19%).

Διάγραμμα 9: ΟΕΠ & Ανεργία στη Δημοτική Ενότητα Βάρης (2011)

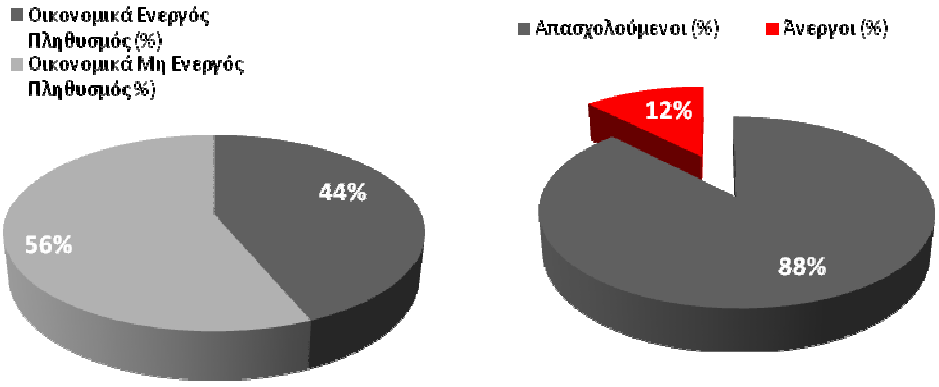
Διάγραμμα 10: ΟΕΠ & Ανεργία στη Δημοτική Ενότητα Βούλας (2011)

Διάγραμμα 11: ΟΕΠ & Ανεργία στο Δήμο Βουλιαγμένης (2011)

[12] Το ποσοστό ανεργίας υπολογίζεται ως ποσοστό επί του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού (ΟΕΠ) που δηλώνει ότι αναζητεί εργασία.

[13] Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Ιούλιος 2015), ο αριθμος των ανέργων του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης **3.361 άτομα**, αριθμός ο οποίος αντιστοιχεί σε ένα **ποσοστό ανεργίας της τάξης τυ 15,9%** επί του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού της πρόσφατης απογραφής.

Διάγραμμα 12: ΟΕΠ & Ανεργία στο **Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης** (**2011**)

Βάσει των επίσημων στοιχείων του 2011, η **απασχόληση** στην περιοχή του Δήμου - Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συνολικά, κινούταν στα επίπεδα του **89%**. Σε κάθε περίπτωση όμως, η ανεργία έχει **επιδεινωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια στα πλαίσια της ύφεσης και της οικονομικής συγκυρίας σε εθνικό επίπεδο και έχει επιδεινωθεί περαιτέρω την περίοδο 2011 – 2015** (ήτοι μετά την πρόσφατη απογραφή του 2011). Δεδομένων των παραπάνω, κατά τη διαμόρφωση της στρατηγικής του Δήμου για την επόμενη περίοδο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη **πως το ποσοστό ανεργίας κατά την ημερομηνία σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι εξαιρετικά πιθανό να υποεκτιμάται από τα στοιχεία της απογραφής του 2011**[14].

Κατά κανόνα, η ανεργία πλήττει περισσότερο τις ηλικίες των **20-24 ετών** και ακολουθούν αμέσως μετά οι ηλικίες των 25-29 για αμφότερα τα δύο φύλα.

Υπογραμμίζεται τέλος, το φαινόμενο της «**κρυφής» ανεργίας**», καθώς ένα σημαντικό ποσοστό των γυναικών που δηλώνουν «νοικοκυρές» ή και άλλες ομάδες του Οικονομικά Μη Ενεργού πληθυσμού, στα πλαίσια διαφορετικών συνθηκών θα ήταν διατεθειμένοι να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Πίνακας 19: Απασχόληση & Ανεργία στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Ομάδες ΟΕΠ	**Δημοτική Ενότητα Βάρης**	**Δημοτική Ενότητα Βούλας**	**Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης**	**Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**
Απασχολούμενοι	86%	89%	89%	**88%**
Άνεργοι	14%	11%	11%	**12%**

4.3.2.2. Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Ανεργίας

Πέρα από την παράθεση του ποσοστού ανεργίας σε επίπεδο Δήμου και Δημοτικών Ενοτήτων, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η παρουσίαση ορισμένων **ποιοτικών χαρακτηριστικών** της ανεργίας, για την πληρέστερη κατανόηση του φαινομένου και κυρίως την πληρέστερη κατανόηση των τοπικών του χαρακτηριστικών.

Στον πιο κάτω πίνακα αποτυπώνεται το **πως κατανέμεται η ανεργία στις τρεις Δημοτικές Ενότητες** του Δήμου, **σε σχέση με το πως κατανέμεται ο πληθυσμός**. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για να εντοπίσουμε μια ενδεχόμενη ένταση του προβλήματος σε κάποια συγκεκριμένη Δημοτική Ενότητα, καθώς δεδομένης της άνισης κατανομής του πληθυσμού στις τρεις Δημοτικές Ενότητες, το ποσοστό ανεργία ανά Δημοτική Ενότητα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ένα τέτοιο συμπέρασμα.

[14] Σημειώνεται πως το ποσοστό ανεργίας για το 2001 στον Δήμο Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης ήταν 7%.

Από τα στοιχεία του πίνακα παρατηρούμε:

» Σε γενικές γραμμές, **ο αριθμός των ανέργων στις τρεις Δημοτικές Ενότητες κατανέμεται με τον ίδιο τρόπο που κατανέμεται και ο μόνιμος πληθυσμός**. Συνεπώς το πρόβλημα της ανεργίας δεν φαίνεται να πλήττει εντονότερα κάποια Δημοτική Ενότητα σε σχέση με κάποια άλλη (αναλογικά με τον πληθυσμό).

» Σε κάθε περίπτωση το **μεγαλύτερο πρόβλημα παρουσιάζεται στη Δημοτική Ενότητα της Βάρης, όπου οι άνεργοι αποτελούν το 36% του συνόλου των ανέργων του Δήμου, τη στιγμή που ο πληθυσμό της ίδιας Δημοτικής Ενότητας αποτελεί το 33%** του μόνιμου πληθυσμού (ήτοι 3 ποσοστιαίες μονάδες διαφορά).

	2001	2011	Άνεργοι
Δ.Ε. Βάρης	25%	33%	36%
Δ.Ε. Βούλας	61%	59%	56%
Δ.Ε. Βουλιαγμένης	14%	9%	8%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	100%	100%	100%

Πίνακας 20: Ποσοστιαία συμμετοχή της κάθε Δημοτικής Ενότητας στην Ανεργία και τον Πληθυσμό

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρατηρούμε το ποσοστό των νέων ανέργων (ήτοι αυτών που ζητούσαν εργασία για πρώτη φορά), κατά το έτος της απογραφής (2011) στοιχείο που μας δίνει μια **ένδειξη της δυναμικής του κρίσιμου ζητήματος της ανεργίας**. Παρατηρούμε πως:

» Σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, **οι νέοι άνεργοι αποτελούν το 30% του συνόλου των ανέργων**, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό, που μας δείχνει πως οι πολιτικές διαχείρισης του κρίσιμου **προβλήματος της ανεργίας, ακόμη και σε τοπικό επίπεδο, δεν πρέπει σχετίζεται μόνο με την στήριξη ατόμων που έχουν χάσει την εργασία τους, αλλά και τον περιορισμό του ρυθμού αύξησης του ποσοστού ανεργίας** και την **προώθηση ενεργών πολιτικών στήριξης της απασχόλησης** - στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ά βαθμού - και η αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων και μέσων στην κατεύθυνση αυτή.

» Αντίστοιχα είναι τα ποσοστά και σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων Βάρης, Βούλας και Βουλιαγμένης.

Πίνακας 21: Νέοι Άνεργοι Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης & Δημοτικών Ενοτήτων

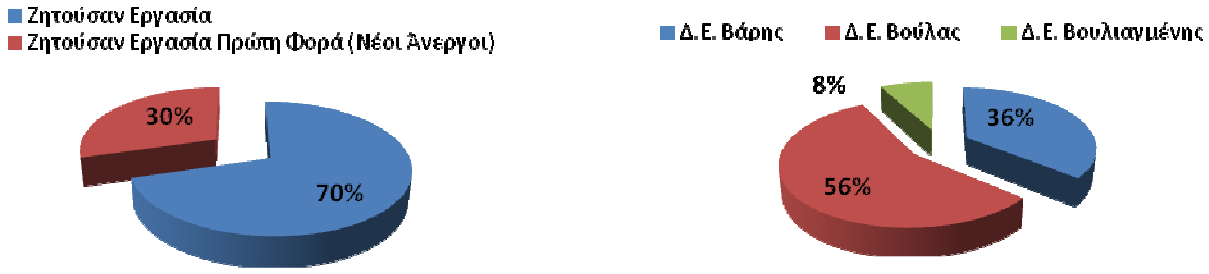
	Άνεργοι	Ζητούσαν Εργασία	Ζητούσαν Εργασία **Πρώτη Φορά** (Νέοι Άνεργοι)
Δ.Ε. Βάρης	931	687	244
Δ.Ε. Βούλας	1.454	987	467
Δ.Ε. Βουλιαγμένης	199	143	56
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**2.584**	**1.817**	**767**

Πίνακας 22: Νέοι Άνεργοι Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης & Δημοτικών Ενοτήτων (%)

	Άνεργοι	Ζητούσαν Εργασία	Ζητούσαν Εργασία **Πρώτη Φορά** (Νέοι Άνεργοι)
Δ.Ε. Βάρης	100%	74%	26%
Δ.Ε. Βούλας	100%	68%	32%
Δ.Ε. Βουλιαγμένης	100%	72%	28%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	100%	70%	30%

Πίνακας 23: Ποσοστιαία συμμετοχή της κάθε Δημοτικής Ενότητας στην Ανεργία

	Άνεργοι	**Ζητούσαν Εργασία**	**Ζητούσαν Εργασία Πρώτη Φορά** (Νέοι Άνεργοι)
Δ.Ε. Βάρης	36%	38%	32%
Δ.Ε. Βούλας	56%	54%	61%
Δ.Ε. Βουλιαγμένης	8%	8%	7%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	100%	100%	100%

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία συμμετοχή της κάθε Δημοτικής Ενότητας στην Ανεργία

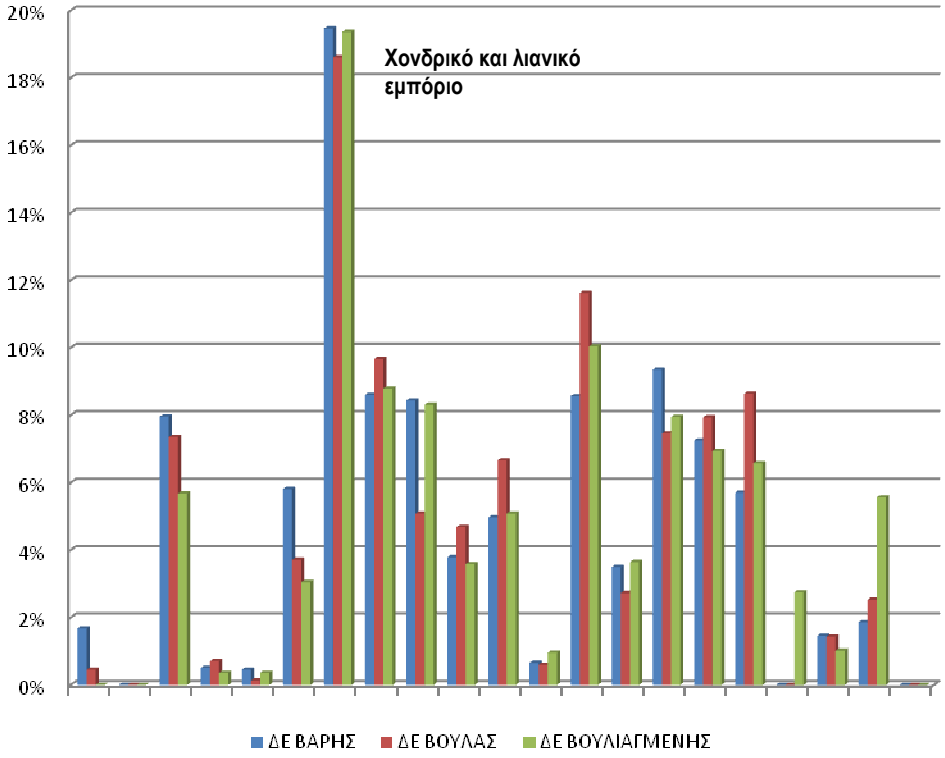
4.3.2.2. Ανάλυση Απασχόλησης ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Αναλύοντας περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα της τοπικής οικονομίας, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (**ΣΤΑΚΟΔ**), παρατηρούμε ότι σε επίπεδο ενιαίου Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, ο κλάδος με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην απασχόλησης είναι το **χονδρικό και λιανικό εμπόριο**, καθώς αντιπροσωπεύει το **19%** (3.447 άτομα) και οι **επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες** που αντιπροσωπεύουν το **10,6%** της απασχόλησης (1.929 άτομα). Αναλυτικότερα:

i. Σε επίπεδο **Δημοτικής Ενότητας Βάρης**, κλάδοι που επίσης συγκεντρώνουν σημαντικά ποσοστά συμμετοχής στην απασχόλησης είναι τα ξενοδοχεία / εστιατόρια (**8,4%**), υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης (**9,3%**) και οι υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης (**8,6%**).

ii. Σε επίπεδο **Δημοτικής Ενότητας Βούλας**, οι σημαντικότεροι κλάδοι εκτός από τους προαναφερθέντες κυριάρχους κλάδους, σε όρους ποσοστών συμμετοχής στην απασχόληση, είναι οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την υγεία και την κοινωνική μέριμνα με ποσοστό συμμετοχής 8,6**%** και επίσης ορισμένες υπηρεσίες στους τομείς της μεταφοράς / αποθήκευσης (**9,7%**).

iii. Σε επίπεδο **Δημοτικής Ενότητας Βουλιαγμένης**, οι σημαντικότεροι κλάδοι εκτός από τους προαναφερθέντες κυριάρχους κλάδους, σε όρους ποσοστών συμμετοχής στην απασχόληση, είναι ξενοδοχεία εστιατόρια (**8,3%**) και επίσης ορισμένες υπηρεσίες στους τομείς της μεταφοράς / αποθήκευσης (**8,8%**).

Διάγραμμα 14: Συμμετοχή Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας στην Απασχόληση

Όπως γίνεται φανερό και από το πιο πάνω γράφημα, σε επίπεδο τοπικής οικονομία, ο ***Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης χαρακτηρίζεται από μια σχετική ομοιογένεια*** *η οποία επιβεβαιώνεται και από τα πρόσφατα στοιχεία της απογραφής του 2011. Οι τρεις Δημοτικές Κοινότητες* ***διαθέτουν σχετικά όμοια διάρθρωση και παρεμφερές αναπτυξιακό «προφίλ» παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις****. Το στοιχείο αυτό αποτελεί ένα* ***αναπτυξιακό πλεονέκτημα για το Δήμο****, το οποίο και πρέπει να αξιοποιηθεί μέσα από την* ***διαμόρφωση των κατάλληλων πολιτικών*** *και την* ***υλοποίηση κοινών και στοχευμένων δράσεων****.*

4.3.2.3. Ανάλυση Μορφών Απασχόλησης

Η μορφή της απασχόλησης αποτελεί έναν από τους σημαντικούς παράγοντες ανάλυσης της **διάρθρωσης της τοπικής οικονομίας σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**. Η κατανόηση των διαφορετικών μορφών απασχόλησης και της μεταξύ τους σχέσης, είναι στοιχείο κρίσιμης σημασίας για την διαμόρφωση της όποιας στρατηγικής και των προγραμματισμό των όποιων παρεμβάσεων στον τομέα της τοπικής οικονομίας και της επιχειρηματικότητας.

i. Δημοτική Κοινότητα Βάρης:

Η **μισθωτή απασχόληση αποτελεί την κυρίαρχη μορφή απασχόλησης**, καθώς περιλαμβάνει **3.742 άτομα**, τα οποία αντιπροσωπεύουν το **67% του απασχολούμενου πληθυσμού**. Το ποσοστό αυτό αντισταθμίζεται από την **σχετικά υψηλή συμμετοχή των εργοδοτών στη σύνθεση των απασχολουμένων** (**14%**).

Σημαντικά **υψηλός παρουσιάζεται επίσης και ο αριθμός των αυτοαπασχολουμένων** (εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό), οι οποίοι είναι 978 **άτομα** και αντιπροσωπεύουν το **17%** στο σύνολο του απασχολούμενου πληθυσμού. ***Επιπλέον, η κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων, θα μπορούσε να ειδωθεί αντισταθμιστικά με την μισθωτή απασχόληση***.

Η κατηγορία των συμβοηθούντων μελών[15] έχει μια πολύ μικρή ποσοστιαία συμμετοχή στην περιοχή του Δήμου (**1%**).

ii. Δημοτική Ενότητα Βούλας:

Η **μισθωτή απασχόληση** αποτελεί και εδώ τη **βασική μορφή απασχόλησης**, καθώς περιλαμβάνει **7.109 άτομα**, τα οποία αντιπροσωπεύουν το **63% του απασχολούμενου πληθυσμού**. Το ποσοστό αυτό αντισταθμίζεται επίσης από μια **αξιοσημείωτη συμμετοχή των εργοδοτών** στη σύνθεση των απασχολουμένων (**16%** έναντι **14%** *της Δημοτικής Ενότητας Βάρης και* **6%** *της Δημοτικής Ενότητας Βουλιαγμένης, όπως βλέπουμε και παρακάτω*).

Σημαντικά **υψηλός παρουσιάζεται επίσης και ο αριθμός των αυτοαπασχολουμένων** (εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό), οι οποίοι είναι **2.161 άτομα** και αντιπροσωπεύουν το **19%** στο σύνολο του απασχολούμενου πληθυσμού. Επιπλέον, η κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων, θα μπορούσε να ειδωθεί επίσης αντισταθμιστικά με την μισθωτή απασχόληση.
Η κατηγορία των συμβοηθούντων μελών έχει επίσης μια πολύ μικρή ποσοστιαία συμμετοχή στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας (**1%**).

iii. Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης:

Η **μισθωτή απασχόληση** αποτελεί και εδώ τη **βασική μορφή απασχόλησης**, καθώς περιλαμβάνει 1.058 **άτομα**, τα οποία αντιπροσωπεύουν το **73% του απασχολούμενου πληθυσμού**. Στη περίπτωση της Δημοτικής Ενότητας Βουλιαγμένης, η **συμμετοχή των εργοδοτών** στη σύνθεση των απασχολούμενων είναι 6% (έναντι **14%** *της Δημοτικής Ενότητας Βάρης και 16% της Δημοτικής Ενότητας Βούλας)*. Αντίστοιχος με τις άλλες δύο Δημοτικές Κοινότητας **παρουσιάζεται ο αριθμός των αυτοαπασχολουμένων** (εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό), οι οποίοι είναι **264 άτομα** και αντιπροσωπεύουν το 1**8%** στο σύνολο του απασχολούμενου πληθυσμού.

Η κατηγορία των συμβοηθούντων μελών έχει επίσης μια πολύ μικρή ποσοστιαία συμμετοχή στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας (**2%**).

iv. Δήμος Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης:

Όπως μπορεί ήδη να γίνει κατανοητό, σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, η **μισθωτή απασχόληση** αποτελεί ξεκάθαρα τη **βασική μορφή απασχόλησης**, με **11.909 άτομα**, τα οποία αντιπροσωπεύουν το **65% του απασχολούμενου πληθυσμού**. **Η συμμετοχή των εργοδοτών** στη σύνθεση των απασχολουμένων (**15%**), ενώ ο **αριθμός των αυτοαπασχολουμένων** (εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό), οι οποίοι είναι **3.403 άτομα** αντιπροσωπεύουν το **19%** στο σύνολο του απασχολούμενου πληθυσμού.

	Θέση στο επάγγελμα					
	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί ή ημερομίσθιοι	Μέλη παραγωγικών συνεταιρισμών	Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	Άλλη περίπτωση
Δημοτική Κοινότητα Βάρης	**14%**	**17%**	**67%**	**0%**	**1%**	1%
Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	**6%**	**18%**	**73%**	**0%**	**2%**	1%
Δημοτική Κοινότητα Βούλας	**16%**	**19%**	**63%**	**0%**	**1%**	1%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**15%**	**19%**	**65%**	**0%**	**1%**	1%

[15] Η παρουσία των συμβοηθούντων μελών θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη οικογενειακής συνοχής και κατ' επέκταση **οικογενειακής επιχειρηματικότητας**. Στην ελληνική επαρχία, αναλόγως της τοπικά διαμορφωμένης ιδιοσυγκρασίας των κατοίκων, η άτυπη αυτή μορφή απασχόλησης που κυρίως αφορά στις γυναίκες, έχει αποτελέσει βασική παράμετρο για τη δημιουργία οικογενειακών και κατ' επέκταση συνεταιριστικών μονάδων, με αιχμή τον αγροτικό τομέα. **Στην περιοχή όμως του Δήμου Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης, η μορφή αυτή απασχόλησης δεν έχει την ίδια διείσδυση.**

Συμπερασματικά, διακρίνονται **δυο κατηγορίες απασχολουμένων**: οι (περισσότερο πολυάριθμοι) **υπάλληλοι** και οι **εργοδότες / αυτοαπασχολούμενοι**.

4.3.3 Διαγραμματική Απεικόνιση Βασικών Κοινωνικοοικονομικών Χαρακτηριστικών

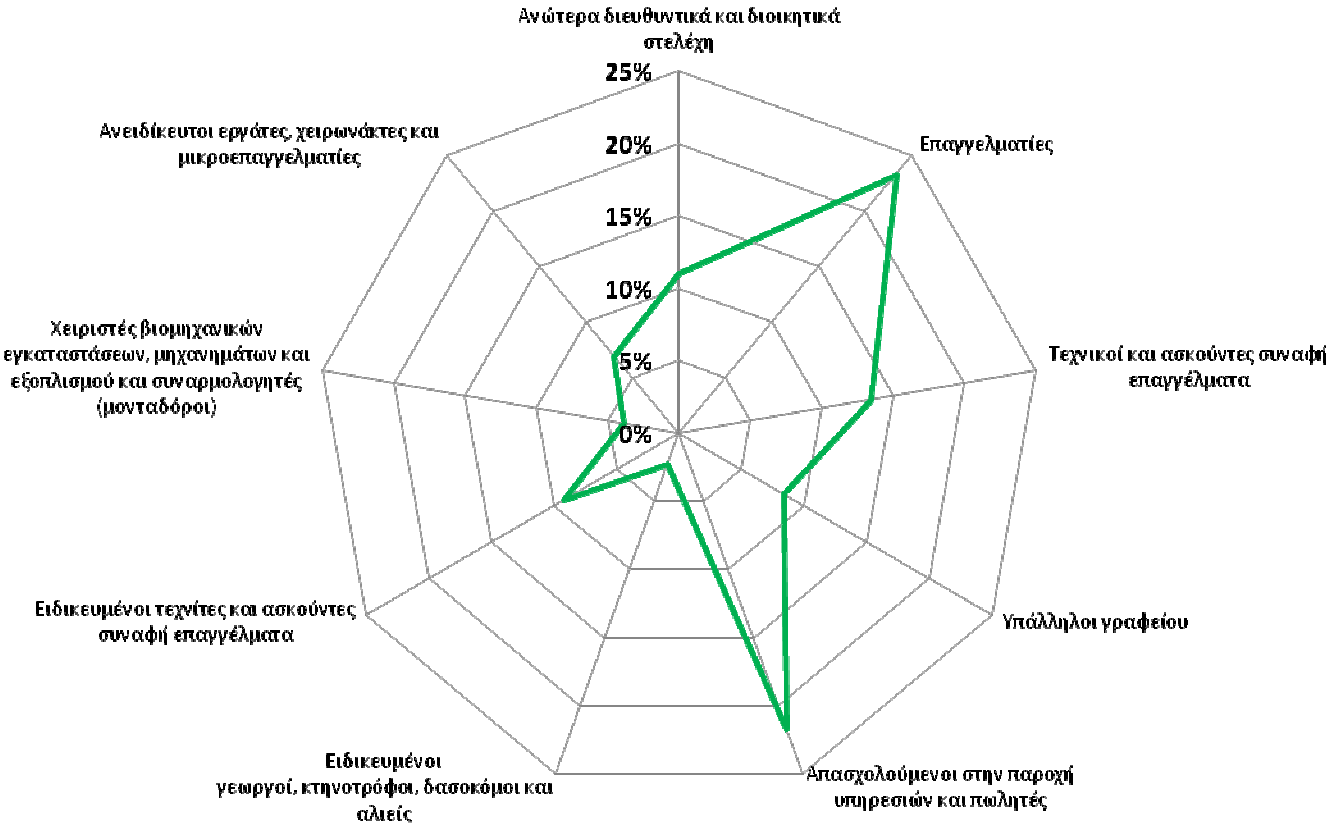
*Στους πίνακες και τα διαγράμματα που ακολουθούν αναλύονται στοιχεία που περιγράφουν αναλυτικά αλλά και **οπτικοποιούν την εικόνα της τοπικής οικονομίας του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**, η ανάλυση και τα συμπεράσματα των οποίων έχουν ήδη παρουσιαστεί στα πλαίσια των ενοτήτων που προηγήθηκαν.*

Πίνακας 24: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

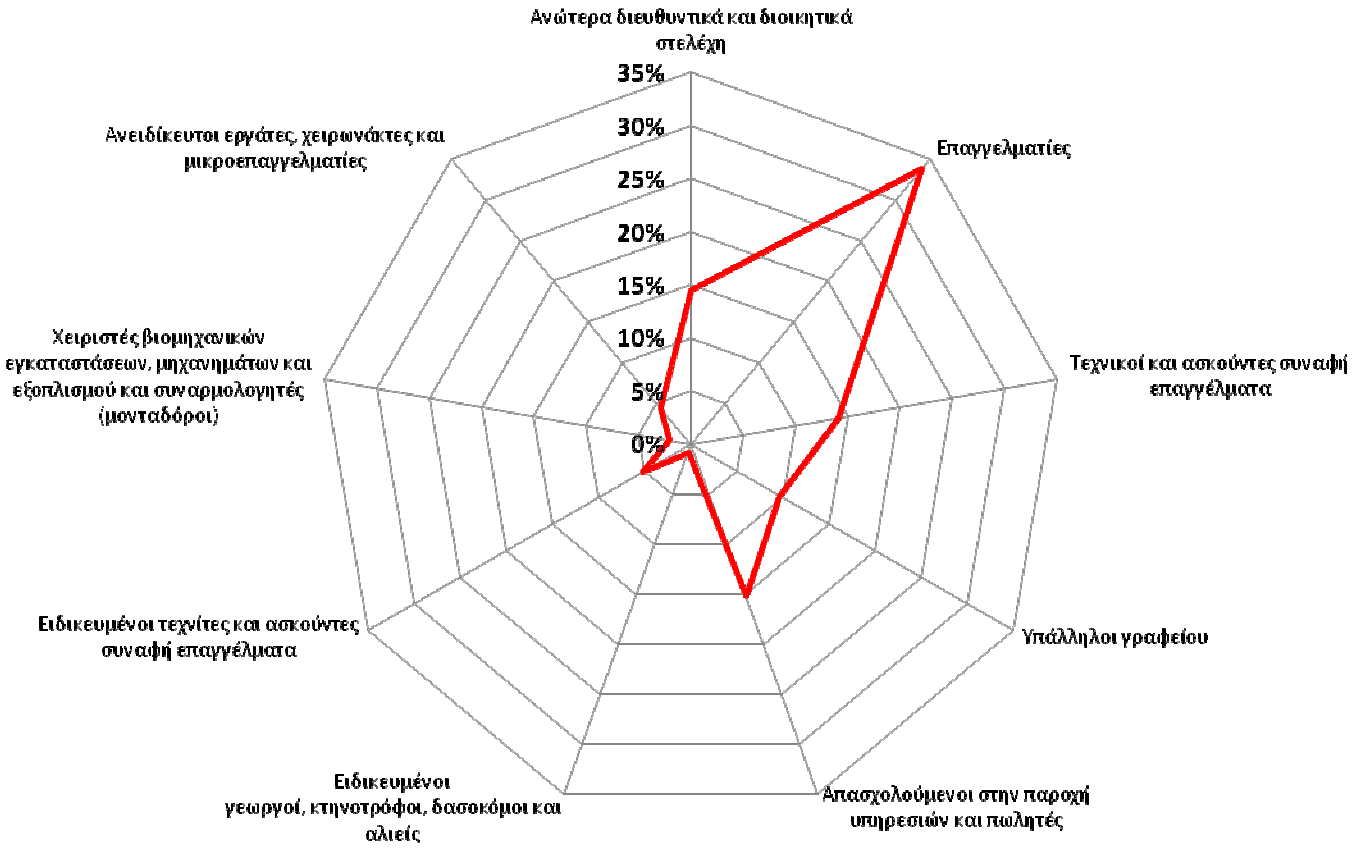
Γεωγραφικά διαμερίσματα, νομοί, δήμοι / κοινότητες, δημοτικά / κοινοτικά διαμερίσματα, φύλο, ομάδες ηλικιών	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων								
	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες
Δημοτική Κοινότητα Βάρης	618	1.305	750	465	1.217	127	512	216	387
Δημοτική Κοινότητα Βούλας	1.633	3.820	1.600	1.094	1.714	89	594	230	505
Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	249	484	254	129	292	26	74	37	147
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	2.500	5.609	2.604	1.688	3.223	242	1.180	483	1.039

Πίνακας 25: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων (%) στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

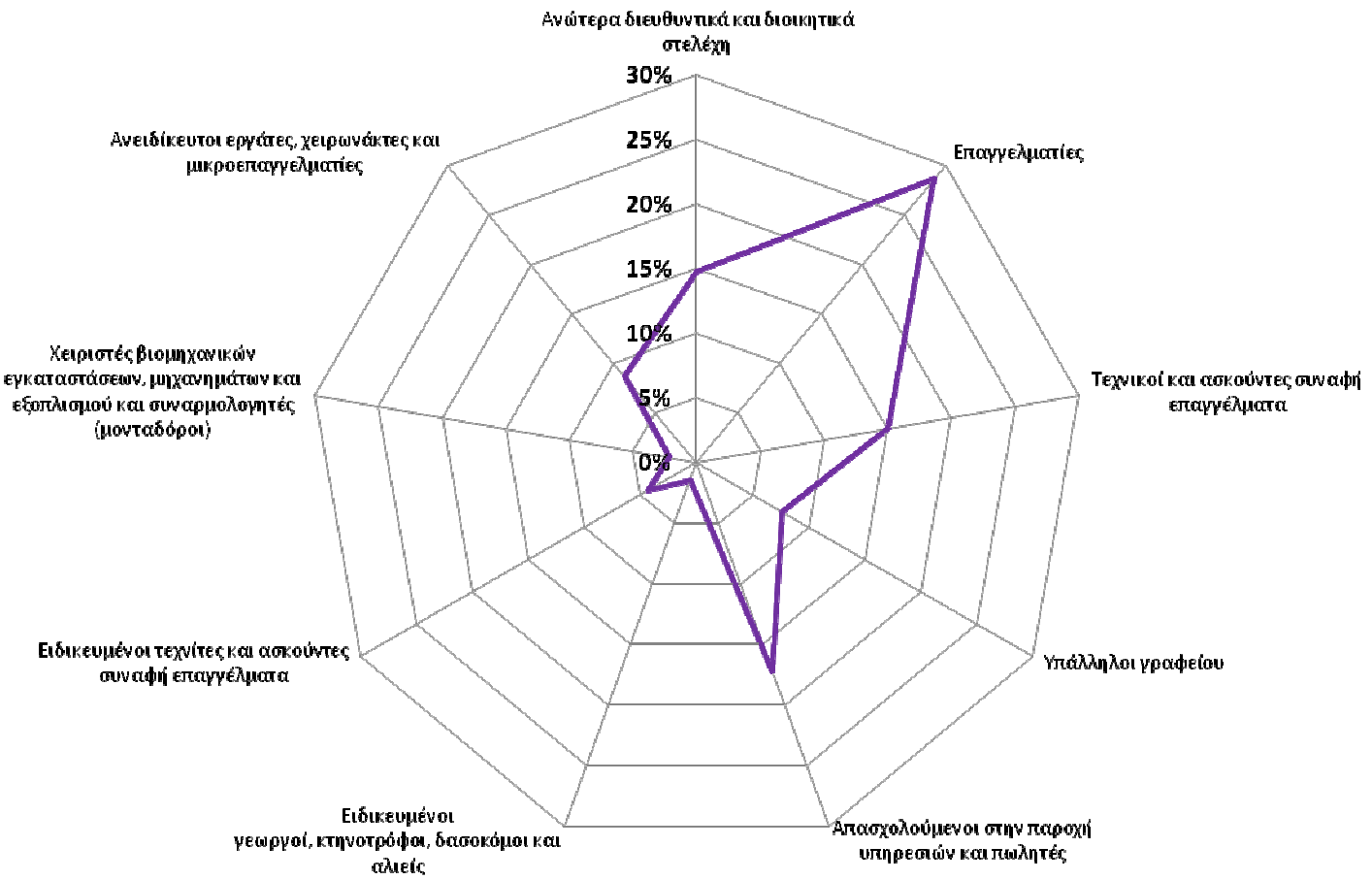
Γεωγραφικά διαμερίσματα, νομοί, δήμοι / κοινότητες, δημοτικά / κοινοτικά διαμερίσματα, φύλο, ομάδες ηλικιών	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων								
	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες
Δημοτική Κοινότητα Βάρης	11%	23%	13%	8%	22%	2%	9%	4%	7%
Δημοτική Κοινότητα Βούλας	14%	34%	14%	10%	15%	1%	5%	2%	4%
Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	15%	29%	15%	8%	17%	2%	4%	2%	9%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	13%	30%	14%	9%	17%	1%	6%	3%	6%

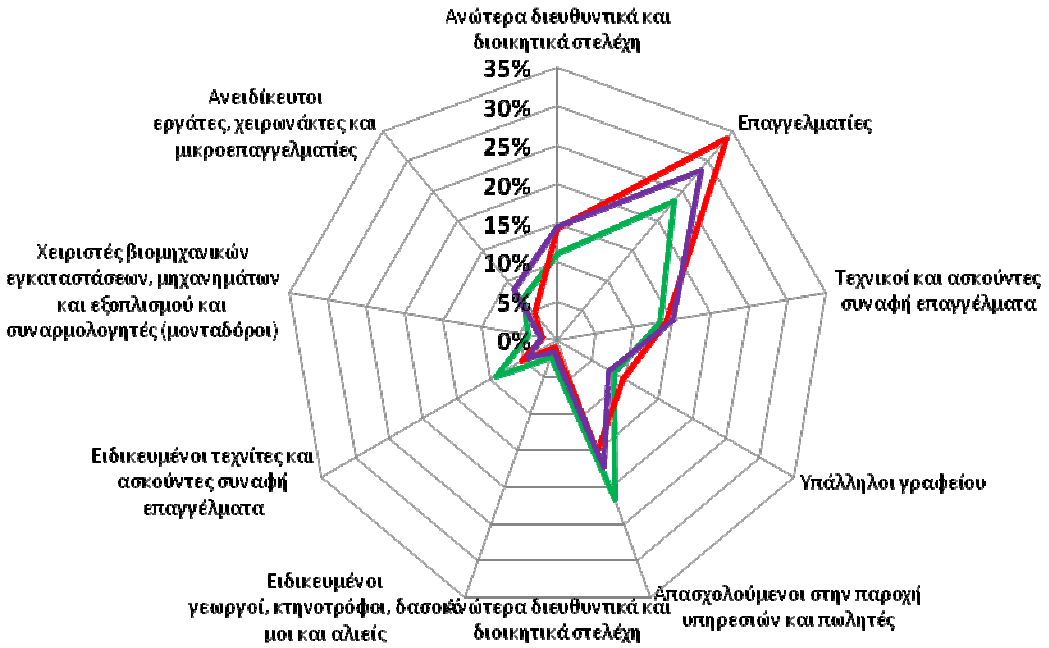
Διάγραμμα 15: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στη Δημοτική Ενότητα Βάρης

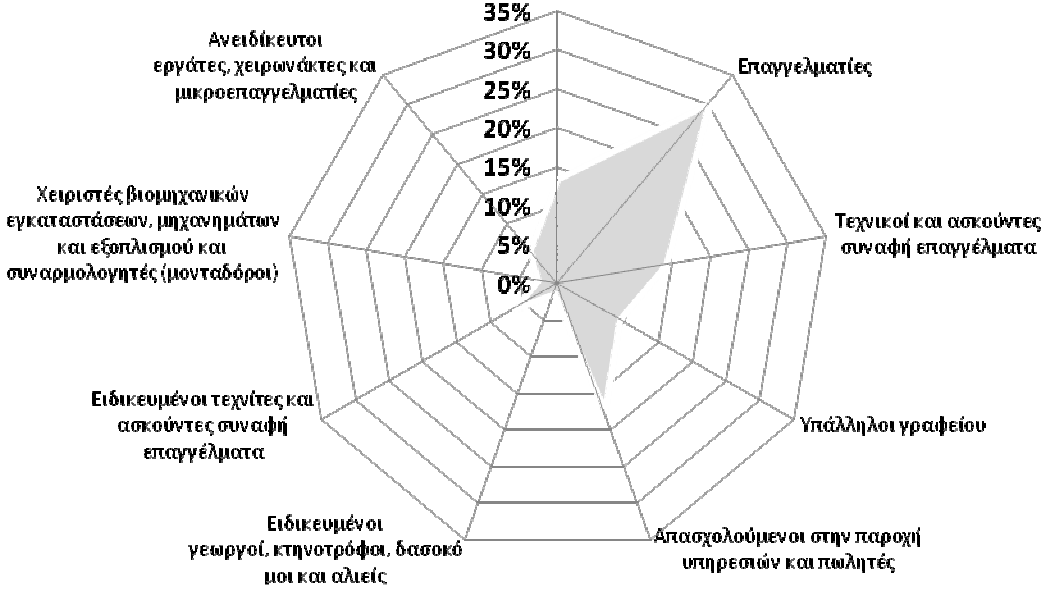
Διάγραμμα 16: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στη Δημοτική Ενότητα Βούλας

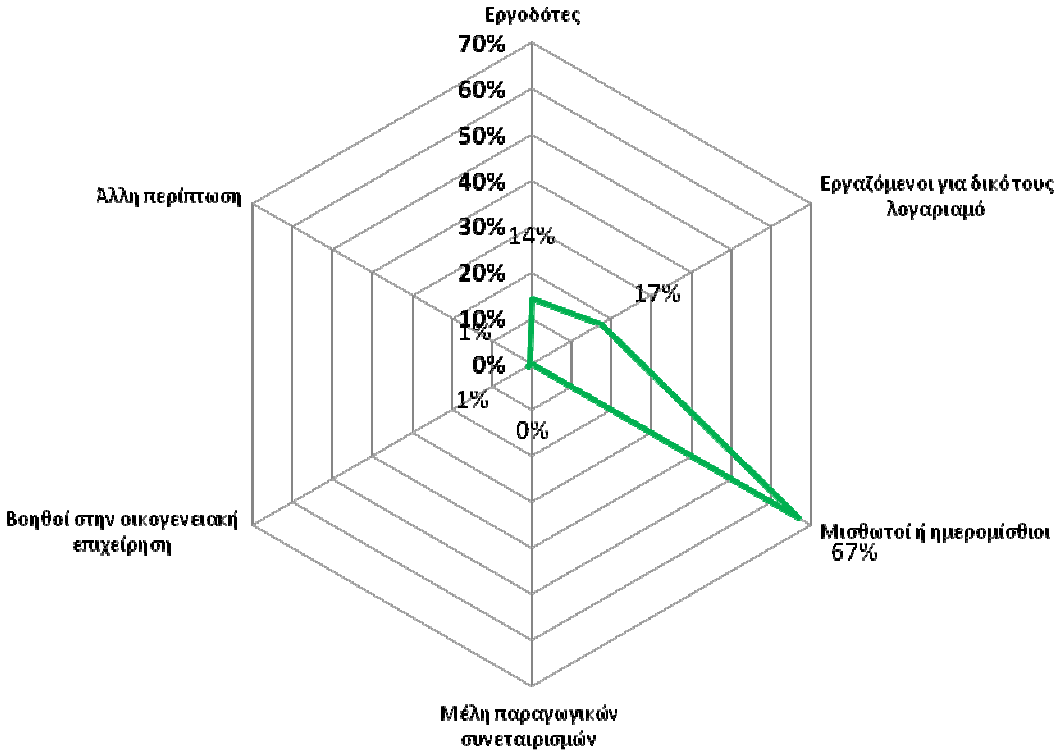
Διάγραμμα 17: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης

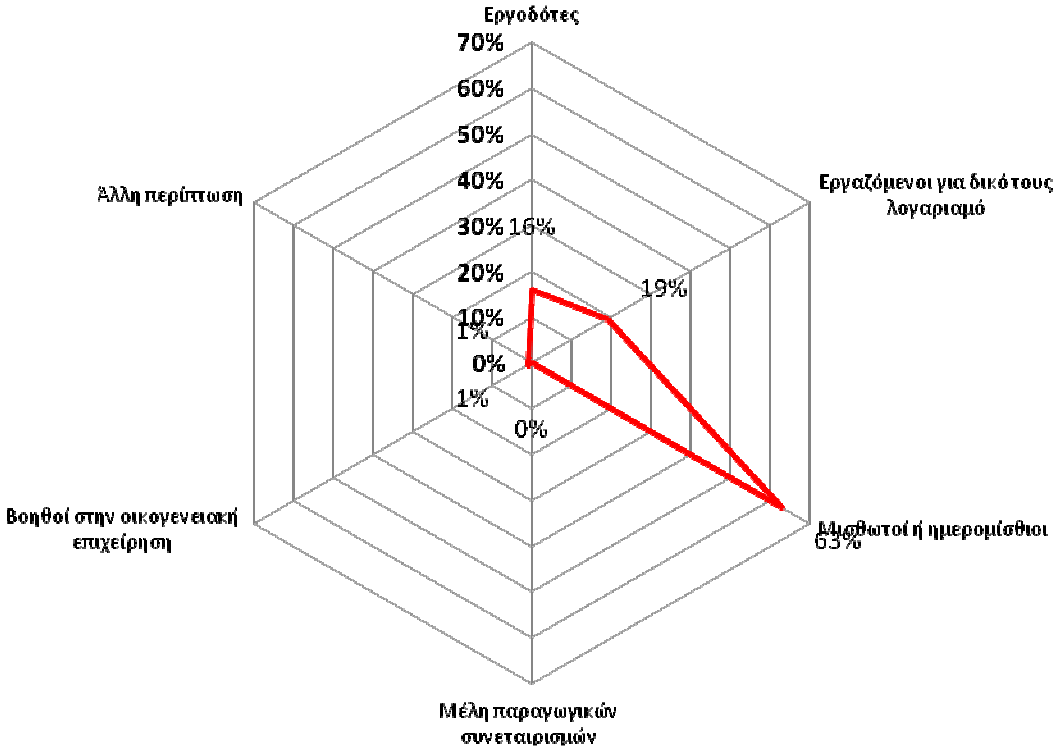
Διάγραμμα 18: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

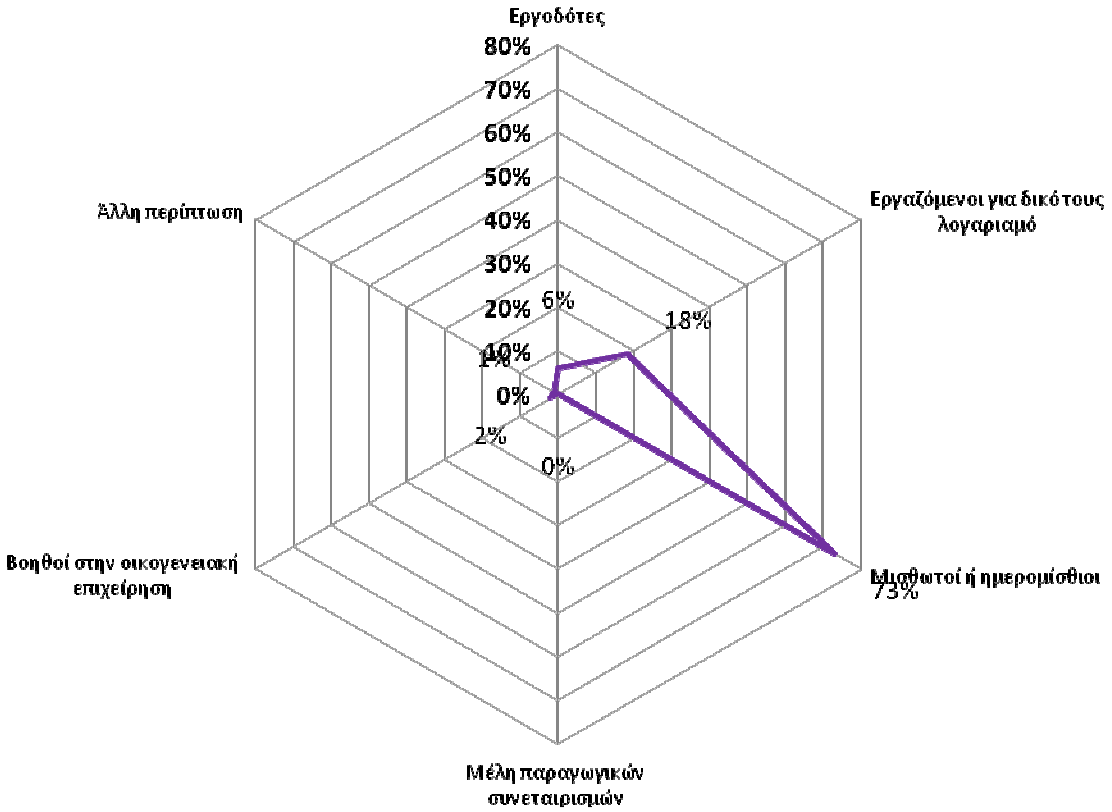
Διάγραμμα 19: Ομάδες Ατομικών Επαγγελμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

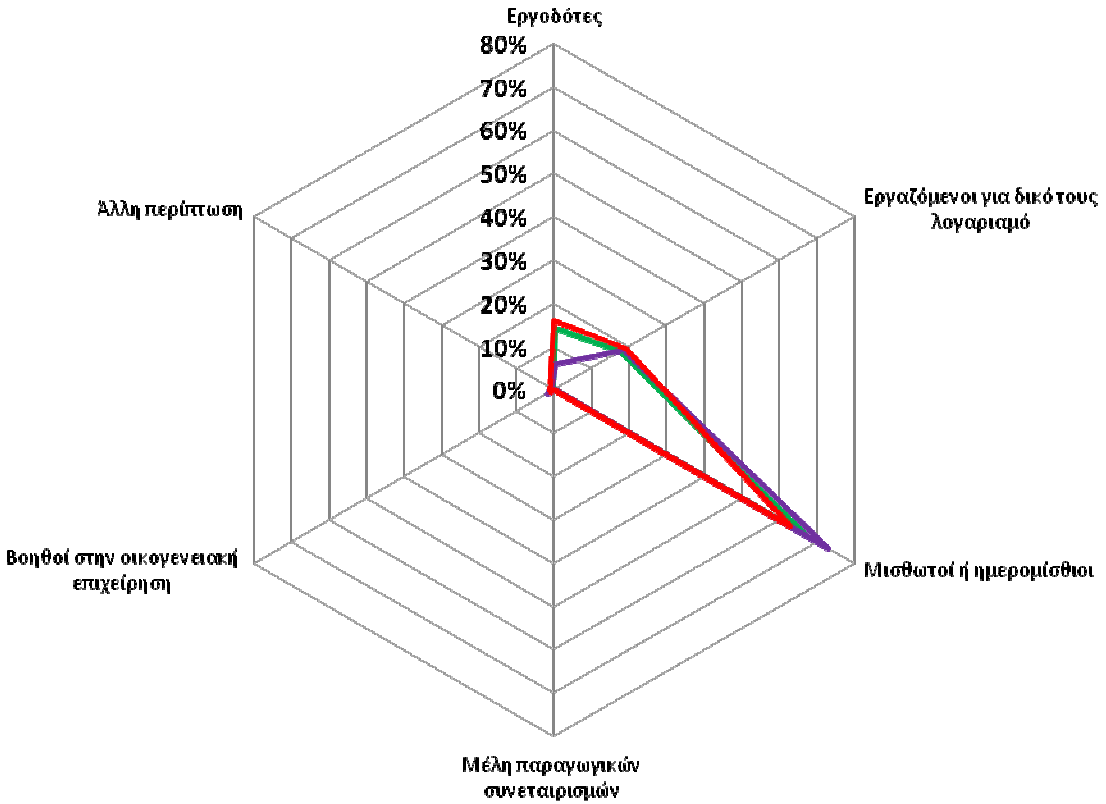
Διάγραμμα 20: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δημοτική Ενότητα Βάρης

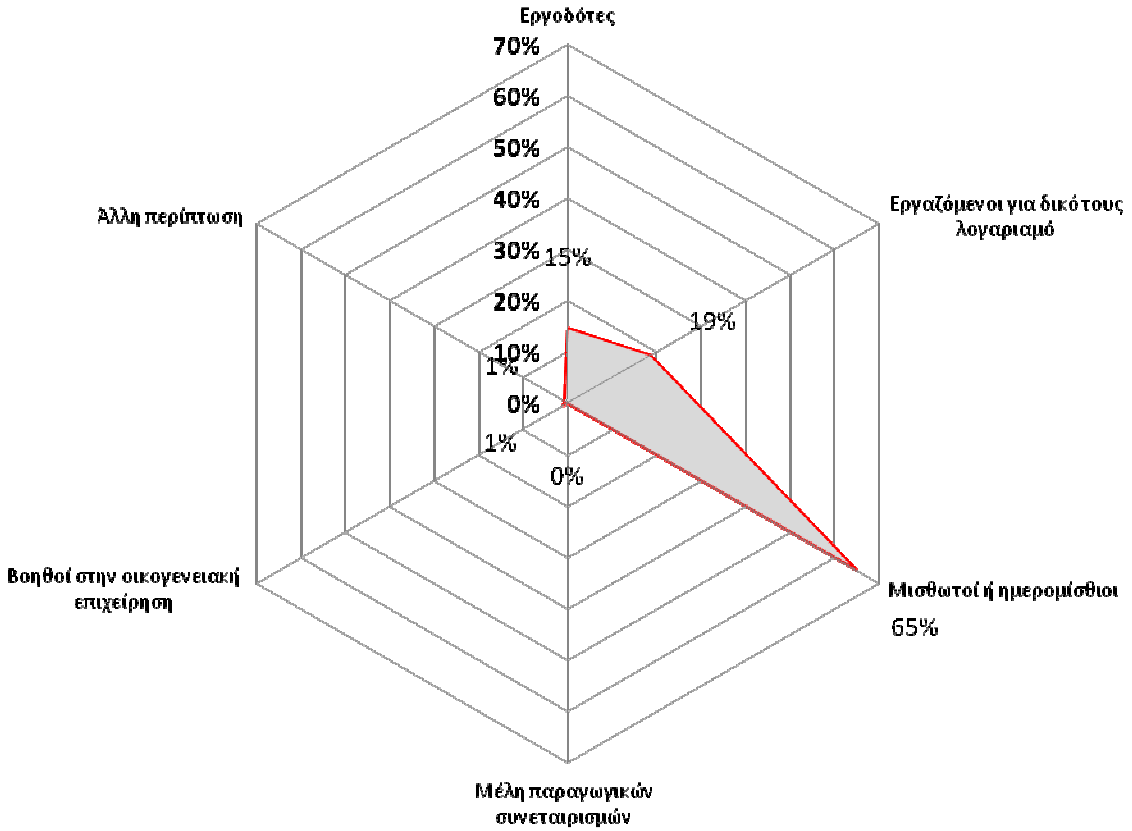
Διάγραμμα 21: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δημοτική Ενότητα Βούλας

Διάγραμμα 22: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης

Διάγραμμα 23: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Διάγραμμα 24: Απασχόληση ανά Θέση στο Επάγγελμα (%) στη Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

4.3.4. Τουρισμός

4.3.4.1. Εισαγωγή

Ο τουρισμός, ως φαινόμενο, χαρακτηρίζεται πολυδιάστατο, με πλήθος επιδράσεων και επιπτώσεων, σε πολλούς τομείς και κλάδους της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, καθώς και στο περιβάλλον. Αυτές οι επιδράσεις άλλοτε είναι εμφανείς, άλλοτε αφανείς ή συνεπακόλουθες, γνωστές ως «πολλαπλασιαστικές επιδράσεις» του τουρισμού. Η βαρύτητα του τουρισμού στη διαμόρφωση του οικονομικοκοινωνικού γίγνεσθαι ενός τόπου είναι σημαντική, ο δε ρόλος του καθοριστικός και ρυθμιστικός. Ο τουρισμός θεωρείται ως ένας από τους δυναμικότερους κλάδους της τοπικής οικονομίας, ίσως μάλιστα ο πιο δυναμικός μοχλός ανάπτυξης. Τα εγγενή χαρακτηριστικά, που του προσδίδουν αυτή την ικανότητα, επιδρούν τόσο έντονα, ώστε, στις περισσότερες περιοχές που χαρακτηρίζονται τουριστικές, έχουν διαταραχθεί οι ισορροπίες των αγορών των λοιπών τομέων και κλάδων της οικονομίας (πρωτογενής, δευτερογενής) και έχουν καθοριστεί νέα πρότυπα. Προσπαθώντας να ομαδοποιήσουμε τις επιπτώσεις του τουρισμού θα μπορούσαμε να τις διακρίνουμε:

- ✓ **Οικονομικές** (γενικός ρόλος στην τοπική και εθνική οικονομία, στο ισοζύγιο πληρωμών, στην οικονομική εξάρτηση, στον πληθωρισμό)
- ✓ **Κοινωνικές** (διαμόρφωση κοινωνικής δομής, πολιτισμός - παράδοση, επαγγελματική διάρθρωση, κοινωνική κινητικότητα, κοινωνικά πρότυπα, τρόποι συμπεριφοράς κ.λπ.)
- ✓ **Περιβαλλοντικές** (ρύπανση εδάφους, υδάτων, ατμόσφαιρας, αισθητική ρύπανση, ηχορύπανση, εξάντληση φυσικής χωρητικότητας κ.λπ.)
- ✓ **Λοιπές** επιπτώσεις του τουρισμού (υποδομή, μεταφορές, επικοινωνίες, ανωδομή).

Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς το εύρος των επιρροών του τουρισμού, η οποία απαιτεί ορθολογισμό των όποιων παρεμβατικών αποφάσεων που λαμβάνονται από τους αρμόδιους φορείς **συμπεριλαμβανομένων και των Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.**

4.3.4.2. Υποδομές Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Σε επίπεδο υποδομών φιλοξενίας, η πλειοψηφία τους συγκεντρώνεται στη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης. Αναλυτικότερα, στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι υποδομές φιλοξενίας στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, για τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013, **σύμφωνα με στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.** Όπως προκύπτει από τα πλέον πρόσφατα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., στη περιοχή του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης λειτουργεί ένας ιδιαίτερα σημαντικό αριθμός υποδομών φιλοξενίας (κυρίως ξενοδοχεία). Ειδικότερα:

- Στην περιοχή της ΔΕ Βάρης, λειτουργούν 3 ξενοδοχειακές μονάδες με δυναμικότητα 93 δωμάτια και 174 κλίνες, ενώ παράλληλα καταγράφεται camping 300 θέσεων.
- Στην περιοχή της ΔΕ Βούλας, λειτουργούν 7 ξενοδοχειακές μονάδες, με δυναμικότητα 155 δωμάτια και 305 κλίνες
- Στην περιοχή της ΔΕ Βουλιαγμένης, λειτουργούν 11 ξενοδοχειακές μονάδες, με δυναμικότητα 1.055 δωμάτια και 2.039 κλίνες.

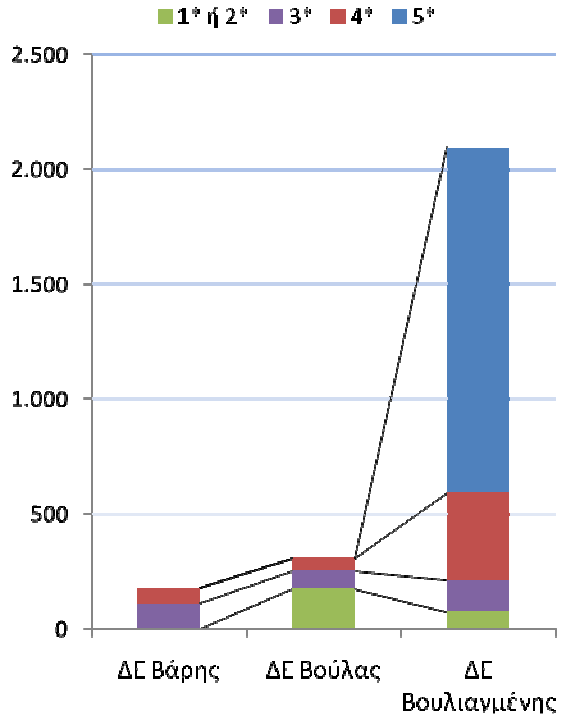
Είναι σαφές πως **λαμβάνοντας υπόψη το μόνιμο πληθυσμό σε επίπεδο Δήμου και Δημοτικών ενοτήτων, καθώς επίσης και τον αστικό χαρακτήρα της περιοχής του Δήμου**, **υπάρχει ένας ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός υποδομών φιλοξενίας**. Η συντριπτική πλειοψηφία των ξενοδοχειακών μονάδων (ήτοι το **72% της συνολικής δυναμικότητας** σε κλίνες), συγκεντρώνεται στη ΔΕ της Βουλιαγμένης.

Επιπρόσθετα, παρατηρείται ένα πολύ **υψηλό επίπεδο ποιότητας των υποδομών φιλοξενίας** καθώς σε σύνολο 21 ξενοδοχειακών μονάδων σε επίπεδο Δήμου, οι 11 είναι κατηγορίας τεσσάρων ή πέντε αστέρων. Ειδικότερα στην περιοχή της ΔΕ Ενότητας Βουλιαγμένης 9 από τις 11 ξενοδοχειακές μονάδες είναι κατηγορίας τεσσάρων ή πέντε αστέρων.

Το σύνολο των παραπάνω αποτυπώνεται στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθούν:

		1*	2*	3*	4*	5*	Σύνολο
ΔΕ Βάρης	ΜΟΝΑΔΕΣ	0	0	2	1	0	**3**
	ΔΩΜΑΤΙΑ	0	0	56	37	0	**93**
	ΚΛΙΝΕΣ	0	0	107	67	0	**174**
ΔΕ Βούλας	ΜΟΝΑΔΕΣ	1	3	2	1	0	**7**
	ΔΩΜΑΤΙΑ	20	72	35	28	0	**155**
	ΚΛΙΝΕΣ	36	137	76	56	0	**305**
ΔΕ Βουλιαγμένης	ΜΟΝΑΔΕΣ	0	1	1	4	5	**11**
	ΔΩΜΑΤΙΑ	0	38	72	152	793	**1.055**
	ΚΛΙΝΕΣ	0	73	134	384	1.502	**2.093**
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	ΜΟΝΑΔΕΣ	1	4	5	6	5	**21**
	ΔΩΜΑΤΙΑ	20	110	163	217	793	**1.303**
	ΚΛΙΝΕΣ	36	210	317	507	1.502	**2.572**

Πίνακας 26: Δυναμικότητα Υποδομών Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Διάγραμμα 25: Δυναμικότητα Υποδομών Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

4.3.4.3. Ζήτηση Τουριστικού Προϊόντος Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης

4.3.4.3.1. Εκτίμηση Θερινού Πληθυσμού

Στο πλαίσιο της παρουσίασης των δημογραφικών στοιχείων του Δήμου σε προηγούμενη ενότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος, πραγματοποιήθηκε **(α)** ανάλυση των δημογραφικών στοιχείων της απογραφής του 2011, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., καθώς επίσης και **(β)** εκτίμηση του πληθυσμού της περιοχής του Δήμου με βάση της παροχές ύδρευσης.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης του τουριστικού προϊόντος του Δήμου, ακολουθεί μια εκτίμηση για τον θερινό πληθυσμό[16]. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για μια **αρχική εκτίμηση της ζήτησης για το υφιστάμενο τουριστικό προϊόν της περιοχής**, αλλά και τις **πιθανές εξωτερικότητες δεδομένης της φύσης της περιοχής του Δήμου ως περιοχή κατοικίας**. Για την εκτίμηση του Θερινού Πληθυσμού ελήφθησαν υπόψη τα παρακάτω διαθέσιμα στοιχεία και συγκεκριμένα:

- ✓ **Η εκτίμηση του πληθυσμού** σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (βάσει παροχών ύδρευσης)
- ✓ **Η δυναμικότητα (κλίνες) των υποδομών φιλοξενίας** του Δήμου (Εποχιακός Πληθυσμός)
- ✓ **Στοιχεία / Εκτιμήσεις του Δήμου για τον αριθμό των επισκεπτών / διερχόμενων** σε βασικά σημεία ενδιαφέροντος του Δήμου (παραλίες, πλαζ, λοιπά σημεία ενδιαφέροντος)

Βάσει των παραπάνω προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

Κατηγορία Πληθυσμού	Αριθμός
Εκτίμηση Χειμερινού Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**84.908**
Δυναμικότητα Υποδομών Φιλοξενίας (πρόσφατα στοιχεία Τουριστικού Επιμελητηρίου)	**2.872**
Προσαύξηση[17]	**30%**
Εκτίμηση Εποχικού Πληθυσμού	**3.734**
Παραλία Αγίου Νικολάου	**500**
Παραλία Βουλιαγμένης	**1.500**
Παραλία Καβουρίου	**2.500**
Βάρκιζα	**2.500**
Πλαζ Βάρης	**2.500**
Α Πλαζ	**2.500**
Β Πλαζ	**2.500**
Yabanaki	**2.500**
Λίμνη Βουλιαγμένης	**750**
Λοιπά	**3.000**
Εκτίμηση Διερχόμενου Πληθυσμού	**20.750**
Εκτίμηση Θερινού Πληθυσμού	**109.392**

Πίνακας 27: Εκτίμηση / Προσέγγιση Θερινού Πληθυσμού Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

[16] Χρησιμοποιήθηκαν επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τη δυναμικότητα των υποδομών φιλοξενίας σε επίπεδο Δήμου και στοιχεία από προηγούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου, αναφορικά με την επισκεψιμότητα θερινών προορισμών εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου.

[17] Βάσει μεθοδολογιών εκτίμηση εποχικού πληθυσμού, από επίσημα στοιχεία υποδομών φιλοξενίας

Από τα πιο πάνω στοιχεία είναι σαφές, πως ακόμη και αν η ανάλυση πραγματοποιηθεί βάσει της εκτίμησης του χειμερινού πληθυσμού από τις παροχές ύδρευσης (ήτοι μεγαλύτερος χειμερινός πληθυσμός σε σχέση με τα στοιχεία της πρόσφατης απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ**.), ο εποχικός και ο διερχόμενος πληθυσμός προσεγγίζουν το 30% του χειμερινού πληθυσμού**. Δεδομένης της φύσης της περιοχής του Δήμου, ως περιοχής κατοικίας, καθίσταται εύκολα κατανοητό **πως το υφιστάμενο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης του Δήμου, τείνει να δημιουργεί εξωτερικότητες** (σε όρους ποιότητας ζωής, **ειδικά κατά τη θερινή περίοδο**), οι οποίες χρήζουν διαχείρισης από το Δήμο. Το συγκεκριμένο ζήτημα αποτελεί κρίσιμο ζήτημα τοπικής ανάπτυξης.

Προκειμένου να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με τις υποδομές φιλοξενίας και τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, ακολουθούν αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τις αφίξεις, τις διανυκτερεύσεις και τις πληρότητες των υποδομών φιλοξενίας. Τα στοιχεία αφορούν επίσης τα έτη 2008, 2009 και 2010 και αποτελούν επίσημα στοιχεία. Πιο κάτω ακολουθεί η παράθεση των επίσημων στοιχείων αναφορικά με τον αριθμό των αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε επίπεδο Δήμου και Δημοτικών Ενοτήτων, καθώς και η καταγραφή / επικαιροποίηση στοιχείων αναφορικά με τις υποδομές φιλοξενίας, όπου τείνουν να επιβεβαιώσουν την πιο πάνω ανάλυση.

4.3.4.3.2. Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις

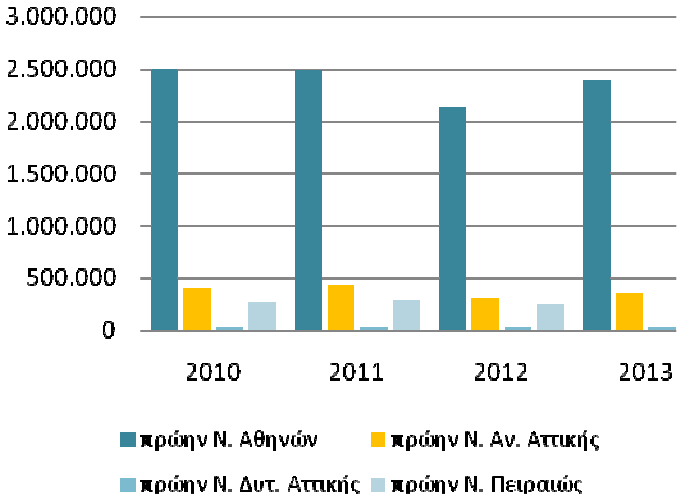
Στους πίνακες και τα διαγράμματα που ακολουθούν, παρουσιάζεται ο αριθμός αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες σε επίπεδο Αν. Αττικής κατά τα έτη 2010 – 2013, καθώς και η μεταξύ τους σχέση. Παρατηρούμε ότι κατά το τελευταίο έτος της ανάλυσης (2013), οι αφίξεις επισκεπτών σε ξενοδοχειακές μονάδες της Αν. Αττικής αποτελούν το 11,5% του συνόλου των αφίξεων στην Αττική. Αντίστοιχα είναι τα ποσοστά και όσον αφορά τον αριθμό των διανυκτερεύσεων.

Πίνακας 28: Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013

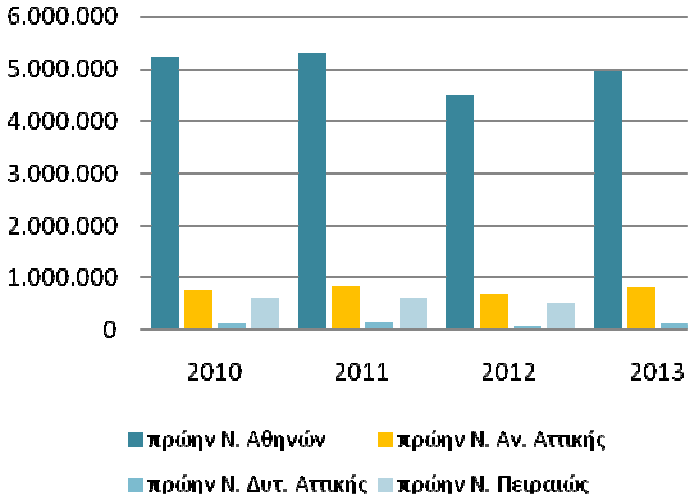
Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**3.200.335**	**3.220.074**	**2.693.280**	**3.038.918**
πρώην Ν. Αθηνών	2.493.282	2.483.495	2.126.024	2.393.760
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**404.795**	**426.242**	**302.799**	**349.237**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	29.755	29.747	19.253	26.013
πρώην Ν. Πειραιώς	272.503	280.590	245.204	269.908
Αττική (%)	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
πρώην Ν. Αθηνών (%)	77,91%	77,13%	78,94%	78,77%
πρώην Ν. Αν. Αττικής (%)	**12,65%**	**13,24%**	**11,24%**	**11,49%**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής (%)	0,93%	0,92%	0,71%	0,86%
πρώην Ν. Πειραιώς (%)	8,51%	8,71%	9,10%	8,88%

Πίνακας 29: Διανυκτερεύσεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013

Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**6.711.987**	**6.877.636**	**5.762.294**	**6.450.620**
πρώην Ν. Αθηνών	5.219.974	5.286.775	4.485.357	4.958.631
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**757.172**	**825.069**	**681.073**	**801.711**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	132.595	151.580	83.240	127.735
πρώην Ν. Πειραιώς	602.246	614.212	512.624	562.543
Αττική (%)	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
πρώην Ν. Αθηνών (%)	77,77%	76,87%	77,84%	76,87%
πρώην Ν. Αν. Αττικής (%)	**11,28%**	**12,00%**	**11,82%**	**12,43%**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής (%)	1,98%	2,20%	1,44%	1,98%
πρώην Ν. Πειραιώς (%)	8,97%	8,93%	8,90%	8,72%

Διάγραμμα 26: Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013

Διάγραμμα 27: Διανυκτερεύσεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες 2010 - 2013

Πίνακας 30: Δείκτης Διανυκτερεύσεις / Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες (2010 – 2013)

Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**2,1**	**2,1**	**2,1**	**2,1**
πρώην Ν. Αθηνών	2,1	2,1	2,1	2,1
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**1,9**	**1,9**	**2,2**	**2,3**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	4,5	5,1	4,3	4,9
πρώην Ν. Πειραιώς	2,2	2,2	2,1	2,1

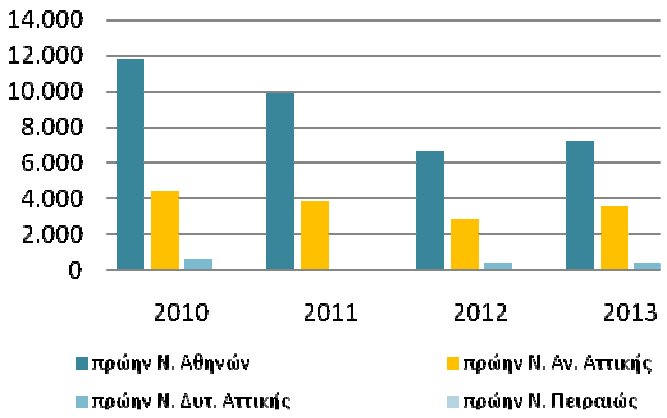
Στους πίνακες και τα διαγράμματα που ακολουθούν, παρουσιάζεται ο αριθμός αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε camping, σε επίπεδο Αν. Αττικής κατά τα έτη 2010 – 2013, καθώς και η μεταξύ τους σχέση. Παρατηρούμε ότι κατά το τελευταίο έτος της ανάλυσης (2013), οι αφίξεις επισκεπτών σε ξενοδοχειακές μονάδες της Αν. Αττικής αποτελούν το 32% του συνόλου των αφίξεων στην Αττική. Ελάχιστα υψηλότερα είναι τα ποσοστά και όσον αφορά τον αριθμό των διανυκτερεύσεων (38,5% για το 2013).

Πίνακας 31: Αφίξεις σε Camping 2010 - 2013

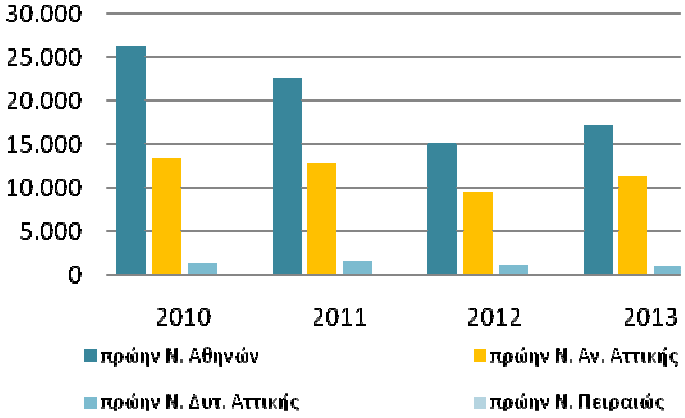
Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**16.743**	**13.740**	**9.842**	**11.173**
πρώην Ν. Αθηνών	11.770	9.882	6.619	7.182
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**4.399**	**3.822**	**2.831**	**3.580**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	574	36	392	411
πρώην Ν. Πειραιώς	0	0	0	0
Αττική (%)	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
πρώην Ν. Αθηνών (%)	70,30%	71,92%	67,25%	64,28%
πρώην Ν. Αν. Αττικής (%)	**26,27%**	**27,82%**	**28,76%**	**32,04%**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής (%)	3,43%	0,26%	3,98%	3,68%
πρώην Ν. Πειραιώς (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Πίνακας 32: Διανυκτερεύσεις σε Camping 2010 - 2013

Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**40.615**	**36.548**	**25.537**	**29.016**
πρώην Ν. Αθηνών	26.233	22.467	15.031	17.011
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**13.239**	**12.660**	**9.479**	**11.183**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	1143	1.421	1.027	822
πρώην Ν. Πειραιώς	0	0	0	0
Αττική (%)	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
πρώην Ν. Αθηνών (%)	64,59%	61,47%	58,86%	58,63%
πρώην Ν. Αν. Αττικής (%)	**32,60%**	**34,64%**	**37,12%**	**38,54%**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής (%)	2,81%	3,89%	4,02%	2,83%
πρώην Ν. Πειραιώς (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Διάγραμμα 28: Αφίξεις σε Camping 2010 - 2013

Διάγραμμα 29: Διανυκτερεύσεις σε Camping 2010 - 2013

Πίνακας 33: Δείκτης Διανυκτερεύσεις / Αφίξεις σε Camping (Αττική)

Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**2,4**	**2,7**	**2,6**	**2,6**
πρώην Ν. Αθηνών	2,2	2,3	2,3	2,4
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**3,0**	**3,3**	**3,3**	**3,1**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	2,0	39,5	2,6	2,0
πρώην Ν. Πειραιώς	n/a	n/a	n/a	n/a

Στην προσπάθεια για τον προσδιορισμό της ζήτησης του τουριστικού προϊόντος του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, παρουσιάστηκε ο **αριθμός αφίξεων - διανυκτερεύσεων** που πραγματοποιήθηκαν στα κύρια καταλύματά της, βάσει επίσημων στοιχείων. Τονίζεται ότι με αυτόν τον τρόπο απλά ***σκιαγραφείται η ζήτηση*** και ***δεν προσδιορίζεται με ακρίβεια***[18], ούτε το μέγεθός της, ούτε πολύ περισσότερο η φύση της, γιατί η τουριστική «ζήτηση» δεν ερμηνεύεται μόνο από την επίσκεψη ή την διανυκτέρευση σε μια περιοχή, αφού η διαμονή ενεργεί ως ένας μόνο από τους αρκετούς προσδιοριστικούς παράγοντες του τουριστικού προϊόντος ενός τόπου.

Γενικότερα μπορούμε να πούμε πως ο Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης συγκεντρώνει ένα **πολύ υψηλό διερχόμενο πληθυσμό κατά τους θερινούς μήνες**. Όσον αφορά τον εποχικό πληθυσμό, η πλειοψηφία των επισκεπτών επιλέγει την ολιγοήμερη διαμονή[19], κυρίως στις υποδομές φιλοξενίας της ΔΕ Βουλιαγμένης.

4.3.4.3.3. Πληρότητες Ξενοδοχειακών Μονάδων

Στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθούν, παρουσιάζεται η πληρότητα των ξενοδοχειακών μονάδων σε επίπεδο Αν. Αττικής από το 2010 έως το 2013[20]. **Δεδομένου ότι το ποσοστό πληρότητας αναφέρεται σε ετήσια βάση, μπορούμε να θεωρήσουμε πως ένα ποσοστό της τάξης του 30% όπου και παρατηρείται, είναι ιδιαίτερα υψηλό**. Δεδομένης μάλιστα της φύσης του Δήμου - σε σχέση με πολλούς από τους υπόλοιπους Δήμους της Αν. Αττικής - θα μπορούσαμε με σχετική βεβαιότητα στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, να συμπεράνουμε ένα υψηλότερο επίπεδο πληρότητας σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης.

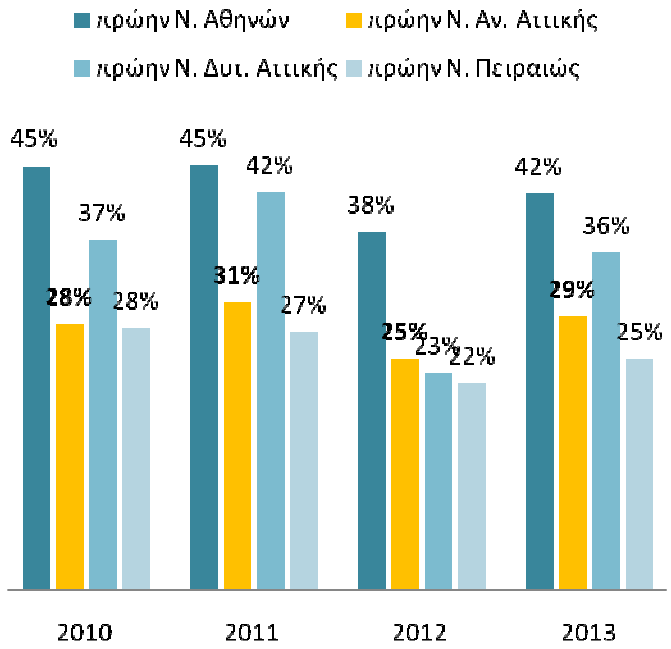
Πίνακας 34: Πληρότητα Ξενοδοχειακών Μονάδων 2010 - 2013

Γεωγραφικός Προσδιορισμός	2010	2011	2012	2013
Αττική	**40%**	**40%**	**33%**	**37%**
πρώην Ν. Αθηνών	45%	45%	38%	42%
πρώην Ν. Αν. Αττικής	**28%**	**31%**	**25%**	**29%**
πρώην Ν. Δυτ. Αττικής	37%	42%	23%	36%
πρώην Ν. Πειραιώς	28%	27%	22%	25%

[18] Κάτι τέτοιο ξεφεύγει από το αντικείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και θα μπορούσε να είναι το αντικείμενο εξειδικευμένης Μελέτης (Δράσης στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος)

19 Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία σε επίπεδο Αν. Αττικής.

20 Τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. κατά την ημερομηνία συγγραφής του παρόντος, ήταν σε επίπεδο Αν. Αττικής. Τα στοιχεία σε επίπεδο Δήμου και Δημοτικής Ενότητας βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας.

Διάγραμμα 30: Πληρότητες Υποδομών Φιλοξενίας Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

4.3.4.4. Τουριστική Ανάπτυξη

4.3.4.4.1. Τουριστικό «Προφίλ» του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Όπως έχει ήδη υπογραμμιστεί και σε προηγούμενες ενότητες του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος, ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συγκεντρώνει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά, τα οποία συνδυαστικά διαμορφώνουν **ιδιαίτερο τουριστικό «προφίλ»**:

- **Σημαντικά πλεονεκτήματα** που προσελκύουν / **μπορούν να προσελκύσουν περεταίρω, ένα σημαντικό αριθμό επισκεπτών** (ιδιαίτερο φυσικό κάλλος – πράσινη περιοχή δίπλα στο βουνό και δίπλα στη θάλασσα, παραλιακό μέτωπο, γειτνίαση με την Αθήνα).

- Αποτελεί έναν κατεξοχήν αστικό Δήμο.

Ο συνδυασμός της ύπαρξης ενός **τουριστικού κεφαλαίου υψηλής ποιότητας**, σε συνδυασμό (α) με την **υψηλή ζήτηση / υψηλή επισκεψιμότητα του Δήμου κατά τη θερινή περίοδο** και (β) με τον **αστικό χαρακτήρα του Δήμου** (περιοχή κατοικίας), οδηγούν στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Απαιτείται:

- *Αποτελεσματική διαχείριση του υφιστάμενου τουριστικού προϊόντος και διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας αυτού.*

- *Οι όποιες δράσεις στην κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν με γνώμονα την **απόλυτη διαφύλαξη τόσο του φυσικού όσο και του αστικού περιβάλλοντος***

- *Διασφάλιση της ποιότητας ζωής των δημοτών τόσο σε **όρους περιορισμού εξωτερικοτήτων από τη λειτουργία τουριστικών και συναφών με το τουριστικό προϊόν του Δήμου επιχειρήσεων**, όσο και σε όρους **διασφάλισης της πρόσβασης των δημοτών σε δημόσια αγαθά (πχ. παραλίες)**.*

Στην κατεύθυνση αυτή, ένα μοντέλο ήπιας τουριστικής ανάπτυξης μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προώθησης συγκεκριμένων μορφών **εναλλακτικού τουρισμού**, που δύναται να έχουν κάτω από προϋποθέσεις εφαρμογή στην περιοχή του Δήμου, αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Σε κάθε περίπτωση, **η τουριστική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Δήμου, με έναν τρόπο που θα διασφαλίζει απόλυτα την προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος του Δήμου και δεν θα επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα ζωής στην πόλη, προκύπτει ως ένα κρίσιμο ζήτημα τοπικής ανάπτυξης** για το Δήμο.

4.3.4.4.2. Εναλλακτικός Τουρισμός

Οι ειδικές μορφές τουρισμού προϋπήρχαν χρονικά τόσο του μαζικού τουρισμού όσο και των νέων μορφών τουρισμού. Λειτουργούσαν όμως στις περισσότερες περιπτώσεις ως συμπληρωματική μορφή του μαζικού τουρισμού, ενώ οι νέες μορφές παρουσιάστηκαν κυρίως τα τελευταία χρόνια ως απάντηση στην αλλαγή κινήτρων των τουριστών με έμφαση σε αυτά που συνδέονται με την **οικολογία και το περιβάλλον**. Οι ειδικές μορφές τουρισμού χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός ειδικού και κυρίαρχου κινήτρου στη ζήτηση και από την ανάπτυξη μιας αντίστοιχης ειδικής υποδομής στις τουριστικές περιοχές, που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των τουριστών της κάθε ειδικής μορφής [21].

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού **βρίσκονται στον αντίποδα του μαζικού τουρισμού** και ειδικότερα του διεθνούς τουριστικού προτύπου της αγοράς που χαρακτηρίζεται από την μαζικότητα, την επιβάρυνση του περιβάλλοντος, τη μείωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση του κέρδους σε βάρος των τοπικών κοινωνιών, της τοπικής οικονομίας και περιβάλλοντος. **Στις εναλλακτικές μορφές περιλαμβάνονται όσες έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό** τους την αντίθεση στον κλασικό τύπο μαζικού τουρισμού, έχοντας ως αφετηρία **την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος**, τη διαφύλαξη πολιτιστικής κληρονομιάς και τη φυσική ζωή. Πλέον τίθενται στην πρώτη γραμμή της τουριστικής ανάπτυξης οι φυσικοί και οι πολιτιστικοί πόροι.

Κάτω από την «ομπρέλα» του εναλλακτικού τουρισμού μπορούν να ενταχθεί ένα ευρύ σύνολο δραστηριοτήτων[22]. Οι μορφές εναλλακτικού τουρισμού που **δυνητικά** και κάτω από πολύ συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο ενός μοντέλο **ήπιας** τουριστικής ανάπτυξης από το Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης είναι:

Θαλάσσιος Τουρισμός: Ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια ειδική μορφή τουρισμού ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα με τεράστια περιθώρια ανάπτυξης και αφορά δραστηριότητες που διεξάγονται στο θαλάσσιο χώρο μιας περιοχής (πχ. καταδυτικός τουρισμός).

Πολιτιστικός Τουρισμός: Αφορά εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, κλπ. Ειδικότερα, στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, βρίσκονται δύο από τους καλύτερα σωζόμενους αρχαίους οικισμούς που υπήρχαν στα περίχωρα της Αθήνας και του Πειραιά, δηλαδή οι αρχαίοι Δήμοι Αλών Αιξωνιδών και Αναγυρούντος, όπως και ο χώρος όπου λατρευόταν κυρίως ο Θεός Απόλλων (Ζωστήρας). Η ανάδειξη και εξασφάλιση επισκεψιμότητας των πιο κάτω αρχαιοτήτων μπορεί να ενταχθεί στη συγκεκριμένη μορφή τουρισμού για τα ακόλουθα μνημεία:

- Ο Ναός του Απόλλωνος Ζωστήρος στο Λαιμό της Βουλιαγμένης.
- Η Ακρόπολη στα Πηγαδάκια Βούλας.

[21] Τσάρτας, 1999

[22] Κοινωνικός Τουρισμός, Θεραπευτικός – Ιαματικός Τουρισμός, Θρησκευτικός Τουρισμός, Συνεδριακός – Εκθεσιακός Τουρισμός, Μορφωτικός Τουρισμός, Θαλάσσιος Τουρισμός, Πολιτιστικός Τουρισμός, Αθλητικός Τουρισμός, Αγροτουρισμός, Ορεινός Τουρισμός, Χειμερινός Τουρισμός, Τουρισμός Περιπέτειας, Οικοτουρισμός, Αγροτουρισμός.

- Οι Μυκηναϊκοί Τάφοι στη Βούλα (Ξάνθου και Λ. Καλύμνου) στη Λ. Βάρης στο Δίλοφο και στο Καμίνι και τον Ασύρματο.
- Οι αρχαιότητες στο Χέρωμα Βάρης.
- Η Ακρόπολις της Λαθούριζας.
- Τα σπήλαια Νυμφών-Πανός και Νυμφολήπτου στον Υμηττό.
- Οι αρχαιότητες στο ανατολικό άκρο της παραλίας της Βάρκιζας.
- Ο αρχαίος λιθόστρωτος δρόμος που ανακαλύφθηκε πρόσφατα στο Καβούρι.
- Το μοναδικό μνημείο φυσικής ομορφιάς της Λίμνης της Βουλιαγμένης, "κόσμημα" του Δήμου

Συνεδριακός Τουρισμός: Αφορά την ύπαρξη χώρων που μπορούν να φιλοξενήσουν επιστημονικά συνέδρεια και πολιτισμικές εκδηλώσεις, προσελκύοντας παράλληλα επιστήμονες και καλλιτέχνες αναβαθμίζοντας πολιτιστικά την περιοχή.

Αθλητικός Τουρισμός: Αφορά την ανάμιξη σε αθλητικές δραστηριότητες (πχ. ναυταθλητισμός).

Η χρήση των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά για την τοπική ανάπτυξη, διασφαλίζοντας παράλληλα την **ισορροπία ανάμεσα στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον**, κρίσιμο ζητούμενο για τις σύγχρονες και προηγμένες τοπικές κοινωνίες.

4.3.4.4.2.1. Προϋποθέσεις Ανάπτυξης Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού από το Δήμο

Για την ανάπτυξη των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού απαιτούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, άξονες και προγράμματα που αφορούν το φυσικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον της περιοχής και τα οποία κατά περίπτωση, είτε θα εντάσσονται στην υπάρχουσα δομή, του Δήμου, είτε θα βελτιώνουν την προϋπάρχουσα κατάσταση, είτε θα διαμορφώνουν μια νέα δομή.

- **Οι φυσικοί και περιβαλλοντικοί πόροι** καλύπτουν ορισμένα από τα βασικότερα κίνητρα στη ζήτηση των τουριστών στο σύγχρονο κόσμο. Για την ανάπτυξη αυτών των μορφών τουρισμού απαιτείται περιβάλλον ιδιαίτερου φυσικού κάλους που θα αποτελέσει πόλο έλξης επισκεπτών. Παράλληλα **θα πρέπει να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος** τόσο **κατά τη δημιουργία της τουριστικής υποδομής** όσο **και κατά τη διάρκεια της τουριστικής χρήσης** των φυσικών πόρων[23]

- **Οι πολιτισμικοί πόροι** αποτελούν τον δεύτερο δυναμικό άξονα των κινήτρων της ζήτησης[24]

- **Οι ανθρωπογενείς πόροι** είναι συνήθως σύνθετοι. Η χρήση αυτών των πόρων μπορεί να αφορά αποκλειστικά τους επισκέπτες ή όχι[25]. Ειδικότερα στην περίπτωση του πολιτιστικού / αρχαιολογικού κεφαλαίου του Δήμου, απαιτείται συνεργασία και συμπόρευση με πολιτιστικά σωματεία της περιοχής όπως η "Απολλωνία" και ο "Επιμορφωτικός Σύλλογος Βάρης", ο «Νυμφόληπτος» και άλλα, που έχουν σημαντική πολιτιστική δράση και διαθέτουν άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις στην Αρχαιολογία, αλλά και με προσωπικότητες της περιοχής που γνωρίζουν σε βάθος τα αρχαιολογικά ζητήματα της περιοχής.

- **Οι υποδομές και υπηρεσίες της τουριστικής περιοχής** αποτελούν τη βάση στην οποία στηρίζεται ο τοπικός τουριστικός τομέας . Το εύρος, η ποιότητα, η εξειδίκευση και σωστή διαχείρισή τους αναδεικνύονται σε σημαντικούς παράγοντες για τον καθορισμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε περιοχής[26]

[23] Βελισσαρίου, 2000
[24] Τσάρτας, 1999
[25] Τσάρτας, 1999
[26] Τσάρτας, 1999

4.3.4.4.2.2. Στάδια Ανάπτυξης του Εναλλακτικού Τουρισμού από το Δήμο[27]

Η ανάπτυξη οποιασδήποτε μορφής εναλλακτικού τουρισμού, προϋποθέτει ένα αναλυτικό σχεδιασμό και περιλαμβάνει τις ακόλουθες πέντε διακριτές φάσεις:

1η Φάση: Έρευνα και συνθετική καταγραφή των βασικών παραμέτρων της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

2η Φάση: Προσδιορισμός των κύριων σκοπών του σχεδίου της τουριστικής ανάπτυξης

3η Φάση: Επιλογή του βασικού πλαισίου σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης

4η Φάση: Διαμόρφωση των βασικών συνισταμένων της πολιτικής του τουρισμού στο σχέδιο ανάπτυξης: στρατηγικές, μελέτες, προγράμματα

5η Φάση: Μέθοδοι και πολιτικές εφαρμογής του σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης

4.4. Χωροταξία – Πολεοδομία & Οικιστική Ανάπτυξη

4.4.1. Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής (ΡΣΑ)

Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας - Αττικής (ΡΣΑ) είναι το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων πολιτικής, των προτεραιοτήτων, των μέτρων και των προγραμμάτων που προβλέπονται για τη χωροταξική, πολεοδομική και οικιστική οργάνωση της Αττικής και την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ εντάσσονται στο πλαίσιο της εθνικής και ευρωπαϊκής αναπτυξιακής και της χωρικής πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ προσδιορίζονται, για τη χρονική περίοδο 2014 - 2021, σε τρεις ενότητες συμπληρωματικών στρατηγικών στόχων:

i. **Ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη** και ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας-Αττικής, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων
ii. **Βιώσιμη χωρική ανάπτυξη**, εξοικονόμηση πόρων, αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
iii. **Βελτίωση της ποιότητας ζωής** των κατοίκων, εξισορρόπηση στην κατανομή των πόρων και των ωφελειών από την ανάπτυξη.

Ο χώρος της Αττικής διαμορφώνεται βάσει χωρικών ενοτήτων, αξόνων και πόλων ανάπτυξης, οι οποίοι αποτελούν τις περιοχές κλειδιά που αναλαμβάνουν δομικό ρόλο στη διάρθρωση του χώρου, όπου εστιάζονται οι δράσεις και τα μέσα για την υλοποίηση των στόχων του νέου ΡΣΑ, στο πλαίσιο της σύνθεσης των τομεακών πολιτικών στο χώρο.

Καθορίζονται τέσσερις **(4) Χωρικές Ενότητες**, με διάκριση σε επιμέρους Χωρικές Υποενότητες, για τη βέλτιστη χωροταξική οργάνωση:

[27] Τσάρας, 1999

- **Χωρική Ενότητα Αθήνας - Πειραιά**, η οποία αποτελείται από τις Χωρικές Υποενότητες Κεντρικής Αθήνας, Βόρειας Αθήνας, Νότιας Αθήνας, Δυτικής Αθήνας και Πειραιά.
- **Χωρική Ενότητα Ανατολικής Αττικής**, η οποία αποτελείται από τις Χωρικές Υποενότητες Μεσογείων, Λαυρεωτικής και Βόρειας Αττικής. Ειδικότερα:
  - » Η **Χωρική Υποενότητα Μεσογείων** περιλαμβάνει τους Δήμους Ραφήνας - Πικερμίου, Παλλήνης, Παιανίας, Σπάτων - Αρτέμιδας, Κρωπίας, Μαρκοπούλου Μεσογαίας και **Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**.
  - » Η **Χωρική Υποενότητα Λαυρεωτικής** περιλαμβάνει τους Δήμους Λαυρεωτικής και Σαρωνικού, καθώς και τη νήσο Μακρόνησο του Δήμου Κέας.
  - » Η **Χωρική Υποενότητα Βόρειας Αττικής** περιλαμβάνει τους Δήμους Ωρωπού, Μαραθώνα, Διονύσου και Αχαρνών
- **Χωρική Ενότητα Δυτικής Αττικής**, η οποία αποτελείται από τις υποενότητες Θριασίου και Μεγαρίδας
- **Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής**, η οποία περιλαμβάνει τους Δήμους Αίγινας, Τροιζηνίας, Αγκιστρίου, Σαλαμίνας, Σπετσών,Ύδρας, Πόρου και Κυθήρων, καθώς και την κοινότητα Αντικυθήρων.

Η Χωρική Υποενότητα Μεσογείων στην οποία εντάσσεται **γεωγραφικά** και ο Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, συνιστά την ευρύτερη περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, του οποίου ο ρόλος ως κυρίας από αέρος πύλης εισόδου στη χώρα απαιτεί τη **διασφάλιση υψηλού επιπέδου περιβάλλοντος χώρου**. Η ως άνω Υποενότητα **αποτελεί υποδοχέα νέων οικονομικών δραστηριοτήτων** και περιλαμβάνει σημαντικές διαπεριφερειακές λειτουργίες και οικονομικές δραστηριότητες, **αποτελώντας πόλο ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας**. Η άμεση προστασία και οργάνωση των μη αστικών περιοχών αποτελεί μείζονα προτεραιότητα του νέου ΡΣΑ. Βασικοί πόλοι ανάπτυξης για την περιοχή αποτελούν οι **οργανωμένες περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων**, σε θέσεις με **πολύ καλή υπερτοπική προσπελασιμότητα**, όπου θα πρέπει να εγκατασταθούν κατά προτεραιότητα **εξαρτημένες και ελκυόμενες από το Διεθνή Αερολιμένα δραστηριότητες**. Προτεραιότητα αποτελεί η **ενίσχυση της συγκέντρωσης δραστηριοτήτων υψηλής τεχνολογίας**, έρευνας και καινοτομίας στους θεσμοθετημένους υποδοχείς αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και του ευρύτερου πόλου περιοχής Αεροδρομίου, ταυτόχρονα με την **οργάνωση των διαμεταφορών** και των **υπηρεσιών διαχείρισης εφοδιασμού**. Κατεύθυνση για τη Χωρική Υποενότητα αποτελεί επίσης η **προώθηση κατά προτεραιότητα του συνεδριακού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού και περιηγητικού τουρισμού** και η λειτουργική της συσχέτιση και με τη Χωρική Ενότητα Λεκανοπεδίου και τις Χωρικές Υποενότητες Λαυρεωτικής και Βόρειας Αττικής, όπως, επίσης, και η **ανάπτυξη υπηρεσιών υγείας** εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. Προωθείται επίσης, η **ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα**, ιδιαίτερα των παραδοσιακών καλλιεργειών και η προστασία της γεωργικής γης της Υποενότητας και η **σύνδεση της οινοπαραγωγής και της ελαιοπαραγωγής με την τουριστική ανάπτυξη**.

Υπογραμμίζεται όμως πως αν και τμήμα της Υποενότητας Μεσογείων, ***ο Δήμος Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης****, αναγνωρίζεται πως λειτουργικά αποτελεί τμήμα της* ***Χωρικής Υποενότητας Νότιας Αθήνας,*** *όπου προβλέπεται ότι* ***διατηρείται ο χαρακτήρας της ως περιοχής κυρίως κατοικίας****,* ***αλλά και τουρισμού, αναψυχής και εμπορίου****. Κατεύθυνση αποτελεί η* ***πολεοδομική οργάνωση των περιοχών****, κυρίως με τον* ***έλεγχο των χρήσεων*** *μέσω των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, προς την κατεύθυνση της* ***εξισορρόπησης των συγκρούσεων χρήσεων γης, κυρίως όσον αφορά την κατοικία και την αναψυχή****. Προωθείται η* ***καλύτερη δικτύωση*** *της και η* ***χωροθέτηση υποδομών υγείας, περίθαλψης και πρόνοιας****.*

Αναπτυξιακοί Άξονες μητροπολιτικής ακτινοβολίας προσδιορίζονται οι εξής:

- **Άξονας Θαλάσσιου Μετώπου** του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, από το Φαληρικό όρμο μέχρι τη Βουλιαγμένη, του οποίου ο βασικός προσανατολισμός συνίσταται στην εξασφάλιση του ανοίγματος του μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας προς το παραλιακό μέτωπο και της λειτουργικής διασύνδεσης με αυτό, με την ανάπτυξη χρήσεων πολιτισμού, τουρισμού, αναψυχής και αθλητισμού μητροπολιτικής εμβέλειας, καθώς και στη διασφάλιση της συνέχειας και της προσπελασιμότητας της παράκτιας ζώνης για όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης.
- **Άξονας Οδού Πειραιώς**, με έμφαση στις πολιτιστικές λειτουργίες και στις δραστηριότητες αναψυχής

Αναπτυξιακοί Άξονες ενδοπεριφερειακής σημασίας είναι οι εξής:

- **Άξονας Λ. Βουλιαγμένης**, από την κεντρική περιοχή της Αθήνας προς Ελληνικό και Βουλιαγμένη
- **Άξονας Λ. Μεσογείων** - Σταυρού - Ραφήνας
- **Άξονας Αεροδρομίου** – Λαυρίου

4.4.2. Υφιστάμενο Πολεοδομικό Καθεστώς Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

4.4.2.1. Δημοτική Ενότητα Βάρης

Με την Υ.Α. 56294/2362/1986 (ΦΕΚ 1003/Δ/2-10-1986) εγκρίθηκε το Γενικό πολεοδομικό Σχέδιο της τότε κοινότητας Βάρης (νυν Δημοτική Κοινότητα Βάρης) το οποίο τροποποιήθηκε με την Υ.Α. 96418/6397/1991 (ΦΕΚ 857/Δ/2-11-1991)[28]. Σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) του δήμου ως κυρίαρχη χρήση προσδιορίζεται η κατοικία (μόνιμη και παραθεριστική) με τις κεντρικές λειτουργίες να συγκεντρώνονται στην Βάρη και στην Βάρκιζα. Με το Γ.Π.Σ. προσδιορίστηκαν σχετικά χαμηλοί συντελεστές δόμησης με μικρότερο το 0,5 στην περιοχή Χέρωμα και στην περιοχή μεταξύ Βάρης και Βάρκιζας και υψηλότερο το 1 στην περιοχή των Βλάχικων. Μέχρι σήμερα στο Γ.Π.Σ. έχουν τελικώς ενταχθεί 12 περιοχές.

- **Βάρη:** Αποτελεί και την κεντρική πολεοδομική ενότητα, χρήση γενική κατοικία,
- **Δίλοφο**: Αποτελεί την βορειοδυτική πολεοδομική ενότητα, χρήση γενική κατοικία,
- **Βάρκιζα:** Αποτελεί την νοτιοδυτική πολεοδομική ενότητα που συνάμα έχει και παραλιακό χαρακτήρα, χρήση αμιγής κατοικία εκτός δύο οδών στο εσωτερικό της και στην παραλιακή ζώνη που είναι γενική κατοικία.
- **Ασύρματος:** Αποτελεί πολεοδομικό κέντρο και έχει παραλιακό χαρακτήρα, χρήση γενική κατοικία,
- **Λαθούριζα:** Βρίσκεται δυτικά του Ασύρματου και νοτιοδυτικά της Βάρης, χρήση αμιγής κατοικία,
- **Μηλαδέζα:** Βρίσκεται βόρεια-βορειοανατολικά της Βάρης, χρήση γενική κατοικία,
- Κόρμπι: Αποτελεί την ανατολική πολεοδομική ενότητα, χρήση Β' κατοικία – Παραθεριστική,
- **Τρίγωνο:** Βρίσκεται ανατολικά του Ασυρμάτου και έχει παραλιακό χαρακτήρα, χρήση γενική κατοικία
- **Καμίνι:** Βρίσκεται βόρεια της Βάρκιζας, χρήση γενική κατοικία,
- **Επέκταση Δίλοφου**: Βρίσκεται δυτικά του Δίλοφου, χρήση γενική κατοικία,
- **ΣΕΟ:** Βρίσκεται βόρεια και δυτικά της Βάρης, χρήση γενική κατοικία.

Οι παραπάνω περιοχές έχουν «δημιουργήσει» τις ακόλουθες πολεοδομικές ενότητες (Π.Ε.):

[28] Το νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Βάρης υπογράφτηκε τον Ιανουάριο του 2015 και αναμένεται η δημοσίευσή του.

1. ***Π.Ε. Βάρκιζα – Καμίνι:*** η εντός σχεδίου πόλεως έκταση καταλαμβάνει επιφάνεια 816,4 στρεμμάτων, με κυρίαρχη χρήση την κατοικία. Σε τρία οικοδομικά τετράγωνα τα οποία εφάπτονται στην παραλιακή λεωφόρο, στη συμβολή με την οδό Β. Κωνσταντίνου έχει θεσμοθετηθεί χρήση «πολεοδομικού κέντρου», σύμφωνα με το υφιστάμενο Γ.Π.Σ., όπου έχουν χωροθετηθεί εμπορικά καταστήματα, κέντρα διασκέδασης και υπηρεσίες (τράπεζες, ΕΛΤΑ, ΟΤΕ). Οι όροι δόμησης επέτρεψαν την κατασκευή πολυκατοικιών μέχρι και τέσσερις ορόφους, ενώ στο σχεδιασμό δεν προβλέπονταν οργανωμένοι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου έχοντας σαν αποτέλεσμα την έλλειψη τέτοιων χώρων. Επίσης η αρχική πρόβλεψη χρήσης της περιοχής (ως παραθεριστική κατοικία) και η μετεξέλιξή της ως περιοχή μόνιμης κατοικίας δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες πολεοδομικού πολιτιστικού και κοινωφελούς χαρακτήρα (πχ. σχολεία).

2. ***Π.Ε. Δίλοφο – Βλάχικα:*** η εντός σχεδίου πόλεως έκταση καταλαμβάνει επιφάνεια 242,9 στρεμμάτων και η περιοχή παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ποικιλία χρήσεων γης, τα κτίρια είναι συνήθως χαμηλά όχι καλή κατασκευής και στο ισόγειο αναπτύσσονται διάφορες εμπορικές χρήσεις. Κυρίαρχο γνώρισμα της περιοχής είναι οι πολλές παραδοσιακές ταβέρνες.

3. ***Π.Ε. Βάρη – ΣΕΟ – Αλώνι:*** η εντός σχεδίου πόλεως έκταση καταλαμβάνει επιφάνεια 233 στρεμμάτων. Η περιοχή παρουσιάζει μίξη των συνήθων χρήσεων γης, οι οποίες εξυπηρετούν το κέντρο πόλης. Δηλαδή αποτελεί περιοχή κατοικίας όπου αναμειγνύονται και ορισμένες εμπορικές λειτουργίες κύρια κατά μήκος των οδών Βάκχου και Β. Κωνσταντίνου, που αποτελούν και τις κεντρικές οδούς.
4. ***Π.Ε. Μηλαδέζα:*** η εντός σχεδίου πόλεως έκταση καταλαμβάνει επιφάνεια 521,6 στρεμμάτων. Σε αυτή την πολεοδομική ενότητα κυριαρχούν οι κατοικίες, με εξαίρεση μικρό αριθμό εμπορικών χρήσεων σε κεντρικά σημεία της. Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι η μίξη των κατοικιών με καλλιεργούμενες εκτάσεις καθώς η Μηλαδέζα αποτελεί μετεξέλιξη αγροτικής περιοχής. Η δόμηση είναι αραιή όμως καθώς η οικοδομική δραστηριότητα είναι αυξημένη αναμένεται τα επόμενα χρόνια οι αδόμητοι χώροι να περιοριστούν σημαντικά. Συγκρινόμενη με τις υπόλοιπες Π.Ε. του Δήμου Βάρης στην Π.Ε. Μηλαδέζας έχουν χωροθετηθεί το μεγαλύτερο ποσοστό κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.

5. ***Π.Ε. Ασύρματος – Λαθούριζα – Τρίγωνο:*** η εντός σχεδίου πόλεως έκταση καταλαμβάνει επιφάνεια 710,6 στρεμμάτων. Στην περιοχή και επί της οδού Β. Κωνσταντίνου υφίσταται το Δημαρχείο του πρώην Δήμου Βάρης το οποίο στεγάζει σήμερα μέρος των υπηρεσιών του ενιαίου Δήμου. Η περιοχή αποτελεί μετεξέλιξη αγροτικής γης όπου σήμερα η κατοικία αποτελεί την βασική χρήση. Στην συγκεκριμένη Π.Ε. παρατηρείται έλλειψη διαμορφωμένων ελευθέρων χώρων.

6. ***Π.Ε. Κόρμπι:*** η εντός σχεδίου πόλεως έκταση καταλαμβάνει επιφάνεια 1223,7 στρεμμάτων, ενώ εκκρεμεί η κύρωση της πράξης εφαρμογής. Έχει ήδη προχωρήσει η πρώτη ανάρτηση. Η περιοχή θα ενταχθεί στο σχέδιο πόλεως με αποκλειστική χρήση τη δεύτερη κατοικία. Εξαιτίας της κλίσης της περιοχή προσφέρει θέα προς όλη τη Βάρη και το Σαρωνικό κόλπο με συνέπεια να εξελίσσεται σε περιοχή κατοικίας υψηλών κοινωνικών στρωμάτων πληθυσμού με νεόδμητες υπερπολυτελείς κατασκευές. Οι παραθεριστικές κατοικίες είναι πλέον λίγες. Οι αδόμητες εκτάσεις δεν καλλιεργούνται στην συντριπτική πλειοψηφία τους. Λόγω της θεσμοθετημένης χρήσης της περιοχής δεν έχουν προβλεφθεί χώροι εκπαίδευσης. Στο κέντρο της περιοχής τέσσερα οικοδομικά τετράγωνα έχουν θεσμοθετημένη χρήση γενικής κατοικίας με κύριο στόχο την ανάπτυξη χρήσεων λιανικού εμπορείου για την εξυπηρέτηση της περιοχής.

Με το Π.Δ. (ΦΕΚ 254/Δ/2004) καθορίστηκαν οι ζώνες προστασίας, οι χρήσεις γης, οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην παραλιακή ζώνη της Αττικής από το Φαληρικό Όρμο μέχρι την Αγία Μαρίνα Κρωπίας. Γενικά, η ζώνη 1 είναι ζώνη απολύτου προστασίας, η ζώνη 2 περιοχή κοινωνικής πρόνοιας,

αθλητισμού, τουρισμού, η ζώνη 3 οργανωμένες ακτές κολύμβησης, η ζώνη 4 περιοχές ελευθέρων χώρων πρασίνου με ήπια ανάπτυξη χρήσεων αναψυχής & περιπάτου.

Βάση του ως άνω Π.Δ. ισχύουν τα ακόλουθα για τις περιοχές της Δημοτικής Κοινότητας Βάρης όπου ανήκουν καθοριζόμενη από το ΠΔ ζώνη προστασίας:

Περιοχές με στοιχείο 1:

Ζώνη 1α, πρόκειται για περιοχές αποκατάστασης του φυσικού τοπίου και της αττικής χλωρίδας και πανίδας. Στον δήμο Βάρης υπάρχουν οι ακόλουθες περιοχές:

- Είναι η περιοχή του ρέματος του δήμου όπου επιτρέπονται μόνο έργα διευθέτησης και επιβάλλεται η διατήρηση του ρέματος ανοικτού με παρόχθια φύτευση κατάλληλων φυτών και χωρίς μεγάλα τεχνικά έργα (πλην μιας αναγκαίας για την οριζόντια επικοινωνία οδικής γέφυρας και πεζογεφυρών)
- Ο χώρος του λατομείου στο λόφο Μπαράκου όπου επιτρέπεται η κατασκευή υπαίθριου θεάτρου με μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση 200τμ για τους βοηθητικούς χώρους, με προϋπόθεση την αποκατάσταση του περιβάλλοντος του λατομείου σύμφωνα με μελέτη αποκατάστασης
- Τμήμα της παραλίας όπου διατηρούνται τα νόμιμα κτίρια και εγκαταστάσεις και τα οποία βρίσκονται πάνω από την λεωφόρο Βουλιαγμένης – Σουνίου και επισκευάζονται για λόγους χρήσης και υγιεινής. Αναφέρεται ότι ειδικά τα εστιατόρια και αναψυκτήρια που βρίσκονται επί της παραλιακής λεωφόρου στα όρια του δήμου, πριν την ανανέωση της άδειας λειτουργίας τους θα πρέπει να δημιουργήσουν τους κατάλληλους σε μέγεθος χώρους στάθμευσης.

Περιοχές με στοιχείο 3:

Ζώνη 3α, πρόκειται για τις ελεύθερες ακτές κολύμβησης του δήμου, όπου επιτρέπονται εγκαταστάσεις αποδυτηρίων, χώροι υγιεινής, ιατρεία, υπαίθριοι χώροι στάθμευσης, αναψυκτήρια – εστιατόρια (μέχρι ποσοστού 65% της επιτρεπόμενης δόμησης), υπαίθριες αθλοπαιδιές και παιδικές χαρές. Ειδικά στην ακτή της Βάρκιζας επιτρέπεται και η δημιουργία χώρων περιπάτου και ποδηλάτου, κιόσκια, καλλιτεχνικές εκθέσεις μικρής κλίμακας, ένα υπαίθριο αμφιθέατρο εκατό θέσεων, ένας υπαίθριος κινηματογράφος 300 θέσεων, πύργος ναυαγοσώστη και κτίρια στάθμευσης αυτοκινήτων με όρο για τα τελευταία να είναι υπόγεια από την πλευρά της παραλιακής λεωφόρου και η οροφή τους να είναι επισκέψιμη και ενταγμένη στην ενιαία διαμόρφωση. Στην ακτή της Βάρκιζας επίσης το επιτρεπόμενο εστιατόριο κατασκευάζεται στο Ν.Α. άκρο αυτής με μέγιστο εμβαδόν τα 450τμ. που περιλαμβάνονται στην συνολικά επιτρεπόμενη δόμηση της εν λόγω παραλίας που καθορίζεται σε 1300τμ. (Σ.Δ. 0,01). Απαγορεύεται η περίφραξη των ακτών ειδικά για το Ν.Α. τμήμα της ακτής της Βάρκιζας όπου επιτρέπεται η ανέγερση εστιατορίου είναι δυνατή η περίφραξη έκτασης 15.000τμ. με την προϋπόθεση της μη παρακώλυσης της ελεύθερης πρόσβασης του κοινού στην παραλία.

Ζώνη 3β, περιλαμβάνονται οι οργανωμένες ακτές κολύμβησης, όπου επιτρέπονται εγκαταστάσεις αποδυτηρίων, χώροι υγιεινής, αναψυκτήρια – εστιατόρια, εμπορικά καταστήματα μέγιστης επιφάνειας 20τμ.(με συγκεκριμένες χρήσεις) γραφεία προσωπικού διαχείρισης της ακτής, χώροι φύλαξης παιδιών, χώροι παροχής υγειονομικών συμβουλών και υπηρεσιών, ιατρείο, μικρό γυμναστήριο και βοηθητικοί χώροι μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθήκευσης. Επιπλέον στην ακτή Βάρκιζας επιτρέπεται και η λειτουργία των υφιστάμενων χώρων ανάπαυσης –διημέρευσης. Επίσης επιτρέπονται παιδικές χαρές, υπαίθριες αθλοπαιδιές μικρής κλίμακας, υδάτινες δεξαμενές βάθους μέχρι ένα μέτρο, ήπιες ναυταθλητικές δραστηριότητες χωρίς μηχανοκίνητα μέσα, κιόσκια, διαδρομές ποδηλάτου και πύργος ναυαγοσώστη. Η μέγιστη επιτρεπόμενη εκμετάλλευση για την πλαζ της Βάρκιζας είναι 4.000τμ.

Περιοχές με στοιχείο 4:

Ζώνη 4α, όπου περιλαμβάνονται εκτός σχεδίου περιοχές, τμήματα ζώνης παραλίας του Δήμου Βάρης. Στην ζώνη αυτή επιτρέπονται ελεύθεροι χώροι πρασίνου, υπαίθρια καθιστικά, παιδικές χαρές, μικρά

σκιάστρα, χώροι για υπαίθριες πολιτιστικές εκδηλώσεις μικρής κλίμακας, χώροι υγιεινής μεγ. εμβαδού 20 τμ. και υπαίθριοι ή στεγασμένοι χώροι στάθμευσης.
Τα κτίρια στάθμευσης θα κατασκευαστούν χωρίς την κοπή δέντρων σε τέτοιο σημείο ώστε να είναι υπόγεια από την πλευρά της παραλιακής λεωφόρου και η οροφή τους φυτεύεται και διαμορφώνεται σαν χώρος πολιτιστικών εκθέσεων.

Ζώνη 4β, όπου περιλαμβάνονται εκτός σχεδίου περιοχές και τμήματα ζώνης παραλίας του δήμου. Στην ζώνη αυτή περιλαμβάνονται χώροι πρασίνου υπαίθρια καθιστικά, διαδρομές περιπάτου και ποδηλάτου, μικρά κιόσκια – σκίαστρα, υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων μικρής κλίμακας, υπαίθριες αθλοπαιδιές μικρής κλίμακας, παιδικές χαρές, χώροι υπαίθριων καλλιτεχνικών εκθέσεων, εστιατόρια – αναψυκτήρια, υπαίθριοι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων για την εξυπηρέτηση των παραπάνω χρήσεων. Η ανώτατη επιτρεπόμενη δόμηση στην έκταση ΟΔΕΠ της Βάρκιζας είναι 300 τμ.

Περιοχές με στοιχείο 5:

Ζώνη 5στ, πρόκειται για έκταση στη θέση Σούριζα του λόφου Μπαράκου, στην οποία επιτρέπεται η ανέγερση νοσηλευτικών κτιρίων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις για την εκτός σχεδίου δόμηση, καθώς και κτιρίων εκπαίδευσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

i. Η έκταση δεν περιλαμβάνεται σε δασική ή αναδασωτέα έκταση,
ii. Να γνωμοδοτήσει ο ΟΡΣΑ στο στάδιο της προέγκρισης καταλληλότητας για τη θέση του κτιρίου, το περίγραμμα αυτού και το μέγεθος της δόμησης.

Περιοχές με στοιχείο 7:

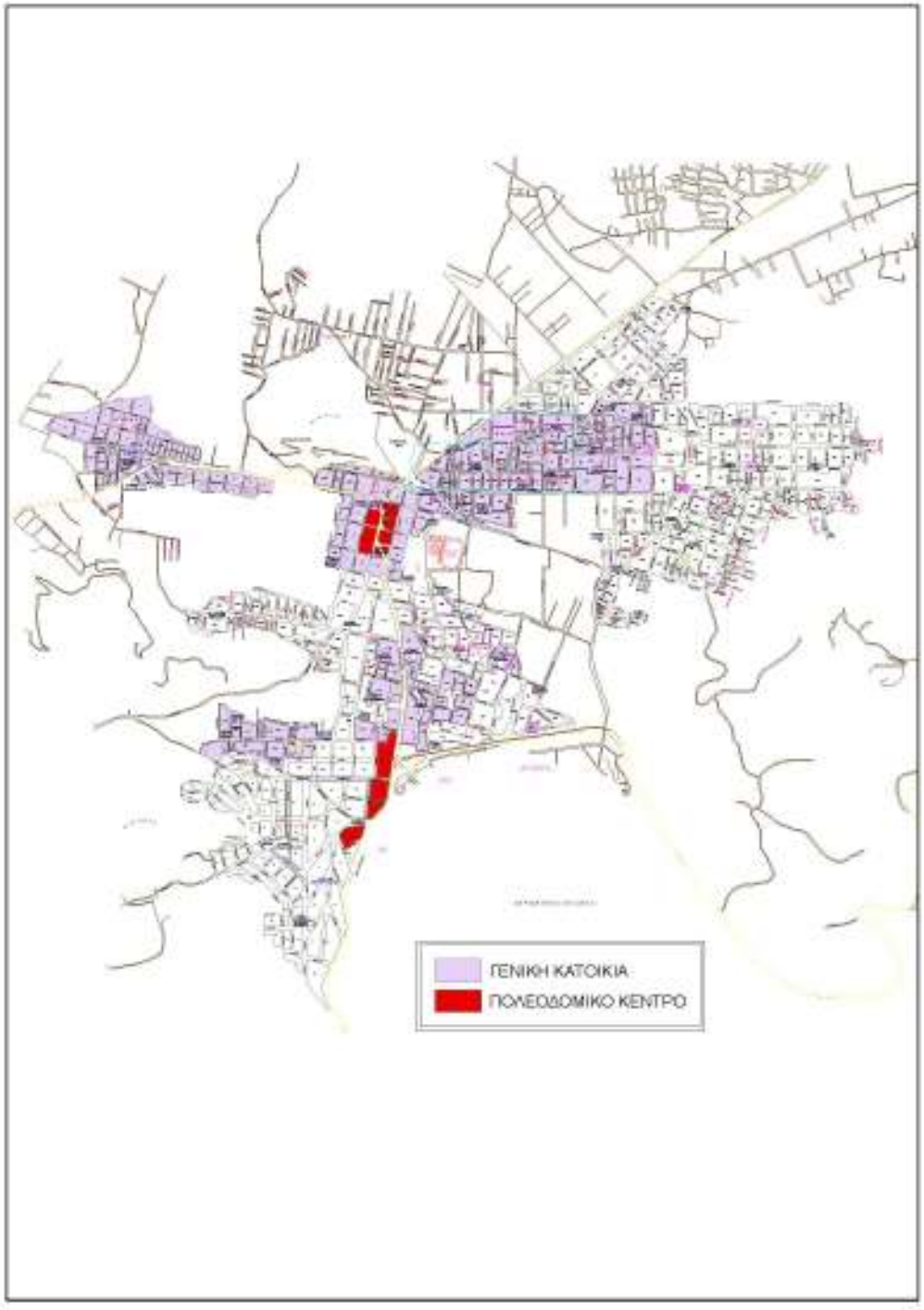
Πρόκειται για περιοχές ναυταθλητικών εγκαταστάσεων παραχωρημένες από δημόσιους φορείς σε αναγνωρισμένα από τη ΓΓΑ αθλητικά σωματεία, μέλη της Ελληνικής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας. Για το δήμο Βάρης αυτή ή περιοχή βρίσκεται στην Βάρκιζα και στην περιοχή αυτή ισχύει Σ.Δ. 0,1 και μέγιστη συνολική δόμηση 1.000τμ. Στην περιοχή επιτρέπονται χρήσεις όπως χώροι παραμονής σκαφών, εγκαταστάσεις καθέλκυσης-ανέλκυσης σκαφών, γλίστρες, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, τηλεφωνικοί θάλαμοι, μικρά γήπεδα αθλοπαιδιών, προσπελάσεις πεζών και οχημάτων, πράσινο, ελεύθεροι χώροι, υπαίθρια και ημιυπαίθρια καθιστικά, ανοικτά κολυμβητήρια, οίκημα φύλαξης σκαφών, αποθήκευση υλικών, εργαστήρια επιδιόρθωσης σκαφών και πανιών, χώρος συγκεντρώσεως, χώροι διδασκαλίας, χώρος βιβλιοθήκης, χώρος υποδοχής και πληροφόρησης, χώρος εστίασης, μαγειρείο, χώρος αναψυκτηρίου, κυλικείου, χώροι αποδυτηρίων, χώροι υγιεινής αθλητών, χώρος ιατρείου, χώροι γραφείων διοίκησης, γραμματείας, προπονητών, χώρος υγιεινής για το κοινό, οίκημα ελέγχου – κριτών, χώρος αποθήκευσης μηχανών και καυσίμων σκαφών συνοδείας, φυλάκιο.

Περιοχές με στοιχείο 8:

Πρόκειται για μικρές θαλάσσιες και χερσαίες εκτάσεις παραχωρημένες σε αναγνωρισμένα σωματεία επαγγελματιών αλιέων, στις οποίες καθορίζονται τα ακόλουθα:

i. Οι θαλάσσιες εκτάσεις προορίζονται για τον ελλιμενισμό των σκαφών επαγγελματικής αλιείας και οι χερσαίες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των λειτουργικών αναγκών των αλιευτικών καταφυγίων.
ii. Στις χερσαίες εκτάσεις επιτρέπεται η ανέγερση μικρού γραφείου (λιμενικό φυλάκιο) και χώρων υγιεινής μέγιστου συνολικού εμβαδού 50τμ. Επίσης επιτρέπεται η εγκατάσταση υπαίθριου στεγασμένου πάγκου πώλησης ιχθύων.
iii. Τα κτίρια τοποθετούνται σε απόσταση τουλάχιστον 5,00 μέτρων από τη γραμμή αιγιαλού.

Από το ΠΔ καθορίζονται επίσης και άλλοι περιορισμοί.

Εικόνα 5: Πολεοδομικά Στοιχεία Δημοτικής Κοινότητας Βάρης

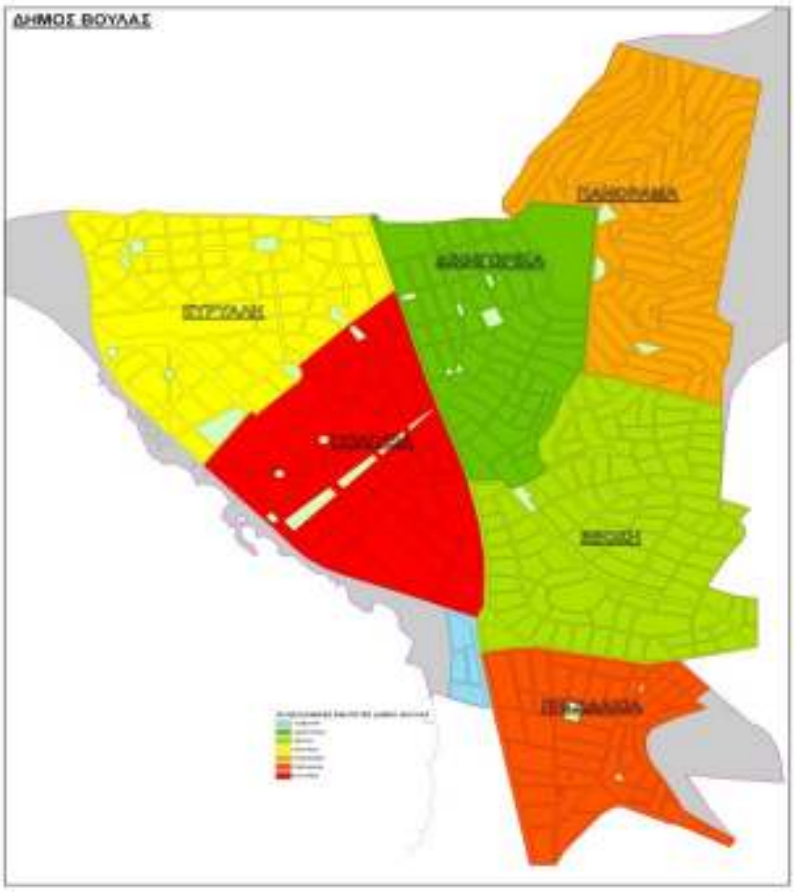
4.4.2.2. Δημοτική Ενότητα Βούλας

Η Δημοτική Κοινότητα Βούλας είναι χωρισμένη σε **έξι πολεοδομικές ενότητες**. Στα ανατολικά της λεωφόρου Βουλιαγμένης, η οποία τέμνει τη Βούλα από βορρά προς νότο, εκτείνονται το Πανόραμα, τα Δικηγορικά, η Εξοχή και τα Πηγαδάκια, και στα δυτικά βρίσκονται η Ευρυάλη και η Πολιτεία. Οι δύο τελευταίες συγκεντρώνουν σήμερα το 65% του πληθυσμού της Βούλας, ενώ το υπόλοιπο 35% βρίσκεται στις άλλες τέσσερις συνοικίες. Η οικιστική φυσιογνωμία της σύγχρονης Βούλας διαμορφώθηκε σε μεγάλο βαθμό κατά τη διάρκεια της περιόδου 1950-1980.

Ιστορικά, η Βούλα ιδρύθηκε σαν οργανωμένη πολεοδομική περιοχή από το 1926 με το ΠΔ του 17-2-1926 (ΦΕΚ311Α) σύμφωνα με το οποίο η Βούλα ορίζεται σαν περιοχή αποκλειστικής κατοικίας, με σαφώς προσδιορισμένο το τοπικό εμπορικό της κέντρο και τα καταστήματα πρώτης ανάγκης για την εξυπηρέτηση του πληθυσμού του. Το καθεστώς αυτό παραμένει στα διατάγματα των ετών 1934, 1952, 1973 & 1985. Με το ΠΔ του 1973 επετράπη η ανέγερση καταστημάτων σε συγκεκριμένες περιοχές για να εξυπηρετηθούν οι διάφορες γειτονιές της Βούλας, ενώ στο ΠΔ του 1985 οριοθετήθηκε επακριβώς το εμπορικό κέντρο της Βούλας, στο οποίο επιτρέπονται πάσης φύσεως καταστήματα και επαγγελματικές δραστηριότητες. Το 1992 η απόφαση της τότε Δημοτικής Αρχής κατέληξε στην έκδοση της υπ' αριθμ. 6431481/258/17-9-1993 (ΦΕΚ1276Δ) απόφασης του υφυπουργού ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία όμως κατά το μέρος και μόνον που καθόριζε τις χρήσεις γης στους πιο πάνω οδικούς άξονες του ΓΠΣ της Βούλας ακυρώθηκε με την 554/2000 απόφαση του ΣτΕ.

Σε γενικές γραμμές τα πολεοδομικά χαρακτηριστικά της Βούλας συνθέτουν μια πόλη σύγχρονη και βιώσιμη καθώς:

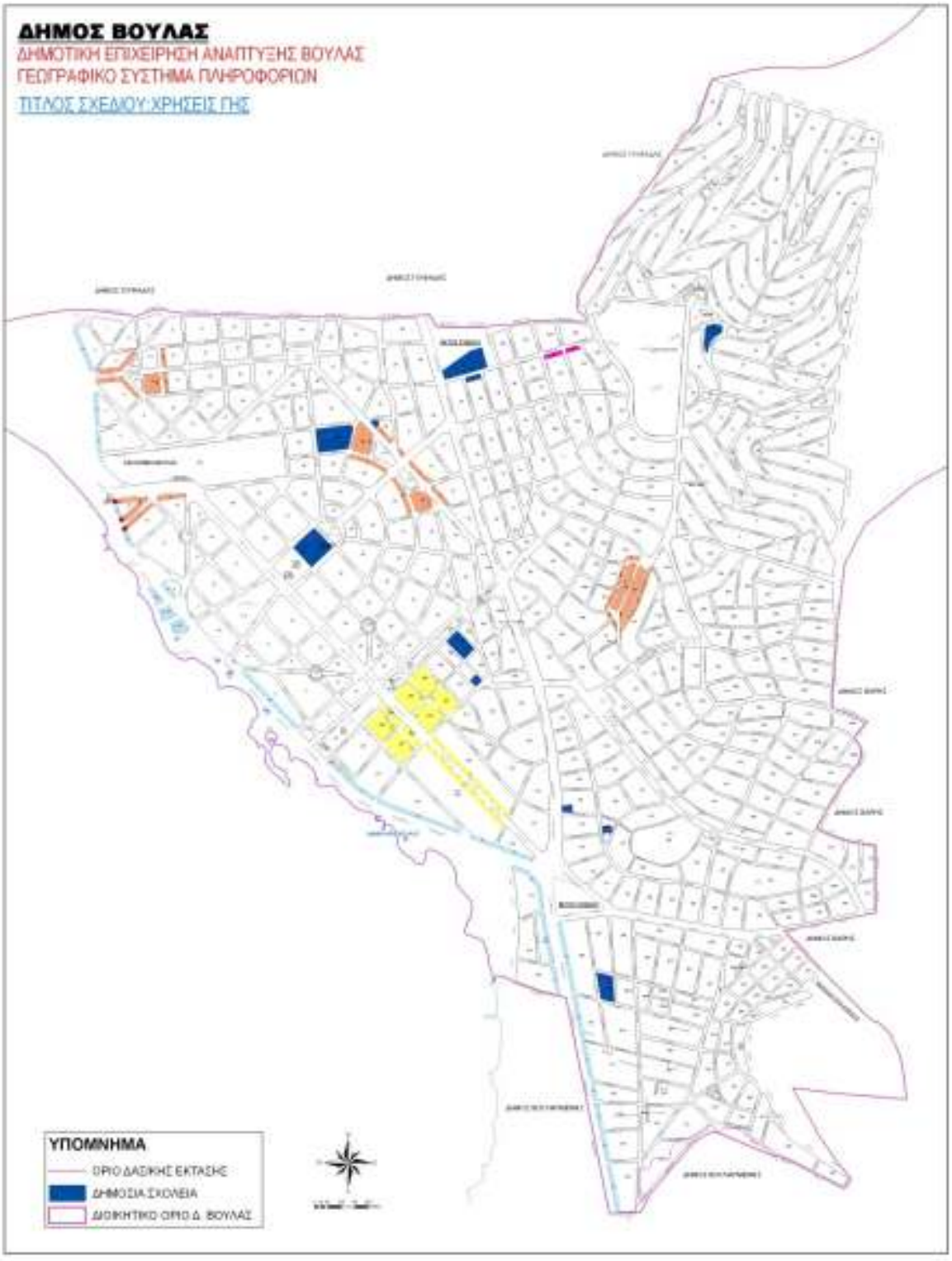
- Η Βούλα είναι ένα από τις λίγες περιοχές της χώρα μας που εκπληρώνει τα κριτήρια βιωσιμότητας που τέθηκαν στην Παγκόσμια Διάσκεψη του Ρίο
- Είναι ένας δήμος που αποτελείται από έξι οικιστικές περιοχές όπου υπάρχουν χρήσεις αποκλειστικής κατοικίας
- Διαθέτει ένα εμπορικό κέντρο στο οποίο μπορούν να εξυπηρετούνται οι πολίτες. Στο κέντρο αυτό μπορούν να υπάρχουν καταστήματα και υπηρεσίες
- Όλες οι συνοικίες της Βούλας παρουσιάζουν υψηλό επίπεδο όσον αφορά την κατασκευή των κατοικιών
- Οι κατοικίες είναι καλοφτιαγμένες και έχουν χτιστεί, άλλες βάσει πρωτοποριακού σχεδιασμού και άλλες ακολουθώντας κλασικά αρχιτεκτονικά πρότυπα
- Τα περισσότερα κτίσματα είναι νεόδμητα με υπερσύγχρονα τεχνικά και αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, φαινόμενο που εξηγείται από το γεγονός ότι η συστηματική αρχιτεκτονική ανάπτυξη της Βούλας ξεκίνησε ουσιαστικά στη δεκαετία τού 1970
- Σύμφωνα με στοιχεία του πρώην Δήμου Βούλας υπάρχουν περισσότερες κατοικίες σε σχέση με τα υφιστάμενα νοικοκυριά
- Το σημαντικό πλεόνασμα κατοικιών στη Βούλα εξασφαλίζει οικιστική επάρκεια αλλά και τη δυνατότητα υποδοχής νέων κατοίκων.

Εικόνα 6: Πολεοδομικές Ενότητες Δημοτικής Κοινότητας Βούλας

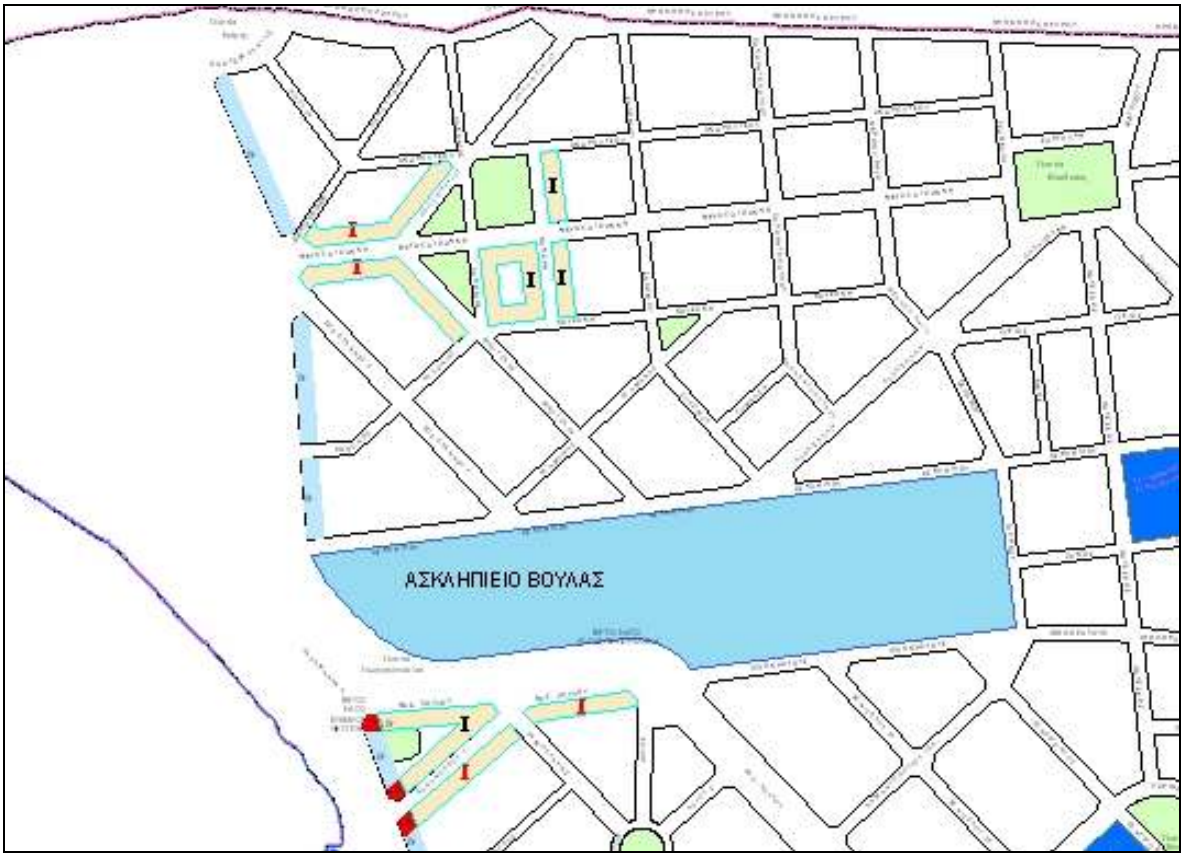
Πίνακας 35: Χρήσεις Γης στη Δημοτική Κοινότητα Βούλας

ΖΩΝΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ	ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
I.	Α. α) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 7 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΜΕΤΑΞΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ β) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 8 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΜΕΤΑΞΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΜΠΟΤΣΑΡΗ γ) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 13δ) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 12 ΚΑΙ 14 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΚΑ Β. α) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ Ο.Τ 36,71,73 ΚΑΙ 74 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΠΑΠΑΓΟΥ β) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 45 γ) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 48 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ δ) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 54 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔ. ΠΑΝΟΣ ε) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 55 Γ. α) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ Ο.Τ 112,113 β) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ Ο.Τ 102,103,105,111 ΚΑΙ 114 ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ Ο.Τ 112 ΚΑΙ 113. Δ. α) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 13 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ β) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 14 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΕΩΦ. ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ γ) ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ Ο.Τ 37 ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΕΩΦ. ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.	Π.Δ 27/1/1973, ΦΕΚ 44Δ/15-2-1973	**ΙΣΟΓΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**
II.	Ο.Τ. : 198,199,202,203,205,206,207,208 ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΤΩΝ Ο.Τ 180,214-215 ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΕΩΦ. ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ	Π.Δ 19/11/1985, ΦΕΚ 718/20-12-1985	**ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**
III.	Ο.Τ. : 232,233 (ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΟΔΟΥ)	ΠΔ. 4/11/1982, ΦΕΚ 74Δ/3-2-1982	**ΙΣΟΓΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**
IV.	ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΛΕΩΦΟΡΟΥ (ΛΕΩΦ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ)	Π.Δ 6/3/1962, ΦΕΚ 31Δ/22-3-1962	**ΚΑΤΟΙΚΙΑ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ, ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟ ΕΝ ΓΕΝΕΙ, ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ**
V.	**ΛΟΙΠΑ Ο.Τ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ**		**ΚΑΤΟΙΚΙΑ**

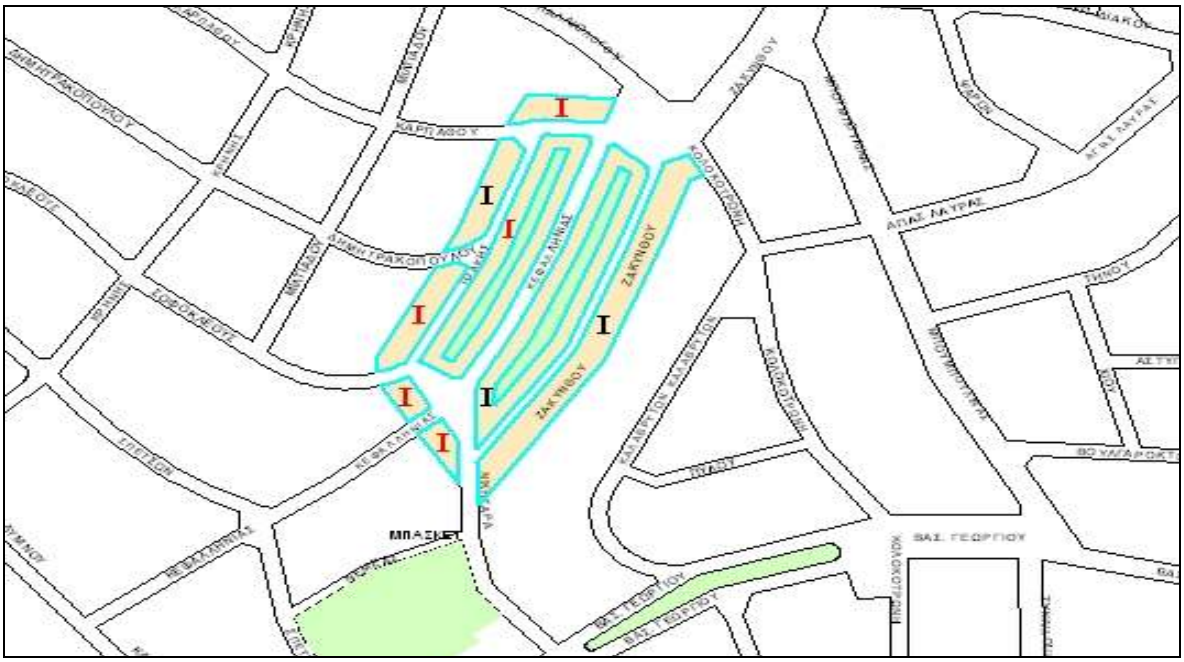

Εικόνα 7: Χρήσεις Γης στη Δημοτική Κοινότητα Βούλας

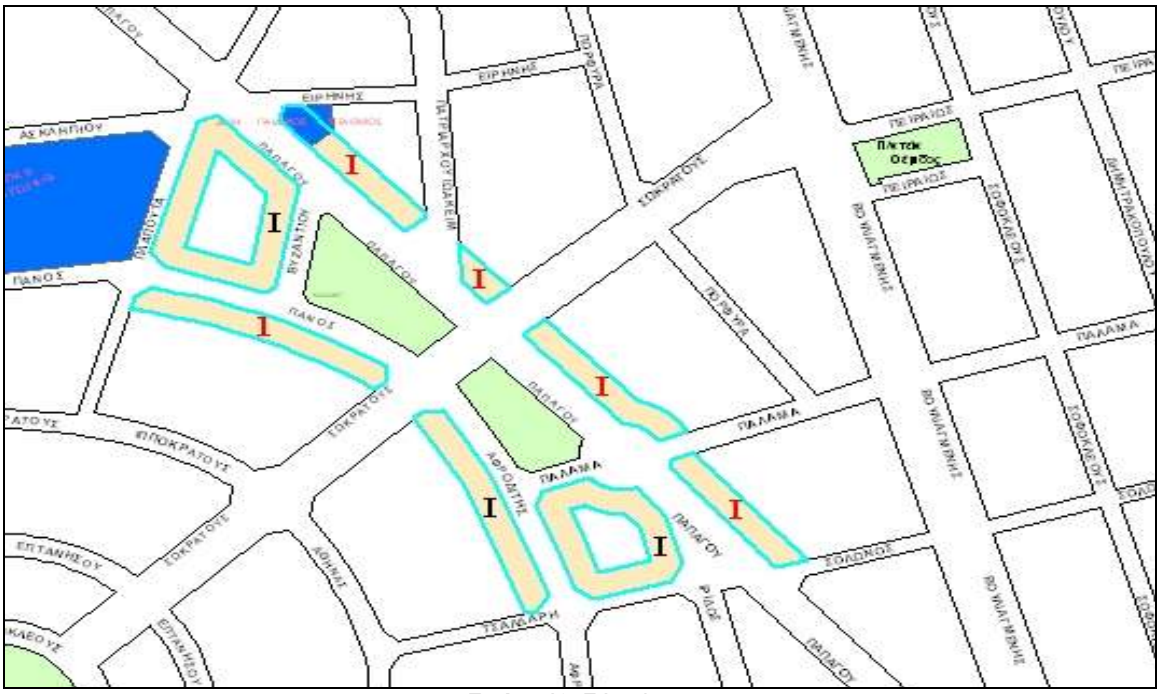
Η πρώτη Ζώνη βρίσκεται στις Πολεοδομικές Ενότητες Εξοχή, Δικηγορικά, Ευρυάλη και Πολιτεία. Η μόνη χρήση που επιτρέπεται είναι τα ισόγεια καταστήματα. Στις τρεις (3) εικόνες που ακολουθούν μπορούμε να δούμε την γεωγραφική θέση της ζώνης Ι στον πρώην Δήμο Βούλας:

Εικόνα 8: Ζώνη Ι

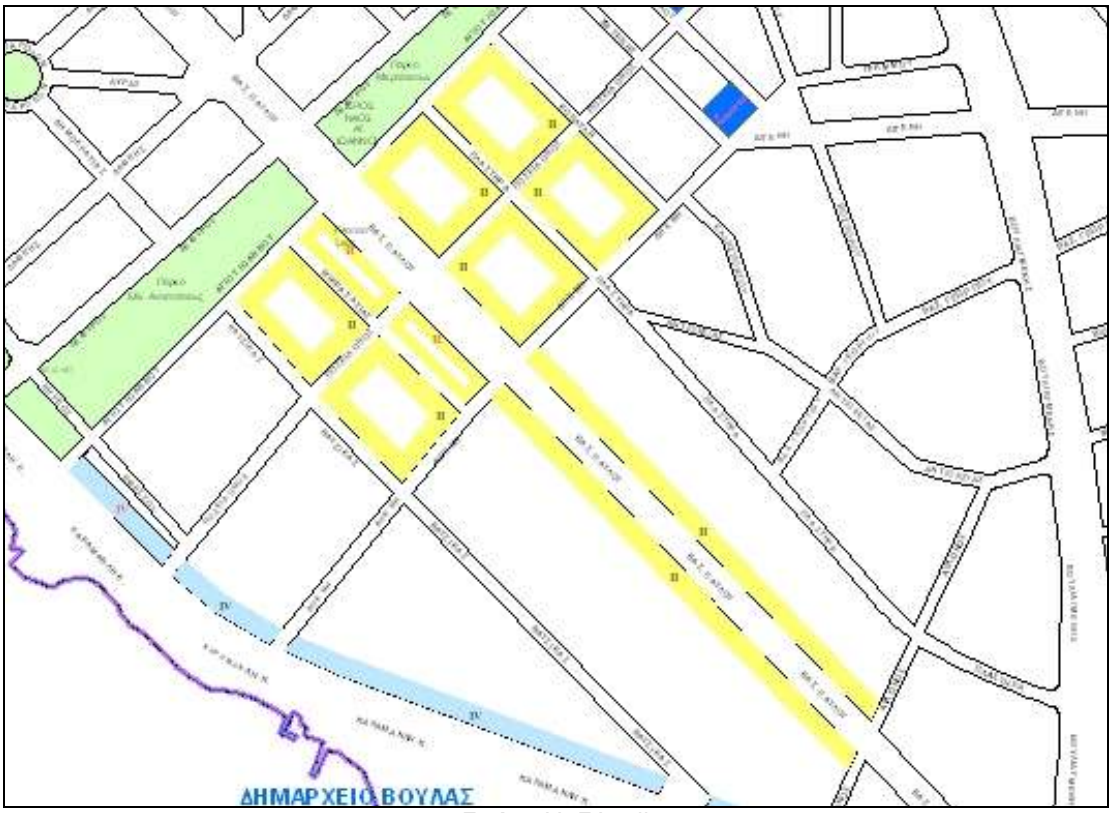

Εικόνα 9: Ζώνη Ι

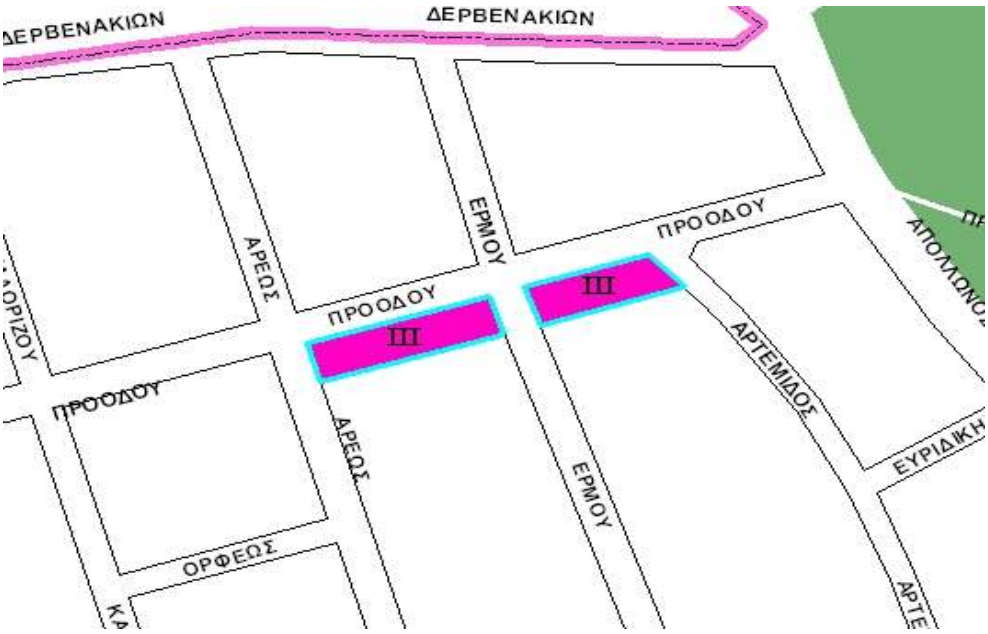
Εικόνα 10: Ζώνη I

Η ζώνη II είναι στον κέντρο της πόλης, στην Πολιτεία, και η εγκεκριμένη χρήση είναι καταστήματα όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:

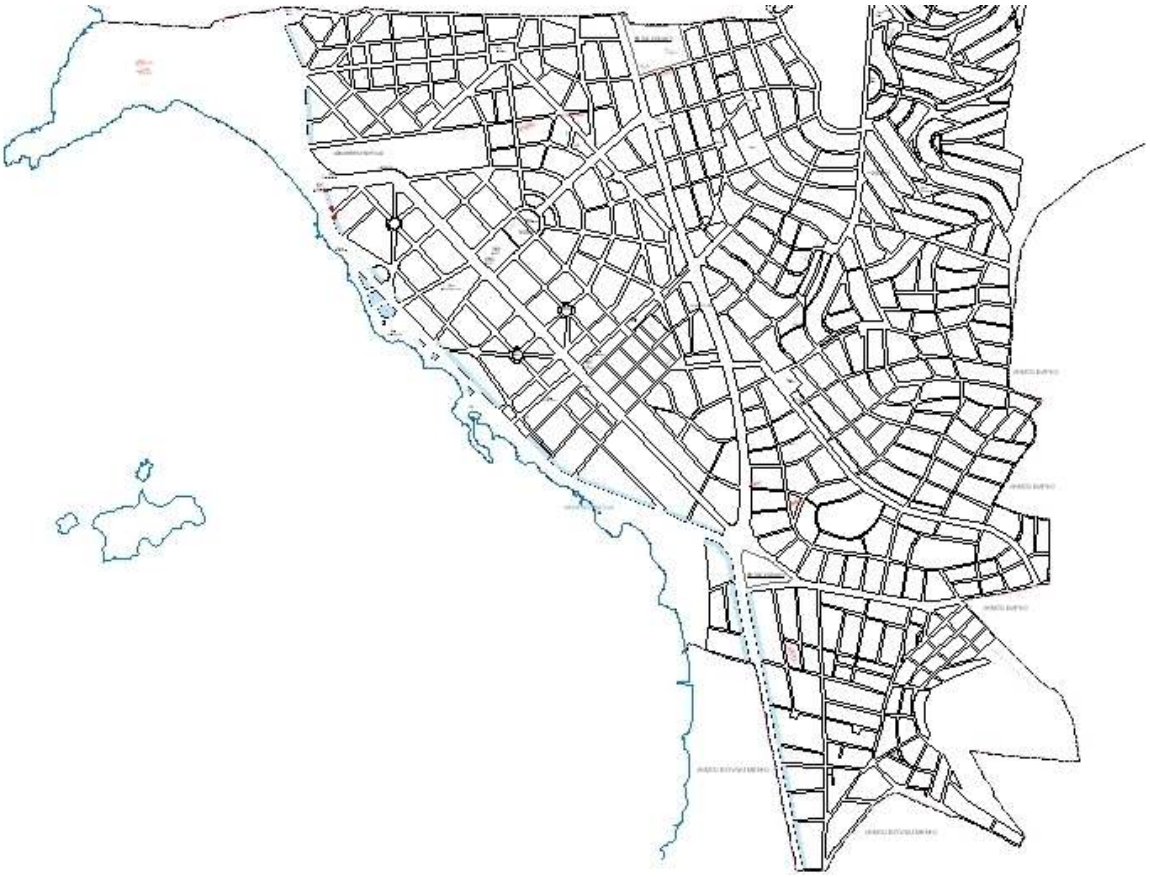
Εικόνα 11: Ζώνη II

Η τρίτη ζώνη βρίσκεται στα Δικηγορικά και επιτρέπονται τα ισόγεια καταστήματα.

Εικόνα 12: Ζώνη III

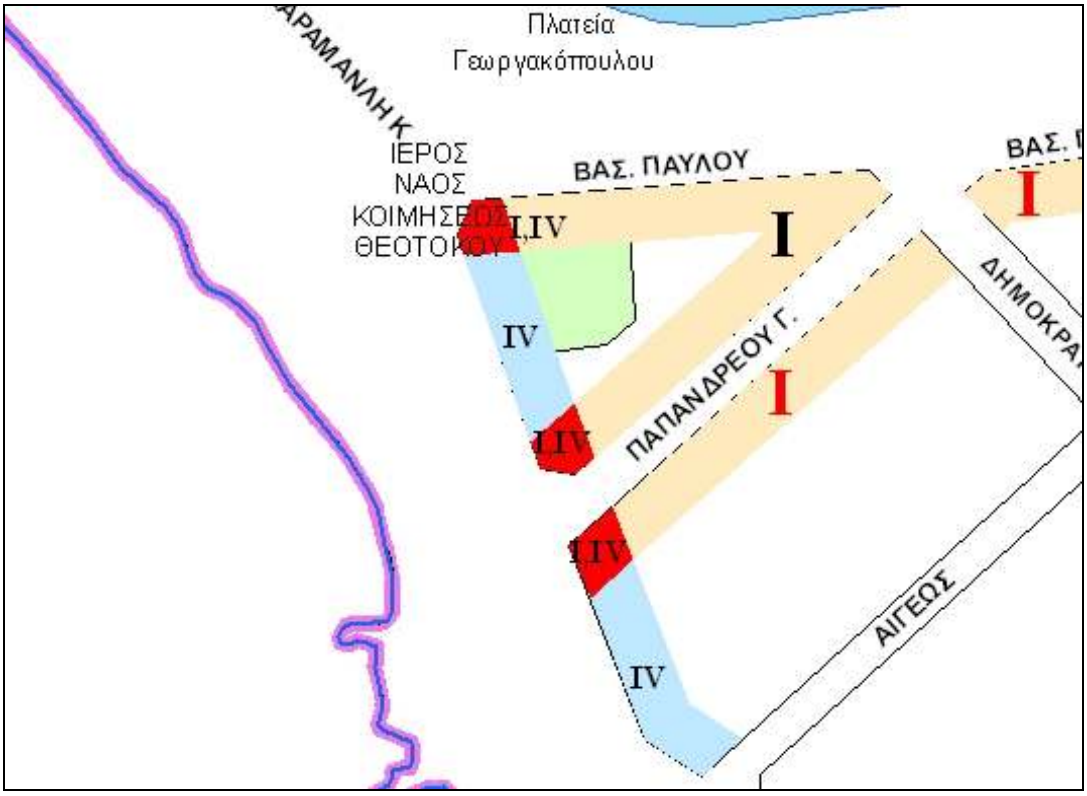
Η τέταρτη ζώνη περιλαμβάνει την παραλιακή περιοχή του Δήμου με τις εγκεκριμένες χρήσεις γης να είναι οι κατοικία, ξενοδοχεία, διδακτήριο εν γένει, κέντρα αναψυχής και πρατήρια καυσίμων:

Εικόνα 13: Ζώνη IV

Η πέμπτη ζώνη είναι μόνο για κατοικία και περιλαμβάνει όλες τις Πολεοδομικές ενότητες του Δήμου Βούλας.

Τέλος υπάρχουν περιοχές στις οποίες οι εγκεκριμένες χρήσεις Γης ανήκουν σε δύο ζώνες στην Ι και IV (βλ. εικόνα που ακολουθεί).

Εικόνα 14: Περιοχές στις Οποίες οι Εγκεκριμένες Χρήσεις Γης ανήκουν σε 2 Ζώνες

Η Παραλία της Δημοτικής Κοινότητας Βούλας:

Με το Π.Δ. 254/04 καθορίστηκαν και οι ζώνες προστασίας, οι χρήσεις γης, οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην παραλιακή ζώνη της Αττικής από το Φαληρικό Όρμο μέχρι την Αγία Μαρίνα Κρωπίας. Γενικά, η ζώνη 1 είναι ζώνη απολύτου προστασίας, η ζώνη 2 περιοχή κοινωνικής πρόνοιας, αθλητισμού, τουρισμού, η ζώνη 3 οργανωμένες ακτές κολύμβησης, η ζώνη 4 περιοχές ελευθέρων χώρων πρασίνου με ήπια ανάπτυξη χρήσεων αναψυχής & περιπάτου. Στον Δήμο Βούλας τα μεν Α΄& Β΄Αλίπεδα ανήκουν στην ζώνη 3β, ή δε περιοχή που εκτείνεται ανάμεσα σε αυτά, στην ζώνη 4α. Στην ζώνη αυτή παρεμβάλλεται η ζώνη 1Γ, που είναι περιοχή προστασίας αρχαιολογικών χώρων και η ζώνη 7 που είναι οι εγκαταστάσεις του ΝΑΟΒ. Η ζώνη 4α παραχωρήθηκε από τον ΕΟΤ στον Δήμο Βούλας με την 577/87 απόφαση Δ.Σ. ΕΟΤ και στη συνέχεια υπεγράφη η από 19/08/93 σύμβαση παραχώρησης.

4.4.2.3. Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης

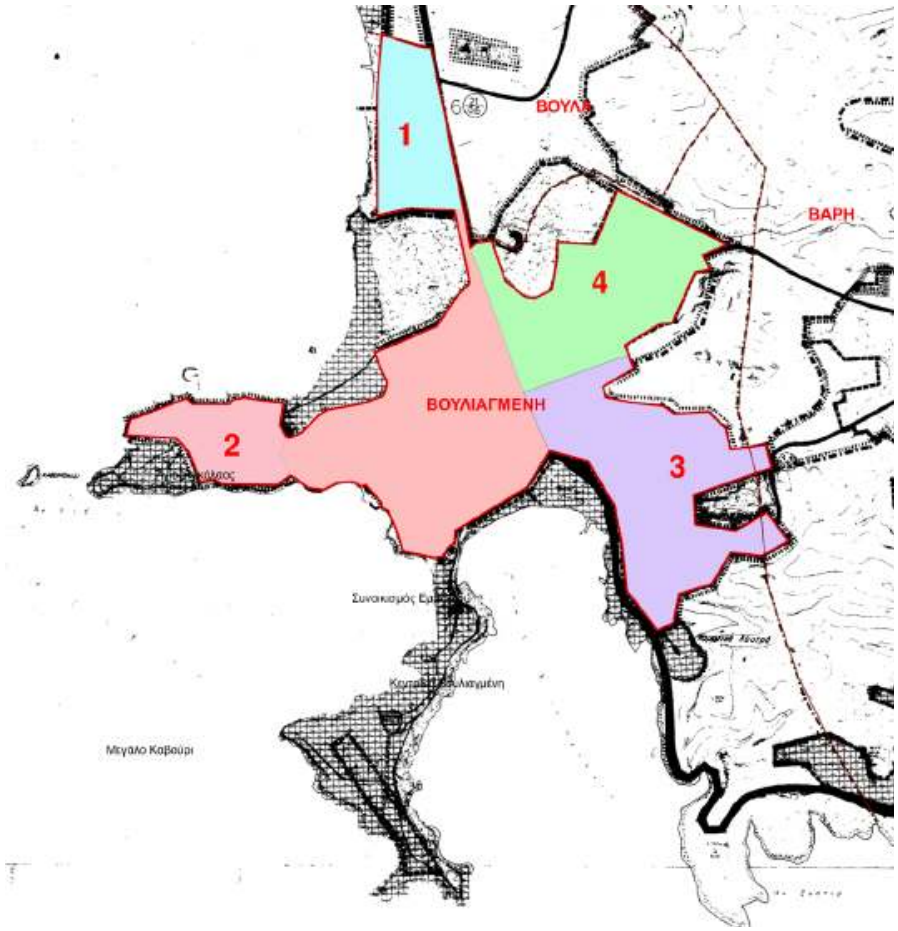
Η Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης είναι χωρισμένη σε τέσσερις πολεοδομικές ενότητες.

i. Πολεοδομική Ενότητα Αγίου Νικολάου με μέσο συντελεστή δόμησης 0,25 – με χρήση ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

ii. Πολεοδομική Ενότητα Μεγάλου Καβουρίου με μέσο συντελεστή δόμησης 0,20 – με χρήση ΑΜΙΓΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

iii. Πολεοδομική Ενότητα Κεντρικής Βουλιαγμένης με μέσο συντελεστή δόμησης 0,40 με χρήση ΑΜΙΓΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ & με χρήση ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. Ένα Οικοδομικό Τετράγωνο στην Κεντρική Βουλιαγμένη έχει χρήση Πολεοδομικού Κέντρου

iv. Πολεοδομική Ενότητα Συνοικισμού Εμπορίου με μέσο συντελεστή δόμησης 0,40 με χρήση ΑΜΙΓΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Εικόνα 15: Πολεοδομικές Ενότητες στη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένη

Χρήσεις Γής:

Ο καθορισμός χρήσης αμιγούς κατοικίας έγινε σύμφωνα με το άρθρο 2 του από 23.2.87 Π.Δ/τος (ΦΕΚ Δ' 166). Ειδικότερα στα οικόπεδα των Ο.Τ.54, 55, και 55Α που έχουν πρόσωπο στην οδό Λητούς επιπλέον των παραπάνω χρήσεων επιτρέπονται τα κτίρια στάθμευσης.

Ο καθορισμός χρήσης γενικής κατοικίας έγινε σύμφωνα με το άρθρο 3 του ίδιου ως άνω Π.Δ/τος στην περιοχή Αγίου Νικολάου και σε τμήμα της κεντρικής Βουλιαγμένης με εξαίρεση τα επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης και τα πρατήρια βενζίνης.

Ο καθορισμός χρήσης πολεοδομικού κέντρου στη θέση του Δημαρχείου και στο οικοδομικό τετράγωνο 34 έγινε σύμφωνα με το άρθρο 4 του ίδιου ως άνω Π.Δ/τος με εξαίρεση τα πρατήρια βενζίνης.

Ο καθορισμός ελεύθερων χώρων - αστικού πρασίνου έγινε σύμφωνα με το άρθρο 9 του ίδιου ως άνω Π.Δ/τος,

Στις ήδη υπάρχουσες ξενοδοχειακές και τουριστικές εγκαταστάσεις επιτρέπεται η δυνατότητα εκσυγχρονισμού.

Η νομοθεσία αντιμετωπίζει για πρώτη φορά την παραλιακή ζώνη της Αττικής ως ενιαίο σύνολο με το **ΠΔ/1-3-2004 (ΦΕΚ 254/Δ/04) «Καθορισμός ζωνών προστασίας, χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην παραλιακή ζώνη της Αττικής από τον Φαληρικό Όρμο μέχρι την Αγία Μαρίνα Κρωπίας».** Η παραλιακή αυτή ζώνη εκτείνεται στα όρια των Δήμων Πειραιά, Μοσχάτου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου, Αλίμου, Ελληνικού, Γλυφάδας, Βούλας, Βουλιαγμένης, Βάρης και Κρωπίας..Έτσι λοιπόν, οι «ζώνες» που αφορούν το Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης, σύμφωνα με το ΦΕΚ 254/Δ/04, είναι οι εξής:

Ζώνη 1α: Επικεντρώνεται στην αποκατάσταση φυσικού τοπίου απικής χλωρίδας και πανίδας στα όρια του Δήμου

Ζώνη 2δ: Περιγράφει την περιοχή προστασίας φυσικών και αρχαιολογικών στοιχείων υφιστάμενων τουριστικών χρήσεων στον Αστέρα Βουλιαγμένης.

Ζώνη 3α: Επικεντρώνεται στις ελεύθερες ακτές κολύμβησης και συγκεκριμένα στην παραλία του Καβουρίου της ΔΕ Βουλιαγμένης.

Ζώνη 3β: Επικεντρώνεται στις οργανωμένες ακτές κολύμβησης του Δήμου και συγκεκριμένα στην πλαζ της Βουλιαγμένης.

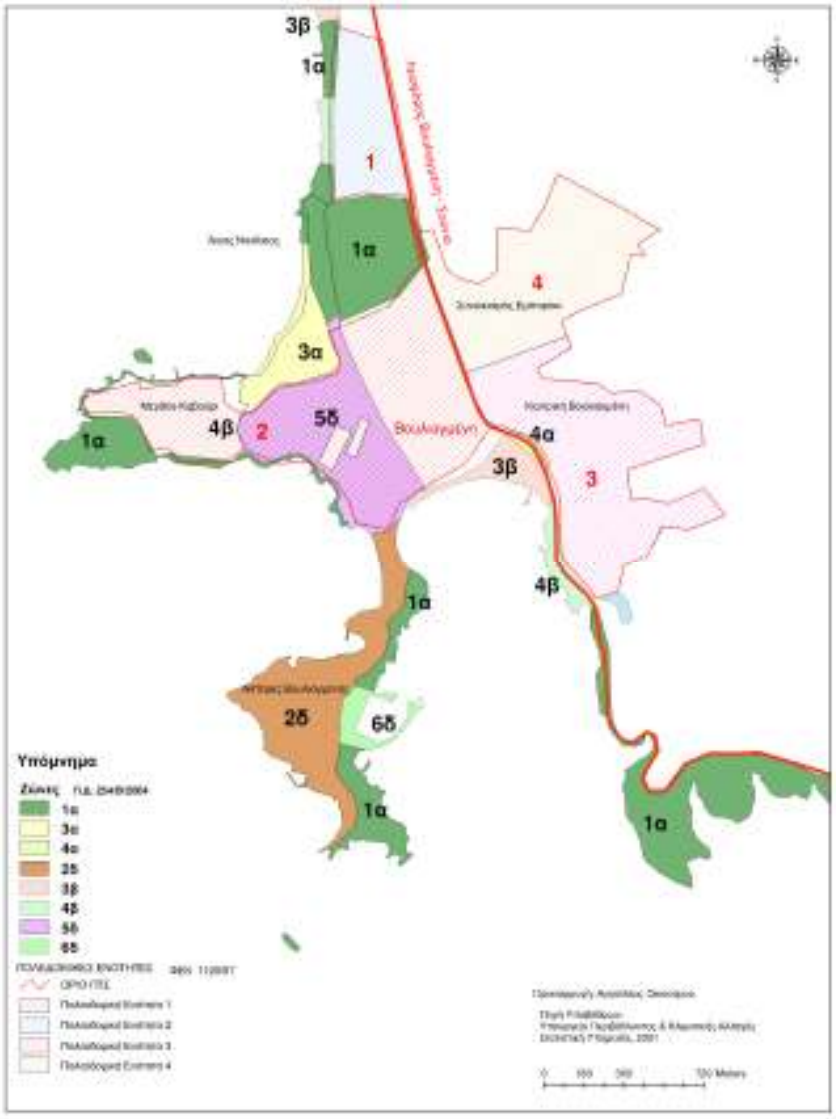
Ζώνη 4α: Περιλαμβάνει εκτός σχεδίου περιοχές, μικρό τμήμα ζώνης παραλίας της ΔΕ Βουλιαγμένης.

Ζώνη 4β: Περιλαμβάνει μια λωρίδα γης στη ΔΕ Βουλιαγμένης και μια παραλιακή περιοχή κοντά στη Λίμνη της Βουλιαγμένης.

Ζώνη 5δ: Επικεντρώνεται στην περιοχή του Εκκλησιαστικού Ορφανοτροφείου και την έκταση που καταλαμβάνουν οι εγκαταστάσεις της Πολεμικής Αεροπορίας στη ΔΕ Βουλιαγμένης.

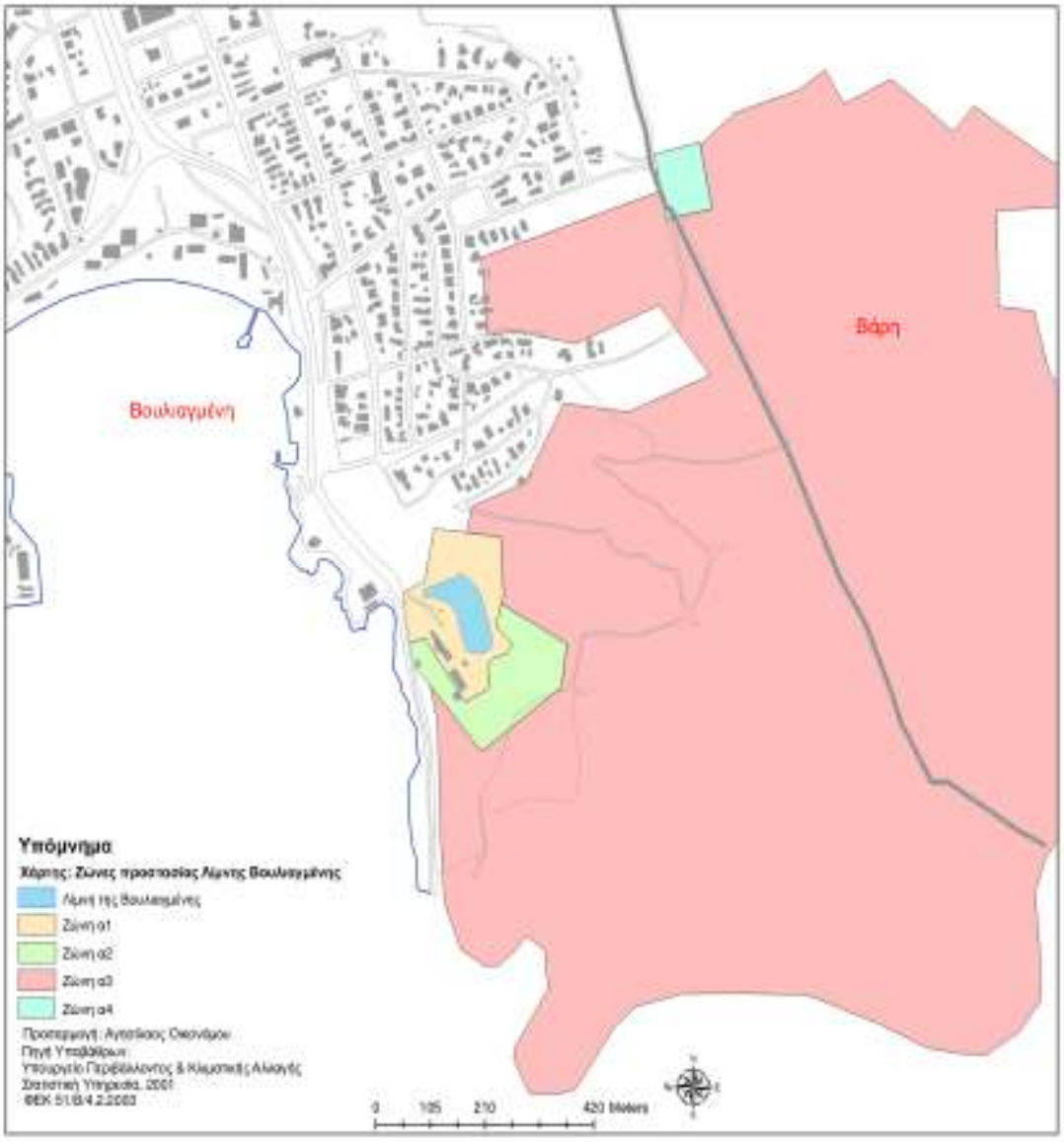
Ζώνη 6δ: Αφορά τον λιμένα αναψυχής Βουλιαγμένης.

Ζώνη 7: Αφορά τις εγκαταστάσεις του Ν.Ο. Βουλιαγμένης.

Εικόνα 16: Πολεοδομικές Ενότητες στη Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης

Το έτος 2005 εκδίδεται το ΠΔ χαρακτηρισμού της περιοχής της Λίμνης Βουλιαγμένης (Ν. Αττικής) ως διατηρητέο μνημείο της φύσης και καθορισμού Ζωνών Προστασίας αυτής και της ευρύτερης περιοχής. Με το διάταγμα αυτό καθορίζονται τέσσερεις Ζώνες προστασίας Α1, Α2, Α3, Α4 για την περιοχή της Λίμνης και την ευρύτερη περιοχή. Το άρθρο 3 του ως άνω διατάγματος καθορίζει το βαθμό προστασίας και τους όρους κάθε μιας ζώνης.

Εικόνα 17: Ζώνες Προστασίας Λίμνης Βουλιαγμένης

Πίνακας 36: Σύνοψη Βασικών Πολεοδομικών Στοιχείων

Δημοτική Ενότητα Βάρης	**στρ.**	**% κάλυψης**
Σύνολο εντός σχεδίου εκτάσεων [στρ.]	**5.555,36**	
Οικοδομήσιμοι χώροι	**2.868,13**	**51,63%**
Κοινόχρηστοι χώροι	**2.607,78**	**46,94%**
Κοινωφελείς χώροι	**79,45**	**1,43%**
Χώροι κυκλοφορίας	***2.446,54***	***44,04%***
Δημοτική Ενότητα Βούλας	**στρ.**	**% κάλυψης**
Σύνολο εντός σχεδίου εκτάσεων [στρ.]	**6.743,72**	
Οικοδομήσιμοι χώροι	**4.223,99**	**62,64%**
Κοινόχρηστοι χώροι	**2.299,06**	**34,09%**
Κοινωφελείς χώροι	**220,67**	**3,27%**
Χώροι κυκλοφορίας	***1.811,54***	***26,86%***
Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	**στρ.**	**% κάλυψης**
Σύνολο εντός σχεδίου εκτάσεων [στρ.]	**2.532,62**	
Οικοδομήσιμοι χώροι	**1.282,56**	**50,64%**
Κοινόχρηστοι χώροι	**1.213,16**	**47,90%**
Κοινωφελείς χώροι	**36,91**	**1,46%**
Χώροι κυκλοφορίας	***771,77***	***30,47%***

4.4.3. Ανάλυση Οικοδομικής Δραστηριότητας

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην συμβολή και τον κρίσιμο ρόλο της οικοδομικής δραστηριότης στην τοπική οικονομία, που **συνδέεται με την οικιστική ανάπτυξη του Δήμου και της ευρύτερης περιοχής τα τελευταία χρόνια**. Στην παράγραφο αυτή εξετάζονται η μεταβολή των συνολικών νέων οικοδομικών αδειών από το 2004, έως και το 2014 σε επίπεδο Αν. Αττικής και σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης και Δημοτικών Ενοτήτων.

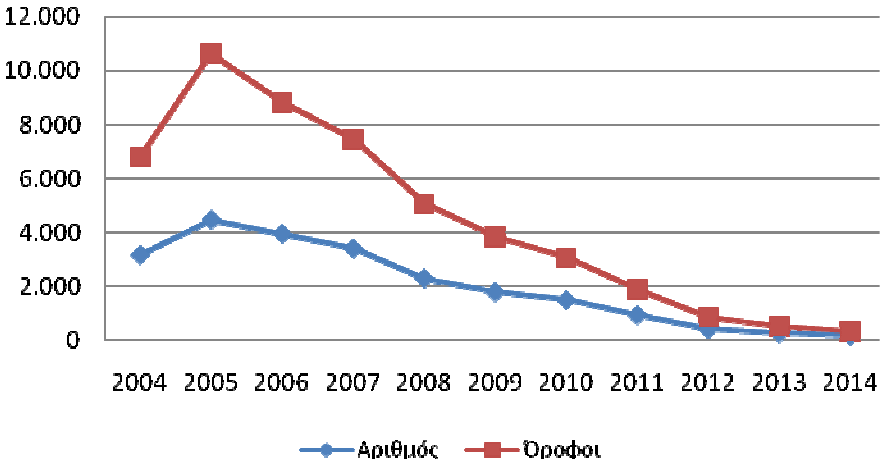
4.4.3.1. Ανατολική Αττική

4.4.3.1.1. Εξέλιξη Οικοδομικής Δραστηριότητας

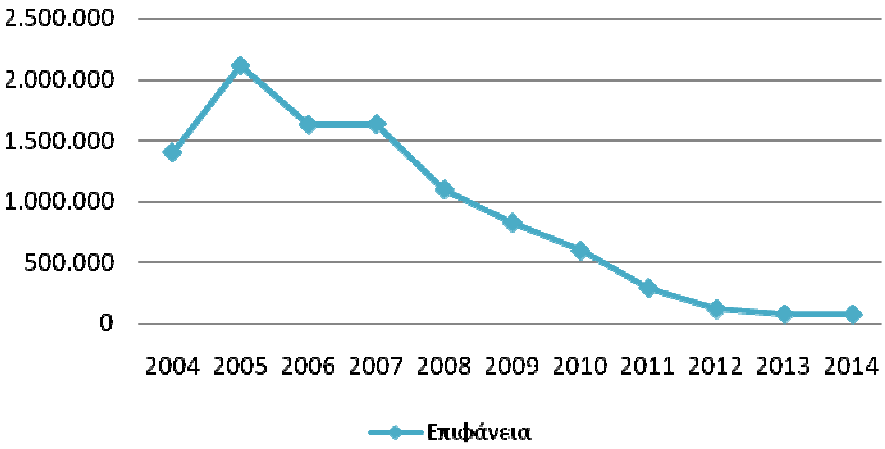
Από τη μελέτη των επίσημων στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. όσον αφορά τις νέες οικοδομικές άδειες, προκύπτει μια **πολύ μεγάλη πίεση στον αστικό ιστό της Ανατολικής Αττικής, η οποία κορυφώθηκε το 2005** (Το 2005 εκδόθηκαν 4.463 νέες οικοδομικές άδειες, αύξηση της τάξης του 41% σε σχέση με το 2004), τόσο σε όρους αριθμού νέων οικοδομικών αδειών, όσο και σε όρους ορόφων και επιφάνειας. Οι **πιέσεις αυτές συνεχίστηκαν και τα αμέσως επόμενα χρόνια ότι αν και με σαφώς μικρότερη ένταση** (-12% το 2006 και -14% το 2007). Από το 2006 και μετά, ο ρυθμός αύξησης των οικοδομικών αδειών μειώνεται συνεχώς. **Από το 2011 όμως και μετά, παρατηρείται μια πολύ μεγάλη μείωση του ρυθμού έκδοσης νέων αδειών** (-37% το 2011, -56% το 2012, και -35% το 2013 και το 2014).

Πίνακας 37: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών Αν. Αττικής

Έτος	**Αριθμός**	**Όροφοι**	**Επιφάνεια**	**Μεταβολή** (Ρυθμός Μεταβολής Οικ. Αδειών)
2004	3.170	6.810	1.400.739	-
2005	4.463	10.630	2.111.272	**41%**
2006	3.948	8.825	1.627.225	**-12%**
2007	3.403	7.450	1.631.536	**-14%**
2008	2.290	5.049	1.096.824	**-33%**
2009	1.791	3.837	823.642	**-22%**
2010	1.493	3.059	595.031	**-17%**
2011	941	1.895	289.992	**-37%**
2012	411	850	118.042	**-56%**
2013	266	532	77.520	**-35%**
2014	173	322	74.923	**-35%**

Διάγραμμα 31: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στην Αν. Αττική (Αριθμός – Όροφοι)

Διάγραμμα 32: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στην Αν. Αττική (Επιφάνεια)

4.4.3.1.2. Άδειες Νέων Καταστημάτων[29]

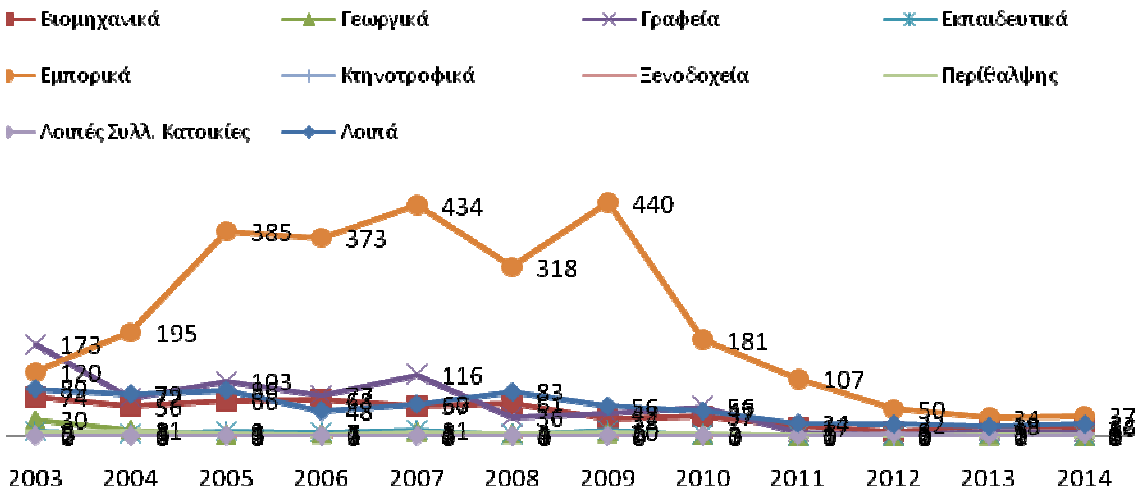
Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των οικοδομικών αδειών ανά κατηγορίας οικονομικής δραστηριότητας από το 2003 έως και το 2014, ενώ στο πιο κάτω διάγραμμα αποτυπώνεται η εξέλιξή ανά κλάδο κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Όπως ήταν αναμενόμενο, δεδομένης της διάρθρωσης της τοπικής οικονομίας, ο υψηλότερος αριθμών νέων αδειών αφορά διαχρονικά άδειες εμπορικών καταστημάτων (χονδρικό και λιανικό εμπόριο), ενώ ακολουθούν οι άδειες Γραφείων. Η εξέλιξη των αδειών για τις συγκεκριμένες κατηγορίες παρουσιάζεται σχηματικά στο τρίτο διάγραμμα της παρούσας ενότητας.

Εξετάζοντας την εξέλιξη των οικοδομικών αδειών για συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες, παρατηρούνται ορισμένες διαφοροποιήσεις σε σχέση με τη συνολική εικόνα. Αναλυτικότερα και όσον αφορά τις άδειες για Γραφεία και Εμπορικά, όπου αποτελούν και τη συντριπτική πλειοψηφία του συνόλου των αδειών, παρατηρείται μια σημαντική δραστηριότητα έως και το 2010. Ειδικότερα, από το 2004 έως και το 2010, εκδόθηκαν 502 νέες άδειες με χρήση «Γραφεία» και 2.326 άδειες με χρήση «Εμπορικά». Από το 2011 και μετά παρατηρείται μια δραματική μείωση σε όρους νέων αδειών.

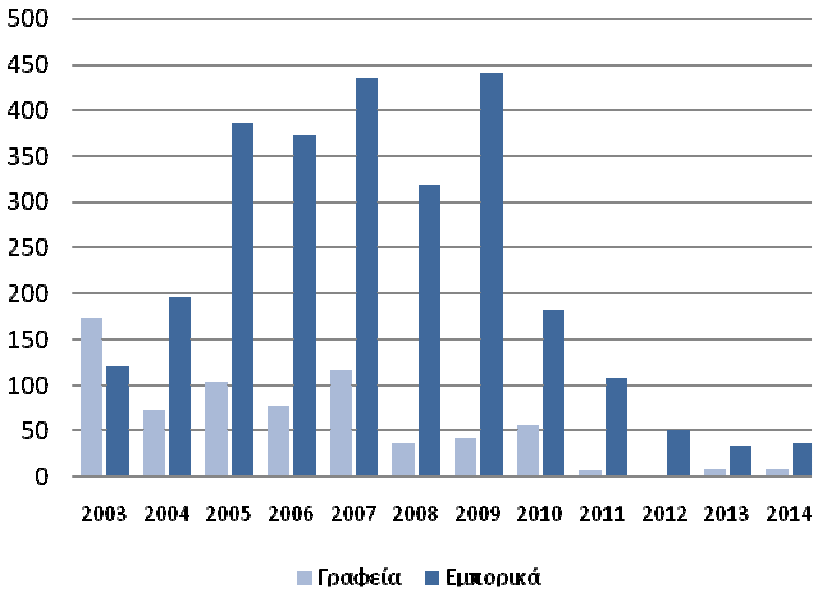
[29] Τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. αφορούν την Αν. Αττική συνολικά.

Πίνακας 38: Άδειες Νέων Καταστημάτων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας Διαχρονικά (Αν. Αττική)

Κατηγορία	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Αγνώστου Προορισμού	619	438	358	432	231	200	133	120	64	8	2	1
Βιομηχανικά	74	56	66	68	57	61	32	37	17	8	19	16
Γεωργικά	30	11	3	4	8	4	6	3	0	0	1	0
Γραφεία	**173**	**72**	**103**	**77**	**116**	**36**	**42**	**56**	**7**	**2**	**9**	**8**
Εκπαιδευτικά	9	4	9	7	11	3	10	3	1	0	2	0
Εμπορικά	**120**	**195**	**385**	**373**	**434**	**318**	**440**	**181**	**107**	**50**	**34**	**37**
Κτηνοτροφικά	2	2	4	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Ξενοδοχεία	2	3	1	1	3	1	0	1	0	0	0	0
Περίθαλψης	5	8	3	2	5	4	5	3	1	1	1	1
Λοιπές Συλλ. Κατοικίες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2
Λοιπά	89	79	86	48	60	83	56	47	24	22	18	22

Διάγραμμα 33: Άδειες Νέων Καταστημάτων (Γραφεία & Εμπορικά) Διαχρονικά (Αν. Αττική)

Διάγραμμα 34: Άδειες Νέων Καταστημάτων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας Διαχρονικά (Αν. Αττική)

Από τα στοιχεία των πινάκων εξάγεται το συμπέρασμα ότι στην Ανατολική Αττική, κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε μια έξαρση στην οικοδομική δραστηριότητα, κατά την οποία οι έντονες πιέσεις για κατοικία αλλά και για εμπορικές χρήσεις.

4.4.3.2. Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης

4.3.3.2.1. Εξέλιξη Οικοδομικής Δραστηριότητας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης και Δημοτικών Ενοτήτων, όπως αυτά αποτυπώνονται στους πίνακες που ακολουθούν.

Πίνακας 39: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Αριθμός)

Δημ. Ενότητα	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
ΔΕ Βάρης	**117**	**171**	**167**	**126**	**85**	**72**	**54**	**27**	**16**	**2**	**4**
ΔΕ Βούλας	**59**	**151**	**102**	**103**	**66**	**49**	**37**	**16**	**9**	**9**	**6**
ΔΕ Βουλιαγμένης	**5**	**15**	**4**	**6**	**8**	**5**	**7**	**2**	**2**	**2**	**0**
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**181**	**337**	**273**	**235**	**159**	**126**	**98**	**45**	**27**	**13**	**10**
Δημ. Ενότητα	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
ΔΕ Βάρης	**-**	**46%**	**-2%**	**-25%**	**-33%**	**-15%**	**-25%**	**-50%**	**-41%**	**-88%**	**100%**
ΔΕ Βούλας	**-**	**156%**	**-32%**	**1%**	**-36%**	**-26%**	**-24%**	**-57%**	**-44%**	**0%**	**-33%**
ΔΕ Βουλιαγμένης	**-**	**200%**	**-73%**	**50%**	**33%**	**-38%**	**40%**	**-71%**	**0%**	**0%**	**-100%**
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**-**	**86%**	**-19%**	**-14%**	**-32%**	**-21%**	**-22%**	**-54%**	**-40%**	**-52%**	**-23%**

Πίνακας 40: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Όροφοι)

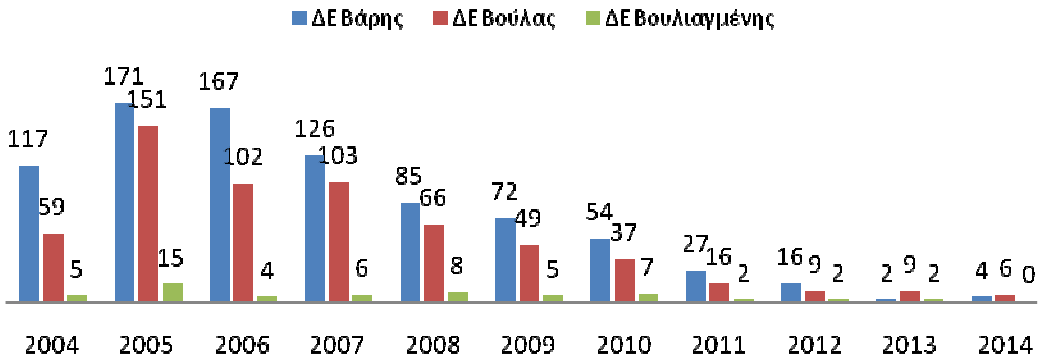
Δημ. Ενότητα	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
ΔΕ Βάρης	286	417	369	269	198	157	110	55	46	3	8
ΔΕ Βούλας	168	451	289	293	196	142	103	36	21	22	14
ΔΕ Βουλιαγμένης	9	34	12	14	18	9	14	4	4	4	0
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**463**	**902**	**670**	**576**	**412**	**308**	**227**	**95**	**71**	**29**	**22**

Πίνακας 41: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Επιφάνεια)

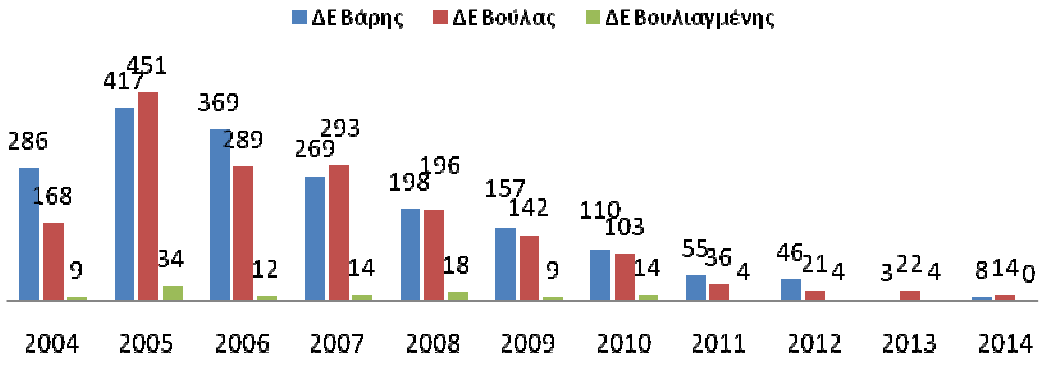
Δημ. Ενότητα	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
ΔΕ Βάρης	65.699	86.706	66.974	51.431	54.888	28.268	26.174	7.669	5.824	188	1.337
ΔΕ Βούλας	29.732	92.084	50.050	60.694	39.222	29.984	19.509	6.350	2.698	4.706	3.544
ΔΕ Βουλιαγμένης	28.198	9.579	2.115	2.746	2.749	3.058	3.291	1.252	1.896	745	0
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**123.629**	**188.369**	**119.139**	**114.871**	**96.859**	**61.310**	**48.974**	**15.271**	**10.418**	**5.639**	**4.881**

Η εξέλιξη της οικοδομικής δραστηριότητας ευθυγραμμίζεται ουσιαστικά με την εξέλιξη σε επίπεδο Αν. Αττικής, τόσο σε όρους αριθμού νέων οικοδομικών αδειών, όσο και σε όρους ορόφων και επιφάνειας. **Ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης αντιμετώπισε επίσης μια πολύ μεγάλη πίεση στον αστικό ιστό έως το 2005**. Ειδικότερα σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας Βάρης, ο αριθμός των οικοδομικών αδειών αυξήθηκε κατά 46% σε σχέση με το 2004 (171 νέες οικ. Άδειες) και σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας Βούλας, ο αριθμός των οικοδομικών αδειών αυξήθηκε κατά 156% (151 νέες οικ. Άδειες)[30]. Οι **πιέσεις αυτές συνεχίστηκαν και τα αμέσως επόμενα χρόνια αν και με μικρότερη ένταση,** το 2006 (167 και 102 νέες οικ. Άδειες στη Δ.Ε. Βάρης και Βούλας αντίστοιχα) και το 2007 (126 και 103 νέες οικ. Άδειες στη Δ.Ε. Βάρης και Βούλας αντίστοιχα). **Από το 2008 και μετά παρατηρείται μια πολύ σημαντική μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας**, σε όρους έκδοση νέων οικοδομικών αδειών, **η οποία συνεχίστηκε μέχρι και το 2014, έτος κατά το οποίο παρατηρείται μια σχεδόν μηδενική οικοδομική δραστηριότητα**. Το σύνολο των παραπάνω αποτυπώνεται στα διαγράμματα που ακολουθούν.

Σε κάθε περίπτωση το κρίσιμο στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, είναι το σωρευτικό αποτέλεσμα της οικιστικής ανάπτυξης, σε όρους διασφάλισης της ποιότητας ζωής στην πόλη.

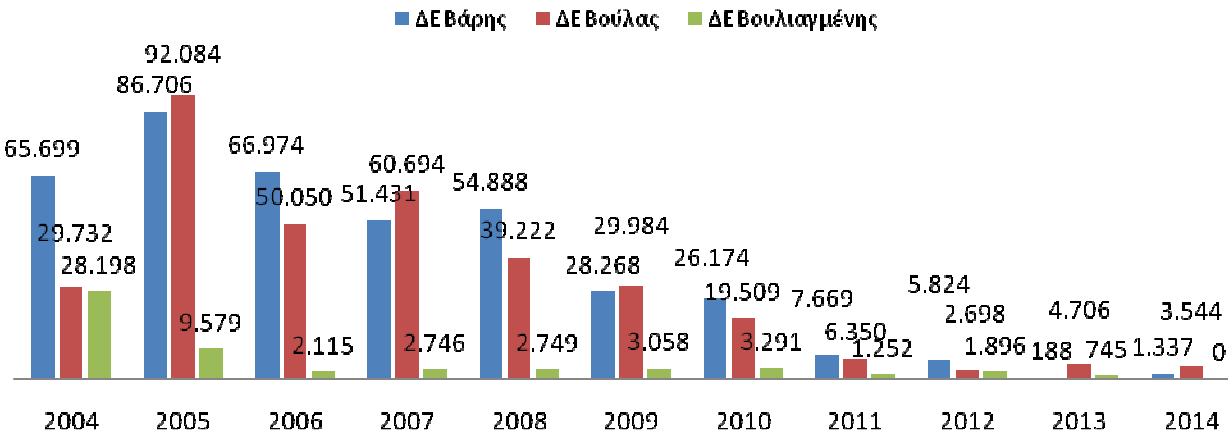

Διάγραμμα 35: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Αριθμός)

Διάγραμμα 36: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Όροφοι)

[30] Η εξέταση των ποσοστιαίων μεταβολών σε επίπεδο Δ.Ε. Βουλιαγμένης δεν είναι ιδιαίτερα αντιπροσωπευτική λόγω του μικρού αριθμού των οικ. Αδειών σε απόλυτα μεγέθη.

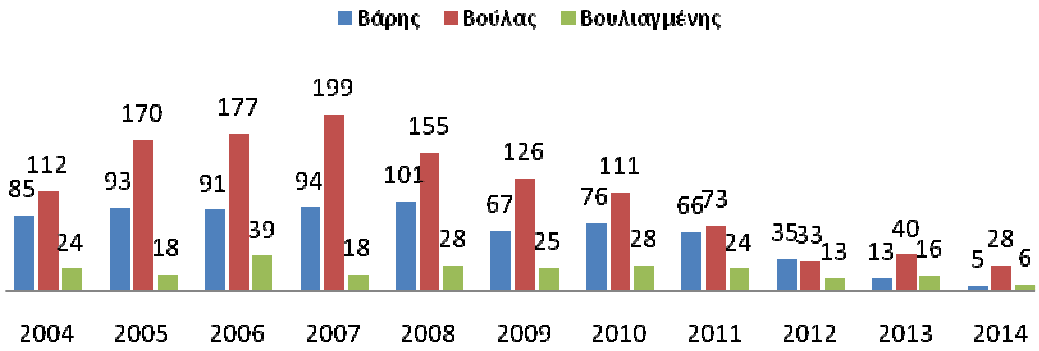

Διάγραμμα 37: Εξέλιξη Οικοδομικών Αδειών στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης (Επιφάνεια)

Για να μπορέσει να υπάρξει μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος της οικοδομικής δραστηριότητας σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εξεταστούν συμπληρωματικά, τα στοιχεία που αφορούν τον αριθμό των αδειών για μετατροπές[31] κτισμάτων στο πλαίσιο της ίδιας χρονικής περιόδου. Τα στοιχεία αποτυπώνονται στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθεί.

Πίνακας 42:Εξέλιξη Αριθμού Αδειών Μετατροπών Κτισμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Δημ. Ενότητα	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
ΔΕ Βάρης	85	93	91	94	101	67	76	66	35	13	5
ΔΕ Βούλας	112	170	177	199	155	126	111	73	33	40	28
ΔΕ Βουλιαγμένης	24	18	39	18	28	25	28	24	13	16	6
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	**221**	**281**	**307**	**311**	**284**	**218**	**215**	**163**	**81**	**69**	**39**
Δημ. Ενότητα	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
ΔΕ Βάρης	-	9%	-2%	3%	7%	-34%	13%	-13%	-47%	-63%	-62%
ΔΕ Βούλας	-	52%	4%	12%	-22%	-19%	-12%	-34%	-55%	21%	-30%
ΔΕ Βουλιαγμένης	-	-25%	117%	-54%	56%	-11%	12%	-14%	-46%	23%	-63%
Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	-	27%	9%	1%	-9%	-23%	-1%	-24%	-50%	-15%	-43%

Διάγραμμα 38: Εξέλιξη Αριθμού Αδειών Μετατροπών Κτισμάτων στο Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

[31] Προσθήκες, επισκευές, αναπαλαιώσεις, κατεδαφίσεις, περιτοιχίσεις, νομιμοποιήσεις, αναθεωρήσεις, τροποποιήσεις.

Από τα επίσημα στοιχεία, παρατηρείται μια πολύ σημαντική και αυξανόμενη δραστηριότητα, ακόμα και μετά το 2005 (έτος όπου οι οικοδομική δραστηριότητας σε όρους έκδοσης νέων οικ. Αδειών κορυφώθηκε). Αναλυτικότερα, **ο αριθμός αδειών μετατροπών σε επίπεδο Δήμου αυξήθηκε τόσο το 2005** (+27% σε σχέση με το 2004), **όσο και τα απόμενα έτη μέχρι και το 2007** (+9% και +1% το 2006 και το 2007 αντίστοιχα). **Ο αριθμός παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος και το 2008** και **μόλις το 2009 αρχίζει να παρατηρείται μια σταδιακή μείωση** του ρυθμού έκδοσης αδειών μετατροπών.

Σε κάθε περίπτωση, μπορούμε να συμπεράνουμε πως η σωρευτική πίεση στον αστικό ιστό ήταν ιδιαίτερα σημαντική τα προηγούμενα χρόνια και σίγουρα αρκετά μεγαλύτερη από ότι προκύπτει με βάση τον αριθμό των νέων οικοδομικών αδειών.

Σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, αλλά και σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων, προκύπτει μια **εικόνα κορεσμού σε όρους οικιστικής δραστηριότητας**, **ύστερα από μια δεκαετία έντονης οικιστικής ανάπτυξης**.

Η διατήρηση ενός σημαντικού αριθμού μετατροπών – αναθεωρήσεων, μπορεί σε ένα βαθμό να αποδοθεί σε **μία αλλαγή χρήσης των κατοικιών από δεύτερη σε πρώτη κατοικία**. (προσθήκες-επισκευές, αναπαλαιώσεις που εντοπίζονται στον Δήμο, που είχαν παλαιά κτίσματα κατασκευασμένα με προορισμό τη δεύτερη κατοικία)[32]

4.4.4. Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.)

Ένα από τα εργαλεία αστικής ανάπτυξης που χρήζει ιδιαίτερης μνείας στο πλαίσιο του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος, λόγω του «ολοκληρωμένου» χαρακτήρα των αστικών παρεμβάσεων που αναμένεται να χρηματοδοτηθούν κατά την 5η Προγραμματική Περίοδο είναι τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.).

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 12 του **Ν.2508/1999**, για την προώθηση ολοκληρωμένων στρατηγικών αστικού σχεδιασμού σε πόλεις ή τμήματά τους καθώς και σε ευρύτερες αστικές περιοχές που παρουσιάζουν κρίσιμα και σύνθετα προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, περιβαλλοντικής υποβάθμισης και ποιότητας ζωής, **καταρτίζονται και εγκρίνονται Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ).**

Τα Σ.Ο.Α.Π. **δεν αποτελούν τυπικά πολεοδομικά σχέδια, αλλά ολοκληρωμένα προγράμματα με αναπτυξιακό προσανατολισμό.** Συνοδεύονται από **πρόγραμμα δράσης**, στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες για την εφαρμογή τους κανονιστικές, χρηματοδοτικές και διαχειριστικές ρυθμίσεις, μέτρα και προγράμματα, κατά φάσεις και φορείς εκτέλεσης και χρηματοδότησης, καθώς και τυχόν συμπληρωματικές δράσεις πληροφόρησης, κατάρτισης, εκπαίδευσης και κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης του πληθυσμού των περιοχών αυτών.

Δεδομένου ότι **στο νέο ΕΣΠΑ 2014 – 2020** και στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), **προβλέπεται η χρηματοδότηση ολοκληρωμένων αστικών παρεμβάσεων** σε συγκεκριμένες πόλεις και περιοχές. Είναι σημαντικό ότι **η ύπαρξη σχεδιασμού τύπου ΣΟΑΠ αποτελεί προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση από των παρεμβάσεων αυτών**. Υπογραμμίζεται δε, πως **τόσο τα νέα ΠΕΠ όσο και τα τομεακά Προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ έχουν ήδη δεσμεύσει σημαντικούς πόρους** για τη χρηματοδότης ολοκληρωμένων αστικών παρεμβάσεων παρεμβάσεων.

Η διαδικασία εκπόνησης ΣΟΑΠ, μπορεί να ξεκινήσει άμεσα με πρωτοβουλία του δήμου, ενώ η έγκριση του ΣΟΑΠ γίνεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών ΠΕΚΑ, Ανάπτυξης και άλλων κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών.

[32] Σε κάθε περίπτωση η σε βάθος ανάλυση του ζητήματος ξεπερνάει τους σκοπούς και τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

4.5. Βασικές Υποδομές

΄Υδρευση: Όσον αφορά την ύδρευση η Δημοτική Ενότητα Βάρης, τροφοδοτείται με νερό από την ΕΥΔΑΠ και υδροδοτείται το **100%** των εντός σχεδίου περιοχών αλλά και το **100%** των εκτός σχεδίου κτιρίων. Υπάρχουν δύο (2) δίκτυα τα οποία ακόμη διαχειρίζεται ο Δήμος (τα συντηρεί και τιμολογεί την παροχή νερού). Το ένα είναι στις οδούς Φλέμινγκ & Αφροδίτης (Βάρκιζα) και το άλλο στην εκτός σχεδίου περιοχή Μηλαδέζα και Κόρμπι (πρώην δίκτυο Συλλόγου Ανθέων). Επιπλέον, υφίστανται άλλα δύο (2) δίκτυα ύδρευσης τα οποία τροφοδοτεί η ΕΥΔΑΠ με τη μεσολάβηση συλλόγων, οι οποίοι καταμετρούν και συντηρούν τα δίκτυα και καταβάλλουν την αντίστοιχη δαπάνη στην ΕΥΔΑΠ (Σύλλογος Βενίων και Σύλλογος Κατοίκων οδού Καλάματας). Όσον αφορά τις Δημοτικές Ενότητας Βούλας & Βουλιαγμένης, τροφοδοτούνται με νερό από την ΕΥΔΑΠ και υδροδοτούνται σε ποσοστό 100%.

Αποχέτευση: Σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας Βάρης, το δίκτυο αποχέτευσης δεν θεωρείται πως καλύπτει πλήρως τις ανάγκες του δήμου. Έτσι αποχετεύεται το 75% των περιοχών Βάρκιζα, Βάρη, Δίλοφο, Ασύρματος, Λαθούριζα, Τρίγωνο, επέκταση Διλόφου, Καμίνι, ΣΕΟ, ενώ το 50% της Μηλαδέζας και το 100% στην περιοχή Κόρμπι δεν εξυπηρετούνται από το δίκτυο αποχέτευσης. Παράλληλα από το δίκτυο αποχέτευσης εξυπηρετείται το 10% των εκτός σχεδίου κτιρίων που διαθέτουν νόμιμη άδεια. Το δίκτυο αποχέτευσης καλύπτει πλήρως τις ανάγκες της Δημοτικής Ενότητας Βούλας και της Δημοτικής Ενότητας Βουλιαγμένης, αν και η στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης εντοπίζονται ελλείψεις ως προς την επάρκεια των κεντρικών σωληνώσεων του αποχετευτικού δικτύου.

Τηλεπικοινωνίες & Ηλεκτροδότηση: Δίκτυα του ΟΤΕ και της ΔΕΗ, εξυπηρετούν σχεδόν το σύνολο των περιοχών του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, ακόμη και αυτών εκτός Σχεδίου Πόλεως.

Οδικό Δίκτυο: Από τη Δημοτική Κοινότητα Βάρης διέρχονται σημαντικοί οδικοί άξονες υπερτοπικής σημασίας με κυριότερους την Λεωφ. Βάρης - Κορωπίου και τη Λεωφ. Ποσειδώνος (Λεωφ Κ. Καραμανλή - Λεωφ. Σουνίου), οι οποίες βρίσκονται σε αρκετά καλή κατάσταση. Η Λεωφ. Βάρης - Κορωπίου αποτελεί τη δεύτερη σημαντικότερη πρόσβαση προς το αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος» συνδέοντας το δήμο με την περιοχή των Μεσογείων και έχει ιδιαίτερα αυξημένο φόρτο, με σημαντικό ποσοστό κίνησης βαρέων οχημάτων. Η Λεωφ. Ποσειδώνος αποτελεί την σύνδεση του δήμου με τα υπόλοιπα νότια προάστια της Αθήνας καθώς και με το κέντρο της αυτής, ο κυκλοφοριακός φόρτος ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες και τα Σαββατοκύριακα είναι υψηλός λόγω του παραθεριστικού χαρακτήρα του δήμου. Η σημαντικότερη δευτερεύουσα αρτηρία είναι η οδός Β. Κωνσταντίνου η οποία διασχίζει τον αστικό ιστό του δήμου. Όσον αφορά το τοπικό οδικό δίκτυο στις εντός σχεδίου περιοχές Βάρκιζα, Καμίνι, Δίλοφο, Υπόλοιπο Διλόφου, ΣΕΟ και Βάρη το οδικό δίκτυο είναι σε πολύ καλό, ασφαλτοστρωμένο και διαθέτει πεζοδρόμια. Στις εντός και εκτός σχεδίου περιοχές Λαθούριζα, Τρίγωνο, Μηλαδέζα, Κόρμπι και Χέρωμα το 95% των οδών έχει χαρακτήρα αγροτικής οδοποιίας. Το 20% των οδών στην Μηλαδέζα και Λαθούριζα έχει κατασκευαστεί προσφάτως πληρώντας όλους τους όρους και διαθέτει πεζοδρόμια. Όσον αφορά τη Δημοτική Ενότητα Βούλας., η διάσχισή της από μεγάλους άξονες υπερτοπικής διαμπερούς κυκλοφορίας, τη λεωφόρο Βουλιαγμένης, τη λεωφόρο Καλύμνου και την παραλιακή Λεωφόρο (Ποσειδώνος – Κ. Καραμανλή) διασπά κάθε μορφή του ενιαίου οικιστικού ιστού της πόλης, και μεταφέρει οχλούσες δραστηριότητες μαζί με τις ρυπογόνες ουσίες και την ηχητική επιβάρυνση των διερχόμενων οχημάτων. Η άρση ή σε κάθε περίπτωση ο σημαντικός περιορισμός των δυσμενών συνεπειών εκ της κυκλοφορίας των οχημάτων στους ανωτέρω οδικούς άξονες, αξιοποιώντας επιστημονικές μελέτες και προτάσεις οι οποίες εναρμονίζονται σε δικαστικές αποφάσεις (π.χ. 302/96 ΣτΕ) και τις συνταγματικές επιταγές για την προστασία του περιβάλλοντος, αποτελούν κρίσιμο ζήτημα τοπικής ανάπτυξης.

4.6. Περιβάλλον & Ενέργεια

4.6.1. Διαχείριση Απορριμμάτων

4.6.1.1. Εισαγωγή

Η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί αδιαμφισβήτητα μία κρίσιμη συνιστώσα του ευρύτερου προβλήματος της μόλυνσης περιβάλλοντος και σε τοπικό επίπεδο. Η ορθολογική διαχείριση των δημοτικών απορριμμάτων επιτάσσει την εγκαθίδρυση συστημάτων διαχείρισης που διασφαλίζουν την ασφαλή και συστηματική συλλογή, αποθήκευση και μεταφορά τους, την διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των υπηρεσιών, όσο και τη συνεργασία φορέα και πολίτη. Στο πλαίσιο αυτό και με δεδομένη τη σημασία της διαχείρισης των απορριμμάτων για την αειφόρο ανάπτυξη, παρατηρείται στην Ευρώπη μία ευρύτερη ευαισθητοποίηση σε προγράμματα που στοχεύουν στη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των απορριμμάτων και ιδιαίτερα στην ορθολογικοποίησή της. Οι προτεραιότητες για την διαχείριση των απορριμμάτων παρουσιάζονται στο επόμενο διάγραμμα. Παρατηρούμε ότι η πρόληψη, η ελαχιστοποίηση και η επαναχρησιμοποίηση προηγούνται της ανακύκλωσης. Η κομποστοποίηση εντάσσεται μαζί με την ανακύκλωση, αφού είναι στην ουσία η ανακύκλωση των οργανικών υλικών των απορριμμάτων μας. Ακολουθεί η ανάκτηση ενέργειας και η τελική διάθεση.

Εικόνα 18: Ιεράρχηση Επιλογών για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων

4.6.1.2. Νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)

Το νέο ΕΣΔΑ καθορίζει την πολιτική, τις στρατηγικές και τους στόχους διαχείρισης των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο και προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων, υποδεικνύοντας τα ενδεδειγμένα μέτρα και τις δράσεις, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι και οι αρχές που θέτει ο Νόμος 4042/2012. Σύμφωνα με το κείμενο του ΕΣΔΑ, η εθνική πολιτική για τα απόβλητα, **η οποία φυσικά και επηρεάζει τις όποιες στρατηγικές κατευθύνσεις σε περιφερειακό αλλά και τοπικό επίπεδο** (ήτοι και στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης), είναι προσανατολισμένη στους εξής στόχους - ορόσημα για το 2020:

- ✓ Τα **κατά κεφαλή παραγόμενα απόβλητα να έχουν μειωθεί δραστικά**
- ✓ Η προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και η **ανακύκλωση με χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων - βιοαποβλήτων** να εφαρμόζεται στο **50% του συνόλου των ΑΣΑ**
- ✓ Η **ανάκτηση ενέργειας** να αποτελεί **συμπληρωματική μορφή διαχείρισης**, όταν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια κάθε άλλου είδους ανάκτησης και
- ✓ Η **υγειονομική ταφή** να αποτελεί την τελευταία επιλογή και να έχει περιοριστεί σε **λιγότερο από το 30% του συνόλου των ΑΣΑ**.

Οι **στρατηγικές** για την εφαρμογή της νέας εθνικής πολιτικής διαχείρισης των αποβλήτων **και ο ρόλος των Δήμων στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών**, έχει ως εξής:

i. Κατάρτιση ολοκληρωμένου πλαισίου σχεδιασμών διαχείρισης αποβλήτων, που περιλαμβάνει την αναθεώρηση περιφερειακών σχεδίων διαχείρισης (ΠΕΣΔΑ), και εξειδίκευσή τους σε επίπεδο δήμου. Καθορίζεται η υποχρέωση των Δήμων να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τοπικά σχέδια αποκεντρωμένης διαχείρισης αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό, θα προσδιοριστούν όλες εκείνες οι απαραίτητες ρυθμίσεις που θα διασφαλίζουν την δυνατότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αναλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός τοπικού σχεδίου αποκεντρωμένης διαχείρισης. Ενδεικτικά τέτοιες ρυθμίσεις αφορούν **(α)** το περιεχόμενο και τη διαδικασία ενσωμάτωσης των δημοτικών σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων στα ΠΕΣΔΑ, **(β)** τη δυνατότητα προσλήψεων του απαραίτητου προσωπικού για την υλοποίηση του τοπικού σχεδίου σε κάθε Δήμο **(γ)** τη διασφάλιση της δυνατότητας των δήμων να διακινούν τα ανακτώμενα υλικά έναντι τιμήματος **(δ)** τη δυνατότητα χωροθέτησης ήπιων υποδομών διαχείρισης, εντός του πολεοδομικού ιστού, **(δ)** την ενθάρρυνση των κοινωνικών πρωτοβουλιών στην διαχείριση των απορριμμάτων και **(ε)** την δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων μόνον για την διαλογή στην πηγή και την εκπαίδευση μεταξύ Δήμων και Κοινωνικών Επιχειρήσεων

ii. Διασφάλιση της υψηλής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας

iii. Εφαρμογή της Διαλογής στην Πηγή, με σκοπό την επίτευξη υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης. Στο πλαίσιο των μέτρων για την εφαρμογή της Διαλογή στην Πηγή, περιλαμβάνεται η δημιουργία νέου δικτύου Πράσινων Σημείων και Κέντρων Ανακύκλωσης Εκπαίδευσης για τη Διαλογή στην Πηγή (ΚΑΕΔΙΣΠ). Υπάρχει πρόβλεψη για ένα τουλάχιστον ανά δήμο.

iv. Εξορθολογισμός κόστους υπηρεσιών διαχείρισης αποβλήτων και προώθηση οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων. Προβλέπεται **(α)** η παροχή κινήτρων για την υλοποίηση πανελλαδικά Πράσινων Σημείων και Κέντρων Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης, Διαλογής στην πηγή (ΚΑΕΔΙΣΠ) μόνον για την εκπαίδευση και διαλογή στην πηγή των αποβλήτων και μόνο στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης με δήμους, εντός των διοικητικών ορίων των δήμων, **(β)** η θεσμοθέτηση των αρμοδιοτήτων των δήμων, ώστε να μπορούν να υλοποιούν όλο το φάσμα των δράσεων των τοπικών σχεδίων διαχείρισης, **(γ)** η ενθάρρυνση πρωτοβουλιών και συμμετοχή των δράσεων της κοινωνικής οικονομίας στο πλαίσιο των τοπικών δημοτικών σχεδίων αποκεντρωμένης διαχείρισης και **(δ)** η Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των τοπικών κοινωνιών και των εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση αποβλήτων, με στόχο επίτευξη κοινωνικών συναινέσεων.

Συνοπτικά, το πλαίσιο των **αυξημένων αρμοδιοτήτων του Δήμου**, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο νέο ΕΣΔΑ, ο Δήμος έχει την πλήρη αρμοδιότητα διαχείρισης των απορριμμάτων από το στάδιο της πρόληψης μέχρι και αυτό της τελικής διάθεσης. Στα πλαίσια των τοπικών σχεδίων αποκεντρωμένης διαχείρισης καλείται να σχεδιάσει και να υποδείξει τις ενδεδειγμένες λύσεις για όλες τις υποδομές διαχείρισης σύμφωνα με τους περιφερειακούς σχεδιασμούς. Ειδικότερα και κατ' ελάχιστο οι Δήμοι αναλαμβάνουν:

- ✓ Συλλογή και μεταφορά αστικών αποβλήτων
- ✓ Συλλογή και μεταφορά αποβλήτων συσκευασίας σε συνεργασία με ΣΕΔ.
- ✓ Εφαρμογή συστημάτων διαλογής στην πηγή.
- ✓ Δυνατότητα αποδοχής για συλλογή και μεταφορά μη επικίνδυνων αποβλήτων μη αστικού τύπου, εφόσον υπάρχουν οι σχετικές προϋποθέσεις εκ της νομοθεσίας.
- ✓ Δυνατότητα υπογραφής προγραμματικής σύμβασης με ΚΟΙΝΣΕΠ και συνεταιριστικές επιχειρήσεις για τη διαλογή στην πηγή και την εκπαίδευση
- ✓ Δυνατότητα δημιουργίας ΣΕΔ

4.6.1.3. Υφιστάμενη Κατάσταση στο Δήμο Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης[33]

4.6.1.3.1. Κατηγορίες Απορριμμάτων

Η σημερινή αποκομιδή περιλαμβάνει τέσσερις βασικές κατηγορίες απορριμμάτων **(α)** Σύμμεικτα, **(β)** Ανακυκλώσιμα, **(γ)** Ογκώδη και **(δ)** Κλαδέματα (απόβλητα κήπων και πάρκων).

4.6.1.3.2. Υφιστάμενος Εξοπλισμός

Πιο κάτω αναφέρεται ο βασικός εξοπλισμός (οχήματα και κάδοι) που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των απορριμμάτων σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας. Πρόσθετος υποστηρικτικός εξοπλισμός χρησιμοποιείται σε επίπεδο Δήμου.

Δημοτική Ενότητα Βάρης:

Η ΔΕ Βάρης διαχειρίζεται 6 απορριμματοφόρα (Α/Φ) για τα σύμμεικτα απορρίμματα και ένα επιπλέον Α/Φ για τα ανακυκλώσιμα. Όλα είναι τύπου «πρέσας» και συνολικά πραγματοποιούν περί τα 5-6 δρομολόγια καθημερινά σε 7ήμερη βάση με 5-6 δρομολόγια τις καθημερινές και από 1 το Σάββατο και την Κυριακή. Όλα τα Α/Φ αδειάζουν στο ΧΥΤΑ (πλην αυτό της ανακύκλωσης που κατευθύνεται στην στη σχετική μονάδα παραλαβής στο Κορωπί). Καθημερινά 4-6 ανοιχτά φορτηγά, 2-3 άρπες και 2-3 φορτωτές συλλέγουν τα ογκώδη απορρίμματα και τα κλαδέματα, ενώ πρωϊ-απόγευμα 2 ανοιχτά ημιφορτηγά συλλέγουν τα μικρά ογκώδη απορρίμματα και τα κλαδέματα.

Η ΔΕ Βάρης διαθέτει περί τους **800** κάδους 1.100 lt μηχανικής αποκομιδής σύμμεικτων απορριμμάτων και περί τους **470** κάδους ανακύκλωσης

Δημοτική Ενότητα Βούλας:

Η ΔΕ Βούλας διαχειρίζεται 8 Α/Φ τύπου «μύλου» για τα σύμμεικτα απορρίμματα και δύο επιπλέον Α/Φ τύπου «πρέσσας» για τα ανακυκλώσιμα. Συνολικά πραγματοποιούν περί τα 9-10 δρομολόγια καθημερινά σε 6ήμερη βάση. Σε κάθε Α/Φ υπάρχει πλήρωμα 3 ατόμων, 1 οδηγός και 2 εργάτες για την αποκομιδή. Τρεις φορές την εβδομάδα 4-6 ανοιχτά φορτηγά, 2-3 άρπες και 2-3 φορτωτές συλλέγουν τα ογκώδη απορρίμματα και τα κλαδέματα, ενώ πρωϊ-απόγευμα 2 ανοιχτά ημιφορτηγά συλλέγουν τα μικρά ογκώδη απορρίμματα και τα κλαδέματα.

Στη ΔΕ Βούλας υπάρχουν **1200** κάδοι μηχανικής αποκομιδής 1.100 lt σύμμεικτων απορριμμάτων, **732** σταθεροί κάδοι αποκομιδής σύμμεικτων απορριμμάτων (στις περιοχές Πανόραμα και Εξοχή) και **525** κάδοι ανακύκλωσης.

Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης:

Στη Βουλιαγμένη απασχολούνται δύο (2) Α/Φ τύπου πρέσας για τα σύμμεικτα και ένα (1) Α/Φ τύπου πρέσας για τα ανακυκλώσιμα. Σε κάθε Α/Φ υπάρχει πλήρωμα 3 ατόμων, 1 οδηγός και 2 εργάτες για την αποκομιδή. Καθημερινά μια μεγάλη άρπα συλλέγει τα ογκώδη απορρίμματα και τα κλαδέματα ενώ πρωϊ-απόγευμα 2 ανοιχτά ημιφορτηγά συλλέγουν τα μικρά ογκώδη απορρίμματα και τα κλαδέματα.

Στη ΔΕ Βουλιαγμένης υπάρχουν **100** κάδοι 600lt , **250** κάδοι 1.100 lt μηχανικής αποκομιδής και **165** κάδοι ανακύκλωσης

Σημειώνεται ότι όλες τις Κυριακές-Εορτές-Αργίες γίνεται αποκομιδή απορριμμάτων και στις 3 Δημοτικές Ενότητες.

[33] Σύμφωνα με τα στοιχεία που καταγράφονται στο υφιστάμενο **Τοπικό Σχέδιο Δράσης για τη Διαχείριση Απορριμμάτων του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης**, όπως αυτό εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο με την υπ' αριθμ. **482/2015 απόφαση του ΔΣ**

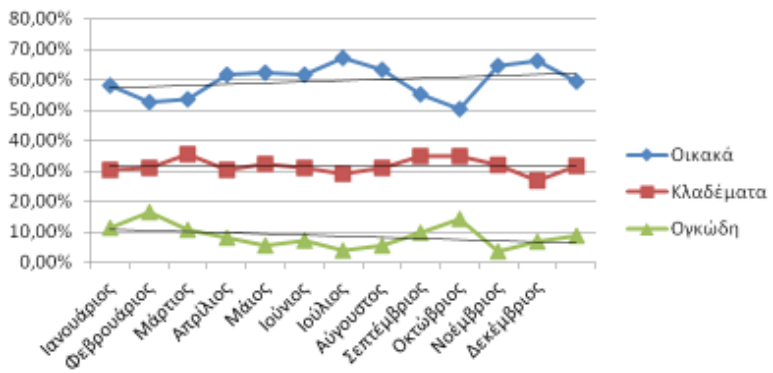
4.6.1.3.3. Ποσότητες Αποβλήτων

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με τις συνολικές και κατά κεφαλή ποσότητες ΑΣΑ σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης:

Πίνακας 43: Ποσότητες Αποβλήτων σε Επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Περιοχή	Πληθυσμός	Σύνολο ΑΣΑ (Kg)	Κατά Κεφαλή Παραγωγή ΑΣΑ (Kg)
Δήμος Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης	48.817	34.495.180	706,62

Σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Δράσης για τη Διαχείριση Απορριμμάτων του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, **η κατά κεφαλή παραγωγή ΑΣΑ στο Δήμο, είναι υψηλότερη κατά 50% περίπου, από το μέσο όρο σε επίπεδο Ανατολικής Αττικής που ανέρχεται σε 467,64 Kg**. Στο διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζεται η σύνθεση τον απορριμμάτων του Δήμου.

Διάγραμμα 39: Σύνθεση Απορριμμάτων Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

4.6.1.3.4. Ανακύκλωση

Ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συμμετέχει στην ανακύκλωση αποβλήτων συσκευασίας μέσω της συνεργασίας του με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΕ. (ΕΕΑΑ) Τα ανακυκλώσιμα μεταφέρονται σε μονάδα της ΕΕΑΑ – ΚΔΑΥ Βιομηχανικής Ζώνης Μαρκοπούλου. Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2013, εκτελέστηκαν **830 δρομολόγια** και συνελέχθησαν **2.732 τόνοι**, όπου **1.408 τόνοι ανακτήθηκαν στα ΚΔΑΥ ή άλλες αδειοδοτημένες υποδομές ανακύκλωσης** Όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων εναλλακτικής διαχείρισης, ο Δήμος συνεργάζεται με αντίστοιχα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ).

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία του Τοπικού Σχεδίου, το ποσοστό ανακύκλωσης σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης είναι **4%** επί του συνόλου των αποβλήτων. Το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα χαμηλό σε σχέση με τους στόχους του ΕΣΔΑ, παρά το γεγονός ότι είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής (**2,64%**)

Σε κάθε περίπτωση μπορούμε να οδηγηθούμε στα ακόλουθα βασικά συμπεράσματα:

- ***i.*** *Ο Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης παρουσιάζει **υψηλές ποσότητες κατά κεφαλή παραγωγής αποβλήτων** και την ίδια στιγμή,*
- ***ii.*** *Παρουσιάζει **μικρά ποσοστά ανακύκλωσης***

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε πως **η μείωση των απορριμμάτων και η αύξηση της ανακύκλωσης (με Διαλογή στην Πηγή), αποτελούν κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης** για το Δήμο.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Δράσης για τη Διαχείριση Απορριμμάτων του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης:

- Η μείωση της μάζας των σύμμεικτων απορριμμάτων από τα ανακυκλώσιμα που εμπεριέχονται σε αυτά, επιφέρει στο Δήμο κέρδος 20,41 € για κάθε τόνο που μεταφέρεται στο ΚΔΑΥ αντί του ΧΥΤΑ
- Η μείωση της μάζας των σύμμεικτων απορριμμάτων με τη μεταφορά μέρους των ογκωδών ή των κλαδεμάτων σύμμεικτων απορριμμάτων σε ένα Σταθμό Μεταφόρτωσης, ή σε ένα εναλλακτικό χώρο εναπόθεσης – π.χ. «Πράσινου Σημείου» - Green Point - και όχι στον ΧΥΤΑ επιφέρει στο Δήμο κέρδος 53,44 € για κάθε τόνο ή 5,01€ για κάθε μη διανυόμενο χιλιόμετρο
- Κρίνεται εξαιρετικά σημαντική η άμεση έναρξη της επικοινωνίας του Δήμου για τους πολίτες για τη σημασία της ανακύκλωσης
- Έχει ιδιαίτερη οικονομική σημασία η άμεση χωροθέτηση Σταθμού Μεταφόρτωσης, Σταθμού εναπόθεσης κλαδεμάτων και ογκωδών και ενός «Πράσινου Σημείου», δηλαδή ενός οργανωμένου χώρου όπου ο πολίτης μπορεί να φέρνει ανακυκλώσιμα υλικά (ρούχα, μπαταρίες, φάρμακα, οικοσκευές κλπ.)
- Η μείωση της χιλιομετρικής απόστασης που διανύουν τα απορριμματοφόρα με τη μεταφορά των σύμμεικτων απορριμμάτων – απαλλαγμένων από ογκώδη και κλαδέματα, σε ένα Σταθμό Μεταφόρτωσης, όχι στον ΧΥΤΑ κατευθείαν, επιφέρει στο Δήμο κέρδος 0,76 € για κάθε μη διανυόμενο χιλιόμετρο*
- Η μείωση των χιλιομέτρων που διανύουν τα απορριμματοφόρα με τη μεταφορά των σύμμεικτων απορριμμάτων στον ΧΥΤΑ, με μείωση των δρομολογίων, η οποία επιτυγχάνεται με θρυμματισμό των ογκωδών επιφέρει στο Δήμο κέρδος 0,76 € για κάθε μη διανυόμενο χιλιόμετρο.

4.6.1.3.5. Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων του Δήμου προβλέπει:

i. Τη **δημιουργία ενός νέου ρεύματος βιοαποβλήτων** με τη συμμετοχή των πολιτών και των τοπικών επιχειρήσεων
ii. Τη **δημιουργία ενός χωριστού ρεύματος με κλαδέματα** απαλλαγμένα από ογκώδη τα οποία σε συνδυασμό με τα βιοαπόβλητα μπορούν να οδηγηθούν για κομποστοποίηση ή να παραδοθούν σε ιδιώτες
iii. Τη **δημιουργία υποχρεωτικής ξεχωριστής συλλογής χαρτιού, πλαστικού, μετάλλων, γυαλιού**.

Στο εγκεκριμένο κείμενο του τοπικού σχεδιασμού, αναγνωρίζεται τη **κρισιμότητα της συμμετοχής των πολιτών αλλά και όλων των εμπλεκομένων, για την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με τη διαχείριση των απορριμμάτων**, βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση οποιουδήποτε συστήματος. Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και δεδομένης της κρισιμότητας του ζητήματος της διαχείρισης απορριμμάτων, τόσο σε τοπικό, όσο και σε εθνικό επίπεδο (όπως αποτυπώνεται στο νέο ΕΣΔΑ), η προώθηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών ως προϋπόθεση επίτευξης των στόχων, αποτελεί κρίσιμο ζήτημα ανάπτυξης.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται ο δράσεις υλοποίησης του τοπικού σχεδίου:

Πίνακας 44: Δράσεις Υλοποίησης Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Α/Α	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	**ΜΕΛΕΤΕΣ**	**124.000,00 €**
1.1	Μελέτη Χωροθέτησης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων	124.000,00 €
2	**ΕΡΓΑ**	**9.400.000,00 €**
2.1	Κατασκευή Αποκεντρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΑΕΔΑ) – Α' ΦΑΣΗ - ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΗΜΕΙΟ /Βασικά έργα υποδομής για πρόσβαση σε ΑΕΔΑ	400.000,00 €
2.2	Κατασκευή Αποκεντρωμένων εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων – Β' ΦΑΣΗ - Ολοκλήρωση Βασικών Υποδομών / Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών /Σταθμοί Μεταφόρτωσης και Διαλογής Σύμμεικτων Απορριμμάτων & Ογκωδών και Κλαδεμάτων/Μονάδα Κομποστοποίησης Βιοαποβλήτων/Σταθμός Ανάκτησης Ενέργειας	9.000.000,00 €
3	**ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ**	**1.600.000,00 €**
3.1	Απορριμματοφόρα βιοαποβλήτων/ σύμμεικτων/ ανακυκλώσιμων	800.000,00 €
3.2	Κάδοι Βιοαποβλήτων (καφέ)/ Κάδοι & Κώδωνες Ανακύκλωσης/ Λοιποί Κάδοι και Ανταλλακτικά αυτών	300.000,00 €
3.3	Λειοτεμαχιστής	500.000,00 €
4	**ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**	**250.000,00 €**
4.1	Δράσεις υποκίνησης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των κατοίκων για τη διαλογή στην πηγή, την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση[34]	250.000,00 €
5	**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ**	**200.000,00 €**
5.1	Κόστος Διαχείρισης και Λειτουργίας Πράσινου Σημείου, ΚΔΑΥ, ΑΕΔΑ[35]	200.000,00 €
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		**11.474.000,00 €**

4.6.1.3.6. Από τη Διαλογή στην Πηγή σε ένα Σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετάω»

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω και τεκμηριώνεται από τα στοιχεία που αναφέρονται στο Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, η κατά κεφαλή παραγωγή αποβλήτων σε επίπεδο Δήμου είναι ιδιαίτερα υψηλή. Στην κατεύθυνση αυτή, το **«Πληρώνω Όσο Πετάω» (ΠΟΠ)** είναι ένα σύστημα μεταβλητής κοστολόγησης των υπηρεσιών καθαριότητας στη βάση της γενικότερης αρχής **«ο ρυπαίνων πληρώνει»**.

Τα οφέλη για το Δήμο μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Ελαχιστοποίηση - αποφυγή της παραγωγής των δημοτικών απορριμμάτων.
- Αύξηση της συμμετοχής των πολιτών σε προγράμματα ανακύκλωσης και κομποστοποίησης απορριμμάτων.
- Ενίσχυση της ιεραρχίας των πρακτικών διαχείρισης των απορριμμάτων.
- Δικαιότερο σύστημα χρέωσης των υπηρεσιών καθαριότητας στους πολίτες
- Αναβάθμιση του ενδιαφέροντος για περιβαλλοντικά ζητήματα – Συμμετοχή πολιτών.
- Περιορισμός των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Μείωση του διαχειριστικού, λειτουργικού και διοικητικού κόστους.
- Αύξηση της απόδοσης της υπηρεσίας.
- Προώθηση μιας θετικής δημόσιας εικόνας των υπηρεσιών καθαριότητας.
- Αύξηση των εσόδων των υπηρεσιών καθαριότητας.

Η εφαρμογή του ΠΟΠ από το Δήμο, προϋποθέτει την εφαρμογή ενός συστήματος ογκομέτρησης, ενός συστήματος χρέωσης και ενός συστήματος πληρωμής. Τα εναλλακτικά σχήματα που μπορεί να επιλέξει ο Δήμος σε κάθε κατηγορία, παρουσιάζονται επιγραμματικά παρακάτω:

[34] 2015 έως και 2019
[35] 2016 έως και 2019

Συστήματα Ογκομέτρησης:

Ογκομετρικό σχήμα: Βάσει όγκου παραγόμενων απορριμμάτων ανά νοικοκυριό.

Δυναμομετρικό σχήμα: Βάσει βάρους παραγόμενων απορριμμάτων ανά νοικοκυριό.

Σχήμα συχνότητας: Βάσει συχνότητας αποκομιδής απορριμμάτων του εκάστοτε νοικοκυριού.

Υβριδικά σχήματα: Συνδυασμός των παραπάνω.

Συστήματα Χρέωσης:

Σταθερό ή γραμμικό: Ενιαίο σταθερό τέλος για κάθε κάδο ή σακούλα που τοποθετείται έξω προς αποκομιδή.

Διβάθμιο και πολυβάθμιο: Ενιαίο πάγιο τέλος ή μεταβαλλόμενο με διάφορα κριτήρια (όπως τα τετραγωνικά μέτρ του ακινήτου) και επιπρόσθετη χρέωση για κάθε επιπλέον κάδο.

Πλήρως μεταβλητό: Προπληρωμένες σακούλες απορριμμάτων ή βάσει του παραγόμενου όγκου.

Περιορισμένης υπηρεσίας: Ενιαίο πάγιο τέλος συν πρόσθετη επιβάρυνση για κάθε επιπλέον παροχή υπηρεσίας (σακούλες εκτός κάδων, υπερχείλιση κάδων).

Υβριδικό: Συνδυασμός των παραπάνω

Συστήματα Πληρωμής:

Άμεσης πληρωμής: Οι δημότες πληρώνουν για τις υπηρεσίες που δέχονται μέσω αγοράς ιδιωτικών κάδων, χαρακτηριστικών σακουλών ή αυτοκόλλητων από εξουσιοδοτημένα κέντρα πώλησης (π.χ. Δημαρχεία, ειδικά καταστήματα, κ.λπ.).

Σύστημα επιλογής: Οι δημότες δηλώνουν εξαρχής το επίπεδο των υπηρεσιών που θαχρειαστούν και χρεώνονται σε τακτική βάση για τις υπηρεσίες αυτές. Ανά συγκεκριμένη περίοδο τους δίνεται η δυνατότητα να επανεπιλέξουν το επίπεδο υπηρεσιών αν κρίνουν ότι χρειάζεται (αύξηση ή μείωση παραγωγής απορριμμάτων).

Σύστημα ανταπόδοσης: Ο κάθε δημότης πληρώνει για τον αριθμό των κάδων που τοποθετεί στο πεζοδρόμιο. Στην περίπτωση αυτή περιπλέκεται η εργασία των εργατοϋπαλλήλων επειδή απαιτείται καταγραφή των κάδων συλλογής για κάθε νοικοκυριό.

4.6.2. Ενέργεια

4.6.2.1. Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει εγκρίνει δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα, θέτοντας ως βασικό στόχο **(α)** τη **μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% έως το 2020** και **(β)** την **αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο 20% της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης έως το 2020**.

Η **Τοπική Αυτοδιοίκηση**, θεωρείται ότι μπορεί να διαδραματίσει ένα κρίσιμο ρόλο στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων, δεδομένου ότι το 80% της ενεργειακής κατανάλωσης και εκπομπών CO2 στην σχετίζονται με αστικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο αυτό, βρίσκεται στην κορυφή των προτεραιοτήτων η προώθηση του **«Συμφώνου των Δημάρχων»** προκειμένου να ενθαρρυνθούν και να υποστηριχτούν οι προσπάθειες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση αειφόρων ενεργειακών πολιτικών. Επί του παρόντος, 6.482 **δήμοι ανά τον κόσμο** έχουν προσχωρήσει στο Σύμφωνο μεταξύ των οποίων **106 Δήμοι από την Ελλάδα**[36], δεσμευμένοι ότι θα υπερβούν τους προαναφερθέντες στόχους. Οι δήμοι που υπογράφουν το Σύμφωνο των Δημάρχων συμβάλλουν σε αυτούς τους στόχους, μέσω της υλοποίησης του δικούς τους **Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας** (ΣΔΑΕ).

Με την υπ' αριθμ. 552/2014 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, **ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, αναγνωρίζοντας το ζήτημα της ενεργειακής διαχείρισης ως κρίσιμο ζήτημα, τόσο για την εσωτερική λειτουργία του, όσο και για περιοχή, αποφάσισε τη συμμετοχή του στο «Σύμφωνο των Δημάρχων»**. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την ολοκλήρωση των παρακάτω:

i. Προετοιμασία μιας **Βασικής Απογραφής Εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στο (CO2) στη περιοχή του Δήμου,** με καταγραφή των ενεργειακών **καταναλώσεων τόσο των δημοτικών όσο και των ιδιωτικών κτιρίων**.
ii. Προετοιμασία του **Σχεδίου Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια**
iii. **Υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων για την μείωση των εκπομπών CO2, ειδικά στους τομείς ευθύνης του Δήμου** (δημοτικά κτίρια, φωτισμός, οχήματα, δημοτικές προμήθειες, κτλ) Ανάληψη των απαραίτητων δράσεων για την κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών στο Δήμο.
iv. **Υποβολή Έκθεσης Αξιολόγησης** τουλάχιστον ανά διετία μετά την υποβολή του Σχεδίου Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια για αξιολόγηση, παρακολούθηση και εξακρίβωση των αποτελεσμάτων.
v. **Διοργάνωση Ημερών Ενέργειας** ή Ημερών Συμφώνου των Πόλεων με στόχο να μπορέσουν οι πολίτες να επωφεληθούν άμεσα των ευκαιριών που προκύπτουν από την ευφυέστερη χρήση ενέργειας.
vi. **Συμμετοχή και συμβολή στην ετήσια Διάσκεψη των Δημάρχων** της Ε.Ε.

Υπογραμμίζεται πως στο πλαίσιο του «Συμφώνου των Δημάρχων», αναγνωρίζεται το ζήτημα της **ενεργειακής διαχείρισης** και της **ενεργειακής αποδοτικότητας** ως κρίσιμο ζήτημα εσωτερικής και τοπικής ανάπτυξης και προβλέπεται η «παρέμβαση» στο σύνολο των δραστηριοτήτων σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας. Στη κατεύθυνση αυτή, ενδεικτικά μέτρα μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας αφορούν τους παρακάτω τομείς:

Πίνακας 45: Τομείς Δράσεις στο πλαίσιο του «Συμφώνου των Δημάρχων»

Τομέας Δράσης	Ενδεικτικές Ενέργειες
Δημοτικά Κτίρια (Κτίρια Υπηρεσιών, Σχολεία, κλπ.)	**Ενεργειακή αναβάθμιση και πιστοποίηση των κτιρίων** του Δήμου. **Ενημέρωση και ευαισθητοποίησης των χρηστών** των δημοσίων κτιρίων
Δημοτικός Φωτισμός	**Χρήση λαμπτήρων χαμηλής κατανάλωσης** για κάλυψη των αναγκών σε δημοτικό φωτισμό, **αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.**
Οικιακός & τριτογενής τομέας	**Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση** του κοινού και λοιπές δράσεις
Οχήματα & μεταφορές	**Αστική κινητικότητα**, προώθηση **Eco – driving**, **βελτίωση απόδοσης δημοτικού στόλου** οχημάτων
Οργάνωση & Διοίκηση	Εφαρμογής **Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14000, EMAS, κλπ.)**, εφαρμογή ενεργειακών κριτηρίων στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων – **«πράσινες προμήθειες»**

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι σε μεγάλο βαθμό, η επίτευξη των στόχων αναμένεται να προέλθει από δράσεις σε τομείς στους οποίους ο Δήμος δεν μπορεί να ασκήσει άμεση επίδραση (ιδιωτικές μεταφορές, οικιακός και τριτογενής τομέας). Για το λόγο αυτό, η επίτευξη του στόχου του 20% θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο στενής παρακολούθησης και προϋποθέτει ένα ολοκληρωμένο μηχανισμό διαχείρισης και παρακολούθησης του σχεδιασμού. Σε κάθε περίπτωση, ο Δήμος σε συνδυασμό με τους εμπλεκόμενους φορείς της πόλης θα πρέπι να εξετάζει διαρκώς την εφαρμογή και νέων μέτρων στους διάφορους τομείς και θα εντατικοποιήσει την προσπάθεια του για μείωση των καταναλώσεων στον οικιακό και τριτογενή τομέα.

[36] Στοιχεία Σεπτεμβρίου 2015

Παράλληλα, θα εφαρμόζει σταδιακά τα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στους τομείς άμεσης αρμοδιότητάς του (δημοτικά κτίρια , στόλος οχημάτων, δημοτικός φωτισμός) ώστε να αποτελέσει πρότυπο τόσο για τους δημότες του όσο και για τον τριτογενή τομέα.

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, υπογραμμίζεται πως η αναβάθμιση του ζητήματος της ενεργειακής διαχείρισης και της ενεργειακής αποδοτικότητας σε επίπεδο Δήμου, προϋποθέτει προγραμματισμό σε επίπεδο οικονομικών και μη οικονομικών πόρων (ανθρώπινο δυναμικό, οργάνωση, εκπαίδευση, κλπ.), ώστε να μπορέσει να υποστηριχθεί στη πράξη η υλοποίηση δράσεων που θα οδηγήσουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Συνολικά, ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, αναγνωρίζει τον τομέα της ενεργειακής διαχείρισης και ενεργειακής αποδοτικότητας, ως ένα τομέα με **σημαντικά περιθώρια βελτίωσης** τόσο για το Δήμο ως οργανισμό, όσο και για την περιοχή του Δήμου, ώστε:

- Να βελτιωθεί η περιβαλλοντική επίδοσης του Δήμου
- Να διασφαλιστεί η ορθολογική διαχείριση των πόρων και η προσήλωση στην προστασία του περιβάλλοντος
- Να μειωθεί η κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας και των καυσίμων
- Να ενισχυθεί η κοινωνικής συνείδηση και η ατομική περιβαλλοντική ευθύνη
- Να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των πολιτών
- Να επιτευχθεί πρόσβαση σε Ευρωπαϊκές και Εθνικές Πηγές Χρηματοδότησης

Μέσα από την αποτελεσματικότερη ενεργειακή διαχείριση, ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, δύναται να επιτύχει:

i. Βελτίωση της **εικόνας του Δήμου**
ii. Οικονομικά πλεονεκτήματα και δημιουργία **θέσεων εργασίας**
iii. Αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και **μείωση των εξόδων** ηλεκτρικού ρεύματος και θέρμανσης
iv. Απόκτηση μιας **πλήρους εποπτικής εικόνας** της ενεργειακής κατάστασης και των διάφορων ενεργειακών ροών του Δήμου, και του κόστους που απορρέει από αυτές
v. Βελτίωση της **ποιότητας ζωής** των κατοίκων του Δήμου
vi. **Στρατηγικό πλεονέκτημα** σε μελλοντικές αλλαγές στην νομοθεσία

4.6.2.2. Βασικό Θεσμικό Πλαίσιο:

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, το βασικό θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει τις ακόλουθες Οδηγίες:

Οδηγία 2008/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2008, για την τροποποίηση της οδηγίας 2005/32/ΕΚ για θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια.
Οδηγία 2009/29/ΕΚ , τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, με στόχο τη βελτίωση και την επέκταση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κοινότητας.
Οδηγία 2009/33/ΕΚ σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών.
Οδηγία 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεόμενα με την ενέργεια προϊόντα (eco-design).
Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεόμενα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της επισήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με αυτά (energylabeling).
Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (αναδιατύπωση της EPBD/2002)

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο σε εθνικό επίπεδο, περιλαμβάνει τους ακόλουθους Νόμους και ΚΥΑ:

Νόμος 3468/2006 (ΦΕΚ 129/Α/27.06.2006), Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις.
Νόμος 3423/2005 Εισαγωγή στην Ελληνική Αγορά των Βιοκαυσίμων και των Άλλων Ανανεώσιμων Καυσίμων
Νόμος 3661/2008 (ΦΕΚ 89/Α/19.05.2008), Μέτρα για τη μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις
Νόμος 3851/2010, Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
Νόμος 3855/2010 Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις
ΚΥΑ Δ6/Β/14826 (ΦΕΚ 1122/Β/17.06.2008), Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την εξοικονόμηση ενέργειας στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα
ΚΥΑ Δ6/Β/3155 (ΦΕΚ 266/Β/05.03.2003), Ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας για τις οικιακές κλιματιστικές συσκευές, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2002/31/ΕΚ και σε εφαρμογή του ΠΔ 180/1994
ΚΥΑ Δ6/13897 (ΦΕΚ 1792/Β/28.09.1999), Ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας για τους οικιακούς λαμπτήρες σε συμμόρφωση προς την Οδηγία της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 98/11/ΕΚ της 27ης Ιανουαρίου 1998 και σε εφαρμογή του ΠΔ 180/94
ΚΥΑ Δ6/Β/5825 – ΚΕΝΑΚ (ΦΕΚ 407/Α/09.04.2010), Έγκριση Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων
ΚΥΑ (ΦΕΚ 1079/Β/04.06.2009), Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων.

4.6.2.3. Σχήματα Υλοποίησης και Χρηματοδότησης Ενεργειακών Έργων

Βασικό στοιχείο της υλοποίησης ενεργειακών έργων είναι ο προσδιορισμός του κατάλληλου κατά περίπτωση σχήματος χρηματοδότησης – βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του έργου – που θα διασφαλίζει τα συμφέροντα του Δήμου, τόσο χρηματοοικονομικά, όσο και σε όρους ποιότητας, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Τα σχήματα υλοποίησης και χρηματοδότησης έργων εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια και υποδομές του δημοσίου τομέα μπορούν γενικά να ταξινομηθούν στις ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες βάσει:

i. του **φορέα** που αναλαμβάνει να υλοποιήσει το έργο και
ii. του **χρηματοδοτικού σχήματος** του έργου

Δημόσιο Έργο	**Α.** Δημόσιο έργο που χρηματοδοτείται από την ΕΤΕπ και το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων (ΤΠΔ) - **μόνο για ΟΤΑ**	**Β.** Δημόσιο έργο που χρηματοδοτείται - εν μέρει- με δάνειο από το χρηματοδοτικό εργαλείο JESSICA	**Γ.** Δημόσιο έργο που χρηματοδοτείται με τραπεζικό δανεισμό και τους όρους της εκάστοτε τράπεζας (χωρίς δάνειο JESSICA)
Ιδιωτικό Έργο - ΣΔΙΤ	**ΟΧΙ**	**Δ.** ΣΔΙΤ με χρηματοδότηση του έργου - εν μέρει - από το χρηματοδοτικό εργαλείο JESSICA	**Ε.** ΣΔΙΤ, όπου το έργο που χρηματοδοτείται με τραπεζικό δανεισμό και τους όρους της εκάστοτε τράπεζας (χωρίς δάνειο JESSICA)
	Με δάνειο ΕΤΕπ - ΤΠΔ	**Με δάνειο JESSICA**	**Χωρίς δάνειο JESSICA / Με Τραπεζικό Δανεισμό**

Εικόνα 19: Εναλλακτικά σχήματα υλοποίησης και χρηματοδότησης έργων εξοικονόμησης ενέργειας

4.6.2.3.1. Σύγκριση εναλλακτικών σχημάτων υλοποίησης και χρηματοδότησης (από τη πλευρά του Δήμου)

Υλοποίηση ως Δημόσιο Έργο:

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Απλό σχήμα υλοποίησης του έργου	Δυσκολία πρόσβασης στο τραπεζικό δανεισμό από ορισμένους δημόσιους φορείς (πχ. ΟΤΑ) λόγω της τρέχουσας οικονομικής τους κατάστασης
Σημαντική εμπειρία / Ξεκάθαρο θεσμικό πλαίσιο και διαδικασίες υλοποίησης	Αδυναμία πρόσβασης στο τραπεζικό δανεισμό από ορισμένους δημόσιους φορείς (πχ. ΟΤΑ), λόγω περιορισμών του θεσμικού πλαισίου (άρθρο 265 Ν.3853/2010)
Σύντομος χρόνος ολοκλήρωσης των διαδικασιών	Δανειακή επιβάρυνση του δημόσιου φορέα που θα υλοποιήσει το έργο (και σε πολιτικό επίπεδο)
Για ΟΤΑ: Δυνατότητα δανεισμού από το πρόγραμμα της ΕΤΕπ με το ΤΠΔ, με επιτόκιο δανεισμού που μπορεί να είναι ευνοϊκότερο ακόμα και από το επιτόκιο JESSICA και χρηματοδότηση έως και 90% του κόστους του έργου Δ3505/12.12.2013 απόφαση ΔΣ ΤΠΔ ΠΔ 169/2013	Ανάληψη κινδύνου από το δημόσιο φορέα
Ο δημόσιος χαρακτήρας του έργου	
Το οικονομικό όφελος από την υλοποίηση του έργου μένει εξ' ολοκλήρου στο δημόσιο φορέα	

Υλοποίηση με τη διαδικασία Σύμπραξης Δημοσίου – Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ):

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Ανάληψη κινδύνου από τον ιδιώτη επενδυτή και όχι από το δημόσιο φορέα	Σύνθετο σχήμα υλοποίησης του έργου με συμμετοχή ιδιώτη επενδυτή
Συγκράτηση της δανειακής επιβάρυνσης του δημόσιου φορέα	Χρονοβόρα διαδικασία ΣΔΙΤ – επιλογής ιδιώτη επενδυτή
Αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον για έργα εξοικονόμησης ενέργειας	Το όφελος της εξοικονόμησης ενέργειας «μοιράζεται» μεταξύ δημόσιου φορέα και ιδιώτη επενδυτή (σύγκρουση συμφερόντων δημοσίου φορέα - ιδιώτη)
	Μη ξεκάθαρο θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης ΣΔΙΤ στο τομέα έργων εξοικονόμησης ενέργειας, που αποπληρώνονται από το περιορισμό λειτουργικών δαπανών που προκύπτει από το έργο. Ο ιδιώτης επενδυτής θα πρέπει να αναλαμβάνει τη λειτουργία και συντήρηση του έργου, ώστε να μπορεί να αναλάβει και την ευθύνη για την επίτευξης της εξοικονόμησης ενέργειας Δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις ξεκάθαρο το θεσμικό πλαίσιο ανάληψης συγκεκριμένων λειτουργιών (πχ. Διαχείριση του δημοτικού φωτισμού) από ιδιώτες.

Χρηματοδότηση με το Μηχανισμό JESSICA (με συμμετοχή ιδιώτη επενδυτή - ΣΔΙΤ):

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Το σημαντικά χαμηλότερο επιτόκιο JESSICA που μπορεί να εξασφαλίσει ο ιδιώτης επενδυτής (ή και ο δημόσιος φορέας).	"**Jessicability**" - Το έργο θα πρέπει να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΣΠΑ από το οποίο προέρχονται οι πόροι του θα το χρηματοδοτήσουν (ΠΕΠ, ΕΠΠΕΡΑΑ). Πχ. Η περίπτωση του έργου αντικατάστασης του δημοτικού φωτισμού θα πρέπει να τεκμηριωθεί ως έργο βελτίωσης της ποιότητας του δημοτικού φωτισμού και συμμόρφωσης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και όχι ως έργο εξοικονόμησης ενέργειας.
Αξιολόγηση και των περιβαλλοντικών παραμέτρων της επένδυσης	"**Jessicability**" - Το έργο θα πρέπει να μην είναι αποσπασματικό αλλά να εντάσσεται σε ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Ανάπτυξης (ΟΣΑΑ). Στη πράξη, η υλοποίηση του έργου θα πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη του εκάστοτε δήμου. Εγκύκλιος 16646/ΓΓΕΑ20306 της Γ.Γ. Επενδύσεων & Ανάπτυξης
	"**Jessicability**" - Θα πρέπει να τεκμηριώνεται στο Business Plan, πως η βιωσιμότητα του έργου εξασφαλίζεται μόνο μέσω του χαμηλότερου επιτοκίου που θα εξασφαλιστεί από το μηχανισμό JESSICA

4.6.2.3.2. Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης

Στο σημείο αυτό και στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι απαραίτητο να σημειωθεί πως με τον Ν. 3855/2010 «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις», θεσμοθετήθηκε η Επιχείρηση Ενεργειακών Υπηρεσιών, ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή και άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στις εγκαταστάσεις ή τα κτίρια, αναλαμβάνοντας επιχειρηματικό και οικονομικό κίνδυνο. Το οικονομικό αντάλλαγμα για την παρεχόμενη υπηρεσία βασίζεται, εν όλω ή εν μέρει, στην επίτευξη της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και στην τήρηση των λοιπών συμβατικών όρων ενεργειακής απόδοσης. Παράλληλα δημιουργήθηκε **Μητρώο** ΕΕΥ στο οποίο καταχωρούνται οι ΕΕΥ.

Στο πλαίσιο λειτουργίας των ΕΕΥ, ο Δήμος μπορεί να αξιοποιήσει τις «Συμβάσεις Εγγυημένης Απόδοσης» και τις «Συμβάσεις Διαμοιραζόμενου Οφέλους»:

Η **Σύμβαση Εγγυημένης Απόδοσης** έχει τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:

- Τη χρηματοδότηση του έργου αναλαμβάνει ο Δήμος
- Η κυριότητα του εξοπλισμού ανήκει εξ΄ αρχής στον Δήμο
- Η ΕΕΥ παρέχει στο Δήμο εγγυήσεις για ελάχιστα επίπεδα εξοικονόμησης ενέργειας και οικονομικού οφέλους
- Η αμοιβή της ΕΕΥ είναι σταθερή, αλλά σε περίπτωση απόκλισης από τις εγγυήσεις απομειώνεται
- Η σύμβαση μπορεί να λυθεί πριν από την προβλεπόμενη διάρκεια σε περίπτωση επίτευξης του συνολικού στόχου.

Η **Σύμβαση Διαμοιραζόμενου Οφέλους** έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Τη χρηματοδότηση του έργου αναλαμβάνει η ΕΕΥ.
- Η κυριότητα του εξοπλισμού περιέρχεται στο Δήμο με τη λήξη της σύμβασης.
- Η ΕΕΥ δεν παρέχει εγγυήσεις για ελάχιστα επίπεδα εξοικονόμησης ενέργειας και οικονομικού οφέλους
- Η αμοιβή της ΕΕΥ είναι ποσοστό του οικονομικού οφέλους από την εκτέλεση του έργου.

Στο σημείο αυτό αναφέρεται πως σύμφωνα με το **αρθ. 43 του Ν. 4257/2014**, διευθετήθηκε το ζήτημα της εξασφάλισης κάθε είδους δημόσιας σύμβαση και ιδίως έργου, προμήθειας ή υπηρεσίας παραχώρησης, σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα κατά τον Ν. 3389/2005 και σύμβασης ενεργειακής απόδοσης κατά το Ν. 3855/2010, οι οποίες συνάπτονται από τους Δήμους με σκοπό αποκλειστικά την εξυπηρέτηση της αντίστοιχης υπηρεσίας χάριν της οποίας επιβάλλονται ανταποδοτικά τέλη.

4.7. Κοινωνικές Δομές

4.7.1. Σχολεία

Στο σημείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπολογιστεί ο **Σχολικός «Πληθωρισμός»** σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης και Δημοτικών Ενοτήτων. Βάσει της συγκεκριμένης εκτίμησης, τα συμπεράσματα που θα προκύψουν στα πλαίσια της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με την επάρκεια ή τη δυνητική ανεπάρκεια των σχολικών υποδομών στο άμεσο μέλλον, θα είναι ορθότερα και θα υποστηρίξουν αποτελεσματικότερα την διαμόρφωση της στρατηγικής αναφορικά με την παιδεία και τις σχολικές υποδομές σε επίπεδο Δήμου - Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης.

Για την εκτίμηση του σχολικού «πληθωρισμού», χρησιμοποιήθηκαν **πρωτογενή στοιχεία των τριών τελευταίων σχολικών ετών (ήτοι 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015),** που συγκεντρώθηκαν από την αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου και περιελάμβαναν τις παρακάτω εισροές, οι οποίες και επεξεργάστηκαν / αναλύθηκαν για την διεξαγωγή συμπερασμάτων:

i. Αριθμός Μαθητών ανά Εκπαιδευτική Μονάδα
ii. Αριθμός Εκπαιδευτικών Μονάδων
iii. Αριθμός Τμημάτων ανά Εκπαιδευτική Μονάδα
iv. Αριθμός Μαθητών ανά Επίπεδο Εκπαίδευσης

Με βάσει τα παραπάνω, προέκυψαν οι πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 46: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ)

Δεδομένα	**Δημοτική Κοινότητα Βάρης**				**Δημοτική Κοινότητα Βούλας**			
Έτος *(Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)*	**Μαθητές**	**Σχολικές Μονάδες**	**Αίθουσες Διδασκαλίας**	**Μαθητές / Αίθουσα**	**Μαθητές**	**Σχολικές Μονάδες**	**Αίθουσες Διδασκαλίας**	**Μαθητές / Αίθουσα**
2012 - 2013	199	5	8	25	254	6	11	23
2013 - 2014	210	5	9	23	247	6	12	21
2014 - 2015	205	5	9	23	241	6	12	20

Πίνακας 47: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ)

Δεδομένα	**Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης**				**Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης**			
Έτος *(Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)*	**Μαθητές**	**Σχολικές Μονάδες**	**Αίθουσες Διδασκαλίας**	**Μαθητές / Αίθουσα**	**Μαθητές**	**Σχολικές Μονάδες**	**Αίθουσες Διδασκαλίας**	**Μαθητές / Αίθουσα**
2012 - 2013	37	1	1	37	490	12	20	25
2013 - 2014	32	1	2	16	489	12	23	21
2014 - 2015	31	1	2	16	477	12	23	21

Πίνακας 48: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΔΗΜΟΤΙΚΑ)

Δεδομένα	**Δημοτική Κοινότητα Βάρης**				**Δημοτική Κοινότητα Βούλας**			
Έτος *(Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)*	**Μαθητές**	**Σχολικές Μονάδες**	**Αίθουσες Διδασκαλίας**	**Μαθητές / Αίθουσα**	**Μαθητές**	**Σχολικές Μονάδες**	**Αίθουσες Διδασκαλίας**	**Μαθητές / Αίθουσα**
2012 - 2013	798	4	40	20	1.131	4	50	23
2013 - 2014	802	4	41	20	1.204	4	56	22
2014 - 2015	806	4	40	20	1.212	4	55	22

Πίνακας 49: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΔΗΜΟΤΙΚΑ)

Δεδομένα	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης				Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης			
Έτος (Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα
2012 - 2013	266	1	12	22	2.195	9	102	22
2013 - 2014	274	1	13	21	2.280	9	110	21
2014 - 2015	280	1	12	23	2.298	9	107	21

Πίνακας 50: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΓΥΜΝΑΣΙΑ)

Δεδομένα	Δημοτική Κοινότητα Βάρης				Δημοτική Κοινότητα Βούλας			
Έτος (Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα
2012 - 2013	472	2	21	22	602	2	26	23
2013 - 2014	478	2	21	23	556	2	22	25
2014 - 2015	470	2	20	24	539	2	21	26

Πίνακας 51: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΓΥΜΝΑΣΙΑ)

Δεδομένα	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης				Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης			
Έτος (Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα
2012 - 2013	160	1	6	27	1.234	5	53	23
2013 - 2014	158	1	7	23	1.192	5	50	24
2014 - 2015	155	1	7	22	1.164	5	48	24

Πίνακας 52: Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΛΥΚΕΙΑ)

Δεδομένα	Δημοτική Κοινότητα Βάρης				Δημοτική Κοινότητα Βούλας			
Έτος (Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα
2012 - 2013	387	1	16	24	607	2	24	25
2013 - 2014	356	1	14	25	574	2	24	24
2014 - 2015	324	1	13	25	541	2	23	24

Πίνακας 53 Σχολικές Υποδομές & Σχολικός «Πληθωρισμός» 2012-2015 (ΛΥΚΕΙΑ)

Δεδομένα	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης				Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης			
Έτος (Πέρατος Σχολικής Χρονιάς)	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα	Μαθητές	Σχολικές Μονάδες	Αίθουσες Διδασκαλίας	Μαθητές / Αίθουσα
2012 - 2013	117	1	6	20	1.111	4	46	24
2013 - 2014	135	1	6	23	1.065	4	44	24
2014 - 2015	153	1	7	22	1.018	4	43	24

Αναφορικά με τον **αριθμό των μαθητών διαχρονικά**, τόσο σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, όσο και σε επίπεδο Δημοτικών Κοινοτήτων, προκύπτουν τα στοιχεία των πινάκων που ακολουθούν:

Πίνακας 54 Εξέλιξη Αριθμού Μαθητών ανά Βαθμίδα Εκπαίδευσης

Νηπιαγωγεία

	Δημοτική Κοινότητα Βάρης	Δημοτική Κοινότητα Βούλας	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
2012 - 2013	199	254	37	490
2013 - 2014	210	247	32	489
2014 - 2015	205	241	31	477
Μεταβολή 2012/2013 - 2014/2015	**3,0%**	**-5,1%**	**-16,2%**	**-2,7%**

Δημοτικά

	Δημοτική Κοινότητα Βάρης	Δημοτική Κοινότητα Βούλας	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
2012 - 2013	798	1.131	266	2.195
2013 - 2014	802	1.204	274	2.280
2014 - 2015	806	1.212	280	2.298
Μεταβολή 2012/2013 - 2014/2015	**1,0%**	**7,2%**	**5,3%**	**4,7%**

Γυμνάσια

	Δημοτική Κοινότητα Βάρης	Δημοτική Κοινότητα Βούλας	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
2012 - 2013	472	602	160	1.234
2013 - 2014	478	556	158	1.192
2014 - 2015	470	539	155	1.164
Μεταβολή 2012/2013 - 2014/2015	**-0,4%**	**-10,5%**	**-3,1%**	**-5,7%**

Λύκεια

	Δημοτική Κοινότητα Βάρης	Δημοτική Κοινότητα Βούλας	Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
2012 - 2013	387	607	117	1.111
2013 - 2014	356	574	135	1.065
2014 - 2015	324	541	153	1.018
Μεταβολή 2012/2013 - 2014/2015	**-16,3%**	**-10,9%**	**30,8%**	**-8,4%**

Υπογραμμίζεται πως κατά τα σχολικά έτη 2006/2007 – 2011/2012, είχε καταγραφεί σημαντική αύξηση του αριθμού των μαθητών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια). Συνεπώς, η αξιολόγηση των στοιχείων που σχετίζονται με την αριθμητική αλλά και ποιοτική επάρκεια των σχολικών υποδομών σε επίπεδο Δήμου και Δημοτικών Ενοτήτων, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της **(α)** τόσο το σωρευτικό αποτέλεσμα, όσο και **(β)** την όποια τάση – δυναμική παρουσιάζεται στα πρόσφατα στοιχεία και **(γ)** τα δημογραφικά δεδομένα σε κάθε Δημοτική Ενότητα. Συνοψίζοντας, τα συμπεράσματα για την περίοδο 2012/2013 – 2014/2015, όπως προκύπτουν, είναι:

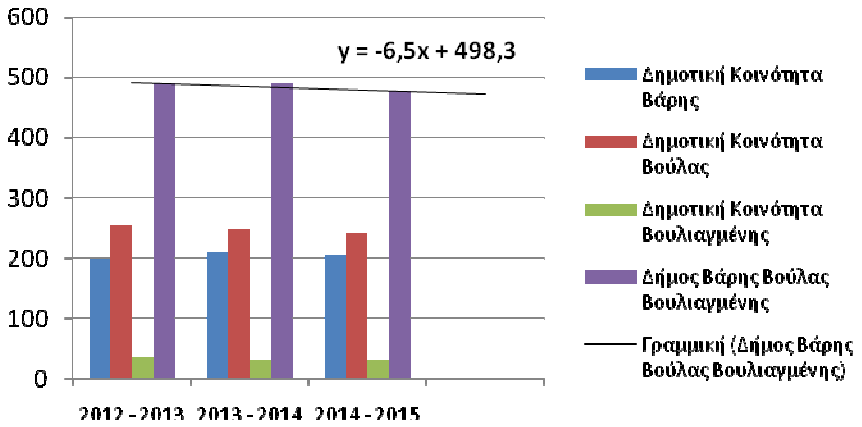
i. Σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, καταγράφεται μια **σχετική σταθεροποίηση του αριθμού των μαθητών στα νηπιαγωγεία** και στις τρεις Δημοτικές Ενότητες. Μια μικρή αύξηση παρουσιάζεται στην Δημοτική Ενότητα Βάρης[37].

ii. Διαφοροποιημένη είναι η κατάσταση **στα δημοτικά** του Δήμου, καθώς **παρατηρείται** μια **συνέχιση της σημαντικής αύξησης του αριθμού των μαθητών** και στις τρεις Δημοτικές Ενότητες. Η μεγαλύτερη πίεση καταγράφεται στα δημοτικά σχολεία της Δημοτικής Ενότητας Βούλας **(+7,2%)**.

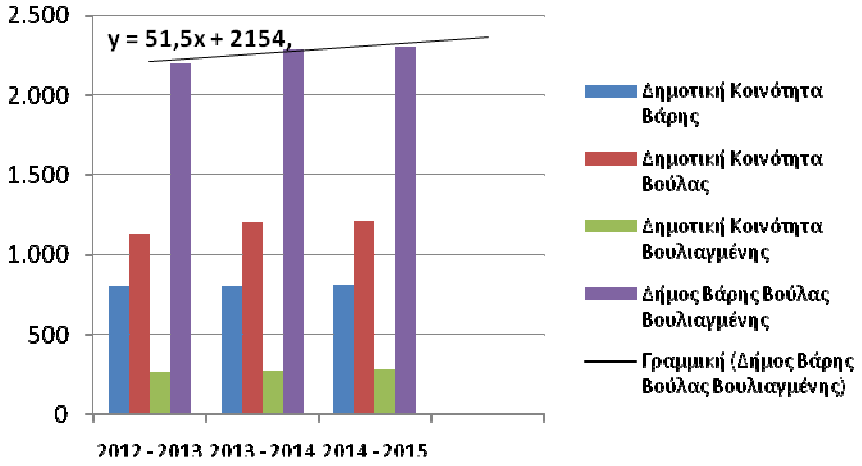
[37] Για τη Δημοτική Ενότητα Βάρης, έχουν ήδη σημειωθεί δημογραφικές ιδιαιτερότητες που επιβεβαιώνονται και από την διατήρηση της πίεσης στις σχολικές υποδομές της συγκεκριμένης Δημοτικής Ενότητας.

iii. Όσον αφορά τον αριθμό των μαθητών **στα Γυμνάσια και τα Λύκεια του Δήμου, καταγράφεται** μια **σχετική σταθερότητα** ή και μείωση σε ορισμένες περιπτώσεις του αριθμού των μαθητών και στις τρεις Δημοτικές Ενότητες. Σε κάθε περίπτωση όμως, υπογραμμίζεται και εδώ πως υπάρχουν αυξητικές τάσεις στη προηγούμενη βαθμίδα εκπαίδευσης (Δημοτικά).

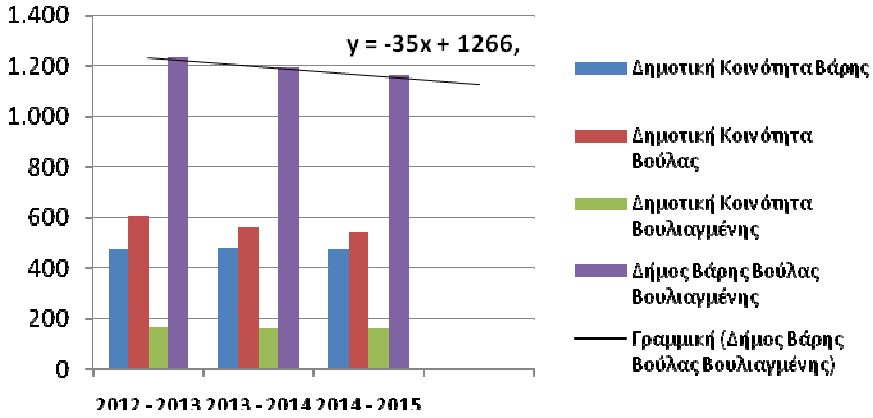
Σε κάθε ***περίπτωση ο κίνδυνος αριθμητικής και ποιοτικής ανεπάρκειας των σχολικών υποδομών, στο άμεσο μέλλον παραμένει*** και θα πρέπει να παρακολουθείται συστηματικά. Οι προβολές που αποτυπώνουν τα παραπάνω, παρουσιάζονται στα διαγράμματα που ακολουθούν:

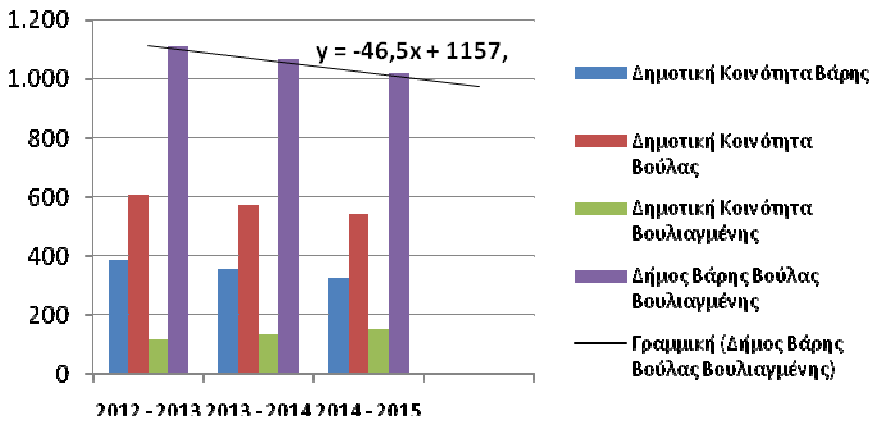
Διάγραμμα 40: Νηπιαγωγεία – Σχολικός «Πληθωρισμός»

Διάγραμμα 41: Δημοτικά – Σχολικός «Πληθωρισμός

Διάγραμμα 42: Γυμνάσια – Σχολικός «Πληθωρισμός

Διάγραμμα 43: Λύκεια – Σχολικός «Πληθωρισμός

4.7.2. Λοιπές Κοινωνικές Δομές

Βρεφονηπιακοί – Παιδικοί Σταθμοί: Σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένοι λειτούργησαν το 2014 4 παιδικοί σταθμοί, 2 στη Δημοτική Ενότητα της Βάρης και 2 στη Δημοτική Ενότητα της Βούλας. Από τα στοιχεία των αιτήσεων που υποβλήθηκαν από δυνητικούς ωφελούμενους την ίδια χρονιά, στη Δημοτική Ενότητα Βάρης υποβλήθηκαν 157 αιτήσεις και ο αριθμός ατόμων που έκανα χρήση των υπηρεσιών ήταν 119 (76%), στη Δημοτική Ενότητα Βούλας υποβλήθηκαν 284 αιτήσεις και έκανα χρήση των υπηρεσιών 129 άτομα (45%), ενώ στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης υποβλήθηκαν 24 αιτήσεις και 12 ωφελούμενοι (50%). Από τα στοιχεία είναι σαφές πως **οι ανάγκες στο συγκεκριμένου τομέα είναι αυξημένες** και **ειδικότερα στις Δημοτικές Ενότητας Βούλας και Βουλιαγμένης ικανοποιούνται σε ποσοστό μικρότερο του 50%.** Σε κάθε περίπτωση η διαμόρφωση στρατηγικής και ο σχεδιασμός δράσεων – προγραμματισμός έργων στο συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων, όπως αυτά παρουσιάστηκαν σε προηγούμενη ενότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

ΚΔΑΠ: Σε επίπεδο Δήμου, λειτουργεί μία δομή ΚΔΑΠ, η οποία βρίσκεται στην Δημοτική Ενότητα της Βούλας. Από τις 200 αιτήσεις που υποβλήθηκαν το 2014 για χρήση των υπηρεσιών, ικανοποιήθηκαν οι 150 (75%). Υπογραμμίζεται πως δεν λειτουργεί σε επίπεδο Δήμου, αντίστοιχη δομή για ΑμΕΑ.

ΚΑΠΗ: Σε επίπεδο Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης λειτούργησαν το 2014 τρία ΚΑΠΗ, ένα σε κάθε Δημοτική Ενότητα. Από τα στοιχεία των αιτήσεων που υποβλήθηκαν από δυνητικούς ωφελούμενους την ίδια χρονιά, στη Δημοτική Ενότητα Βάρης υποβλήθηκαν 456 αιτήσεις, στη Δημοτική Ενότητα Βούλας υποβλήθηκαν 116 αιτήσεις, ενώ στη Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης υποβλήθηκαν 87 αιτήσεις και οι οποίες ικανοποιήθηκαν στο σύνολό τους και στις τρείς Δημοτικές Ενότητες. Στο βαθμό που ο αριθμός των αιτήσεων αντιπροσωπεύει τις ανάγκες στο συγκεκριμένο τομέα δράσης, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Κοινωνικές Δομές που Βασίζονται στον Εθελοντισμό:

- **Κοινωνικό Παντοπωλείο**: Το Κοινωνικό Παντοπωλείο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2011. Το 2014 είχε 227 ωφελούμενους.
- **Κοινωνικό Φροντιστήριο**: Το Κοινωνικό Φροντιστήριο ξεκίνησε τη δράση του ως θεσμός το 2014, χρονιά στην οποία είχε 25 ωφελούμενους μαθητές.
- **Κοινωνικό Ιατρείο – Φαρμακείο**: Το Κοινωνικό Φαρμακείο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2012. Το 2014 είχε 50 ωφελούμενους.
- **Χώρος Διάθεσης Ρουχισμού, Υποδημάτων, Σχολικών και Παιχνιδιών**: Λειτουργεί από το 2013 και το 2014 συγκέντρωσε 200 ωφελούμενους.

4.7.3. Πολιτισμός

Σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, λειτουργούν τρία Πολιτιστικά Κέντρα, ένα στη Δημοτική Ενότητα της Βάρης και δύο στη Δημοτική Ενότητα της Βούλας. Στην περιοχή της Βούλας λειτουργεί και ένα Δημοτικό Θέατρο. Ένας σημαντικός αριθμός πολιτιστικών εκδηλώσεων και «φεστιβάλ», έχει καθιερωθεί σε επίπεδο Δήμου και πραγματοποιείται σε ετήσια βάση:

Πίνακας 55: Πολιτιστικές Εκδηλώσεις και «Φεστιβάλ» στο Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις	Φεστιβάλ
Χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις για παιδιά και ενήλικες **Πασχαλινές εκδηλώσεις για παιδιά** Θεατρικές παραστάσεις **Παραστάσεις θεάτρου σκιών** Μουσικές βραδιές **Μουσικό πανηγύρι** Φωτογραφική έκθεση **Παρουσιάσεις βιβλίων** Αφιερώματα σε σημαντικούς συνθέτες **Αφιερώματα σε διάφορα είδη της Ελληνικής και ξένης μουσικής** Χωροθέατρο **Λοιπές εκδηλώσεις που συνδιοργανώνονται με φορείς, συλλόγους και σχολεία του Δήμου**	Παιδικό «Φεστιβάλ» **Καλοκαιρινό «Φεστιβάλ»** «Τα Ορέστεια» **«Φεστιβάλ» για τη Σμύρνη** Μουσικό «Φεστιβάλ»

Επιπρόσθετα, σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης, δραστηριοποιούνται οι ακόλουθοι Πολιτιστικοί & Άλλοι Σύλλογοι:

Πίνακας 56: Πολιτιστικοί & Άλλοι Σύλλογοι στο Δήμο Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ
1. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ	2. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΡΜΠΙ
3. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΦΛΕΜΙΝΓΚ	4. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΧΕΡΩΜΑΤΟΣ "ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ"
5. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ& ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΕΡΩΜΑΤΟΣ "Ο ΝΥΜΦΟΛΗΠΤΟΣ"	6. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ &ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΗΛΑΔΕΖΑΣ
7. ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΑΡΚΙΖΑΣ	8. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΩ ΒΑΡΚΙΖΑΣ "ΛΑΘΟΥΡΙΖΑ"
9. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΑΝΘΕΩΝ"	10. ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ & ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ "ΣΕΜΕΛΗ"
11. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΔΕ ΒΑΡΗΣ	12. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ&ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΕΝΙΩΝ "ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ"
13. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	14. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΩΝ ΔΙΛΟΦΟΥ ΒΑΡΗΣ "Ο ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ"
15. ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ ΑΛΙΕΩΝ	16. ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΑΛΙΕΙΩΝ ΒΑΡΚΙΖΑΣ
17. ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΩΝ	18. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ-ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΒΑΡΗΣ
19. ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΩΝ	20. ΕΝΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΒΑΡΗΣ
21. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ& ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	22. ΕΝΩΣΗ ΕΣΤΙΑΤΟΡΩΝ& ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΑΚΤΗΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ
23. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΒΟΥΛΑΣ "ΘΕΜΙΣ"	24. Ένωση ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΒΟΥΛΑΣ
25. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΒΟΥΛΑΣ	26. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ-ΒΟΥΛΑΣ
27. Ένωση ΠΟΛΙΤΩΝ ΒΟΥΛΑΣ	28. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - Β/ΝΗΣ
29. ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ"	30. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
31. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ¨ΕΞΟΧΗ"	32. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΘΕΑ"
33. ΔΙΑΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΒΟΥΛΑΣ	34. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΠΗΓΑΔΑΚΙΑ"

35. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (ΚΑΤΩ ΒΟΥΛΑ) ΕΥΡΥΑΛΗ	36. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΠΟΛΙΤΕΙΑ"
37. ΕΝΩΣΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ "ΙΩΝΙΑ"	38. ΦΙΛΑΘΛΗΤΙΚΟΣ & ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "2004"
39. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	40. ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΒΟΥΝΟΥ & ΘΑΛΑΣΣΑΣ
41. ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΩΝ ΒΟΥΛΑΣ	42. ΟΜΙΛΟΣ ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΦΙΛΙΑΣ
43. ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΥ	44. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΙΚΠΑ
45. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΝΙΑΤΩΝ ΒΒΒ	46. ΕΝΩΣΗ ΚΡΗΤΩΝ ΒΒΒ
47. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΒΟΥΛΑΣ	48. ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΚΑΜΠΙΝΓΚ ΒΟΥΛΑΣ
49. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΝΟΤΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ "Ο ΡΟΒΑΣ"	50. ΣΥΛΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ
51. ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΑΣΣΙΑΝΗΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	52. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
53. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΒΟΥΛΑΣ	54. ΤΟΠΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΓΛΥΦΑΔΑΣ, ΒΟΥΛΑΣ & ΤΡΙΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
55. ΣΠΕΛΕΟ (ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ)	56. ΚΕΑΤ -ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
57. ΝΟΤΙΟ ΣΗΜΑ- ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΝΟΤΙΩΝ ΔΗΜΩΝ ΑΘΗΝΑΣ	

4.7.4. Αθλητισμός

Σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης λειτουργούν οι ακόλουθες αθλητικές εγκαταστάσεις. Στους πιο κάτω πίνακες καταγράφονται οι Αθλητικοί Φορείς και τα Αθλητικά Σωματεία που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο Δήμου, καθώς επίσης οι καθιερωμένες αθλητικές διοργανώσεις – εκδηλώσεις – αγώνες, επίσης σε επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης.

Πίνακας 57: Αθλητικές Υποδομές σε Επίπεδο Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης & Δημοτικών Ενοτήτων

Γήπεδα

Δημοτική Ενότητα Βάρης	12
Δημοτική Ενότητα Βούλας	7
Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	21
Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης	**40**

Κλειστά Γυμναστήρια

Δημοτική Ενότητα Βάρης	2
Δημοτική Ενότητα Βούλας	1
Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	-
Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης	**3**

Αθλητικά Κέντρα

Δημοτική Ενότητα Βάρης	2
Δημοτική Ενότητα Βούλας	1
Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	1
Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης	**4**

Κλειστές Αίθουσες Γυμναστικής

Δημοτική Ενότητα Βάρης	2
Δημοτική Ενότητα Βούλας	-
Δημοτική Ενότητα Βουλιαγμένης	2
Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης	**4**

Πίνακας 58: Αθλητικά Σωματεία / Σύλλογοι στο Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ
1.Αθλητικός Όμιλος "Κυανούς Αστηρ Βάρης"	12.ΑΕΟ ΠΡΩΤΕΑΣ ΒΟΥΛΑΣ
2.Αθλητικός Σύλλογος Βάρης "Α.Ο.Αναγύρους"	13."Ευκλής"Σύλλογος Δρομέων Νοτίων Προαστίων Αττικής
3.Αθλητικός Όμιλος Διλόφου Βάρης	14.Αθλητικός Όμιλος Βουλιαγμένης
4.Αθλητικός Σύλλογος Ζίου-Ζίτσου "Αριχίωνα" Βάρης	15.Ναυτικός Όμιλος Βουλιαγμένης
5.Ναυτικός Όμιλος Βάρης Βάρκιζας (Ν.Α.Ο.Β.Β.)	16.Ναυτικός Όμιλος Κατοίκων Βουλιαγμένης

6.Ναυτικός Όμιλος Ερασιτεχνών Αλιέων Βάρης-Βάρκιζας	17.ΣΕΑΔ Βούλας Αιγέας
7.ΦΟΙΒΟΣ Α.Ο. ΒΑΡΗΣ	18.Αθλητικός Σύλλογος Πετοσφαίρισης "ΘΕΤΙΣ"
8.Κολυμβητικός Όμιλος Βάρης Βάρκιζας	19.Ναυτικός Αθλητικός Όμιλος Βούλας (ΝΑΟΒ)
9.ΠΑΕ ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ Γ.Σ.Σ	20.Ναυτικός Όμιλος "ΤΡΙΑΙΝΑ"
10.ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΧΟΡΟΥ HELLAS CHEERLEADING UNION	21.Αθλητικός Σύλλογος ΛΕΥΚΑΡΟΣ Βούλας
11.Γυμναστικός Σύλλογος 'ΑΡΗΣ ΒΟΥΛΑΣ"	

Πίνακας 59: Αθλητικές Δραστηριότητες στο Δήμο Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Αθλητικές Δραστηριότητες:

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ CAMP ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΑΓΩΝΑΣ ΤΡΙΑΘΛΟΥ
ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΣ ΓΥΡΟΣ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ (RUN THE LAKE)
ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ ΣΕ ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕ ΔΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ, ΔΗΜΟ ΓΛΥΦΑΔΑΣ, ΔΗΜΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟ ΑΛΙΜΟΥ (ATTIKA RUN & FUN GRAND PRIX)

4.8. Κοινωνική Οικονομία

4.8.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το Ν. 4019/2011, **«Κοινωνική Οικονομία»** είναι το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων. Η κοινωνική οικονομία στην Ευρώπη αντιπροσωπεύει το 10% των επιχειρήσεων, το 5,9% της συνολικής απασχόλησης και το 6,7% της μισθωτής απασχόλησης με περίπου 11 εκατομμύρια εργαζομένους.

- **Κοιν.Σ.Π.Ε.:** Θεσμοθετήθηκαν με το Ν. 2716/1999 του Υπ. Υγείας & Πρόνοιας. Αποβλέπουν στην κοινωνική-οικονομική ενσωμάτωση και επαγγελματική ένταξη ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Είναι ΝΠΙΔ με περιορισμένη ευθύνη των μελών και αποτελούν Μονάδες Ψυχικής Υγείας, η ανάπτυξη και η εποπτεία των οποίων ανήκουν στον Υπουργό Υγείας και ασκούνται απ' τη Δ/νση Ψυχικής Υγείας. Έχουν εμπορικό χαρακτήρα και μπορούν να αναπτύσσουν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα.

- **Κοιν.Σ.Επ.:** Θεσμοθετήθηκαν με το Ν. 4019/2011. Με τη ψήφιση του προαναφερθέντος νόμου, θεσμοθετήθηκε η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), παρέχοντας νέες ευκαιρίες για την κοινωνική διεύρυνση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας με την δημιουργία «κοινωνικά προσανατολισμένης επιχειρηματικότητας», αυξάνοντας ταυτόχρονα τις δυνατότητες απασχόλησης για άτομα που προέρχονται από τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Οι Κοιν.Σ.Επ. διοικούνται ισότιμα από τα μέλη τους και η λειτουργία τους βασίζεται στην επιδίωξη συλλογικού οφέλους (Δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον).

Ο τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας καλύπτει ένα εύρος εννοιών, που χρησιμοποιούνται στα διάφορα Κράτη Μέλη (Κ.Μ.) της Ε.Ε., με ορολογίες όπως «αλληλέγγυα οικονομία» και «τρίτος τομέας» Σχηματικά, η κοινωνική οικονομία βρίσκεται στο επίκεντρο της διάδρασης ανάμεσα στο κράτος, την

αγορά και την κοινότητα και, αντίστοιχα, ανάμεσα στις κυρίαρχες λειτουργικές τους αρχές, δηλαδή την αγοραία, τη μη αγοραία και τη μη χρηματική οικονομία.
Η θέση της στο επίκεντρο αυτής της διάδρασης εξηγεί τη μοναδικότητά της (δεν ανάγεται αποκλειστικά σε κανέναν από τους άλλους τομείς), τη δυσκολία της μονοσήμαντης πολιτικής της οριοθέτησης, καθώς και την πολλαπλότητα των προκλήσεων που αντιμετωπίζει (ανταγωνισμός στην αγορά, τήρηση υποχρεώσεων απέναντι στο κράτος, διατήρηση κοινοτικών δεσμών και σχέσεων).

Πηγή: Pestoff (2004)

Εικόνα 20: Η Κοινωνική Οικονομία σε σχέση με το δίπολο Κράτος - Αγορά

Η δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων θα μπορούσε να αποτελέσει ένα βασικό εργαλείο εξόδου από την ταυτόχρονη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική κρίση. Παρόλα αυτά όμως, με την εξαίρεση λίγων εξαιρετικών προσπαθειών προς αυτή την κατεύθυνση, η χώρα βρίσκεται στα πρώτα της βήματα στον τομέα αυτό.

Στην παρούσα χρονική περίοδο που η οικονομική κρίση έχει πλήξει σημαντικά την ελληνική οικονομία και κατ' επέκταση την ελληνική κοινωνία με πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας, **ειδικά για τις πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού**, η συστηματική ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας μπορεί να δώσει σημαντικές λύσεις τόσο στη δημιουργία θέσεων εργασίας, όσο και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής που απειλείται - ως απόρροια του δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος – και σε τοπικό επίπεδο.

Ειδικότερα, ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης συγκεντρώνει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Ένα **ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό ανεργίας της τάξης του 12%**[38] (14%, 11% και 11% στις Δημοτικές Ενότητες Βάρης, Βούλας και Βουλιαγμένης αντίστοιχα).

- Παράλληλα, όπως έχει ήδη αναδειχθεί - και επιβεβαιώνεται και στο πλαίσιο της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης των υπηρεσιών του Δήμου που ακολουθεί – ο Δήμος έχει να αντιμετωπίσει τις **διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες των δημοτών** στο πλαίσιο τις υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας, την ίδια ώρα που **το προσωπικό του Δήμου έχει μειωθεί σημαντικά** επηρεάζοντας αρνητικά την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό, η αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου της «Κοινωνικής Οικονομίας», **εάν αξιοποιηθεί σωστά και σύμφωνα με το πνεύμα του Ν.4019/2011** μπορεί να βοηθήσει το Δήμο να επιτύχει:

[38] Σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Το ποσοστό κατά την ημερομηνία συγγραφής του παρόντος ενδέχεται να είναι ακόμα υψηλότερο.

- Στον περιορισμό της ανεργίας σε τοπικό επίπεδο
- Στην βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών προς τους Δημότες
- Στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στην λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου, σε όρους αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

Υπογραμμίζεται μάλιστα πως ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας (Κ.Ο.) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τόσο στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (2007-2013), όσο και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο (2014-2020), μέσα από τα μέτρα που προβλέπει η Κοινωνική Επιχειρηματική Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Social Business Initiative).

4.8.2. Πεδία Δράσης των Κοινωνικών Επιχειρήσεων που Σχετίζονται με την Αυτοδιοίκηση

Με βάση τη διεθνή εμπειρία, αλλά και την μικρή μέχρι τώρα εμπειρία από την κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, οι Κοινωνικές Επιχειρήσεις μπορούν **ενδεικτικά** να δραστηριοποιηθούν στους ακόλουθους τομείς αρμοδιότητας των ΟΤΑ:

- Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας (φροντίδα ΑμΕΑ, παιδιών και ηλικιωμένων)
- Υπηρεσίες ένταξης ΑμΕΑ
- Υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης – εργοθεραπείας - λογοθεραπείας
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης (πολιτισμός, μουσική, κλπ.)
- Υπηρεσίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Υπηρεσίες διοργάνωσης Εκδηλώσεων
- Υπηρεσίες Διαλογή στην Πηγή, ανακύκλωσης και περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Υπηρεσίες προώθησης του τουριστικού προϊόντος
- Παραγωγή και εμπορία παραδοσιακών τοπικών προϊόντων
- Υπηρεσίες λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων
- Υπηρεσίες περισυλλογής και φροντίδας αδέσποτων ζώων

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό που εξυπηρετούν οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε **τρεις κατηγορίες:**

- **Κοιν.Σ.Επ. «Ένταξης»:** Αποσκοπούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις **Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού,** δηλαδή άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι / αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες). Σε μια Κοιν.Σ.Επ Ένταξης **40% κατ' ελάχιστο των εργαζομένων** θα πρέπει να ανήκει υποχρεωτικά στις **Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού**.

- **Κοιν.Σ.Επ. «Κοινωνικής Φροντίδας»:** Αποσκοπούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών **κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα** που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού, όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και άτομα με χρόνιες παθήσεις.

- **Κοιν.Σ.Επ. «Συλλογικού & Παραγωγικού Σκοπού»:** Αποσκοπούν στην προαγωγή του τοπικού και συλλογικού συμφέροντος, στην προώθηση της απασχόλησης, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Αφορούν στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών σε τομείς όπως ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η οικολογία, η εκπαίδευση, οι παροχές κοινής ωφέλειας, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, η διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.

Στο πλαίσιο αξιοποίησης των Κοιν.Σ.Επ. παραγωγικού σκοπού, υπογραμμίζεται πως το νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείριση Αποβλήτων, προβλέπει τις ακόλουθες δράσεις:

ΓΕΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ Ι.9: Νομοθετική ρύθμιση για την δημιουργία νέου δικτύου Πράσινων Σημείων και ΚΑΕΔΙΣΠ. Όροι και προϋποθέσεις για την δημιουργία ΣΕΔ εκ μέρους των Δήμων. Δυνατότητα των φορέων κοινωνικής οικονομίας (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., κ.α.)να ασκούν Διαλογή στην Πηγή και Εκπαίδευση μόνον κατόπιν σχετικής Προγραμματικής Σύμβασης με Δήμους εντός των διοικητικών τους ορίων.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΙΙΙ.1: Ανάπτυξη δικτύου «πράσινων σημείων» και ΚΑΕΔΙΣΠ ως στοιχείων των Τοπικών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων και του ολοκληρωμένου σχεδιασμού διαχείρισης των αποβλήτων στους ΠΕΣΔΑ. Τα Πράσινα σημεία και τα ΚΑΕΔΙΣΠ μπορούν να είναι συνδεδεμένα με τα ΣΕΔ και τους λοιπούς φορείς διαχείρισης. Δυνατότητα των ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. να ασκούν Διαλογή στην Πηγή και Εκπαίδευση μόνον κατόπιν σχετικής Προγραμματικής Σύμβασης με Δήμους εντός των διοικητικών τους ορίων.

4.8.3. Υφιστάμενες Κοινωνικές Επιχειρήσεις στη Περιοχή του Δήμου

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Μητρώο στο οποίο **εγγράφονται υποχρεωτικά: (α)** οι Κοιν.Σ.Επ. οι οποίες συστήνονται με βάση τον Ν.4019/2011 και **(β)** οι Κοι.Σ.Π.Ε. του Ν. 2716/1999, στο Δήμο Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης και στην ευρύτερη περιοχή, εδρεύουν / δραστηριοποιούνται οι ακόλουθες Κοινωνικές Επιχειρήσεις:

Πίνακας 60: Κοινωνικές Επιχειρήσεις που Δραστηριοποιούνται στην Ευρύτερη Περιοχή του Δήμου

Επωνυμία	Τύπος	Αρ. Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας	Αντικείμενο	Έδρα
ALMA	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00385	Υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας για παιδιά και νέους με αναπηρία	Δήμο Παλαιού Φαλήρου
Κοινωνικός Ιστός	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00123	Υπηρεσίες φροντίδας σε ΑμΕΑ και ηλικιωμένους	Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης
ΑΛΛΥΛΕΓΓΥΗ ΝΟΤΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ	Κοιν.Σ.Επ.	ΔΔ00203	Ανακύκλωση - Τεχνικές Υπηρεσίες	Δήμος Γλυφάδας
ΓΑΙΟΚΑΡΠΟΙ	Κοιν.Σ.Επ.	Δ00188	Λιανικό εμπόριο τροφίμων	Δήμος Δάφνης - Υμηττού
ΓΑΙΑ & ΥΔΩΡ	Κοιν.Σ.Επ.	Δ00135	Παραδοσιακά προϊόντα	Δήμος Ελληνικού - Αργυρούπολης
ΟΙ ΕΣΤΙΑΔΕΣ	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00280	Υπηρεσίες κοινωνικής στήριξης υγείας	Δήμος Ηλιούπολης
ΣΤΗΡΙΞΗ	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00762	Παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας	Δήμος Ηλιούπολης
ΦΡΟΝΤΙΔΑ	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00124	Υπηρεσίες βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών	Δήμος Λαυρεωτικής
ΑΠΟΛΛΩΝ	Κοιν.Σ.Επ.	Δ00105	Υπηρεσίες μουσικών σχολών	Δήμος Λαυρεωτικής
HEALTH RISE UP	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00616	Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος για ηλικιωμένους και ΑμΕΑ	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου
ΣΥΜΒΟΛΗ	Κοιν.Σ.Επ.	Δ00058	Υπηρεσίες Ωδείου	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου
ΙΣΧΥΣ	Κοιν.Σ.Επ.	Δ00223	Ανακύκλωση - Εξωραϊσμός - Κοινωνικές Υπηρεσίες	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου
ΔΙΕΞΟΔΟΣ	Κοιν.Σ.Επ.	Δ00224	Ψυχολογική Στήριξη - Λογοθεραπεία - Εργοθεραπεία	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου
ΚΡΙΚΟΣ ΑΛΛΥΛΕΓΓΥΗΣ	Κοιν.Σ.Επ.	Γ00832	Δίκτυο Κοινωνικής Αλληλεγγύης	Δήμος Πειραιά

5. Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

5.1. Εισαγωγή

Το 2015 σηματοδοτεί την απαρχή μιας νέας εποχής για την τοπική αυτοδιοίκηση. Τα στοιχεία που συνδυαστικά διαφοροποιούν τη νέα αυτή περίοδο και ουσιαστικά προσδιορίζουν και τις οργανωτικές και διοικητικές απαιτήσεις για την επιτυχή πορεία του Δήμου εντός του προγραμματικού πλαισίου που οριοθετεί το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, είναι:

- Οι **αυξημένες υποχρεώσεις των δήμων** απέναντι στις τοπικές κοινωνίες και μάλιστα σε πολύ περισσότερα και κρισιμότερα πεδία δράσης σε σχέση με το παρελθόν.

- Οι **δραματικά μειωμένοι πόροι** και ειδικότερα η **πολύ σημαντική μείωση προσωπικού** των τελευταίων ετών. Οι ραγδαίες εξελίξεις σε ότι αφορά το προσωπικό («κύμα» προώρων συνταξιοδοτήσεων, μεγάλες μισθολογικές μειώσεις, κλπ.), καθώς επίσης και η έλλειψη δυνατοτήτων ανανέωσης (**περιορισμός προσλήψεων**), αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για την ανταπόκριση του Δήμου στις ανάγκες των δημοτών, σε όρους ποιότητας προσφερόμενων υπηρεσιών.

- Το γεγονός ότι την ίδια στιγμή που οι απαιτήσεις αυξάνονται, **οι δυνατότητες χρηματοδότησης των δήμων από του πόρους του κεντρικού κράτους έχουν μειωθεί** και συνεχίζουν να μειώνονται δραματικά, κυρίως λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας σε εθνικό επίπεδο.

- Ενώ οι πόροι του κεντρικού κράτους προς τη τοπική αυτοδιοίκηση έχουν σχεδόν εξαλειφθεί, κονδύλια ύψους **20 δις** ευρώ θα διατεθούν για την Ελλάδα από το **νέο ΕΣΠΑ 2014 - 2020**, το οποίο έχει σχεδιαστεί ώστε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στο περιορισμό των συνεπειών της κρίσης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. **Μεγάλο μέρος των κονδυλίων αυτών καλούνται να απορροφήσουν και κυρίως να αξιοποιήσουν οι δήμοι**. Η ευθύνη για την απορρόφηση των πιο πάνω κονδυλίων και την διάχυσή τους στις τοπικές κοινωνίες αποτελεί σε μεγάλο βαθμό ευθύνη των ΟΤΑ, καθώς έχει ήδη οριστικοποιηθεί πως κονδύλια που προορίζονται για συγκεκριμένες κατηγορίες δράσεων (οι οποίες άπτονται των θεσμικών αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης), θα έχουν τους ΟΤΑ ως κύριους δυνητικούς δικαιούχους.

  Όμως, η αποτελεσματική διαχείριση των παραπάνω απαιτεί **οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες πολύ υψηλότερες σε σχέση με το παρελθόν**. Ο Δήμος, **ξεκινώντας από το πολυετές Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα**, θα πρέπει άμεσα να αναλύσει τις αναπτυξιακές ανάγκες στο νέο περιβάλλον, να διαμορφώσει πολιτικές, να σχεδιάσει τις απαιτούμενες στοχευμένες δράσεις και κυρίως να κινηθεί ταχύτατα και αποτελεσματικά για την χρηματοδότηση των δράσεων αυτών από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

5.2. Καταγραφή & Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης των Υπηρεσιών του Δήμου

Η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου ξεκινά με την **αποτύπωση του υφιστάμενου Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου** (ΟΕΥ), καθώς ο ΟΕΥ καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο με τον οποίο ένας οργανισμός λειτουργεί. Με την 137/2012 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ο Δήμος Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης ενέκρινε τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών, ο οποίος βρίσκεται μέχρι και σήμερα σε ισχύ. Ακολουθεί η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης των Υπηρεσιών του Δήμου.

5.2.1. Ανάλυση της Οργανωτικής Δομής

Αντικείμενο της παρούσας ενότητας είναι η ανάλυση της παρουσίαση της προβλεπόμενης οργανωτικής δομής του Δήμου, όπως αυτή αποτυπώνεται στον υφιστάμενο ΟΕΥ και σύγκριση του ΟΕΥ με την πραγματική κατάσταση των Υπηρεσιών το Δήμου, ήτοι το Λειτουργικό Οργανόγραμμα με βάση τη στελέχωση των Υπηρεσιών τη δεδομένη χρονική στιγμή.

5.2.1.1. Αποτύπωση της Οργανωτικής Δομής (ΟΕΥ)

Κεντρικές Υπηρεσίες: Οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Δήμου περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες, ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

- **Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο**
  - Γενικός Γραμματέας
  - Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου.
  - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
  - Νομική Υπηρεσία
  - Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
  - Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
  - Γραφείο Προγραμματισμού και Οργάνωσης
  - Γραφείο Απασχόλησης, Τουρισμού, Αλιείας, Κτηνοτροφίας και Αγροτικής Ανάπτυξης
  - Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
  - Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
  - Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας
  - Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

- **Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας,** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - *Τμήμα Κυκλοφορίας και Στάθμευσης*
  - *Τμήμα Καταστημάτων, Επιχειρήσεων και Περιβάλλοντος*

- **Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης,** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:
  - *Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών*
  - *Τμήμα Έκδοσης Εγκρίσεων και Αδειών Δόμησης*
  - *Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών*

- **Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης,** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - *Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων υλικών*
  - *Τμήμα Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων*
  - *Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων*

- **Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - *Τμήμα Περιβάλλοντος*
  - *Τμήμα Ανάπτυξης και Συντήρησης Πρασίνου*
  - *Τμήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας Κοιμητηρίων*

- **Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
» *Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων*
» *Τμήμα Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας*
» *Τμήμα Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Βρεφονηπιακών Σταθμών*
» *Τμήμα Πολιτισμού και Αθλητισμού*

- **Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
» *Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου*
» *Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου*
» *Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης*
» *Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού*
» *Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας*

- **Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:
» *Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου*
» *Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας*
» *Τμήμα Προμηθειών*
» *Τμήμα Ταμείου*

- **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
» *Τμήμα Μελετών και Έργων*
» *Τμήμα Κυκλοφορίας, Συγκοινωνιών και Εγκαταστάσεων*
» *Τμήμα Τεχνικών Συνεργείων*

- **Διεύθυνση ΚΕΠ** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
» *Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών*
» *Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης*
» *Τμήμα ΚΕΠ Βάρης*
» *Τμήμα ΚΕΠ Βουλιαγμένης*

Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες: Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα των δημοτικών κοινοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Πίνακας 61: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης

Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με Έδρα τη Βάρη	Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με Έδρα τη Βουλιαγμένη
Τμήμα ΚΕΠ	Τμήμα ΚΕΠ
Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων	Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων
Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων	Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων

5.2.1.2. Ρόλοι & Αρμοδιότητες στο Πλαίσιο του ΟΕΥ

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι Υπηρεσίες που υπάγονται απευθείας στον Δήμαρχο, και παρουσιάζεται συνοπτικά οι ρόλος και οι αρμοδιότητες αυτών[39].

Πίνακας 62: Ρόλοι & Αρμοδιότητες Υπηρεσιών που Υπάγονται Απευθείας στον Δήμαρχο

Τίτλος	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
Γενικός Γραμματέας	Ο Γενικός Γραμματέας υποστηρίζει τον Δήμαρχο στα διοικητικά του καθήκοντα, υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του αναθέτει ο Δήμαρχος με απόφασή του.
Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου	Το Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τον Δήμαρχο
Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας	Το Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία πρόσβασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ).
Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας	Το Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών που επιδιώκουν την διασφάλιση της διαφάνειας στις κάθε είδους σχέσεις του Δήμου προς τρίτους
Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας & Δημοσίων Σχέσεων	Το Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου
Νομική Υπηρεσία	Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου και τις δημοτικές υπηρεσίες για την προώθηση των επιδιώξεων, των στόχων και των συμφερόντων του Δήμου.
Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης	Το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης του Δήμου είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου. Παράλληλα είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση, χορήγηση αδειών και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου, την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση της απασχόλησης, τη διαχείριση ζητημάτων της αλιείας και της κτηνοτροφίας στην περιοχή του Δήμου, και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Επιπρόσθετα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών) του Δήμου.
Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας	Το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας είναι αρμόδιο για τη διατύπωση εισηγήσεων σχεδιασμού και το συντονισμό δράσεων για την πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών καταστροφών στην περιοχή του Δήμου

[39] Αναλυτική παρουσίαση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της κάθε Υπηρεσίας βρίσκεται στον ΟΕΥ του Δήμου

Δ/νση Δημοτικής Αστυνομίας	Με το ΦΕΚ Α' 47/11-05-2015 ο **Ν.4325/2015** "Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης − Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Αποκατάσταση αδικιών και άλλες διατάξεις" του ΥΠΕΣΔΑ προβλέπει την επανασύσταση της Δημοτικής Αστυνομίας, η οποία είχε καταργηθεί σύμφωνα με το **Ν.4127/2013**. Σύμφωνα με το Άρθρο 1 του Ν. 3731 / 2008 η Δημοτική Αστυνομία ελέγχει την τήρηση των διατάξεων, των όρων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και των όρων που προβλέπονται στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που αφορούν: Την ύδρευση, την άρδευση και την αποχέτευση. Τη χρήση των αλσών και των κήπων, των πλατειών, των παιδικών χαρών και των λοιπών κοινόχρηστων χώρων. Τη χρήση και λειτουργία των δημοτικών αγορών, των εμποροπανηγύρεων, των ζωοπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και των λαϊκών αγορών. Την υπαίθρια διαφήμιση Την τήρηση της καθαριότητας σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους Την τήρηση των μέτρων που επιβάλλονται για την πρόληψη πυρκαγιών σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρου Την κυκλοφορία των πεζών, τη στάση και στάθμευση των οχημάτων, την κυκλοφορία τροχοφόρων στους πεζόδρομους, πλατείες, πεζοδρόμια και γενικά σε χώρους που δεν προορίζονται για τέτοια χρήση και στην εκπομπή θορύβων από αυτά. Τη ρύθμιση της κυκλοφορίας και τα εγκαταλελειμμένα οχήματα. Τη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και στις υποχρεώσεις αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στο δημοτικό οδικό δίκτυο. Ελέγχει για τη λήψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται. Τη λειτουργία παιδότοπων, καταστημάτων, επιχειρήσεων, θεάτρων, κινηματογράφων, ψυχαγωγικών και λοιπών δραστηριοτήτων, για τις οποίες αρμόδιος για τη χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης, λειτουργίας και ασκήσεως τους είναι ο οικείος Δήμος, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες έχουν ορισθεί άλλες αρχές αρμόδιες για το σχετικό έλεγχο. Την ηχορύπανση, την κοινή ησυχία και τη λειτουργία μουσικής στα καταστήματα και στα δημόσια κέντρα, το ωράριο λειτουργίας των κέντρων διασκέδασης, των συναφών καταστημάτων, των εμπορικών καταστημάτων και των καταστημάτων τροφίμων Την προσωρινή εγκατάσταση μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων Την εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνονται από τις δημοτικές αρχές για δραστηριότητες και καταστάσεις που εγκυμονούν κινδύνους για τη ζωή και την περιουσία των κατοίκων και ειδικότερα από τις επικίνδυνες οικοδομές, Την εφαρμογή των κανονιστικών πράξεων που τίθενται από αυτές για την προστασία της υγείας των κατοίκων από τις οχλούσες δραστηριότητες που αναφέρονται σε αυτές. Τον Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό. Τα ζώα συντροφιάς. Εκτελεί τις διοικητικές κυρώσεις που αφορούν τη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων, των οποίων την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χορηγούν οι δημοτικές αρχές. Αφαιρεί την άδεια οικοδομής για οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές στο Ι.Κ.Α. Συμμετέχει στην εφαρμογή των σχεδίων πολιτικής προστασίας Προστατεύει τη δημοτική και κοινοτική περιουσία. Διενεργεί αυτοψία για την εξακρίβωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έκδοση διοικητικών πράξεων από τα όργανα του Δήμου και, ιδίως, διενεργεί αυτοψία και συντάσσει έκθεση για την έκδοση πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και για τη χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας. Επιδίδει τα πάσης φύσεως έγγραφα του οικείου Δήμου ή άλλων Δημοτικών Αρχών εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Δήμου.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι Υπηρεσίες των υπόλοιπων Κεντρικών Υπηρεσιών (Διευθύνσεων και Αυτοτελών Τμημάτων), και παρουσιάζονται συνοπτικά ο ρόλος και οι αρμοδιότητες αυτών[40].

[40] Αναλυτική παρουσίαση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της κάθε Υπηρεσίας βρίσκεται στον ΟΕΥ του Δήμου

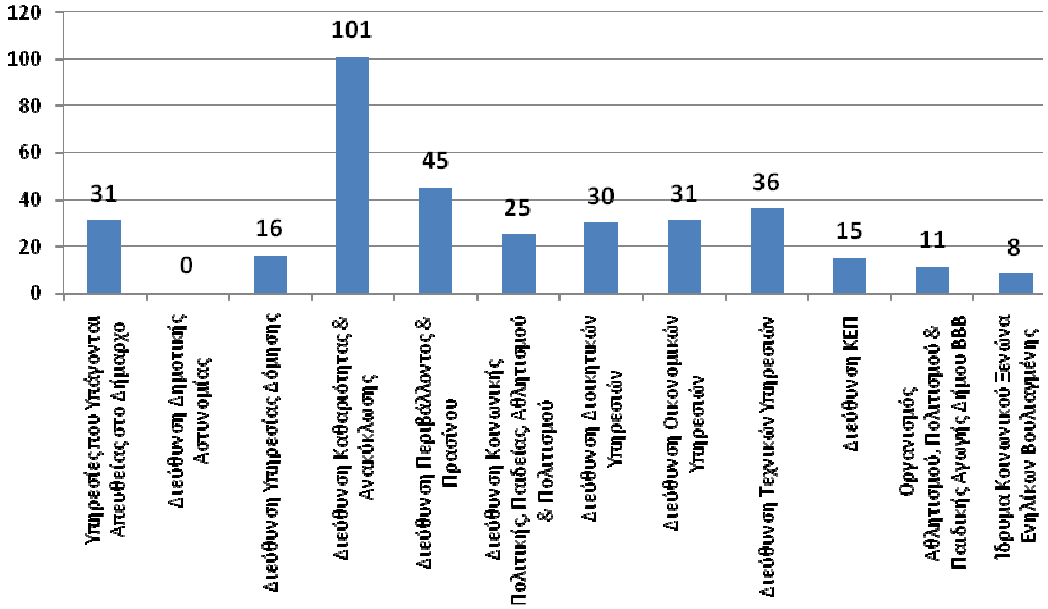
Πίνακας 63: Ρόλοι & Αρμοδιότητες Λοιπών Υπηρεσιών

Τίτλος	Ρόλοι και Αρμοδιότητες
Δ/νση Υπηρεσίας Δόμησης	Η Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης είναι αρμόδια για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο των εγκρίσεων δόμησης και αδειών δόμησης καθώς και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ελεγκτών Δόμησης.
Δ/νση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης	Η Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδια για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων και της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, μελετά, σχεδιάζει, εισηγείται και παρακολουθεί την εφαρμογή συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων στην περιοχή του Δήμου (συστήματα και προγράμματα ανακύκλωσης). Με απόφαση του Δημάρχου και για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή του έργου της Διεύθυνσης, είναι δυνατόν να συγκροτούνται λειτουργικά Γραφεία υπαγόμενα στη Διεύθυνση, με συγκεκριμένο αντικείμενο και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για την παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης σε επίπεδο συγκεκριμένης δημοτικής κοινότητας ή άλλης γεωγραφικής περιφέρειας του Δήμου.
Δ/νση Περιβάλλοντος & Πρασίνου	Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου είναι αρμόδια για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων, καθώς και για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου, τη λειτουργία των κοιμητηρίων και την ενεργειακή παρακολούθηση των εγκαταστάσεων του Δήμου. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Με απόφαση του Δημάρχου και για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή του έργου της Διεύθυνσης, είναι δυνατόν να συγκροτούνται λειτουργικά Γραφεία υπαγόμενα στη Διεύθυνση, με συγκεκριμένο αντικείμενο και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για την παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης σε επίπεδο συγκεκριμένης δημοτικής κοινότητας ή άλλης γεωγραφικής περιφέρειας του Δήμου.
Δ/νση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού & Πολιτισμού	Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού_και είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων, την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς.
Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών	Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου, για το σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, για τη γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων στις επιμέρους δημοτικές ενότητες.
Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών	Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας. Συγχρόνως, η Διεύθυνση μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ταμείου, και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Οικονομικών Θεμάτων στις επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησής τους. Συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων και την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Με απόφαση του Δημάρχου και για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή του έργου της Διεύθυνσης, είναι δυνατόν να συγκροτούνται λειτουργικά Γραφεία υπαγόμενα στη Διεύθυνση, με συγκεκριμένο αντικείμενο και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για την παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης σε επίπεδο συγκεκριμένης δημοτικής κοινότητας ή άλλης γεωγραφικής περιφέρειας του Δήμου.
Δ/νση ΚΕΠ	Η Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) είναι αρμόδια για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου. Εσωτερικών. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Κ.Ε.Π. σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

5.2.1.3. ΟΕΥ & Λειτουργικό Οργανόγραμμα

Ο υφιστάμενος ΟΕΥ του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης σχεδιάστηκε και εγκρίθηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του Προγράμματος «Καλλικράτης», λαμβάνοντας υπόψη τις τότε συνθήκες. Η **πραγματική εικόνα** του Δήμου δηλαδή το **Λειτουργικό Οργανόγραμμα** των Υπηρεσιών, διαφοροποιείται αναφορικά με το προβλεπόμενο (ΟΕΥ) σύμφωνα με τα παρακάτω:

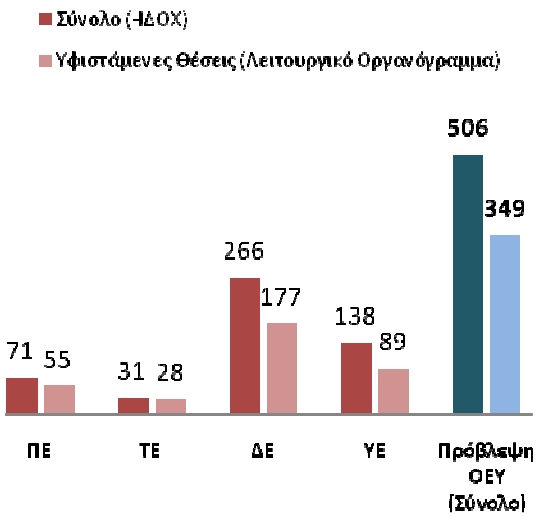

Διάγραμμα 44: Προσωπικό Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης (2015)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι αποκλίσεις μεταξύ **ΟΕΥ** και **Λειτουργικού Οργανογράμματος:**

Πίνακας 64: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος από τον ΟΕΥ

Θέσεις	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	Πρόβλεψη ΟΕΥ[41] (Σύνολο)
Οργανικές Θέσεις με Σχέση Εργασίας Δημοσίου Δικαίου	53	29	240	117	439
Προσωρινές Θέσεις με Σχέση Εργασίας Δημοσίου Δικαίου	0	1	3	0	4
Σύνολο Θέσεων με Σχέση Εργασίας Δημοσίου Δικαίου	53	30	243	117	443
Θέσεις με Σχέση Εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου	7	1	23	21	52
Ειδικές Θέσεις	11	0	0	0	11
Θέσεις με Σχέση Εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου	Εξειδίκευση με Απόφαση ΔΣ	Εξειδίκευση με Απόφαση ΔΣ	Εξειδίκευση με Απόφαση ΔΣ	Εξειδίκευση με Απόφαση ΔΣ	200
Σύνολο (-ΙΔΟΧ)	**71**	**31**	**266**	**138**	**506**
				Σύνολο (+ΙΔΟΧ)	**706**
Υφιστάμενες Θέσεις (Λειτουργικό Οργανόγραμμα)	55	28	177	89	349
				Απόκλιση (Θέσεις)	**-157**
				Απόκλιση (%)	**-31%**

Διάγραμμα 45: Απόκλιση Λειτουργικού Οργανογράμματος από τον ΟΕΥ

Όπως φαίνεται, παρουσιάζονται σημαντικές αποκλίσεις. **Ο ΟΕΥ προβλέπει πως ο Δήμος θα πρέπει να είναι στελεχωμένος με 506 άτομα** (ή 706 άτομα εάν συνυπολογίσουμε και του υπαλλήλους ΙΔΟΧ), ενώ η υφιστάμενη κατάσταση περιλαμβάνει 349 άτομα μόνιμο προσωπικό (απόκλιση της τάξης του **31%**).

Υπογραμμίζεται στο σημείο αυτό, πως στο πλαίσιο της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2012 – 2014 του Δήμου, είχε προσδιοριστεί ως κρίσιμο ζήτημα εσωτερικής ανάπτυξης, όχι μόνο η μείωση του προσωπικού (που ήταν ήδη εμφανής), αλλά κυρίως η «**δυναμική**» περαιτέρω μείωσης που διαφαινόταν στο πλαίσιο της τότε οικονομικής συγκυρίας και των περιοριστικών δημοσιονομικών μέτρων σε εθνικό επίπεδο.

[41] Η πρόβλεψη το ΟΕΥ διαμορφώθηκε με βάση τους υπηρετούντες κατά την 1/11/2011 κατ' εφαρμογή του άρθ. 33 του Ν. 4024/2011

Αναλύοντας την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου κατά την περίοδο 2012 – 2014, καθίσταται εύκολα εμφανές πως οι πιο πάνω αρνητικές εκτιμήσεις επαληθεύτηκαν. Στους πίνακες και τα διαγράμματα που ακολουθούν αποτυπώνεται η εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου κατά την τελευταία τριετία.

Πίνακας 65: Λειτουργικό Οργανόγραμμα Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης (2012)

Θέσεις	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	**Σύνολο Υπηρεσίας**
Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*0*
Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*0*
Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*0*
Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Ανάπτυξης	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*0*
Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*0*
Νομική Υπηρεσία	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*n/a*	*0*
Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο (Εκτός Δημοτικής Αστυνομίας)	**5**	**2**	**10**	**0**	**17**
Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	**7**	**2**	**30**	**0**	**39**
Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης	**7**	**4**	**7**	**0**	**18**
Διεύθυνση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης	**0**	**0**	**41**	**79**	**120**
Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου	**3**	**2**	**43**	**27**	**75**
Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού & Πολιτισμού	**2**	**1**	**14**	**8**	**25**
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	**5**	**4**	**33**	**11**	**53**
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	**7**	**30**	**0**	**0**	**37**
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	**16**	**5**	**31**	**4**	**56**
Διεύθυνση ΚΕΠ	**3**	**1**	**8**	**1**	**13**
Οργανισμός Αθλητισμού, Πολιτισμού & Παιδικής Αγωγής	***4***	***9***	***14***	***8***	**35**
Ίδρυμα Κοινωνικού Ξενώνα Ενηλίκων Βουλιαγμένης	***1***	***2***	***3***	***2***	**8**
Σύνολο	**60**	**62**	**234**	**140**	**496**

Πίνακας 66: Λειτουργικό Οργανόγραμμα Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης (2015)

Θέσεις	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	**Σύνολο Υπηρεσίας**
Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας	*0*	*1*	*4*	*5*	*10*
Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας	*1*	*0*	*0*	*0*	*1*
Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας	*0*	*0*	*2*	*4*	*6*
Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Ανάπτυξης	*3*	*1*	*3*	*0*	*7*
Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου	*0*	*1*	*2*	*0*	*3*
Νομική Υπηρεσία	*3*	*1*	*0*	*0*	*4*
Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο (Εκτός Δημοτικής Αστυνομίας)	**7**	**4**	**11**	**9**	**31**
Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης	**10**	**2**	**4**	**0**	**16**
Διεύθυνση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης	**2**	**0**	**52**	**47**	**101**
Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου	**2**	**2**	**22**	**19**	**45**
Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού & Πολιτισμού	**8**	**1**	**10**	**6**	**25**
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	**1**	**0**	**25**	**4**	**30**
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	**9**	**6**	**16**	**0**	**31**
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	**9**	**6**	**20**	**1**	**36**
Διεύθυνση ΚΕΠ	**3**	**2**	**9**	**1**	**15**
Οργανισμός Αθλητισμού, Πολιτισμού & Παιδικής Αγωγής	**3**	**3**	**5**	**0**	**11**
Ίδρυμα Κοινωνικού Ξενώνα Ενηλίκων Βουλιαγμένης	**1**	**2**	**3**	**2**	**8**
Σύνολο	**55**	**28**	**177**	**89**	**349**

Πίνακας 67: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Κατηγορία Προσωπικού (2012, 2015)

	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	Σύνολο
2012	60	62	234	140	496
2015	55	28	177	89	349
Διαφορά	-5	-34	-57	-51	**-147**
Διαφορά (%)	-8%	-55%	-24%	-36%	**-29%**

Αναλυτικότερα, μέσα στη τελευταία τριετία, **το προσωπικό του Δήμου μειώθηκε κατά 29%**. Μείωση παρουσιάζεται σε όλες τις κατηγορίες προσωπικού (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ). Η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στην κατηγορία ΤΕ, όπου το προσωπικό αυτής της κατηγορίας **μειώθηκε κατά 55%**. Ακολουθεί η κατηγορία ΥΕ με **μείωση της τάξης του 36%** και η κατηγορία ΔΕ με **μείωση της τάξης του 24%**. Το προσωπικό κατηγορίας ΠΕ μειώθηκε κατά **8 ποσοστιαίες μονάδες** σε σχέση με το 2012.

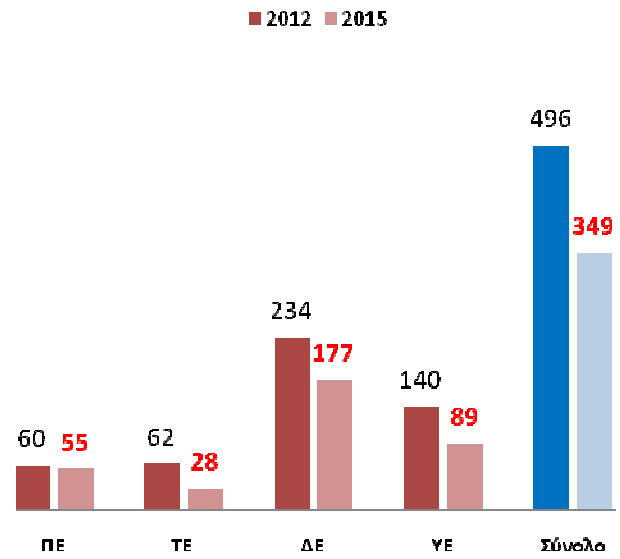
Πίνακας 68: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Υπηρεσία (2012, 2015)

	2012	2015	Διαφορά	Διαφορά (%)
Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο	17	31	14	82%
Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	39	0	-39	-100%[42]
Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης	18	16	-2	-11%
Διεύθυνση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης	120	101	-19	-16%
Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου	75	45	-30	-40%
Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας, Αθλητισμού & Πολιτισμού	25	25	0	0%
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	53	30	-23	-43%
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	37	31	-6	-16%
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	56	36	-20	-36%
Διεύθυνση ΚΕΠ	13	15	2	15%
Οργανισμός Αθλητισμού, Πολιτισμού & Παιδικής Αγωγής	*35*	*11*	*-24*	*-69%*
Ίδρυμα Κοινωνικού Ξενώνα Ενηλίκων Βουλιαγμένης	*8*	*8*	*0*	*0%*
Σύνολο	**496**	**349**	**-147**	**-30%**

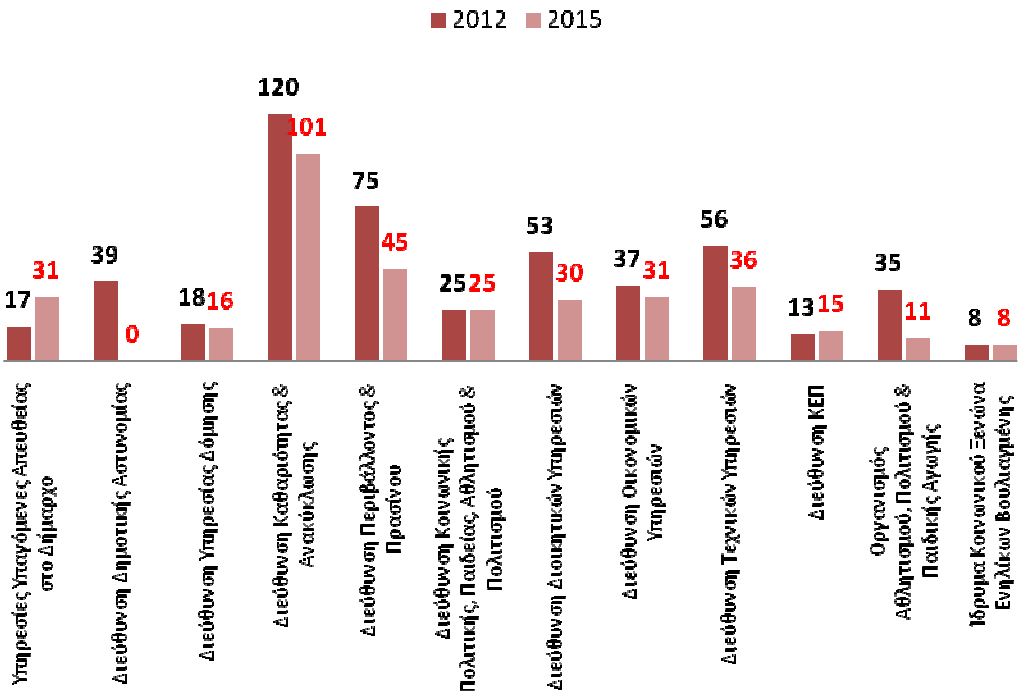
Όπως αποτυπώνεται και στον πιο πάνω πίνακα, **η μείωση του προσωπικού αφορά το σύνολο σχεδόν των υπηρεσιών του Δήμου**. Η μεγαλύτερη μείωση του προσωπικού παρουσιάζεται στη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών (**-43%**) και τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου (**-40%**). Ακολουθεί η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών με ποσοστό μείωσης προσωπικού **36%**. Η μείωση στις υπόλοιπες Υπηρεσίες είναι επίσης σημαντική αν και κάτω του Μέσου Όρου, ο οποίος αγγίζει το **30%**.

Όσον αφορά τα ΝΠΔΔ του Δήμου, αξιοσημείωτη είναι η μείωση προσωπικού στον ΟΑΠΠΑ (**-69%**)

[42] **Με το ΦΕΚ Α' 47/11-05-2015 ο** Ν.4325/2015 **"Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης – Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Αποκατάσταση αδικιών και άλλες διατάξεις" του ΥΠΕΣΔΑ προβλέπει την επανασύσταση της Δημοτικής Αστυνομίας, η οποία είχε καταργηθεί σύμφωνα με το** Ν.4127/2013**. Στο πίνακα αποτυπώνεται η κατάργηση της Δημοτικής Αστυνομίας.**

Διάγραμμα 46: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Κατηγορία Προσωπικού (2012, 2015)

Διάγραμμα 47: Αποκλίσεις Λειτουργικού Οργανογράμματος & ΟΕΥ ανά Υπηρεσία (2012, 2015)

5.2.2. Σύνοψη Συμπερασμάτων προς τη Διοίκηση

Η κατάσταση του Δήμου όσον αφορά το κρίσιμο ζήτημα της μείωσης του προσωπικού, έχει επιδεινώθηκε σημαντικά την περίοδο 2012 – 2014. Ως αποτέλεσμα, η παρούσα ανάλυση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι:

Η **διαχείριση της μείωσης του προσωπικού**,
η **ανάσχεση περαιτέρω μείωσης** του προσωπικού και
η **υιοθέτηση οργανωτικών, διοικητικών αλλαγών**
και η **αξιοποίηση των ΤΠΕ** για την μείωση των επιπτώσεων της μείωσης του προσωπικού σε όρους αποτελεσματικότητας και ποιότητας προσφερόμενων υπηρεσιών,

αποτελούν ακόμα πιο επιτακτική ανάγκη σε σχέση με το παρελθόν.

Το κρίσιμο ζήτημα της μείωσης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου δημιουργεί ένα δεύτερο κρίσιμο ζήτημα, το οποία πρέπει επίσης να αναδειχθεί και να εξεταστεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς δύναται να επηρεάσει εξίσου τη λειτουργία του Δήμου μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Πιο συγκεκριμένα:

Η **μείωση του προσωπικού** του Δήμου, σε συνδυασμό με
την **απουσία τυποποιημένων διαδικασιών** σε πολλές λειτουργίες του Δήμου,

έχουν ως αποτέλεσμα ένα **σημαντικό μέρος της γνώσης και της εμπειρίας των υπαλλήλων που αποχωρούν από το Δήμο, να χάνεται από το Δήμο ως Οργανισμό**. Οι επιπτώσεις σε όρους αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας δύναται να είναι πολύ σημαντικές. Συμπερασματικά, **η τυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου προκύπτει ως κρίσιμο ζήτημα ανάπτυξης**, όχι μόνο λόγω των άμεσων ωφελειών που αδιαμφισβήτητα θα επιφέρει στη λειτουργία του Δήμου, αλλά κυρίως **ως μέσω για την ανάσχεση των επιπτώσεων της μείωσης προσωπικού**, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Βάσει των παραπάνω και στα πλαίσια της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης, τονίζεται πως θα ήταν ιδιαίτερα θετικό τόσο να ενισχυθεί το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου (**αν και κάτι τέτοιο θεωρείται ότι παραμένει ιδιαίτερα δύσκολο** στα πλαίσια της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας), όσο και **να διερευνηθούν δυνατότητες αύξησης της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας του προσωπικού** με:

i. **Καταγραφή και Τυποποίηση Διαδικασιών**
ii. **Ανάπτυξη - Εφαρμογή & Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας**
iii. **Ανασχεδιασμός & Αυτοματοποίηση Διαδικασιών Λειτουργίας του Δήμου**
iv. **Σύγχρονα εργαλεία Management** (πχ. Σύστημα Διοίκησης Μέσω Στόχων, το οποίο έχει θεσμοθετηθεί με το **Ν. 3230/2004**)
v. Προώθηση της **Αυτό-αξιολόγησης** (πχ. Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης – ΚΠΑ που ήδη έχει εφαρμοστεί σε επίπεδο «Καποδιστριακού Δήμου Βούλας» και άρα υπάρχει σημαντική τεχνογνωσία στο εσωτερικό του νέου Δήμου)
vi. **Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τον πολίτη**
vii. **Εισαγωγή των ΤΠΕ στις εσωτερικές λειτουργίες** του Δήμου
viii. **Αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την Κοινωνική Οικονομία (Ν.4019/2011),** για την υποστήριξη συγκεκριμένων λειτουργιών του Δήμου

5.2.3. Καταγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης των Υπηρεσιών του Δήμου

Το παρόν κεφάλαιο αποτελεί μια καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης των Υπηρεσιών. Η καταγραφή και η **ανάλυση βασίζεται[43] σε στοιχεία που δόθηκαν από τις Υπηρεσίες του Δήμου** και αποτελεί σε κάποιο βαθμό μια μορφή **«αυτο-αξιολόγησης»** ή τη βάση μιας «αυτο-αξιολόγησης» του τρόπου λειτουργίας των Υπηρεσιών (ήτοι αξιολόγηση από τις ίδιες τις Υπηρεσίες). Στο πλαίσιο της κατάρτισης ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, τα στοιχεία αυτά έχουν **ιδιαίτερη βαρύτητα (α) ακριβώς** επειδή προέρχονται από τις ίδιες τις Υπηρεσίες του Δήμου και **(β)** επειδή η συγκέντρωση των στοιχείων από όλες τις Υπηρεσίες προσφέρει τη δυνατότητα διεξαγωγής συμπερασμάτων αναφορικά με διοικητικά και οργανωτικά ζητήματα που αφορούν συνολικά το Δήμο. Η παρούσα καταγραφή αποτελεί βασική εισροή στο πλαίσιο της SWOT ανάλυσης του Δήμου ως οργανισμού.

[43] Η ανάλυση που ακολουθεί βασίζεται σε απαντήσεις των Υπηρεσιών, οι οποίες καταγράφηκαν, **μελετήθηκαν και «αποκωδικοποιήθηκαν» σε μια λογική επιχειρησιακής ανάλυσης** στο βαθμό που αυτή απαιτείται για τους σκοπούς και τους στόχους ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Συνεπώς τα στοιχεία που περιλαμβάνονται δεν αποτελούν μόνο την καταγραφή των απαντήσεων των Υπηρεσιών, αλλά έχουν συμπληρωθεί και αναλυθεί περεταίρω, όπου κρίθηκε απαραίτητο.

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Ανάπτυξης

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Εκτελείται το σύνολο των δραστηριοτήτων, αλλά με σημαντικά προβλήματα λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού. Ειδικότερα όσον αφορά τη δραστηριότητα της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, δεν υπάρχει δυνατότητα δράσης της Υπηρεσίας, λόγω έλλειψης κατάλληλου συνεργείου για την περισυλλογή τους, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται αρνητικά η ποιότητα ζωής των δημοτών.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό του Τμήματος δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτού.
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	Δεν υπάρχει συστηματική επιμόρφωση του προσωπικού. Χρειάζεται εκπαίδευση σε Συστήματα Πληροφορικής για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της Υπηρεσίας, προμηθεών, Διοίκησης Ολικής Ποιότητας και ΕΣΠΑ 2014-2020
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Υπάρχει έλλειψη επαρκών χώρων για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της Υπηρεσίας. Πιο συγκεκριμένα, καταγράφεται ανεπάρκεια χώρων για γραφεία, αποθήκη εξοπλισμού και εργαστήριο.
Εξοπλισμός	Υπάρχουν ανάγκες σε εξοπλισμό για τη λειτουργία του Server Room (Ειδικό κλιματιστικό και ανιχνευτής - κατασβεστής πυρκαγιάς). Επίσης, υπάρχει ανάγκη ανανέωσης του εξοπλισμού πληροφορικής (υλικό και περιφερειακός εξοπλισμός), λόγω παλαιότητας αυτού.
Οργάνωση	Σημαντικά προβλήματα εντοπίζονται στην οργανωτική δομή του Τμήματος. Πιο συγκεκριμένα, στο Τμήμα είναι ενταγμένα Γραφεία με μη συναφείς αρμοδιότητες, όπως η διαχείριση των αδέσποτων ζώων, η πληροφορική, τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, κλπ. Ως αποτέλεσμα, η αποτελεσματική λειτουργία του τμήματος συνολικά είναι ιδιαίτερα δύσκολο να επιτευχθεί, καθώς δεν εξασφαλίζονται οικονομίες κλίμακας, αλλά αντίθετα αρνητικές εξωτερικότητες από την προσπάθεια διαχείρισης διαφορετικών αντικειμένων από μία οργανωτική δομή.
Συστήματα ΤΠΕ	Όσον αφορά τη λειτουργία των Πληροφοριακών Συστημάτων, εντοπίζονται προβλήματα λόγω φόρτου εργασίας, ήτοι λόγω ανάγκης χρήσης των Πληροφοριακών Συστημάτων ταυτόχρονα από πολλούς χρήστες, οι θέσεις εργασίας των οποίων βρίσκονται σε πολλά διαφορετικά κτίρια. Παράλληλα, δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή υποδομή Help Desk / Back Office. Το MS OFFICE απαιτεί πληρωμή αδειών χρήσης.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Υπάρχει ανάγκη νομικής υποστήριξης και των τεσσάρων Γραφείων του Τμήματος, από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου και υποστήριξη στον τομέα των μελετών.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Εντοπίζονται προβλήματα στη συνεργασία του Τμήματος με υπηρεσίες εκτός Δήμου (πχ. Πυροσβεστική, ΥΠ.ΕΣ. Δ/νση Υγείας, Περιφέρεια)
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας του Τμήματος	Η αποτελεσματικότητα της λειτουργίες του Τμήματος επηρεάζεται αρνητικά από την έλλειψη προσωπικού σε όλα τα Γραφεία. Επηρεάζεται επίσης αρνητικά από την υφιστάμενη οργανωτική δομή του Τμήματος που συγκεντρώνει δραστηριότητες οι οποίες δεν παρουσιάζουν καμία συνάφεια μεταξύ τους.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Άμεση επαφή με τον πολίτη (ορισμένες δραστηριότητες), 2. Εξειδικευμένη γνώση
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Οργανωτική Δομή, 2. Έλλειψη Προσωπικού
↗ Ευκαιρίες	1.Ο κρίσιμος ρόλος των ΤΠΕ για την επίτευξη της αναγκαίας βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του Δήμου, 2. Νέο ΕΣΠΑ – χρηματοδοτικά εργαλεία.
↘ Απειλές	-
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη του Τμήματος	1. Πρόσληψη - Μετάταξη εξειδικευμένου προσωπικού, 2. Επανεξέταση της Οργανωτικής Δομής στο βαθμό που αφορά την οργάνωση των δραστηριοτήτων του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού & Ανάπτυξης. Ειδικότερα, προτείνεται η οργανωτική αναβάθμιση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Λόγω έλλειψης τεχνογνωσίας στο συγκεκριμένο αντικείμενο, το Τμήμα Μελετών και Έργων δεν εκτελεί εργασίες επέκτασης, συντήρησης και επισκευής δικτύου φωτεινής σηματοδότησης. Λόγω μη εκχώρησης της αρμοδιότητας, το Τμήμα Κυκλοφορίας, Συγκοινωνιών & Εγκαταστάσεων, δεν χορηγεί άδειες εγκατάστασης λειτουργίας στεγνοκαθαριστηρίων, πλυντηρίων, ρούχων κλπ. Επίσης, δεν χορηγούνται αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων στον τομέα των μεταφορών. Στο τμήμα Τεχνικών Συνεργείων, λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού, δεν τηρούνται αρχεία με αναλυτικά στοιχεία των εκτελούμενων έργων, καθώς και αρχεία μελετών και σχεδίων. Επιπρόσθετα, δεν παρακολουθούνται περιοδικά στοιχεία και δείκτες από την εκτέλεση των έργων του τμήματος.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό της Δ/νσης δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτής
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού στις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Ανελκυστήρες, 2. Παιδικές Χαρές, 3. Κυκλοφοριακά, 4. Νομοθεσία Προμηθειών, 5. Νομοθεσία Τεχνικών Έργων. Υπάρχουν επίσης ανάγκες εκπαίδευσης του προσωπικού στη χρήση εφαρμογών της Τεχνικής Υπηρεσίας (ECM, AUTOCAD, κλπ.).
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς λόγω έλλειψης χώρου τήρησης οργανωμένου αρχείου. Παράλληλα υπάρχει ανάγκη εξεύρεσης χώρου για την εγκατάσταση τεχνικών συνεργείων και αποθηκών. Επιπρόσθετα υπάρχουν προβλήματα συντήρησης των κτιριακών εγκαταστάσεων στέγασης της Τεχνικής Υπηρεσίας και των υφιστάμενων εγκαταστάσεων τεχνικών συνεργείων.
Εξοπλισμός	Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης του αριθμού των αυτοκινήτων της Δ/νσης για την υποστήριξη των μηχανικών στην επίβλεψη έργων, την πραγματοποίηση αυτοψιών, τη συντήρηση σχολικών υποδομών, κλπ.. Επιπρόσθετα υπάρχει ανάγκη προμήθειας εξοπλισμού (JCB) για την κατασκευή έργων μικρής κλίμακας. Υπάρχουν επίσης προβλήματα συντήρησης του εξοπλισμού με αποτέλεσμα υφιστάμενος εξοπλισμός να μην χρησιμοποιείται.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Στον τομέα των ΤΠΕ οι ανάγκες είναι σημαντικές και αφορούν πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες της Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών. Απαιτείται η αύξηση των αδειών χρήσης για κρίσιμες εφαρμογές (πχ. AUTOCAD), ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας. Υπάρχει επιτακτική ανάγκη εμπλουτισμού των υφιστάμενων ψηφιοποιημένων χαρτών αρίθμησης για συγκεκριμένες περιοχές. Τέλος υπάρχουν διαπιστωμένες ανάγκες σε νέα λογισμικά για την υποστήριξη της λειτουργίας της Τεχνικής Υπηρεσίας, όπως: 1. Λογισμικό εκπόνησης Η/Μ Μελετών, 2. Σύστημα παρακολούθησης καθημερινών εργασιών - επικοινωνία με τμήμα τεχνικών συνεργείων. Εντοπίζονται επίσης ανάγκες προμήθειας υλικού (hardware) και περιφερειακών.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Η συνεργασίες της Δ/νσης αφορούν την νομική υποστήριξη της, την μηχανογραφική υποστήριξη αυτής και την ενημέρωση από το Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης για προγράμματα χρηματοδότησης. Υπάρχουν σημαντικά προβλήματα, τα οποία προκύπτουν από την απουσία γεωγραφικής εγγύτητας των υπηρεσιών και από τον ασαφή καθορισμό αρμοδιοτήτων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως η σύνταξη μελετών εργασιών και προμηθειών.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση ελέγχει επί της ουσίας τις κανονιστικές αποφάσεις των κυκλοφοριακών θεμάτων, δημιουργώντας εμπλοκή στην υλοποίησή τους.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Δεν προβλέπονται τεκμηριωμένες διαδικασίες για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δ/νσης. Σε μεγάλο βαθμό, η λειτουργία της υπηρεσίας κρίνεται ικανοποιητική σε όρους αποτελεσματικότητας.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Υψηλό μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, 2. Καθημερινή προσπάθεια και "φιλότιμο" του προσωπικού για την εξυπηρέτηση των πολιτών, που καλύπτουν οργανωτικές και λοιπές αδυναμίες.
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Διαδικασία ετήσιου προγραμματισμού (Τεχνικού Προγράμματος) - Ασαφής καθορισμός προτεραιοτήτων, 2. Έλλειψη επαρκούς γραμματειακής υποστήριξης, 3. Μη αποτελεσματική και μη αποδοτική διαχείριση εγγράφων, 4. Ανεπαρκής Στελέχωση, 5. Η συμμετοχή του προσωπικού σε επιτροπές (έργων, προμηθειών, κλπ.), πραγματοποιείται σε βάρος της υλοποίηση / εκτέλεση των κύριων δραστηριοτήτων της διεύθυνσης και επιδρά αρνητικά στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα. 6. Χρονοβόρες διαδικασίες έκδοσης κανονιστικών αποφάσεων για

	κυκλοφοριακά θέματα, 7. Επικαιροποίηση / Αξιοποίηση GIS, 8. Σύστημα παρακολούθησης καθημερινών εργασιών (έλλειψη), 9. Εσωτερική επικοινωνία.
Ευκαιρίες	ΕΣΠΑ - Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020
Απειλές	1. Παρεμβάσεις επί των προβλεπόμενων διαδικασιών και των προγραμματιζόμενων εργασιών. 2. Γραφειοκρατία, η οποία επηρεάζει και την εκτέλεση των τεχνικών έργων (εγκρίσεις, αδειοδοτήσεις, κλπ.)
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Επαρκής στελέχωση και των τριών Τμημάτων της Δ/νσης, 2. Οργάνωση του αρχείου της Τεχνικής Υπηρεσίας σε επίπεδο ενιαίου Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, 3. Οργάνωση της απαραίτητης γραμματειακής υποστήριξης με λειτουργία πρωτοκόλλου και τηλεφωνικού κέντρου, 4. Εκπαίδευση προσωπικού, 5. Αξιοποίηση ΤΠΕ για την υποστήριξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων της Τεχνικής Υπηρεσίας, 6. Ανανέωση εξοπλισμού και συντήρηση υφιστάμενου εξοπλισμού.

Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Τμήμα Περιβάλλοντος: 1. Αδυναμία καθαρισμού ιδιωτικών οικοπέδων και χρέωσης της παροχής υπηρεσίας, λόγω ασαφούς θεσμικού πλαισίου (αρ.96 Ν.3852/2010 και Ελεγκτικού Συνεδρίου), 2. Αδυναμία εντοπισμού ιδιόκτητων αδόμητων οικοπέδων ώστε να καθαριστούν, καθώς δεν υπάρχουν στοιχεία στο σύστημα του ΤΑΠ, ενώ ο εντοπισμός τους μέσω υποθηκοφυλακείου χρειάζεται στοιχεία του ιδιοκτήτη, 3. Υπάρχει αδυναμία εκτέλεσης αυτοψιών για εντοπισμό οικοπέδων που δεν έχουν καθαριστεί ή οικοπέδων που έχουν δομηθεί και χρεώνονται, λόγω έλλειψης προσωπικού. Τμήμα Ανάπτυξης & Συντήρησης Πρασίνου: Πλημμελής αποψίλωση πεζοδρομίων λόγω έλλειψης προσωπικού. Τμήμα Οργάνωσης & Λειτουργίας Κοιμητηρίων: Αδυναμία φύλαξης κοιμητηρίων και πλημμελής εκτέλεση εργασιών καθαριότητας, λόγω έλλειψης προσωπικού.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό της Δ/νσης δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτής
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	Υπάρχουν σημαντικές ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης στους ακόλουθους τομείς: 1. Νομοθεσία Προμηθειών και Εργασιών, 2. Περιβαλλοντική και Δασική νομοθεσία, 3. Αρχιτεκτονική Τοπίου, 4. Ειδικές Αναπλάσεις, 5. Αναδασώσεις,, 6. Χρήση Η/Υ. Επίσης απαιτείται η επιμόρφωση των υπαλλήλων σε θέματα Νομοθεσίας Δημοσίων Έργων, προκειμένου να ασχοληθούν με την σύνταξη & την επίβλεψη μελετών.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς. Πιο συγκεκριμένα: 1 Ο χώρος των γραφείων του Τμήματος Πρασίνου δεν επαρκεί για την αποτελεσματική εκτέλεση όλων των δραστηριοτήτων της υπηρεσίας (Μελέτες, εξυπηρέτηση πολιτών, προγραμματισμός εργασιών, κλπ.), οι οποίες εκτελούνται στον ίδιο χώρο, 2. Δεν υπάρχουν φυλασσόμενοι χώροι για το βαρύ μηχανολογικό εξοπλισμό (τρακτέρ). Δεν υπάρχει σύστημα συναγερμού στην αποθήκη (Βουλιαγμένη) όπου φυλάσσεται ο μηχανολογικός εξοπλισμός του πρασίνου, 3. Δεν υπάρχουν χώροι υγιεινής για τους εργαζομένους στα Κοιμητήρια. Στα Κοιμητήρια Βούλας & Βάρης δεν υπάρχουν χώροι Γραφείων. Τα κτίρια στα Κοιμητήρια χρειάζονται επισκευές, 4. Δεν υπάρχει χώρος συγκέντρωσης των εργαζομένων στο τμήμα Πρασίνου όταν οι καιρικές συνθήκες είναι απαγορευτικές για εξωτερικές εργασίες. Δεν υπάρχουν τουαλέτες & αποδυτήρια για το εν λόγω προσωπικό.
Εξοπλισμός	Υπάρχουν ελλείψεις σε μεταφορικά μέσα για την εξυπηρέτηση του Τμήματος Πρασίνου και ιδιαίτερα για τις μετακινήσεις των υπαλλήλων που επιδιορθώνουν τα συστήματα αυτόματου ποτίσματος.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Ο υφιστάμενος εξοπλισμός συστημάτων ΤΠΕ κρίνεται πεπαλαιωμένος. Δεν εξασφαλίζεται η διασυνδεσιμότητα των συστημάτων / λογισμικών, με αποτέλεσμα την προβληματική επικοινωνία με τους χρήστες άλλων συστημάτων. Επιπρόσθετα, υπάρχει ανάγκη υποστήριξης της δραστηριότητας ελέγχου λειτουργίας και εντοπισμού βλαβών των συστημάτων αυτόματης άρδευσης των χώρων πρασίνου από νέες τεχνολογίες.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Η Υπηρεσία συνεργάζεται συστηματικά με η Νομική Υπηρεσία κα την αρμόδια Υπηρεσία για τη μηχανοργάνωση του Δήμου. Στο τομέα των χρηματοδοτήσεων, η παρακολούθηση των προγραμμάτων δεν πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου αλλά από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου. Υπάρχει ανάγκη για ταχύτερη εξυπηρέτηση στην επισκευή του μηχανολογικού εξοπλισμού της υπηρεσίας, όταν αυτή πραγματοποιείται από τα συνεργεία του Δήμου. Οι μελέτες έργων που άπτονται κατά κύριο λόγο των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσής Περιβάλλοντος & Πρασίνου κρίνεται πως πρέπει να συντάσσονται και να επιβλέπονται από την ίδια τη Διεύθυνση, σε συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες. Εκκρεμεί επίσης η σύνταξη τοπογραφικών διαγραμμάτων των κοιμητηρίων.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Η όποια συνεργασία της Διεύθυνσης με φορείς εκτός του Δήμου κρίνεται απολύτως ικανοποιητική. Ο Δήμος εκτελεί αναδασώσεις & εργασίες πρόληψης πυρκαγιών (αποψιλώσεις) σε συνεργασία με τον ΣΠΑΥ. Τα αιτήματά μας προς το Δασαρχείο Πειραιά εξυπηρετούνται άμεσα. Υπήρξε άψογη συνεργασία & βοήθεια από το πρώην Υ.ΠΕ.ΚΑ. σε θέματα νομιμοποίησης των κοιμητηρίων.

Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Δεν προβλέπονται τεκμηριωμένες διαδικασίες για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δ/νσης. Η λειτουργία του προγραμματισμού δράσης πραγματοποιείται με ιδιαίτερα συστηματικό τρόπο. Ειδικότερα: 1. Πραγματοποιείται κατάρτιση ημερησίων προγραμμάτων εργασιών "πρασίνου", 2. Πραγματοποιείται έλεγχος τήρησης του προγράμματος εκτέλεσης των εργασιών αυτών, 3. Πραγματοποιείται προγραμματισμός των απαιτούμενων προμηθειών και συντονισμός των κατάλληλων συνεργείων για την εκτέλεση έργων αναπλάσεων πλατειών και λοιπών κοινόχρηστων χώρων εντός συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων, 4. Προβλέπεται προγραμματισμός παραγωγής εποχιακών ανθοφύτων στο Δημοτικό Φυτώριο, 5. Πραγματοποιείται επίσης προγραμματισμός όσων εργασιών των κοιμητηρίων είναι εφικτό να προγραμματιστούν. Σε κάθε περίπτωση, κρίνεται πως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας εφόσον ενισχυθεί το ανθρώπινο δυναμικό της Δ/νσης (προσλήψεις προσωπικού).
Ισχυρά Σημεία	1. Η λειτουργία του προγραμματισμού εσωτερικά της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Πρασίνου, 2. Καθημερινή προσπάθεια και "φιλότιμο" του προσωπικού που καλύπτουν οργανωτικές και λοιπές αδυναμίες. 3. Γνώση της νομοθεσίας από το προσωπικό.
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Ανεπαρκής αξιοποίησης ΤΠΕ. 3. Έλλειψη στοιχείων - αρχείων παρελθόντων ετών για τα Κοιμητήρια (βιβλία, τοπογραφικά διαγράμματα, κλπ.)
Ευκαιρίες	ΕΣΠΑ - Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020
Απειλές	1. Η έλλειψη προσωπικού και σε αρκετές περιπτώσεις η έλλειψη μέσων επηρεάζει τη αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της Υπηρεσίας σε τέτοιο βαθμό που μπορεί να οδηγήσει τους υπαλλήλους να βρεθούν ακόμη και υπόλογοι έναντι του Νόμου. 2. Συνεχής αύξηση του όγκου της εργασίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Πρασίνου, καθώς λόγω της οικονομικής κρίσης, ενέργειες που πραγματοποιούσαν οι ίδιοι οι κάτοικοι είτε στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους (π.χ καθορισμός οικοπέδων), είτε για να εξωραΐσουν την ευρύτερη περιοχή της ιδιοκτησίας τους, έχουν παύσει, με αποτέλεσμα να επιφορτίζεται η υπηρεσία την εκτέλεση των εργασιών αυτών.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού - προσλήψεις, 2. Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού σε συγκεκριμένους τομείς, 3. Βελτίωση κτιριακών υποδομών στέγασης δραστηριοτήτων της υπηρεσίας, 4. Ανανέωση εξοπλισμού. 5. Συστηματική νομική υποστήριξη της υπηρεσίας.

Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Η λειτουργία της αποθήκης δεν έχει οργανωθεί. Υπάρχει έλλειψη σε προσωπικό, υλικό και λογισμικό που απαιτούνται για την οργάνωση και λειτουργία αυτής. Συνεπώς, η δραστηριότητα τήρησης φυσικής αποθήκης ανταλλακτικών και λοιπών αναγκαίων υλικών για τη συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των οχημάτων και των κινητών μηχανημάτων του Δήμου δεν εκτελείται.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό της Δ/νσης δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτής. Υπάρχει ανάγκη στελέχωσης της υπηρεσίας με υπαλλήλους ΠΕ/ΤΕ κυρίως σε θέσεις προϊσταμένων.
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού στον τομέα της Υγιεινής και της Ασφάλειας.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς. Το συνεργείο των οχημάτων και ο χώρος στάθμευσης των οχημάτων δεν είναι κατάλληλοι για την ασφαλή φύλαξή τους. Στην παρούσα φάση εκπονούνται σχετικές μελέτες ώστε να εξεταστεί η λειτουργία τους εντός των νόμιμων προδιαγραφών.
Εξοπλισμός	Στον τομέα του εξοπλισμού υπάρχουν σημαντικές ανάγκες, οι οποίες αφορούν τη κρίσιμη δραστηριότητα της αποκομιδής σύμμεικτων / ανακυκλώσιμων / οργανικών και ογκωδών αποβλήτων. Έχει πραγματοποιηθεί διαστασιολόγηση των αναγκών. Πιο συγκεκριμένα, οι άμεσες ανάγκες σε εξοπλισμό αφορούν: (8) απορριμματοφόρα βιοαποβλήτων / σύμμεικτων / ανακυκλώσιμων, 2. (100) κάδοι βιοαποβλήτων, 3. (200) κάδοι και κώδωνες ανακύκλωσης, 4. (350) λοιποί κάδοι και ανταλλακτικά αυτών, 5. (1) λειοτεμαχιστής, (1) τράκτορας και (1) υπερκατασκευή συρμού, 6. 1 απορριμματοφόρου 4Χ4 για ανάγκες ορεινού όγκου. Επίσης, υπάρχουν ανάγκες προμήθειας εξοπλισμού για την υποστήριξη διοικητικών δραστηριοτήτων της υπηρεσίας.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	1. Η λειτουργία το διαδικτυακών εφαρμογών είναι προβληματική (αργή). 2. Δεν υπάρχει λογισμικό παρακολούθησης τήρησης ωραρίου από το προσωπικό. 3. Δεν υπάρχει σύστημα καταγραφής αιτημάτων / παραπόνων των δημοτών στο πλαίσιο της λειτουργίας της Δ/νσης.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Υπάρχει ανάγκη νομικής και τεχνικής υποστήριξης για τη χωροθέτηση και νόμιμη λειτουργία αποκεντρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων (Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών / Σταθμοί Μεταφόρτωσης και Διαλογής Σύμμεικτων Απορριμμάτων, Ογκωδών και Κλαδεμάτων / Μονάδα Κομποστοποίησης Βιοαποβλήτων / Σταθμός Ανάκτησης Ενέργειας). Όσον αφορά το επίπεδο της συνεργασίας με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου, δεν καταγράφεται κάποια σημαντική συστηματική αδυναμία. Οι όποιες αστοχίες αφορούν συνήθη προβλήματα συντονισμού.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Προγραμματική Σύμβαση με το Δήμο Ελληνικού Αργυρούπολης για την από κοινού χρήση Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ).
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Δεν προβλέπονται τεκμηριωμένες διαδικασίες για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δ/νσης. Σε μεγάλο βαθμό, η λειτουργία της υπηρεσίας κρίνεται ικανοποιητική σε όρους αποτελεσματικότητας.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Η άμεση και καθημερινή επαφή με τον πολίτη, 2. Η ταχύτητα ανταπόκρισης στα αιτήματα των πολιτών, 3. Απευθείας λογοδοσία στους πολίτες, 4. Η κρισιμότητα των δραστηριοτήτων της Δ/νσης για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής στο Δήμο - στη καθημερινότητα του δημότη.
↓ Αδύνατα Σημεία	
↗ Ευκαιρίες	1. Η ύπαρξη Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων του Δήμου, στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης απορριμμάτων, 2. Το νέο θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες και νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων).
↘ Απειλές	Η πιθανή ιδιωτικοποίηση της λειτουργίας της υπηρεσίας
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Μετεγκατάσταση του συνεργείου των οχημάτων σε νέο χώρο, 2. Μελέτη χωροθέτησης και λειτουργίας αποκεντρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων, 3. Κατασκευή αποκεντρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων, 4. Προσλήψεις προσωπικού, 6. Εκπαίδευση και κατάρτιση προσωπικού.

Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Δεν γίνεται εφαρμογή ρυμοτομικών σχεδίων επί εδάφους, λόγω έλλειψης προσωπικού και δεν γίνεται σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και τοπογραφικών διαγραμμάτων εν γένει, λόγω έλλειψης κατάλληλου εξοπλισμού και ειδικού συνεργείου.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	Το προσωπικό της Δ/νσης δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτής
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ, υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες εκπαίδευσης / επιμόρφωσης, κυρίως σε θέματα νομοθεσίας.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς. Υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων του αρχείου. Η οργάνωση του αρχείου καθυστερεί την διεκπεραίωση εγγράφων.
Εξοπλισμός	Υπάρχει ανάγκη προμήθειας ενός οχήματος για τη διενέργεια αυτοψιών. Προβλήματα εντοπίζονται στη συντήρηση του εξοπλισμού (καθυστερήσεις).
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Υπάρχει σημαντικό πρόβλημα ως προς την προστασία από κακόβουλα λογισμικά, με αποτέλεσμα την καταστροφή ηλεκτρονικών αρχείων. Επιπρόσθετα οι Η/Υ της Υπηρεσίες χρησιμοποιούν λογισμικό LIBRE OFFICE, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται προβλήματα κατά τη μεταφορά των αρχείων. Υπάρχει ανάγκη προμήθειας λογισμικού (AUTOCAD) για τέσσερις θέσεις εργασίας, τοπογραφικό πρόγραμμα και εξοπλισμός GPS σε συνδυασμό με την πρόσληψη δύο τοπογράφων.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη για γνωμοδοτήσεις από εξειδικευμένους νομικούς και νομική υποστήριξη της Υπηρεσίας σε δικαστικές υποθέσεις.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	-
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Η ταχύτητα διεκπεραίωσης υποθέσεων δεν είναι η επιθυμητή κυρίως λόγω ελλείψεων προσωπικού
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Η πολύ καλή συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων, 2. Η εμπειρία, η προθυμία και η εντιμότητα των υπαλλήλων.
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Οργάνωση του αρχείου, 2. Ελλειψη προσωπικού
↗ Ευκαιρίες	ΕΣΠΑ - Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020.
↘ Απειλές	Η «διαχείριση» των πολιτών.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Οργάνωση του αρχείο, 2. Προσλήψεις προσωπικού

Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	-
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Υπάρχουν σημαντικές ανάγκες πρόσληψης προσωπικού.
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	Δεν ασκείται συστηματικής πολιτική επιμόρφωσης του προσωπικού. Υπάρχουν σημαντικές ανάγκες εκπαίδευσης / συστηματικής εκπαίδευσης στους ακόλουθους τομείς: 1. Θέματα πυρόσβεσης και νέες τεχνολογίες, 2. Τεχνικές και κανονισμοί διάσωσης, 3. Κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων Πολιτικής Προστασίας.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις κρίνονται επαρκής.
Εξοπλισμός	Υπάρχουν καταγεγραμμένες ανάγκες σε εξοπλισμό. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει ανάγκη προμήθειας τηλεσκοπικού αλυσοπρίονου για κοπές επικίνδυνων δέντρων. Υπογραμμίζεται επίσης πως εντοπίζονται καθυστερήσεις στις επισκευές των διαθέσιμων πυροσβεστικών οχημάτων.
Οργάνωση	
Συστήματα ΤΠΕ	Δεν καταγράφονται προβλήματα όσον αφορά τη λειτουργία των υφιστάμενων συστημάτων ΤΠΕ.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Υπάρχει ανάγκη υποστήριξης της Υπηρεσία από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου σε θέματα πρόληψης πυρκαγιών. Κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου δεν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί πλήρης αποψίλωση των ξερών χόρτων των κοινόχρηστων χώρων. Ως κρίσιμο ζήτημα της Υπηρεσίας, θεωρείται η αδυναμία καθαρισμού ιδιωτικών οικοπέδων σύμφωνα με το Ν.3852/2010, λόγω μη καθορισμού συγκεκριμένου πλαισίου - διαδικασίας για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	1. Η συνεργασία με τις υφιστάμενες εθελοντικές ομάδες δασοπυρόσβεσης του Δήμου, παρουσιάζει σημαντικά περιθώρια βελτίωσης καθώς εντοπίζονται σημαντικές αδυναμίες. 2. Ο Δήμος συνεργάζεται με τον ΣΠΑΥ και υλοποιεί συγκεκριμένες δράσεις στο πλαίσιο της συγκεκριμένης συνεργασίας.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας του Τμήματος	Πραγματοποιείται προγραμματισμός των δράσεων πολιτικής προστασίας στο τομέα της πρόσληψης. Δεδομένων των ελλείψεων που υπάρχουν σε ανθρώπινο δυναμικό και πόρους γενικότερα, η λειτουργία του Τμήματος θεωρείται ότι ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στις τρέχουσες ανάγκες.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Ο προγραμματισμός και οι δράσεις που εκτελούνται στο τομέα της πρόσληψης, επιτρέπουν την άμεση ανταπόκριση / επέμβαση όταν προκύπτει κάποιο περιστατικό, 2. Η ύπαρξη εθελοντικών ομάδων δασοπροστασίας
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Στην αντιπυρική περίοδο δεν υπάρχει 24ωρη παρακολούθηση της περιοχής, 2. Η συνεργασία / συντονισμός με τις εθελοντικές ομάδες
↗ Ευκαιρίες	-
↘ Απειλές	1. Αδυναμίες / ελλείψεις του θεσμικού πλαισίου που διέπει συγκεκριμένες δραστηριότητες του Τμήματος
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη του Τμήματος	1. Βελτίωση της συνεργασίας με τις εθελοντικές ομάδες δασοπροστασίας του Δήμου, 2. Βελτίωση της οργάνωσης της Υπηρεσίας με τον καθορισμό / ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων στα εμπλεκόμενα πρόσωπα, 3. Άμεση συντήρηση και επισκευή όλων των πυροσβεστικών οχημάτων του Δήμου, 4. Πρόσληψη προσωπικού, 5. Τακτική εκπαίδευση του προσωπικού.

Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής – Παιδείας – Αθλητισμού & Πολιτισμού

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Οι παρακάτω αρμοδιότητες δεν ασκούνται από το Τμήμα Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, λόγω μη μεταβίβασης των αρμοδιοτήτων στο Δήμο: 1. Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς. 2. Άσκηση ελέγχου και εποπτείας στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών. 3. Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς. 4. Άσκηση εποπτείας επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς 5. Μέριμνα για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΚΑΑΠ). 6. Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία. 7. Μέριμνα για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων των οποίων η έδρα είναι στο Δήμο. 8. Χορήγηση καρτών αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας. Οι παρακάτω αρμοδιότητες δεν ασκούνται από το Τμήμα Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, λόγω μη μεταβίβασης των αρμοδιοτήτων στο Δήμο: 1. Εισήγηση για τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας 2. Εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων 3. Εισήγηση για ι τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα ΝΠΔΔ της περιοχής του Δήμου. Επίσης, μέρος των δραστηριοτήτων των Τμημάτων Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Βρεφονηπιακών Σταθμών και Πολιτισμού και Αθλητισμό εκτελούνται από τον ΟΑΠΠΑ.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΌΧΙ. Το προσωπικό της Δ/νσης δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτής
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού στις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Management Δημόσιων Οργανισμών, 2. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς. Απαιτούνται βοηθητικοί χώροι για την αποθήκευση και την διανομή των διαφόρων υλικών (τρόφιμα, ρουχισμός κλπ) πλησίον του κτιρίου της Κοινωνικής Υπηρεσίας, ώστε να μην δαπανώνται εργατοώρες / πόροι - αναποδοτικότητα. Επιπρόσθετα, ο μεγάλος και ενιαίος χώρος που στεγάζεται η Κοινωνική Υπηρεσία κρίνεται μη λειτουργικός και απαιτείται κατανομή του χώρου βάσει των λειτουργιών της Δ/νσης. Επίσης, το κτίριο παρουσιάζει σημαντικά τεχνικά προβλήματα λόγω παλαιότητας.
Εξοπλισμός	Δεν υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε εξοπλισμό.
Οργάνωση	Προτείνεται η αύξηση των Τμημάτων και η ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτών.
Συστήματα ΤΠΕ	Οι ΤΠΕ και δεν έχουν αξιοποιηθεί καθόλου στο πλαίσιο της λειτουργίας της Δ/νσης. Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης στο τομέα αυτό. Σαν πρώτη προτεραιότητα προσδιορίζεται ένα Σύστημα Διαχείρισης Απόρων.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	-
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	1. Λειτουργεί το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης σε συνεργασία με την ΕΕΤΑΑ, 2. Λειτουργεί Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» σε συνεργασία με την ΕΕΤΑΑ, 3. Λειτουργεί Το πρόγραμμα «Επισιτιστικής και βασικής υλικής συνδρομής» του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους απόρους σε συνεργασία με τον Δήμο Σαρωνικού.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Σε μεγάλο βαθμό, η λειτουργία της υπηρεσίας κρίνεται ικανοποιητική σε όρους αποτελεσματικότητας.

Ισχυρά Σημεία	1.Το Ανθρώπινο Δυναμικό διαθέτει υψηλό αίσθημα ευθύνης και προσφοράς, ευγένεια και προθυμία, 2. Το θετικό συναδελφικό κλίμα στον εργασιακό χώρο που χαρακτηρίζεται από αλληλοσεβασμό, συνοχή και πειθαρχία
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Ανεπαρκής αξιοποίησης ΤΠΕ. 3. Οργανωτική Δομή, 4. Κτηριακές Υποδομές
Ευκαιρίες	1. Η πρόσληψη ατόμων μέσω ΟΑΕΔ, 2. Η απορρόφηση φοιτητών για πρακτική άσκηση στις κοινωνικές δομές.
Απειλές	1. Η συνεχής αύξηση των ατόμων που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και έχουν ανάγκη τη στήριξη από την Υπηρεσία.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού - προσλήψεις, 2. Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού σε συγκεκριμένους τομείς, 3. Βελτίωση κτιριακών υποδομών στέγασης δραστηριοτήτων της υπηρεσίας, 4. Δημιουργία συστήματος intranet για όλες τις υπηρεσίες του Δήμου, 5. Μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας και κυρίως του μητρώου των απόρων, 6. Αλλαγή της οργανωτικής δομής - ανακατανομή αρμοδιοτήτων στα Τμήματα.

Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	-
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό της Δ/νσης δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία αυτής
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	Απαιτείται διαρκής κατάρτιση του προσωπικού
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς. Υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων που στεγάζεται η υπηρεσία του Δημοτολογίου καθώς ο χώρος θεωρείται ανεπαρκής και μη λειτουργικός. Υπάρχει έλλειψη χώρων τήρησης αρχείου αλλά και χώρου θέσεων εργασίας.
Εξοπλισμός	Υπάρχει ανάγκη βελτίωσης του εξοπλισμού υποστήριξης της λειτουργίας της Δ/νσης κυρίως σε περιφερειακό εξοπλισμό.
Οργάνωση	
Συστήματα ΤΠΕ	-
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	-
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	-
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Δεν προβλέπονται τεκμηριωμένες διαδικασίες για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δ/νσης. Σε μεγάλο βαθμό, η έλλειψη προσωπικού θεωρείται πως δυσχεραίνει το έργο της υπηρεσίας και κατά συνέπεια επηρεάζει αρνητικά το επίπεδο ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.
Ισχυρά Σημεία	1. Η ποιότητα υπηρεσιών προς τους πολίτες κρίνεται σε γενικές γραμμές ικανοποιητική. Η παγιωμένη διαχρονικά αμεσότητα εξυπηρέτησης των πολιτών στις συναλλαγές τους με τις υπηρεσίες και κυρίως ο σύντομος χρόνος εξυπηρέτησης στα Τμήματα Πρωτοκόλλου (πρωτοκόλληση αιτήσεων) και Δημοτικής κατάστασης-Ληξιαρχείου (έκδοση πιστοποιητικών), 2.Ικανοποιητικό επίπεδο μηχανοργάνωσης, 3. Η εμπειρία του ανθρώπινου δυναμικού
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Ανεπαρκείς χώροι στέγασης των υπηρεσιών. 3. Η έλλειψη σύγχρονων υλικοτεχνικών υποδομών όπως ενός ολοκληρωμένου μέσου δικτυακού τόπου (portal) που θα παρέχει τη δυνατότητα απομακρυσμένης εξυπηρέτησης των πολιτών
Ευκαιρίες	-
Απειλές	1. Ο μεγάλος αριθμός συνταξιοδοτήσεων υπαλλήλων σε συνδυασμό με τη μη κάλυψη των οργανικών θέσεων λόγω απαγόρευσης των προσλήψεων.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της Δ/νσης - προσλήψεις, 2. Βελτίωση των χώρων στέγασης των υπηρεσιών.

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	-
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Υπάρχει ανάγκη πρόσληψης μόνιμου προσωπικού ΠΕ και ΔΕ για την κάλυψη αναγκών των Τμήματος Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου και του Τμήματος Ταμείου.
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Στο Τμήμα Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου, υπάρχουν ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού στις ακόλουθες ενότητες: 1. Δημόσιο Λογιστικό, 2. Κατάρτιση Προϋπολογισμού - Ισολογισμού.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Ο χώρος στον οποίο λειτουργεί το Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου είναι ενιαίος και θεωρείται μη λειτουργικός. Επιπρόσθετα υπάρχει πλέον έλλειψη χώρου για την τήρηση του αρχείο των ΧΕΠ στο Τμήμα του Ταμείου. Η έλλειψη αυτή αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αποτελεί κρίσιμο ζήτημα κατά τη διεξαγωγή ελέγχων (Κατασταλτικοί και λοιποί έλεγχοι).
Εξοπλισμός	Δεν εντοπίζονται σημαντικές αδυναμίες στο τομέα του τεχνικού εξοπλισμού. Οι όποιες αδυναμίες αφορούν κυρίως θέματα συντήρησης - επισκευής τα οποία αποδίδονται στο γενικότερο πρόβλημα έλλειψης προσωπικού του Δήμου, με αποτέλεσμα το υφιστάμενο προσωπικό να αδυνατεί να καλύψει το σύνολο των αναγκών. Όσον αφορά τον εξοπλισμό ΤΠΕ υπάρχει ανάγκη προμήθειας νέων Η/Υ, αντικατάσταση υφιστάμενων, καθώς λόγω παλαιότητας δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες της Υπηρεσίας, καθώς και ανάγκες για νέο περιφερειακό εξοπλισμό.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Υπάρχει ανάγκη προμήθειας εφαρμογής ηλεκτρονικού προγράμματος οργάνωσης αποθήκης (input-output)
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Νομική υποστήριξη από τη Νομική Υπηρεσία του Δήμου.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Η λειτουργία της Υπηρεσίας στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό σε λογιστική και φοροτεχνική υποστήριξη από εξωτερικούς συνεργάτες
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Δεν προβλέπονται τεκμηριωμένες διαδικασίες για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δ/νσης. Σε μεγάλο βαθμό, η λειτουργία της υπηρεσίας κρίνεται ικανοποιητική σε όρους αποτελεσματικότητας.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Ταχύτητα εξυπηρέτησης των πολιτών, 2. Εμπρόθεσμη σύνταξη προϋπολογισμών και απολογισμών.
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Υπάρχει ανάγκη εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού.
↗ Ευκαιρίες	-
↘ Απειλές	1. Η ανάγκη υποστήριξης από εξωτερικούς συνεργάτες.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Εσωτερική επικοινωνία - Βελτίωση του συντονισμού με τις υπόλοιπες Υπηρεσίες του Δήμου, 2. Πρόσληψη νέου προσωπικού, 3. Εκπαίδευση και κατάρτιση υφιστάμενου προσωπικού, 4. Ανανέωση εξοπλισμού ΤΠΕ, Εξεύρεση χώρου για την τήρηση του αρχείο ΧΕΠ.

Διεύθυνση ΚΕΠ

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	-
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	Το προσωπικό είναι κατάλληλο και επαρκεί ώστε να διασφαλίζει ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας εξυπηρέτησης των πολιτών.
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	Δεν υπάρχει άμεση ανάγκη εκπαίδευσης του προσωπικού. Γενικά, απαιτείται διαρκής κατάρτιση του προσωπικού ανάλογα με τις νέες διαδικασίες και αντικείμενα που αναθέτει το ΥΠΕΣΔΑ στα ΚΕΠ.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Τα κτίρια στα οποία στεγάζονται τα ΚΕΠ του Δήμου είναι κατάλληλα ως προς το μέγεθος και ως προς τη γεωγραφική τους θέση. Οι κτηριακές εγκαταστάσεις κρίνονται ικανοποιητικές. Ορισμένα προβλήματα αφορούν θέματα συντήρησης αυτών (καλωδίωση, συστήματα θέρμανσης / ψύξης, ελαιοχρωματισμοί, κλπ.).
Εξοπλισμός	1. Υπάρχουν ελλείψεις σε εξοπλισμό πληροφορικής, 2. Απαιτείται προμήθεια / συντήρηση συστημάτων αριθμοδότησης. 3. Ανάγκη συντήρησης συστημάτων συναγερμού.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Τα ΚΕΠ χρησιμοποιούν το σύστημα "ΕΡΜΗΣ" του ΥΠΕΣΔΔΑ και για την αλλαγή, ανανέωση , αντικατάστασή του, απαιτούνται σχετικές ενέργειες από το αρμόδιο υπουργείο.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Σε ελάχιστες περιπτώσεις απαιτείται υποστήριξη από τη Νομική Υπηρεσία του Δήμου. Η υποστήριξη που απαιτείται στο τομέα της μηχανοργάνωσης είναι σημαντική.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Τα ΚΕΠ συνεργάζονται με το σύνολο σχεδόν των υπηρεσιών στο Δημόσιο Τομέα. Ενδεικτικά αναφέρονται: ΟΤΑ, Εισαγγελίες, Πρωτοδικεία, Ασφαλιστικά Ταμεία, Στρατολογικά Γραφεία, Taxis, Δ/νση Μεταφορών, Περιφέρεια και πολλές άλλες υπηρεσίες.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Η λειτουργία της Δ/νσης κρίνεται ικανοποιητική σε όρους αποτελεσματικότητας
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Το προσωπικό είναι καταρτισμένο, έμπειρο, εξειδικευμένο και ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στο μεγάλο αριθμό των αντικειμένων που εξυπηρετούν τα ΚΕΠ.
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Υλικοτεχνική υποδομή (Απαρχαιωμένος εξοπλισμός πληροφορικής, ελλείψεις σε γραφική ύλη)
↗ Ευκαιρίες	-
↘ Απειλές	1. Η διαρκώς αυξανόμενη χρήση των ΚΕΠ από τους πολίτες.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής (Η/Υ) 2. Συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων ΚΕΠ 3. Συντήρηση συστημάτων συναγερμού. 4. Συντήρηση συστήματος αριθμοδότησης ΚΕΠ Βούλας. 5. Συντήρηση καλωδίωσης ΚΕΠ. 6. Συντήρηση κλιματιστικών μονάδων. 7. Προμήθεια συστήματος αριθμοδότησης ΚΕΠ Βάρης.

Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Στο πλαίσιο της πρόσφατης επανασύστασης της Δημοτικής Αστυνομίας, εντοπίζονται σημαντικές ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό (κυρίως), υποδομές και εξοπλισμό, με αποτέλεσμα να μην εκτελούνται αυτή τη στιγμή σημαντικές δραστηριότητες που προβλέπονται από τον ΟΕΥ. Οι δραστηριότητες αυτές είναι η ρύθμιση της κυκλοφορίας, η διαχείριση της ηχορύπανσης - κοινής ησυχίας, ο έλεγχος του υπαίθριου εμπορίου (όπου αυτή τη στιγμή πραγματοποιείται μερικώς), η λειτουργία μουσικής σε ΚΥΕ (όπου επίσης ασκείται μερικώς) και ο έλεγχος ΓΟΚ. Το προβληματικό θεσμικό πλαίσιο όσον αφορά τη λειτουργία της Δημοτικής Αστυνομίας δυσκολεύει επίσης την εκτέλεση των δραστηριοτήτων της Δ/νσης.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Υπάρχουν ανάγκες κατάρτισης του προσωπικού στους τομείς της Γενικής Αστυνόμευσης και της Δημόσιας Τάξης.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Υπάρχει έλλειψη επαρκών χώρων για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της Δ/νσης.
Εξοπλισμός	Υπάρχουν πρόσθετες ανάγκες σε βασικό εξοπλισμό για την υλοποίηση των κύριων λειτουργιών της Δ/νσης και συγκεκριμένα, αυτοκίνητα και ασύρματοι. Υπάρχουν επίσης ανάγκες σε εξοπλισμό για την υποστήριξη των διοικητικών δραστηριοτήτων της Δ/νσης και συγκεκριμένα Η/Υ και περιφερειακός εξοπλισμός.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Υπάρχουν ανάγκες σε εξοπλισμό για την υποστήριξη των διοικητικών δραστηριοτήτων της Δ/νσης και συγκεκριμένα Η/Υ και περιφερειακός εξοπλισμός. Παράλληλα υπάρχουν σημαντικά περιθώρια αξιοποίησης πληροφοριακών συστημάτων / εφαρμογών. Άμεση είναι η υποστήριξη του Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Υπάρχει ανάγκη νομικής υποστήριξης υποστήριξης της Δημοτικής Αστυνομίας από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Υπάρχει ανάγκη στενής συνεργασία με την ΕΛ.ΑΣ., η οποία όμως είναι προβληματικής / ανεπαρκής λόγω έλλειψης προσωπικό της ΕΛ.ΑΣ.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας της Διεύθυνσης	Η Δημοτική Αστυνομία, στο πλαίσιο της λειτουργίας της πριν την κατάργησή της, κινήθηκε σε υψηλά επίπεδα παροχής υπηρεσιών, παρά το ασαφές και προβληματικό θεσμικό πλαίσιο και τις όποιες ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή, εγκαταστάσεις, εκπαίδευση προσωπικού και λοιπές ελλείψεις σε διάφορους τομείς. Συνεπώς, η διασφάλιση του προηγούμενου επιπέδου ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών θα πρέπει να είναι ο πρώτος στόχος.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Η κρισιμότητα των αρμοδιοτήτων της Δημοτικής Αστυνομίας για την ποιότητα ζωής / την καθημερινότητα των δημοτών, 2. Το υφιστάμενο Ανθρώπινο Δυναμικό
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Η σημαντικές ελλείψεις προσωπικού, 2. Το ανεπαρκές / προβληματικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Δημοτικής Αστυνομίας, 3. Η επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την ΕΛ.ΑΣ. Σε συγκεκριμένους τομείς.
↗ Ευκαιρίες	1. Η δυνατότητα βελτίωσης του πλαισίου συνεργασίας με την ΕΛ.ΑΣ., 2. Η υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, 3. Η εκ νέου οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης και σεβασμού με τους πολίτες.
↘ Απειλές	1. Η αμφισβήτηση του ρόλου και της σημασίας της Δημοτικής Αστυνομίας από τους πολίτες. 2. Η διατήρηση της ανεπάρκειας του θεσμικού πλαισίου, 3. Η διατήρηση της επικάλυψης αρμοδιοτήτων με την ΕΛ.ΑΣ. και η μη αποσαφήνιση των σχετικών διαδικασιών.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης	1. Ενίσχυση της συνεργασίας με την ΕΛ.ΑΣ., 2. Προσλήψεις προσωπικού, 3. Βελτίωση των Υποδομών και των Εγκαταστάσεων, 4. Ιεράρχηση αναγκών ΤΠΕ και αξιοποίηση των ΤΠΕ.

5.2.4. Ανθρώπινο Δυναμικό

Όπως προκύπτει και από την πιο πάνω καταγραφή, το σύνολο σχεδόν των Υπηρεσιών του Δήμου, αναγνωρίζουν ως ένα βασικό ανασταλτικό παράγοντα της λειτουργίας τους την έλλειψη σε ανθρώπινο δυναμικό. Σε κάθε περίπτωση το συμπέρασμα αυτό επαληθεύεται **(α)** από τη σύγκριση ΟΕΥ και Λειτουργικού Οργανογράμματος και **(β)** από την μείωση προσωπικού που καταγράφηκε κατά την περίοδο 2012 – 2014.

Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται οι ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό **όπως όμως αυτές προσδιορίστηκαν από τις ίδιες τις Υπηρεσίες**.

Σε κάθε περίπτωση (όπως έχει ήδη αναφερθεί**), η μείωση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, αποτελεί ένα ευρύτερο οργανωτικό ζήτημα** και η αύξηση του προσωπικού αποτελεί ένα μόνο από τα μέσα ανάσχεσης των επιπτώσεων της μείωσης αυτής**. Η όποια διαχείριση του ζητήματος θα πρέπει να είναι πολυδιάστατη** ειδικότερα στο πλαίσιο ενός οικονομικού περιβάλλοντος αδυναμίας προσλήψεων.

Πίνακας 69: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας

Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας

Τμήμα Κυκλοφορίας & Στάθμευσης

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ Δημ. Αστυνομίας	2	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΕ Δημ. Αστυνομίας	2	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Δημ. Αστυνομίας	14	Μόνιμο Προσωπικό

Τμήμα Καταστημάτων, Επιχειρήσεων & Περιβάλλοντος

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ Δημ. Αστυνομίας	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΕ Δημ. Αστυνομίας	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Δημ. Αστυνομίας	6	Μόνιμο Προσωπικό

Πίνακας 70: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Τμήμα Μελετών & Έργων

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ Αρχιτέκτονας Μηχανικός	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Μηχανολόγος Μηχανικός	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Πολιτικός Μηχανικός	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Δομικών Έργων	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων	1	Μόνιμο Προσωπικό

Τμήμα Κυκλοφορίας - Συγκοινωνιών & Εγκαταστάσεων

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ Πολιτικός Μηχανικός (Συγκοινωνιολόγος)	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ / ΤΕ Μηχανολόγος Μηχανικός	1	Μόνιμο Προσωπικό

Τμήμα Τεχνικών Συνεργείων

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΔΕ Διοικητικών - Γραμματέων	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Οικοδομικών Εργασιών	5	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Υδραυλικός	3	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Ξυλουργός	2	Μόνιμο Προσωπικό

ΔΕ Ελαιοχρωματιστής	4	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Σιδεράς	2	Μόνιμο Προσωπικό

Πίνακας 71: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Πρασίνου

Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου

Τμήμα Περιβάλλοντος

Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΔΕ Διοικητικών	2	ΙΔΟΧ

Τμήμα Ανάπτυξης & Συντήρησης Πρασίνου

Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΤΕ Γεωπόνος	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΕ Δασοπόνος	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Κηπουρός	5	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Εργάτης Κήπων	6	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΟΧ
ΔΕ Υδραυλικός	2	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΟΧ

Τμήμα Οργάνωσης & Λειτουργίας Κοιμητηρίων

Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΥΕ Εργάτης Νεκροταφείου	2	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Εργάτης Καθαριότητας	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Εργάτης Εξωτερικών Χώρων	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Διοικητικών	1	Μόνιμο Προσωπικό

Πίνακας 72: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Τμήμα Ταμείου

Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΔΕ Διοικητικού	2	Μόνιμο Προσωπικό

Τμήμα Π/Υ & Λογιστηρίου

Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ Λογιστικού	2	Μόνιμο Προσωπικό και ΙΔΑΧ
ΔΕ Διοικητικού	2	Μόνιμο Προσωπικό και ΙΔΑΧ

Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας

Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	2	Μόνιμο Προσωπικό και ΙΔΑΧ
ΔΕ Διοικητικού	1	Μόνιμο Προσωπικό και ΙΔΑΧ
ΠΕ Διοικητικού	2	ΙΔΟΧ
ΔΕ Διοικητικού	2	ΙΔΟΧ

Πίνακας 73: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Καθαριότητας & Ανακύκλωσης

Διεύθυνση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης

Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων Υλικών

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	25	Μόνιμο Προσωπικό
Τμήμα Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	15	Μόνιμο Προσωπικό
Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
Οδηγοί	30	Μόνιμο Προσωπικό
Μηχανικού Αυτοκινήτων / Μηχανοτεχνίτες	5	Μόνιμο Προσωπικό
Ηλεκτρολόγοι	2	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ / ΤΕ Μηχανολόγοι Μηχανικοί	2	Μόνιμο Προσωπικό
Νυχτοφύλακα	1	Μόνιμο Προσωπικό
Τεχνίτη επισκευής ελαστικών αυτοκινήτων	1	Μόνιμο Προσωπικό

Πίνακας 74: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής – Παιδείας – Αθλητισμού & Πολιτισμού

Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής - Παιδείας - Αθλητισμού & Πολιτισμού

Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής & Πολιτικών Ισότητας των Φύλων		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
Κοινωνικών Λειτουργών	2	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΑΧ
Διοικητικών	3	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΑΧ
Οδηγών	1	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΑΧ
Βοηθητικών Καθηκόντων	1	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΑΧ
Τμήμα Παιδείας - Δια Βίου Μάθησης & Βρεφονηπιακών Σταθμών		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
Διοικητικών	1	Μόνιμο Προσωπικό ή ΙΔΑΧ

Πίνακας 75: Ανάγκες Προσλήψεων της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών

Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης & Ληξιαρχείου		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ Διοικητικού	2	0
Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ / ΤΕ Διοικητικού	2	0

Πίνακας 76: Ανάγκες Προσλήψεων του Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας

Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΥΕ Εργατών Γενικών Καθηκόντων	4	Μόνιμο Προσωπικό
Οδηγών	2	Μόνιμο Προσωπικό

Πυροφυλάκων	10	ΙΔΟΧ
ΔΕ Διοικητικών	1	Μόνιμο Προσωπικό

Πίνακας 77: Ανάγκες Προσλήψεων του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού & Ανάπτυξης

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Ανάπτυξης

Γραφείο ΤΠΕ

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ / ΤΕ Πληροφορικής	2	Μόνιμο Προσωπικό

Γραφείο Αδειοδοτήσεων & Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ / ΤΕ Διοικητικού	2	Μόνιμο Προσωπικό

Γραφείο Απασχόλησης - Τουρισμού - Αλιείας - Κτηνοτροφίας & Αγροτικής Ανάπτυξης

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ / ΤΕ / ΔΕ	2	Μόνιμο Προσωπικό

Γραφείο Προγραμματισμού & Οργάνωσης

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού	1	Μόνιμο Προσωπικό

Πίνακας 78: Ανάγκες Προσλήψεων Υπηρεσίας Δόμησης

Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης

Τμήμα Έκδοσης Εγκρίσεων & Αδειών Δόμησης

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΔΕ	2	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Τοπογράφο	1	Μόνιμο Προσωπικό

Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών

Κλάδος / Ειδικότητα	Αριθμός Υπαλλήλων	Σχέση Εργασίας
ΤΕ Δομικών Έργων	2	Μόνιμο Προσωπικό

5.3. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης των ΝΠΔΔ του Δήμου[44]

5.3.1. Ίδρυμα Κοινωνικού Ξενώνα Ενηλίκων Βουλιαγμένης

5.3.1.1. Γενικά Στοιχεία

Ο Κοινωνικός Ξενώνας Ενηλίκων του Δήμου Βουλιαγμένης – Δωρεά Γ. & Α. Καρατζά, ιδρύθηκε το 1986. Έχει δυνατότητα φιλοξενίας 38 ενηλίκων (οι οποίοι μπορούν να αυτοεξυπηρετούνται) και 12 ατόμων μόνιμου προσωπικού. Αποστολή του Ξενώνα είναι να παρέχει ηθική στήριξη, στέγη και σίτιση σε άτομα τα οποία δεν είναι σε θέση να παραμείνουν στα σπίτια τους, για οιονδήποτε λόγο. Ο απώτερος σκοπός του Ξενώνα είναι να βοηθήσει ανθρώπους, οι οποίοι βρίσκονται σε παραγωγική ηλικία, να επανενταχθούν στην κοινωνία το συντομότερο δυνατόν, καθώς και να υποστηρίξει ηλικιωμένα άτομα ή άτομα κλονισμένης υγείας ώστε να ενταχθούν κατά τρόπο ομαλό σε ειδικευμένα κέντρα, όπως π.χ. γηροκομεία. Από την έναρξη της λειτουργίας του, ο Ξενώνας φιλοξένησε περισσότερους από 2.000 ανθρώπους , πολλοί εκ των οποίων ήταν άστεγοι, άνεργοι, χρήστες ναρκωτικών στη φάση της αποτοξίνωσης, καρκινοπαθείς και κακοποιημένες γυναίκες.

[44] Η SWOT ανάλυσης των ΝΠΔΔ του Δήμου είναι ενιαία. Λόγω περιορισμένου / εξειδικευμένου αντικειμένου δράσης του κάθε ΝΠΔΔ, δεν κρίθηκε αναγκαίο να μην υπάρξει ενιαία προσέγγιση.

5.3.1.2. Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης

Ξενώνας Βουλιαγμένης

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	-
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό της δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία του ΝΠΔΔ
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού στις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1.Παροχή πρώτων βοηθειών, 2. Χρήση πυροσβεστήρων.
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις κρίνονται επαρκείς και ικανοποιητικές.
Εξοπλισμός	Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης του αριθμού των αυτοκινήτων του Γραφείου Διοίκησης - Προμηθειών. Οι υπηρεσίες Σίτισης, Καθαριότητας και Φύλαξης, έχουν σημαντικές ανάγκες σε βασικό εξοπλισμό για την εκτέλεση των κύριων δραστηριοτήτων τους. Παράλληλα, υπάρχουν ελλείψεις σε υλικό (hardware) και περιφερειακό εξοπλισμό στο Γραφείο Διοίκησης - Προμηθειών και στο Γραφείο Κοινωνικής Υπηρεσίας.
Οργάνωση	-
Συστήματα ΤΠΕ	Κρίνεται πως υπάρχει ανάγκη αναβάθμιση του προγράμματος οικονομικής διαχείρισης, για την υποστήριξη νέων αναγκών (πχ. Ανάρτηση στο "ΔΙΑΥΓΕΙΑ"). Υπάρχει ανάγκη για σύστημα ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου. Γενικότερα, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης στον τομέα της αξιοποίησης των ΤΠΕ.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Υπάρχει άμεση εξάρτηση από όλες σχεδόν τις Υπηρεσίες του Δήμου και κυρίως την Τεχνική, την Νομική, την Μηχανοργάνωση και τη Δημοτική Αστυνομία. Ειδικότερα από την Τεχνική Υπηρεσία υπάρχει άμεση εξάρτηση σε θέματα συντήρησης υποδομής και εξοπλισμού. Η συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου κρίνεται ικανοποιητική. Δεν εντοπίζεται έλλειψη συνεργασίας ή διάθεσης συνεργασίας, αλλά σε κάθε περίπτωση η ταχύτητα ανταπόκρισης επηρεάζεται από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Υπηρεσίες του Δήμου (π.χ. έλλειψη προσωπικού και αυξημένος όγκος εργασίας)
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Παρατηρούνται καθυστερήσεις στο πλαίσιο της συνεργασίας με φορείς της κεντρικής κυβέρνησης και κυρίως με τα Υπουργεία.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας	Υπάρχει διεργασία προγραμματισμού, η οποία αφορά κυρίως τη σύνταξη του ετήσιου Π/Υ. Δευτερευόντως, υπάρχει προγραμματισμός στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΞΕΝΩΝΑ και αφορά την εβδομαδιαία σίτιση (αγορά – παρασκευή – κατανάλωση τροφίμων) των φιλοξενουμένων, την λειτουργία των πλυντηρίων, κλπ. Ο έλεγχος ασκείται από το ΔΣ, από τις υπάρχουσες επιτροπές του Ιδρύματος και τέλος από το ΔΣ του Δήμου. Δεδομένου του εξωτερικού περιβάλλοντος, η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών κρίνεται ότι βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο.
↑ Ισχυρά Σημεία	1. Η πολύχρονη πείρα του προσωπικού του Κοινωνικού Ξενώνα, 2. Η κτιριακή υποδομή (μετά το 2009 (ανακαίνιση με χρηματοδότηση Ιδρύματος Σ. Νιάρχος, 3. Η Γεωγραφική θέση του ιδρύματος.
↓ Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού (Νυχτοφύλακας - Μάγειρας - Τραπεζοκόμος - εργάτης καθαριότητας), 2. Αυστηρός Π/Υ, 3. Αυξημένη γραφειοκρατία.
↗ Ευκαιρίες	1. Χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκά προγράμματα (Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020), 2. Συνεργασία με μεγάλες εταιρίες στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, 3. Συνεργασία με άτομα ή συλλόγους με κοινωνική προσφορά
↘ Απειλές	1. Περαιτέρω αποδυνάμωση του αριθμού των εργαζομένων (πχ. λόγω συνταξιοδότησης), 2. Η αύξηση του έργου του «Ξενώνα», όπως συμβαίνει με τις περισσότερες κοινωνικές δομές τα τελευταία χρόνια.
Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη	1. Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού - Αύξηση αριθμού εργαζομένων, 2. Συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων, 3. Περαιτέρω μηχανογράφηση του Γραφείου Διοίκησης-Προμηθειών, 4. Συστηματικότερη συμμετοχή των φιλοξενουμένων, στις εργασίες που αφορούν στον Ξενώνα (μαγειρείο - καθαριότητα).

5.3.1.3. Ανθρώπινο Δυναμικό

Το προσωπικό της δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία του ΝΠΔΔ. Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται οι ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό **όπως όμως αυτές προσδιορίστηκαν από τα ίδια το ίδιο το ΝΠΔΔ.**

Πίνακας 79: Ανάγκες Προσλήψεων στο «Ξενώνα Βουλιαγμένης»

Τμήμα Καθαριότητας		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΥΕ 16 - Προσωπικό Καθαριότητας	2	Μόνιμο Προσωπικό
Τμήμα Σίτισης		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΔΕ 32 Μάγειρας	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ 14 Βαθμός μάγειρα	1	Μόνιμο Προσωπικό
Τμήμα Φύλαξης		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΥΕ 1 Γενικών Καθηκόντων - Νυχτοφύλακας	1	-

5.3.1.4. Οικονομικά Στοιχεία 2012 – 2014

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2012

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2012				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	523.508,87 €	433.850,19 €	433.850,19 €
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2012				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΕΝΤΑΛΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	523.508,87 €	420.571,98 €	420.571,98 €

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2013				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	400.630,41 €	375.745,62 €	375.745,62 €
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2013				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΕΝΤΑΛΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	400.630,41 €	284.740,87 €	284.740,87 €

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2014				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	461.521,17 €	442.643,46 €	442.643,46 €
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2014				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΕΝΤΑΛΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	461.521,17 €	306.551,95 €	306.551,95 €

5.3.2. Οργανισμός Αθλητισμού – Πολιτισμού και Παιδικής Αγωγής Δήμου Βάρης – Βούλας Βουλιαγμένης

5.3.2.1. Γενικά Στοιχεία

Νομική Μορφή: Ο Οργανισμός Αθλητισμού – Πολιτισμού και Παιδικής Αγωγής Δήμου Βάρης – Βούλας Βουλιαγμένης είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, που ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 2011 και διοικείται από 15μελές συμβούλιο. Διέπεται από τις διατάξεις του Νόμου 3852/2010 και των άρθρων 75, 239 & 240 του Ν. 3463/2006, όπως αυτά κάθε φορά ισχύουν.

Σκοπός: Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι η ανάπτυξη στο Δήμο Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης πολιτικών για τη φροντίδα της παιδικής ηλικίας, την πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, ψυχοσωματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, την προπαρασκευή τους για την ομαλή και φυσική ένταξη από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον, η ανάπτυξη του Μαζικού Αθλητισμού, του Μαζικού Σχολικού Αθλητισμού, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, του Σωματειακού Ερασιτεχνικού Αθλητισμού, του αθλητισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες και του εργασιακού αθλητισμού καθώς και η δημιουργία και η ανάπτυξη πάσης μορφής πνευματικής εν γένει εκπολιτιστικής δραστηριότητας στην περιοχή του Δήμου.

Ενδεικτικά, τα μέσα για την υλοποίηση του σκοπού του Νομικού Προσώπου είναι:

i. Η ίδρυση και λειτουργία Παιδικών και Βρεφικών Σταθμών
ii. Η ίδρυση και λειτουργία αθλητικών κέντρων και εγκαταστάσεων
iii. Η διοργάνωση αθλητικών αγώνων, εκδηλώσεων και συναντήσεων κάθε μορφής, επιστημονικών και επιμορφωτικών σεμιναρίων, συνεδρίων, και συζητήσεων, κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, συναφών με το αντικείμενο των δραστηριοτήτων του
iv. Η πραγματοποίηση εκδόσεων
v. Η προκήρυξη διαγωνισμών και η καθιέρωση βραβείων
vi. Η συνεργασία με όλους τους κοινωνικούς φορείς του Δήμου, τους συλλόγους, τα αθλητικά σωματεία, τις κοινωνικές οργανώσεις και την εκπαιδευτική κοινότητα, με ενώσεις αθλητικών σωματείων, καθώς και με ιδιώτες
vii. Η δημιουργία θεατρικού ομίλου, κουκλοθέατρου, θεάτρου σκιών, χορωδίας, πινακοθήκης, βιβλιοθήκης, η διοργάνωση εκθέσεων, διαλέξεων και κινηματογραφικών προβολών, η προστασία του περιβάλλοντος και η αναδάσωση της περιοχής, η συγκέντρωση λαογραφικού υλικού κ.λπ
viii. Η συνεργασία με αντίστοιχους φορείς ή υπηρεσίες άλλων Δήμων, με Ενώσεις Δήμων, καθώς και με φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του εξωτερικού
ix. Η δημιουργία τραπεζών πληροφοριών, σχετικών με το αντικείμενο του Νομικού Προσώπου, αξιοποιώντας τις σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες.

5.3.2.2. Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης

ΟΑΠΠΑ

Δραστηριότητες που δεν Εκτελούνται	Οι πιο κάτω λειτουργίες δεν εκτελούνται, κυρίως λόγω έλλειψης του απαιτούμενου προσωπικού, αλλά και ανεπάρκειας κτηριακών υποδομών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις: 1. Λειτουργία Δημοτικής Βιβλιοθήκης. 2. Λειτουργία κινηματογράφου, 3. Λειτουργία Δημοτικής Φιλαρμονικής, 4. Λειτουργία δημοτικής χορωδίας. 5. Διοργάνωση επιστημονικών και επιμορφωτικών σεμιναρίων και συνεδρίων, 6. Προκήρυξη διαγωνισμών για την καθιέρωση βραβείων, 7. Δημιουργία πινακοθήκης, 8. Προστασία του περιβάλλοντος, αξιοποίηση πολιτιστικών μνημείων, 9. Συγκέντρωση λαογραφικού υλικού, 10. Αρμοδιότητες Κέντρου Δια Βίου Μάθησης.
Καταλληλότητα & Επάρκεια Προσωπικού	ΟΧΙ. Το προσωπικό της δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία του ΝΠΔΔ
Ανάγκες Κατάρτισης του Προσωπικού	ΝΑΙ. Υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού στις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Διοικητική - Λογιστική Υποστήριξη και Δημόσιο Λογιστικό, 2. Προμήθειες, Είσπραξη Εσόδων και παρακολούθησης πορείας εκτέλεσης Π/Υ Εσόδων, 3. Χρήση Η/Υ, 5. Σύνταξη δημόσιων εγγράφων και θέματα δημοσιότητας αυτών, 6. Προγραμματισμός και Οργάνωση Εκδηλώσεων, 7. Εκπαίδευση προσωπικού των παιδικών σταθμών (Παιδαγωγικού έργου, υγιεινής, σίτισης, πρώτες βοήθειες) και 8. Εκπαίδευση γυμναστών (πρώτες βοήθειες).
Κτηριακές Εγκαταστάσεις	Στο τομέα των κτιριακών εγκαταστάσεων παρουσιάζονται ελλείψεις και συγκεκριμένα: 1. Υπάρχει έλλειψη κατάλληλων χώρων για πολιτιστικά τμήματα. Η «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΒΟΥΛΑΣ», το «ΓΥΑΛΙΝΟ», η «ΙΩΝΙΑ» και το «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΑΡΗΣ» χρειάζονται συντήρηση και λόγω του ότι διατίθενται για εκδηλώσεις θα πρέπει να έχουν και τον κατάλληλο εξοπλισμό. 2. Υπάρχει έλλειψη αθλητικών εγκαταστάσεων, 3. Έλλειψη κολυμβητηρίου, 4. Τα κτήρια των παιδικών σταθμών χρήζουν εργασιών συντήρησης (επισκευή - προμήθεια νέων δαπέδων εξωτερικού χώρου, προμήθεια παιχνιδιών εξωτερικού χώρου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ελαιοχρωματισμός εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, τοποθέτηση κάγκελων ασφαλείας.
Εξοπλισμός	Οι ελλείψεις στο τομέα του εξοπλισμού αφορούν οχήματα και υποστηρικτικό εξοπλισμό για συγκεκριμένες δραστηριότητες του Οργανισμού. Επιπρόσθετα, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού έχει ως αποτέλεσμα αδυναμίες στον τομέα της συντήρησης εξοπλισμού και εγκαταστάσεων. Τέλος υπάρχει ανάγκη αναβάθμισης του εξοπλισμού πληροφορικής. Οι ανάγκες αφορούν κυρίως υλικό (hardware) και περιφερειακό εξοπλισμό.
Οργάνωση	Απαιτείται βελτίωση του υφιστάμενου ΟΕΥ του ΟΑΠΠΑ. Ειδικότερα, προτείνεται η επανεξέταση και ο επανακαθορισμός των απαιτούμενων ειδικοτήτων ανά Τμήμα και Γραφείο και επιλογή προϊσταμένων στη βάση του νέου οργανογράμματος.
Συστήματα ΤΠΕ	Η αξιοποίηση των ΤΠΕ είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης και μπορεί να εξεταστεί σε ποιους τομείς λειτουργίας του ΟΑΠΠΑ θα μπορούσαν να εισαχθούν οι νέες τεχνολογίες στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και του επιπέδου ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.
Συνεργασίες με άλλες Διευθύνσεις του Δήμου	Ο Οργανισμός υποστηρίζεται σε σημαντικό βαθμό από τις ακόλουθες υπηρεσίες: Τεχνική Υπηρεσία, Υπηρεσία Πρασίνου, Μηχανοργάνωση, Οικονομική Υπηρεσία, Ταμειακή Υπηρεσία. Οι όποιες αδυναμίες αφορούν κυρίως τον τομέα της εσωτερικής επικοινωνίας και οφείλονται κατά κύριο λόγο (α) Στην χωροθέτηση των υπηρεσιών και (β) στην απουσία κλητήρα στον ΟΑΠΠΑ, με αποτέλεσμα οι υπάλληλοι να αναλαμβάνουν οι ίδιοι το κόστος μεταφοράς / ασφαλούς μεταφοράς των εγγράφων.
Συνεργασίες με Υπηρεσίες και Φορείς εκτός Δήμου	Η γραφειοκρατία αποτελεί τη σημαντικότερη αδυναμία στην συνεργασία με υπηρεσίες εκτός δήμου. Όσον αφορά την εκτέλεση του έργου του, ο ΟΑΠΠΑ συνεργάζεται συστηματικά με σχολεία, πολιτιστικούς και λοιπούς φορείς για την διοργάνωση και υλοποίηση πλήθους αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.
Αποτελεσματικότητα της Λειτουργίας	Όσο αφορά τις υπηρεσίες που προσφέρονται στους παιδικούς σταθμούς, αυτές θεωρούνται υψηλού επιπέδου και το έργο των παιδικών σταθμών εκτελείται αποδοτικά. Ωστόσο, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, δεν καλύπτεται το σύνολο των ενδιαφερομένων, λόγω μη επάρκειας των υποδομών και μη ύπαρξης του απαραίτητου μόνιμου προσωπικού. Επίσης, παρατηρείται καθυστέρηση στις εγγραφές, λόγω προσλήψεων συμβασιούχων κάθε έτος. Στις υπόλοιπες υπηρεσίες όμως, κρίνεται πως υπάρχουν πολύ σημαντικά περιθώρια βελτίωσης σε όρους ενίσχυσης της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

Ισχυρά Σημεία	1. Ποιότητα προσφερόμενων υπηρεσιών στου Παιδικούς Σταθμούς, 2. Το κοινωνικό πολιτιστικό έργο που επιτελεί ο οργανισμός είναι κρίσιμο για την διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής στο Δήμο, 3. Η ύπαρξη τεσσάρων (4) σύγχρονων παιδικών σταθμών, 4. Η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους παιδικούς σταθμούς, 5. Το έμπειρο και επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό των παιδικών σταθμών, 6. Η αποτελεσματική συνεργασία με φορείς και συλλόγους της περιοχής, 7. Η κάλυψη αναγκών όλων των ηλικιακών ομάδων, στους τομείς δραστηριοποίηση του Οργανισμού, 8. Η ύπαρξη εγκαταστάσεων και στις τρείς (3) δημοτικές ενότητες.
Αδύνατα Σημεία	1. Κτιριακές Εγκαταστάσεις, 2. Ανθρώπινο Δυναμικό (ελλείψεις), 3. Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης ΤΠΕ, 4. Ελλείψεις σε βασικό εξοπλισμό και εξοπλισμό πληροφορικής, 5. Εκπαίδευση προσωπικού / Σημαντικές ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης, 6. Μη ικανοποιητικό επίπεδο οργάνωσης και διοίκησης – απουσία Συστημάτων Διοίκησης που θα διασφάλιζαν ένα υψηλό επίπεδο αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας, 7. Ανάγκη βελτίωσης των αθλητικών υποδομών (εξοπλισμός και εγκαταστάσεις), όσον αφορά την ασφάλεια και την καταλληλότητα της χρήσης τους, 8. Υψηλό ενεργειακό κόστος των εγκαταστάσεων, 9. Συντήρηση εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, 10. Η έλλειψη βασικού εξοπλισμού υποστήριξης πολιτιστικών και αθλητικών προγραμμάτων, 11. Η έλλειψη βασικού εξοπλισμού των παιδικών σταθμών, 12. Οι κλειστές αίθουσες πολλαπλών χρήσεων δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού του Δήμου, 13. Η απουσία επαρκών χώρων άθλησης (εξοπλισμένα γυμναστήρια - κολυμβητήριο), 14. Χαμηλή αξιοποίηση ΤΠΕ, 15. Η ελλιπής φύλαξη και καθαριότητα των αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων, 16. Η έλλειψη μόνιμου προσωπικού, 17. Εκπαίδευση του προσωπικού, 18. Η καθυστέρηση των εγκρίσεων του προσωπικού με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις στην εισαγωγή των παιδιών στους παιδικούς σταθμούς καθώς και στην έναρξη των αθλητικών και πολιτιστικών προγραμμάτων.
Ευκαιρίες	1. Η νέα προγραμματική περίοδος ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Δυνατότητα διεύρυνση του φάσματος των προσφερόμενων υπηρεσιών του Οργανισμού, 2. Η αύξηση του πληθυσμού και κατά επέκταση η αύξηση των αναγκών για παιδικούς σταθμούς, αθλητικά και πολιτιστικά προγράμματα με δυνατότητα προσφορά μεγάλου εύρους παρεχομένων υπηρεσιών, 3. Σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση του δήμου και το φυσικό περιβάλλον υπάρχει η προοπτική για αξιοποίηση των χώρων καθώς ευνοείται και η ανάπτυξη νέων μορφών άθλησης, 4. Το φυσικό κάλλος της περιοχής (συνδυασμός βουνού και θάλασσας, ύπαρξη χώρων πρασίνου, πεζόδρομων, ποδηλατοδρόμων), 5. Το αρχαιολογικό – λαογραφικό πολιτιστικό ενδιαφέρον της περιοχής, 6. Ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών φορέων στις δραστηριότητες του οργανισμού.
Απειλές	1. Αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ενδιαφερομένων / δυνητικών ωφελούμενων στους παιδικούς σταθμούς, 2. Κίνδυνος μείωσης του επιπέδου ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών σε πολλούς από τους τομείς δράσης του οργανισμού (πλην παιδικών σταθμών), 3. Περιορισμός της δράσης του οργανισμού (αδυναμία δραστηριοποίησης σε συγκεκριμένους τομείς δράσης), 4. Η εξάρτηση από τους πόρους του Δήμου, 5. Τα Ίδια Έσοδα δεν επαρκούν για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών, 6. Η μη ένταξη του σχεδίου ανάπτυξης σε ευρύτερο κεντρικό σχεδιασμό.

Προτάσεις για την Εσωτερική Ανάπτυξη της Διεύθυνσης

1. Εισαγωγή Συστημάτων Διαχείρισης – Συστημάτων Διοίκησης Ολικής Ποιότητας, 2. Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, 3. Στήριξη της λειτουργίας της οικονομικής υπηρεσίας, που για μεγάλο χρονικό διάστημα έχει έλλειψη υπαλλήλων, 4. Κατάρτιση του προσωπικού, 5. Συντήρηση εγκαταστάσεων, 6. Βελτίωση, ανασυγκρότηση και εκσυγχρονισμός των κτιριακών υποδομών, 7. Βελτίωση, ανασυγκρότηση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων, 8. Δημιουργία νέων υποδομών του Οργανισμού και βελτίωση των υφιστάμενων, 9. Μετεξέλιξη και διεύρυνση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, 10. Προγραμματισμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, 11. Προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού για τη συντήρηση των γηπέδων, 12. Υγειονομική κάλυψη των εγκαταστάσεων (πληρότητα εξοπλισμού και υλικών των ιατρείων, 13. Προμήθεια και εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής, 14. Συμμόρφωση των εγκαταστάσεων - κτηρίων σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο, 15. Προμήθεια εξοπλισμού - υλικού για τις ανάγκες των αθλητικών και πολιτιστικών προγραμμάτων και των παιδικών σταθμών, 16. Εκτενή και έγκαιρη ενημέρωση των πολιτών για τις δράσεις και τα προγράμματα του οργανισμού, 17. Συστηματική παρακολούθηση των μελών, 18. Υπολογισμοί οικονομικών παραμέτρων όσο αφορά τα προγράμματα αθλητισμού και πολιτισμού, 19. Υπολογισμοί δεικτών οικονομίας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, 20. Στόχευση στα μέλη υψηλού ρίσκου, 21. Προσέλκυση νέων μελών με εξειδικευμένα προγράμματα για όλες τις ηλικιακές ομάδες, 22. Υιοθέτηση εξειδικευμένων συστημάτων καταγραφής και αξιολόγησης του έργου, 23. Βιολογικός καθαρισμός μοκετών στους παιδικούς σταθμούς, 24. Τοποθέτηση, όπου απαιτείται, εξωτερικών στεγάστρων στους παιδικούς σταθμούς, 25. Οργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων - Διαλέξεων - Προώθηση του εθελοντισμού , 26. Αξιοποίηση των ΤΠΕ, 27. Κοινό πλαίσιο αξιολόγησης, 28. Σύστημα ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού, 29. Λογισμικό Παρακολούθησης Επιχειρησιακού Προγράμματος, 30. Προγραμματισμός, παρακολούθηση και οργάνωση των δραστηριοτήτων του Φορέα

Εξοικονόμηση Ενέργειας:

Οικονομοτεχνική μελέτη για την εφαρμογή συγκεκριμένων δυνατοτήτων εξοικονόμησης ενέργειας, όπου θα διερευνάται η επιλογή νέων ενεργειακών τεχνολογιών όπως νέες τεχνολογίες αξιοποίησης δυναμικού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (εγκατάσταση συστήματος ηλιακών συλλεκτών), με δημιουργία αρχείου ενεργειακών καταναλώσεων των κτηρίων και συνεχή ενημέρωσή του

Εφαρμογή ενός προγράμματος ορθολογικής λειτουργίας και συντήρησης των κτιριακών ενεργειακών εγκαταστάσεων (θέρμανσης, κλιματισμού, φωτισμού, ζεστού νερού χρήσης) και συσκευών, 3. Επίβλεψη κατασκευής ενεργειακών εφαρμογών και συνεχής παρακολούθηση της απόδοσής τους μετά την κατασκευή με σκοπό την αξιολόγηση της ωφελιμότητάς τους.

Εκτεταμένοι έλεγχοι, καταγραφές και μετρήσεις στις κτηριακές υποδομές

5.3.2.3. Ανθρώπινο Δυναμικό

Το προσωπικό της δεν θεωρείται επαρκές για την εύρυθμη λειτουργία του ΝΠΔΔ. Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται οι ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό **όπως όμως αυτές προσδιορίστηκαν από το ίδιο το ΝΠΔΔ.**

Πίνακας 80: Ανάγκες Προσλήψεων στον «ΟΑΠΠΑ»

Τμήμα Πολιτισμού - Αθλητισμού & Περιβάλλοντος		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ Καθηγητών Φυσικής Αγωγής (διαφόρων ειδικοτήτων)	12	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Καλών Τεχνών	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Μουσικών	3	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Θεατρολόγων	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Μοντέρνου Χορού	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Καθαριστών	10	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Φυλάκων	15	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Νυχτοφυλάκων	5	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΕ Αρχιμουσικών	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Πληροφορικής	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΕ Βιβλιοθηκονόμων	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Σκηνοθετών	1	Μόνιμο Προσωπικό
Τμήμα Παιδικής Φροντίδας και Παιδείας		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ Παιδίατρος	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΕ Βρεφονηπιοκόμοι	12	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Βρεφονηπιοκόμοι	12	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Μαγείρων	5	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Καθαριστών	10	Μόνιμο Προσωπικό
ΥΕ Βοηθητικό Προσωπικό	5	Μόνιμο Προσωπικό
ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ		
Κλάδος / Ειδικότητα	**Αριθμός Υπαλλήλων**	**Σχέση Εργασίας**
ΠΕ Διοικητικού	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Διοικητικού - Λογιστικού	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Διοικητικού	5	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΠΕ Πληροφορικής	1	Μόνιμο Προσωπικό
ΔΕ Κλητήρων	1	Μόνιμο Προσωπικό

5.3.2.4. Οικονομικά Στοιχεία 2012 – 2014

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2012

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2012				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	3.252.075,16 €	2.515.355,90 €	2.192.424,69 €
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2012				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΕΝΤΑΛΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	3.252.075,16 €	969.398,79 €	969.398,79 €

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2013				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	3.962.541,87 €	2.857.775,77 €	2.669.356,70 €
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2013				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΕΝΤΑΛΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	3.064.601,46 €	930.618,59 €	930.618,59 €

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2014				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	3.795.581,26 €	2.751.135,34 €	2.520.491,32 €
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2014				
ΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Π/Υ με αναμορφώσεις	ΕΝΤΑΛΘΕΝΤΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ
-	ΣΥΝΟΛΟ	2.728.323,85 €	837.782,29 €	837.782,29 €

6. Χρηματοοικονομική Ανάλυση

6.1. Οικονομική Διαχείριση & Νέα Δημόσια Διοίκηση (ΝΔΔ)

Η Νέα Δημόσια Διοίκηση, έχει κατά τα τελευταία χρόνια αντιμετωπισθεί ως η απάντηση σε εγγενή προβλήματα που αντιμετωπίζει ο δημόσιος τομέας σε διεθνές επίπεδο[45]. Σε γενικές γραμμές, η Νέα Δημόσια Διοίκηση επιχειρεί να μεταβάλλει τη φιλοσοφία της διοίκησης στο δημόσιο τομέα προς την κατεύθυνση να υιοθετηθούν πρακτικές που εφαρμόζονται από τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Οι βασικοί στόχοι της προσέγγισης της ΝΔΔ θα μπορούσαν να συνοψισθούν στους ακόλουθους:

i. Εξοικονόμηση των δημοσίων δαπανών.
ii. Βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων δημοσίων υπηρεσιών.
iii. Επίτευξη αποτελεσματικότητας στη διαχείριση των πόρων.
iv. Αύξηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής πολιτικών διευκόλυνσης των δημόσιων λειτουργών στην άσκηση διοίκησης μέσω της μείωσης της γραφειοκρατίας.
v. Αύξηση της λογοδοσίας (accountability) του δημοσίου στους πολίτες, σε σχέση με τα ακολουθούμενα προγράμματα και τις πολιτικές.
vi. Αύξηση της διαφάνειας στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών.

Γενικά, η αναμόρφωση των λογιστικών συστημάτων στο δημόσιο τομέα αποσκοπεί στη βελτίωση των τριών 3Ε, δηλαδή της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της οικονομίας.

6.1.1. Αποδοτικότητα

Η αποδοτικότητα είναι η πιο σημαντική από τις τρεις παραμέτρους και ουσιαστικά τις ενσωματώνει. Εκφράζεται ως ο λόγος εκροών προς εισροές. Συνήθως οι εισροές υπολογίζονται σε νομισματικές μονάδες ενώ οι εκροές μπορούν να υπολογιστούν είτε σε νομισματικές μονάδες είτε σε φυσικές μονάδες. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο πιο αποδοτικός είναι ένας οργανισμός. Αυτό που ενδιαφέρει δεν είναι η απόλυτη τιμή του δείκτη αλλά η σχετική η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διενέργεια συγκρίσεων. Εφόσον η αποδοτικότητα υπολογίζεται ως δείκτης μπορεί να βελτιωθεί με τους ακόλουθους τρόπους:

i. Αυξάνοντας τις εκροές διατηρώντας τις εισροές αμετάβλητες.
ii. Αυξάνοντας τις εκροές αναλογικά περισσότερο από την αύξηση των εισροών.
iii. Μειώνοντας τις εισροές διατηρώντας τις εκροές αμετάβλητες.
iv. Μειώνοντας τις εισροές αναλογικά περισσότερο από τη μείωση των εκροών.

Σημειώνεται ότι ορισμένες φορές ο δείκτης αποδοτικότητας εκφράζεται ως εισροές προς εκροές. Υπό αυτή τη μορφή μπορεί να ερμηνευτεί ως κόστος ανά μονάδα εκροής.

6.1.2. Αποτελεσματικότητα

Η αποτελεσματικότητα αναφέρεται στο βαθμό επίτευξης των στόχων. Επομένως εστιάζεται μόνο στις εκροές. Όπως και η αποδοτικότητα έτσι και αποτελεσματικότητα είναι περισσότερο ένα σχετικό μέγεθος και λιγότερο ένα απόλυτο. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί ότι η αποτελεσματικότητα δεν μετρά τους πόρους που αναλώθηκαν για την επίτευξη του στόχου. Εφόσον, η αποτελεσματικότητα αναφέρεται αποκλειστικά στις εκροές δεν προσφέρει πληροφόρηση για τις εισροές.

[45] Συμπεριλαμβανομένης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

6.1.3. Οικονομία

Ενώ η αποτελεσματικότητα εστιάζεται αποκλειστικά στις εκροές, η οικονομία δίνει έμφαση μόνο στις εισροές.

6.1.4 Προβλήματα στη στη Μέτρηση της αποδοτικότητας

Όπως είναι σαφές από τα παραπάνω, τα 3Ε είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους. **Η οικονομία από μόνη της έχει περιορισμένη αξία εάν δεν συνδυάζεται με την αποτελεσματικότητα**. Δεν έχει μεγάλη χρησιμότητα το να είναι κάτι όσο πιο φτηνό γίνεται εάν δεν σχετίζεται με την ικανοποίηση των προδιαγεγραμμένων στόχων. **Αντίστοιχα, δεν είναι θετικό επίτευγμα αποκλειστικά η επίτευξη των στόχων, εάν έχουν αφιερωθεί απεριόριστοι πόροι**. Επομένως, φαίνεται ότι η αποδοτικότητα η οποία συνδυάζει εισροές και εκροές μπορεί να αποτελέσει αξιόπιστο κριτήριο αξιολόγησης. Ένας αποδοτικός οργανισμός είναι αυτός που επιτυγχάνει τους στόχους του με εύλογο κόστος. Άρα για ποιο λόγο δίνεται σημασία στην αποτελεσματικότητα και την οικονομία; Στον ιδιωτικό τομέα, η διαφορά μεταξύ των εκροών και των εισροών σε νομισματικές μονάδες ορίζει το κέρδος. Ωστόσο, στο δημόσιο τομέα αυτό το κριτήριο αξιολόγησης παρουσιάζει δύο θεμελιώδεις δυσκολίες α) τη μονοπωλιακή παροχή υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς και β) τη δυσκολία αξιόπιστης μέτρησης των εκροών.

- **Μονοπωλιακή παροχή υπηρεσιών:** Όταν οι εκροές αποτιμώνται σε νομισματικές μονάδες η ποιότητα του δείκτη της αποδοτικότητας εξαρτάται από την ικανότητα των εκροών να ικανοποιούν τις προτιμήσεις των καταναλωτών στην αγορά. Στο δημόσιο τομέα δεν υπάρχει αγορά η οποία θα μπορούσε να λειτουργήσει ως μέσω αξιολόγησης της ποιότητας των υπηρεσιών.

- **Δυσκολία αξιόπιστης μέτρησης των εκροών:** Πολλές φορές οι εκροές δεν μπορούν να μετρηθούν σε νομισματικές μονάδες. Σε αυτή την περίπτωση για τον υπολογισμό του δείκτη αποδοτικότητας θα πρέπει να γίνει μέτρησή τους σε φυσικές μονάδες. Για να αξιολογηθεί η αποδοτικότητα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι βασικοί στόχοι που επιδιώκονται μέσω των εκροών.

6.2. Οικονομική Διαχείριση & Τοπική Αυτοδιοίκηση

Στο πλαίσιο των διαδικασιών προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου των οικονομικών μονάδων κάθε μορφής (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ιδιωτικές - Δημόσιες Επιχειρήσεις, Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου κ.α.) έχουν αναπτυχθεί από την Χρηματοοικονομική Επιστήμη διάφορα μέσα και τεχνικές με αντικείμενο την παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργιών τους.

Οι **Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης** (ΟΤΑ) αποτελούν μία κατηγορία οικονομικών μονάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

i. Παρέχουν υπηρεσίες και κατασκευάζουν υποδομές που χαρακτηρίζονται ως **Τοπικά Δημόσια Αγαθά**
ii. Δεν έχουν **Κερδοσκοπικό Χαρακτήρα**, όπως οι επιχειρήσεις
iii. Αποτελούν φορείς άσκησης **Δημόσιας Εξουσίας** σε τοπικό επίπεδο

Οι **Οικονομικοί Στόχοι** τους επικεντρώνονται κατά συνέπεια σε τρεις κατευθύνσεις:

i. Στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (παραγωγή τοπικών δημόσιων αγαθών) με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, με βάση ορισμένα πρότυπα ποιότητας
ii. Στην εξεύρεση σταθερών και μόνιμων εσόδων που επιτρέπουν την υιοθέτηση διαδικασιών σχεδιασμού και προγραμματισμού
iii. Στην εξασφάλιση πλεονάσματος για να επιτευχθεί η υλοποίηση μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων

6.3. Ο Προϋπολογισμός των ΟΤΑ

Η λειτουργία των οργανισμών του δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένων φυσικά και των ΟΤΑ, βασίζεται σε ένα μεγάλο βαθμό στην πραγματοποίηση των στόχων τους μέσα στο πλαίσιο που καθορίζεται από τα έσοδά τους τα οποία προέρχονται κατά κύριο λόγο από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η στενότητα αυτή των οικονομικών πόρων με την ταυτόχρονη ανάγκη της παροχής υπηρεσιών των οποίων η ποσότητα είναι δεδομένη, έχει καταστήσει τον προϋπολογισμό των οργανισμών του δημοσίου τομέα σε εργαλείο κεφαλαιώδους σημασίας για την ομαλή εκτέλεση των εργασιών τους. Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού της πορείας των οργανισμών του δημοσίου τομέα στηρίζεται στην ορθή κατάρτιση και τήρηση του προϋπολογισμού, κάτι το οποίο από τη μία πλευρά βοηθά στην υιοθέτηση εφαρμόσιμων στόχων οι οποίοι να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τις οποίες ο οργανισμός οφείλει να καλύψει, ενώ από την άλλη πλευρά η ορθή τήρηση του προϋπολογισμού εξασφαλίζει τη διαφύλαξη των πόρων του οργανισμού από κακοδιαχείριση και σπατάλη.

Η λήψη αποφάσεων στους οργανισμούς του δημοσίου τομέα ξεκινά από τον καθορισμό των θεμελιωδών στόχων τους οποίους καλούνται να καλύψουν βάσει των πόρων που έχουν στη διάθεσή τους. Οι στόχοι αυτοί αποτελούν την έκφραση της μακροχρόνιας στρατηγικής του οργανισμού και ως εκ τούτου δεν χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη συγκεκριμένων ποσοτικών ή ποιοτικών κριτηρίων τα οποία να προσδιορίζουν την επιτυχία ή μη της διοίκησης του οργανισμού. Στο επόμενο βήμα η διοίκηση του οργανισμού προσδιορίζει τις συγκεκριμένες ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια της επόμενης διαχειριστικής περιόδου μέσω των οποίων θα επιτευχθεί το σύνολο των θεμελιωδών στόχων που έχουν τεθεί. Με άλλα λόγια, στο στάδιο αυτό του λειτουργικού προγραμματισμού μεταφράζονται οι γενικού χαρακτήρα θεμελιώδεις στόχοι σε συγκεκριμένες βραχυχρόνιες επιδιώξεις. Πιο συγκεκριμένα, θα προσδιορισθούν ο αναμενόμενες ώρες λειτουργίας του κάθε τμήματος, το ύψος των αναλώσιμων υλικών, οι ανάγκες για πρόσληψη προσωπικού κλπ.

Η σύνταξη του προϋπολογισμού αποτελεί το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στις επιδιώξεις της διοίκησης του οργανισμού και την πραγματοποίησή τους. Πιο συγκεκριμένα, ο προϋπολογισμός ποσοτικοποιεί τους στόχους σε χρηματικούς όρους και αποκαλύπτει την εφαρμοσιμότητά τους ή μη βάσει των δεδομένων οικονομικών πόρων.

Ο προϋπολογισμός είναι ζωτικής σημασίας για τον οργανισμό καθώς δίνει τη δυνατότητα του ελέγχου της τήρησης του αρχικού σχεδιασμού και της μέτρησης της αποδοτικότητας του οργανισμού βάσει των πεπραγμένων του. Σε περίπτωση που στην ανάλυση των αποτελεσμάτων διαπιστωθεί απόκλιση από τους επιθυμητούς στόχους, η διοίκηση του οργανισμού μπορεί να τροποποιήσει το λειτουργικό της πρόγραμμα, ή να τροποποιήσει τον προϋπολογισμό προκειμένου να ανταποκριθεί στους αρχικά καθορισμένους στόχους της. Επίσης έχει τη δυνατότητα να επαναπροσδιορίσει τους στόχους που είχε θέσει εξ' αρχής προκειμένου να θέσει πιο ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες στρατηγικές. Παράλληλα, αν τα περιστατικά τα οποία αντιμετωπίζει ο οργανισμός είναι διαφορετικής φύσεως από εκείνα τα οποία είχαν αρχικά προβλεφθεί μπορεί να αναπροσαρμόσει ριζικά τον αρχικό λειτουργικό προγραμματισμό ούτως ώστε να ανταποκρίνεται στις νέες πλέον συνθήκες. Ο ρόλος του προϋπολογισμού δεν περιορίζεται αποκλειστικά στη διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού αλλά συμβάλλει επίσης στην ορθή πραγματοποίηση των εργασιών του οργανισμού. Πιο συγκεκριμένα, αποτελεί ένα εργαλείο μέτρησης της αποδοτικότητας των διαφόρων τμημάτων του οργανισμού το οποίο συνακόλουθα χρησιμεύει στην υποκίνηση του προσωπικού με τρόπο τέτοιο που να ανταποκρίνεται στις επιδιώξεις του οργανισμού. Παράλληλα, η ορθή τήρηση του προϋπολογισμού εξασφαλίζει την αποφυγή περιπτώσεων ανάληψης δαπανών οι οποίες να μην ανταποκρίνονται στα όρια τα οποία είχαν εξαρχής τεθεί.

Θα πρέπει ωστόσο να τονιστεί εδώ ότι ο προϋπολογισμός μπορεί να ανταποκριθεί στους ρόλους αυτούς μόνο αν η διοίκηση των οργανισμών **έχει φροντίσει να τον καταρτίσει βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων** και **έχει επικοινωνήσει** στα χαμηλότερα διοικητικά στρώματα **τη σημασία του**, ενώ τέλος να έχει **συνδέσει την απόδοση των εξατομικευμένων τμημάτων ή εργαζομένων με την ορθή τήρηση του προϋπολογισμού**.

6.4. Μεθοδολογία Οικονομικής Ανάλυσης

Ο νέος τύπος Προϋπολογισμού / Απολογισμού των ΟΤΑ, διαιρείται σε δύο μέρη. Το **Μέρος Ι** περιλαμβάνει τα Έσοδα και το **Μέρος ΙΙ** τις Δαπάνες, μαζί με το Αποθεματικό. Στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης:

- Θα εξετασθούν οι Απολογισμοί και οι Προϋπολογισμοί Εσόδων και Δαπανών, των ετών 2012, 2013 και 2014[46], οι οποίοι δόθηκαν από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης.

- Σε όρους Δημόσιου Λογιστικού, η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με βάση την πραγματική οικονομική κατάσταση του δήμου για κάθε οικονομικό έτος, δηλαδή τα **εισπραχθέντα έσοδα** και τα **πληρωθέντα έξοδα**.

Έσοδα: Τα Έσοδα ταξινομούνται σε έξι κύριες ομάδες, με κριτήριο την προέλευσή τους, που υποδιαιρούνται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εσόδου με βάση το δεκαδικό σύστημα. Η ανάλυση των πιο πάνω κατηγοριών εσόδων παρουσιάζεται στον πιο κάτω **πίνακα 1**:

Πίνακας 81: Κατηγορίες Εσόδων ΟΤΑ

Πίνακας Εσόδων					
0: Τακτικά	1: Έκτακτα	2: ΠΟΕ	3: Δάνεια και Απαιτήσεις ΠΟΕ	4: Υπέρ Δημοσίου και Τρίτων	5: Χρηματικό Υπόλοιπο
01: Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	**11:** Από εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	**21:** ΠΟΕ τακτικά	**31:** Εισπράξεις από δάνεια	**41:** Εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων	**51:** Χρηματικό υπόλοιπο
02: Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	**12:** Έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	**22:** ΠΟΕ έκτακτα	**32:** Εισπράξεις απαιτήσεων ΠΟΕ	**42:** Επιστροφές χρημάτων	
03: Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	**13:** Επιχορηγήσεις για επενδύσεις				
04: Λοιπά τέλη και δικαιώματα	**14:** Δωρεές – κληρονομιές και κληροδοσίες				
05: Φόροι και εισφορές	**15:** Προσαυξήσεις – πρόστιμα και παράβολα				
06: Έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	**16:** Λοιπά έκτακτα έσοδα				

[46] Η παρούσα οικονομική ανάλυση αφορά τα τρία τελευταία οικονομικά έτη, για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα απολογιστικά στοιχεία.

07: Λοιπά τακτικά έσοδα						

Δαπάνες: Οι δαπάνες ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες (κεφάλαια) και ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία υποδιαίρεσης σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εξόδου (οριζόντια ταξινόμηση ή παρακολούθηση κατά είδος δαπάνης):

Κωδικός 6: Λειτουργικές Δαπάνες Χρήσης
Κωδικός 7: Επενδύσεις
Κωδικός 8: Πληρωμές από υποχρεώσεις ΠΟΕ, λοιπές αποδόσεις, προβλέψεις
Κωδικός 9: Αποθεματικό

Οι απολογισμοί αποτυπώνουν με ακρίβεια τις **Οικονομικές Δραστηριότητες** και **Συναλλαγές** του Δήμου, αφού έχουν ενσωματώσει τις θεσμικές και νομοθετικές αλλαγές που έχουν μεσολαβήσει τα τελευταία χρόνια και επιπλέον έχουν υιοθετήσει σύγχρονη λογιστική μεθοδολογία. Η ανάλυσή τους παρέχει συγκεκριμένη εικόνα των προτεραιοτήτων και λειτουργιών του.

6.5. Ανάλυση Εσόδων

6.5.1. Γενική Παρουσίαση Εσόδων

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται μια **γενική εικόνα** των εσόδων του Δήμου για τα Οικονομικά Έτη 2012 έως 2014. Με μια πρώτη ανάγνωση των στοιχείων του ***πίνακα 2***, γίνεται φανερή μια **μείωση των εσόδων** κατά την περίοδο 2012 – 2014. Το στοιχείο αυτό απεικονίζεται γραφικά στο ***διάγραμμα 1***. Από την παρουσίαση των στοιχείων του πίνακα αξίζει να σημειωθούν τα παρακάτω:

i. Τα **Συνολικά Έσοδα** του Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης **μειώθηκαν** κατά **4%** το Οικονομικό Έτος **2013** και μειώθηκαν κατά **11%** το Οικονομικό Έτος **2014**, με αποτέλεσμα μια συνολική μείωση των εσόδων κατά **15%** από το **2012 έως το 2014**.[47]

ii. Τα **Τακτικά Έσοδα δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες μεταβολές** κατά τα έτη της παρούσας ανάλυσης

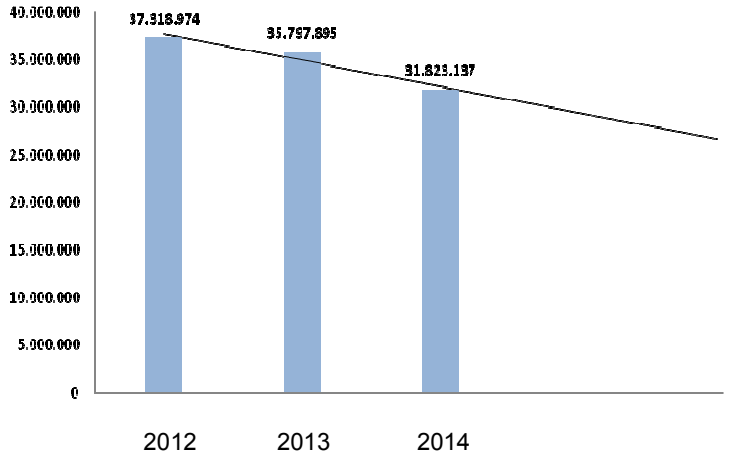
iii. Τα **Έκτακτα Έσοδα** μειώθηκαν **κατά 22% κατά την διετία 2012 - 2014**.

iv. Το **Χρηματικό Υπόλοιπο μειώθηκε κατά 24% κατά την διετία 2011 – 2013**[48].

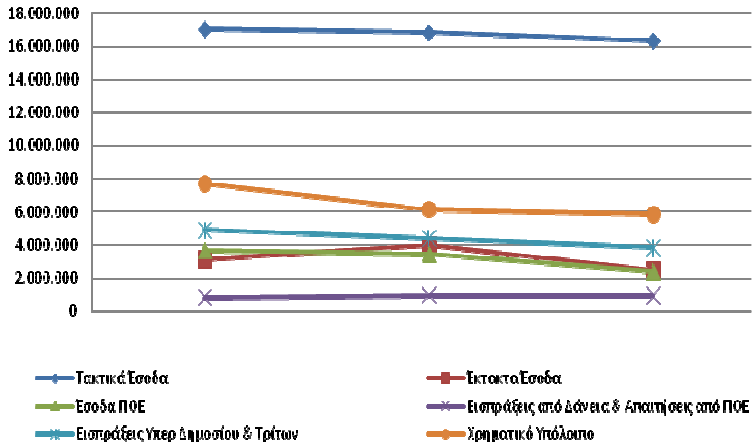
[47] Στα συγκεκριμένα ποσοστά περιλαμβάνεται και η μεταβολή του αποθεματικού
[48] Ως έσοδο εγγράφεται το ταμειακό υπόλοιπο της προηγούμενης χρήσης. Το χρηματικό υπόλοιπο λήξης αποτυπώνεται στο Κεφ. 6.8

Πίνακας 82: Γενική Ανάλυση Εσόδων 2012 – 2014

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΤΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ		
		2012	2013	2014	2012-2013	2013-2014	2012-2014
0	Τακτικά Έσοδα	17.044.225 €	16.839.977 €	16.342.578€	-1%	-3%	-4%
1	Έκτακτα Έσοδα	3.154.103 €	3.994.394 €	2.467.403 €	27%	-38%	-22%
2	Έσοδα ΠΟΕ	3.668.442 €	3.452.178 €	2.391.218 €	-6%	-31%	-35%
3	Εισπράξεις από Δάνεια & Απαιτήσεις από ΠΟΕ	843.394 €	970.846 €	943.498 €	15%	-3%	12%
4	Εισπράξεις Υπερ Δημοσίου & Τρίτων	4.902.881 €	4.394.642 €	3.833.902 €	-10%	-13%	-22%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	7.705.929 €	6.145.857 €	5.844.538 €	-20%	-5%	-24%
Σύνολο		37.318.974 €	35.797.895 €	31.823.137€	-4%	-11%	-15%

Διάγραμμα 48: Διαχρονική Εξέλιξη Εσόδων (2012-2014)

Διάγραμμα 49: Διαχρονική Εξέλιξη Εσόδων 2012 – 2014 ανά Κατηγορία

6.5.2. Σύνθεση Εσόδων

Στο σημείο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία να εξετασθεί ο βαθμός στον οποίο οι διαφορετικές κατηγορίες εσόδων συμμετέχουν στα συνολικά έσοδα του Δήμου. Η σύνθεση των εσόδων του για τα Οικονομικά Έτη 2012 έως 2014 παρουσιάζεται στον ***πίνακα 3***. Από την ανάγνωση των στοιχείων του πίνακα προκύπτουν τα πιο κάτω συμπεράσματα:

i. Τα Τακτικά και τα Έκτακτα Έσοδα του αποτελούν όπως ήταν αναμενόμενο τις δύο βασικότερες πηγές εσόδων του Δήμου.

ii. Το ποσοστό συμμετοχής των **Τακτικών Εσόδων** στα **Συνολικά Έσοδα** του Δήμου, παρουσιάζει μια σχετική σταθερότητα διαχρονικά. Το ίδιο ισχύει και για το ποσοστό συμμετοχής των **Έκτακτων Εσόδων**. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής των Τακτικών Εσόδων, στα συνολικά έσοδα του Δήμου κινείται **μεταξύ 46% και 51%.** Το ποσοστό συμμετοχής των Έκτακτων Εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου, κινείται **μεταξύ 8% και 11%**. Τα πιο πάνω στοιχεία χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και ανάλυσης καθώς **η ανάγνωσή τους δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη**. Πιο συγκεκριμένα, μια μικρή συμμετοχή των Έκτακτων Εσόδων στα Συνολικά Έσοδα, δύναται να υποδηλώνει μια **μείωση των επιχορηγήσεων για επενδύσεις**, γεγονός που συνεπάγεται αδυναμία **του Δήμου να προσελκύσει πόρους** για την υλοποίηση επενδύσεων. Από την άλλη πλευρά, δύναται επίσης να υποδηλώνει μια **μείωση του βαθμού εξάρτησης του Δήμου** από πόρους (κοινοτικούς και μη), την διαθεσιμότητα των οποίων δεν μπορεί να ελέγξει άμεσα. Αντίστοιχα (αντίστροφα) συμπεράσματα θα προκύψουν, αναλύοντας ένα υψηλό ποσοστό συμμετοχής των Έκτακτων Εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου. **Σε κάθε περίπτωση, για την αξιολόγηση της σύνθεσης των εσόδων δεν πρέπει να εξετάζεται μόνο ο βαθμός συμμετοχής των τακτικών και έκτακτων εσόδων στα συνολικά έσοδα, αλλά πρέπει να συνυπολογίζονται υπόψη τα εξής:**

   - ***Η εξέλιξη των τακτικών εσόδων διαχρονικά***
   - ***Η εξέλιξη των έκτακτων εσόδων διαχρονικά***

Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο της ανάλυσης της σύνθεσης των εσόδων, πρέπει να υπογραμμιστούν τα εξής, σχετικά με τη διαδικασία οικονομικού προγραμματισμού των ΟΤΑ:

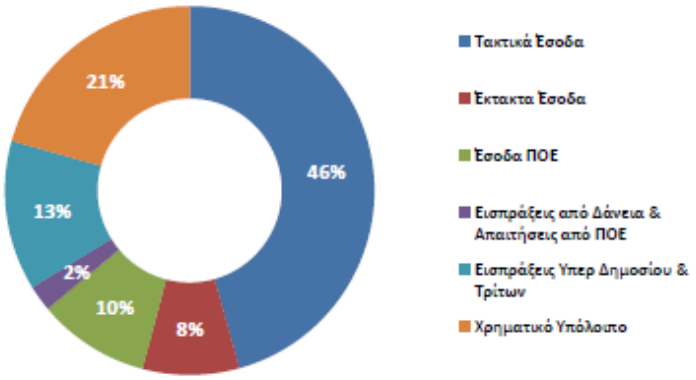
- Η **αβεβαιότητα** σχετικά με την εξασφάλιση πόρων δύναται να επηρεάζει σημαντικά την **ακρίβεια του προϋπολογισμού** και γενικότερα την **αποτελεσματικότητα της διαδικασίας προγραμματισμού** του Δήμου.

- Το **οικονομικό περιβάλλον λειτουργίας των ΟΤΑ παραμένει αρνητικό** και οι όποιες **εκτιμήσεις αναφορικά με τη χρηματοδότηση των ΟΤΑ από τον κρατικό προϋπολογισμό στο μέλλον, χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα**. Συνεπώς η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των διαθέσιμων Ευρωπαϊκών πόρων (ή γενικότερα μη Εθνικών πόρων[49]) είναι κρίσιμη.

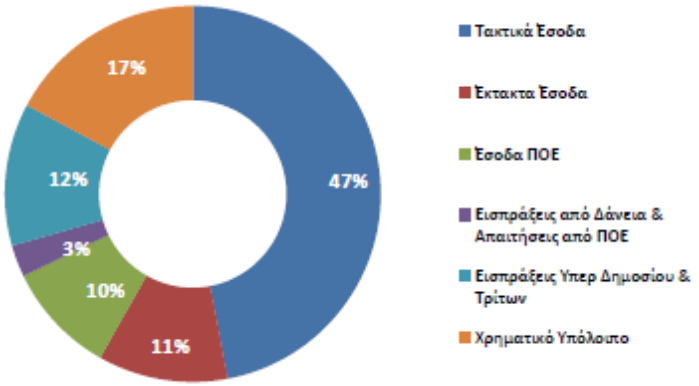
[49] Πάντοτε στο πλαίσιο των πολιτικών της Διοίκησης του κάθε Δήμου ως προς την πρόθεση αξιοποίησης συγκεκριμένων πηγών / εργαλείων χρηματοδότησης.

Πίνακας 83: Διαχρονική Σύνθεση των Εσόδων του Δήμου

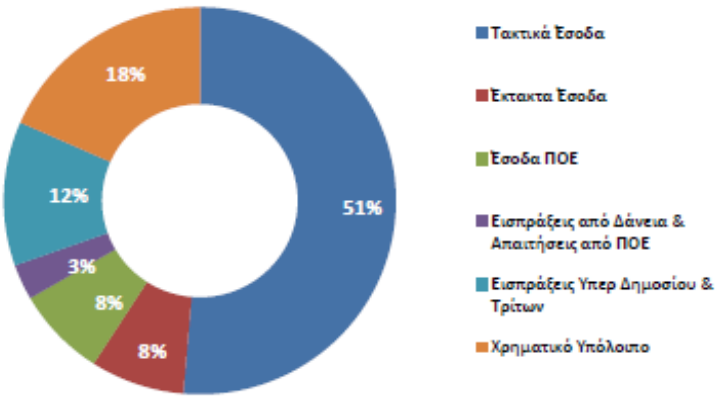
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΤΟΣ			ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014
0	Τακτικά Έσοδα	17.044.225 €	16.839.977 €	16.342.578 €	46%	47%	51%
1	Έκτακτα Έσοδα	3.154.103 €	3.994.394 €	2.467.403 €	8%	11%	8%
2	Έσοδα ΠΟΕ	3.668.442 €	3.452.178 €	2.391.218 €	10%	10%	8%
3	Εισπράξεις από Δάνεια & Απαιτήσεις από ΠΟΕ	843.394 €	970.846 €	943.498 €	2%	3%	3%
4	Εισπράξεις Υπερ Δημοσίου & Τρίτων	4.902.881 €	4.394.642 €	3.833.902 €	13%	12%	12%
5	Χρηματικό Υπόλοιπο	7.705.929 €	6.145.857 €	5.844.538 €	21%	17%	18%
Σύνολο		**37.318.974** €	**35.797.895** €	**31.823.137** €			

Διάγραμμα 50: Σύνθεση των Εσόδων Οικονομικού Έτους 2012

Διάγραμμα 51: Σύνθεση των Εσόδων Οικονομικού Έτους 2013

Διάγραμμα 52: Σύνθεση των Εσόδων Οικονομικού Έτους 2014

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα **Συνολικά Έσοδα** του Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης **μειώθηκαν** κατά **4%** το Οικονομικό Έτος **2013** και μειώθηκαν κατά **11%** το Οικονομικό Έτος **2014**, με αποτέλεσμα μια συνολική μείωση των εσόδων κατά **15%** από το **2012 έως το 2014**.[50] Αναλυτικότερα:

Τακτικά Έσοδα: Τα Τακτικά Έσοδα του Δήμου παρουσιάζουν μια σχετική σταθερότητα διαχρονικά, στοιχείο αρκετά αναμενόμενο λόγω της σύνθεσής τους. Το μεγαλύτερο μέρος των Τακτικών Εσόδων, αποτελούν τα Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα. Τα έσοδα αυτά **παρουσίασαν μια μικρή μείωση της τάξης του 6% μεταξύ 2012 – 2014**. Επιπρόσθετα, μια μικρή μείωση των Τακτικών Εσόδων κατά την περίοδο 2012 – 2014 (-4%) προήλθε σε μεγάλο βαθμό από την προαναφερθείσα μείωση των Εσόδων από Ανταποδοτικά Τέλη και Δικαιώματα σε συνδυασμό με μια επίσης μείωση στα **Έσοδα από Λοιπά Τέλη - Δικαιώματα & Παροχή Υπηρεσιών** (**-11%**). Τέλος, οι υπόλοιπες κατηγορίες των Τακτικών Εσόδων παρουσίασαν αυξομειώσεις οι οποίες δεν επηρέασαν σημαντικά το ύψος των Τακτικών Εσόδων, κυρίως λόγω του μικρού βαθμού συμμετοχής τους στα Τακτικά Έσοδα.

Έκτακτα Έσοδα: Τα Έκτακτα Έσοδα του Δήμου **μειώθηκαν 22% κατά τα έτη της ανάλυσης**. Όπως έχει ήδη αναφερθεί και επιβεβαιώνεται από την αναλυτική παράθεση της σύνθεσης των Έκτακτων Εσόδων, η αξιοσημείωτη αύξηση της συγκεκριμένης κατηγορίας προήλθε από την **μείωση των Επιχορηγήσεων για Επενδύσεις κατά 18%** κατά τα έτη της ανάλυσης. Τα έκτακτα έσοδα, μετά από μια **αρχική άνοδο της τάξης του 27%, που σημείωσαν κατά την περίοδο 2012 – 2013** (άνοδο η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των επιχορηγήσεων για επενδυτικές δαπάνες κατά 48%), **μειώθηκαν κατά 38% την περίοδο 2013 – 2014**, με αποτέλεσμα μια **μείωση κατά 22% για την διετία 2012 - 2014**.

Έσοδα ΠΟΕ: Τα Έσοδα ΠΟΕ παρουσίασαν **μεταβολές** κατά τα έτη της ανάλυσης. Αναλυτικότερα, **το 2013 μειώθηκαν κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες**, ενώ το **2014 παρουσίασαν μείωση κατά 31%**. Αθροιστικά, τα Έσοδα ΠΟΕ παρουσίασαν **μείωση** της τάξη του 35% κατά το χρονικό διάστημα **2012 έως 2014**.

Εισπράξεις από Δάνεια & Απαιτήσεις από ΠΟΕ: Η συγκεκριμένη κατηγορία εσόδων δεν παρουσιάζει μεταβολές.

Εισπράξεις Υπέρ Δημοσίου & Τρίτων[51]**:** Οι Εισπράξεις Υπέρ Δημοσίου και Τρίτων μειώθηκαν **22%** κατά τα έτη της ανάλυσης.

Χρηματικό Υπόλοιπο: Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία αναφορικά με την εξέλιξη του χρηματικού υπολοίπου. Το χρηματικό υπόλοιπο **παρουσίασε μείωση κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες** από το **2011 έως το 2013**. Με δεδομένη την **μείωση κατά 5%** που παρουσιάστηκε κατά το **2013**, το χρηματικό υπόλοιπο **μειώθηκε συνολικά κατά 24%** σε επίπεδο διετίας.

[50] Στα συγκεκριμένα ποσοστά περιλαμβάνεται και η μείωση του αποθεματικού
[51] Οι Εισπράξεις Υπέρ Δημοσίου και Τρίτων δεν αποτελούν ουσιαστικά έσοδο του Δήμου

Πίνακας 84: Αναλυτική Παρουσίαση Εσόδων ανά Έτος (2012 - 2014)

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΤΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ		
		2012	2013	2014	2012 - 2013	2013 - 2014	2012 – 2014
0	**Τακτικά Έσοδα**	**17.044.225,44 €**	**16.839.977,40 €**	**16.342.577,92 €**	**-1%**	**-3%**	**-4%**
01	Πρόσοδοι από Ακίνητη Περιουσία	292.030,89 €	227.368,43 €	338.493,84 €	**-22%**	**49%**	**16%**
02	Πρόσοδοι από Κινητή Περιουσία	255.118,44 €	256.709,10 €	118.376,61 €	**1%**	**-54%**	**-54%**
03	Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη & Δικαιώματα	7.582.747,42 €	7.481.536,64 €	7.112.523,15 €	**-1%**	**-5%**	**-6%**
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη - Δικαιώματα & Παροχή Υπηρεσιών	3.302.155,72 €	3.061.045,44 €	2.941.898,30 €	**-7%**	**-4%**	**-11%**
05	Φόροι & Εισφορές	631.590,69 €	724.481,06 €	560.550,91 €	**15%**	**-23%**	**-11%**
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις	4.753.085,94 €	4.836.850,14 €	5.065.455,06 €	**2%**	**5%**	**7%**
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	227.496,34 €	251.986,59 €	205.280,05 €	**11%**	**-19%**	**-10%**
1	**Έκτακτα Έσοδα**	**3.154.102,72 €**	**3.994.394,26 €**	**2.467.403,23 €**	**27%**	**-38%**	**-22%**
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής & Ακίνητης Περιουσίας	- €	- €	1.140,00 €			
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	134.757,29 €	64.948,00 €	75.997,00 €	**-52%**	**17%**	**-44%**
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	2.143.789,24 €	3.175.083,06 €	1.760.161,29 €	**48%**	**-45%**	**-18%**
14	Δωρεές - Κληρονομιές & Κληροδοσίες	38.172,00 €	- €	- €	**-100%**		**-100%**
15	Προσαυξήσεις - Πρόστιμα & Παράβολα	751.814,02 €	715.263,71 €	571.491,94 €	**-5%**	**-20%**	**-24%**
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	85.570,17 €	39.099,49 €	58.613,00 €	**-54%**	**50%**	**-32%**
2	**Έσοδα ΠΟΕ**	**3.668.442,16 €**	**3.452.178,19 €**	**2.391.217,88 €**	**-6%**	**-31%**	**-35%**
21	Τακτικά Έσοδα	2.572.266,14 €	2.998.508,81 €	2.186.719,43 €	**17%**	**-27%**	**-15%**
22	Έκτακτα Έσοδα	1.096.176,02 €	453.669,38 €	204.498,45 €	**-59%**	**-55%**	**-81%**
3	**Εισπράξεις από Δάνεια & Απαιτήσεις από ΠΟΕ**	**843.394,20 €**	**970.846,00 €**	**943.497,75 €**	**15%**	**-3%**	**12%**
31	Εισπράξεις από Δάνεια	123.644,52 €	135.571,98 €	- €	**10%**	**-100%**	**-100%**
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα ΠΟΕ	719.749,68 €	835.274,02 €	943.497,75 €	**16%**	**13%**	**31%**
4	**Εισπράξεις Υπερ Δημοσίου & Τρίτων**	**4.902.880,97 €**	**4.394.641,80 €**	**3.833.902,35 €**	**-10%**	**-13%**	**-22%**
41	Εισπράξεις Υπέρ του Δημοσίου & Τρίτων	4.791.189,86 €	4.278.457,41 €	3.694.180,79 €	**-11%**	**-14%**	**-23%**
42	Εισφορές Χρημάτων	111.691,11 €	116.184,39 €	139.721,56 €	**4%**	**20%**	**25%**
5	**Χρηματικό Υπόλοιπο**	**7.705.928,84 €**	**6.145.857,04 €**	**5.844.538,32 €**	**-20%**	**-5%**	**-24%**
51	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	1.750.209,57 €	1.530.801,00 €	1.644.830,91 €	**-13%**	**7%**	**-6%**
52	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	5.955.719,27 €	4.615.056,04 €	4.199.707,41 €	**-23%**	**-9%**	**-29%**
Σύνολο		**37.318.974,33 €**	**35.797.894,69 €**	**31.823.137,45 €**	**-4%**	**-11%**	**-15%**

6.3.3. Κατάρτιση Προϋπολογισμού Εσόδων

Η σχέση που διαμορφώνεται μεταξύ **Αρχικά Προϋπολογισθέντων Εσόδων** και **Τελικά Προϋπολογισθέντων Εσόδων**, ήτοι του αρχικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού μετά τις όποιες αναμορφώσεις κατά τη διάρκεια του έτους, **αποτυπώνει την αποτελεσματικότητα του οικονομικού προγραμματισμού σε ετήσια βάση** / προϋπολογισμού.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η **αβεβαιότητα** σχετικά με την εξασφάλιση πόρων δύναται να επηρεάζει σημαντικά την **ακρίβεια του προϋπολογισμού** και γενικότερα την **αποτελεσματικότητα της διαδικασίας προγραμματισμού** του Δήμου, συνεπώς σε πολύ μεγάλο βαθμό **η ακρίβεια του προϋπολογισμού επηρεάζεται από εξωτερικούς παράγοντες**. Η παράμετρος αυτή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας σε εθνικό επίπεδο.

Το σύνολο των παραπάνω εξετάζονται στους πίνακες που ακολουθούν. Συμπερασματικά:

i. Τα **Τελικά Προϋπολογισθέντα Έσοδα αποτελούν το 97% των Αρχικά Προϋπολογισθέντων Εσόδων. Συμπερασματικά, η διαδικασία ετήσιου οικονομικού προγραμματισμού μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική.** Σε κάθε περίπτωση βέβαια το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δεν επιτρέπει πλέον σημαντικές αποκλίσεις, προσδιορίζοντας κάτω από ποιες προϋποθέσεις - που αφορούν ουσιαστικά την εισπραξιμότητα - ένα συγκεκριμένο έσοδο μπορεί να εγγραφεί στον προϋπολογισμό εσόδων.

ii. Ειδικότερα, όσον αφορά τα Τακτικά Έσοδα, τα οποία αποτελούν και τη κατηγορία εσόδων με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στα συνολικά έσοδα του Δήμου, οι αρχικές εκτιμήσεις του προϋπολογισμού επαληθεύτηκαν κατά 95%.

iii. Στην ίδια κατεύθυνση και οι εκτιμήσεις του προϋπολογισμού όσον αφορά τα Έκτακτα Έσοδα.

6.5.3. Υλοποίηση Προϋπολογισμού Εσόδων[52]

Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά μεταξύ βεβαιωθέντων και τελικά προϋπολογισθέντων (μετά από αναμορφώσεις) εσόδων αποτελεί δείκτη αξιολόγησης της **διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνουν οι δημοτικές υπηρεσίες για την υλοποίησή του προϋπολογισμού εσόδων. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία κατά το **τελευταίο έτος της ανάλυσης (2014),** προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

i. Τα **βεβαιωθέντα έσοδα** του Δήμου αποτελούν το **92% των τελικά προϋπολογισθέντων**. Συμπερασματικά, **η υλοποίηση του προϋπολογισμού κρίνεται ικανοποιητική σε όρους αποτελεσματικότητας**.

ii. **Αποτελεσματικότητα ως προς την υλοποίηση του προϋπολογισμού παρουσιάζεται στη κατηγορία των Τακτικών Εσόδων** τα οποία βεβαιώνονται σε ποσοστό 102%[53]. Ειδικότερα, όσον αφορά τις τρεις μεγάλες κατηγορίες Τακτικών Εσόδων:

   - Τα **Έσοδα από Επιχορηγήσεις βεβαιώθηκαν σε ποσοστό 106% σε σχέση με τα τελικά προϋπολογισθέντα**.
   - Τα **Έσοδα από Λοιπά Τέλη, Δικαιώματα και Παροχή Υπηρεσιών βεβαιώθηκαν σε ποσοστό 115% σε σχέση με τα τελικά προϋπολογισθέντα**.

[52] Σχέση Τελικά Προϋπολογισθέντων και Βεβαιωθέντων Εσόδων
[53] Τα βεβαιωθέντα έσοδα ξεπέρασαν τα τελικά προϋπολογισθέντα

» Τα **Έσοδα από Ανταποδοτικά τέλη και Δικαιώματα βεβαιώθηκαν σε ποσοστό 99% σε σχέση με τα τελικά προϋπολογισθέντα**.

iii. Δεδομένου του βαθμού συμμετοχής των Τακτικών Εσόδων του Δήμου, στο σύνολο των Εσόδων του, **η αποτελεσματική υλοποίηση του προϋπολογισμού ως προς τα Τακτικά Έσοδα, αποτελεί ένα δυνατό σημείο του Δήμου** ως οργανισμού.

iv. Όπως ήταν αναμενόμενο **αδυναμία υλοποίησης του προϋπολογισμού παρουσιάζεται στα Έκτακτα Έσοδα, τα οποία βεβαιώνονται σε ποσοστό 49**%. Η αδυναμία αυτή μπορεί να αποδοθεί **τόσο στη φύση της συγκεκριμένης κατηγορίας εσόδων** (αβεβαιότητα ως προς τη διασφάλισή τους), **όσο κυρίως και στη μείωση της χρηματοδότησης για κάλυψη λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών από τον κρατικό προϋπολογισμό,** στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης σε εθνικό επίπεδο.

v. **Σημαντικές αποκλίσεις** παρουσιάζονται στον βαθμό υλοποίησης του Προϋπολογισμού αναφορικά με τα βεβαιωθέντα έσοδα από **επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες** τα οποία αποτελούν το **69%** των τελικά προϋπολογισθέντων.

Υπερθεματίζεται βέβαια, ότι στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας, η αποτελεσματικότητα όσον αφορά την υλοποίηση του προϋπολογισμού αλλά και κυρίως την εισπραξιμότητα των εσόδων επηρεάζεται σημαντικά: **(α)** Από τη φοροδοτική ικανότητα των δημοτών και κυρίως **(β)** από την αβεβαιότητα ως προς τις περικοπές στη χρηματοδότησης της τοπικής αυτοδιοίκησης από τον κρατικό προϋπολογισμό.

6.5.4. Είσπραξη Εσόδων

Η ικανότητα ενός Ο.Τ.Α. να **εισπράττει** τις **απαιτήσεις** του συνδέεται άμεσα με την **αποτελεσματικότητα** του **εισπρακτικού του μηχανισμού**. Ως γνωστών το άθροισμα των εισπραχθέντων εσόδων και των εισπρακτέων υπολοίπων ισούται με το σύνολο των βεβαιωθέντων για κάθε κατηγορία και υποκατηγορία εσόδων. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του ***πίνακα 5*** αναφορικά με τη σχέση **Προϋπολογισθέντων, Βεβαιωθέντων** και **Εισπραχθέντων Εσόδων** κατά το τελευταίο έτος της ανάλυσης (2014) προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

i. Τα **Τακτικά Έσοδα εισπράττονται κατά 97%. Αδυναμία** παρουσιάζεται στην **είσπραξη των** εσόδων από **ακίνητη περιουσία** όπου ο Δήμος **αδυνατεί να εισπράξει το 31%** των βεβαιωθέντων εσόδων της συγκεκριμένης κατηγορίας εσόδων.

ii. Δεδομένου του βαθμού συμμετοχής των Τακτικών Εσόδων του Δήμου, στο σύνολο των Εσόδων του, **ο υψηλός βαθμός εισπραξιμότητας των βεβαιωθέντων εσόδων αποτελεί ένα δυνατό σημείο του Δήμου** ως οργανισμού.

iii. Τα **Έκτακτα Έσοδα του Δήμου εισπράττονται σε ποσοστό 98%.**

iv. **Σχετική αδυναμία** παρουσιάζεται στην **είσπραξη των Εσόδων ΠΟΕ**[54] καθώς το **32%** των βεβαιωθέντων **παραμένει ανείσπρακτο**. Τα **Εισπρακτέα Υπόλοιπα ΠΟΕ**[55], εισπράττονται σε ποσοστό μόλις 4%.

[54] Η κατηγορία αυτή παρακολουθεί έσοδα που ανάγονται σε προηγούμενες χρήσεις και η βεβαίωσή τους πραγματοποιείται μέσα στη τρέχουσα χρήση (Κωδ. 21).

[55] Η κατηγορία αυτή παρακολουθεί τις απαιτήσεις του Δήμου από έσοδα που έχουν βεβαιωθεί σε προηγούμενα οικονομικά έτη. Στην ουσία αποτελούν ταμειακές εισροές από απαιτήσεις και τα ποσά που εγγράφονται ισούνται με το ποσό που επαναβεβαιώνει το Ταμείο ως απαιτήσεις στην αρχή του νέου οικονομικού έτους (Κωδ. 32).

v. Συμπερασματικά, **η αποτελεσματικότητα του εισπρακτικού μηχανισμού του Δήμου κρίνεται ικανοποιητική.**

vi. **Αδυναμία εντοπίζεται στην εισπραξιμότητα εσόδων ΠΟΕ.**

Πίνακας 85: Σχέση Προϋπολογισθέντων, Βεβαιωθέντων και Εισπραχθέντων Εσόδων 2014

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	Αρχικά Π/Υ	Τελικά Π/Υ	Βεβαιωθέντα Έσοδα	Εισπραχθέντα Έσοδα
0	**Τακτικά Έσοδα**	**17.334.642,35 €**	**16.396.434,84 €**	**16.762.601,03 €**	**16.342.577,92 €**
01	Πρόσοδοι από Ακίνητη Περιουσία	396.000,00 €	396.000,00 €	487.211,88 €	338.493,84 €
02	Πρόσοδοι από Κινητή Περιουσία	255.000,00 €	255.000,00 €	118.376,61 €	118.376,61 €
03	Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη & Δικαιώματα	7.457.248,94 €	7.186.177,98 €	7.145.310,83 €	7.112.523,15 €
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη - Δικαιώματα & Παροχή Υπηρεσιών	3.483.557,74 €	2.755.911,74 €	3.161.854,57 €	2.941.898,30 €
05	Φόροι & Εισφορές	781.000,00 €	781.000,00 €	574.192,08 €	560.550,91 €
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις	4.695.835,67 €	4.756.345,12 €	5.065.455,06 €	5.065.455,06 €
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	266.000,00 €	266.000,00 €	210.200,00 €	205.280,05 €
1	**Έκτακτα Έσοδα**	**4.568.504,88 €**	**5.111.399,97 €**	**2.522.322,32 €**	**2.467.403,23 €**
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής & Ακίνητης Περιουσίας	- €	- €	1.140,00 €	1.140,00 €
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	52.600,00 €	1.438.983,00 €	75.997,00 €	75.997,00 €
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	3.511.804,88 €	2.550.846,24 €	1.760.161,29 €	1.760.161,29 €
14	Δωρεές - Κληρονομιές & Κληροδοσίες	- €	- €	- €	- €
15	Προσαυξήσεις - Πρόστιμα & Παράβολα	873.600,00 €	991.070,73 €	571.970,27 €	571.491,94 €
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	130.500,00 €	130.500,00 €	113.053,76 €	58.613,00 €
2	**Έσοδα ΠΟΕ**	**3.191.296,57 €**	**3.034.742,80 €**	**3.527.446,15 €**	**2.391.217,88 €**
21	Τακτικά Έσοδα	2.521.296,57 €	2.564.742,80 €	2.983.386,01 €	2.186.719,43 €
22	Έκτακτα Έσοδα	670.000,00 €	470.000,00 €	544.060,14 €	204.498,45 €
3	**Εισπράξεις από Δάνεια & Απαιτήσεις από ΠΟΕ**	**24.683.811,74 €**	**24.562.882,55 €**	**23.592.790,74 €**	**943.497,75 €**
31	Εισπράξεις από Δάνεια	- €	- €	- €	- €
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα ΠΟΕ	24.683.811,74 €	24.562.882,55 €	23.592.790,74 €	943.497,75 €
4	**Εισπράξεις Υπερ Δημοσίου & Τρίτων**	**5.594.000,00 €**	**5.787.400,00 €**	**3.856.183,98 €**	**3.833.902,35 €**
41	Εισπράξεις Υπέρ του Δημοσίου & Τρίτων	5.407.000,00 €	5.580.400,00 €	3.706.818,97 €	3.694.180,79 €
42	Εισφορές Χρημάτων	187.000,00 €	207.000,00 €	149.365,01 €	139.721,56 €
5	**Χρηματικό Υπόλοιπο**	**7.354.644,44 €**	**5.844.538,32 €**	**5.844.538,32 €**	**5.844.538,32 €**
51	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα		1.644.830,91 €	1.644.830,91 €	1.644.830,91 €
52	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα		4.199.707,41 €	4.199.707,41 €	4.199.707,41 €
Σύνολο		**62.726.899,98 €**	**60.737.398,48 €**	**56.105.882,54 €**	**31.823.137,45 €**

Πίνακας 86: Σχέση Προϋπολογισθέντων, Βεβαιωθέντων και Εισπραχθέντων Εσόδων 2014 (%)

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	Εισπραχθέντα / Βεβαιωθέντα	Βεβαιωθέντα / Τελικά Π/Υ	Τελικά Π/Υ / Αρχικά Π/Υ	Εισπραχθέντα / Αρχικά Π/Υ
0	**Τακτικά Έσοδα**	**97%**	**102%**	**95%**	**94%**
01	Πρόσοδοι από Ακίνητη Περιουσία	69%	123%	100%	**85%**
02	Πρόσοδοι από Κινητή Περιουσία	100%	46%	100%	**46%**
03	Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη & Δικαιώματα	100%	99%	96%	**95%**
04	Έσοδα από Λοιπά Τέλη - Δικαιώματα & Παροχή Υπηρεσιών	93%	115%	79%	**84%**
05	Φόροι & Εισφορές	98%	74%	100%	**72%**
06	Έσοδα από Επιχορηγήσεις	100%	106%	101%	**108%**
07	Λοιπά Τακτικά Έσοδα	98%	79%	100%	**77%**
1	**Έκτακτα Έσοδα**	**98%**	**49%**	**112%**	**54%**
11	Έσοδα από Εκποίηση Κινητής & Ακίνητης Περιουσίας	100%			
12	Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	100%	5%	2736%	**144%**
13	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	100%	69%	73%	**50%**
14	Δωρεές - Κληρονομιές & Κληροδοσίες				
15	Προσαυξήσεις - Πρόστιμα & Παράβολα	100%	58%	113%	**65%**
16	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	52%	87%	100%	**45%**
2	**Έσοδα ΠΟΕ**	**68%**	**116%**	**95%**	**75%**
21	Τακτικά Έσοδα ΠΟΕ	73%	116%	102%	**87%**
22	Έκτακτα Έσοδα ΠΟΕ	38%	116%	70%	**31%**
3	**Εισπράξεις από Δάνεια & Απαιτήσεις από ΠΟΕ**	**4%**	**96%**	**100%**	**4%**
31	Εισπράξεις από Δάνεια				
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα ΠΟΕ	**4%**	96%	100%	**4%**
4	**Εισπράξεις Υπερ Δημοσίου & Τρίτων**	**99%**	**67%**	**103%**	**69%**
41	Εισπράξεις Υπέρ του Δημοσίου & Τρίτων	100%	66%	103%	**68%**
42	Εισφορές Χρημάτων	94%	72%	111%	**75%**
5	**Χρηματικό Υπόλοιπο**	**100%**	**100%**	**79%**	**79%**
51	Χρηματικό Υπόλοιπο από Τακτικά Έσοδα	100%	100%		
52	Χρηματικό Υπόλοιπο από Έκτακτα Έσοδα	100%	100%		
Σύνολο		**57%**	**92%**	**97%**	**51%**

Στις **υποκατηγορίες εσόδων** έχουν διαμορφωθεί **τρεις ομάδες** ανάλογα με το **μέγεθος των αποκλίσεων**.

- **Α Ομάδα**: Τα εισπραχθέντα έσοδα ξεπερνούν του **75%** των αρχικά προϋπολογισθέντων (**λογικές διαφορές**)
- **Β Ομάδα**: Τα εισπραχθέντα έσοδα κυμαίνονται μεταξύ του **40%** και του **74%** των αρχικά προϋπολογισθέντων (**σημαντικές διαφορές**)
- **Γ Ομάδα**: Τα εισπραχθέντα έσοδα είναι **κάτω από το 32%** των αρχικά προϋπολογισθέντων (**μεγάλες διαφορές**).

Η ταξινόμηση αυτή καταλήγει σε αποκλίσεις με **συστηματικό χαρακτήρα**, όσον αφορά τόσο τις **επιλογές κατάρτισης** του προϋπολογισμού όσο και τις **διαχειριστικές προσπάθειες** για την υλοποίηση του και παρουσιάζεται στον πιο κάτω ***πίνακα 6***.

Πίνακας 87: Ταξινόμηση Εσόδων με Βάση τη Σχέση Εισπραχθέντων Εσόδων προς Αρχικά Π/Υ Εσόδων Οικονομικού Έτους 2014

Πάνω από 74%	74% έως 40%	Κάτω από 40%
Πρόσοδοι από Ακίνητη Περιουσία	Πρόσοδοι από Κινητή Περιουσία	Εισπρακτέα Υπόλοιπα ΠΟΕ
Έσοδα από Ανταποδοτικά Τέλη & Δικαιώματα	Φόροι & Εισφορές	Έκτακτα Έσοδα ΠΟΕ
Έσοδα από Λοιπά Τέλη - Δικαιώματα & Παροχή Υπηρεσιών	Επιχορηγήσεις για Επενδυτικές Δαπάνες	
Έσοδα από Επιχορηγήσεις	Προσαυξήσεις - Πρόστιμα & Παράβολα	
Λοιπά Τακτικά Έσοδα	Λοιπά Έκτακτα Έσοδα	
Επιχορηγήσεις για Κάλυψη Λειτουργικών Δαπανών	Εισπράξεις Υπέρ του Δημοσίου & Τρίτων[56]	
Τακτικά Έσοδα ΠΟΕ		
Εισφορές Χρημάτων		

Τα προβλήματα που παρατηρούνται συνήθως στη σχέση εισπραχθέντων εσόδων προς αρχικά προϋπολογισθέντων συνήθως οφείλονται:

i. Σε **αστάθμητους παράγοντες** που επηρεάζουν το ύψος των εσόδων π.χ. κατανομές των κρατικών επιχορηγήσεων, καταβολές εισροών από τα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ ΚΠΣ., νομοθετικές ρυθμίσεις, δικαστικές αποφάσεις κ.α.

ii. Σε **λάθη εκτιμήσεων** για το ύψος συγκεκριμένων επιχορηγήσεων, τα οποία πολλές φορές προέρχονται από τα ασαφή κριτήρια κατανομής τους.

iii. Σε **καθυστερήσεις** έργων, οπότε δεν είναι δυνατόν να ζητηθούν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις (συμβαίνει σε επιχορηγήσεις και δάνεια).

[56] Δεν αποτελούν ουσιαστικά έσοδο του Δήμου

iv. Σε πιθανές **αδυναμίες τήρησης των πολύπλοκων και γραφειοκρατικών διαδικασιών** που απαιτούνται για την παρακολούθηση των έργων ή δράσεων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση, αλλά και σε **αστοχίες** της διοίκησης (προβλέψεις, εκτιμήσεις).

v. Στο πλαίσιο του **«διεκδικητικού» προϋπολογισμού** που συντάσσεται από όλους σχεδόν τους ΟΤΑ, ορισμένες **υποκατηγορίες εσόδων μεγεθύνονται** ώστε να υπάρξει ισοσκέλιση του και να φανεί ότι επαρκούν τα έσοδα για να καλυφθούν τα αυξημένα έξοδα στις επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών. Όπως είναι λογικό οι αισιόδοξες προβλέψεις δεν επαληθεύονται π.χ. έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις ή για λειτουργικές δαπάνες κ.α. Σε κάθε περίπτωση βέβαια το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δεν επιτρέπει πλέον τέτοιες αποκλίσεις, προσδιορίζοντας κάτω από ποιες προϋποθέσεις που αφορούν το σκέλος των εσόδων, μπορεί μια δαπάνη να εγγραφεί στο σκέλος των δαπανών.

vi. Η νομοθεσία που διέπει την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των ΟΤΑ επιβάλλει την **καταχώρηση** αφενός μεν όλων των καθυστερούμενων εσόδων, μαζί με τα σχετικά πρόστιμα και προσαυξήσεις, είτε αυτά πρόκειται να εισπραχθούν είτε όχι, αφετέρου δε όλων των απαιτήσεων για τις οποίες υπάρχει δικαστική ή διοικητική διεκδίκηση.

vii. Σε **αδυναμίες σύλληψης** της φορολογητέας ύλης, σε ανεπάρκειες των ελεγκτικών μηχανισμών του Δήμου, σε αντιδράσεις των φορολογουμένων κυρίως των τοπικών επιχειρήσεων.

6.5.5. Γενικά Συμπεράσματα

Οι δημοτικοί προϋπολογισμοί, όσον αφορά τα έσοδα, υλοποιούνται σε 3 συνεχόμενα στάδια: **(1) Σχεδιασμός – Κατάρτιση**, **(2) Υλοποίηση – Βεβαίωση**, **(3) Υλοποίηση – Είσπραξη**. Ο Δήμος παρουσιάζει ικανοποιητικές επιδόσεις και στα τρία στάδια. Ειδικότερα μπορούμε να συμπεράνουμε τα εξής:

- Η μεθοδολογία κατάρτισης και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων κρίνονται ικανοποιητικές. Οι παραδοχές κατάρτισης και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων κρίνονται επίσης ικανοποιητικές.

- ο εισπρακτικός του μηχανισμός κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Προβλήματα είσπραξης εντοπίζονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες εσόδων, τα οποία προβλήματα είναι σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενα και δεν εξαρτώνται από τη διοικητική – διαχειριστική επάρκεια του Δήμου, στο τομέα της οικονομικής διαχείρισης.

6.6. Ανάλυση Δαπανών

6.6.1. Γενική Παρουσίαση Δαπανών

Το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας πληρωθέντων εξόδων στα συνολικά έξοδα του Δήμου, αποτελεί αφενός μεν δείκτη των **προτεραιοτήτων** του, αφετέρου δε περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται ο **οικονομικός** του **προγραμματισμός**. Σε αντιστοιχία με την ανάλυση των εσόδων, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι δαπάνες του Δήμου για τα Οικονομικά Έτη **2012 έως 2014**. Η διαχρονική εξέλιξη των δαπανών απεικονίζεται στο ***διάγραμμα 4***. Το ***διάγραμμα 5*** παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη των δαπανών ανά κατηγορία. Η ανάλυση των δαπανών του Δήμου, έχει ιδιαίτερη σημασία για την περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του **Εσωτερικού Περιβάλλοντος**. Στον πιο κάτω **πίνακα 9**, παρουσιάζονται αναλυτικά οι δαπάνες του Δήμου για κάθε μια από τις γενικές κατηγορίες εξόδων, από το **2012 έως το 2014**. Από την ανάγνωση των στοιχείων προκύπτουν τα πιο κάτω συμπεράσματα:

i. Οι **συνολικές δαπάνες** του Δήμου **μειώθηκαν** κατά **26%** από το **2012 έως το 2014**. Αναλυτικότερα, οι δαπάνες μειώθηκαν **κατά 4% το 2013 και 23% το 2014**.

ii. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα **Έξοδα Χρήσης** του Δήμου καθώς αποτελούν την **βασικότερη πηγή δαπανών** του Δήμου. Τα έξοδα χρήσης **μειώθηκαν** σημαντικά το **2012** κατά **21 ποσοστιαίες μονάδες**. Τα έξοδα χρήσης **μειώθηκαν κατά 9% το 2013 και κατά 14% το 2014.** Η **πολύ σημαντική αύξηση κατά 21%** που παρουσίασαν τα **έξοδα χρήσης** κατά την περίοδο 2012 - 2014, οφείλεται κατά κύριο λόγω στην κατά **19% μείωση** των δαπανών του Δήμου **για Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού** (-5% το 2013 και -16% το 2014).

iii. Οι **δαπάνες για επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 92% το 2013** (λόγω αύξησης των δαπανών της κατηγορίας 73 «Έργα» κατά 97%) **και εν συνεχεία μειώθηκαν** κατά **52%** το **2014, ήτοι συνολική μείωση της τάξης του 10% κατά την περίοδο 2012 – 2014.** Από τα παραπάνω γίνεται φανερό πως η μείωση των συνολικών δαπανών κατά τα έτη της ανάλυσης, προέρχεται τόσο σε μια σχετικά σταθερή μείωση των λειτουργικών δαπανών, όσο και σε μια μείωση των επενδύσεων κατά το 2014.

iv. Αξίζει να σημειωθούν οι ιδιαίτερα **σημαντικές αυξομειώσεις** που παρουσιάζεται στις **δαπάνες προμήθειας αναλώσιμων**. Η συγκεκριμένη κατηγορία δαπανών **αυξήθηκε κατά 144.186 ευρώ το 2013** (ήτοι αύξηση της τάξης του 18%) **και μειώθηκε κατά 359.313 το οικονομικό έτος 2014** (ήτοι μείωση της τάξης του 37%). **Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε πως η διαχείριση των προμηθειών μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό σημείο βελτίωσης για την ενδυνάμωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Συνολικά, οι δαπάνες για προμήθειες αναλωσίμων μειώθηκαν κατά 26% κατά τα έτη της ανάλυσης.

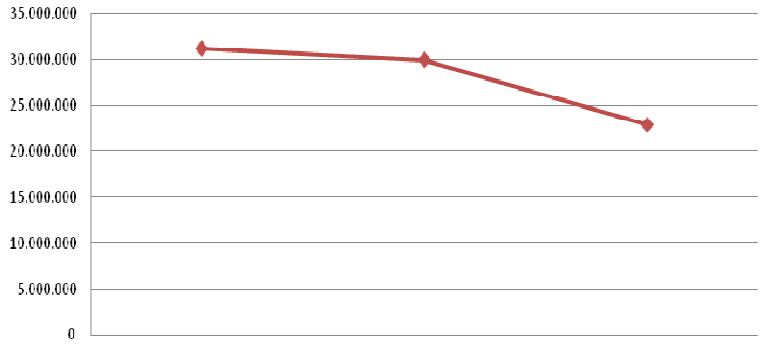
v. Οι **επενδύσεις για έργα** αυξήθηκαν από **2.179.736 ευρώ** το **2012** σε **4.290.030 ευρώ** το **2013**. Η μεταβολή αυτή αντιστοιχεί σε ποσοστό **97%**. Οι **δαπάνες για έργα** μειώθηκαν κατά **59%** το **2014**.

vi. Αξίζει να σημειωθεί πως ο κωδικός 74. «**Μελέτες - Έρευνες - Πειραματικές Εργασίες & Ειδικές Δαπάνες**» (βασικό προαπαιτούμενο ωρίμανσης και υλοποίησης έργων, όπως έχει ήδη αναφερθεί), συμμετέχουν σε πολύ μικρό ποσοστό στο σύνολο των δαπανών για επενδύσεις (ποσοστό που δεν ξεπερνά το 5%)

vii. Ένα τελευταίο στοιχείο που αξίζει να σημειωθεί στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης είναι η **εξέλιξη των πληρωμών ΠΟΕ**. Αναλυτικότερα, η συγκεκριμένη κατηγορία δαπανών παρουσίασε μείωση **21%** και μείωση **31%** κατά τα Οικονομικά Έτη **2013** και **2014 αντίστοιχα**.

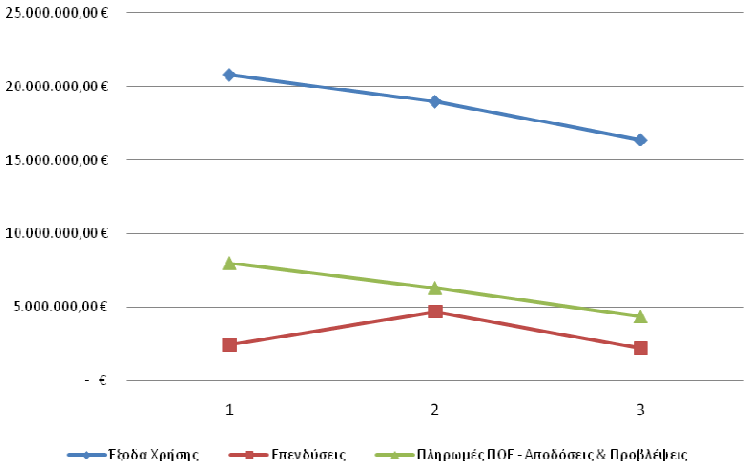
Πίνακας 88: Γενική Ανάλυση Δαπανών ανά Έτος

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΤΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ		
		2012	2013	2014	2012-2013	2013-2014	2012-2014
6	Έξοδα Χρήσης	20.763.821,77 €	18.966.230,63 €	16.365.677,82 €	-9%	-14%	-21%
7	Επενδύσεις	2.442.119,35 €	4.684.035,99 €	2.203.350,93 €	92%	-53%	-10%
8	Πληρωμές ΠΟΕ - Αποδόσεις & Προβλέψεις	7.967.176,17 €	6.303.089,75 €	4.370.560,45 €	-21%	-31%	-45%
9	Αποθεματικό	- €	- €	- €			
Σύνολο		31.173.117,29 €	29.953.356,37 €	22.939.589,20 €	-4%	-23%	-26%

Διάγραμμα 53: Διαχρονική Εξέλιξη Δαπανών (2012-2014)

Διάγραμμα 54: Διαχρονική Εξέλιξη Δαπανών ανά Κατηγορία

6.6.2. Σύνθεση Δαπανών

Η σύνθεση των δαπανών του Δήμου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ειδικότερα μάλιστα εάν εξεταστεί διαχρονικά κατά τα έτη της παρούσας ανάλυσης. Αναλυτικότερα, με μια πρώτη ανάγνωση του ***πίνακα 8***, γίνονται φανερά τα παρακάτω:

Τα **Έξοδα Χρήσης** του Δήμου συμμετέχουν στο σύνολο των δαπανώ σε ποσοστό μεταξύ 63% και 71% κατά τα έτη της παρούσας ανάλυσης. Το χαμηλότερο ποσοστό (63%), αφορά το οικονομικό έτος 2013, όπου η αύξηση των δαπανών για Επενδύσεις κατά 92% σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος, διαφοροποίησε σε ένα βαθμό το ποσοστό συμμετοχής των κωδικών 6 και 7 στο σύνολο των δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό, η πορεία των **δαπανών για επενδύσεις** κινείται μεταξύ 8% και 16% κατά τα έτη της ανάλυσης. Το υψηλότερο ποσοστό παρουσιάζεται το οικονομικό έτος 2013. Μικρές διακυμάνσεις παρουσιάζονται και στο ποσοστό συμμετοχής της κατηγορίας 8. «**Πληρωμές ΠΟΕ – Αποδόσεις & Προβλέψεις**» στο σύνολο των δαπανών. Το ποσοστό συμμετοχής ήταν 26% το 2012, 21% το 2013 και 19% το 2014. Η σύνθεση των δαπανών του Δήμου για το Οικονομικό Έτος 2010, το οποίο είναι και το τελευταίο έτος της ανάλυσης, απεικονίζονται στο ***διάγραμμα 6***.

Πίνακας 89: Διαχρονική Σύνθεση των Δαπανών του Δήμου

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΤΟΣ			ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014
6	Έξοδα Χρήσης	20.763.821,77 €	18.966.230,63 €	16.365.677,82 €	67%	63%	71%
7	Επενδύσεις	2.442.119,35 €	4.684.035,99 €	2.203.350,93 €	8%	16%	10%
8	Πληρωμές ΠΟΕ - Αποδόσεις & Προβλέψεις	7.967.176,17 €	6.303.089,75 €	4.370.560,45 €	26%	21%	19%
9	Αποθεματικό	- €	- €	- €	0%	0%	0%
Σύνολο		31.173.117,29 €	29.953.356,37 €	22.939.589,20 €			

Διάγραμμα 55: Σύνθεση Δαπανών Οικονομικού Έτους 2012

Διάγραμμα 56: Σύνθεση Δαπανών Οικονομικού Έτους 2013

Διάγραμμα 57: Σύνθεση Δαπανών Οικονομικού Έτους 2014

Πίνακας 90: Ανάλυση των Δαπανών

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΤΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ		
		2012	2013	2014	2012-2013	2013-2014	2012-2014
6	**Έξοδα Χρήσης**	**20.763.821,77 €**	**18.966.230,63 €**	**16.365.677,82 €**	**-9%**	**-14%**	**-21%**
60	Αμοιβές & Έξοδα Προσωπικού	10.570.970,66 €	10.089.756,30 €	8.516.923,23 €	**-5%**	**-16%**	**-19%**
61	Αμοιβές Αιρετών & Τρίτων	711.237,85 €	588.706,75 €	476.281,48 €	**-17%**	**-19%**	**-33%**
62	Παροχές Τρίτων	2.229.720,73 €	2.083.118,00 €	1.864.132,06 €	**-7%**	**-11%**	**-16%**
63	Φόροι & Τέλη	60.776,74 €	68.136,47 €	64.964,06 €	**12%**	**-5%**	**7%**
64	Λοιπά Γενικά Έξοδα	1.372.053,73 €	402.784,74 €	467.105,17 €	**-71%**	**16%**	**-66%**
65	Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσιας Πίστεως	1.731.856,86 €	1.766.071,90 €	1.697.743,03 €	**2%**	**-4%**	**-2%**
66	Δαπάνες Προμήθειας Αναλώσιμων	818.381,52 €	962.567,18 €	603.253,76 €	**18%**	**-37%**	**-26%**
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε Τρίτους	3.268.823,68 €	3.005.089,29 €	2.675.275,03 €	**-8%**	**-11%**	**-18%**
68	Λοιπά Έξοδα	- €	- €	- €			
7	**Επενδύσεις**	**2.442.119,35 €**	**4.684.035,99 €**	**2.203.350,93 €**	**92%**	**-53%**	**-10%**
71	Αγορές Κτιρίων - Τεχνικών Έργων & Προμήθειες Παγίων	138.534,24 €	358.112,77 €	391.587,21 €	**159%**	**9%**	**183%**
73	Έργα	2.179.736,21 €	4.290.030,89 €	1.770.462,57 €	**97%**	**-59%**	**-19%**
74	Μελέτες - Έρευνες - Πειραματικές Εργασίες & Ειδικές Δαπάνες	123.848,90 €	35.892,33 €	41.301,15 €	**-71%**	**15%**	**-67%**
75	Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης (Συμμετοχή σε Επιχειρήσεις)	- €	- €	- €			
8	**Πληρωμές ΠΟΕ - Αποδόσεις & Προβλέψεις**	**7.967.176,17 €**	**6.303.089,75 €**	**4.370.560,45 €**	**-21%**	**-31%**	**-45%**
81	Πληρωμές ΠΟΕ	2.739.268,47 €	1.912.601,51 €	644.159,97 €	**-30%**	**-66%**	**-76%**
82	Αποδόσεις	5.227.907,70 €	4.390.488,24 €	3.726.400,48 €	**-16%**	**-15%**	**-29%**
85	Προβλέψεις Μη Είσπραξης	- €	- €	- €			
9	**Αποθεματικό**	**- €**	**- €**	**- €**			
Σύνολο		**31.173.117,29 €**	**29.953.356,37 €**	**22.939.589,20 €**	**-4%**	**-23%**	**-26%**

6.6.3. Ανάλυση των Δαπανών ανά Υπηρεσία

Ιδιαίτερη σημασία στα πλαίσια της παρούσας Οικονομικής Ανάλυσης, αλλά και γενικότερα στα πλαίσια της διαμόρφωσης της στρατηγικής του Δήμου για τα επόμενα έτη αποτελεί η ανάλυση του

τρόπου με τον οποίο πραγματοποιούνται οι δαπάνες και συνεπώς του τρόπου με τον οποίο **κατανέμονται οι πόροι του Δήμου** μεταξύ των διαφορετικών Υπηρεσιών. Στον ***πίνακα 8*** παρουσιάζονται οι δαπάνες της κάθε υπηρεσίας για τα τρία έτη της Οικονομικής Ανάλυσης ενώ συμπληρωματικά, ο ***πίνακας 9*** παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής της κάθε υπηρεσίας στο σύνολο των δαπανών του Δήμου από το 2012 έως το 2014. Από την ανάλυση των στοιχείων των δύο πιθανών προκύπτουν τα εξής:

6.6.3.1. Μεταβολές Δαπανών ανά Υπηρεσία

i. Οι **δαπάνες Γενικών Υπηρεσιών μειώθηκαν** κατά **16%** το Οικονομικό Έτος **2013**. Η φθίνουσα πορεία της συγκεκριμένης κατηγορίας δαπανών συνεχίστηκε με μικρότερο ρυθμό και συγκεκριμένα 10**%** το Οικονομικό Έτος **2014**. **Σωρευτικά** η μείωση των δαπανών των Γενικών Υπηρεσιών ήταν **24%**. Συμπερασματικά, οι δαπάνες των Γενικών Υπηρεσιών, **μειώθηκαν κατά 1.870.396,90 ευρώ** εντός της διετίας 2012 – 2014.

ii. Οι **δαπάνες προς τις Υπηρεσίες Αθλητισμού, Πολιτισμού και Κοινωνικής Πολιτικής** παρουσίασαν μια σημαντική **αύξηση το 2013 κατά 20%**, **μειώθηκαν όμως επίσης σημαντικά το 2014 κατά 29%**. Συνολικά οι δαπάνες προς τις Υπηρεσίες Αθλητισμού, Πολιτισμού και Κοινωνικής Πολιτικής, παρουσίασαν μια **μείωση κατά 14% εντός της διετίας 2012 – 2014**.

iii. Σχετική σταθερότητα παρουσιάζουν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τη **Υπηρεσία Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού**. Αναλυτικότερα, η συγκεκριμένη Υπηρεσία **αύξησε τις δαπάνες της κατά 3% το 2013**, ενώ **το 2014 οι δαπάνες της Υπηρεσίας μειώθηκαν κατά 9%**. Συνολικά παρουσιάζεται **μια μείωση των δαπανών της Υπηρεσίας της τάξης των 6 ποσοστιαίων μονάδων εντός της διετίας 2012 – 2014**.

iv. **Αξιοσημείωτη** ήταν η **αύξηση** που παρουσίασαν οι **δαπάνες των Υπηρεσιών Ύδρευσης - Άρδευσης & Αποχέτευσης**. Αναλυτικότερα, οι συγκεκριμένες υπηρεσίες **αύξησαν τις δαπάνες τους κατά 26% εντός της διετίας 2012 – 2014** (+32% το 2013).

v. **Σημαντικές διακυμάνσεις παρουσιάζονται στις δαπάνες της Υπηρεσίας 30. «Τεχνικές Υπηρεσίες»,** συμπέρασμα βέβαια εν μέρη αναμενόμενο δεδομένης της φύσης των δαπανών που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη Υπηρεσία. Πιο συγκεκριμένα οι δαπάνες της Υπηρεσίας αυξήθηκαν κατά 53% το 2013 για να μειωθούν κατά 59% το 2014, **παρουσιάζοντας συνολικά μια μείωση της τάξης των 37 ποσοστιαίων μονάδων εντός της διετίας 2012 – 2014.**

vi. Αξίζει επίσης να αναφερθεί. **πως οι δαπάνες της Υπηρεσίας Πρασίνου μειώθηκαν κατά 32% εντός της διετίας 2012 – 2014.**

vii. Οι **δαπάνες της Υπηρεσίας Πολεοδομίας αυξήθηκαν κατά 124% εντός της διετίας 2012 – 2014**.

viii. Οι **δαπάνες της Υπηρεσίας Νεκροταφείων αυξήθηκαν κατά 25% εντός της διετίας 2012 – 2014**.

6.6.3.2. Διάρθρωση των Δαπανών

i. Το **ποσοστό συμμετοχής** των **Γενικών Υπηρεσιών** στο σύνολο των δαπανών του Δήμου **ήταν της τάξης του 33% το οικονομικό έτος 2014**. Εξίσου υψηλό ποσοστό συμμετοχής

παρουσιάζεται και το 2012 και το 2013 (34% και 28% αντίστοιχα), **αποτελώντας την Υπηρεσία με τη υψηλότερη συμμετοχή στις συνολικές δαπάνες** του Δήμου. Αξίζει να σημειωθεί πως οι δαπάνες που υπάγονται στις Γενικές Υπηρεσίες έχουν τα εξής χαρακτηριστικά[57]:

- Δαπάνες που εντάσσονται στη λειτουργία διοίκησης (υποστήριξη της παραγωγικής λειτουργίας), όπως οι δαπάνες εργαζομένων ειδικών θέσεων, οι δαπάνες εκπαίδευσης του προσωπικού, οι αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών, οι δαπάνες αιρετών, εγγυήσεις και έκτακτα έσοδα.
- Δαπάνες που εντάσσονται στη χρηματοοικονομική λειτουργία, όπως τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης, οι φόροι τόκων, οι πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης (κωδ. 651, 652)
- Δαπάνες της λειτουργίας δημοσίων σχέσεων, όπως η υποκατηγορία 643 «δημόσιες σχέσεις», 644 «συνέδρια και εορτές».
- Εντάσσονται στη γενική υπηρεσία οι υποχρεωτικές μεταβιβάσεις σε νομικά πρόσωπα και οι υποχρεωτικές εισφορές, αν και ορισμένες από αυτές πρέπει να εντάσσονται στις παραγωγικές δαπάνες του Δήμου.

Γενικότερα, δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες αποτελούν περίπου το 1/3 των δαπανών, **μια ουσιαστικότερη μελέτη και κατανόηση του επιμερισμού των δαπανών αυτών στις λειτουργίες του Δήμου, είναι κρίσιμη** για τη διεξαγωγή ορθών συμπερασμάτων που θα οδηγήσουν σε βελτιωτικές ενέργειες στο τομέα της οικονομικής διαχείρισης και τελικά στη βελτίωσης της αποδοτικότητας του Δήμου ως οργανισμού.

ii. **Υψηλό ποσοστό συμμετοχής στις συνολικές δαπάνες** του Δήμου καταλαμβάνει η **Υπηρεσία Καθαριότητας & Ηλεκτροφωτισμού**. Πιο συγκεκριμένα, το Οικονομικό Έτος **2012** αντιστοιχούσε το **21%** των συνολικών δαπανών, ποσοστό που έφτασε το **22%** το **2013** και το **25%** το **2014**. Αν συνυπολογίσουμε τόσο **τις αυξημένες αρμοδιότητες στο πλαίσιο του νέου Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)** όσο και την **ανάγκη υλοποίησης του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων που έχει ήδη εγκριθεί από το ΔΣ του Δήμου**,. **η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της συγκεκριμένης Υπηρεσίας, είναι κρίσιμη για την οικονομική θέση του Δήμου συνολικά.**

iii. Το ποσοστό **συμμετοχής των δαπανών της Υπηρεσίας Τεχνικών Έργων** στο σύνολο των δαπανών του Δήμου παρουσιάζει **σχετική σταθερότητα**, δεδομένης και της φύσης των δαπανών που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη Υπηρεσία.

iv. **Οι υπόλοιπες Υπηρεσίες, παρά τις όποιες διακυμάνσεις, επηρεάζουν σε μικρότερο βαθμό την οικονομική θέση του Δήμου, δεδομένου του μικρού βαθμού συμμετοχής των δαπανών τους στο σύνολο των δαπανών** του Δήμου, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν μπορούν και εκεί να εντοπιστούν περιθώρια βελτίωσης στο τομέα της οικονομικής διαχείρισης

Πίνακας 91: Συμμετοχή των Υπηρεσιών στις Δαπάνες του Δήμου

Α/Α	ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΕΤΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ		
		2012	2013	2014	2012 - 2013	2013-2014	2012-2014

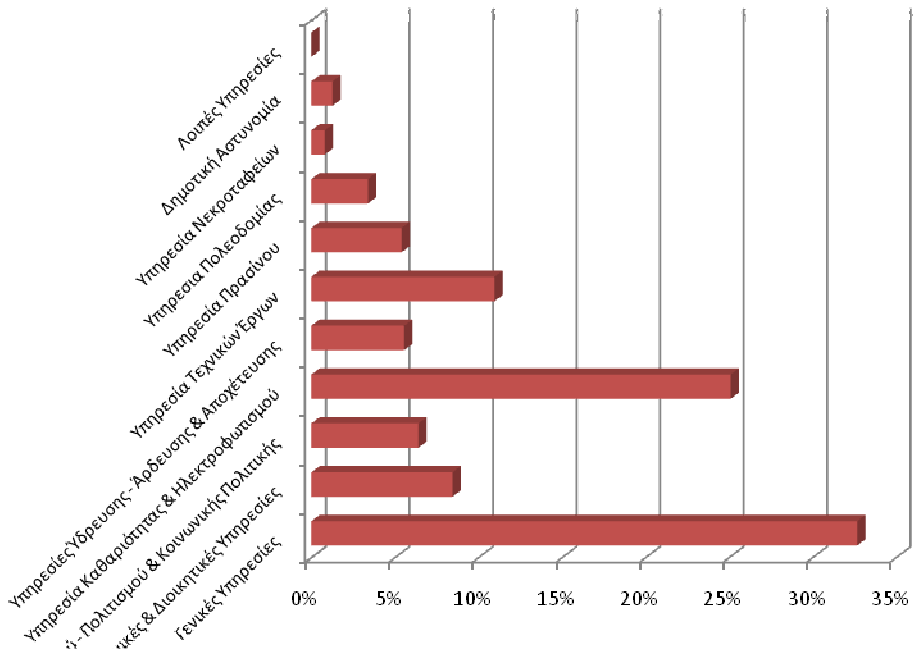
[57] Σ. Καραγιλάνης, Ο Οικονομικός Προγραμματισμός των ΟΤΑ και ο Νέος Τύπος Προϋπολογισμού – ΚΥΑ 7028/2004, 2004

0 0	**Γενικές Υπηρεσίες**	7.937.400,15 €	6.705.653,72 €	6.067.003,25 €	**-16%**	**-10%**	**-24%**
1 0	**Οικονομικές & Διοικητικές Υπηρεσίες**	2.174.824,90 €	2.031.493,09 €	1.568.962,33 €	**-7%**	**-23%**	**-28%**
1 5	**Υπηρεσίες Αθλητισμού - Πολιτισμού & Κοινωνικής Πολιτικής**	1.390.035,38 €	1.673.131,87 €	1.189.524,59 €	**20%**	**-29%**	**-14%**
2 0	**Υπηρεσία Καθαριότητας & Ηλεκτροφωτισμού**	4.975.607,86 €	5.129.185,13 €	4.659.875,59 €	**3%**	**-9%**	**-6%**
2 5	**Υπηρεσίες Ύδρευσης - Άρδευσης & Αποχέτευσης**	821.721,59 €	785.169,44 €	1.032.937,26 €	**-4%**	**32%**	**26%**
3 0	**Υπηρεσία Τεχνικών Έργων**	3.242.682,98 €	4.949.091,82 €	2.036.095,03 €	**53%**	**-59%**	**-37%**
3 5	**Υπηρεσία Πρασίνου**	1.470.191,29 €	1.478.879,63 €	1.003.030,29 €	**1%**	**-32%**	**-32%**
40	**Υπηρεσία Πολεοδομίας**	280.780,28 €	157.905,34 €	628.217,13 €	**-44%**	**298%**	**124%**
4 5	**Υπηρεσία Νεκροταφείων**	118.755,17 €	133.166,60 €	148.558,99 €	**12%**	**12%**	**25%**
50	**Δημοτική Αστυνομία**	793.941,52 €	606.589,98 €	234.824,29 €	**-24%**	**-61%**	**-70%**
7 0	**Λοιπές Υπηρεσίες**	- €	- €	- €			
Σύνολο		**23.207.953**	**23.652.280**	**18.571.043**	**2%**	**-21%**	**-20%**

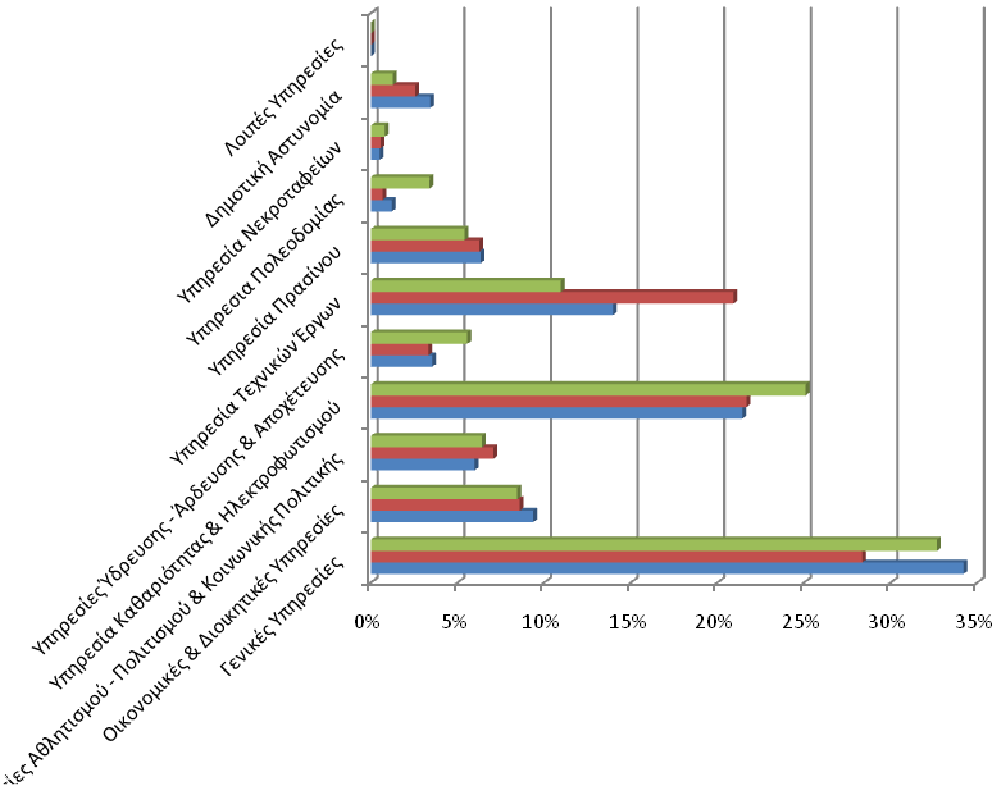
Πίνακας 92: Ανάλυση της Συμμετοχής των Υπηρεσιών στις Δημοτικές Δαπάνες

Α/Α	ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΕΤΟΣ			ΠΟΣΟΣΤΟ (%)		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014
0 0	Γενικές Υπηρεσίες	7.937.400,15 €	6.705.653,72 €	6.067.003,25 €	34%	28%	33%
1 0	Οικονομικές & Διοικητικές Υπηρεσίες	2.174.824,90 €	2.031.493,09 €	1.568.962,33 €	9%	9%	8%
1 5	Υπηρεσίες Αθλητισμού - Πολιτισμού & Κοινωνικής Πολιτικής	1.390.035,38 €	1.673.131,87 €	1.189.524,59 €	6%	7%	6%
2 0	Υπηρεσία Καθαριότητας & Ηλεκτροφωτισμού	4.975.607,86 €	5.129.185,13 €	4.659.875,59 €	21%	22%	25%
2 5	Υπηρεσίες Ύδρευσης - Άρδευσης & Αποχέτευσης	821.721,59 €	785.169,44 €	1.032.937,26 €	4%	3%	6%
3 0	Υπηρεσία Τεχνικών Έργων	3.242.682,98 €	4.949.091,82 €	2.036.095,03 €	14%	21%	11%
3 5	Υπηρεσία Πρασίνου	1.470.191,29 €	1.478.879,63 €	1.003.030,29 €	6%	6%	5%
40	Υπηρεσία Πολεοδομίας	280.780,28 €	157.905,34 €	628.217,13 €	1%	1%	3%
4 5	Υπηρεσία Νεκροταφείων	118.755,17 €	133.166,60 €	148.558,99 €	1%	1%	1%
50	Δημοτική Αστυνομία	793.941,52 €	606.589,98 €	234.824,29 €	3%	3%	1%
7 0	Λοιπές Υπηρεσίες	- €	- €	- €	0%	0%	0%
Σύνολο		23.207.953	23.652.280	18.571.043	100%	100%	100%

Στο ***διάγραμμα 7*** παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής της κάθε Υπηρεσίας στο σύνολο των δαπανών του Δήμου και στο ***διάγραμμα 8*** παρουσιάζεται τη εξέλιξη του πιο πάνω ποσοστό για τα τρία έτη της παρούσας Οικονομικής Ανάλυσης.

Διάγραμμα 58: Δαπάνες ανά Υπηρεσία Οικονομικού Έτους 2014

Διάγραμμα 59: Δαπάνες ανά Υπηρεσία Διαχρονικά (2012-2014)

6.7. Ανάλυση Αριθμοδεικτών

Οι Αριθμοδείκτες αποτελούν την πλέον γνωστή και ευρέως χρησιμοποιούμενη κατηγορία μέσων με στόχο:

- Την **καταγραφή** - **μέτρηση** των πόρων που χρησιμοποιεί μία μονάδα
- Την **ανάλυση** και **αξιολόγηση** των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει
- Τη **συγκριτική της εξέταση** με άλλες ομοειδείς.

Επιπρόσθετα, οι **Χρηματοοικονομικοί Αριθμοδείκτες** καταγράφουν, αναλύουν και αξιολογούν οικονομικά δεδομένα, λογιστικά δεδομένα και πληροφορίες, καθώς επίσης και στατιστικά στοιχεία με στόχο:

- Την κατανόηση της **οικονομικής συμπεριφοράς** μίας συγκεκριμένης μονάδας
- Την **επισήμανση τάσεων** σε κρίσιμα οικονομικά της μεγέθη
- Την **αποτίμηση των επιδράσεων** που δέχεται από το οικονομικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και αναπτύσσεται
- Την **τεκμηρίωση προτάσεων** και **εναλλακτικών λύσεων**, σε σχέση με τις επιλογές και τις προτεραιότητες της.

Η κατάρτιση χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών για να αξιολογηθούν οι δραστηριότητες και οι λειτουργίες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. θα πρέπει αφενός μεν να παίρνει υπόψη της τα παραπάνω χαρακτηριστικά, αφετέρου δε **να χρησιμοποιεί αξιόπιστα και κατάλληλα δεδομένα και στοιχεία**. Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και του νέου τύπου προϋπολογισμού στους δήμους δίνει τη δυνατότητα εκπόνησης σειράς αριθμοδεικτών που επιτρέπουν μία πλήρη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση της οικονομικής τους κατάστασης και των προοπτικών τους, καθώς και τις μεταξύ τους συγκρίσεις.

Με βάση τα παραπάνω είναι δυνατόν να υπολογιστούν μία σειρά από δείκτες, οι οποίοι, αφενός μεν θα περιγράφουν με ικανοποιητικό βαθμό ακρίβειας την οικονομική κατάσταση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ., αφετέρου δε θα προσεγγίζουν σε μεσοπρόθεσμη βάση τις οικονομικές τους προοπτικές:

i. **Δείκτες Εισροών – Εκροών (Input – Output)**, με αντικείμενο την ανάλυση των εσόδων και των εξόδων, με βάση την κωδικοποίηση του λογιστικού συστήματος των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.
ii. **Δείκτες Οικονομικής Επίδοσης (Performance)**, με αντικείμενο την αξιολόγηση των διαδικασιών προγραμματισμού και οικονομικής διαχείρισης που εφαρμόζουν οι Ο.Τ.Α.
iii. **Δείκτες Επενδύσεων**, με αντικείμενο την ανάλυση των επενδυτικών προτεραιοτήτων και επιλογών των δημοτικών αρχών.
iv. **Δείκτες Δανειακής Επιβάρυνσης**, για να αξιολογηθούν οι μέσο-μακροπρόθεσμες δυνατότητες και επιλογές των δημοτικών αρχών.

Πιο κάτω υπολογίζονται και ερμηνεύονται ορισμένοι κρίσιμοι δείκτες για την αξιολόγηση της υφιστάμενης Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου. Οι δείκτες που επιλέχθηκαν και ο τρόπος υπολογισμού τους παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 10.

- **Δείκτης Αυτονομίας: Τακτικά Έσοδα / Συνολικά Έσοδα**. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη αυτονομία σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης διαθέτει ένας ΟΤΑ, καθώς υποδηλώνεται μικρότερος βαθμός εξάρτισης από Έκτακτα Έσοδα. Η τιμή του δείκτη **0,5 και για τα τρία έτη της Οικονομικής Ανάλυσης**. . Η τιμή φανερώνει μια όχι ιδιαίτερα υψηλή αυτονομία, που μεταξύ άλλων **δυσχεραίνει τη διαδικασία προγραμματισμού**.

- **Δείκτης Λειτουργικής Αυτονομίας: Ίδια Τακτικά Έσοδα / Συνολικά Τακτικά Έσοδα** Στα ίδια τακτικά περιλαμβάνονται: πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά έσοδα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση του ΟΤΑ από τις τακτικές επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Η τιμή του δείκτη είναι **0,7** και για τα τρία έτη της ανάλυσης. Γίνεται φανερό πως **Ο Δήμος λειτουργεί στηριζόμενος σε μεγάλο βαθμό σε Ίδια Τακτικά Έσοδα**

- **Δείκτης Εξάρτησης: Σύνολο Επιχορηγήσεων της Κεντρικής Περιφερειακής Διοίκησης & της Ευρωπαϊκής Ένωσης / Συνολικά Έσοδα**. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερο εξαρτάται ένας ΟΤΑ από μη ελεγχόμενες από τον ίδιο πηγές εσόδων. Στον αριθμητή εντάσσονται οι τακτικές και οι έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες και οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις. Ο συγκεκριμένος δείκτης έχει διττό χαρακτήρα. Αντικατοπτρίζει την εξάρτηση των ΟΤΑ από επιχορηγήσεις μη ελεγχόμενες, ως προς τα κριτήρια κατανομής ή και την περιοδικότητά τους, ενώ επίσης ποσοτικοποιεί την αποτελεσματικότητα της διεκδικητικότητας των ΟΤΑ αναφορικά με την δέσμευση Εθνικών και Κοινοτικών επιχορηγήσεων, μέσα από την ένταξη σε αντίστοιχα προγράμματα. Οι επιχορηγήσεις ταξινομούνται, λειτουργικά και λογιστικά, σε τακτικές και έκτακτες. Οι τακτικές χρηματοδοτούν όλους τους ΟΤΑ, είναι νομοθετικά κατοχυρωμένες και τα κριτήρια κατανομής τους είναι, σε μεγάλο βαθμό, γνωστά και μετρήσιμα. Οι έκτακτες επιχορηγήσεις αφορούν δημόσιες πολιτικές που χρηματοδοτούνται από Υπουργεία συνήθως με προγραμματικές συμβάσεις, εθνικά προγράμματα στα οποία εντάσσονται οι ΟΤΑ με ειδικές διαδικασίες. **Η τιμή του δείκτη εξάρτησης τα Οικονομικά Έτη 2012, 2013 και 2014 ήταν 0,2.** Ερμηνεύοντας την τιμή του δείκτη διαχρονικά, μπορούμε να πούμε πως **από τη μια πλευρά ο βαθμός εξάρτησης του Δήμου από τις Κρατικές και Κοινοτικές Επιχορηγήσεις είναι αρκετά χαμηλός, από την άλλη πλευρά, ενδεχομένως προκύπτουν περιθώρια βελτίωσης ως προς τη διεκδίκηση Εθνικών και Κοινοτικών πόρων**, συμπέρασμα που πρέπει να ληφθεί υπόψη, ειδικά στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020.

- **Δείκτης Αυτοχρηματοδότησης Επενδύσεων: Συνολικές Επιχορηγήσεις για Επενδύσεις + Αντίστοιχες Εισπράξεις από Δάνεια / Σύνολο Επενδύσεων + Πληρωμές Τοκοχρεολυσίων.** Ο δείκτης αυτός παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τις προσπάθειες αυτοχρηματοδότησης των ΟΤΑ. Όσο μικρότερη είναι η τιμή του, τόσο λιγότερο εξαρτάται η επενδυτική πολιτική ενός Δήμου από εξωτερικές / έκτακτες πηγές χρηματοδότησης. Η τιμή του δείκτη είναι 0,54, 0,51 και 0,45 για τα Οικονομικά Έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.

Πίνακας 93: Υπολογισμός Αριθμοδεικτών

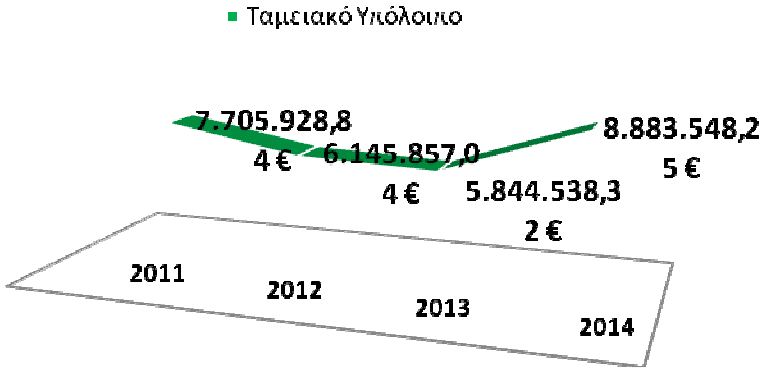
ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΥΠΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	2012	2013	2014
Δείκτης Αυτονομίας	Τακτικά Έσοδα / Συνολικά Έσοδα		**0,46**	**0,47**	**0,51**
Δείκτης Λειτουργικής Αυτονομίας	Ίδια Τακτικά Έσοδα / Τακτικά Έσοδα	Ίδια Τακτικά Έσοδα = Πρόσοδοι Ακίνητης Περιουσίας + Πρόσοδοι Κινητής Περιουσίας + Ανταποδοτικά Τέλη & Δικαιώματα + Λοιπά Τέλη & Δικαιώματα + Φόροι & Εισφορές + Λοιπά Τακτικά Έσοδα	**0,72**	**0,71**	**0,69**
Δείκτης Εξάρτησης	Σύνολο Επιχορηγήσεων /Συνολικά Έσοδα	Σύνολο Επιχορηγήσεων = Έσοδα από Επιχορηγήσεις + Επιχορηγήσεις για Λειτουργικές Δαπάνες + Επιχορηγήσεις για Επενδύσεις	**0,19**	**0,23**	**0,22**
Δείκτης Αυτοχρηματοδότησης Επενδύσεων	(Συνολικές Επιχορηγήσεις για Επενδύσεις + Αντίστοιχες Εισπράξεις από Δάνεια) / (Σύνολο Επενδύσεων + Πληρωμές Τοκοχρεολυσίων)		**0,54**	**0,51**	**0,45**

6.8. Ανάλυση Ταμειακού Υπολοίπου

Συμπληρωματικά των στοιχείων και της ανάλυσης που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες ενότητες της παρούσας ανάλυσης, στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθούν, αποτυπώνεται η **εξέλιξη του Ταμειακού Υπολοίπου του Δήμου κατά την περίοδο 2012 – 2014**.

Πίνακας 94: Ταμειακό Υπόλοιπο 2012 – 2014

	2012	2013	2014
Υπόλοιπο Έναρξης	7.705.928,84 €	6.145.857,04 €	5.844.538,32 €
Εισπραχθέντα Έσοδα	29.613.045,49 €	29.652.037,65 €	25.978.599,13 €
Πληρωθέντα Έξοδα	31.173.117,29 €	29.953.356,37 €	22.939.589,20 €
Ταμειακό Υπόλοιπο	**6.145.857,04 €**	**5.844.538,32 €**	**8.883.548,25 €**

Διάγραμμα 60: Εξέλιξη Ταμειακού Υπολοίπου 2012 - 2014

6.9. Κατευθύνσεις στον Τομέα της Οικονομικής Διαχείρισης

6.9.1. Κοστολόγηση Βάσει Δραστηριοτήτων (Activity Based Costing)

Στο σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον, ο Δήμος οφείλει να στοχεύει στην συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, με ταυτόχρονο όμως περιορισμό του κόστους, δηλαδή στη συνεχή και παράλληλη βελτίωση της αποτελεσματικότητας αλλά και της αποδοτικότητας.

Στην κατεύθυνση αυτή, είναι απαραίτητες **λεπτομερείς** και **απολύτως ακριβής** πληροφορίες σε σχέση με το **κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών**. Οι συγκεκριμένες πληροφορίες αποτελούν την πρώτη και σημαντικότερη προϋπόθεση **παραγωγής** και λήψης **οικονομικά ορθών** και **τεχνοκρατικά τεκμηριωμένων** προτάσεων σε οργανωτικό και διοικητικό επίπεδο (περικοπές ή μη δραστηριοτήτων ή λειτουργιών, προσωπικού, κλπ.)

Αυτή τη στιγμή, οι όποιες κοστολογικές πληροφορίες **δεν απολύτως αξιόπιστες** καθώς:

- Δεν προκύπτουν από ένα Σύστημα Κοστολόγησης, που να λαμβάνει υπόψη του **τη φύση των δραστηριοτήτων** της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (πολλές οριζόντιες υπηρεσίες, πολλές δραστηριότητες που εκτελούνται από την ίδια οργανωτική μονάδα, σύγκρουση ρόλων και αρμοδιοτήτων, κλπ.).

- Αν και υπάρχουν συγκεντρωτικά στοιχεία κόστους, **δεν υπάρχουν πληροφορίες για τη διάρθρωσή του** (*από ποιές συγκεκριμένες δραστηριότητες του φορέα προέρχεται;*).

Ως αποτέλεσμα σήμερα, όποιες διοικητικές αποφάσεις στο τομέα της οικονομικής διαχείρισης, ενέχουν μεγάλο **κίνδυνο λανθασμένων οικονομικά αποφάσεων** σε όρους αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

Για το λόγω αυτό, μπορεί να εξεταστεί **δημιουργία ενός συστήματος κοστολόγησης των δραστηριοτήτων του Δήμου**, που σε συνδυασμό με τα υφιστάμενα θεσμοθετημένα εργαλεία προγραμματισμού και οικονομικής διαχείρισης, θα υποστηρίζει την λήψη μέτρων που θα εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα.

6.9.2. Προϋπολογισμός Μηδενικής Βάσης (Zero Based Budgeting)

Μέχρι σήμερα η κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού πραγματοποιείται με την **«αυξητική» μέθοδο**, αυξάνοντας δηλαδή το προϋπολογισμό κατά ένα ποσοστό επί των αντίστοιχων μεγεθών του περασμένου οικονομικού έτους.

Με τον παραδοσιακό τρόπο κατάρτισης του προϋπολογισμού γνωστού και ως **προϋπολογισμού των μικρών ποσοστιαίων μεταβολών**, η διαδικασία κατάρτισης βασίζεται στον προϋπολογισμό και τα λειτουργικά αποτελέσματα του τελευταίου χρόνου, με αύξηση ή μείωση των μεγεθών του κατά ένα ποσοστό. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη προσέγγιση, οι περισσότερες δραστηριότητες και λειτουργίες της τελευταίας χρήσης θα συνεχίσουν να υφίστανται. Το επίπεδο των δαπανών της τελευταίας χρήσης λαμβάνεται ως δεδομένο και η ανάλυση εστιάζεται μόνο στον προϋπολογισμό των όποιων μεταβολών. **Η προσέγγιση αυτή δεν αναλύει, δεν μπορεί να λειτουργήσει ως ένα εργαλείο αξιολόγησης και βελτίωσης** και αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μειονέκτημα στη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο προϋπολογισμός μηδενικής βάσης αποτελεί μια διαφορετική προσέγγιση κατάρτισης προϋπολογισμού. Στα πλαίσια της κατάρτισης του προϋπολογισμού μηδενικής βάσης όλοι οι υπεύθυνοι των επί μέρους προϋπολογισμών καλούνται να δικαιολογήσουν όλες τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες και όχι μόνο τις μεταβολές από τον προϋπολογισμό του περασμένου χρόνου. Το στοιχείο αυτό μπορεί να προσεγγιστεί πιο εύκολα με την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος δράσης ανά διεύθυνση. Η βάση κατάρτισης του νέου προϋπολογισμού είναι μηδενική και όχι ο προϋπολογισμός του περασμένου χρόνου. Η προσέγγιση του προϋπολογισμού μηδενικής βάσης ενθαρρύνει τους υπεύθυνους κατάρτισης ή τις ομάδες κατάρτισης των προϋπολογισμών των κέντρων ευθύνης να προχωρήσουν σε μια πιο **ουσιαστική ανάλυση και αξιολόγηση όλων των στοιχείων του προϋπολογισμού** και στην κατανόηση των δραστηριοτήτων εκείνων οι οποίες διακρίνονται για τη χρησιμότητά τους αλλά και για την σπάταλη ανάλωση των παραγωγικών συντελεστών.

7. Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

7.1. SWOT Ανάλυση

7.1.1. SWOT Ανάλυση της Περιοχής του Δήμου

Ισχυρά Σημεία	Αδύνατα Σημεία
↑ Πλούσιο φυσικό περιβάλλον (συνδυασμός βουνού και θάλασσας).	↓ Η αύξηση του πληθυσμού του Δήμου δημιουργεί πιέσεις στις κοινωνικές δομές
↑ Το θαλάσσιο & παραλιακό μέτωπο ως δημόσιο αγαθό που ενισχύει το επίπεδο ποιότητα ζωής για τους δημότες	↓ Η αύξηση του πληθυσμού του Δήμου δημιουργεί πιέσεις στον αστικό ιστό (επάρκεια βασικών υποδομών, δόμηση, κλπ.)
↑ Το θαλάσσιο & παραλιακό μέτωπο ως πόλος έλξης επισκεπτών	↓ Σημαντικό επίπεδο σχολικού «πληθωρισμού», με αυξητικές τάσεις σε νηπιαγωγεία και δημοτικά, που δύναται να είναι ακόμα υψηλότερες στο άμεσο μέλλον δεδομένου του δημογραφικού προφίλ του Δήμου.
↑ Το θαλάσσιο & παραλιακό μέτωπο ως σημείο προσέκλυσης ήπιων δραστηριοτήτων	↓ Σημαντικές πηγές ρύπανσης στο σύνολο της περιοχής του Δήμου
↑ Η Λίμνη της Βουλιαγμένης ως μνημείο της φύσης	↓ Οχλούσες δραστηριότητες στο παραλιακό μέτωπο, με σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και επιπτώσεις σε όρους ποιότητας ζωής των δημοτών
↑ Η γεωμορφολογία της περιοχής του Δήμου	↓ Οι μεγάλοι οδικοί άξονες υπερτοπικής κυκλοφορίας
↑ Τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του Δήμου μπορούν να στηρίξουν (υπό προϋποθέσεις), δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού	↓ Η πολύ μεγάλη αύξηση του πληθυσμού κατά τους θερινούς μήνες (εποχικός και διερχόμενος πληθυσμός)
↑ Το αστικό και περιαστικό πράσινο	↓ Απουσία σύνδεσης των παραλιών με τον αστικό ιστό - Αποκοπή της Πόλης από το παραλιακό μέτωπο.
↑ Επάρκεια υποδομών φιλοξενίας	↓ Κυκλοφορία και σηματοδότηση
↑ Υψηλό επίπεδο ποιότητας υποδομών φιλοξενίας	↓ Επικινδυνότητα του οδικού δικτύου
↑ Πολιτιστικό κεφάλαιο της περιοχής του Δήμου	↓ Περιθώρια βελτίωσης της αστικής κινητικότητας στα πρότυπα των βιώσιμων πόλεων (ποδηλατόδρομοι, πεζόδρομοι, ήπια κυκλοφορία, κλπ.)
↑ Υφιστάμενες αθλητικές υποδομές	↓ Τοπική Συγκοινωνία
↑ Η πραγματοποίηση σημαντικού αριθμού πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε ετήσια βάση	↓ Έλλειψη ικανοποιητικών μηχανισμών αντιμετώπισης της αυξανόμενης παραβατικότητας / εγκληματικότητας, στα πλαίσια της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης της χώρας
↑ Η πραγματοποίηση σημαντικού αριθμού αθλητικών δραστηριοτήτων σε ετήσια βάση	↓ Περιορισμένη προσβασιμότητα σε σημεία του
↑ Ο υφιστάμενος χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός	
↑ Χαμηλοί συντελεστές δόμησης	
↑ Η λειτουργία του «Ασκληπιείου»	

↑ Η λειτουργία σημαντικών Κοινωνικών Δομών από το Δήμο

↑ Εθελοντισμός

↑ Ικανοποιητικό Επίπεδο σε Ζητήματα Βασικών Υποδομών (Αποχέτευσης, Ύδρευσης κλπ.)

↑ Γειτνίαση με την Αθήνα και το Πειραιά

↑ Γειτνίαση με το Αεροδρόμιο

↑ Σημαντικό επίπεδο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των δημοτών

↑ Η ύπαρξη εγκεκριμένου Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων

↑ Σημαντική ομοιογένεια του αναπτυξιακού «προφίλ» των τριών Δημοτικών Ενοτήτων

↑ Σημαντική ομοιογένεια του δημογραφικού «προφίλ» των τριών Δημοτικών Ενοτήτων

↑ Υψηλό ποσοστό συμμετοχής των παραγωγικών ηλικιακών ομάδων στο σύνολο του πληθυσμού

↑ Υψηλή τιμή δείκτη νεανικότητας στη Δημοτική Ενότητα της Βάρης

↑ Δεν υπάρχουν και δεν προβλέπεται η ανάπτυξη ρυπαίνουσας βιομηχανικής ή/και βιοτεχνικής δραστηριότητας στο Δήμο.

↑ Ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού (Υψηλό ποσοστό συμμετοχής των δημοτών που έχουν ολοκληρώσει Ανώτατη Εκπαίδευση, Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό, στο σύνολο του πληθυσμού).

↑ Απουσία μεγάλων εμπορικών κέντρων με αρνητικές εξωτερικές οικονομίες

↑ Σημαντικός αριθμός Ιδιόκτητων κτιρίων που χρησιμοποιούνται από Κοινωνικές και Λοιπές Υπηρεσίες του Δήμου

↑ Συμμετοχή του Δήμου στο «Σύμφωνο των Δημάρχων»

↑ Οι συνεργασίες του Δήμου σε ζητήματα πολιτικής προστασίας

↑ Οι συνεργασίες του Δήμου σε ζητήματα διαχείρισης απορριμμάτων

Δήμου, από ατόμα με αναπηρία (ΑμΕΑ) ή ειδικά προβλήματα, (ηλικιωμένοι, έγκυες, παιδιά κλπ.)

↓ Διαδικασίες και Σύγχρονες Υποδομές σε Θέματα Πολιτικής Προστασίας Δήμου

↓ Υψηλό ποσοστό ανεργίας

↓Υψηλός αριθμός νέων ανέργων (υψηλός ρυθμός αύξησης της ανεργίας)

↓ Αδυναμίες παρέμβασης του Δήμου στο παραλιακό μέτωπο

↓ Υπερτοπική κυκλοφορία.

↓ Ανεπαρκής πεζοδρόμηση - Ανάγκη μεγαλύτερης μέριμνας για τους πεζούς

↓ Ελλείψεις βασικών υποδομών στη Δημοτική Κοινότητα Βάρης

↓ Υψηλή ποσότητα κατα κεφαλή παραγωγής απορριμμάτων στο Δήμο

↓ Χαμηλό ποσοστό ανακύκλωσης

↓ Μη εφαρμογή προγράμματος Διαλογή στην Πηγή και ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων

↓ Ανεπαρκής αξιοποίησης του πολιτιστικού κεφαλαίου του Δήμου

↓ Έλλειψη πολιτικών περιορισμού της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών CO2 στον οικιακό τομέα.

↓ Έλλειψη πολιτικών περιορισμού της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών CO2 από τις επιχειρήσεις.

↓ Δυσκολία χρηματοδότησης έργων βασικών υποδομών από το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020

Ευκαιρίες	Απειλές
↗ Η προστασία του αστικού χαρακτήρα της περιοχής στον εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό	↘ Η συνέχιση της οικονομικής κρίσης και της οικονομική ύφεσης θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα, ειδικά σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες
↗ Το νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων	↘ Η δυσχερής οικονομική συγκυρία λόγω της ύφεσης στην οποία έχει βρεθεί η Ελληνική Οικονομία στα πλαίσια της αντιμετώπισης της κρίσης χρέους παρεμποδίζει την επιχειρηματικότητα
↗ Διαθέσιμοι πόροι από Ευρωπαϊκά Προγράμματα τη νέα Προγραμματική Περίοδο (LIFE, HORIZON, κλπ.)	↘ Η δυσχερής οικονομική συγκυρία λόγω της ύφεσης στην οποία έχει βρεθεί η Ελληνική Οικονομία μειώνει το διαθέσιμο εισόδημα
↗ Η νέα προγραμματική περίοδος (ΕΣΠΑ 2014-2020)	↘ Κίνδυνος απαξίωσης του φυσικού περιβάλλοντος
↗ Ο εμπροσθοβαρής χαρακτήρας που προβλέπεται για τις δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα στο νέο ΕΣΠΑ 2014 – 2020	↘ Κίνδυνος απαξίωσης του αστικού περιβάλλοντος
↗ Η πιθανότητα επέκτασης του ΜΕΤΡΟ	↘ Ο περιορισμός των δυνατοτήτων χρηματοδότησης του Δήμου από τους Εθνικούς Πόρους
↗ Η ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αξιοποίηση των ευκαιριών της νέας εποχής της γνώσης και της πληροφορίας	↘ Κίνδυνος αύξησης της παραβατικότητας και της εγκληματικότητας λόγω της υφιστάμενης οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης στη χώρα
↗ Δυνατότητα χρηματοδότησης έργων μέσα από νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (πχ. JESSICA)	↘ Κίνδυνος περαιτέρω μείωσης του εισοδήματος των δημοτών
↗ Οι κάτοικοι και οι φορείς της πόλης μπορούν να συμμετέχουν και να συμβάλλουν σημαντικά στη διατήρηση της καθαριότητας με κατάλληλη ευαισθητοποίηση.	↘ Κίνδυνος απαξίωσης των Κοινωνικών Δομών, λόγω της συνεχώς αύξανόμενης πίεσης που δέχονται λόγω των αυξανόμενων αναγκών των αναγκών των πολιτών στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας.
↗ Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των ανέργων, δίνει την ευκαιρία για εξειδικευμένη απασχόληση	↘ Κίνδυνος υποβάθμισης των σχολικών υποδομών
↗ Πολιτικές συνεχιζόμενης εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτισης των απασχολουμέων και ανέργων	↘ Κίνδυνος υποβάθμισης του τουριστικού προϊόντος του Δήμου
↗ Δοκιμασμένες πλέον τεχνολογίες «Έξυπνων» Πόλεων, που μπορούν να αξιοποιηθούν σε ένα μεγάλο εύρος των δραστηριοτήτων του Δήμου	↘ Φυσικές Καταστροφές
↗ Ο Νόμος 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία	↘ Κίνδυνος αδυναμίας διαχείρισης της αύξησης του πληθυσμού
↗ Το θεσμικό πλαίσιο για την υλοποίηση ενεργειακών έργων	↘ Κίνδυνος περαιτέρω Αύξηση της Ανεργίας
↗ Η δυνατότητα μείωσης του κόστους διαχείρισης των απορριμμάτων	↘ Επιδείνωση των Κοινωνικών Προβλημάτων
↗ Δημιουργία ταυτότητα του Δήμου – City Branding	↘ Πίεση εμπορευματοποίησης περιοχών και περαιτέρω εμπορευματοποίηση της παραλιακής ζώνης
	↘ Δημιουργία υπερτοπικών δραστηριοτήτων στην παραλιακή ζώνη

7.1.2. SWOT Ανάλυση του Δήμου ως Οργανισμού

	Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Ανάπτυξης	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Ισχυρά Σημεία	1. Άμεση επαφή με τον πολίτη (ορισμένες δραστηριότητες), 2. Εξειδικευμένη γνώση	1. Υψηλό μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, 2. Καθημερινή προσπάθεια και "φιλότιμο" του προσωπικού για την εξυπηρέτηση των πολιτών, που καλύπτουν οργανωτικές και λοιπές αδυναμίες.
Αδύνατα Σημεία	1. Οργανωτική Δομή, 2. Έλλειψη Προσωπικού	1. Διαδικασία ετήσιου προγραμματισμού (Τεχνικού Προγράμματος) - Ασαφής καθορισμός προτεραιοτήτων, 2. Έλλειψη επαρκούς γραμματειακής υποστήριξης, 3. Μη αποτελεσματική και μη αποδοτική διαχείριση εγγράφων, 4. Ανεπαρκής Στελέχωση, 5. Η συμμετοχή του προσωπικού σε επιτροπές (έργων, προμηθειών, κλπ.), πραγματοποιείται σε βάρος της υλοποίηση / εκτέλεση των κύριων δραστηριοτήτων της διεύθυνσης και επιδρά αρνητικά στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα. 6. Χρονοβόρες διαδικασίες έκδοσης κανονιστικών αποφάσεων για κυκλοφοριακά θέματα, 7. Σύστημα παρακολούθησης καθημερινών εργασιών (έλλειψη), 8. Εσωτερική επικοινωνία.
Ευκαιρίες	1.Ο κρίσιμος ρόλος των ΤΠΕ για την επίτευξη της αναγκαίας βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του Δήμου, 2. Νέο ΕΣΠΑ – χρηματοδοτικά εργαλεία.	ΕΣΠΑ - Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020
Απειλές	-	1. Παρεμβάσεις επί των προβλεπόμενων διαδικασιών και των προγραμματιζόμενων εργασιών. 2. Γραφειοκρατία, η οποία επηρεάζει και την εκτέλεση των τεχνικών έργων (εγκρίσεις, αδειοδοτήσεις, κλπ.)

	Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Πρασίνου	Διεύθυνση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης
Ισχυρά Σημεία	1. Η λειτουργία του προγραμματισμού εσωτερικά της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Πρασίνου, 2. Καθημερινή προσπάθεια και "φιλότιμο" του προσωπικού που καλύπτουν οργανωτικές και λοιπές αδυναμίες. 3. Γνώση της νομοθεσίας από το προσωπικό.	1. Η άμεση και καθημερινή επαφή με τον πολίτη, 2. Η ταχύτητα ανταπόκρισης στα αιτήματα των πολιτών, 3. Απευθείας λογοδοσία στους πολίτες, 4. Η κρισιμότητα των δραστηριοτήτων της Δ/νσης για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής στο Δήμο - στη καθημερινότητα του δημότη.
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Ανεπαρκής αξιοποίησης ΤΠΕ. 3. Έλλειψη στοιχείων - αρχείων παρελθόντων ετών για τα Κοιμητήρια (βιβλία, τοπογραφικά διαγράμματα, κλπ.)	
Ευκαιρίες	ΕΣΠΑ - Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020	1. Η ύπαρξη Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων του Δήμου, στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης απορριμμάτων, 2. Το νέο θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες και νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων).
Απειλές	1. Η έλλειψη προσωπικού και σε αρκετές περιπτώσεις η έλλειψη μέσων επηρεάζει τη αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της Υπηρεσίας σε τέτοιο βαθμό που μπορεί να οδηγήσει τους υπαλλήλους να βρεθούν ακόμη και υπόλογοι έναντι του Νόμου. 2. Συνεχής αύξηση του όγκου της εργασίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος &	Η πιθανή ιδιωτικοποίηση της λειτουργίας της υπηρεσίας

	Πρασίνου, καθώς λόγω της οικονομικής κρίσης, ενέργειες που πραγματοποιούσαν οι ίδιοι οι κάτοικοι είτε στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους (π.χ καθορισμός οικοπέδων), είτε για να εξωραΐσουν την ευρύτερη περιοχή της ιδιοκτησίας τους, έχουν παύσει, με αποτέλεσμα να επιφορτίζεται η υπηρεσία την εκτέλεση των εργασιών αυτών.	

	Διεύθυνση Υπηρεσίας Δόμησης	**Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας**
Ισχυρά Σημεία	1. Η πολύ καλή συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων, 2. Η εμπειρία, η προθυμία και η εντιμότητα των υπαλλήλων.	1. Ο προγραμματισμός και οι δράσεις που εκτελούνται στο τομέα της πρόσληψης, επιτρέπουν την άμεση ανταπόκριση / επέμβαση όταν προκύπτει κάποιο περιστατικό, 2. Η ύπαρξη εθελοντικών ομάδων δασοπροστασίας
Αδύνατα Σημεία	1. Οργάνωση του αρχείου, 2. Ελλειψη προσωπικού	1. Στην αντιπυρική περίοδο δεν υπάρχει 24ωρη παρακολούθηση της περιοχής, 2. Η συνεργασία / συντονισμός με τις εθελοντικές ομάδες
Ευκαιρίες	ΕΣΠΑ - Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020.	-
Απειλές	Η «διαχείριση» των πολιτών.	1. Αδυναμίες / ελλείψεις του θεσμικού πλαισίου που διέπει συγκεκριμένες δραστηριότητες του Τμήματος

	Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής – Παιδείας – Αθλητισμού & Πολιτισμού	**Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών**
Ισχυρά Σημεία	1.Το Ανθρώπινο Δυναμικό διαθέτει υψηλό αίσθημα ευθύνης και προσφοράς, ευγένεια και προθυμία, 2. Το θετικό συναδελφικό κλίμα στον εργασιακό χώρο που χαρακτηρίζεται από αλληλοσεβασμό, συνοχή και πειθαρχία	1. Η ποιότητα υπηρεσιών προς τους πολίτες κρίνεται σε γενικές γραμμές ικανοποιητική. Η παγιωμένη διαχρονικά αμεσότητα εξυπηρέτησης των πολιτών στις συναλλαγές τους με τις υπηρεσίες και κυρίως ο σύντομος χρόνος εξυπηρέτησης στα Τμήματα Πρωτοκόλλου (πρωτοκόλληση αιτήσεων) και Δημοτικής κατάστασης-Ληξιαρχείου (έκδοση πιστοποιητικών), 2.Ικανοποιητικό επίπεδο μηχανοργάνωσης, 3. Η εμπειρία του ανθρώπινου δυναμικού
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Ανεπαρκής αξιοποίησης ΤΠΕ. 3. Οργανωτική Δομή, 4. Κτηριακές Υποδομές	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Ανεπαρκείς χώροι στέγασης των υπηρεσιών. 3. Η έλλειψη σύγχρονων υλικοτεχνικών υποδομών όπως ενός ολοκληρωμένου μέσου δικτυακού τόπου (portal) που θα παρέχει τη δυνατότητα απομακρυσμένης εξυπηρέτησης των πολιτών
Ευκαιρίες	1. Η πρόσληψη ατόμων μέσω ΟΑΕΔ, 2. Η απορρόφηση φοιτητών για πρακτική άσκηση στις κοινωνικές δομές.	-
Απειλές	1. Η συνεχής αύξηση των ατόμων που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και έχουν ανάγκη τη στήριξη από την Υπηρεσία.	1. Ο μεγάλος αριθμός συνταξιοδοτήσεων υπαλλήλων σε συνδυασμό με τη μη κάλυψη των οργανικών θέσεων λόγω απαγόρευσης των προσλήψεων.

	Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	Διεύθυνση ΚΕΠ
Ισχυρά Σημεία	1. Ταχύτητα εξυπηρέτησης των πολιτών, 2. Εμπρόθεσμη σύνταξη προϋπολογισμών και απολογισμών.	1. Το προσωπικό είναι καταρτισμένο, έμπειρο, εξειδικευμένο και ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στο μεγάλο αριθμό των αντικειμένων που εξυπηρετούν τα ΚΕΠ.
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού, 2. Υπάρχει ανάγκη εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού.	1. Υλικοτεχνική υποδομή (Απαρχαιωμένος εξοπλισμός πληροφορικής, ελλείψεις σε γραφική ύλη)
Ευκαιρίες	-	-
Απειλές	1. Η ανάγκη υποστήριξης από εξωτερικούς συνεργάτες.	1. Η διαρκώς αυξανόμενη χρήση των ΚΕΠ από τους πολίτες.

	Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
Ισχυρά Σημεία	1. Η κρισιμότητα των αρμοδιοτήτων της Δημοτικής Αστυνομίας για την ποιότητα ζωής / την καθημερινότητα των δημοτών, 2. Το υφιστάμενο Ανθρώπινο Δυναμικό
Αδύνατα Σημεία	1. Η σημαντικές ελλείψεις προσωπικού, 2. Το ανεπαρκές / προβληματικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Δημοτικής Αστυνομίας, 3. Η επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την ΕΛ.ΑΣ. Σε συγκεκριμένους τομείς.
Ευκαιρίες	1. Η δυνατότητα βελτίωσης του πλαισίου συνεργασίας με την ΕΛ.ΑΣ., 2. Η υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, 3. Η εκ νέου οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης και σεβασμού με τους πολίτες.
Απειλές	1. Η αμφισβήτηση του ρόλου και της σημασίας της Δημοτικής Αστυνομίας από τους πολίτες. 2. Η διατήρηση της ανεπάρκειας του θεσμικού πλαισίου, 3. Η διατήρηση της επικάλυψης αρμοδιοτήτων με την ΕΛ.ΑΣ. και η μη αποσαφήνιση των σχετικών διαδικασιών.

7.1.3 SWOT Ανάλυση των ΝΠΔΔ του Δήμου

	Ο.Α.Π.Π.Α.
Ισχυρά Σημεία	1. Ποιότητα προσφερόμενων υπηρεσιών στου Παιδικούς Σταθμούς, 2. Το κοινωνικό πολιτιστικό έργο που επιτελεί ο οργανισμός είναι κρίσιμο για την διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής στο Δήμο, 3. Η ύπαρξη τεσσάρων (4) σύγχρονων παιδικών σταθμών, 4. Η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους παιδικούς σταθμούς, 5. Το έμπειρο και επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό των παιδικών σταθμών, 6. Η αποτελεσματική συνεργασία με φορείς και συλλόγους της περιοχής, 7. Η κάλυψη αναγκών όλων των ηλικιακών ομάδων, στους τομείς δραστηριοποίηση του Οργανισμού, 8. Η ύπαρξη εγκαταστάσεων και στις τρείς (3) δημοτικές ενότητες.
Αδύνατα Σημεία	1. Κτιριακές Εγκαταστάσεις, 2. Ανθρώπινο Δυναμικό (ελλείψεις), 3. Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης ΤΠΕ, 4. Ελλείψεις σε βασικό εξοπλισμό και εξοπλισμό πληροφορικής, 5. Εκπαίδευση προσωπικού / Σημαντικές ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης, 6. Μη ικανοποιητικό επίπεδο οργάνωσης και διοίκησης – απουσία Συστημάτων Διοίκησης που θα διασφάλιζαν ένα υψηλό επίπεδο αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας, 7. Ανάγκη βελτίωσης των αθλητικών υποδομών (εξοπλισμός και εγκαταστάσεις), όσον αφορά την ασφάλεια και την καταλληλότητα της χρήσης τους, 8. Υψηλό ενεργειακό κόστος των εγκαταστάσεων, 9. Συντήρηση εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, 10. Η έλλειψη βασικού εξοπλισμού υποστήριξης πολιτιστικών και αθλητικών προγραμμάτων, 11. Η έλλειψη βασικού εξοπλισμού των παιδικών σταθμών, 12. Οι κλειστές αίθουσες πολλαπλών χρήσεων δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού του Δήμου, 13. Η απουσία επαρκών χώρων άθλησης (εξοπλισμένα γυμναστήρια - κολυμβητήριο), 14. Χαμηλή αξιοποίηση ΤΠΕ, 15. Η ελλιπής φύλαξη και καθαριότητα των αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων, 16. Η έλλειψη μόνιμου προσωπικού, 17. Εκπαίδευση του προσωπικού, 18. Η καθυστέρηση των εγκρίσεων του προσωπικού με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις στην εισαγωγή των παιδιών στους παιδικούς σταθμούς καθώς και στην έναρξη των αθλητικών και πολιτιστικών προγραμμάτων.
Ευκαιρίες	1. Η νέα προγραμματική περίοδος ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Δυνατότητα διεύρυνση του φάσματος των προσφερόμενων υπηρεσιών του Οργανισμού, 2. Η αύξηση του πληθυσμού και κατά επέκταση η αύξηση των αναγκών για παιδικούς σταθμούς, αθλητικά και πολιτιστικά προγράμματα με δυνατότητα προσφορά μεγάλου εύρους παρεχομένων υπηρεσιών, 3. Σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση του δήμου και το φυσικό περιβάλλον υπάρχει η προοπτική για αξιοποίηση των χώρων καθώς ευνοείται και η ανάπτυξη νέων μορφών άθλησης, 4. Το φυσικό κάλλος της περιοχής (συνδυασμός βουνού και θάλασσας, ύπαρξη χώρων πρασίνου, πεζόδρομων, ποδηλατοδρόμων), 5. Το αρχαιολογικό – λαογραφικό πολιτιστικό ενδιαφέρον της περιοχής, 6. Ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών φορέων στις δραστηριότητες του οργανισμού.
Απειλές	1. Αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ενδιαφερομένων / δυνητικών ωφελούμενων στους παιδικούς σταθμούς, 2. Κίνδυνος μείωσης του επιπέδου ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών σε πολλούς από τους τομείς δράσης του οργανισμού (πλην παιδικών σταθμών), 3. Περιορισμός της δράσης του οργανισμού (αδυναμία δραστηριοποίησης σε συγκεκριμένους τομείς δράσης), 4. Η εξάρτηση από τους πόρους του Δήμου, 5. Τα Ίδια Έσοδα δεν επαρκούν για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών, 6. Η μη ένταξη του σχεδίου ανάπτυξης σε ευρύτερο κεντρικό σχεδιασμό.

ΞΕΝΩΝΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ

Ισχυρά Σημεία	1. Η πολύχρονη πείρα του προσωπικού του Κοινωνικού Ξενώνα, 2. Η κτιριακή υποδομή (μετά το 2009 (ανακαίνιση με χρηματοδότηση Ιδρύματος Σ. Νιάρχος, 3. Η Γεωγραφική θέση του ιδρύματος.
Αδύνατα Σημεία	1. Έλλειψη προσωπικού (Νυχτοφύλακας - Μάγειρας - Τραπεζοκόμος - εργάτης καθαριότητας), 2. Αυστηρός Π/Υ, 3. Αυξημένη γραφειοκρατία.
Ευκαιρίες	1. Χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκά προγράμματα (Νέα προγραμματική περίοδος 2014 - 2020), 2. Συνεργασία με μεγάλες εταιρίες στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, 3. Συνεργασία με άτομα ή συλλόγους με κοινωνική προσφορά
Απειλές	1. Περαιτέρω αποδυνάμωση του αριθμού των εργαζομένων (πχ. λόγω συνταξιοδότησης), 2. Η αύξηση του έργου του «Ξενώνα», όπως συμβαίνει με τις περισσότερες κοινωνικές δομές τα τελευταία χρόνια.

7.2. Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης

7.2.1. Προσδιορισμός Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης

Στο επίπεδο της Τοπικής Ανάπτυξης, τα Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής ανάπτυξης αποτελούν **ολιγάριθμα** ζητήματα τα οποία αποτυπώνουν **συνδυαστικά** τα συμπεράσματα της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, με τρόπο που καθοδηγούν στην διαμόρφωσης και την διατύπωση των Γενικών Στρατηγικών Στόχων.

Πίνακας 95: Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Ζήτημα 01 **(Z01)**	Η διαχείριση των επιπτώσεων και της δυναμικής του φαινομένου της ανεργίας (Χαμηλά ποσοστά του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού, Χαμηλά ποσοστά απασχόλησης, Υψηλά ποσοστά ανεργίας και σημαντικός ρυθμός αύξησης της ανεργίας).
Ζήτημα 02 **(Z02)**	Η διαρκώς αυξανόμενη πίεση των κοινωνικών δομών λόγω των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών του πληθυσμού (και ειδικότερα των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων), στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας, δύναται να οδηγήσει σε φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.
Ζήτημα 03 **(Z03)**	Διατήρηση και αυστηρή προστασία του πολεοδομικού καθεστώτος, ως κρίσιμο στοιχείο για την διασφάλιση της ποιότητας ζωής στην περιοχή του Δήμου.
Ζήτημα 04 **(Z04)**	Διασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στο δημόσιο χώρο και τα δημόσια αγαθά
Ζήτημα 05 **(Z05)**	Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Δήμου, με έναν τρόπο που θα διασφαλίζει απόλυτα την προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος και δεν θα επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα ζωής στην πόλη
Ζήτημα 06 **(Z06)**	Ύπαρξη διαφορετικών πηγών ρύπανσης του περιβάλλοντος (ρύπανση του αέρα, ρύπανση των υδάτων, ηχορύπανση), στην περιοχή του Δήμου, επηρρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής στην περιοχή του Δήμου.
Ζήτημα 07 **(Z07)**	Η αποκοπή του παραλιακού μετώπου, από τον αστικό ιστό
Ζήτημα 08 **(Z08)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου
Ζήτημα 09 **(Z09)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του αστικού και περιαστικού πρασίνου
Ζήτημα 10 **(Z10)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του οικιστικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου
Ζήτημα 11 **(Z11)**	Η αποτελεσματική λειτουργία της Πολιτικής Προστασίας στην περιοχή του Δήμου
Ζήτημα 12 **(Z12)**	Ύπαρξη εμποδίων σε ΑμεΑ και άλλες ομάδες πληθυσμού, ως προς την πλήρη προσβαση σε δημόσιους χώρους και κατ΄επέκταση σε βασικά κοινωνικά αγαθα
Ζήτημα 13 **(Z13)**	Ολοκληρωμένη διαχείριση του κυκλοφοριακού ζητήματος (Οδικό δίκτυο και επικινδυνότητα αυτού, λοιπές υποδομές, ρυθμίσεις, αστική κινητικότητα – ήπια κυκλοφορία), στην κατεύθυνση της δημιουργίας μιας βιώσιμης πόλης
Ζήτημα 14 **(Z14)**	Αύξηση αριθμού μαθητών στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία του Δήμου, με αυξητικές τάσεις (Σχολικός «Πληθωρισμός») - Κίνδυνος ποιοτικής υποβάθμισης και αριθμητικής ανεπάρκειας των σχολικών Υποδομών
Ζήτημα 15 **(Z15)**	Κίνδυνος Υποβάθμισης και Ανεπάρκειας των Αθλητικών Υποδομών
Ζήτημα 16 **(Z16)**	Ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων του Δήμου, στην κατεύθυνση τόσο της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στην πόλη, όσο και της αποδοτικότερης διαχείρισης των απορριμμάτων (μείωση του σημαντικού κόστους διαχείρισης).
Ζήτημα 17 **(Z17)**	Συμμετοχή - Εμπλοκή των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών της περιοχής, στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός ενεργειακά αποδοτικού δήμου.

7.2.2. Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης

Για την ιεράρχηση των Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης, τα Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης που εντοπίστηκαν, αξιολογήθηκαν ως προς τα πιο κάτω κριτήρια[58].

☑ **Κριτήριο 1 (Κ1) - *Σπουδαιότητα του Προβλήματος***: Ο βαθμός στον οποίο το πρόβλημα που παρουσιάζεται έχει ακραίες επιπτώσεις και απαιτείται η άμεση επίλυσή του, για την αποφυγή μόνιμων βλαβών.

☑ **Κριτήριο 2 (Κ2) - *Μελλοντικός Κίνδυνος***: Ο βαθμός στον οποίο το πρόβλημα που παρουσιάζεται, δύναται να αποτελέσει σημαντικό κίνδυνο για την τοπική κοινωνία μελλοντικά, εάν δεν επιλυθεί άμεσα.

☑ **Κριτήριο 3 (Κ3) - *Δυνατότητα Παρέμβασης του Δήμου***: Ο βαθμός στον οποίο ο Δήμος, έχει την αρμοδιότητα και τη δυνατότητα (θεσμικά) για την επίλυση του εκάστοτε προβλήματος.

Πίνακας 96: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης

		K1	K2	K3		
		Σπουδαιότητα	Μελλοντικός Κίνδυνος	Δυνατότητα Παρέμβασης	Σύνολο	Ιεράρχηση
Ζήτημα 01 **(Ζ01)**	Η διαχείριση των επιπτώσεων και της δυναμικής του φαινομένου της ανεργίας (Χαμηλά ποσοστά του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού, Χαμηλά ποσοστά απασχόλησης, Υψηλά ποσοστά ανεργίας και σημαντικός ρυθμός αύξησης της ανεργίας).	4	4	2	10	4
Ζήτημα 02 **(Ζ02)**	Η διαρκώς αυξανόμενη πίεση των κοινωνικών δομών λόγω των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών του πληθυσμού (και ειδικότερα των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων), στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας, δύναται να οδηγήσει σε φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.	4	5	4	13	2
Ζήτημα 03 **(Ζ03)**	Διατήρηση και αυστηρή προστασία του πολεοδομικού καθεστώτος, ως κρίσιμο στοιχείο για την διασφάλιση της ποιότητας ζωής στην περιοχή του Δήμου.	5	4	5	14	1
Ζήτημα 04 **(Ζ04)**	Διασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στο δημόσιο χώρο και τα δημόσια αγαθά	5	4	3	12	3
Ζήτημα 05 **(Ζ05)**	Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Δήμου, με έναν τρόπο που θα διασφαλίζει απόλυτα την προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος και δεν θα επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα ζωής στην πόλη	5	4	4	13	2

[58] Σε μια κλίμακα από 0 έως 5 όπου 0: Καθόλου Σπουδαίο (Κ1), Δεν αποτελεί καθόλου μελλοντικό κίνδυνο (Κ2), Δεν υπάρχει καμία δυνατότητα παρέμβασης του Δήμου για την επίλυση του ζητήματος (Κ3) και 5: Πολύ σπουδαίο (Κ1), Αποτελεί πολύ σημαντικό κίνδυνο για το μέλλον (Κ2) και Υπάρχουν πολλές δυνατότητες παρέμβασης του Δήμου (Κ3).

Ζήτημα 06 **(Z06)**	Ύπαρξη διαφορετικών πηγών ρύπανσης του περιβάλλοντος (ρύπανση του αέρα, ρύπανση των υδάτων, ηχορύπανση), στην περιοχή του Δήμου, επηρρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής στην περιοχή του Δήμου.	5	4	3	12	3
Ζήτημα 07 **(Z07)**	Η αποκοπή του παραλιακού μετώπου, από τον αστικό ιστό	5	5	2	12	3
Ζήτημα 08 **(Z08)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου	5	4	4	13	2
Ζήτημα 09 **(Z09)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του αστικού και περιαστικού πρασίνου	5	3	5	13	2
Ζήτημα 10 **(Z10)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του οικιστικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου	4	4	4	12	3
Ζήτημα 11 **(Z11)**	Η αποτελεσματική λειτουργία της Πολιτικής Προστασίας στην περιοχή του Δήμου	5	5	3	13	2
Ζήτημα 12 **(Z12)**	Ύπαρξη εμποδίων σε ΑμεΑ και άλλες ομάδες πληθυσμού, ως προς την πλήρη προσβαση σε δημόσιους χώρους και κατ΄επέκταση σε βασικά κοινωνικά αγαθα	4	4	5	13	2
Ζήτημα 13 **(Z13)**	Ολοκληρωμένη διαχείριση του κυκλοφοριακού ζητήματος (Οδικό δίκτυο και επικινδυνότητα αυτού, λοιπές υποδομές, ρυθμίσεις, αστική κινητικότητα – ήπια κυκλοφορία), στην κατεύθυνση της δημιουργίας μιας βιώσιμης πόλης	5	5	3	13	2
Ζήτημα 14 **(Z14)**	Αύξηση αριθμού μαθητών στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία του Δήμου, με αυξητικές τάσεις (Σχολικός «Πληθωρισμός») - Κίνδυνος ποιοτικής υποβάθμισης και αριθμητικής ανεπάρκειας των σχολικών Υποδομών	3	3	4	10	4
Ζήτημα 15 **(Z15)**	Κίνδυνος Υποβάθμισης και Ανεπάρκειας των Αθλητικών Υποδομών	3	3	4	10	4
Ζήτημα 16 **(Z16)**	Ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων του Δήμου, στην κατεύθυνση τόσο της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στην πόλη, όσο και της αποδοτικότερης διαχείρισης των απορριμμάτων (μείωση του σημαντικού κόστους διαχείρισης).	5	5	4	14	1
Ζήτημα 17 **(Z17)**	Συμμετοχή - Εμπλοκή των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών της περιοχής, στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός ενεργειακά αποδοτικού δήμου.	3	3	3	9	5

Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτει η ιεράρχηση των Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης. Υπογραμμίζεται πως ανεξάρτητα από την πιο πάνω ιεράρχηση βάσει συγκεκριμένων και ενδεικτικών κριτηρίων[59] το σύνολο των παραπάνω αποτελούν Κρίσιμα Ζητήματα και οφείλουν να αντιμετωπιστούν στο σύνολό τους στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου.

[59] **Οδηγός Εκπόνησης Ολοκληρωμένων Τοπικών Προγραμμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε Εφαρμογή της HABITAT AGENDA,** *LOCAL HABITAT AGENDAS, ΥΠΕΧΩΔΕ, 2002*

Πίνακας 97: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Τοπικής Ανάπτυξης

Ζήτημα 03 **(Z03)**	Διατήρηση και αυστηρή προστασία του πολεοδομικού καθεστώτος, ως κρίσιμο στοιχείο για την διασφάλιση της ποιότητας ζωής στην περιοχή του Δήμου.	1
Ζήτημα 16 **(Z16)**	Ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων του Δήμου, στην κατεύθυνση τόσο της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στην πόλη, όσο και της αποδοτικότερης διαχείρισης των απορριμμάτων (μείωση του σημαντικού κόστους διαχείρισης).	
Ζήτημα 02 **(Z02)**	Η διαρκώς αυξανόμενη πίεση των κοινωνικών δομών λόγω των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών του πληθυσμού (και ειδικότερα των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων), στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας, δύναται να οδηγήσει σε φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.	2
Ζήτημα 05 **(Z05)**	Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Δήμου, με έναν τρόπο που θα διασφαλίζει απόλυτα την προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος και δεν θα επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα ζωής στην πόλη	
Ζήτημα 08 **(Z08)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου	
Ζήτημα 09 **(Z09)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του αστικού και περιαστικού πρασίνου	
Ζήτημα 11 **(Z11)**	Η αποτελεσματική λειτουργία της Πολιτικής Προστασίας στην περιοχή του Δήμου	
Ζήτημα 12 **(Z12)**	Ύπαρξη εμποδίων σε ΑμεΑ και άλλες ομάδες πληθυσμού, ως προς την πλήρη προσβαση σε δημόσιους χώρους και κατ΄επέκταση σε βασικά κοινωνικά αγαθα	
Ζήτημα 13 **(Z13)**	Ολοκληρωμένη διαχείριση του κυκλοφοριακού ζητήματος (Οδικό δίκτυο και επικινδυνότητα αυτού, λοιπές υποδομές, ρυθμίσεις, αστική κινητικότητα – ήπια κυκλοφορία), στην κατεύθυνση της δημιουργίας μιας βιώσιμης πόλης	
Ζήτημα 04 **(Z04)**	Διασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στο δημόσιο χώρο και τα δημόσια αγαθά	3
Ζήτημα 06 **(Z06)**	Ύπαρξη διαφορετικών πηγών ρύπανσης του περιβάλλοντος (ρύπανση του αέρα, ρύπανση των υδάτων, ηχορύπανση), στην περιοχή του Δήμου επηρρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής στην περιοχή του Δήμου.	
Ζήτημα 07 **(Z07)**	Η αποκοπή του παραλιακού μετώπου, από τον αστικό ιστό	
Ζήτημα 10 **(Z10)**	Η απόλυτη προστασία και διαφύλαξη του οικιστικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου	
Ζήτημα 01 **(Z01)**	Η διαχείριση των επιπτώσεων και της δυναμικής του φαινομένου της ανεργίας (Χαμηλά ποσοστά του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού, Χαμηλά ποσοστά απασχόλησης Υψηλά ποσοστά ανεργίας και σημαντικός ρυθμός αύξησης της ανεργίας).	4
Ζήτημα 14 **(Z14)**	Αύξηση αριθμού μαθητών στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία του Δήμου, με αυξητικές τάσεις (Σχολικός «Πληθωρισμός») - Κίνδυνος ποιοτικής υποβάθμισης και αριθμητικής ανεπάρκειας των σχολικών Υποδομών	
Ζήτημα 17 **(Z17)**	Συμμετοχή - Εμπλοκή των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών της περιοχής, στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός ενεργειακά αποδοτικού δήμου.	5

7.2.3. Προσδιορισμός Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης

Σε **οργανωτικό επίπεδο**, παραμένει η ανάγκη αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του Δήμου ώστε να είναι σε θέση να επιτελέσει το αναβαθμισμένο ρόλο του στους τομείς της ανάπτυξης, της απασχόλησης, της κοινωνικής μέριμνας, της παιδείας, την υγείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και γενικότερα της παροχής του συνόλου των απαιτούμενων υπηρεσιών προς τους Δημότες στα πλαίσια της αποστολής του. Η SWOT ανάλυση αναφορικά με την οργανωτική και διοικητική αξιολόγηση του Δήμου, κατέδειξε ένα σύνολο κρίσιμων οργανωτικών και διοικητικών ζητημάτων, τα οποία **μάλιστα διαφοροποιούνται σε μεγάλο βαθμό από διεύθυνση σε διεύθυνση**.

Υπογραμμίζεται πως σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, οι αυξημένες διοικητικές και οργανωτικές απαιτήσεις κατά την περίοδο 2014 – 2019, στον πλαίσιο των αυξημένων αρμοδιοτήτων του Δήμου ως ΟΤΑ και των νέων προκλήσεων (πχ. ΕΣΠΑ 2014 – 2020), έχουν ως αποτέλεσμα την **ανάδειξη των αδυναμιών στην εσωτερική λειτουργία του Δήμου** και την **αναβάθμιση των ζητημάτων που σχετίζονται με την εσωτερική οργάνωση και τη διοίκηση** του Δήμου.

Οι βασικές θεματικές ενότητες στις οποίες ο Δήμος θα πρέπει να ενεργήσει, έχοντας ως στόχο την εξασφάλιση της βιωσιμότητας, της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας είναι:

- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (**e-Government**)
- Διοίκηση Διαδικασιών
- Διαχείριση Γνώσης
- Ανθρώπινο Δυναμικό

Με βάση τα παραπάνω προκύπτουν τα **Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης**. Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης, είναι **ολιγάριθμα** προβλήματα που αφορούν ως **οργανωτική οντότητα** και ιεραρχούνται ως τα πλέον σημαντικά για την επόμενη περίοδο. Τα Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης προκύπτουν από την αξιολόγηση της SWOT ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο Δήμο και ΝΠΔΔ.

Πίνακας 98: Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Ζήτημα 01 **(ΕΑ 01)**	Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών για την παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις.
Ζήτημα 02 **(ΕΑ 02)**	Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στο εσωτερικό του Δήμου, για την αποδοτικότερη εκτέλεση των διοικητικών και υποστηρικτικών διαδικασιών.
Ζήτημα 03 **(ΕΑ 03)**	Ανάγκη οργανωτικής αναβάθμισης της Μονάδας ΤΠΕ, ώστε να είναι σε θέση να επιτελέσουν αποτελεσματικά τον εκ των πραγμάτων αναβαθμισμένο ρόλο τους.
Ζήτημα 04 **(ΕΑ 04)**	Ανάγκη αναδιοργάνωσης των Υπηρεσιών, ειδικότερα στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου και των αυξημένων απαιτήσεων που επιφέρει σε σχέση με το παρελθόν.
Ζήτημα 05 **(ΕΑ 05)**	Έλλειψη Προσωπικού και αρνητικές προοπτικές ως προς την δυνατότητα ανάσχεσης / αντιμετώπισης του προβλήματος μέσω αύξησης του προσωπικού.
Ζήτημα 06 **(ΕΑ 06)**	Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών που επηρεάζει αρνητικά την αποδοτικότητα των Υπηρεσιών και υπονομεύει τη διαχειριστική τους επάρκεια μακροχρόνια στο πλαίσιο της αποχώρησης έμπειρων υπαλλήλων από το Δήμο.
Ζήτημα 07 **(ΕΑ 07)**	Απουσία μιας διεργασίας παρακολούθησης εκπαιδευτικών αναγκών και εκπαίδευσης / κατάρτισης του υφιστάμενου προσωπικού με συστηματικό τρόπο.
Ζήτημα 08 **(ΕΑ 08)**	Αδυναμίες εσωτερικής επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των Υπηρεσιών
Ζήτημα 09 **(ΕΑ 09)**	Απουσία ενεργειακής διαχείρισης στο δημοτικό φωτισμό και στα δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις του Δήμου, με αποτέλεσμα έλλειψη αποδοτικότητας στη διαχείριση των πόρων
Ζήτημα 10 **(ΕΑ 10)**	Οι ιδιαίτερα περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας απαιτούν διαχειριστική ικανότητα που θα διασφαλίζει την πλήρη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων Εθνικών και Ευρωπαϊκών πόρων και μηχανισμών.
Ζήτημα 11 **(ΕΑ 11)**	Οι ιδιαίτερα περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας απαιτούν την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.

7.2.4. Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης

Για την ιεράρχηση των Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης, τα Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης που εντοπίστηκαν, αξιολογήθηκαν επίσης ως προς τα προαναφερθέντα κριτήρια.

Πίνακας 99: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης

		K1 Σπουδαιότητα	K2 Μελλοντικός Κίνδυνος	K3 Δυνατότητα Παρέμβασης	Σύνολο	Ιεράρχηση
Ζήτημα 01 **(ΕΑ 01)**	Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών για την παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις.	3	3	3	12	3
Ζήτημα 02 **(ΕΑ 02)**	Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στο εσωτερικό του Δήμου, για την αποδοτικότερη εκτέλεση των διοικητικών και υποστηρικτικών διαδικασιών.	4	5	4	13	2
Ζήτημα 03 **(ΕΑ 03)**	Ανάγκη οργανωτικής αναβάθμισης της Μονάδας ΤΠΕ, ώστε να είναι σε θέση να επιτελέσουν αποτελεσματικά τον εκ των πραγμάτων αναβαθμισμένο ρόλο τους.	4	5	5	14	1
Ζήτημα 04 **(ΕΑ 04)**	Ανάγκη αναδιοργάνωσης των Υπηρεσιών, ειδικότερα στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου και των αυξημένων απαιτήσεων που επιφέρει σε σχέση με το παρελθόν.	4	4	5	13	2
Ζήτημα 05 **(ΕΑ 05)**	Έλλειψη Προσωπικού και αρνητικές προοπτικές ως προς την δυνατότητα ανάσχεσης / αντιμετώπισης του προβλήματος μέσω αύξησης του προσωπικού.	5	5	1	11	4
Ζήτημα 06 **(ΕΑ 06)**	Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών που επηρεάζει αρνητικά την αποδοτικότητα των Υπηρεσιών και υπονομεύει τη διαχειριστική τους επάρκεια μακροχρόνια στο πλαίσιο της αποχώρησης έμπειρων υπαλλήλων από το Δήμο.	4	5	5	14	1
Ζήτημα 07 **(ΕΑ 07)**	Απουσία μιας διεργασίας παρακολούθησης εκπαιδευτικών αναγκών και εκπαίδευσης / κατάρτισης του υφιστάμενου προσωπικού με συστηματικό τρόπο.	3	3	5	11	4
Ζήτημα 08 **(ΕΑ 08)**	Αδυναμίες εσωτερικής επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των Υπηρεσιών	2	2	5	9	5
Ζήτημα 09 **(ΕΑ 09)**	Απουσία ενεργειακής διαχείρισης στο δημοτικό φωτισμό και στα δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις του Δήμου, με αποτέλεσμα έλλειψη αποδοτικότητας στη διαχείριση των πόρων	4	5	5	14	1

Ζήτημα 10 **(ΕΑ 10)**	Οι ιδιαίτερα περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας απαιτούν διαχειριστική ικανότητα που θα διασφαλίζει την πλήρη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων Εθνικών και Ευρωπαϊκών πόρων και μηχανισμών.	4	5	5	14	1
Ζήτημα 11 **(ΕΑ 11)**	Οι ιδιαίτερα περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας απαιτούν την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.	4	5	5	14	1

Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτει η ιεράρχηση των Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης. Υπογραμμίζεται πως ανεξάρτητα από την πιο πάνω ιεράρχηση βάσει συγκεκριμένων και ενδεικτικών κριτηρίων[60] το σύνολο των παραπάνω αποτελούν Κρίσιμα Ζητήματα και οφείλουν να αντιμετωπιστούν στο σύνολό τους στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου.

Πίνακας 100: Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων Εσωτερικής Ανάπτυξης

Ζήτημα 03 **(ΕΑ 03)**	Ανάγκη οργανωτικής αναβάθμισης της Μονάδας ΤΠΕ, ώστε να είναι σε θέση να επιτελέσουν αποτελεσματικά τον εκ των πραγμάτων αναβαθμισμένο ρόλο τους.	1
Ζήτημα 06 **(ΕΑ 06)**	Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών που επηρεάζει αρνητικά την αποδοτικότητα των Υπηρεσιών και υπονομεύει τη διαχειριστική τους επάρκεια μακροχρόνια στο πλαίσιο της αποχώρησης έμπειρων υπαλλήλων από το Δήμο.	
Ζήτημα 09 **(ΕΑ 09)**	Απουσία ενεργειακής διαχείρισης στο δημοτικό φωτισμό και στα δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις του Δήμου, με αποτέλεσμα έλλειψη αποδοτικότητας στη διαχείριση των πόρων	
Ζήτημα 10 **(ΕΑ 10)**	Οι ιδιαίτερα περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας απαιτούν διαχειριστική ικανότητα που θα διασφαλίζει την πλήρη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων Εθνικών και Ευρωπαϊκών πόρων και μηχανισμών.	
Ζήτημα 11 **(ΕΑ 11)**	Οι ιδιαίτερα περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας απαιτούν την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.	
Ζήτημα 02 **(ΕΑ 02)**	Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στο εσωτερικό του Δήμου, για την αποδοτικότερη εκτέλεση των διοικητικών και υποστηρικτικών διαδικασιών.	2
Ζήτημα 04 **(ΕΑ 04)**	Ανάγκη αναδιοργάνωσης των Υπηρεσιών, ειδικότερα στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου και των αυξημένων απαιτήσεων που επιφέρει σε σχέση με το παρελθόν.	
Ζήτημα 01 **(ΕΑ 01)**	Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών για την παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις.	3

[60] **Οδηγός Εκπόνησης Ολοκληρωμένων Τοπικών Προγραμμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε Εφαρμογή της HABITAT AGENDA,** *LOCAL HABITAT AGENDAS, ΥΠΕΧΩΔΕ, 2002*

Ζήτημα 05 **(ΕΑ 05)**	Έλλειψη Προσωπικού και αρνητικές προοπτικές ως προς την δυνατότητα ανάσχεσης / αντιμετώπισης του προβλήματος μέσω αύξησης του προσωπικού.	**4**
Ζήτημα 07 **(ΕΑ 07)**	Απουσία μιας διεργασίας παρακολούθησης εκπαιδευτικών αναγκών και εκπαίδευσης / κατάρτισης του υφιστάμενου προσωπικού με συστηματικό τρόπο.	
Ζήτημα 08 **(ΕΑ 08)**	Αδυναμίες εσωτερικής επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των Υπηρεσιών	**5**

7.3. Διαμόρφωση Στρατηγικής

7.3.1. Αναπτυξιακό Όραμα - Αποστολή & Κατευθυντήριες Αρχές

Η διατύπωση της αποστολής και του οράματος, είναι ένα στοιχείο κρίσιμης σημασία για τον Δήμο, όπως και για κάθε οργανισμό. Σκοπός της διατύπωσης της αποστολής και του οράματος είναι να εξασφαλίσει πως όλοι οι ενδιαφερόμενοι, εσωτερικά και εξωτερικά του Δήμου, έχουν την ίδια αντίληψη για το που βρίσκεται σήμερα ο Δήμος και πολύ περισσότερο για το ποια κατεύθυνση θα ακολουθήσει και που σκοπεύει να φθάσει στο άμεσο μέλλον. Επιπρόσθετα, τόσο η αποστολή, όσο και το όραμα, βοηθούν στον καθορισμό των προτεραιοτήτων του, στοιχείο κρίσιμης σημασίας για την πορεία του Δήμου. Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να υπογραμμιστούν τα παρακάτω, ώστε να είναι πιο κατανοητή η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής, και διατύπωσης της αποστολής, του οράματος και των κατευθυντήριων αρχών του Δήμου.

- Σε κάθε περίπτωση, **η Αποστολή του Δήμου ως Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του.** Η αποστολή του Δήμου περιλαμβάνει την διαχείριση τοπικών ζητημάτων που σχετίζονται με την προώθηση της τοπικής Ανάπτυξης, την ενίσχυση της προστασίας και τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του Δήμου, την απασχόλησης, την κοινωνικής προστασία, την αλληλεγγύη, την παιδείας, τον αθλητισμού και τον πολιτισμού, την πολιτικής Προστασία και την τήρηση των αρμοδιοτήτων τους ως Φορέα κρατικού χαρακτήρα.

Όμως, ο κάθε Δήμος διαφοροποιείται μέσα από την διατύπωση του δικού του Οράματος και των δικών του Κατευθυντήριων Αρχών, καθώς:

- Μέσα από τη διατύπωση του Οράματος, ο Δήμος και η Διοίκηση του Δήμου, μπορούν **να καθορίσουν τις δικές τους προτεραιότητες και να προσδιορίσουν ποια συγκεκριμένη κατεύθυνση θα ακολουθήσει ο Δήμος την επόμενη περίοδο**, πάντα εντός του θεσμικού πλαισίου που περιγράφεται στην αποστολή του.

- Επίσης, μέσα από τη διατύπωση των Κατευθυντήριων Αρχών, ο Δήμος και η Διοίκηση κυρίως του Δήμου, θέτουν το ιδιαίτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο υποχρεωτικά θα κινηθούν και εντός του οποίου θα επιδιώξουν την εκπλήρωση του Οράματος.

7.3.1.1. Αποστολή

Η Αποστολή του Δήμου διατυπώνεται ως εξής: **«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου»**

Η εκπλήρωση της Αποστολής του Δήμου επιτυγχάνεται μέσα από την στελέχωσή του, όπως αυτή περιγράφεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του και μέσα από την αποτελεσματική κατανομή ευθυνών και αρμοδιοτήτων στα διαφορετικά τμήματα και διευθύνσεις. Βασική προϋπόθεση για να μπορέσει να επιτύχει ο Δήμος τους μελλοντικούς του σκοπούς και τις επιδιώξεις του, είναι να έχει πλήρως αποσαφηνίσει **ποιοι** ακριβώς είναι αυτοί οι σκοποί και αυτές οι επιδιώξεις. Τα παραπάνω επιτυγχάνονται μέσα από την αποκρυστάλλωση και την διατύπωση του Οράματος.

7.3.1.2. Όραμα

Το Όραμα είναι η ιδεατή κατάσταση για το μέλλον. Αναλυτικότερα, το Όραμα αποτυπώνει την εικόνα του Δήμου όπως αυτή θα προκύψει στο μέλλον, εάν όλες οι ενδιάμεσες επιδιώξεις επιτευχθούν με απόλυτη επιτυχία. Ένα κρίσιμο στοιχείο για τη διατύπωση του οράματος του Δήμου είναι να είναι **σύντομο**, **συνοπτικό**, **κατανοητό** και **συγκεκριμένο**, ήτοι να προσφέρει σε όλους τους ενδιαφερόμενους την αίσθηση για το ποια ακριβώς **κατεύθυνση** σκοπεύει να ακολουθήσει ο Δήμος. Με βάση τα παραπάνω το όραμα του Δήμου, μπορεί να διατυπωθεί ως εξής:

«Όραμά μας είναι η **δημιουργία** ενός Δήμου, όπου θα εξασφαλίζει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο **ποιότητας ζωής** προς **όλους**, **προστατεύοντας** παράλληλα το πλούσιο φυσικό **περιβάλλον** της περιοχής, επενδύοντας στο σήμερα και το **αύριο**, για τη δημιουργία μιας **πρότυπης** πόλης που θα θέλεις να ζεις».

Το παραπάνω όραμα εμπεριέχει τα εξής:

… **δημιουργία**: Δίδεται έμφαση στην **παραγωγή έργου** και όχι στην απλή διαχείριση του Δήμου

… **ποιότητα ζωής:** Αναγνωρίζεται ο χαρακτήρας του Δήμου, ως τόπου κατοικίας υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής

… **προς όλους:** Έμφαση στους νέους, την τρίτη ηλικία, τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (**ανθρώπινος Δήμος**)

… **προστατεύοντας το περιβάλλον:** Αναγνωρίζεται στο υψηλότερο επίπεδο (όραμα), ο ρόλος του φυσικού περιβάλλοντος ως συγκριτικό πλεονέκτημα του Δήμου.

… **αύριο:** Είναι μέρος του οράματός μας **σήμερα**, η διασφάλιση της ποιότητας ζωής των μελλοντικών γενεών στο Δήμο

… **πρότυπης:** Μια πόλη που δημιουργεί και εφαρμόζει καινοτομίες, αποτελώντας πεδίο πιλοτικών εφαρμογών

7.3.1.3. Κατευθυντήριες Αρχές

Τρίτο και τελευταίο στοιχείο, εκτός από τη διατύπωση του Οράματος και της Αποστολής είναι η διατύπωση των κατευθυντήριων αρχών. Οι κατευθυντήριες αρχές του Δήμου είναι αυτές οι οποίες τον καθοδηγούν διαρκώς κατά την εκπλήρωση της αποστολής του καθώς επίσης και στο ταξίδι της επίτευξης του Οράματος. Αναλυτικότερα, οι κατευθυντήριες αρχές είναι συγκεκριμένες και **αδιαπραγμάτευτες νοοτροπίες**, **αντιλήψεις διακυβέρνησης** ή **πολιτικές κατευθύνσεις** που πρόκειται να ακολουθήσει ο Δήμος, και όλες οι στρατηγικές και οι δράσεις που θα διατυπωθούν και θα αναλυθούν στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα είναι σύμφωνες με τις αδιαπραγμάτευτες αυτές αρχές του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης. Αποτελούν τη **φιλοσοφία** για τον τρόπο προσέγγισης της αποστολής και του οράματος, για τον τρόπο διαχείρισης των σχέσεων με τους πολίτες, για τον τρόπο διοίκησης και εκτέλεσης των δραστηριοτήτων του Δήμου και για τον τρόπο διαχείρισης των πόρων.

Οι Κατευθυντήριες Αρχές του Δήμου είναι:

- ✓ **Ανθρωποκεντρικός Δήμος:** Η πολιτική του Δήμου είναι ανθρωποκεντρική, δίνει προτεραιότητα στον πολίτη και ιδιαίτερη φροντίδα στη νεολαία, στην καταπολέμηση της ανεργίας και των επιπτώσεών της, στην Παιδεία, όπως και την τρίτη ηλικία και γενικότερα τις ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες, ειδικότερα στο πλαίσιο της υφιστάμενης και παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και αρνητικής οικονομικής συγκυρίας που υπονομεύει τη συνοχή του κοινωνικού ιστού, ακόμη και σε τοπικό επίπεδο.

- ✓ **«Ανοιχτός» Δήμος:** Η διαχείριση και οι υπηρεσίες του Δήμου θα πρέπει να είναι όχι μόνο αποτελεσματικές, αλλά και αποδοτικές, με σύγχρονη οργάνωση σε όρους ανθρώπινων πόρων, διαδικασιών, συστημάτων και υποδομών, διασφαλίζοντας προς το συμφέρον του πολίτη την καλύτερη δυνατή σχέση κόστους και αποτελέσματος, διαφάνεια και ανοιχτές, συμμετοχικές διαδικασίες.

- ✓ **«Πράσινος» Δήμος:** Διατήρηση και ενίσχυση του προαστιακού χαρακτήρα της πόλης, ως πόλης κατοικίας, υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής, στοιχείο που αναγνωρίζεται ως το συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι όλων των άλλων πόλεων, χαρακτήρας που εντάσσεται αρμονικά στο πλούσιο και μοναδικό φυσικό περιβάλλον της περιοχής του Δήμου.

Εφόσον έχουν ξεκάθαρα διατυπωθεί το Όραμα, η Αποστολή και οι Αξίες του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης και παράλληλα έχουν αποκρυσταλλωθεί τα Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης, όπως αυτά προέκυψαν από την Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης, και την Ανάλυση SWOT, επόμενο βήμα είναι η διατύπωση της **Γενικών Στρατηγικών Στόχων του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης.** Η γενική στρατηγική παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο ο Δήμος πρόκειται να εκπληρώσει την αποστολή του και να επιτύχει το Όραμά του και σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι σε συμφωνία με τις Αξίες του Δήμου.

7.3.2. Άξονες & Μέτρα Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015 – 2019

Πιο κάτω και με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, αποτυπώνεται η **διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015 - 2019, του Δήμου**. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι θεματικοί Άξονες και τα Μέτρα, που αποτελούν και τη διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου. Υπογραμμίζεται πως θεματικές ενότητες των Αξόνων είναι προσδιορισμένες από το θεσμικό πλαίσιο για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Η εξειδίκευση των Αξόνων σε χαμηλότερο επίπεδο, ξεκινώντας από το επίπεδο του Μέτρου, αποτυπώνει τις προτεραιότητες του Δήμου και την κατεύθυνση που επιδιώκει να ακολουθήσει.

Η διάρθρωση στο σημείο αυτό παρουσιάζεται μέχρι το επίπεδο του **«Γενικού Στόχου»**, δηλαδή αποτυπώνονται οι **θεματικοί «Άξονες»** και τα «**Μέτρα»** του Επιχειρησιακού Προγράμματος και οι **ολιγάριθμοι Γενικοί Στόχοι** που απαντούν στα Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης και στα Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης και **οι οποίοι εξειδικεύονται (Ειδικοί Στόχοι), στο πλαίσιο της ΄Β φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος**, αυτή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού.

Στην ενότητα Β (Επιχειρησιακός Σχεδιασμός), λαμβάνοντας υπόψη και τα συμπεράσματα της δημόσιας διαβούλευσης, η διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος ολοκληρώνεται, περιλαμβάνοντας τα Σχέδια Δράσης αλλά και τις συγκεκριμένες Δράσεις για την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων του Προγράμματος.

Πίνακας 101: Διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε Επίπεδο Στρατηγικού Σχεδιασμού

Άξονες Επιχειρησιακού Σχεδίου		Μέτρα του Επιχειρησιακού Σχεδίου	
Α1	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	Μ.1.1	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
		Μ.1.2	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
		Μ.1.3	ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΡΑΣΙΝΟ
		Μ.1.4	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
		Μ.1.5	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
		Μ.1.6	ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ
		Μ.1.7	ΕΝΕΡΓΕΙΑ
Α2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΥΓΕΙΑ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	Μ.2.1	ΥΓΕΙΑ & ΠΡΟΝΟΙΑ
		Μ.2.2	ΠΑΙΔΕΙΑ
		Μ.2.3	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
		Μ.2.4	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
		Μ.2.5	ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ
		Μ.2.6	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
Α3	ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Μ.3.1	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΑΝΕΡΓΙΑ
		Μ.3.2	ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
		Μ.3.3	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
Α4	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	Μ.4.1	«ΕΞΥΠΝΗ» ΠΟΛΗ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
		Μ.4.2	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		Μ.4.3	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
		Μ.4.4	ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
		Μ.4.5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
		Μ.4.6	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Αποστολή:

«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου»

Α Ξ Ι Ε Σ

Ανθρωποκεντρικός Δήμος | **Ανοιχτός Δήμος** | **Πράσινος Δήμος**

Όραμα:

«Όραμά μας είναι η **δημιουργία** ενός Δήμου, όπου θα εξασφαλίζει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο **ποιότητας ζωής** προς **όλους**, **προστατεύοντας** παράλληλα το πλούσιο φυσικό **περιβάλλον** της περιοχής, επενδύοντας στο σήμερα και το **αύριο**, για τη δημιουργία μιας **πρότυπης** πόλης που θα θέλεις να ζεις»

Α Ξ Ο Ν Ε Σ Α Ν Α Π Τ Υ Ξ Η Σ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ | **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΥΓΕΙΑ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ** | **ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ** | **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ**

Διάγραμμα 61: Πορεία Διαμόρφωσης των Αξόνων Ανάπτυξης στα Πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

7.3.3. Γενικοί Στρατηγικοί Στόχοι Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2015 - 2019

Ο εντοπισμός των δυνατών σημείων, αδύνατων σημείων ευκαιριών και απειλών αποκρυσταλλώνει την εικόνα αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση του Δήμου συνολικά. Το επόμενο στάδιο στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας και το οποίο ακολουθεί αμέσως μετά τον καθορισμό της θέσης στην οποία βρίσκεται ο Δήμος, είναι ο προσδιορισμός πιθανών **εναλλακτικών στρατηγικών**. Για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιήσουμε τον **πίνακα διαμόρφωσης στρατηγικής**. Ο πίνακας αυτός θα έχει την πιο κάτω μορφή.

Πίνακας 102: Γενική Μορφή Πίνακα Διαμόρφωσης Στρατηγικής

Στρατηγικοί Παράγοντες	**Ισχυρά Σημεία**	**Αδύνατα Σημεία**
Ευκαιρίες	**Στρατηγικές που** Χρησιμοποιούν Δυνάμεις για να Εκμεταλλευτούν τις Ευκαιρίες	**Στρατηγικές που** Εκμεταλλεύονται Ευκαιρίες Νικώντας τις Αδυναμίες
Απειλές	**Στρατηγικές που** Χρησιμοποιούν Δυνάμεις για να Αποφύγουν Απειλές	**Στρατηγικές που** Ελαχιστοποιούν Αδυναμίες για να Αποφύγουν Απειλές

Τονίζεται ιδιαίτερα, πως οι **Γενικοί Στρατηγικοί Στόχοι**, διαμορφώθηκαν:

i. **Βάσει των Συμπερασμάτων της Ανάλυσης της Υφιστάμενης Κατάστασης** της Περιοχής του Δήμου και του Δήμου ως Οργανισμού (SWOT Ανάλυση, Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής και Εσωτερικής Ανάπτυξης), σύμφωνα με την προβλεπόμενη μεθοδολογία[61]

ii. **Βάσει των κατευθύνσεων και των στρατηγικών επιλογών της Δημοτικής Αρχής**

iii. **Βάσει των προτάσεων που συγκεντρώθηκαν από τα Συμβούλια των Τοπικών Κοινοτήτων** Βάρης, Βούλας και Βουλιαγμένης, αναφορικά με τη στρατηγική του Δήμου κατά την επόμενη περίοδο.

iv. Από τις προτάσεις των Δημοτικών παρατάξεων που συγκεντρώθηκαν.

Σε κάθε περίπτωση τονίζεται πως το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, αποτελεί δυναμικό εργαλείο Προγραμματισμού το οποίο δύναται να τροποποιηθεί εφόσον διαμορφωθούν νέες ανάγκες ή/και νέες συνθήκες.

Βάσει των παραπάνω διαμορφώνονται οι **Γενικοί Στρατηγικοί Στόχοι** του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης 2015 – 2019.

[61] Wheelen L. Thomas, David J. Hunger, **Concepts in Strategic Management and Business Policy**, Pearson Prentice Hall, tenth edition

Πίνακας 103: Μήτρα Διαμόρφωσης Γενικών Στρατηγικών Στόχων Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

Εσωτερικοί Παράγοντες / Εξωτερικοί Παράγοντες	Ισχυρά Σημεία	Αδύνατα Σημεία
Ευκαιρίες	1.2.3. Βελτίωση της Ποιότητας των Κοινόχρηστων Χώρων 1.7.1. Προώθηση της Ενεργειακή Αποδοτικότητας στα Νοικοκυριά & τις Επιχειρήσει του Δήμου 2.3.1. Ενίσχυση των Αθλητικών Υποδομών 2.3.2. Προώθηση του Αθλητισμού 2.4.1. Καθιέρωση του Δήμου ως Πολιτιστικού Κέντρου 2.4.2. Προώθηση του Πολιτισμού 2.4.3. Βελτίωση των Πολιτιστικών Υποδομών 2.5.1. Ενίσχυση του Εθελοντισμού 2.5.2. Στήριξη & των Κοινωνικών Δομών που Βασίζονται στον Εθελοντισμό 2.2.5. Προώθηση του Σχολικού Αθλητισμού 2.3.3. Καθιέρωση του Δήμου ως Πόλου Έλξης Σημαντικών Αθλητικών Εκδηλώσεων 4.5.2. Διαχείριση & Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας	1.2.1. Προώθηση της Αστικής Κινητικότητας 1.2.2. Βελτίωση της Τοπικής Συγκοινωνίας 1.4.1. Μείωση το Κόστους Διαχείρισης Απορριμμάτων 1.4.2. Αύξηση της Ανακύκλωσης 1.4.3. Αύξηση της Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ) 1.2.4. Βελτίωση του Επιπέδου Καθαριότητας 4.1.1. Αναβάθμιση των ΤΠΕ 4.1.3. Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στην Πόλη μέσω Αξιοποίησης Νέων Τεχνολογιών 4.1.2. Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & της Αποδοτικότητας των Υπηρεσιών μέσω Αξιοποίησης ΤΠΕ 4.2.1. Εξοικονόμηση Ενέργειας στα Κτίρια και τις Εγκαταστάσεις & Οχήματα 4.2.2. Εξοικονόμηση Ενέργειας στο Δημοτικό Φωτισμό 4.2.3. Παραγωγή Ενέργειας για Ιδιόχρηση & Πώληση 4.5.1. Διασφάλιση της Οικονομικής Βιωσιμότητας του Δήμου
Απειλές	1.1.2. Βελτίωση της Διαχείρισης των Υδάτινων Πόρων 1.1.3. Βελτίωση της Διαχείρισης των Υγρών Αποβλήτων 1.1.4. Βελτίωση των Λιμενικών Υποδομών 1.3.1. Προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος της Περιοχής 1.3.2. Περιορισμός της Ρύπανσης του Περιβάλλοντος 1.3.3. Προστασία & Ενίσχυση του Αστικού & Περιαστικού Πρασίνου 1.3.4. Αναβάθμιση του Παραλιακού Μετώπου 1.5.1. Ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας 1.6.1. Διαφύλαξη του Χαρακτήρα του Δήμου ως Τόπου Κατοικίας & Υψηλού Επιπέδου Ποιότητας Ζωής 2.1.1. Διατήρηση ενός Υψηλού Επιπέδου Ποιότητας Προνοιακών Υπηρεσιών προς τις Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες 2.1.2. Ενεργή Στήριξη των ΑμΕΑ 2.2.1. Βελτίωση των Υποδομών Εκπαίδευσης 2.2.2 Διασφάλιση της Επάρκειας των Σχολικών Υποδομών σε Όλα τα Επίπεδα Εκπαίδευσης 3.3.2. Προστασία του Τουριστικού Προϊόντος της Περιοχής 3.3.1. Προώθηση Εναλλακτικών – Ήπιων Μορφών Τουρισμού 2.1.3. Στήριξη Κοινωνικών Δομών 1.2.5. Βελτίωση της Καθημερινότητας του Πολίτη 1.6.2. Αναβάθμιση Οικιστικού Περιβάλλοντος	1.1.1. Βελτίωση του Οδικού Δικτύου 2.2.3. Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής των Νέων 2.2.4. Προώθηση της Εκπαίδευσης & της Δια Βίου Μάθησης 2.6.1. Αντιμετώπιση Τοπικών Προβλημάτων Μέσω της Προώθησης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας 3.1.1. Μείωση της Ανεργίας σε Τοπικό Επίπεδο 3.2.1. Ενεργή Στήριξη των Τοπικών Επιχειρήσεων 4.3.1. Ενίσχυση του Ανθρώπινου Δυναμικού 4.3.2. Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού 4.4.3. Βελτίωση της Οργανωτικής Δομής του Δήμου 5.4.1. Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & της Αποδοτικότητας των Διαδικασιών Λειτουργίας του Δήμου 4.4.2. Ενίσχυση της Συμμετοχικότητας & της Διαφάνειας 4.6.1. Μείωση του Κόστους Προμηθειών 4.6.2. Διασφάλιση των Απαιτούμενων Μέσων για την Εύρυθμη Λειτουργία του Δήμου 4.4.4 Βελτίωση Κτιριακών Υποδομών

Πίνακας 104: Γενικοί Στόχοι ανά Μέτρο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Μέτρα		Γενικοί Στόχοι
Μ.1.1	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.1.1. Βελτίωση του Οδικού Δικτύου
		1.1.2. Βελτίωση της Διαχείρισης των Υδάτινων Πόρων
		1.1.3. Βελτίωση της Διαχείρισης των Υγρών Αποβλήτων
		1.1.4. Βελτίωση των Λιμενικών Υποδομών
Μ.1.2	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	1.2.1. Προώθηση της Αστικής Κινητικότητας
		1.2.2. Βελτίωση της Τοπικής Συγκοινωνίας
		1.2.3. Βελτίωση της Ποιότητας των Κοινόχρηστων Χώρων
		1.2.4. Βελτίωση του Επιπέδου Καθαριότητας
		1.2.5. Βελτίωση της Καθημερινότητας του Πολίτη
Μ.1.3	ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΡΑΣΙΝΟ	1.3.1. Προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος της Περιοχής
		1.3.2. Περιορισμός της Ρύπανσης του Περιβάλλοντος
		1.3.3. Προστασία & Ενίσχυση του Αστικού & Περιαστικού Πρασίνου
		1.3.4. Αναβάθμιση του Παραλιακού Μετώπου
Μ.1.4	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	1.4.1. Μείωση του Κόστους Διαχείρισης Απορριμμάτων
		1.4.2. Αύξηση της Ανακύκλωσης
		1.4.3. Αύξηση της Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ)
Μ.1.5	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	1.5.1. Ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας
Μ.1.6	ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ	1.6.1. Διαφύλαξη του Χαρακτήρα του Δήμου ως Τόπου Κατοικίας & Υψηλού Επιπέδου Ποιότητας Ζωής
		1.6.2. Αναβάθμιση Οικιστικού Περιβάλλοντος
Μ.1.7	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	1.7.1. Προώθηση της Ενεργειακής Αποδοτικότητας στα Νοικοκυριά & τις Επιχειρήσεις
Μ.2.1	ΥΓΕΙΑ & ΠΡΟΝΟΙΑ	2.1.1. Διατήρηση ενός Υψηλού Επιπέδου Ποιότητας Προνοιακών Υπηρεσιών προς τις Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες
		2.1.2. Ενεργή Στήριξη των ΑμΕΑ

		2.1.3. Στήριξη Κοινωνικών Δομών
Μ.2.2	ΠΑΙΔΕΙΑ	2.2.1. Βελτίωση των Υποδομών Εκπαίδευσης
		2.2.2. Διασφάλιση της Επάρκειας των Σχολικών Υποδομών σε Όλα τα Επίπεδα Εκπαίδευσης
		2.2.3. Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής των Νέων
		2.2.4. Προώθηση της Εκπαίδευσης & της Δια Βίου Μάθησης
		2.2.5. Προώθηση του Σχολικού Αθλητισμού
Μ.2.3	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	2.3.1. Ενίσχυση των Αθλητικών Υποδομών
		2.3.2. Προώθηση του Αθλητισμού
		2.3.3. Καθιέρωση του Δήμου ως Πόλου Έλξης Σημαντικών Αθλητικών Εκδηλώσεων
Μ.2.4	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	2.4.1. Καθιέρωση του Δήμου ως Πολιτιστικού Κέντρου
		2.4.2. Προώθηση του Πολιτισμού
		2.4.3. Βελτίωση των Πολιτιστικών Υποδομών του Δήμου
Μ.2.5	ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	2.5.1. Ενίσχυση του Εθελοντισμού
		2.5.2. Στήριξη των Κοινωνικών Δομών που Βασίζονται στον Εθελοντισμό
Μ.2.6	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	2.6.1. Αντιμετώπιση Τοπικών Προβλημάτων Μέσω της Προώθησης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
Μ.3.1	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΑΝΕΡΓΙΑ	3.1.1. Μείωση της Ανεργίας σε Τοπικό Επίπεδο
Μ.3.2	ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	3.2.1. Ενεργή Στήριξη των Τοπικών Επιχειρήσεων
Μ.3.3	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	3.3.1. Προώθηση Εναλλακτικών – Ήπιων Μορφών Τουρισμού
		3.3.2. Προστασία του Τουριστικού Προϊόντος της Περιοχής
Μ.4.1	«ΕΞΥΠΝΗ» ΠΟΛΗ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	4.1.1. Αναβάθμιση των ΤΠΕ
		4.1.2. Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & της Αποδοτικότητας των Υπηρεσιών μέσω Αξιοποίησης ΤΠΕ
		4.1.3. Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στην Πόλη μέσω Αξιοποίησης Νέων Τεχνολογιών
Μ.4.2	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	4.2.1. Εξοικονόμηση Ενέργειας στα Κτίρια, Εγκαταστάσεις και Οχήματα

		4.2.2. Εξοικονόμηση Ενέργειας στο Δημοτικό Φωτισμό
		4.2.3. Παραγωγή Ενέργειας για Ιδιόχρηση & Πώληση
Μ.4.3	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	4.3.1. Ενίσχυση του Ανθρώπινου Δυναμικού
		4.3.2. Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού
Μ.4.4	ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	4.4.1. Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & της Αποδοτικότητας των Διαδικασιών Λειτουργίας
		4.4.2. Ενίσχυση της Συμμετοχικότητας & της Διαφάνειας
		4.4.3. Βελτίωση της Οργανωτικής Δομής
		4.4.4. Βελτίωση Κτιριακών Υποδομών
Μ.4.5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	4.5.1. Διασφάλιση της Οικονομικής Βιωσιμότητας του Δήμου
		4.5.2. Διαχείριση & Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας
Μ.4.6	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	4.6.1. Μείωση του Κόστους Προμηθειών
		4.6.2. Διασφάλιση των Απαιτούμενων Μέσων για την Εύρυθμη Λειτουργία του Δήμου

8. Εργαλεία Χρηματοδότησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος[62] [63]

8.1. Εισαγωγή

Μία από τις σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης της αυτοδιοίκησης και κατ΄επέκταση και του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, είναι οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πόροι αυτοί διαχέονται μέσα από την υλοποίηση τόσο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων, όσο και απευθείας μέσα από Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι το παρών Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, ταυτίζεται χρονικά με τη 5η προγραμματική περίοδο, είναι απαραίτητο να εξεταστεί - και στο βαθμό που είναι εφικτό να διασφαλιστεί - η συσχέτιση της στρατηγικής του δήμου με τη στρατηγικές κατευθύνσεις σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, όπως αυτές αποτυπώνονται στα αντίστοιχα κείμενα του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 – 2020. Με το τρόπο αυτό εξασφαλίζεται: **(α)** Η **αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων** από το Δήμο και **(β)** Η **αποδοτικότερη διαχείριση των πόρων του δήμου συνολικά**.

Στο πλαίσιο του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος, κρίνεται απαραίτητη η παρουσίαση της στρατηγικής για την περίοδο 2014 – 2020 σε Ευρωπαϊκό, Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο, όπως αποτυπώνεται στα εγκεκριμένα πλέον κείμενα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 - 2020.

Πάνω από το **76% του προϋπολογισμού της ΕΕ εκτελείται σε συνεργασία με τις εθνικές και περιφερειακές αρχές** μέσω ενός συστήματος «κοινής διαχείρισης», κατά κύριο λόγο μέσω 5 μεγάλων ταμείων, των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, πάντα με γνώμονα την υλοποίηση της στρατηγικής **Ευρώπη 2020**. Στόχος της στρατηγικής Ευρώπη 2020 είναι η προαγωγή: *«Έξυπνης» ανάπτυξης: Ανάπτυξης με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, Ανάπτυξης με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία, Βιώσιμης ανάπτυξης (μέσω της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας).* Συνεπώς, οι στρατηγικοί στόχοι επικεντρώνονται στους τομείς της **απασχόλησης**, της **καινοτομίας**, της **εκπαίδευσης**, της **μείωσης της φτώχειας** και του κλίματος / της **ενέργειας**.

Υπάρχουν χρηματοδοτήσεις που στοχεύουν σε δράσεις για το περιβάλλον, την ανάπτυξη, την τόνωση της απασχόλησης, και οι οποίες μπορούν να ενταχθούν στα στρατηγικά προγράμματα Δήμων. Τα πέντε αυτά μεγάλα ταμεία από τα οποία η αυτοδιοίκηση θα μπορεί να διεκδικήσει πόρους την περίοδο 2014 – 2020:

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (**ΕΤΠΑ**) – περιφερειακή και αστική ανάπτυξη
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (**ΕΚΤ**) – κοινωνική ένταξη και χρηστή διακυβέρνηση
- Ταμείο Συνοχής (**ΤΣ**) – οικονομική σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (**ΕΓΤΑΑ**)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (**ΕΤΘΑ**).

[62] Στη παρούσα ενότητα πραγματοποιείται μια αναλυτική παράθεση όλων των διαθέσιμων (κατά την περίοδο 2014 -2020) εργαλείων χρηματοδότησης του Δήμου (πέραν των τακτικών επιχορηγήσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό και τους Ιδίους Πόρους). Παρά το γεγονός ότι ορισμένα από τα χρηματοδοτικά προγράμματα που αναφέρονται στη παρούσα ενότητα χρηματοδοτούν δράσεις που δεν σχετίζονται με τη δραστηριότητα του Δήμου, επιλέχθηκε η συνοπτική παρουσίαση και αυτών των προγραμμάτων, ώστε να υπάρχει μια ολοκληρωμένη καταγραφή του ευρύτερου χρηματοδοτικού πλαισίου μέσα στο οποίο ο Δήμος θα διεκδικήσει οικονομικούς πόρους κατά την περίοδο 2014 – 2020.

[63] GUE/NGL, **Οδηγός χρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία για Περιφέρειες, Δήμους, ΜΚΟ και Επιχειρήσεις**, Ιούνιος 2015

8.2. Πολιτική Συνοχής

8.2.1. Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)[64]

Ο κύριος στόχος του ΕΤΠΑ είναι η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η γεφύρωση των ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών. Οι θεματικοί στόχοι του ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο των οποίων είναι δυνατή η χρηματοδότηση έργων και δραστηριοτήτων είναι οι εξής:

i. **Έρευνα & Καινοτομία** (π.χ. ερευνητική υποδομή, προώθηση έρευνας & καινοτομίας στις επιχειρηματικές επενδύσεις, κοινωνική και οικολογική καινοτομία, ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών).
ii. **Τεχνολογία Πληροφοριών & Επικοινωνίας** (π.χ. επέκταση ευρυζωνικής υποδομής, ανάπτυξη προϊόντων ΤΠΕ, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονικός πολιτισμός, ηλεκτρονική υγεία).
iii. **Ανταγωνιστικότητα ΜΜΕ** (π.χ. προώθηση επιχειρηματικότητας και οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών).
iv. **Οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα** (π.χ. προώθηση ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε επιχειρήσεις, δημόσιες υποδομές και στον τομέα της στέγασης, έξυπνη διαχείριση ενέργειας, προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών άνθρακα για όλα τα είδη εδαφών, βιώσιμη αστική κινητικότητα).
v. **Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή** και διαχείριση κινδύνου (π.χ. επενδύσεις για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα, επενδύσεις για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές).
vi. **Προστασία του περιβάλλοντος και αποδοτικότητα πόρων** (π.χ. επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων και των υδάτων, προστασία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, βιοποικιλότητα (Natura 2000), πράσινες υποδομές και αστικό περιβάλλον, προώθηση υπηρεσιών οικοσυστήματος, οικολογική καινοτομία και αποδοτική οικονομία από πλευράς πόρων).
vii. **Βιώσιμη Μεταφορά** (π.χ. ΔΕΔ-Μ, περιφερειακή κινητικότητα, ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον (και χαμηλού θορύβου) και χαμηλών εκπομπών άνθρακα, σιδηροδρομικά συστήματα συμπεριλαμβανομένων των μέτρων μείωσης του θορύβου, έξυπνα δίκτυα).
viii. **Απασχόληση, κοινωνική και εκπαιδευτική υποδομή**.
ix. **Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση των διακρίσεων** (π.χ. στήριξη για τη φυσική, οικονομική και κοινωνική αναγέννηση μειονεκτούντων κοινοτήτων σε αστικές και αγροτικές περιοχές, στήριξη για κοινωνικές επιχειρήσεις, επενδύσεις στο πλαίσιο των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων).
x. **Θεσμική ικανότητα δημόσιων αρχών** και ενδιαφερόμενων φορέων.

8.2.2. Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο[65]

Το ΕΚΤ έχει τέσσερεις βασικούς στόχους:

i. Την προώθηση της κοινωνικής ένταξης
ii. Τη στήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης
iii. Τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης
iv. Τη δημιουργία αξιοπρεπούς εργασίας

Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ αφορούν την πρόσβαση σε απασχόληση, την ένταξη στην αγορά εργασίας, αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα, την ένταξη της γυναίκας στην αγορά εργασίας, την ενεργό γήρανση, την ενεργό ένταξη στην αγορά εργασίας, την βοήθεια περιθωριοποιημένων ομάδων, την καταπολέμηση των διακρίσεων, την κοινωνική επιχειρηματικότητα, καθώς επίσης και δραστηριότητες που προωθούν την ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση, τη δια βίου μάθηση.

Επίσης υπάρχουν χρηματοδοτούμενα μέτρα βελτίωσης υπηρεσιών για δημόσιες αρχές και φορείς που εμπλέκονται σε εκπαιδευτικές - διά βίου μάθησης δραστηριότητες, σε δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας και στη καταπολέμηση των διακρίσεων γενικότερα.

[64] http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/erdf/
[65] http://ec.europa.eu/esf/home.jsp?langId=el

8.2.3. Ταμείο Συνοχής[66]

Το Ταμείο Συνοχής δημιουργήθηκε με σκοπό να ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή της Κοινότητας, μέσω της χρηματοδότησης του τομέα του Περιβάλλοντος, των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, της προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης και της μείωσης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

8.3. Κοινή Αγροτική Πολιτική - Αλιεία

8.3.1. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης[67]

Το ΕΓΤΑΑ είναι, μαζί με το ΕΓΤΕ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων), ένα από τα δύο μέσα χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ). Παρέχει χρηματοδότηση στις αγροτικές περιοχές για ένα ευρύ φάσμα δράσεων που στοχεύουν στην προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευημερίας και της τόνωσης της δράσης για το κλίμα.

8.3.2. Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)[68]

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το ΕΤΘΑ ως το νέο ταμείο για την αλιευτική πολιτική της Ένωσης, για την περίοδο 2014-2020. Το ΕΤΘΑ θα συμβάλει στη μεταρρύθμισης Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και θα βοηθήσει τους αλιείς στη μετάβαση προς τη βιώσιμη αλιεία, καθώς και τις παράκτιες κοινότητες στη διαφοροποίηση των οικονομιών τους.

8.4. Αστική Ανάπτυξη & Εδαφική Συνεργασία

8.4.1. Αστική Ανάπτυξη[69]

Ένα νέο στοιχείο της κοινοτικής χρηματοδότησης στο πεδίο της αστικής ανάπτυξης είναι οι καινοτόμες δράσεις για τις οποίες θα διατεθούν 330 εκατομμύρια EUR. Αυτές οι καινοτόμες αστικές δράσεις θα περιλαμβάνουν μελέτες και πιλοτικά προγράμματα για τη δοκιμή νέων λύσεων για τις αστικές προκλήσεις που πιθανόν να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια. Τη διαχείριση αυτών των έργων θα αναλάβει απευθείας η Επιτροπή και θα επιλέγονται μέσω διαγωνισμού.

8.4.2. URBACT III[70]

Η αποστολή του URBACT είναι η δημιουργία δικτύων για τη συνεργασία των πόλεων με σκοπό την ανάπτυξη ολοκληρωμένων λύσεων σε κοινά αστικές προκλήσεις. Το Πρόγραμμα URBACT III, θα οργανωθεί γύρω από τέσσερις βασικούς στόχους:

i. Τη βελτίωση της ικανότητας των πόλεων για τη διαχείριση βιώσιμων αστικών πολιτικών και πρακτικών με έναν ολοκληρωμένο και συμμετοχικό τρόπο.
ii. Τη βελτίωση του σχεδιασμού των βιώσιμων αστικών πολιτικών και πρακτικών στις πόλεις.
iii. Τη βελτίωση της εφαρμογής των ολοκληρωμένων και βιώσιμων αστικών στρατηγικών και δράσεων στις πόλεις.
iv. Την ανταλλαγή απόψεων έτσι ώστε φορείς λήψης αποφάσεων να έχουν πρόσβαση στη γνώση και την τεχνογνωσία για όλες τις πτυχές της αειφόρου αστικής ανάπτυξης, προκειμένου να βελτιώσουν τις πολιτικές αστικής ανάπτυξης.

[66] http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/cohesion-fund/
[67] http://enrd.ec.europa.eu/en
[68] http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_el.htm
[69] http://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/themes/urban-development/
[70] http://urbact.eu/

8.5. Ειδικά Χρηματοδοτικά Μέσα

8.5.1. JASPERS[71]

Το JASPERS (Κοινή Βοήθεια για τη Στήριξη Σχεδίων στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες) είναι ένας μηχανισμός τεχνικής βοήθειας που παρέχει συμβουλές και υποστήριξη κατά την προπαρασκευαστική φάση έργων και έργων υποδομών.

8.5.2. JESSICA[72]

Το χρηματοδοτικό εργαλείο JESSICA (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas ή Κοινή Ευρωπαϊκή Υποστήριξη για βιώσιμες Επενδύσεις σε Αστικές Περιοχές*) αποτελεί μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων σε συνεργασία με την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Δεν συνιστά μια νέα πηγή χρηματοδότησης αλλά έναν νέο τρόπο αξιοποίησης των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, σχεδιασμένο να βοηθήσει τα Κράτη Μέλη στην αξιοποίηση μηχανισμών χρηματοοικονομικής τεχνικής για την υποστήριξη επενδύσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007-2013 σε έργα βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Τα Κράτη Μέλη έχουν κατ' αυτόν τον τρόπο την επιλογή να χρησιμοποιήσουν μέρος της Κοινοτικής επιχορήγησης για επενδύσεις επιστρεπτέας χρηματοδότησης σε έργα που αποτελούν μέρος ενός ολοκληρωμένου σχεδίου βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Αυτές οι επενδύσεις μπορεί να έχουν τη μορφή συμμετοχών ιδίων κεφαλαίων, δανείων ή/και εγγυήσεων. Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι η προώθηση βιώσιμων επενδύσεων, της ανάπτυξης και της απασχόλησης σε ευρωπαϊκές αστικές περιοχές και η υποστήριξη στη δημιουργία **Ταμείων Αστικής Ανάπτυξης** τα οποία θα επιλέξουν και θα ενισχύσουν αστικά έργα με τις παραπάνω επιστρεπτέες μορφές χρηματοδότησης.

Οι στόχοι του JESSICA στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι:

- ***Υψηλότερη παραγωγικότητα των δημόσιων πόρων και πόρων των ΔΤ:*** *με τη αύξηση της αποδοτικότητας των ΔΤ μέσω της χρησιμοποίησης καινοτόμων και ανακυκλούμενων χρηματοδοτικών εργαλείων στον αστικό τομέα, συμπληρωματικά ως προς τις κλασσικές επιχορηγήσεις*
- ***Επίδραση μόχλευσης:*** *με την κινητοποίηση επιπρόσθετων δημόσιων και ιδιωτικών πόρων προς όφελος των βιώσιμων και ολοκληρωμένων σχεδίων αστικής ανάπτυξης*
- ***Τεχνογνωσία, νέες συμπράξεις και συνέργιες:*** *με την αξιοποίηση της εμπειρίας του ιδιωτικού τομέα ή/και διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως της ΕΤΕπ, στη χρηματοοικονομική, τη διαχείριση και υλοποίηση έργων.*

Η χρησιμότητα του JESSICA προκύπτει από τις καινοτομίες που εισάγει στη χρηματοδότηση επενδύσεων στο αστικό περιβάλλον οι οποίες ενδεχομένως δε θα υλοποιούνταν λόγω αποτυχιών της αγοράς, αυξημένου ιδιωτικού ρίσκου, αδυναμίας ή απροθυμίας δημόσιας επιχορήγησης ή/και έλλειψης ικανοτήτων από το δημόσιο τομέα.

Οι μεν κλασικές επιχορηγούμενες επενδύσεις:

- Έχουν υψηλό ρίσκο, χαμηλή ζήτηση και μηδενική ή χαμηλή οικονομική βιωσιμότητα
- Αποφέρουν «εξωτερικές» ωφέλειες παρά εσωτερικά (χρηματοοικονομικά) κέρδη
- Τα έργα τους κινητοποιούν την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη
- Δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον για επενδυτές / φορείς της αγοράς.

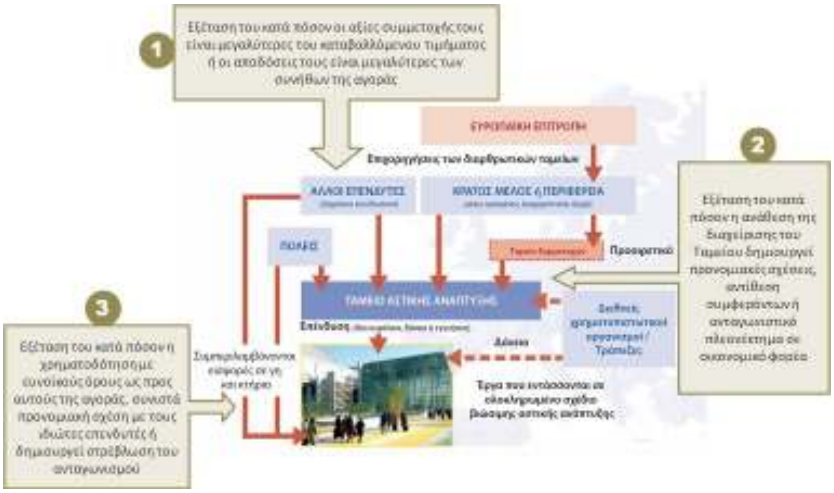
Οι δε εμπορικές επενδύσεις παρουσιάζουν:

- Σαφές και κατανοητό ρίσκο
- Προφανή λογική για εμπορική χρηματοδότηση μέσω φορέων της αγοράς
- Έσοδα από τα έργα που αντιστοιχούν στο ρίσκο και τα αναμενόμενα κέρδη των εμπορικών επενδυτών.

[71] http://www.jaspers-europa-info.org/
[72] http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/el/funding/special-support-instruments/jessica/

Οι **επενδύσεις JESSICA** τοποθετούνται ακριβώς στην περιοχή των έργων που παρουσιάζουν υψηλή εξωτερική απόδοση (π.χ. συμβάλουν στην μακροπρόθεσμη και βιώσιμη αστική ανάπτυξη) και παράλληλα αποδεκτή χρηματοοικονομική απόδοση για μακροπρόθεσμους επενδυτές. Γεφυρώνουν κατ' αυτόν τον τρόπο το χάσμα μεταξύ των επιχορηγούμενων και των εμπορικών έργων, αυξάνοντας τη βιωσιμότητα των δημόσιων έργων στην αγορά

Το πλαίσιο εφαρμογής JESSICA διέπεται από γενικούς και ειδικούς κανονισμούς, που επιτρέπουν στα Κράτη Μέλη να χρησιμοποιήσουν ορισμένους από τους Διαρθρωτικούς Πόρους που τους αναλογούν για να αξιοποιήσουν μηχανισμούς χρηματοοικονομικής τεχνικής έτσι ώστε να υποστηρίξουν βιώσιμες επενδύσεις σε σχέδια ολοκληρωμένης αστικής αναγέννησης.

Εικόνα 21: Σχήμα Υλοποίησης JESSICA

8.5.3. ELENA[73]

Το Πρόγραμμα ELENA καλύπτει έως και το 90% του κόστους τεχνικής υποστήριξης που απαιτείται για την προετοιμασία, την υλοποίηση και τη χρηματοδότηση ενός επενδυτικού προγράμματος. Ένα τέτοιο πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει μελέτες σκοπιμότητας και αγοράς, ενεργειακούς ελέγχους και τη διαδικασία προετοιμασίας υποβολής προσφορών. Έτσι, είτε πρόκειται για την αναπαλαίωση δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, την δημιουργία αειφόρων κτιρίων, την ενεργειακά αποδοτική θέρμανση, τις φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές, κλπ, το Πρόγραμμα ELENA αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για τις τοπικές αρχές για:

i. Ενεργειακή απόδοση σε δημόσια κτίρια
ii. Ανάπτυξη της χρήσης ηλιακής ενέργειας σε δημόσια κτήρια
iii. Καθαρές και ενεργειακά αποδοτικές αστικές μεταφορές

8.5.4. Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)

Οι Συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) αποτελούν ένα νέο χρηματοοικονομικό εργαλείο για υλοποίηση επενδυτικών έργων χωρίς να χρειάζεται να αναλάβει το κόστος κατασκευής τους η τοπική αυτοδιοίκηση. Τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν, όχι μόνο λόγω του ευνοϊκού δημοσιονομικού χειρισμού τους, συνοψίζονται ως εξής:

i. Κόστος συντήρησης / ποιότητα κατασκευής : λόγω του ισχυρού κινήτρου του ιδιωτικού τομέα να ελαχιστοποιήσει το κόστος συντήρησης κατά τη διάρκεια ζωής του έργου, εξασφαλίζεται υψηλή ποιότητα κατασκευής.

ii. Εισαγωγή καινοτομίας / μεταφορά τεχνογνωσίας : ο ιδιωτικός τομέας έχει μεγαλύτερη δυνατότητα από το Δημόσιο στην εισαγωγή καινοτομιών, τόσο στο κατασκευαστικό μέρος ενός έργου, όσο και στη

[73] http://www.eib.org/products/advising/elena/index.htm

μετέπειτα παροχή υπηρεσιών, την οποία μεταφέρει ως τεχνογνωσία στο δημόσιο τομέα, ο οποίος θα μπορούσε να τη χρησιμοποιήσει σε αντίστοιχα έργα στη συνέχεια

iii. Χρόνος παράδοσης έργου : η εμπειρία έχει δείξει ότι τα έργα που υλοποιούνται με τη μέθοδο των ΣΔΙΤ, συνήθως ολοκληρώνονται πριν από τον καθορισμένο χρόνο παράδοσης, διότι ο ιδιωτικός τομέας αποκτά ισχυρότερο κίνητρο εμπρόθεσμης παράδοσης του έργου με τη σύνδεση λήξης έργου και χρηματικών εισροών

iv. Υπέρβαση προϋπολογισμού : αν και δεν είναι απόλυτο ότι τα έργα ΣΔΙΤ δεν ξεπερνούν τον αρχικό προϋπολογισμό (ιδίως στην Ελλάδα, όπου υπάρχουν αρχαιολογικά ευρήματα και επιπλέον έξοδα υλοποίησης), οι τυχόν υπερβάσεις σε συμβάσεις μπορούν να αναλαμβάνονται από τον ιδιωτικό τομέα

v. Μεταφορά κινδύνου : το κάθε εμπλεκόμενο μέρος σε μια ΣΔΙΤ, αναλαμβάνει τον κίνδυνο εκείνο που είναι σε θέση να διαχειριστεί και έτσι επιτυγχάνεται από άποψη τελικού κόστους, το βέλτιστο αποτέλεσμα

vi. Δυνατότητα ταυτόχρονης ανάπτυξης επιπρόσθετων έργων : η απεμπλοκή δημόσιου χρήματος από έργα που μπορούν να υλοποιηθούν με ιδιωτικά κεφάλαια, διευκολύνει τον προγραμματισμό και την υλοποίηση άλλων εξίσου σημαντικών έργων.

8.6. Απασχόληση & Κοινωνική Πολιτική

8.6.1. Πρόγραμμα για την Απασχόληση & την Κοινωνική Αλληλεγγύη (PROGRESS)[74]

Το PROGRESS χρηματοδοτεί δραστηριότητες ανάλυσης και αμοιβαίας μάθησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης. Το πρόγραμμα χωρίζεται σε πέντε τομείς που αντιστοιχούν στους πέντε κύριους τομείς δραστηριοτήτων: απασχόληση, κοινωνική προστασία και ενσωμάτωση, συνθήκες εργασίας, ποικιλομορφία και καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

i. Βελτίωση των γνώσεων και της κατανόησης της κοινωνικής κατάστασης που επικρατεί στα κράτη μέλη μέσω της ανάλυσης, αξιολόγησης και της στενής παρακολούθησης των πολιτικών

ii. Υποστήριξη της εκπόνησης στατιστικών εργαλείων και μεθόδων και κοινών δεικτών

iii. Υποστήριξη και παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας και των πολιτικών στόχων

iv. Προώθηση της δικτύωσης, της αμοιβαίας μάθησης και του εντοπισμού και της διάδοσης ορθών πρακτικών στο επίπεδο της Ένωσης

v. Ευαισθητοποίηση των ενδιαφερόμενων μερών και του κοινού σχετικά με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που επιδιώκονται στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας και ενσωμάτωσης, των όρων εργασίας, της καταπολέμησης των διακρίσεων και της ποικιλομορφίας, της ισότητας ανδρών και γυναικών

vi. Ενίσχυση της ικανότητας των κύριων δικτύων της ΕΕ να προωθούν και να ενισχύουν τις πολιτικές της Ένωσης.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί τα ακόλουθα είδη δραστηριοτήτων:

i. Δραστηριότητες ανάλυσης (Συλλογή στοιχείων, διασφάλιση ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ στα κράτη μέλη).

ii. Δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης (αξιολογήσεις από ομότιμους ειδικούς σχετικά με τις πολιτικές κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ, ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών, συγκριτική αξιολόγηση των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ).

iii. Υποστήριξη των βασικών ΜΚΟ και Δικτύων.

[74] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1082&langId=el

8.6.2. Ευρωπαϊκής Υπηρεσίες Απασχόλησης (EURES)[75]

Στόχος του δικτύου EURES είναι η διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μέσα στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ). Το Δίκτυο EURES παρέχει πληροφορίες σχετικές με νέες θέσεις εργασίας και δίνει πρόσβαση σε ένα δίκτυο συμβούλων σε κάθε χώρα της ΕΕ και της ΕΟΧ. Το δίκτυο EURES είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για ιδιώτες (φοιτητές, ανέργους) που ψάχνουν εργασία άλλα και για φορείς που ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για τις ευκαιρίες που προέρχονται από την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων μέσα στον ΕΟΧ.

8.6.3. Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων & Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (MF/SE)[76]

Το MF/SE είναι ένα πρόγραμμα που έχει ως στόχο την παροχή βοήθειας σε άτομα τα οποία αντιμετωπίζουν προβλήματα να λάβουν δάνεια στην παραδοσιακή τραπεζική αγορά προκειμένου να ξεκινήσουν τη δική τους πολύ μικρή επιχείρηση, να αποκτήσουν καλύτερη πρόσβαση σε μικροχρηματοδοτήσεις. Για τον σκοπό αυτό, το MF/SE υποστηρίζει τη σύσταση μικροπιστωτικών ιδρυμάτων με ανάπτυξη ικανοτήτων και προωθεί την ανάπτυξη μιας αγοράς κοινωνικών επενδύσεων.

8.7. Αλληλεγγύη

8.7.1. Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς του Απόρους (TEBA FEAD)[77]

Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) στηρίζει τις δράσεις των χωρών της ΕΕ για παροχή υλικής βοήθειας στους απόρους. Η παροχή υλικής βοήθειας πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα κοινωνικής ένταξης, όπως καθοδήγηση και στήριξη για να μπορέσουν τα άτομα αυτά να βγουν από τη φτώχεια.

8.7.2 Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)[78]

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση παρέχει στήριξη σε άτομα που χάνουν τη θέση εργασίας τους είτε εξαιτίας σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών στο παγκόσμιο εμπόριο λόγω παγκοσμιοποίησης.

8.7.3. Ταμείο Ασύλου & Μετανάστευσης[79]

Ο γενικός στόχος του Ταμείου είναι να συμβάλει στην αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και στην υλοποίηση, ενδυνάμωση και ανάπτυξη της κοινής πολιτικής στα θέματα ασύλου, επικουρικής προστασίας και προσωρινής προστασίας καθώς και την κοινή μεταναστευτική πολιτική, ενώ παράλληλα θα υπάρχει πλήρης σεβασμός προς τα δικαιώματα και αρχές που έχουν κατοχυρωθεί με βάση τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δυνητικοί Φορείς είναι και οι Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

8.7.4. Ταμείο Αλληλεγγύης (ΤΑΕΕ)[80]

Το ΤΑΕΕ παρέχει οικονομική ενίσχυση στις δημόσιες επενδύσεις των κρατών μελών για την αντιμετώπιση καταστροφών, όπως, άμεση αποκατάσταση υποδομών, ενίσχυση εξοπλισμού, αποκατάσταση αποχετευτικών δικτύων και δικτύων ενέργειας. Όλα τα κράτη μέλη καθώς και οι υπό ένταξη χώρες είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το ΤΑΕΕ σε περίπτωση μεγάλης φυσικής καταστροφής και υπό ορισμένες συνθήκες σε περίπτωση περιφερειακής καταστροφής.

[75] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1083&langId=el
[76] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1084&langId=el
[77] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1089&langId=el
[78] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=el
[79] http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/index_en.htm
[80] http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/solidarity-fund/

8.7.5. Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας[81]

Οι χώρες που συμμετέχουν στον μηχανισμό συνενώνουν τους πόρους που καθεμιά από αυτές μπορεί να διαθέσει για χώρες που έχουν πληγεί από καταστροφές ανά τον κόσμο. Ο Μηχανισμός αυτός καλύπτει δράσεις στο τομέα της πρόληψης, ασκήσεις ετοιμότητας, σχεδιασμό επιχειρήσεων, υποστηρικτικές δράσεις στο τόπο καταστροφής.

8.8. Πολιτισμός[82]

8.8.1. Δημιουργική Ευρώπη

Το Πρόγραμμα υποστηρίζει την ευρωπαϊκή πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα.

8.8.2. Πρόγραμμα «MEDIA»

Το υποπρόγραμμα MEDIA καλύπτει πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την προώθηση και τη διανομή των έργων και την πρόσβαση τους στις αγορές. Καλύπτει μεταξύ άλλων, πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη σχεδίων και δραστηριότητες που προωθούν το ενδιαφέρον σε ταινίες, όπως ο κινηματογράφος δίκτυα ή τα κινηματογραφικά φεστιβάλ

8.8.3. Πρόγραμμα «Πολιτισμός»

Οι προτεραιότητες του υποπρογράμματος «Πολιτισμός» είναι η ενίσχυση της πολιτιστικής και δημιουργικής ικανότητας του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα να λειτουργούν σε διακρατικό και διεθνές επίπεδο και να προωθούν τη διακρατική κυκλοφορία και κινητικότητα. Προκειμένου να υλοποιηθούν οι προτεραιότητες που καθορίζονται στον κανονισμό, το υποπρόγραμμα «Πολιτισμός» παρέχει στήριξη ιδίως για:

i. Έργα διακρατικής συνεργασίας που φέρνουν σε επαφή πολιτιστικούς και δημιουργικούς οργανισμούς από διαφορετικές χώρες.
ii. Δραστηριότητες ευρωπαϊκών δικτύων πολιτιστικών και δημιουργικών οργανισμών από διαφορετικές χώρες.
iii. Δραστηριότητες από οργανισμούς με ευρωπαϊκό προσανατολισμό για την προώθηση της ανάπτυξης νεοεμφανιζόμενων ταλέντων και την τόνωση της διακρατικής κινητικότητας των πολιτιστικών και δημιουργικών παραγόντων και την κυκλοφορία των έργων.
iv. Έργα λογοτεχνικής μετάφρασης και περαιτέρω προώθηση των μεταφρασμένων έργων λογοτεχνίας. Τα έργα είναι ανοικτά σε πολιτιστικούς και δημιουργικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα.

8.8.4. Πρόγραμμα «Ευρώπη για τους Πολίτες»[83]

Το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους Πολίτες» έχει δυο κεντρικούς στόχους: **(α)** Την ευρωπαϊκή μνήμη μέσα από το διάλογο και την ανάπτυξης δικτύων σχετικά με την ιστορία, την ταυτότητα και τους στόχους της Ένωσης και **(β)** τη συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά μέσω της προώθησης της καλύτερης κατανόησης της διαδικασίας χάραξης πολιτικής της ΕΕ.

Όλες οι δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος πρέπει να έχουν μια ευρωπαϊκή διάσταση. Το σκέλος της ευρωπαϊκής μνήμης υποστηρίζει δραστηριότητες που προωθούν τον προβληματισμό σχετικά με την ευρωπαϊκή πορεία και τις κοινές Ευρωπαϊκές αξίες. Το σκέλος της συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες χρηματοδοτεί τους ακόλουθους τύπους δράσεων:

[81] http://ec.europa.eu/echo/en/what/civil-protection/mechanism
[82] http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/index_en.htm
[83] http://efc.ypes.gr/?page_id=307

i. Έργα αδελφοποίησης πόλεων που φέρνουν σε επαφή τους πολίτες
ii. Δίκτυα πόλεων που συνεργάζονται μακροπρόθεσμα σε ένα κοινό θέμα
iii. Έργα σχετικά με την κοινωνία των πολιτών που συγκεντρώνουν πολίτες για δραστηριότητες σε άμεση σύνδεση με τις πολιτικές της ΕΕ.

Οι επιδοτήσεις λειτουργίας παρέχουν χρηματοοικονομική στήριξη για τις συνήθεις δραστηριότητες μιας οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών. Στο σκέλος της ευρωπαϊκής μνήμης, επιλέξιμες για λειτουργικές επιδοτήσεις είναι οργανώσεις που αντικατοπτρίζουν τα αίτια των απολυταρχικών καθεστώτων στη σύγχρονη ιστορία της Ευρώπης, καθώς και άλλες καθοριστικές στιγμές και σημεία αναφοράς της πρόσφατης ευρωπαϊκής ιστορίας. Στο σκέλος συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά, επιλέξιμες για λειτουργικές επιδοτήσεις είναι οργανώσεις που ασχολούνται με τη συμμετοχή των πολιτών στη δημοκρατική ζωή της ΕΕ, ξεκινώντας από την τοπική δημοκρατία μέχρι την αύξηση των δυνατοτήτων των πολιτών να συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική της ΕΕ.

8.9. Εκπαίδευση & Νεολαία

8.9.1. ERASMUS+[84]

Το ERASMUS+ είναι το νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, που στοχεύει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας, σε όλους τους τομείς της Δια Βίου Μάθησης (Ανώτατη Εκπαίδευση, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Σχολική Εκπαίδευση, δραστηριότητες νεολαίας, κ.τ.λ.).

8.9.2. ERASMUS για Νέους Επιχειρηματίες[85]

Το πρόγραμμα Erasmus για Νέους Επιχειρηματίες απευθύνεται σε επιχειρηματίες με δραστηριότητα έως 3 χρόνια ή επίδοξους επιχειρηματίες, οι οποίοι μπορούν να μεταβούν για 1 έως 6 μήνες σε μια ευρωπαϊκή χώρα, προκειμένου να εκπαιδευτούν σε μία εν λειτουργία επιχείρηση με σκοπό να αποκτήσουν εμπειρία και τεχνογνωσία. Όλοι οι νέοι επιχειρηματίες που σχεδιάζουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση και διαθέτουν ένα βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο, μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα.

8.10. Πολιτικά Δικαιώματα

8.10.1. Πρόγραμμα για τα Δικαιώματα & την Ιθαγένεια[86]

Το πρόγραμμα υποστηρίζει δράσεις για την:

i. Καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της ομοφοβίας και άλλων μορφών μισαλλοδοξίας
ii. Την παρακολούθηση και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την ύπαρξη ρατσιστικών / ξενοφοβικών / ομοφοβικών ιστοσελίδων
iii. Την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών
iv. Την ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών υποβολής καταγγελιών από τα θύματα των εγκλημάτων μίσους (και / ή δημιουργία δικτύων αναφοράς).
v. Την ανάλυση δεδομένων, στατιστικών, ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών, δεικτών, μελετών, ερευνών, αξιολόγησης αντίκτυπου κ.λπ.
vi. Τις δράσεις κατάρτισης όπως για παράδειγμα ανταλλαγές προσωπικού, εργαστήρια, σεμινάρια κ.λπ
vii. Τις δράσεις αμφίδρομης μάθησης, συνεργασίας, διάχυσης, ανταλλαγές, καινοτομικές προσεγγίσεις κ.τ.λ.
viii. Την υποστήριξη σε κύριους εταίρους

[84] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/discover/index_el.htm
[85] http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/page.php?cid=5#.Ut5-D6VZAy4
[86] http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contracts/index_en.htm

8.11. Περιβάλλον

8.11.1. LIFE 2014-2020[87]

Το πρόγραμμα LIFE είναι το χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον. Το LIFE συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και στηρίζει την εφαρμογή άλλων στρατηγικών και σχεδίων της ΕΕ για το περιβάλλον και για το κλίμα. Μέσω του προγράμματος LIFE χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη. Στο πρόγραμμα LIFE για την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020, καθιερώνονται δύο υποπρογράμματα, το πρώτο για το Περιβάλλον και το δεύτερο για την Κλιματική Δράση.

Το σκέλος **«Περιβάλλον»** του νέου προγράμματος (75% του προϋπολογισμού) καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- Περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων
- Φύση και βιοποικιλότητα
- Περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Το σκέλος **«Δράση για το κλίμα»** (25% του προϋπολογισμού) καλύπτει:

- Μετριασμό της κλιματικής αλλαγής
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση

Το πρόγραμμα LIFE εκτός από τα «παραδοσιακά έργα» όπως έργα πιλοτικά (καινοτόμα), επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, έργα πληροφόρησης ευαισθητοποίησης και διάδοσης περιλαμβάνει επίσης μια νέα κατηγορία έργων , τα ολοκληρωμένα έργα , τις στρατηγικές και έργα για το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία θα λειτουργούν σε εκτεταμένη εδαφική κλίμακα και που θα χρηματοδοτούνται από κοινού με τουλάχιστον μία ακόμη σχετική χρηματοδοτική πηγή. Επίσης περιλαμβάνει έργα τεχνικής βοήθειας, έργα οικοδόμησης δυναμικού και προπαρασκευαστικά έργα. Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE είναι ανοιχτή για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ΜΚΟ, δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις.

8.12. Μεταφορές

8.12.1. «Συνδέοντας την Ευρώπη» - Δίκτυα Ενέργειας – Μεταφορών & Ευρυζωνικά Δίκτυα[88]

Είναι το νέο γενικό πρόγραμμα για επενδύσεις της ΕΕ σε έργα ενέργειας, μεταφορών και ευρυζωνικής υποδομής κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Εστιάζοντας σε ευφυή, βιώσιμα και πλήρως συνδεόμενα δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και ψηφιακής τεχνολογίας, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα συμβάλει στην ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

[87] http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/ngos/documents/ngos2014.pdf

[88] http://www.espa.gr/el/Pages/cef.aspx

8.13. Διαπεριφερειακή Συνεργασία

8.13.1. Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας

Η Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία (ΕΕΣ) είναι τμήμα του ΕΤΠΑ και συμπεριλαμβάνει μορφές διασυνοριακής, διαπεριφερειακής και διεθνικής συνεργασίας. Για την Ελλάδα έχουν εγκριθεί τα προγράμματα «Ελλάδα-Βουλγαρία», «Ελλάδα-Ιταλία», «Ελλάδα- Αλβανία», «Ελλάδα-ΠΓΔΜ». Επιπλέον, υπάρχει το πρόγραμμα Μεσογειακός Χώρος, στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο - Γιβραλτάρ, η Μάλτα, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Κροατία και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Η Ελλάδα επίσης συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα INTERREG IV C, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ - πλην της Γερμανίας - καθώς και η Νορβηγία και η Ελβετία. Θεματικοί στόχοι αυτών των προγραμμάτων μπορούν να αποτελέσουν: η έρευνα & καινοτομία, η ανταγωνιστικότητα, τα ΜΜΕ, η οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και διαχείριση κινδύνων, η προστασία του περιβάλλοντος και επάρκεια πόρων, οι μεταφορές, η απασχόληση, η κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση των διακρίσεων, η εκπαίδευση και κατάρτιση, η θεσμική ικανότητα δημόσιων αρχών. Οι ΕΕΣ υλοποιούνται στη βάση προγραμμάτων συνεργασίας, τα οποία καταρτίζονται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Οι συμμετέχοντες ορίζουν μια ενιαία διαχειριστική αρχή που είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση του προγράμματος και τη δημοσίευση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επιλέξουν έναν Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας ως διαχειριστική αρχή. Ένας Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) είναι ένα μέσο συνεργασίας για τη σύσταση νομικής προσωπικότητας που επιτρέπει στις δημόσιες αρχές να παρέχουν υπηρεσίες από κοινού. Τα μέλη ενός ΕΟΕΣ μπορεί να είναι κράτη μέλη, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ενώσεις και οποιοσδήποτε άλλος δημόσιος φορέας. Παρόλο που η κύρια λειτουργία των εν λόγω οντοτήτων είναι η διαχείριση και η υλοποίηση προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, οι εν λόγω οντότητες μπορούν να πραγματοποιούν δράσεις στο πλαίσιο οποιασδήποτε άλλης κοινοτικής χρηματοδότησης ή χωρίς κοινοτική χρηματοδότηση.

8.13.2. Μακροπεριφερειακές Στρατηγικές[89]

Η ΕΕ έχει καταρτίσει 3 στρατηγικές, οι οποίες καλύπτουν διάφορες πολιτικές και επικεντρώνονται σε μια «μακροπεριφέρεια».

- Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας
- Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη
- Στρατηγική της ΕΕ για την Περιφέρεια της Αδριατικής και του Ιονίου

8.14. Έρευνα

8.14.1. HORIZON 2020[90]

Το ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 είναι το νέο πρόγραμμα πλαίσιο για τις επενδύσεις της ΕΕ στην έρευνα και την καινοτομία και τη βιομηχανική υπεροχή. Καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ερευνητικών πεδίων. Η χρηματοδότηση αυτή συνήθως λαμβάνει τη μορφή επιχορηγήσεων για τη μερική χρηματοδότηση ενός μεγάλου φάσματος ερευνητικών έργων. Το νέο πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 για επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία ενσωματώνει τη στενότερη συμμετοχή των πολιτών, της κοινωνίας των πολιτών και των οργανισμών του δημοσίου τομέα. Οι πιο σημαντικές δυνατότητες χρηματοδότησης για ΜΚΟ διατίθενται στα σκέλη του προγράμματος «Κοινωνικές προκλήσεις» και «Επιστήμη στην κοινωνία». Δυνητικοί Φορείς είναι και οι Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

[89] http://www.adriatic-ionian.eu/
[90] http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/

8.15. Υγεία

Το πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία, έχει 4 βασικούς στόχους :

i. Προαγωγή της υγείας, πρόληψη των νόσων και καλλιέργεια συνθηκών για την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής, με βάση την αρχή «η υγεία σε όλες τις πολιτικές».
ii. Προστασία των πολιτών της Ένωσης από σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας
iii. Συμβολή σε καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγεία
iv. Διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών της Ένωσης σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη.

Η συμμετοχή είναι ανοικτή σε ευρύ φάσμα οργανισμών συμπεριλαμβανομένης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

8.16. Δικαιοσύνη

Το πρόγραμμα της ΕΕ για τη δικαιοσύνη, προωθεί τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, υποστηρίζει την κατάρτιση των δικαστών, των εισαγγελέων και άλλων επαγγελματιών του τομέα και χρηματοδοτεί δράσεις της ΕΕ για την καταπολέμηση των ναρκωτικών. Δυνητικοί Φορείς είναι και οι Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

8.17. Θεματικοί Στόχοι 5ης Προγραμματικής Περιόδου 2014 - 2020

Οι θεματικοί στόχοι της 5ης Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020, όπως αυτοί διατυπόνονται στα κείμενα προγραμματισμού σε Ευρωπαικό Επίπεδο, έχουν ως εξής:

Θεματικός Στόχος 1: Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας.

Θεματικός Στόχος 2: Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της χρήσης και της ποιότητάς τους.

Θεματικός Στόχος 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών του γεωργικού τομέα και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Θεματικός Στόχος 4: Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.

Θεματικός Στόχος 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων

Θεματικός Στόχος 6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων.

Θεματικός Στόχος 7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων.

Θεματικός Στόχος 8: Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων

Θεματικός Στόχος 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Θεματικός Στόχος 10: Επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση

Θεματικός Στόχος 11: Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Πίνακας 105: Στρατηγική της ΕΕ κατά την 5η Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020[91]

Αύξηση του % απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών, σε τουλάχιστον 75%
Αύξηση του επιπέδου επενδύσεων σε 3% στον τομέα E&A, με βελτίωση ιδίως των όρων επένδυσης σε E&A, από τον ιδιωτικό τομέα και δημιουργία νέου δείκτη για την παρακολούθηση της καινοτομίας
Μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου κατά 20% τουλάχιστον, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, ή κατά 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν, αύξηση σε 20% του % των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αύξηση σε 20% της ενεργειακής απόδοσης
Μείωση του % των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση, από το τρέχων 15% σε 10% και αύξηση του % πληθυσμού ηλικίας 30 έως 34 ετών που έχει ολοκληρώσει 3βάθμια εκπαίδευση, από 31% σε τουλάχιστον 40%
Μείωση κατά 25% του αριθμού των Ευρωπαίων που ζουν κάτω από τα εθνικά όρια της φτώχειας για τον απεγκλωβισμό 20 εκ. Ανθρώπων από τη φτώχεια

ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ
Καινοτομία	**Κλίμα, Ενέργεια & Κινητικότητα**	**Απασχόληση και Δεξιότητες**
Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ένωση Καινοτομίας», για να βελτιωθούν οι συνθήκες πλαίσιο και η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για έρευνα και καινοτομία ώστε να ενισχυθεί η αλυσίδα καινοτομίας και να αυξηθούν τα επίπεδα επενδύσεων σε ολόκληρη την ένωση	Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Μια Ευρώπη που Χρησιμοποιεί Αποτελεσματικά του Πόρους», για να αποσυνδεθεί η οικονομική ανάπτυξη από την χρήση των πόρων, με τον περιορισμό της έκλυσης CO2 από την οικονομία μας, με την αύξηση της χρήσης των ΑΠΕ, με τον εκσυγχρονισμό του τομέα των μεταφορών και την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης	Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ατζέντα για Νέες Δεξιότητες & Θέσεις Εργασίας», για να εκσυγχρονιστούν οι αγορές εργασίας με τη διευκόλυνση της κινητικότητας στην αγορά εργασίας και τη δια βίου ανάπτυξη δεξιοτήτων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την καλύτερη αντιστοίχηση μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας
Εκπαίδευση	**Ανταγωνιστικότητα**	**Καταπολέμηση της Φτώχειας**
Εμβληματική Πρωτοβουλία της ΕΕ «Νεολαία σε Κίνηση» για να ενισχυθούν οι επιδόσεις των εκπαιδευτικών συστημάτων και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα σε διεθνές επίπεδο της 3βάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης	Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Μια Βιομηχανική Πολιτική για την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης», για να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον, ιδίως για τις ΜΜΕ και να στηριχθεί η ανάπτυξης ισχυρής και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης, ικανής να ασκεί ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο	Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας», για να διασφαλιστεί η εδαφική και κοινωνική συνοχή, ώστε να εξαπλωθούν ευρέως τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης και τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να αποκτήσουν τα μέσα αξιοπρεπούς διαβίωσης και να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία
Ψηφιακή Κοινωνία		
Εμβληματική Πρωτοβουλία της ΕΕ «Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη», για να επισπευτεί η ανάπτυξη των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και να αντληθούν οφέλη από μια ψηφιακή ενιαία αγορά για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις		

[91] Ευρώπη 2020, Στρατηγική για Έξυπνη, Διατηρήσημη & Χωρίς Περιορισμούς Ανάπτυξης, Βρυξέλες 03.03.2010, Τελικό

8.18. ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Στο εγκεκριμένο έγγραφο προγραμματισμού του ΕΣΠΑ 2014 2020, αναγνωρίζεται η ανάγκη αναχαίτισης της παρατεταμένης ύφεσης και στη συνέχεια η επίτευξη σταθερής, ποιοτικής και διατηρήσιμης ανάκαμψης. Στη κατεύθυνση αυτή, η **Ελλάδα υιοθετεί** – με διαφορετική προφανώς ένταση – **το σύνολο των πιο πάνω Θεματικών Στόχων που προβλέπονται από τους κανονισμούς** της ΕΕ για τα προγράμματα της επόμενης προγραμματικής περιόδου. Η επιλογή αυτή είναι απόλυτα συμβατή με τις ανειλημμένες θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις και τη στρατηγική επικέντρωση της αναπτυξιακής προσπάθειας σε επιλεγμένους στόχους και αντίστοιχους τομείς και δράσεις, δεδομένου ότι είναι ανάγκη να αντιμετωπιστούν ταυτόχρονα προβλήματα οικονομικά, κοινωνικά, υποδομών, ποιότητας ζωής, κλπ. Για το σύνολο των προτεραιοτήτων λαμβάνεται μέριμνα - στο πλαίσιο μιας **αρχιτεκτονικής των προγραμμάτων που αναδεικνύει τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα** των παρεμβάσεων να συνεργούν μεταξύ τους και να συμπληρώνονται για την επίτευξη πολλαπλασιαστικών και, κυρίως, ορατών και μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της χώρας επιλέγονται στο πλαίσιο της στρατηγικής οι ακόλουθες **πέντε χρηματοδοτικές προτεραιότητες:**

i. **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας:** Πρόκειται για τη βασική στρατηγική προτεραιότητα και την εμβληματικότερη αυτών, καθώς σηματοδοτεί με το περιεχόμενό της και τον ολοκληρωμένο της χαρακτήρα, την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα.

ii. **Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική Ενσωμάτωση:** Εμβληματική χρηματοδοτική προτεραιότητα, καθώς καλείται να αντιμετωπίσει τις πλέον αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης και της ύφεσης - την ανεργία και την φτώχεια θέτοντας τα θεμέλια για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δημιουργεί απασχόληση. Λόγω της έντασης των προβλημάτων θα αναζητηθούν οι μέγιστες συνέργιες των πολιτικών απασχόλησης για τη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων μέσω συνδυασμού μέτρων και παρεμβάσεων που επιδιώκουν μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα αντικυκλικά και στα διαρθρωτικά μέτρα στο πλαίσιο της επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας.

iii. **Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον:** Βασική επιδίωξη για την προστασία του περιβάλλοντος είναι η μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εξοικονόμηση ενέργειας – ενεργειακή αποδοτικότητα, αποτελούν βασικές προτεραιότητες, από τις οποίες αναμένεται να προκύψει και νέα «πράσινη» επιχειρηματικότητα. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί δυνητικά για τη χώρα σημαντικό πεδίο ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι δράσεις στο πεδίο αυτό θα έχουν ως γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας και της ζωής των πολιτών. Οι δράσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της γεωργικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας και την ενίσχυση της δασοπροστασίας, όπως επίσης και τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, αποτελούν προϋποθέσεις για την προώθηση υπηρεσιών οικοσυστήματος και τη δυνατότητα αξιοποίησης του φυσικού περιβάλλοντος ως «πόρου» για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων όπως ο οικοτουρισμός.

iv. **Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη :** Κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του τομέα μεταφορών για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 παραμένει η περαιτέρω ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Μεταφορών και η προώθηση των συνδυασμένων Μεταφορών για την άμεση αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης και την ανάδειξη της Ελλάδας σε κύρια Ευρωπαϊκή πύλη και κόμβο μεταφορών των Βαλκανίων και της Μεσογείου, επαρκώς συνδεδεμένη με τα άλλα κράτη μέλη και κυρίως με τον κεντρικό αναπτυξιακό πυρήνα της Ε.Ε.

v. **Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης:** Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και γενικότερα του συστήματος διακυβέρνησης της χώρας, αποτελεί προϋπόθεση, αλλά και καθοριστικό παράγοντα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την επίτευξη των στόχων της εμβληματικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητά της και την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2014-2020.

8.18.1. Αρχιτεκτονική των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020

8.18.1.1. Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία**». Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνΕΚ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και η αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς κλάδους, όπως ο τουρισμός, ο αγροδιατροφικός τομέας, αλλά και η μεταποίηση και οι υπηρεσίες υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, να επιταχυνθεί η εισαγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών που δημιουργούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη χώρα και τις επιμέρους περιφέρειες και ενσωματώνουν νέα γνώση, παράγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη**»: Οι στόχοι του Ε.Π. συνίστανται στην προώθηση της ολοκλήρωσης βασικών μεταφορικών υποδομών (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμένων, αεροδρομίων), την προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος Μεταφορών, τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και την ανάπτυξη βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς) για την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Στον τομέα του περιβάλλοντος οι στόχοι συνίστανται στην προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος, ως μέσου για την υποστήριξη της μετάβασης της Χώρας σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον με ταυτόχρονη υποστήριξη της δημιουργίας ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στο σύνολο των τομέων της οικονομίας τη διευκόλυνση της προσέλκυσης επενδύσεων και την παροχή ευκαιριών άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον ίδιο τον Τομέα του Περιβάλλοντος.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**». περιλαμβάνει ολοκληρωμένες πολιτικές για τη στήριξη της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, την προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της ένταξης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, την ισχυροποίηση της σύνδεσης της εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας, με βασικό στόχο τον περιορισμό η/και την εξάλειψη των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, ή/και την ελαχιστοποίηση του κόστους που προκαλείται από την υψηλή ανεργία.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα**» που περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην εισαγωγή μεταρρυθμίσεων μέσω και νέων τεχνολογιών και πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα. Το Ε.Π. θα συμβάλει στην εθνική προσπάθεια προκειμένου *στα επόμενα χρόνια, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα, αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας*.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Τεχνική Βοήθεια**». Το πρόγραμμα στοχεύει στην υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των Ε.Π. που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Πίνακας 106: Κατανομή Πόρων ΕΣΠΑ 2014 - 2020

#	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3.646.378.290,48	448.728.189,17	456.258.856,33	502.278.558,26	529.482.221,91	553.470.336,19	561.780.215,38	594.379.993,04
	ΕΤΠΑ	2.970.871.632,77	345.229.606,35	356.986.198,51	403.528.550,41	435.368.519,04	462.161.722,18	468.851.658,92	498.745.377,36
	ΕΚΤ	675.506.657,71	103.498.582,82	99.272.657,82	98.750.007,85	94.113.702,87	91.308.614,01	92.928.556,46	95.634.555,68
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	4.332.917.413,04	582.665.922,30	604.970.895,71	599.888.292,61	628.671.337,97	631.459.525,53	655.514.110,33	650.547.328,59
	ΕΤΠΑ	1.155.178.564,90	140.699.002,07	170.247.009,76	154.487.063,69	173.406.510,20	167.225.732,76	181.372.254,03	167.740.092,37
	ΕΚΤ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΤΣ	3.178.738.848,14	421.966.920,23	434.722.985,95	445.401.228,92	455.264.827,77	464.433.792,75	474.141.856,30	482.807.236,22
3	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	1.933.489.508,56	276.449.521,46	291.731.298,46	285.741.167,63	270.137.306,01	270.093.657,62	268.910.789,73	270.348.767,63
	ΕΤΠΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΕΚΤ	1.933.489.508,56	276.449.521,46	291.731.298,46	285.741.167,63	270.137.306,01	270.093.657,62	268.910.789,73	270.348.767,63
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΠΡΟΓΟΒΟΥΛΙΑ για την ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ των ΝΕΩΝ	171.517.029,00	96.317.882,00	75.159.147,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	577.228.417,38	21.245.165,61	32.091.596,42	43.001.282,90	53.891.054,01	64.804.029,50	75.689.971,64	86.565.339,50
	ΕΤΠΑ	176.750.388,88	12.542.759,78	16.777.704,80	21.014.230,37	25.251.127,00	29.486.103,03	33.717.663,83	37.960.800,09
	ΕΚΤ	200.478.028,50	8.702.403,83	15.253.891,62	21.987.052,53	28.639.907,01	35.317.926,47	41.972.307,81	48.604.539,41
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	406.191.468,60	53.952.237,09	57.422.646,54	57.213.048,06	57.393.789,91	58.013.224,27	57.913.826,91	68.302.592,71
	ΕΤΠΑ	352.936.804,28	50.645.514,15	49.098.262,31	49.292.982,34	50.383.533,71	51.138.749,35	50.996.211,81	51.381.550,61
	ΕΚΤ	53.254.664,32	3.306.722,94	8.324.384,28	7.920.065,72	6.910.256,20	6.914.474,92	6.917.718,10	6.921.042,16
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	771.891.345,99	116.834.688,11	111.407.410,09	110.502.837,53	108.455.489,20	108.880.469,91	108.155.827,52	107.654.624,23
	ΕΤΠΑ	640.647.291,24	93.888.558,11	90.885.139,02	90.880.231,63	91.426.747,33	91.844.516,85	91.113.321,69	90.607.806,16
	ΕΚΤ	131.244.054,75	22.945.153,60	20.522.277,08	19.622.605,90	17.028.741,87	17.035.952,46	17.042.505,83	17.046.818,08
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	320.984.545,39	48.817.553,31	46.508.943,20	46.081.813,90	45.593.615,89	45.144.503,05	44.834.485,57	44.491.649,57
	ΕΤΠΑ	263.809.882,37	38.834.978,09	37.580.574,99	37.546.987,17	37.645.775,51	37.733.805,80	37.391.065,33	37.076.695,48
	ΕΚΤ	57.094.661,02	9.982.555,22	8.928.368,21	8.534.826,73	7.947.840,38	7.410.696,25	7.443.420,24	7.414.954,09
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	ΗΠΕΙΡΟΥ	260.677.513,65	38.474.959,03	36.851.568,55	36.742.726,94	36.768.873,42	37.256.248,17	37.166.854,60	37.416.282,93
	ΕΤΠΑ	226.500.790,20	32.502.274,75	31.509.310,12	31.634.273,66	32.334.146,11	32.818.813,45	32.727.338,52	32.974.633,61
	ΕΚΤ	34.176.723,45	5.972.684,28	5.342.258,43	5.108.453,28	4.434.727,32	4.437.434,74	4.439.516,08	4.441.649,32
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	392.788.583,98	59.427.330,28	56.671.076,49	56.219.955,12	55.192.945,34	55.418.229,26	55.053.561,75	54.809.507,74
	ΕΤΠΑ	326.269.401,51	47.797.985,84	46.269.715,44	46.270.541,90	46.562.158,11	46.783.759,30	46.415.757,59	46.169.483,73
	ΕΚΤ	66.519.182,47	11.629.344,44	10.401.361,05	9.949.391,22	8.630.787,23	8.634.469,96	8.637.804,16	8.640.024,01
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	264.590.107,49	37.647.148,37	37.141.732,97	37.220.134,07	37.558.768,29	38.059.003,96	38.307.567,86	38.655.836,94
	ΕΤΠΑ	245.794.494,49	34.564.267,36	34.204.069,87	34.410.806,57	35.119.552,96	35.618.291,85	35.865.267,46	36.212.239,02
	ΕΚΤ	18.795.693,00	3.082.876,01	2.937.663,10	2.809.327,50	2.439.215,33	2.440.712,14	2.442.300,40	2.443.597,92
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	95.926.212,85	14.295.850,99	13.561.572,77	13.486.298,46	13.301.647,29	13.477.253,57	13.424.688,27	13.481.400,80
	ΕΤΠΑ	74.278.999,27	10.666.515,91	10.316.004,58	10.384.806,32	10.604.925,43	10.781.896,38	10.730.147,87	10.785.702,88
	ΕΚΤ	20.747.213,78	3.629.335,04	3.245.568,19	3.101.492,14	2.696.721,90	2.695.357,19	2.694.540,40	2.695.697,92
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	216.273.871,58	32.250.351,10	31.594.113,49	31.255.093,65	30.167.680,45	30.187.990,80	30.435.578,76	30.383.063,27
	ΕΤΠΑ	160.803.272,47	22.554.820,01	22.918.536,20	22.960.168,36	22.972.483,00	22.989.212,09	23.231.902,96	23.177.149,89
	ΕΚΤ	55.470.599,11	9.695.531,09	8.675.577,29	8.294.925,29	7.195.197,45	7.198.778,81	7.203.675,80	7.205.913,38
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	181.539.759,53	24.450.242,90	25.857.140,42	25.770.010,01	25.601.675,06	25.736.856,76	26.777.866,74	27.325.969,24
	ΕΤΠΑ	155.534.239,77	19.911.728,78	21.791.636,26	21.882.441,14	22.227.244,99	22.380.851,32	23.397.422,55	23.942.914,73
	ΕΚΤ	26.005.519,76	4.538.513,52	4.065.504,16	3.887.568,87	3.374.430,07	3.376.004,44	3.380.444,19	3.383.054,51
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	241.335.599,84	33.254.530,21	34.158.736,18	34.124.857,20	34.133.652,41	34.445.206,66	35.330.600,00	35.888.128,20
	ΕΤΠΑ	214.491.238,72	28.568.084,00	29.962.534,68	30.111.963,16	30.650.172,57	30.959.974,97	31.841.662,68	32.396.846,66
	ΕΚΤ	26.844.361,12	4.686.446,21	4.196.201,50	4.012.894,04	3.483.479,84	3.485.320,67	3.488.937,32	3.491.281,54
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	ΚΡΗΤΗΣ	347.986.498,45	48.621.251,03	49.584.735,90	49.382.746,57	48.946.217,12	49.354.989,10	50.918.913,80	51.397.646,81
	ΕΤΠΑ	289.648.876,31	38.448.625,62	40.477.087,23	40.673.816,86	41.387.175,16	41.792.075,01	43.048.166,83	43.821.911,61
	ΕΚΤ	58.257.622,14	10.172.625,41	9.107.648,67	8.708.929,71	7.559.041,96	7.562.914,14	7.570.725,01	7.575.735,40
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	ΑΤΤΙΚΗΣ	911.973.576,90	130.813.685,27	131.495.185,63	130.681.062,39	127.430.247,21	128.067.194,60	126.168.233,42	129.328.067,44
	ΕΤΠΑ	676.314.113,31	95.968.213,43	94.959.103,46	95.746.209,74	97.106.626,21	97.740.053,21	97.824.911,09	98.968.806,17
	ΕΚΤ	235.659.463,65	40.844.471,84	36.536.081,17	34.935.565,65	30.323.621,00	30.327.141,39	30.343.322,33	30.359.261,27
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	84.885.281,06	12.779.100,81	12.072.172,54	11.870.462,61	11.720.354,42	11.865.868,39	11.818.877,57	11.857.443,72
	ΕΤΠΑ	67.172.081,81	8.947.838,32	8.645.971,32	8.694.490,45	8.877.597,95	9.021.453,92	8.974.188,64	9.010.592,58
	ΕΚΤ	21.813.200,03	3.831.262,49	3.426.201,22	3.275.972,16	2.842.757,03	2.844.436,87	2.845.689,08	2.846.851,14
	ΤΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΕΠΑΑ)	4.225.960.795,00	605.051.830,00	604.533.695,00	604.004.906,00	603.485.245,00	602.925.722,00	602.337.071,00	601.652.326,00
19	ΑΛΙΕΙΑ & ΘΑΛΑΣΣΑ (ΕΤΘΑ)								
20	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	317.612.062,87	42.653.405,52	43.548.467,30	44.453.725,54	45.359.234,14	46.264.678,15	47.206.313,81	48.128.188,53
	ΕΤΠΑ	171.714.541,77	22.480.309,42	22.302.898,77	23.416.242,48	24.985.401,82	25.764.497,18	26.019.970,56	26.765.221,50
	ΕΚΤ	77.616.867,80	11.382.403,79	11.436.161,48	11.317.390,98	10.675.124,03	10.755.536,70	10.909.493,59	11.140.760,25
	ΤΣ	68.280.653,40	8.790.745,31	9.809.407,05	9.720.092,08	9.718.708,29	9.744.644,25	10.276.849,70	10.222.206,78
	ΣΥΝΟΛΟ	18.499.207.956,80	2.716.767.366,92	2.752.558.969,00	2.720.057.657,97	2.702.621.335,00	2.805.172.075,00	2.849.416.455,92	2.892.614.096,99

8.18.1.2. ΠΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2020»

Στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΕΕ 2020, η στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας βασίζεται στην αξιοποίηση και βελτίωση της ερευνητικής υποδομής και ανθρώπινου δυναμικού, στην ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, τμήμα της οποία θα αποτελέσει και η κοινωνική και συνεταιριστική οικονομία, στην ολοκλήρωση των βασικών υποδομών (ειδικότερα των υποδομών προστασίας του περιβάλλοντος) και την πρόληψη από τους κινδύνους, τη μείωση των χωρικών ανισοτήτων εντός της Περιφέρειας και την αντιμετώπιση της φτώχειας και της περιθωριοποίησης των πληθυσμιακών ομάδων. Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας που τίθεται με το χαρακτηρισμό «ΑΤΤΙΚΗ 2020+», εκφράζεται σε περιφερειακό επίπεδο με αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και δράσεις, οι οποίες, μπορούν να ομαδοποιηθούν στα ακόλουθα «προγραμματικά έγγραφα»

- Το **Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας 2021**, στο οποίο η Αττική αναδεικνύεται ως «Μεσογειακή Πρωτεύουσα», και αναδεικνύει την νέα χωρική οργάνωση της Περιφέρειας
- Τα **Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα** που χρηματοδοτούνται από το σύνολο των ΕΔΕΤ 2014 2020 όπως αποτυπώνονται στο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ)
- Το **ΠΕΠ Αττικής 2014-2020**, που χρηματοδοτείται από το ΣΕΣ 2014-2020 και συγκεκριμένα από το ΕΤΠΑ και το ΕΚ
- Την **Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευση**ς (ΠΣΕΕ), μέρος της οποίας χρηματοδοτείται επίσης από τους πόρους του ΠΕΠ Αττικής, συμπληρώνεται δε από τις αντίστοιχες παρεμβάσεις που σχεδιάζονται στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
- Τον **Περιφερειακό χάρτη φτώχειας**

Οι Αναπτυξιακές Προτεραιότητες του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020, συνοψίζονται στα παρακάτω:

- **Αναστροφή της συρρίκνωσης της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας** και η βαθμιαία αναδιάρθρωση της με τη μετατόπιση σε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας και χαμηλής περιβαλλοντικής όχλησης με στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα και τη φιλική και έξυπνη αξιοποίηση των ΤΠΕ.
- **Βελτίωση της ελκυστικότητας της Αττικής σαν τόπου κατοικίας και προσέλκυσης επενδύσεων**, μέσω της προστασίας και αειφορικής διαχείρισης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή
- **Διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής**

8.18.1.2.1. Η Στρατηγικής της Περιφέρειας Αττικής για την «Έξυπνη Εξειδίκευση»

Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης/ΠΣΕΕ (RIS3) αποτελεί προσέγγιση η οποία στην ουσία διαπνέει το σύνολο του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού. Η Στρατηγική αυτή συμβάλει από τη μία πλευρά στη δημιουργία της αναγκαίας συνοχής των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρεια Αττικής και, από την άλλη, αντικατοπτρίζει καλύτερα τις ανάγκες των επιχειρήσεων και της περιφερειακής αγοράς εργασίας. Η μέχρι σήμερα ανάλυση της ΠΣΕΕ της Αττικής, αναδεικνύει την ανάγκη υποστήριξης συγκεκριμένων «περιοχών δραστηριοτήτων», με έμφαση στην υποβοήθηση της ανάπτυξης και διάχυσης νέων τεχνολογιών και προϊόντων, δημιουργίας συνεργατικών δικτύων και νέας επιχειρηματικότητας, αξιοποίησης των δυνατοτήτων της Περιφέρειας για νέες μορφές τουρισμού, κτλ.

Στο πλαίσιο της ΠΣΕΕ αναπτύσσονται και εφαρμόζονται πιλοτικές εφαρμογές περιβαλλοντικής και ενεργειακής διαχείρισης των αστικών λειτουργιών, έξυπνα συστήματα μετακίνησης, διαβίωσης και τοπικής διοίκησης στην πόλη (Smart Living, Smart Mobile Apps, Smart Local Government, Smart Building, Smart Energy, Smart & Eco Mobility κ.λπ.), διαχείριση ροών επισκεπτών κ.λπ. Περιλαμβάνονται επίσης, ήπιες μορφές επιχειρηματικότητας με τη μορφή «smart city logistics», τα οποία συνδέονται με τη χρήση κοινών στόλων διανομής προϊόντων με τη χρήση πράσινων τεχνολογιών. Στις εναλλακτικές και ανταγωνιστικές μορφές τουρισμού περιλαμβάνονται δράσεις στο Yachting/κρουαζιέρα, στον καταδυτικό τουρισμό, δραστηριότητες «MICE» που αναδεικνύουν την «μητροπολιτικότητα» της Αττικής, city-break και προϊόντα και υπηρεσίες διάχυσης της «βιωματικής» ταξιδιωτικής εμπειρίας στην Αθήνα

8.18.1.2.2. Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ Αττικής

Με βάση την ανωτέρω αναπτυξιακή στρατηγική, η διάρθρωση του ΠΕΠ Αττικής 2014- 2020 σε Άξονες Προτεραιότητας (Α.Π.) ακολουθεί την «μονοταμειακή» λογική και την ευθεία συσχέτιση κάθε Α.Π. με ένα Θ.Σ. Συνακόλουθα, η «αρχιτεκτονική» του νέου ΠΕΠ Αττικής είναι η ακόλουθη:

ΑΠ1: Ενίσχυση των Μηχανισμών & των Επενδύσεων των ΜΜΕ της Περιφέρειας Αττικής στην Έρευνα & την Καινοτομία (ΕΤΠΑ).

ΑΠ2: Διάδοση & Ανάπτυξη Καινοτόμων Προϊόντων & Υπηρεσιών των ΜΜΕ με τη χρήση ΤΠΕ (ΕΤΠΑ).

ΑΠ3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας & της εξωστρέφειας των ΜΜΕ – Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Αττικής για προσέλκυση Επενδύσεων & προαγωγή της Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας (ΕΤΠΑ).

ΑΠ4: Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης της χρήσης ΑΠΕ και της Συμπαραγωγής & Προώθηση Χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στις Αστικές Περιοχές (ΕΤΠΑ).

ΑΠ5: Προώθηση της Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, καθώς και της Πρόληψης & Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΤΠΑ).

ΑΠ6: Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στο Αστικό Περιβάλλον (ΕΤΠΑ).

ΑΠ7: Ενίσχυση της Περιφερειακής Κινητικότητας & των Πολυτροπικών Μεταφορικών Συνδέσεων της Περιφέρειας Αττικής (ΕΤΠΑ).

ΑΠ8: Προώθηση της Ανάπτυξης των Δεξιοτήτων & της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού στους Τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΚΤ).

ΑΠ9: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης & Καταπολέμηση της Φτώχειας & Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΚΤ).

ΑΠ10: Ανάπτυξη – Αναβάθμιση Στοχευμένων Κοινωνικών Υποδομών & Υποδομών Υγείας (ΕΤΠΑ).

ΑΠ11: Ανάπτυξη – Αναβάθμιση Στοχευμένων Υποδομών Εκπαίδευσης (ΕΤΠΑ)

ΑΠ12: Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής (με χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ)

ΑΠ13: Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής (με χρηματοδότηση του ΕΚΤ)

9: Κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής για την Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & της Αποδοτικότητας[92]

9.1. Οργάνωση & Διοίκηση

9.1.1. Καταγραφή & Τυποποίηση Διαδικασιών / Ανάπτυξη - Εφαρμογή & Πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας

Η καταγραφή και η τυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου, σε συνδυασμό με ένα πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου τήρησης των διαδικασιών αυτών, εξασφαλίζει ένα σταθερά υψηλό επίπεδο ποιότητας υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, **η τυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου, μέσω της «μεταφοράς» γνώσης και εμπειρίας από το προσωπικό του Δήμου, στον ίδιο το Δήμο ως οργανισμό, οδηγεί στην ανάσχεση των επιπτώσεων της μείωσης προσωπικού.** Το ISO 9001 αποτελεί ένα πρότυπο[93], σύμφωνα με το οποίο, εφόσον οι κατάλληλα σχεδιασμένες διαδικασίες ενός δήμου τυποποιηθούν, μπορούν μέσα από την ορθή εφαρμογή και διαχείρισή τους, να διασφαλίζουν και συνεχώς να βελτιώνουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών του δήμου, καθώς επίσης και την ικανοποίηση των πολιτών. Οι απαιτήσεις του προτύπου βασίζονται σε συγκεκριμένες αρχές, η εφαρμογή των οποίων αποφέρει σημαντικά οφέλη για τον οργανισμό.

1. Εστίαση στον Πολίτη - Δημότη: Ο κάθε δήμος εξαρτάται από τους δημότες του και θα πρέπει να κατανοεί και να ικανοποιεί τις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες τους, Τα οφέλη της εστίασης στον πολίτη – δημότη είναι:

- Αυξανόμενη αποτελεσματικότητα στη χρήση των πόρων του δήμου με στόχο την ενίσχυση της ικανοποίησης των δημοτών
- Καθιέρωση της έρευνας για τον ορθό προσδιορισμό των αναγκών των δημοτών
- Εξασφάλιση ότι οι στόχοι του δήμου συνδέονται με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των δημοτών
- Επικοινωνία των αναγκών των δημοτών σε όλο το προσωπικό του δήμου
- Συστηματική διαχείριση των σχέσεων με τους δημότες
- Εξασφάλιση ότι το προσωπικό διαθέτει τις γνώσεις και τις ικανότητες για να ικανοποιεί τους δημότες

2. Διεργασιοκεντρική Προσέγγιση: Τα επιθυμητά αποτελέσματα επιτυγχάνονται αποτελεσματικότερα όταν οι δραστηριότητες και οι συναφείς πόροι υφίστανται διαχείριση ως μια διεργασία ξεπερνώντας τις γραφειοκρατικές καθετοποιημένες δομές. Τα οφέλη της διεργασιοκεντρικής προσέγγισης είναι:

- Χαμηλότερο κόστος μέσα από την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων και τη μείωση του χρόνου υλοποίησης των διεργασιών
- Καθιέρωση σαφών ευθυνών και υπευθυνοτήτων για τη διαχείριση των βασικών δραστηριοτήτων του δήμου
- Ανάλυση και μέτρηση της ικανότητας των βασικών δραστηριοτήτων
- Εστίαση σε συγκεκριμένους παράγοντες που μπορούν να βελτιώσουν τις βασικές δραστηριότητες του δήμου

[92] Τα εργαλεία που παρουσιάζονται είναι **ενδεικτικές και όχι περιοριστικές** και αποτελούν **αποτέλεσμα της αξιολόγησης** της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου ως Οργανισμού και συγκεκριμένα των οργανωτικών και διοικητικών περιθωρίων βελτίωσης που εντοπίστηκαν. Σε κάθε περίπτωση οι όποιες προτάσεις υιοθετηθούν στα πλαίσια της Β Φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος – Επιχειρησιακός Σχεδιασμός, θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τους Στρατηγικούς Στόχους του νέου Δήμου, όπως αυτοί διαμορφώνονται παρακάτω.

[93] Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός προτύπων, το διεθνές πρότυπο ISO 9001 είναι το πλέον διαδεδομένο.

3. Διαρκής Βελτίωση: Ο δήμος θα πρέπει να αναγνωρίζει ως μόνιμο και αντικειμενικό σκοπό του, τη διαρκή βελτίωση της συνολικής του επίδοσης. Τα οφέλη από την υιοθέτηση της αρχής της διαρκούς βελτίωσης είναι:

- Καθιέρωση μηχανισμών παρακολούθησης και μέτρησης της βελτίωσης της απόδοσης του δήμου
- Αναγνώριση και επιβράβευση των βελτιώσεων
- Δημιουργία καταρτισμένου προσωπικού, προσανατολισμένου στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών του δήμου

4. Ηγεσία: Η δημοτική αρχή πρέπει να δημιουργεί και να διατηρεί ένα εργασιακό περιβάλλον εντός του οποίου τα άτομα να μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στην επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών του δήμου. Ως αποτέλεσμα:

- Το προσωπικό κατανοεί τους σκοπούς και τους στόχους του δήμου και παρακινείται για την υλοποίησή τους
- Ενισχύεται η επικοινωνία εσωτερικά του δήμου
- Καθιερώνεται και μεταδίδεται ένα σαφές όραμα για το μέλλον του δήμου
- Καθορίζονται συγκεκριμένοι σκοποί και στόχοι
- Καθιέρωση και υποστήριξη κοινών αρχών

5. Εμπλοκή των Ατόμων: Το προσωπικό αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την επιτυχία του δήμου και για το λόγο αυτό πρέπει να αξιοποιούνται πλήρως οι γνώσεις και οι ικανότητές του. Ως αποτέλεσμα:

- Το προσωπικό κατανοεί τον ρόλο του και τη σημασία της συμβολής του στην επίτευξη των στόχων του δήμου
- Το προσωπικό εμπλέκεται ενεργά στη διατύπωση απόψεων και συνεισφέρει στην επίλυση
- προβλημάτων και την βελτίωση των διεργασιών του δήμου
- Βελτίωση της ικανοποίησης του προσωπικού από την εργασία του

6. Συστημική Προσέγγιση: Η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα του δήμου ενισχύονται από την κατανόηση και διαχείριση των αλληλεξαρτώμενων διεργασιών ως ένα ενιαίο σύστημα. Ως αποτέλεσμα:

- Οι στόχοι των μεμονωμένων διεργασιών ευθυγραμμίζονται με τους βασικούς στόχους του δήμου
- Κατανοούνται οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διεργασιών του συστήματος
- Κατανοούνται τα αίτια των προβλημάτων και εξασφαλίζονται έγκαιρες ενέργειες βελτίωσης
- Μειώνονται τα λειτουργικά εμπόδια και ενισχύεται η ομαδική εργασία

7. Λήψη Τεκμηριωμένων Διοικητικών Αποφάσεων: Οι αποτελεσματικές αποφάσεις λαμβάνονται ύστερα από ανάλυση δεδομένων και πληροφοριών. Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης αρχής από το Δήμο, προϋποθέτει:

- Χρήση συγκρίσιμων δεδομένων βάση των οποίων μπορούν να θεσπιστούν ρεαλιστικοί και δημιουργικοί στόχοι
- Εξασφάλιση της αξιοπιστίας των δεδομένων και πληροφοριών και ανάλυσή τους με τη χρήση έγκυρων μεθόδων
- Μέσα από τα δεδομένα και τις πληροφορίες αξιολογείται η επίδοση των διεργασιών και του συστήματος και λαμβάνονται ενέργειες για την αποτροπή μελλοντικών προβλημάτων

9.1.2. Ανασχεδιασμός[94] Διαδικασιών Λειτουργίας του Δήμου

Ο ανασχεδιασμός και η αυτοματοποίηση (σε δεύτερο στάδιο), των διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου, αφορούν:

- Τον προσδιορισμός των διαδικασιών εκείνων που εν μέρει, ή στο σύνολό τους, ενεργοποιούνται, εκτελούνται ή ολοκληρώνονται, εντός των υπηρεσιών

- Τον προσδιορισμός των **διαδικασιών κρίσιμης σημασίας (οι πλέον συχνά ανακύπτουσες ή/και οι πλέον σημαντικές - κρίσιμες**). Βασικό κριτήριο επιλογής είναι φυσικά η σημαντικότητα της κάθε διαδικασίας, ενώ άλλα κριτήρια που εξετάζονται, είναι η **μείωση του κόστους** (cost reduction), η **μείωση του χρόνου** ολοκλήρωσης (cycle time reduction), οι **δυνατότητες αξιοποίησης Τεχνολογιών Πληροφορικής** & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η **διεθνής εμπειρία** (benchmarking)

Ο επιτυχής ανασχεδιασμός των διαδικασιών περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

i. **Διαμόρφωση μιας κοινής άποψης των εμπλεκόμενων διευθύνσεων, για την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων διαδικασιών** λειτουργίας. Η διαμόρφωση κοινής άποψης, αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση έργων βελτίωσης ή/και ανασχεδιασμού διαδικασιών.

ii. **Διαμόρφωση μιας αρχικής εικόνας για τον βαθμό κατά τον οποίο τυχόν βελτιώσεις στις υφιστάμενες διαδικασίες είναι εφικτές (feasible) ή ακόμα και απαραίτητες**. Ορισμένες διαδικασίες δύναται να απαιτούν μικρές βελτιώσεις ενώ άλλες ριζικό ανασχεδιασμό (reengineering).

iii. **Διαμόρφωση μιας κοινής άποψης των εμπλεκόμενων διευθύνσεων και υπηρεσιών, για τον μεταξύ τους βαθμό αλληλεπίδρασης**, στο πλαίσια της εκτέλεσης συγκεκριμένων διαδικασιών[95].

iv. Διαμόρφωση μιας κοινής άποψης των εμπλεκόμενων διευθύνσεων και υπηρεσιών, αναφορικά με την **τεκμηρίωση των διαδικασιών** (πχ. καταγεγραμμένες διαδικασίες, τυποποιημένα έγγραφα, κλπ.), καθώς επίσης και **των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών που χρησιμοποιούνται** στο πλαίσιο της εκτέλεσης των διαδικασιών.

v. Συγκέντρωση δεδομένων αναφορικά με την απόδοση των διαδικασιών (process performance) όπως: **κόστος**, **χρόνος** ολοκλήρωσης και **αποκλίσεις**.

vi. Αποτύπωση των υφιστάμενων διαδικασιών λειτουργίας[96] και το σχεδιασμό αναλυτικών διαγραμμάτων ροής εργασιών (process flowcharts). Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου σταδίου προκύπτουν οι Χάρτες των Υφιστάμενων Διαδικασιών (AS IS Process Maps)

[94] Υπογραμμίζεται πως οι διαδικασίες λειτουργίας των ΟΤΑ καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους. Σε κάθε περίπτωση, η εμπειρία έχει δείξει πως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των εσωτερικών διαδικασιών λειτουργίας των ΟΤΑ, εντός του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Αυτό είναι και το αντικείμενο της συγκεκριμένης πρότασης.

[95] Τονίζεται πως ήδη στο πλαίσιο της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, οι Υπηρεσίες του Δήμου, αναγνώρισαν δραστηριότητες η εκτέλεση των οποίων απαιτεί την συνεργασία περισσότερων οργανωτικών μονάδων, καθώς επίσης και σχετικά προβλήματα – αδυναμίες.

[96] Όπου δεν υπάρχουν καταγεγραμμένες διαδικασίες

vii. **Ανάλυση** του συνόλου των δεδομένων που έχουν συγκεντρωθεί, για τις υφιστάμενες διαδικασίες και λεπτομερής αποτύπωση των **πρωταρχικών αιτιών (root causes) αναποτελεσματικότητας** των υφιστάμενων διαδικασιών, ως βασικό προαπαιτούμενο για το στάδιο του σχεδιασμού προτάσεων βελτίωσης / ανασχεδιασμού.

viii. Έχοντας ως εισερχόμενα, τα συμπεράσματα και τις προτάσεις βελτίωσης / ανασχεδιασμού, καθορίζονται εναλλακτικές **προτάσεις τροποποίησης των υφιστάμενων διαδικασιών**. Στόχος θα είναι η επίτευξη ενός ή περισσοτέρων από τα παρακάτω:

- Μείωση χρόνου ολοκλήρωσης των διαδικασιών
- Απλοποίηση - Μείωση πολυπλοκότητας - Μείωση απαιτούμενων ενεργειών
- Μείωση κόστους ολοκλήρωσης των διαδικασιών
- Τροποποίηση της αλληλουχίας των απαιτούμενων ενεργειών
- Χρήση / Αξιοποίηση ΤΠΕ
- Ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκομένων στις διαδικασίες

9.1.3. Διοίκηση Μέσω Στόχων (Management by Objective - MBO)

Στα πλαίσια της διεργασίας προγραμματισμού του Δήμου, οι διευθύνσεις αποτελούν **κέντρα ευθύνης** σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων. Ο προϊστάμενος της κάθε Οργανωτικής Μονάδας, κάθε έτος, πρέπει να προγραμματίζει το έργο που θα παραχθεί από την υπηρεσία του και να λαμβάνει ενέργειες για την ολοκλήρωση του έργου αυτού. Με τον τρόπο αυτό, ο προϋπολογισμός, εκτός από εργαλείο ελέγχου της νομιμότητας των δαπανών του Δήμου, καθίσταται και **εργαλείο διοίκησης**. Εφόσον οι δημοτικές Διευθύνσεις προγραμματίζουν συστηματικά τη δράση τους, τότε μπορεί στη συνέχεια να εφαρμοστεί το σύστημα διοίκησης μέσω στόχων που προβλέπεται από τον **Ν. 3230/2004**, καθώς και σύστημα κοστολόγησης των δημοτικών υπηρεσιών. Δεδομένης της **ύπαρξης του θεσμικού πλαισίου** και πλέον και της **εισαγωγής βασικών εργαλείων προγραμματισμού** (επιχειρησιακό πρόγραμμα και ετήσιο πρόγραμμα δράσης), υπάρχει η δυνατότητα έμμεσης αξιολόγησης και παροχής κινήτρων στους προϊσταμένους και το προσωπικό των τμημάτων και σε μελλοντικό στάδιο θα μπορούσε να συνδεθεί η κατανομή του προϋπολογισμού των εσόδων του δήμου με την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα στο βαθμό υλοποίησης των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης (ΕΠΔ).

9.1.4. Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης - ΚΠΑ

Το **Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης** (ΚΠΑ) είναι ένα μοντέλο αυτο-αξιολόγησης των επιδόσεων ενός Δημόσιου Οργανισμού, βάσει των τεχνικών Διοίκησης Ποιότητας. Το ΚΠΑ προέκυψε από την συνεργασία μεταξύ των υπουργείων Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην προσπάθεια να εισαχθούν οι αρχές Διοίκησης Ποιότητας στους δημόσιους οργανισμούς της Ε.Ε. και συνιστά ένα ιδιαίτερα ήπιο, αλλά ταυτόχρονα απλό και εύχρηστο εργαλείο. Η δομή του ΚΠΑ αποτελείται από εννέα κριτήρια τα οποία αναφέρονται στις βασικές πτυχές μιας οργάνωσης και εξετάζονται σε κάθε μορφή διοικητικής ανάλυσης: (Ηγεσία, Στρατηγική και Προγραμματισμός, Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Εξωτερικές Συνεργασίες και Πόροι, Διοίκηση Διαδικασιών και Αλλαγών, Αποτελέσματα προσανατολισμένα προς τον πελάτη-πολίτη, Αποτελέσματα για το ανθρώπινο δυναμικό, Αποτελέσματα σχετικά με την Κοινωνία, Κύρια Αποτελέσματα). Καθένα από τα εννέα κριτήρια υποδιαιρείται σε δέσμη υποκριτηρίων τα οποία προσδιορίζουν τα κύρια σημεία που θα πρέπει να εξετάζονται κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης μιας οργάνωσης. Βάση των εγκυκλίων **ΔΙΠΑ/Φ. 1/6-4-2005** και **ΔΙΠΑ/Φ.1/οικ. 6304/12-3-2007** του Υπουργείου Εσωτερικών οι υπηρεσίες και φορείς του Ελληνικού Δημοσίου υποχρεούνται να ενημερώνουν την ΔΙΠΑ για την εφαρμογή και τα αποτελέσματα της εφαρμογής του ΚΠΑ. Στην Ελλάδα το ΚΠΑ έχει συνδεθεί με το **Εθνικό Βραβείο Ποιότητας για Υπηρεσίες του Δημοσίου** και αποτελεί το κριτήριο αξιολόγησης των υποψήφιων υπηρεσιών. Το ΚΠΑ δεν αφορά στην αξιολόγηση της ουσίας των δημόσιων πολιτικών που εφαρμόζει μια δημόσια οργάνωση αλλά αξιολογεί τη διοικητική της λειτουργία. Επίσης, δεν αξιολογεί το προσωπικό της δημόσιας οργάνωσης σε οποιοδήποτε ιεραρχικό επίπεδο ευθύνης.

9.2. Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Η δρομολόγηση **e-local-government** βρίσκεται στο κέντρο ενός πολύπλοκου ιστού διοικητικών, κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων σε τοπικό επίπεδο. Αυτό που χαρακτηρίζει την ηλεκτρονική τοπική διακυβέρνηση είναι η χρήση της τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ, Information and Communication Technology, ICT), η οποία, σύμφωνα με ένα διαδεδομένο ορισμό, είναι[97]:

«…κάθε εξοπλισμός (…) που χρησιμοποιείται στην αυτοματοποιημένη πρόσκτηση, αποθήκευση, χειρισμό, διαχείριση, μετακίνηση, έλεγχο, προβολή, διανομή, ανταλλαγή, μετάδοση ή λήψη δεδομένων ή πληροφορίας…»

Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών αποτελούν ένα σύγχρονο εργαλείο αναπτυξιακής πολιτικής και διοίκησης, λόγω του ότι:

- ✓ είναι ευέλικτες, μπορούν να χρησιμεύσουν σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα
- ✓ επιτρέπουν την δημιουργία δικτύων, που πολλαπλασιάζουν τα οφέλη από την χρήση της με ρυθμό ταχύτερο από την αύξηση του αριθμού των χρηστών
- ✓ διαχέουν την γνώση, με τον χειραφέτηση της πληροφορίας από τον τόπο της αποθήκευσής της. Για τον ίδιο λόγο, η πληροφορία είναι θεωρητικά προσιτή στον καθένα
- ✓ επιτρέπουν την «αποδιαμεσολάβηση» (disintermediation) παραγωγού και καταναλωτή, γιατί επιτρέπει την άμεση λήψη από τον τελευταίο των προϊόντων
- ✓ ευνοούν την παγκοσμιότητα: επιτρέπει σε τοπικές κοινωνίες να υπερβούν τα γεωγραφικά ή πολιτιστικά τους όρια και να γίνουν τμήματα ευρύτερων δικτύων.

Οι παρεμβάσεις των ΤΠΕ (τεχνολογίες πληροφορικής & επικοινωνιών) στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χαρακτηρίζονται ως «οριζόντιες», δηλαδή επεκτείνονται και αγκαλιάζουν όλες τις υπηρεσίες του ΟΤΑ, υποστηρίζοντας ενεργά την αναβάθμιση της **εσωτερική λειτουργία** του Δήμου, συμπεριλαμβανομένων και των εποπτευόμενων φορέων του. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να συμπεριλαμβάνει ακόμα και έννοιες όπως την **ηλεκτρονική δημοκρατία** (e-democracy), **την ηλεκτρονική μάθηση** (e-learning), **την ηλεκτρονική διαδικασία λήψης αποφάσεων** (e-decision making), **την ηλεκτρονική επικοινωνία** (e-political communication).

Η χρήση των νέων τεχνολογιών σε επίπεδο Πολιτείας ή/και Αυτοδιοίκησης προσδιορίζεται στρατηγικά από τον τρόπο διακυβέρνησης, ήτοι:

- ✓ Από τη στρατηγική χρήσης των νέων τεχνολογιών για τις εσωτερικές σχέσεις του κράτους (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, κλπ) με την ονομασία **Intragov** (Intra- Government)
- ✓ Χρήση των νέων τεχνολογιών για τις εξωτερικές σχέσεις του κράτους (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές κλπ) με την ονομασία **Extragov** (Extra- Government.

Ειδικότερα οι υπηρεσίες που παρέχονται στο **Intragov** μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες:

[97] Centre for Information Technology, Information Technology Management Reform Act of 1996 (ITMRA), Section 5002 (3), http://irm.cit.nih.gov/itmra/ .

Πίνακας 107: Κατηγορίες eGovernment

1.0	**G2C**	Government to Citizen	Κυβέρνηση / Αυτοδιοίκηση προς Πολίτη, με τις παρακάτω ειδικότερες παραλλαγές.
1.1	**G2IS**	Government Delivering Services to Individuals	Από τη **διοίκηση** προς τον **διοικούμενο.** Στην περίπτωση αυτή, η διοίκηση δημιουργεί μία άμεση σχέση με τον διοικούμενο. Η διμερής επικοινωνία εμπλουτίζει ακόμη περισσότερο την σχέση αυτή, για παράδειγμα όταν ο διοικούμενος αναζητά κάποιο πιστοποιητικό μέσω του Διαδικτύου.
1.2	**G2IP**	Government to Individuals as Part of the Political Process	Από τη **διοίκηση** προς το **πολίτη.** Αυτή είναι η σχέση που ιδρύει η διοίκηση με πολίτες – ιδιώτες που συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία. Ένα παράδειγμα είναι η εγγραφή ψηφοφόρων ή υποβολή παρατηρήσεων από πολίτες κατά την διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας.
2.0	**G2E**	Government to Employees	Από τη **διοίκηση** προς **Εργαζόμενους / Υπαλλήλους.** Η σχέση της διοίκησης με τους υπαλλήλους της δεν διαφέρει ριζικά από την σχέση μίας επιχείρησης με τους υπαλλήλους της. Εάν υπάρχει η κατάλληλη τεχνολογία και επαρκής πρόσβαση στο Διαδίκτυο, είναι δυνατή η παροχή μίας πλειάδας υπηρεσιών με σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη. Αξίζει να σημειωθεί η ενδιαφέρουσα δυνατότητα της τριπλής σχέσης ενός ιδιώτη με ένα οργανισμό: ως πολίτη, ως διοικούμενου και ως υπαλλήλου.
3.0	**G2B**	Government to Business	Από τη **διοίκηση** προς Επιχειρήσεις
3.1	**G2BC**	Government to Business as a Citizen	Από τη **διοίκηση** προς την **επιχείρηση ως διοικούμενο.** Οι επιχειρήσεις δεν συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία. Ωστόσο, είναι διοικούμενοι με την ευρύτερη έννοια του όρου. Η μορφή αυτή του e-government έχει σημαντικές οικονομικές πτυχές. Για παράδειγμα, μειώνει τα «έξοδα συμμόρφωσης» μίας επιχείρησης με την υπάρχουσα νομοθεσία. Παράδειγμα τέτοιας υπηρεσίας είναι η πληρωμή φόρων on-line.
3.2	**G2BMKT**	Government to Business in the Marketplace,	Από τη **διοίκηση** προς την **επιχείρηση στην αγορά.** Το μεγαλύτερο μέρος των on-line συναλλαγών μεταξύ διοίκησης και επιχειρήσεων αφορά την προμήθεια αγαθών (e-procurement). Ο τομέας αυτός παρουσιάζει σημαντικά οφέλη για την διοίκηση. Παραδείγματα χρηματικού οφέλους είναι η μείωση των εξόδων των συνεχών πλειστηριασμών και οι οικονομίες κλίμακας που επιτυγχάνονται όταν διοικητικές υπηρεσίες συνενώνουν τις διαδικασίες προμηθειών τους. Παραδείγματα μη χρηματικού οφέλους είναι η μείωση των καθυστερήσεων και της γραφειοκρατίας, και τα κέρδη αποδοτικότητας, που μπορεί να είναι σημαντικά.
4.0	**G2D**	Government to Democratic Process	Κυβέρνηση / Αυτοδιοίκηση και Δημοκρατικές Διαδικασίες

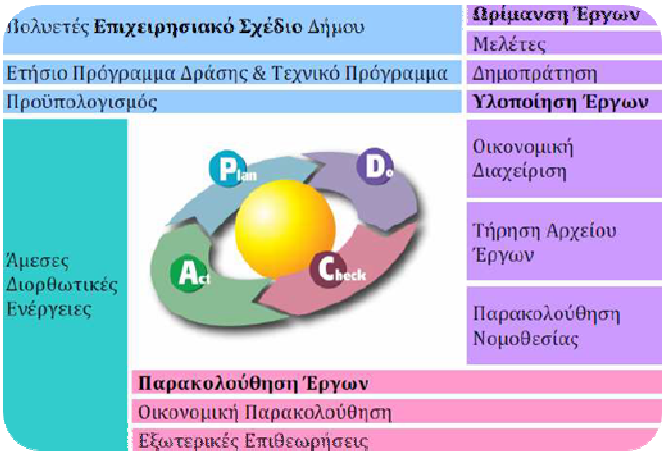
Η συστηματοποίηση της διαλειτουργικότητας στην ελληνική πραγματικότητα προωθείται μέσω του Έργου ***«Ελληνικό Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα Διαλειτουργικότητας» - eGIF***

9.2.1. Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Έργων

Οι νέες **προκλήσεις** που διαμορφώνονται σήμερα, τόσο σε **αναπτυξιακό**, όσο και σε **οργανωτικό επίπεδο**, είναι σαφές πως συνδυάζονται με **περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης** των Δήμων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών. Στην κατεύθυνση αυτή, η **βέλτιστη διαχείριση και εξοικονόμηση πόρων**, μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από τον **σωστό προγραμματισμό έργων** και παρεμβάσεων, σε συνδυασμό με έναν **αποτελεσματικό μηχανισμό συστηματικής παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης** των παρεμβάσεων αυτών (μεμονωμένα και συνολικά) αναφορικά με το κύκλωμα **Προγραμματισμός - Χρηματοδότηση - Ωρίμανση - Δημοπράτηση – Υλοποίηση.**

Ένα Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Έργων περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

- ***Οικονομική Παρακολούθηση*** *του Έργου*
- *Υλοποίηση του έργου –* ***Παρακολούθηση Φυσικού Αντικειμένου***
- ***Διαχείριση Συμβάσεων*** *(Contract Management)*
- *Υποστήριξη και Παρακολούθηση της Διαδικασίας* ***Δημοπράτησης***
- *Δημιουργία* ***Τεχνικού Δελτίου*** *Προτεινόμενης Πράξης*
- ***Χρονικός Προγραμματισμός*** *και Προϋπολογισμός του Έργου*

Εικόνα 22: Το Κύκλωμα Παρακολούθησης των Έργων[98]

9.2.2. Συστήματος Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης Πολιτών

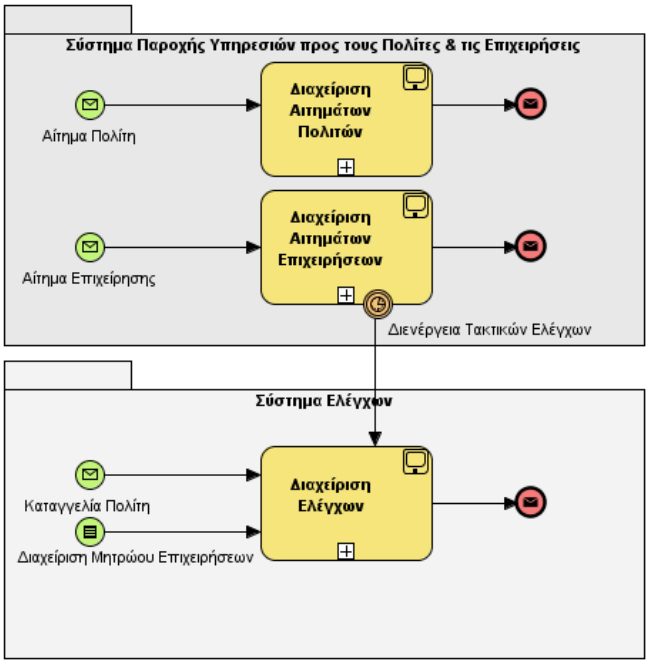
Δημιουργία συστήματος διαδραστικής ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ώστε να δίνεται η δυνατότητα επικοινωνίας μέσω της δημοτικής ιστοσελίδας με κατοίκους, δημότες, η χρήστες των υπηρεσιών του δήμου. Πέραν της επικοινωνίας, θα επιλεγούν διαδικασίες εξυπηρέτησης πολιτών / επιχειρήσεων και οι διαδικασίες διεξαγωγής ελέγχων στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Δήμου. Βασικός στόχος θα πρέπει να είναι η αυτοματοποίηση ολόκληρου του κύκλου ζωής αυτών των διαδικασιών ο οποίος συνοπτικά καλύπτει:

[98] Σχήμα: **http://bulsuk.com**

- Την υποβολή αιτήματος / καταγγελίας από τον πολίτη ή την επιχείρηση: Ο Πολίτης ή η επιχείρηση δηλαδή, θα μπορεί να υποβάλει μέσω του διαδικτύου αφού πιστοποιηθεί πρώτα, την αίτηση του μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, χωρίς να απαιτείται η φυσική του παρουσία στα αρμόδια γραφεία. Παράλληλα θα δημιουργείται φάκελος με όλα τα δικαιολογητικά που έχει υποβάλει (θυρίδα εγγράφων). Έτσι θα μπορεί να έχει πρόσβαση στα έγγραφα που έχει υποβάλει κατά καιρούς και να τα χρησιμοποιεί αναλόγως.

- Την επεξεργασία του παραπάνω αιτήματος/ καταγγελίας από τα αρμόδια στελέχη προκειμένου να δρολομολογηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες για την εξυπηρέτησή του (π.χ. έκδοση εγγράφων, ανάθεση και πραγματοποίηση ελέγχου κλπ

- Την ενημέρωση του πολίτη/επιχείρησης για την έκβαση του αιτήματος και την παροχή βεβαιώσεων και εγγράφων που δεν απαιτούν δια νόμου την φυσική του παρουσία

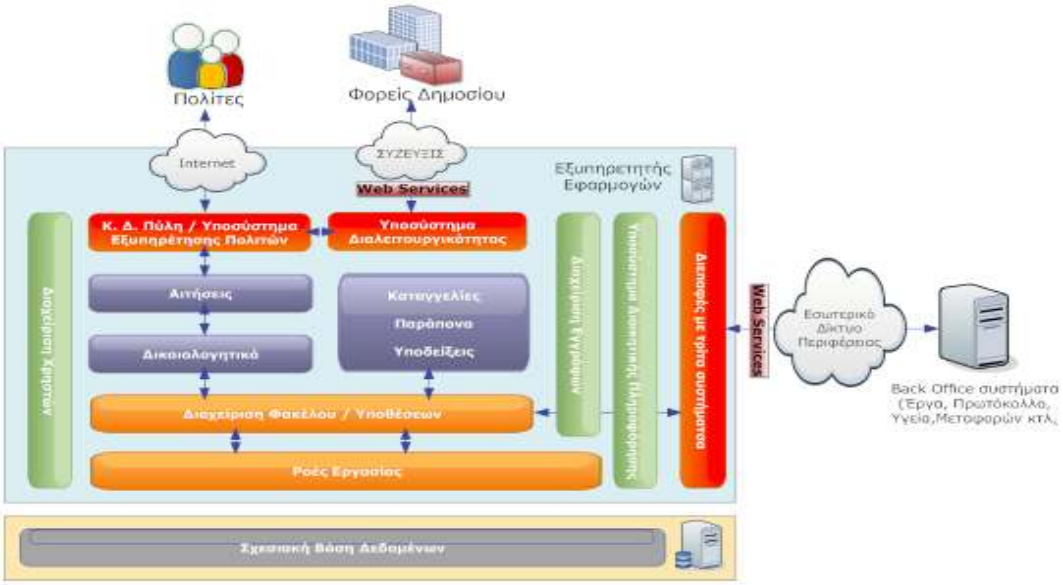

Εικόνα 23: Λειτουργίες του Συστήματος Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης Πολιτών

Η δημιουργία συστήματος ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης πολιτών θα πρέπει να στοχεύει στην πλήρη παραγωγική λειτουργία της Δημοτικής Πύλης, που έχει ως στόχο την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών επιπέδου 2 και 3 από το Δήμο προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η ανάπτυξή της Δημοτικής Πύλης πρέπει να είναι σύμφωνη με το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Δια-λειτουργικότητας Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η Δημοτική Πύλη προσφέρει στους πολίτες που βρίσκονται μακριά από τα διοικητικά κέντρα, δημόσιες πληροφορίες και υπηρεσίες στο κοντινότερο σε αυτούς σημείο σε τοπικό επίπεδο σε προσιτή και ομοιογενή μορφή. Η χρήση των εργαλείων της Κοινωνίας της Πληροφορίας παρέχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής αιτημάτων και της καταγραφής τους.
Για παράδειγμα, σχετικά με αίτημα που αφορά στη συντήρηση σχολικών κτιρίων, οι δημότες πληροφορούνται ότι πρέπει να αποταθούν στη Διεύθυνση Εξωτερικών Συνεργείων και συγκεκριμένα στο τμήμα συντήρησης οδών και κοινόχρηστων χώρων, ενώ παράλληλα ενημερώνονται για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν.

Το αυτοματοποιημένο σύστημα ελεγκτικών μηχανισμών θα μπορεί παρέχει τα παρακάτω:

- Επιτόπια ηλεκτρονική καταγραφή ελέγχων με πολυκαναλική προσέγγιση μέσω εφαρμογών για έξυπνα κινητά τηλέφωνα (android κλπ), tablet, netbook, υπολογιστών παλάμης(πολυκαναλική προσέγγιση).
- Κεντρική διαχείριση ελέγχων μέσω της Διαδικτυακή Πύλη.
- Προγραμματισμός ελέγχων από αρμόδιους προϊσταμένους.
- Καταγραφή και αποτύπωση ελέγχων σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών.
- Ενημέρωση πολιτών με αποτελέσματα ελέγχων, στατιστικά και χάρτες μέσω Web map .services, προσβάσιμη από οποιονδήποτε υπολογιστή, έξυπνο κινητό τηλέφωνο, netbook, tablet, με σύνδεση στο internet (πολυκαναλική προσέγγιση).
- Διαχείριση καταγγελιών (πολυκαναλική προσέγγιση) και σύνδεση με το ενιαίο πρωτόκολλο και το υποσύστημα προγραμματισμού ελέγχων.
- Παρακολούθηση προστίμων και διοικητικών κυρώσεων.

Εικόνα 24: Αρχιτεκτονική του Συστήματος Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης Πολιτών

9.2.3. Σύστημα Εσωτερικής Επικοινωνίας

Εγκατάσταση συστήματος εσωτερικής επικοινωνίας. Κύριοι στόχοι είναι η ελαχιστοποίηση της διακίνησης έντυπου υλικού μεταξύ των υπηρεσιών και σταδιακά η μετάβαση σε μια μη έντυπη διοίκηση (paperless administration) με τη δημιουργία εσωτερικής δικτύωσης (intranet), καθώς και η αυτοματοποίηση της διακίνησης εγγράφων από την είσοδό τους στην υπηρεσία μέχρι την έξοδο – απάντηση στον αιτούντα (εισερχόμενα – εξερχόμενα).

9.2.4. Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης Διαδικασιών

Αποτύπωση της Επιχειρησιακής Αρχιτεκτονικής[99] του Δήμου ως Οργανισμού:

- Αποτύπωσης της Επιχειρησιακής Αρχιτεκτονικής του Δήμου, η οποία θα αποτελεί βασικό σημείο αναφοράς, μοντέλο σχεδιασμού και πλάνο ανάπτυξης. Όλα τα στοιχεία αποθηκεύονται σε μια Ενιαία Βάση Δεδομένων («κοινή βιβλιοθήκη» των διαδικασιών και των υπόλοιπων δομικών συστατικών) με δυνατότητα διάθεσής της εσωτερικά μέσω μιας ενιαίας εσωτερικής πύλης ("Intranet portal"), βάσει κανονισμών διαβαθμισμένης πρόσβασης όπου απαιτείται, αλλά και προς τον πολίτη μέσω μιας ενιαίας διαδικτυακής πύλης ("Internet portal").
- Άμεση και μεθοδική διακυβέρνηση των συνεχών αλλαγών (που επιβάλλονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες) του παραπάνω δομημένου πλαισίου.
- Βελτιστοποίηση των υφιστάμενων διαδικασιών, όπου εντοπίζονται περιοχές που επιτρέπουν ή/και απαιτούν βελτίωση, τυποποίηση, αυτοματοποίηση, μείωση του κόστους κ.ο.κ με τη βοήθεια τεχνικών και μεθόδων για προσομοίωση και διαχείριση του λειτουργικού κόστους των διαδικασιών.

Αυτοματοποίηση Διαδικασιών

- Αυτοματοποίηση των διαδικασιών, όπου είναι εφικτό, διασφαλίζοντας την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ της «Επιχειρησιακής Αρχιτεκτονικής», με το περιβάλλον εκτέλεσης / αυτοματοποίησης των διαδικασιών.
- «Ολοκλήρωση» των υφιστάμενων ετερογενών συστημάτων πληροφορικής

Μέτρησης και Παρακολούθησης της Απόδοσης των Διαδικασιών

- Σχεδιασμό και αυτόματη παρακολούθηση δεικτών απόδοσης και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών ανάλογα με το είδος της υπηρεσίας με στόχο τη συστηματική μέτρηση και παρακολούθηση της απόδοσης των διαδικασιών

Διαχείρισης Περιεχομένου (Content Management System)

- Γρήγορη πρόσβαση σε περιεχόμενο (π.χ. φόρμες, έντυπα κλπ) που χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των διαδικασιών και βρίσκεται σε ετερογενείς πηγές (π.χ. e-mail servers, Document Management Systems, File Servers κλπ), ενδυναμώνοντας την καθημερινή δουλειά των χρηστών. Επιπλέον, διαθέτει λειτουργίες αρχειοθέτησης και ελέγχου των κύκλου ζωής των εντύπων, για την κάλυψη των εκάστοτε απαιτήσεων συμμόρφωσης.

9.2.5. Περαιτέρω Αξιοποίηση των Ηλεκτρονικών Προμηθειών

Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα της Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Γ.Γ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομίας Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού και μέσω αυτού πραγματοποιείται ηλεκτρονικά όλη η διαγωνιστική διαδικασία και η παρακολούθηση μίας δημόσιας σύμβασης με προϋπολογισμό **60.000 ευρώ και άνω άνευ ΦΠΑ**. **Μετά την έκδοση του Ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α/2014), το θεσμικό πλαίσιο που διέπει πλέον τη λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ είναι τα άρθρα 134-138 του εν λόγω νόμου.**

[99] Το σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν το Δήμο ως οργανισμό, ήτοι πληροφορία σχετικά με τη δομή και τα πληροφοριακά της στοιχεία, τα οργανογράμματα τους ρόλους, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τα υπάρχοντα πληροφοριακά συστήματα, τους κανονισμοί, τα έντυπα, τις διαδικασίες κ.ο.κ.

Πίνακας 108: Προθεσμίες Εφαρμογής των Ηλεκτρονικών Προμηθειών στη Δημόσια Διοίκηση

	Κεντρική Διοίκηση	Κεντρική Κυβέρνηση	Γενική Κυβέρνηση	Σύνολο Δημοσίου Τομέα
Προμήθειες	01/07/2014	01/10/2014	01/10/2014	01/10/2015
Υπηρεσίες	01/07/2014	01/10/2014	01/10/2014	01/10/2015
Μελέτες & συναφείς υπηρεσίες του ν.3316/2005	01/07/2015	01/07/2015	01/07/2015	01/10/2015
Δημόσια έργα	01/12/2015	01/12/2015	01/12/2015	01/12/2015

Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων - ΚΗΜΔΗΣ αποτελεί πληροφοριακό σύστημα καταχώρισης δεδομένων από τις αναθέτουσες αρχές και δημόσιους φορείς με σκοπό τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση στοιχείων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις στο σύνολο τους, ήτοι δημόσιες προμήθειες, υπηρεσίες και έργα **ανεξαρτήτως αξίας.** Συστάθηκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης βάσει του άρθρου 11 του Ν.4013/2011 (ΦΕΚ 204/Α/15.09.2011) και ειδικότερα στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου (ΓΓΕ).

Η περαιτέρω αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου των ηλεκτρονικών προμηθειών δύναται να μεγιστοποιήσει τα **πλεονεκτήματα**[100] εφαρμογής των ηλεκτρονικών προμηθειών στο Δήμο:

- ✓ **Οφέλη σε επίπεδο διαδικασιών:** Συγκριτικά με τις υφιστάμενες διαδικασίες προμηθειών, η υιοθέτηση ηλεκτρονικών προμηθειών μπορεί να βοηθήσει σημαντικά, τόσο τις αναθέτουσες αρχές, όσο και τους υποψήφιους αναδόχους στη μείωση του διοικητικού κόστους και την επιτάχυνση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων (μείωση του απαιτούμενου χρόνου για την σύναψη των συμβάσεων). Στο τρέχον μάλιστα οικονομικό περιβάλλον, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας (μεγιστοποίηση αποτελεσμάτων με χρήση περιορισμένων πόρων) κρίνεται ιδιαίτερα κρίσιμη

- ✓ **Οφέλη από την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προμηθειών:** Η ίδρυση και λειτουργία κεντρικών Φορέων για την Διαχείριση των προμηθειών - Central Purchasing Bodies (CPBs) - οι οποίοι να εφαρμόζουν σε μεγάλο βαθμό διαδικασίες ηλεκτρονικών προμηθειών, δύναται να βοηθήσει στη συγκέντρωση της διαχείριση δαπανηρών λειτουργιών (λειτουργίες back office) με αποτέλεσμα την επίτευξη οικονομιών κλίμακας στη διοίκηση των προμηθειών

- ✓ **Περισσότερη διαφάνεια και καλύτερη παρακολούθηση των συμβάσεων:** Με την αυτοματοποίηση και συγκέντρωση της ροής των πληροφοριών σε ένα σημείο, οι ηλεκτρονικές προμήθειες μπορούν να ενισχύσουν τη διαφάνεια και τη συνολική αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης και διαχείρισης δημοσίων συμβάσεων. Ως αποτέλεσμα, ενισχύουν τον ανταγωνισμό αυξάνοντας των αριθμό των δυνητικών προμηθευτών (ανταγωνιστών) ενώ την ίδια στιγμή βελτιώνουν τη διαχείριση των δαπανών και τον σχεδιασμό / προγραμματισμό των προμηθειών γενικότερα.

[100] EUROPEAN COMMISSION, EVALUATION of the 2004 ACTION PLAN FOR ELECTRONIC PUBLIC PROCUREMENT, 2010, "**Why eProcurement?**" chapter.

- ✓ **Δυνατότητες Ολοκλήρωσης των Αγορών Δημοσίων Προμηθειών σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο:** Οι ηλεκτρονικές προμήθειες μειώνουν τα εμπόδια απόστασης και έλλειψης πληροφοριών, εμπόδια που τείνουν να μειώνουν ή να αποθαρρύνουν τη διασυνοριακή συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς. Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, ενώ οι ηλεκτρονικές προμήθειες μπορούν να εξαλείψουν τα κόστη συμμετοχής που σχετίζονται με την απόσταση, δεν αλλάζουν τη σημασία της απόστασης ή της φυσικής εγγύτητας. Ένας αυξανόμενος αριθμός από κατηγορίες προμηθειών, όπως για παράδειγμα η παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης λογισμικού, δύναται να παρέχονται από διαφορετική χώρα και οι ηλεκτρονικές προμήθειες προσφέρουν τις προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση και τελικά την αξιοποίηση τέτοιων ευκαιριών

- ✓ **Ο Διοικητικός εκσυγχρονισμός και η απλοποίηση**, ενθαρρύνουν την ολοκλήρωση των διαφόρων διοικητικών διαδικασιών, καθώς και τη διάδοση των ΤΠΕ στην κυβέρνηση και την κοινωνία. Ωστόσο, η υλοποίηση αυτών των παροχών εξαρτάται από την πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων σε ολόκληρο το σύστημα των προμηθειών και η διαχείριση της αλλαγής ως περιοριστικός παράγοντας στον τομέα αυτό δεν πρέπει να υποτιμάται.

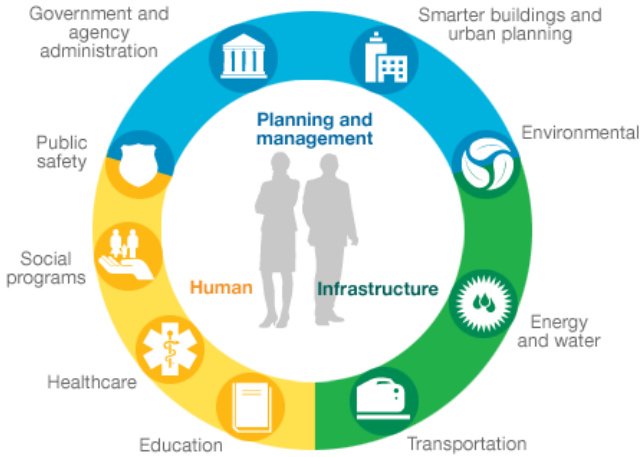
Τα μετρήσιμα οφέλη των Ηλεκτρονικών Προμηθειών διακρίνονται σε δύο (2) κυρίως διαστάσεις, οι οποίες με την σειρά τους αναλύονται σε περισσότερες:

i. **Μείωση κόστους Αγοράς αγαθών και υπηρεσιών** (“hard savings” ή “competitive bidding savings”)
   - » Μειωμένο κόστος αγορών
   - » Τήρηση συμβολαίων
   - » Χαμηλότερο κόστος διαχείρισης προμηθευτών
   - » Δυνατότητα μελέτης και ανάλυσης των αγορών επομένως βελτιωμένος εφοδιασμός
   - » Διαχείριση μετρητών (πρόσθετες εκπτώσεις λόγω μείωσης του χρόνου εξυπηρέτησης των πληρωμών)

ii. **Μείωση διαχειριστικού κόστους** (“soft savings” ή “operational savings”)
   - » Βελτίωση αποτελεσματικότητας προσωπικού & διαδικασιών
   - » Περιορισμός του χαμένου χρόνου του προσωπικού σε καθήκοντα που δεν προσθέτουν αξία στον οργανισμό
   - » Το προσωπικό συγκεντρώνεται στα σημαντικά καθήκοντα για τον οργανισμό

9.2.6. Από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση προς μια «Έξυπνη» Πόλη

Ο χαρακτηρισμός αφορά τη δυνατότητα των πόλεων να αξιοποιούν πρωτοποριακές τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας προς όφελος των κατοίκων τους. «Έξυπνες» είναι εκείνες οι πόλεις οι οποίες αξιοποιούν πλήρως τις νέες τεχνολογίες, προκειμένου **(α)** να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των δημοτών τους, **(β)** να μειώσουν το κόστος λειτουργίας τους, **(γ)** να περιορίσουν τη χρήση πόρων στο πλαίσιο της λειτουργίας τους και **(δ)** να αλληλεπιδράσουν αποτελεσματικότερα και πιο ενεργά με τους πολίτες – δημότες τους. Πεδία εφαρμογής τέτοιων τεχνολογιών λύσεων αποτελεί το σύνολο των κύριων και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων των ΟΤΑ.

Εικόνα 25: Πεδία αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από «έξυπνες» πόλεις[101]

Ενδεικτικά πεδία αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στην κατεύθυνση της δημιουργίας μιας «έξυπνης» πόλης είναι:

- Περιβάλλον
- Ενέργεια & Διαχείριση Υδάτων
- Μεταφορές
- Παιδεία
- Υγεία
- Κοινωνικά Προγράμματα
- Δημόσια Ασφάλεια
- Κτιριακές Υποδομές
- Τοπική Διακυβέρνηση

Ο Δήμος Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός σύγχρονου Δήμου, αναγνωρίζει την **ανάγκη εντοπισμού πεδίων αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στο πλαίσιο των δικών του ιδιαιτεροτήτων και στρατηγικών προτεραιοτήτων**, στην κατεύθυνση της δημιουργίας μιας «έξυπνης» πόλης.

[101] http://www.ibm.com/smarterplanet/us/en/smarter_cities/overview/

Αναφορές:

Davvetas, G. Lolos, D. & Davvetas, V. (2012) **"Identifying Systemic Factors in the Strategic Process Leading to Ineffective Absorbance of EU Structural Funds from Greek Local Government Organizations"**, Presented at 8th Hellenic Society for Systemic Studies (HSSS) National & International Conference - Systems Approach to Strategic Management, Thessaloniki, Greece, 5 July - 7 July 2012

Horngren, Datar, Foster, **Cost Accounting, A Managerial Perspective,** *Pearson Prentice Hall*, 2009, Twelfth Edition

Parmenter David, **Key Performance Indicators, Developing, Implementing and Using Winning KPIs**, *John Wiley & Sons Inc*, New Jersey 2007

Niven R. Paul, **Balanced Scorecard for Government and Nonprofit Agencies**, *John Wiley & Sons Inc*, New Jersey 2008, Second Edition

Ralph Smith, **Business Process Management & the Balanced Scorecard – Using Processess as Strategic Drivers,** *John Wiley & Sons Inc*, New Jersey 2008, Second Edition

Niven R. Paul, **Balanced Scorecard, Maximizing Performance and Maintaining Results,** *John Wiley & Sons Inc*, New Jersey 2008, Second Edition

Wheelen L. Thomas, David J. Hunger, **Concepts in Strategic Management and Business Policy**, Pearson Prentice Hall, tenth edition

Robert S Kaplan, David P. Norton, **Strategy Maps: Converting Intangible Assets Into Tangible Outcomes**, Harvard Business Press, 2004

Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, **Στρατηγικό Μάνατζμεντ**, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2004

Δαββέτας Γ. **Η Εφαρμογή της Θεωρίας Παιγνίων στη Στρατηγική των Επιχειρήσεων – Θεωρήτική Προσέγγιση & Μελέτη Περίπτωσης από τη Βιομηχανία των Ηλεκτρονικών Παιχνιδιών**, Πειραιάς 2007

Καραγιλάνης Σ, **Ο Οικονομικός Προγραμματισμός των ΟΤΑ και ο Νέος Τύπος Προϋπολογισμού - ΚΥΑ 7028/04**, *Εκδόσεις Καρανασταση*, Αθήνα 2004

Ken Black, **Business Statistics for Contemporary Decision Making**, John Wiley & Sons, Inc. 2007

Richard Allen & Daniel Tommasi, **Managing Public Expenditures**, OECD, 2001

Ανδρέας Κιντής, **Σύγχρονη Στατιστική Ανάλυση**, Gutenberg, 2000

Καρβούνης Σ & Γεωργακέλλος, **Διαχείριση του Περιβάλλοντος**, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα, 2003

Κεμάλης Κωνσταντίνος**, Ηλεκτρονική Δημοκρατία - Ζητήματα & Εφαρμογές**, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνικών Συστημάτων, 2006

Λυκογιάννη Βασιλική**, Ανασχεδιασμός Οργανωσικών Διαδικασιών στη Τοπική Αυτοδιοίκηση**, Πειραιάς, 2003

Βορριά Ευανθία, **Συστήματα Διοίκησης Απόδοσης σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς**, Πειραιάς, 2005

Παπαδασκαλόπουλος Α. **Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης**, Εκδόσεις Παπαζήση, 2000

ΕΕΤΑΑ, **Οδηγός Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ**, Σεπτέμβριος 2007

ΕΕΤΑΑ, **Οδηγός για την κατάρτιση των ετήσιων προγραμμάτων δράσης των Δήμων και των Νομικών Προσώπων τους, για το έτος 2009**, Φεβρουάριος 2009

GUE/NGL, **Οδηγός χρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία για Περιφέρειες, Δήμους, ΜΚΟ και Επιχειρήσεις**, Ιούνιος 2015

Α. Καραγιαννίδης, Α. Ξηρογιαννοπούλου, Ν. Μουσιόπουλος**, PAY AS YOU THROW – Ένα Καινοτόμο Σύστημα για τη Μεταβλητή Κοστολόγηση της Αποκομιδής Απορριμμάτων**

Κ. Καράσουλα**, Η Ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας στον Τουριστικό Τομέα, Η Περίπτωση του Νομού Αχαϊας και η Ανάπτυξη των Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού,** Πάτρα 2010

Σ. Αδάμ**, Οδηγός Δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων,** Θεσσαλονίκη 2014